

བཅམས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུས་དངོས་ལ་གཉིས།	40
རྒྱའི་ས་ལ་གསུམ།	40
ལྷགས་འདྲིའི་ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་སྦྱར་བསྟན་པ་ནི།	40
བྱེ་བྲག་ཏུ་སོ་སྦྱེའི་སར་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་བཤད་པ་ནི།	44
བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་སའི་རྣམ་གཞག་བསྟན་པ་ ལ་གསུམ།	46
ས་བཅའི་བྱུང་མོང་གི་རྣམ་གཞག་ནི།	46
ས་སོ་སོའི་རྣམ་གཞག་ལ་གསུམ།	51
རབ་དགའ་སོགས་ས་ལྗེ་བཤད་པ་ལ་ལྗེ།	51
ས་དང་པོ་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལ་གསུམ།	52
བྱང་གཞི་སའི་ངོ་བོ་མདོར་བསྟན་ནི།	52
བྱང་ཚོས་སའི་ཡོན་ཏན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ།	55
རང་གི་རྒྱུད་མཛེས་པར་བྱེད་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་གཉིས།	55
ཡོན་ཏན་སོ་སོར་བྱེ་སྟེ་བཤད་པ་ལ་གསུམ།	55
དོན་ལྡན་གྱི་མཚན་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་ནི།	55

རིགས་སུ་སྐྱེ་བ་སོགས་བཞིའི་ཡོན་ཏན་ནི།	57
ས་གོང་མ་གཞོན་པ་སོགས་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ནི།	59
ཡོན་ཏན་མདོར་བསྐྱུས་ཏེ་བསྟན་པ་ནི།	60
གཞན་གྱི་རྒྱུད་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་གསུམ།	61
ས་འདིར་ཉན་རང་རྣམས་རིགས་གྱི་སྒོ་ནས་ཟེལ་གྱིས་	
གཞོན་པ་ནི།	61
ས་བདུན་པར་ཉན་རང་གཉིས་སྒོའི་སྒོ་ནས་ཟེལ་གྱིས་	
གཞོན་པ་ནི།	64
དེ་ལྟར་གསུངས་པས་གྲུབ་པའི་དོན་བཤད་པ་ལ་གསུམ།	68
ས་བརྒྱུ་པའི་མདོས་ཉན་རང་ལ་ཚོས་རང་བཞིན་མེད་པར་	
རྟོགས་པ་ཡོད་པར་བསྟན་པ་ལ་གཉིས།	69
འགྲེལ་པ་མཛད་པའི་དགོངས་པ་གསལ་བར་བཤད་པ་ནི། ...	69
དེ་ཉིད་སྐྱོད་འཇུག་གི་ལུགས་སུའང་བསྟན་པ་ནི།	74
དེ་སྐྱུབ་པའི་ཁུངས་བསྟན་པ་ལ་གཉིས།	80
ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོའི་ཤེས་བྱེད་དགོད་པ་ནི།	80

བསྟན་བཅོས་དང་ཐེག་དམན་གྱི་མདོའི་ཤེས་བྱེད་
 དགོང་པ་ནི། 86

དེ་ལྟར་བསྟན་པ་ལ་ཚོད་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས། 93

འགྲེལ་བ་ནས་བཤད་པའི་ཚོད་པ་སྤང་བ་ནི། 93

དེར་མ་བཤད་པའི་ཚོད་པ་སྤང་བ་ནི། 98

ས་དང་པོར་ལྟག་པའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པ་ལ་གཞི། 104

ས་དང་པོ་ལ་གནས་པའི་སྦྱིན་པ་བཤད་པ་ནི། 104

ཏེན་དམན་པ་རྣམས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། 106

སྦྱིན་པས་འཁོར་བའི་བདེ་བ་འཐོབ་པར་བསྟན་པ་ནི། 106

སྦྱིན་པས་བྱང་འདས་ཀྱི་བདེ་བ་འཐོབ་པར་བསྟན་པ་ནི། 108

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་བཤད་པ་ལ་བཞི། .. 109

བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱིན་པའི་པན་ཡོན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་
 བསྟན་པ་ནི། 110

ཏེན་གཉིས་ཀ་ལ་སྦྱིན་པའི་གཏམ་གཅོ་བོར་བསྟན་པ་ནི། 111

བྱང་སེམས་ཀྱིས་སྦྱིན་པའི་ཆེ་དགའ་བ་ཇི་འདྲ་བ་འཐོབ་པ་

བསྟན་པ་ནི། 111

བྱང་སེམས་གྱིས་ལུས་སྦྱིན་པ་ལ་སྐྱབ་བསྐྱེད་ཡོད་མེད་

བསྟན་པ་ནི། 113

སྦྱིན་པའི་པར་སྦྱིན་གྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ་ནི། 115

ས་ཡི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའི་སྐོར་ས་མཁུག་བསྐྱེད་བཞི། 119

སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་པ། 121

ས་གཉིས་པ་དྲི་མ་མེད་པ་བཤད་པ་ལ་ལྟ། 121

ས་འདྲིར་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡོངས་སྐྱེད་པར་བསྟན་པ་ལ་བཞི། . 121

ས་འདྲིར་ཚུལ་ཁྲིམས་སྐྱེད་སྐྱེམ་ཚོགས་པར་བསྟན་པ་ནི། 122

དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོན་ཏན་ཡོངས་སྐྱེད་པར་བསྟན་པ་ནི། 123

ས་དང་པོ་ལས་ཚུལ་ཁྲིམས་ལྟག་པར་བསྟན་པ་ནི། 124

ཚུལ་ཁྲིམས་ཡོངས་སྐྱེད་པའི་རྒྱ་གཞན་བསྟན་པ་ནི། 125

ཚུལ་ཁྲིམས་གྱི་བསྐྱབས་པ་བསྟན་པ་ལ་ལྟ། 128

སྦྱིན་འབྲས་བུ་འགྲོར་སྦྱོར་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་རག་

ལས་པ་ནི། 128

སྐྱེན་འབྲས་ལ་སྐྱེ་བ་བརྒྱད་མར་སྐྱོད་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་རག་
 ལས་པ་ནི། 129

ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བྲལ་ན་ངན་འགྲོ་ལས་ཐར་པ་ཤིན་ཏུ་
 དཀའ་བར་བསྟན་པ་ནི། 130

སྐྱེན་པའི་གཏམ་གྱི་རྗེས་སུ་ཚུལ་ཁྲིམས་གྱི་གཏམ་
 མངོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། 132

མངོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་གཉིས་ཀའི་རྒྱར་ཚུལ་ཁྲིམས་
 བསྐྱུགས་པ་ནི། 133

ཚུལ་ཁྲིམས་གྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་མ་འདྲེས་པའི་
 དཔེ་བསྟན་པ་ནི། 137

ཚུལ་ཁྲིམས་གྱི་པར་སྐྱེན་གྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ་ནི། 138

སའི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའི་སྒོ་ནས་མཐུག་བསྐྱུ་བ་ནི། 139

སེམས་བསྐྱེད་གསུམ་པ། 141

ས་གསུམ་པ་འོད་བྱེད་པ་བཤད་པ་ལ་བཞི། 141

བྱེད་པར་གྱི་གཞི་སའི་ངེས་ཚིག་ནི། 141

བྱེད་པར་གྱི་ཚོས་སའི་ཡོན་ཏན་ལ་བཞི། 142

ས་འདྲིར་བཟོད་པ་ལྷག་པར་བསྟན་པ་ནི། 143

བཟོད་པ་གཞན་ཇི་ལྟར་བསྟེན་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས། 146

ཁོང་ཁྱོད་བྱ་བར་མི་རིགས་པ་ལ་བཞི། 146

དགོས་པ་མེད་ཅིང་ཉེས་དམིགས་ཆེ་བས་ཁོང་ཁྱོད་བར་
 མི་རིགས་པ་ནི 146

ཕྱིས་གྱི་སྐྱབས་བསྐྱེད་མི་འདོད་པ་དང་གཞོན་ལན་བྱེད་པ་གཉིས་
 འགལ་བར་བསྟན་པ་ནི། 147

སྐར་ཡུན་རིང་བསགས་པའི་དགོ་བ་འཇོམས་པས་ཁོང་ཁྱོད་
 བར་མི་རིགས་པ་ལ་གཉིས། 149

དརྱུས་གྱི་དོན་ནི། 149

ཞར་བྱུང་གི་དོན་བཤད་པ་ནི། 154

མི་བཟོད་པའི་སྐྱོན་མང་པོ་བསམས་ནས་ཁོང་ཁྱོད་གཞན་པ་ནི། 159

བཟོད་པ་བསྟེན་པར་རིགས་པ་ལ་གཉིས། 160

བཟོད་པའི་ཡོན་ཏན་མང་པོ་བསམ་པ་ནི། 160

དོན་བསྐྱུས་ཏེ་བཟོད་པ་བསྟེན་པར་གདམས་པ་ནི། 161

བཟོད་པའི་པར་ཕྱིན་གྱི་དབྱེ་བ་ནི། 162

ས་འདིར་འབྱུང་བའི་དག་པའི་ཡོན་ཏན་གཞན་བསྟེན་པ་ནི། 163

པར་ཕྱིན་དང་པོ་གསུམ་གྱི་བྱུང་པར་གྱི་ཚོས་ནི། 167

སའི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའི་སྟོན་ས་མཇུག་བསྐྱུ་བ་ནི། 168

སེམས་བསྐྱེད་བཞི་པ།

ས་བཞི་པ་འོད་འཕྲོ་བ་བཤད་པ་ལ་གསུམ། 170

ས་འདིར་བཙོན་འབྱུས་ལྷག་པར་བསྟེན་པ་ནི། 170

སའི་ངེས་པའི་ཚིག་བསྟེན་པ་ནི། 171

སྤངས་པའི་བྱུང་པར་བསྟེན་པ་ནི། 173

སེམས་བསྐྱེད་ལྔ་པ།

ལྔ་པ་ས་ལྔ་པ་སྤང་དཀར་བ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། 175

ས་ལྔ་པའི་ངེས་པའི་ཚིག་བཤད་པ་ནི། 175

བསམ་གཏན་ལྷག་ཅིང་བདེན་པ་ལ་མཁས་པར་བསྟེན་པ་ནི། .. 176

སེམས་བསྐྱེད་རྒྱལ་པ།

སའི་ངེས་ཚིག་དང་ཤེར་སྲིན་ལྷག་པར་བསྟན་པ་ནི། 180

ཤེས་རབ་ཀྱི་པར་སྲིན་གྱི་བསྐྱེད་པ་ནི། 182

ཟབ་མོ་རྟོག་འབྱུང་གཞིགས་པའི་དེ་ལོ་ན་ཉིད་བཤད་པ་ལ་ལྷ། 184

ཟབ་མོའི་དོན་བཤད་པར་དམ་བཅའ་བ་ནི། 184

ཟབ་མོའི་དོན་བཤད་པའི་སྣོད་ངོས་བཟུང་བ་ནི། 188

དེ་ལ་བཤད་ན་ཡོན་ཏན་འབྱུང་ཚུལ་ནི། 191

སྣོད་ལྷན་གྱི་གང་ཟག་ལ་མཉན་པར་བསྐྱེད་པ་ནི། 196

རྟོག་འབྱུང་གི་དེ་ཉིད་ཇི་སྟར་བཤད་པའི་ཚུལ་ལ་གསུམ། 200

ཡང་དག་པའི་དོན་ལྷན་གིས་བསྟན་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས། 200

ལྷན་ལས་གསུངས་པའི་ཚུལ་དགོད་པ་ནི། 200

ཚོས་ཐམས་ཅད་མཚན་མ་མེད་པ་མཉམ་པ་ཉིད་ནི། 201

ཚོས་ཐམས་ཅད་མཚན་ཉིད་མེད་པར་མཉམ་པ་ཉིད་ནི། 202

དེ་ལོ་ན་ཉིད་ཤེས་པའི་མི་མཐུན་སྲོགས་ངོས་བཟུང་བ་ནི། 203

དབྱུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་ལྷགས་ཀྱི་བདེན་འཇིན་ངོས་བཟུང་

ལ་གསུམ། 204

བདེན་གྲུབ་དང་བདེན་འཛིན་ངོས་གཟུང་བ་ནི། 205

འཇིག་རྟེན་པ་ལ་སྟོས་པའི་བདེན་བརྗེན་སྐྱེ་མའི་དཔེས་
བསྟན་པ་ནི། 208

དཔེ་དེ་དོན་ལ་སྐྱུར་ནས་བཤད་པ་ནི། 210

དབྱུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལྷགས་ཀྱི་བདེན་འཛིན་ངོས་
གཟུང་བ་ནི། 214

ཚོས་རྣམས་རྟོག་པའི་དབང་གིས་འཇོག་ཚུ་ལ་ནི། 214

དེ་ལས་བསྐྱོག་སྟེ་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་བསྟན་པ་ནི། 219

ལྷང་གི་དོན་དེ་རིགས་པས་བསྐྱབ་པ་ལ་གཉིས། 224

ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་རིགས་པས་བསྐྱབ་པ་ལ་བཞི། 225

མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་བདེན་པ་གཉིས་ཀར་དགག་པ་ལ་གསུམ། . 225

རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་དམ་བཅའ་བཞག་པ་ནི། 225

དེ་རིགས་པས་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་བྱེད་བསྟན་པ་ལ་བཞི། 232

བདག་སྐྱེ་དགག་པ་ལ་གཉིས། 233

འགྲེལ་པ་མཛད་པའི་རིགས་པས་དགག་པ་ལ་གསུམ། 233

དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པར་འདོད་པའི་གྲུབ་མཐའ་མཁན་གྱི་
 ལུགས་དགག་པ་ལ་གཉིས། 233

རང་དང་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་རྒྱ་ལས་སྐྱེ་བ་དགག་པ་ལ་གསུམ། 234

ངོ་བོ་གཅིག་པའི་རྒྱ་ལས་སྐྱེ་ན་དོན་མེད་དུ་ཐལ་བ་ནི། 234

ངོ་བོ་གཅིག་པ་ལས་སྐྱེ་ན་རིགས་པ་དང་འགལ་བ་ནི། 236

དེ་དག་གི་ཉེས་སྤོང་གི་ལན་དགག་པ་ནི། 237

རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་པ་དགག་པ་ལ་གསུམ། . 238

ས་སྐྱུག་གཉིས་ལ་དབྱིབས་སོགས་ཐ་དད་མེད་པར་ཐལ་བས་
 དགག་པ་ནི། 239

དེའི་ཉེས་སྤོང་གི་ལན་དགག་པ་ནི། 240

གནས་སྐབས་གཉིས་ཀྱི་རེ་རེར་གཉིས་ཀ་འཇིན་མི་འཇིན་
 མཚུངས་པར་ཐལ་བས་དགག་པ་ནི། 241

གྲུབ་མཐའ་སློ་མ་བསྐྱར་བའི་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མེད་པར་
 བསྟན་པ་ནི། 242

དེ་ལྟར་བཀག་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་བསྟུ་བ་ནི།	243
ཅ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་རིགས་པས་དགག་པ་ནི།	244
གཞན་སྐྱེ་དགག་པ་ལ་གཉིས།	246
ཕྱོགས་སྐྱ་མ་བརྗོད་པ་ནི།	246
ལྷགས་དེ་དགག་པ་ལ་གཉིས།	249
གཞན་སྐྱེ་འདོད་པའི་ཕྱོགས་སྐྱིར་དགག་པ་ལ་ལྷ།	249
གཞན་སྐྱེ་དགག་པ་དངོས་ལ་གསུམ།	249
གཞན་སྐྱེ་སྐྱིར་དགག་པ་ལ་གཉིས།	250
ཏ་ཅང་ཐལ་བས་དགག་པ་ལ་གཉིས།	250
ཏ་ཅང་ཐལ་བ་དངོས་ནི།	250
དེ་དག་གི་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ་ལ་གཉིས།	252
གཞན་སྐྱེ་ལ་ཏ་ཅང་ཐལ་བ་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི།	253
ཐལ་བ་ལས་བརྗོད་པ་ཁས་ལེན་པ་ཡི་འགལ་བ་ནི།	256
སྐྱོན་སྐྱོང་གི་ལན་དགག་པ་ལ་གཉིས།	258
སྐྱོན་སྐྱོང་གི་ལན་ནི།	258

ལན་དེ་དགག་པ་ནི། 260

གཞན་སྐྱེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་དགག་པ་ལ་གཉིས། 261

རྒྱ་འབྲས་སྐྱ་སྐྱེ་བ་ལ་གཞན་སྐྱེ་དགག་པ་ལ་གཉིས། 262

དངོས་ཀྱི་དོན་ནི། 262

བཀག་པ་ལ་ཚོད་པ་སྤོང་བ་ནི། 263

རྒྱ་འབྲས་དུས་མཉམ་པ་ལ་གཞན་སྐྱེ་དགག་པ་ནི། 269

འབྲས་བུ་ལ་མ་བཞིར་དབྱེད་ནས་གཞན་སྐྱེ་དགག་པ་ནི། 271

བཀག་པ་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱིས་གཞོད་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས། 272

འཇིག་རྟེན་གྱིས་གྲགས་པས་གཞན་སྐྱེ་ཁས་སྤངས་ནས་

འཇིག་རྟེན་གྱི་གཞོད་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས། 272

འཇིག་རྟེན་གྱིས་གཞོད་པའི་ཚོད་པ་ནི། 273

དེས་མི་གཞོད་པའི་ལན་བསྟན་པ་ནི། 275

བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱི་འཇམ་གཞག་ལ་བཞི། 276

བདེན་གཉིས་སུ་དབྱེ་བས་ཚོས་རྣམས་ལ་ངོ་བོ་གཉིས་གཉིས་སུ་

ཡོད་པར་བརྗོད་པ་ནི། 276

བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གཞན་བསྟན་པ་ནི། 280

འཇིག་རྟེན་ལ་སྟོས་ཏེ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པ་ནི། 285

ཞེན་ཡུལ་ལ་འཇུལ་བའི་ཞེན་ཡུལ་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མེད་པར་
 བསྟན་པ་ནི། 290

སྐབས་དོན་ལ་སྐྱར་བ་ནི། 293

བདེན་གཉིས་སོ་སོའི་ངོ་བོ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། 294

ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་བཤད་པ་ལ་གསུམ། 294

ཀུན་རྫོབ་པ་གང་གི་ངོར་བདེན་ལ་བདེན་པ་གང་གི་ངོར་
 མི་བདེན་པ་ལ་གཉིས། 295

དངོས་ཀྱི་དོན། 295

ཉོན་མོངས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་བཤད་པ་ནི། .. 302

ཀུན་རྫོབ་ཅམ་དེ་གང་ཟག་གསུམ་ལ་སྐྱང་བ་དང་མི་སྐྱང་བའི་
 ཚུལ་ནི། 309

སོ་སྐྱེ་དང་འཕགས་པ་ལ་སྟོས་ཏེ་དོན་དམ་པ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་
 འགྱུར་འཚུལ་ནི། 311

དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། 313

ཅ་བའི་ཚིག་དོན་བཤད་པ་ནི། 313

དེ་ལ་ཚོད་པ་སྤོང་བ་ནི། 317

དོན་དམ་བདེན་པའི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མཐུན་ཚུལ་ནི། 317

ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མཐུན་ཚུལ་ནི། 318

བཀག་པ་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱིས་གཞོན་པ་ལ་གཞོན་བྱེད་
བསྟན་པ་ནི། 323

འཇིག་རྟེན་གྱིས་གཞོན་པའི་གཞོན་ཚུལ་བསྟན་པ་ནི། 325

འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་གཞན་སྐྱེ་མེད་པས་གཞོན་པ་
སྤང་བ་ནི། 327

དེ་ལྟར་བཀག་པའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པ་ནི། 330

རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་འགར་ཡང་མེད་པར་
བསྟན་པ་ལ་གཉིས། 334

རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡོད་པར་འདོད་པ་དགག་པ་
ལ་གསུམ། 334

འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་དངོས་པོའི་འཇིག་རྒྱུར་ཐལ་བས་
 དགག་པ་ནི། 334

ཐ་སྙད་བདེན་པ་རིགས་པས་དབྱུང་བཟོད་དུ་ཐལ་བས་
 དགག་པ་ནི། 339

དོན་དམ་པའི་སྐྱེ་བ་མི་ཁེགས་པར་ཐལ་བས་དགག་པ་ནི། 344

དེ་ལྟར་བཀག་པ་ལ་ཚོད་པ་སྤང་བ་ནི། 348

བདེན་པ་གཉིས་ཆར་དུའང་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་བཀག་པའི་
 ཡོན་ཏན་བསྟན་པ་ལ་གཉིས། 353

ཏྲུག་ཆད་གྱི་ལྟ་བ་སྤང་སྤོ་བའི་ཡོན་ཏན་ནི། 353

ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཆེས་འཐད་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་གསུམ། 355

རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མི་འདོད་པ་ལ་ཀུན་གཞི་སོགས་
 ཁས་སྤང་མི་དགོས་པར་བསྟན་པ་ལ་གསུམ། 355

མཚམས་སྦྱོར་གྱི་གཞུང་བཤད་པ་ནི། 355

རྩ་བའི་ཚིག་དོན་བཤད་པ་ནི། 359

དེ་ལས་འཕྲོས་པའི་དོན་བཤད་པ་ལ་གཉིས། 363

འགག་པ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ཀུན་གཞི་ཁས་

མི་ལེན་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ་འགོ་ཚུལ་ནི། 363

ཀུན་གཞི་ཁས་མི་ལེན་གྲང་བག་ཆགས་ཀྱི་གཞི་འཛོགས་པ་ནི། 367

ལས་འགགས་པ་ལས་འབྲས་བུ་འབྲུང་བའི་དཔེ་བསྟན་པ་ནི། 370

དེ་ལྟར་བསྟན་པ་ལ་ཚོད་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས། 374

ནམ་སློན་ཐུག་མེད་དུ་འབྱེན་པའི་ཚོད་པ་སྤང་བ་ནི། 374

ཀུན་གཞི་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་ལུང་དང་འགལ་བའི་

ཚོད་པ་སྤང་བ་ལ་གསུམ། 377

ལུང་འགལ་སྤོང་བའི་ཚིག་དོན་དངོས་ནི། 377

ཡིད་ཤེས་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ཀུན་གཞི་བཤམ་

མ་བཤམ་གྱི་ཚུལ་ནི། 381

དགོངས་པའི་དབང་གིས་གསུངས་པའི་དཔེ་བསྟན་པ་ནི། 385

ལ གོང་ས་ལ སྐབས་མགོན་ཀླུ་ལ་བའི་དབང་པོ་མཚོག་གི་ཐུགས་
 རྗེ་བཀྲིན་འོག སྐབས་གྲིས་གཞོན་སྐྱེས་སློབ་གསར་དོན་གཉེར་ཅན་རྣམས་ལ།
 གུ་ཕུ་ཉུགས་ཅན་གྱི་ལག་ཐོག་ཁ་པར་དང་ iPad སློབ་གསུང་སོགས་བརྒྱུད་
 བསྐྱོད་དེ་དེ་བའི་བཞེན་བོད་ཡིག་ལམ་ནས་གཞིགས་བཤེར་ཁོ་རྒྱུ་ཆེད་དུ་
 བཅོས་བ་ཡིན། སྐབས་གྲིས་ཀྱང་རིམ་བཤེར་དེ་དེ་དོ་བུ་ཕུགས་ལག་ཏུ་འབྱོར་
 ཆེ་དེ་བའི་གྲངས་མང་དུ་གཏོང་རྒྱུ་ལོ་སྐབས་འོང་སྲིད་ན་དེར་སྐབས་པའི་ལམ་
 སྒྲིབ་བཀའ་སློབ་དགོངས་འཆར་སྐྱབ་སློབ་ཡོང་བར་རེ་བསྐྱུལ་ཞུ་རྒྱུ་དང་།
 ཞུ་དག་བསྐྱུར་མ་སོགས་ལ་རང་བུས་གང་ཡོད་གྲིས་འབད་ཚོལ་གྲིས་ཁྱུ་ལ་
 བྱས་ཀྱང་ཚུད་ཚད་ཞན་སྐབས་ནོར་འཁྲུལ་གང་ཤོར་རྣམས་བཅོད་གསོལ་ཞུ་
 རྒྱུ་བཅས།

སེར་སྐབས་དམར་འཇམ་དབྱངས་བསོད་ནམས་གྲིས།

དེ་བཅོས་ཐོན་བ་རྣམས་སུ་ལ་དགོས་ན་བྲུ་རྒྱུ་རྒྱུད་ནས་རིན་མེད་དུ་ཕུལ་ཚོག་
 བྲུ་རྒྱུ་ཁ་བྱང་། marjamson618@gmail.com

སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ།

༡༡། །དབྱུ་མ་ལ་འདྲུག་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་
ཞེས་བྱ་བ། རྩེ་བཅུ་ལྔ་ལྟོ་མ་འཇམ་པའི་དབྱུངས་དང་། འཕགས་པ་
ཡབ་སྐུ་ལྟོ་མ་གྱི་ཞབས་ལ་གྲུས་པ་ཆེན་པོས་ཕྱག་འཚོལ་
ཞིང་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ།།

ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེའི་ལེགས་བཤད་ཀྱི་གཏེར།།
འདིག་ཏེན་ཀྱི་མ་འདྲིས་མཛེས་བཤེས་ཏེ།།
ས་གསུམ་འགྲོ་ལ་ལམ་བཟང་མཚོན་པའི་མིག
ཐུབ་དབང་སྐྱ་བའི་ཉི་མས་ཏྲ་ཏྲ་སྐྱོངས།།

རབ་འབྲུམས་རྒྱལ་བའི་འཁོར་དུ་ཟབ་མོའི་གནས།།
ཡང་དག་སྐྱུ་གྱི་གཏམ་གྱི་སེང་གའི་སྒྲ།།
ཀྱི་ནས་སྐྱོག་ལ་མཚུངས་པ་མ་མཆིས་པའི།།
འཇམ་དབྱུངས་སྐྱ་མས་ཏྲ་ཏྲ་གྱི་སྐྱོབས།།

དུས་གསུམ་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་ཕྱགས་གྱི་བཅུད།།
མཐའ་བྲལ་དབྱུ་མ་ཏེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྱུང་ལམ།།

རྗེ་བཞིན་འགྲེལ་བར་ཕྱང་བསྟན་སྐྱ་སྐྱབ་ལ།
སྟོང་ནས་འདུད་དོ་བཅེ་བའི་ལྷགས་རྒྱས་ལུངས།

མགོན་དེའི་གདམས་བས་གོ་འཕང་མཐོར་ག་ཤེགས་ནས།
ཉིད་ཀྱིས་གཟིགས་གང་འགོ་ལ་གསལ་མཛད་པའི།
ལེགས་ལམ་སྟོན་པའི་གཏམ་ལ་དབང་འབྱོར་པ།
དཔལ་ལྡན་འཕགས་བ་ལྟ་ཡི་ཞབས་ལ་འདུད།

རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་བཀའ་བྱུང་ཅིང་།
འཕགས་པའི་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་གསལ་བར་མཛད།
བྱུང་བའི་རིག་འཛིན་གནས་སུ་ག་ཤེགས་བྱུར་པ།
སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཞབས་ལ་མགོས་ཐུག་འཚེ།

ཕ་ལ་ཉོགས་དཀའ་བྱང་སྟོང་ཆེན་པོའི་ལམ།
སྐྱ་སྐྱབ་ལྷགས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་གནད།
ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་སྟོན་མཛད་ལྷ་བའི་ཞབས།
ཞི་བ་ལྟ་དང་བཅས་པའི་ཞབས་ལ་འདུད།

སྐྱ་སྐྱབ་འཕགས་བ་ལྟ་ཡི་བྱུང་བའི་མཐའ།

ཤིང་ཏྲ་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱིས་བཟུལ་བ་ཉིད།།
ཐུན་མོང་མ་ཡིན་གནད་དོན་ཀུན་རྫོགས་པར།།
དེ་མེད་སློབ་གྲོས་མིག་གིས་ལེགས་མཐོང་ཞིང་།།

ཕྱོགས་འདིར་ལུགས་དེ་འཆད་འདོད་པལ་མོ་ཆེས།།
བཤད་པའི་དེ་མས་སྐྱགས་བ་བསལ་སྲིར་དང་།།
གཞན་གྱིས་བསྐྱེད་སྲིར་ཡོངས་དག་བཤད་པ་ཡིས།།
དབུ་མ་འཇུག་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པར་བྲ།།

འདིར་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་དོན་གཉིས། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་གཏན་
ལ་ འབེབས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་རང་གི་འགྲེལ་བ་
དང་མཐུན་པར་འཆད་པ་ལ་བཞི། མཚན་གྱི་དོན། འགྲུར་གྱི་ཕྱག་གཞུང་གི་
དོན། མཇུག་གི་དོན་ལོ། །
དང་པོ་ནི།

མཚན་གྱི་དོན།

རྒྱ་གར་ན་སྐད་རིགས་བཞི་ཡོད་པའི་ལེགས་པར་སྐྱར་བའི་སྐད་དུ་ན།

ཅུ་བ། རྒྱ་གར་སྐད་དུ། མ་རྒྱུ་མ་གཞུ་བ་རྒྱ་ར་རྒྱ་མ།

བསྟན་བཅོས་འདྲིའི་མཚན་མ་རྒྱ་མ་ཀ་ཨ་བ་ཏུ་ར་རྒྱ་མའོ།།

ཅ་བ། བོད་སྐད་དུ། དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ཞེས་བྱ་བ།

དེ་བོད་ཀྱི་སྐད་དུ་བསྟུར་ན། དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ཞེས་བྱ་བའོ།།
འདྲིར་གང་ལ་འཇུག་པའི་དབུ་མ་ནི། "དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་ལ་
འཇུག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།" ཞེས་གསུངས་པས་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་
ཡིན་ལ། དེ་ཡང་འདྲིའི་འགྲེལ་པར་རྩ་ཤེ་ཁུངས་སུ་མཛད་པ་ན་དབུ་མ་
ལས། ཞེས་མང་དུ་གསུངས་པ་སྟར་རྩ་ཤེ་ལ་བྱའི། དབུ་མའི་གཞུང་
གཞན་དང་། དབུ་མའི་དོན་གཞན་ལ་མི་བྱའོ། །

མ་རྒྱ་མ་ཀའི་སྐད་ཀྱི་བྱིངས་ལས་བརྩམས་ནས། དབུ་མའི་བསྟན་
བཅོས་སམ་དབུ་མའི་གྲུབ་མཐའ་ལ་དབུ་མར་བྱས་པར་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མར་
ཡང་བཤད་པས། དབུ་མ་ཞེས་པ་ཅམ་ལས་མ་བྱུང་ཡང་། འདྲིར་དབུ་མའི་
བསྟན་བཅོས་ལ་གོ་བར་བྱའོ།།

འོ་ན་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ལ་བསྟན་བཅོས་འདྲིས་འཇུག་ཚུལ་དེ་ཇི་འདྲ་
ཞེག་ཅེ་ན། འདི་ལ་ཁ་ཅིག་བསྟན་བཅོས་དེར་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་
རང་བཞིན་རྒྱས་པར་མ་བཟོད་ལ། འདྲིར་དེ་གཉིས་རྒྱས་པར་བསྟན་པས་དེ་
ལ་འཇུག་གོ། ཞེས་ཟེར་རོ། །

དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་ནི།

འཇུག་པ་ལས་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པས། བཤད་པ་དེ་ལེགས་པར་
མ་མཐོང་ངོ། །རང་གི་ལྷགས་ནི་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ལ་འཇུག་པའི་ཚུལ་གཉིས་
ཡོད་དེ། ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་སློབ་ཀྱིས་སོ། །དེའི་དང་པོ་ནི་རང་འབྲེལ་ལས།

“ལྷགས་འདི་ནི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའོ། །ཞེས་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་
ངེས་པར་བྱའོ། །” ཞེས་པ་དང་། “དེ་ཉིད་མ་རྟོགས་པས་ཚོས་ཟབ་མོ་འདི་
སྤངས་པས། དེའི་སྤྱིར་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྤྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་
བསྟན་པར་བྱ་བའི་སྤྱིར། དབྱུ་མའི་བསྟན་བཅོས་ལ་འཇུག་པ་འདི་སྤྱིར་བ་
ཡིན་ནོ།།” ཞེས་རང་གིས་དབྱུ་མའི་དོན་གཏན་ལ་ཕབ་པ་དེ། དབྱུ་མ་པ་
གཞན་དང་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པ་དང་། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དོན་རྣམ་
པར་རིག་པ་ཅེས་དང་མ་སྤྱན་པར་བཤད་དུ་མི་རུང་བ་ལ་ངེས་པ་བསྟན་པར་
བྱ་བའི་སྤྱིར་དུ་དབྱུ་མ་ལ་འཇུག་པ་བརྩམས་པར་གསུངས་ཏེ། ཚིག་གསལ་
ལས། “བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་ཚུལ་དབྱུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ལས་ཤེས་པར་
བྱ་བར་”གསུངས་ཤིང་། རྣམ་རིག་པའི་ལྷགས་དགག་པ་རྩ་ཤེ་དང་། ཚིག་
གསལ་དུ་མི་རྒྱས་པ་འདིར་རྒྱས་པའི་སྤྱིར་ངོ། །དེའི་སྤྱིར་གཞུང་འདི་ལ་
བརྟེན་ནས་དགོས་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི་སློབ་ཀྱི་རྩ་ཤེའི་དོན་ལེགས་པར་ངེས་པ་
ནི། གཞུང་འདིས་དབྱུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་ཚུལ་གཅིག་གོ། །

རྒྱ་ཆེ་བའི་སློབ་ཀྱིས་དབྱུ་མ་ལ་འཇུག་ཚུལ་ནི། འཕགས་པའི་ལྷགས་
འདིར་ཐེག་པ་གཉིས་ལ་གནས་པ་ལ། ཤིན་ཏུ་ཟབ་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་
པའི་ཤེས་རབ་ཡོད་མེད་ཀྱིས་མི་འབྲེད་ཅིང་། རྩ་ཤེ་ལས་ཟབ་མོའི་སྤྱིགས་

མ་གཏོགས་པ་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཁྱད་ཆོས་མ་བསྟན་གྱིང་། གཞུང་འདི་
 བྱི་ཐེག་པ་ཆེ་ཚུང་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས། ཐེག་ཆེན་པའི་དབང་དུ་མཛད་པ་ཡིན་
 ཏེ། རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་བས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྒྱས་པར་
 བསྟན་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་པའི་གདུལ་བྱ་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་མཛད་པའི་སྲིར་དང་།
 ཚུལ་ཤེས་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་བསྟན་པའི་སྲིར་རོ། །འདི་ཡང་རང་འགྲེལ་ལས།
 “ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་གསལ་བར་བྱ་བའི་སྲིར་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བསྟན་པ་
 ཡང་རིགས་པ་ཉིད་དེ། རྒྱས་པར་བསྟན་པ་བརྗོད་པར་འདོད་པའི་སྲིར་རོ། །
 ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལས་ནི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་མདོར་མཚོན་པ་ཅམ་
 ཞིག་ཏུ་བྱེད་དོ།” ཞེས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་གསུངས་ཏེ་འོག་ཏུ་འཆད་དོ། །

དེ་ལྟར་ན་གཞུང་དེར་བསྟན་པའི་ལམ་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རྒྱ་ཆེ་བའི་
 ལམ་གཞན་འཕགས་པའི་མན་ངག་གིས་ཁ་བཀང་ན་ཤིན་ཏུ་ལེགས་པས། དེ་
 རྫོང་བ་ལ་སོ་སྐྱའི་སའི་ཆོས་གསུམ་དང་། འཕགས་པ་སློབ་པའི་ས་བཅུ་དང་།
 འབྲས་བུའི་ས་དང་། ས་ལྡ་པ་དང་དུག་པའི་གོ་རིམ་གྱིས་བསམ་གཏན་གྱི་ངོ་
 བོ་ཞི་གནས་ལ་བརྟེན་ནས། བདག་མེད་པ་གཉིས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སོ་སོར་
 རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དཔྱོད་པའི་ལྷག་མཐོང་སློབ་པ་རྣམས་གསུངས་སོ། །

དེའི་སྲིར་ཚུལ་ཤེས་དོན་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ཆེ། འཇུག་པ་ལས་གསུངས་པ་
 འདི་རྣམས་བྲན་ནས་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བ་གཉིས་ཀ་ཚོགས་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་
 པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མ་བྱུང་ན་གང་ཟག་དེ་ལ་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་བརྩམས་
 པའི་དགོས་པ་གཉིས་སྟོར་བ་ཡིན་ནོ། དེའི་སྲིར་གཞུང་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་

ཅ་ཤེད་ལམ་ལ་རྒྱ་ཆེ་བའི་སྒོ་ནས་འཇུག་པ་ནི། དབྱ་མ་ལ་འཇུག་པའི་ཚུལ་
གཉིས་པའོ།།

གཉིས་པ།

འགྲུར་གྱི་ཕྱག་ནི།

ཅ་བ། འཇམ་དཔལ་གཞིན་རྒྱུར་གྱུར་པ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ།།

ཆིག་གི་དོན་གོ་བར་སྒྲ་ལ། འཇམ་དཔལ་ལ་ཕྱག་འཚལ་བ་ནི། གཞུང་
འདི་དོན་དམ་པའི་ཆོས་མངོན་པར་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་པས། །ཤེས་རབ་
གྱི་བསྐྱབ་པ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཕྱིར། སྒོན་གྱི་བཀས་བཅད་པ་དང་མ་ཐུན་
པར་མཛད་པའོ། །

གསུམ་པ།

གཞུང་གི་དོན་ལ་བཞི།

བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཐབས་མཚོན་པར་བརྗོད་པ།
བརྩམས་པའི་བསྟན་བཅོས་གྱི་ལུས་དངོས། བསྟན་བཅོས་ཇི་ལྟར་བརྩམས་
པའི་ཚུལ། བསྟན་བཅོས་བརྩམས་པའི་དགོ་བ་བསྐྱོ་བའོ།།

དང་པོ།

བསྟན་བཅོས་ཚུལ་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཐབས་མཚོན་པར་བརྗོད་པ་ལ་གཉིས།

སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་སོ་སོར་མ་སྤྲེ་བར་བསྟོན་པ་དང་། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་
སོ་སོར་སྤྲེ་སྤྲེ་ཕྱག་འཚལ་བའོ། །དང་པོ།

སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་སོ་སོར་མ་སྤྲེ་བར་བསྟོན་པ་ནི།

དགོས་པ་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་ལ་འཇུག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ། གང་
ཟག་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ཚུལ་པར་བཞེད་པ་ལྷ་བའི་ཞབས་ཀྱིས། གཞུང་
གཞན་ལས་མཚོན་བརྗོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་མཛད་པའི་ཉན་རང་གཉིས། མཚོན་
བརྗོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་མ་བཀོད་པར་མ་ཟད། "སངས་རྒྱས་དང་བྱང་སེམས་
རྣམས་ལས་ཀྱང་ཐོག་མར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་པོ།
སེམས་ཅན་འཁོར་བའི་བཅོམ་རར་བསྐྱམས་པ་སྐྱབས་མེད་པ་མ་ལྷས་པ་
ཡོངས་སུ་སྐྱོབ་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན།" རྒྱའི་གཙུག་པོ་ལ་འབྲས་བུའི་མིང་གིས་
བཏགས་པའི་བཅོམ་ལྡན་འདས་མ། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་བསྟོན་པར་འོས་པར་
བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཉན་ཐོས་ཞེས་སོགས་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་གཉིས་སྟོས་སོ།།
འདི་ལ་གཉིས། སྙིང་རྗེ་བྱང་སེམས་ཀྱི་གཙུག་པོའི་རྒྱུར་བསྟན་པ་དང་།
བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱ་གཞན་གཉིས་ཀྱི་ཡང་ཅ་བར་བསྟན་པའོ།།

དང་པོ།

སྣང་རྗེ་བྱང་སེམས་ཀྱི་གཙོ་བོའི་རྒྱུར་བསྟན་པ་ལ་གསུམ།

ཉན་རང་གཉིས་ཕྱབ་དབང་ལས་སྐྱེས་ཚུལ་དང་། སངས་རྒྱས་རྣམས་
བྱང་སེམས་ལས་འབྱུངས་ཚུལ་དང་། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་
གསུམ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ།

ཉན་རང་གཉིས་ཕྱབ་དབང་ལས་སྐྱེས་ཚུལ་ནི།

ཅ་བ། ཉན་ཐོས་སངས་རྒྱས་འབྲིང་རྣམས་ཕྱབ་དབང་སྐྱེས།།
སངས་རྒྱས་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ལས་འབྱུངས་ཤིང་།།
སྣང་རྗེའི་སེམས་དང་གཉིས་སུ་མེད་ལྗོད་དང་།།
བྱང་ཚུབ་སེམས་ནི་རྒྱལ་སྐྱས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ།།

ཡང་དག་པའི་གདམས་ངག་གཞན་ལས་ཉན་ནས། བསྐྱོམས་པའི་
འབྲས་བུ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱང་ཚུབ་ཐོབ་པ་ན། རོན་དེ་གཞན་ལ་ཐོས་པར་བྱེད་
པས་ན་ཉན་ཐོས་ཏེ། ཐོས་པར་བྱེད་ཚུལ་ནི། "འདི་ལྟར་བྱ་བ་བྱས་སོ། འདི་
ལས་སྲིད་པ་གཞན་མི་ཤེས་སོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུང་རབ་ལས་

མང་དུ་འབྱུང་བར་སྟར་རོ། །"སྐྱ་བུ་འདྲ་འདི་གཟུགས་མེད་ཁམས་ཀྱི་ཉན་
ཐོས་སོགས་འགའ་ཞིག་ལ་མེད་ཀྱང་། སྐྱོན་མེད་དེ་སྐྱ་དངོས་མིང་དུ་འཇུག་
པ་ལ་སྐྱ་བུ་འདྲ་པའི་རྒྱ་མཚོན་ཡོད་པས་མ་བྱུང་བ་ནི། དཔེར་ན་སྐྱམ་ལས་
སྐྱེས་པའི་བད་མ་ལ་མཚོ་སྐྱེས་ཀྱི་སྐྱ་དངོས་མིང་དུ་འཇུག་པ་བཞིན་ནོ།།

ཡང་ན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྐྱད་དོད་སྐྱ་བ་ཀ་ནི་ཐོས་སྐྱོགས་ལ་ཡང་འཇུག་པ་
སྟར་ན། "འབྲས་བུའི་མཚོག་གམ་སངས་རྒྱས་སུ་བགྲོད་པའི་ལམ། སངས་
རྒྱས་རྣམས་ལས་ཐོས་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་ལམ་དེ་དོན་དུ་
གཉེར་བ་རྣམས་ལ་སྐྱོག་པར་བྱེད་པས་ན་ཉན་ཐོས་ཉེ།" དམ་ཚོས་བད་
དཀར་ལས། "མགོན་པོ་དེ་རིང་བདག་ཅག་ཉན་ཐོས་བྱུང། །བྱང་ཆུབ་དམ་པ་
ཡང་དག་བསྐྱབ་པར་བཞི། །བྱང་ཆུབ་པ་ཡི་སྐྱ་ཡང་རབ་ཏུ་བརྗོད།། དེ་བས་
བདག་ཅག་ཉན་ཐོས་མི་བཟང་འདྲ།།" ཞེས་གསུངས་ཉེ་རྒྱ་མཚོན་འདི་གཉེས་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་ནི་ཉན་ཐོས་དང་འདྲ་བའི་རྒྱ་མཚོན་ཡིན་ལ། ཉན་
ཐོས་རྣམས་ལ་ནི་ཐོས་སྐྱོགས་ཀྱི་དོན་དངོས་སོ།།

ཁ་ཅིག་རྐང་པ་གསུམ་པ་ལ་དམ་པའི་སྐྱ་མེད་པས་བྱང་ཆུབ་སྐྱ་མ་ནི་
ཐེན་ཆེན་གྱི་དང་། བྱི་མ་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་པོ་ཞེས་ཟེར་མོད་ཀྱང་།
དང་པོ་ནི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བྱང་ཆུབ་དང་། གཉེས་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་དེར་བགྲོད་པའི་
ལམ་ལ་བྱེད་པ་འགྲེལ་པའི་དགོངས་པ་ལོ།།

"བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་སངས་རྒྱས་ལས་ཐོས་
ནས། གཏུལ་བྱ་ལ་སྐྱོག་པས་ཉན་ཐོས་སུ་འགྱུར་རོ་སྟུམ་ན། ཉེས་པ་མེད་དེ་

ལམ་དེ་སློབ་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཡིན་གྱི། རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པ་ཅོམ་ཡང་རང་གིས་
མི་སྐྱབ་པ་"ལ་བསམས་པ་ཡིན་པས་སོ།།

སངས་རྒྱས་འབྲིང་ཞེས་པའི་སངས་རྒྱས་ནི། འགྲེལ་བར། "སངས་
རྒྱས་ཀྱི་དེ་ཉིད་གང་ཟག་གསུམ་ཆར་ལ་འཇུག་སྟེ།" ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་
ནི། ཁ་ཅིག་ཏུ་བྱུང་ན་ཞེས་པའི་སྐྱ་གང་ཟག་གསུམ་ག་ལ་འཇུག་པར་འཆད་
པ་ལྟར་ལེགས་ཏེ། ཏུ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དོ། །བྱུང་ན་ཁོང་དུ་ཚུད་པ་ལ་ལོ། །ཞེས་
འབྲུང་བ་ལྟར་དེ་ཉིད་ཉོགས་པ་བྱུང་ནི་སྐྱའི་དོན་དུ་བྱས་པའི་ཚོ། དོན་དེ་གང་
ཟག་གསུམ་ག་ལ་ཡོད་པས། དེ་ཉིད་ཉོགས་པའི་སྐྱས་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱང་
བསྟན་ཅེས་ཟེར་རྒྱ་ཡིན་པ་ལ། སངས་རྒྱས་སུ་བསྐྱུར་དོ། །སྐྱེར་བྱུང་ནི་སྐྱ་
སངས་རྒྱས་ལ་བསྐྱུར་དུ་ཡོད་ཀྱང་། སྐབས་འདིར་མི་འཆོམ་མོ། །བྱུང་ནི་སྐྱ་
ནི་བད་འདབ་རྒྱས་པ་དང་། གཉིད་སད་པ་ལ་ཡང་འཇུག་པར་བཤད་པས།
སངས་རྒྱས་ཁོ་ན་ལ་བསྐྱུར་མི་དགོས་སོ།།

འབྲིང་གི་དོན་ནི། རང་རྒྱལ་རྣམས་ནི་བསྐྱལ་བ་བརྒྱུ། "བསོད་ནམས་
དང་ཡེ་ཤེས་བསྟན་པ་གོང་དུ་འཕེལ་བའི་བྱེད་པར་གྱིས། ཉན་ཐོས་ལས་བྱུང་
པར་དུ་འཕགས་ཤིང་། བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་གཉིས་དང་།
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་འཇུག་པའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་
པོ་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་སོགས་མེད་པས་རྫོགས་པའི་སངས་
རྒྱས་ལས་དམན་པས་འབྲིང་བོ་ལོ། །"

ཁ་ཅིག་ཉན་ཐོས་ལས་ཡེ་ཤེས་ལྷག་པའི་དོན། "གཟུང་དོན་ཉོག་པ་སྤོང་

ཕྱིར་དང་།།" ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ཞེས་སྐྱབ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། ལྷགས་
འདིར་ཚོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཉན་རང་གཉིས་ཀ་
ལ་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་སྐད་སྐྱབ་དེས་ཀྱང་གྲུབ་མཐའ་དེ་
འདོད་པར་འདུག་པའི་ཕྱིར་རོ།།

དེས་ན་འགྲེལ་བར། "ཡེ་ཤེས་གོང་དུ་འཕེལ་བ་" ལྷག་པར་གསུངས་
ལ། གོང་དུ་འཕེལ་བ་ནི། ལམ་གྱི་བགྲོད་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་རྗེ་བཟང་དུ་འགྲོ་
བའོ། །དེ་ཡང་བསྐྱལ་བ་བརྒྱུར་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ལ་གོམས་པ་ལྟར་
ལེན་པ་ཡིན་གྱི། ཉན་ཐོས་ལྟར་ལམ་ལ་གོམས་པ་སྤིང་མི་རུས་པ་མིན་པའོ།།

བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་སྤྱི་ལ་ཚོགས་གྱི་སྐྱེ་ཅམ་འཇུག་པ་ཡོད་
ཀྱང་། ཚོགས་གྱི་སྐྱེ་འཇུག་པའི་གཙོ་བོ་ནི། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་ལས།
"ཡང་དག་པར་འགྲུབ་པའི་ངོ་བོས་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་འཇིན་པར་བྱེད་པའི་
ཕྱིར་ན། སྤིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཚོགས་ཡིན་པས།" ཞེས་སྐྱབ་མེད་
པའི་བྱང་ཆུབ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྐྱབ་པའི་ཐབས་གྱིས། འབྲས་བུར་འཇིན་
པ་ལ་གསུངས་པ་ལྟར་གྱི་དོན་ཚང་བའི་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་སོ། །དོན་
དེ་མ་ཚང་བ་གཉིས་ནི་ཚོགས་པལ་པའོ། །འདི་ཡང་ཚོགས་གྱི་སྐྱད་དོད་
སྐྱུར་ལ་ངེས་ཚིག་གིས་བཤའ་བའི་དོན་ནོ། །

བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་གྱི་བགྲོད་པ་ཉན་ཐོས་ལས་ཆེས་ལྷག་པའི་
ཕྱིར།

འདོད་པ་ཁམས་སུ་ཡང་སྤིང་བ་ཐ་མ་པའི་ཚོ། སྐྱོབ་དཔོན་གཞན་གྱིས་

བསྐྱེད་པ་ལ་མི་སྣོས་པར་དགྲ་བཅོམ་པའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེད་རྣམས་ཤིང་། དེ་ཡང་
“རང་གཅིག་ཕྱི་ཕྱིར་” སངས་རྒྱལ་པ་སྟེ་དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་པ་དང་འཐོབ་
པར་བྱེད་པས་ན། རང་སངས་རྒྱལ་ཞེས་བྱ་ལ་རང་བྱུང་ཞེས་གྲང་གསུངས་
སོ། །

ཐུབ་པའི་སྐྱེ་ནི་ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་ལ་ཡང་འཇུག་མོད་གྲང་། ཐུབ་པའི་
དབང་པོ་མིན་པས། སངས་རྒྱལ་ཉིད་ལ་ཐུབ་པའི་དབང་པོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཉན་
རང་དང་བྱུང་སེམས་རྣམས་ལས་གྲང་། “གོང་ན་མེད་པའི་ཚོས་ཀྱི་དབང་
ལྷག་དམ་པ་བརྟེན་པ་དང་། གང་ཟག་གསུམ་པོ་དེ་སངས་རྒྱལ་གྱི་བཀའ་
ཚོས་ཀྱི་སྲིད་ལ་མངའ་སྐྱུར་བའི་ཕྱིར་ལོ།” ཐུབ་དབང་དེ་རྣམས་ལས་ཉན་
རང་རྣམས་སྐྱེས་པ་ནི་དེ་དག་གིས་བསྐྱེད་པའོ། །

ཐུབ་དབང་གིས་ཉན་རང་བསྐྱེད་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། “སངས་རྒྱལ་
འཇིག་རྟེན་དུ་བྱོན་པ་ན་རྟེན་འབྲེལ་ཟབ་མོ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྟོན་པ་ལ་
འཇུག་ལ། ཚུལ་དེ་ཉན་རང་གི་རིགས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཉན་པ་དང་། ཐོས་
པའི་དོན་སེམས་པ་དང་། བསམས་པའི་དོན་སྐྱོམ་པར་འགྱུར་ལ། དེ་འདྲ་
བའི་རིམ་པ་ལས་གྲང་རང་འབྲས་བུ་གང་ལ་མོས་པ་ཇི་ལྟར་བ་བཞིན་དུ་ཉན་
རང་གཉིས་ཀྱི་འདོད་པ་རྫོགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ཐུབ་དབང་
གིས་བསྐྱེད་པའོ། །”

གལ་ཏེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་མང་པོས་སངས་རྒྱལ་ལས་ཚོས་ཐོས་
པའི་ཚེ་དེ་ཉིད་ལ་བྱང་ཚུབ་མདོན་དུ་བྱེད་གྲང་། རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས་ཅན་

རྣམས་ཀྱིས་ཆེ་དེ་ཉིད་ལ་རང་གི་བྱང་ཆུབ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པས། དེ་དག་གིས་བྱབ་པས་གསུངས་པའི་དོན་ལ་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་བྱས་པས་རང་གི་འདོད་པ་རྫོགས་པ་མི་འབྲད་དོ་སྙམ་ན།

སྒྲོམ་མེད་དེ། གལ་ཏེ་རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས་ཅན་ཁ་ཅིག "སྒྲོམ་པས་ཉེན་འགྲེལ་གསུངས་པ་ཉན་པ་ཁོ་ན་ལས། དོན་དམ་པ་རྫོགས་པ་ལ་མཁས་པ་བྱང་ཡང་། ཆོས་ཐོས་པའི་མཐོང་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་དེ་ཁོ་ན་ལ། རང་རྒྱལ་གྱི་སྤང་འདས་མི་འཐོབ་མོད་ཀྱང་། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཉེན་འགྲེལ་བསྟན་པའི་རང་རྒྱལ་གྱི་སྐྱབ་པ་པོས། མྱོང་ངེས་ཀྱི་ལས་བསགས་པས་ལས་སོག་པའི་ཆེ་དེ་ཉིད་ལ་འབྲས་བུ་མ་མྱོང་ཡང་། སྐྱེ་བ་གཞན་དུ་ངེས་པར་མྱོང་བ་ཉྱལ་ཆེ་འདིར་སྤང་འདས་མ་ཐོབ་ཀྱང་། ཆེ་རབས་གཞན་དུ་ངེས་པ་ཁོ་ནར་སྤང་འདས་འཐོབ་པའི་སྤྱིར་དང་།" ལྟར་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཆོས་བསྟན་པ་ལ་ཉན་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་བྱས་པས། འདོད་པ་རྫོགས་པར་བཤུད་པ་ནི་ཆེ་དེ་ཁོ་ན་ལ་བསམ་ནས་བཤུད་པ་མིན་པའི་སྤྱིར་དོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། "དེ་ཉིད་ཤེས་པས་གལ་ཏེ་འདིར། །སྤང་ན་འདས་པ་མ་ཐོབ་ཀྱང་། །སྐྱེ་བ་གཞན་དུ་འབད་མེད་པར། །ངེས་པར་ཐོབ་འགྱུར་ལས་བཞིན་ནོ།།" ཞེས་དང་། དབུ་མ་ལས་ཀྱང་། "རྫོགས་སངས་རྒྱས་རྣམས་མ་བྱང་ཞིང་། །ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱང་ཟད་པ་ན། །རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ནི། །བརྟེན་པ་མེད་པར་རབ་ཏུ་འབྱུང་།།" ཞེས་གསུངས་སོ། །

འགྲེལ་པར། "གལ་ཏེ་ཡང་ཁ་ཅིག" ཅེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ལ། ཁ་ཅིག་

ཉེན་འབྲེལ་བསྟན་ཡང་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་གོ་འཕང་མ་ཐོབ་པ་སྐྱང་བས།
ཉེན་འབྲེལ་བསྟན་པས་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་
མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པའི་ལན་བསྟན་པར་འདོད་པ་དང་། གཞན་དག་ཉེན་
འབྲེལ་སྐྱེ་མེད་ཀྱི་དོན་ཉམས་སུ་སྦངས་མ་ཐག་ཏུ་འབྲས་བུ་དེ་འབྱུང་རིགས་
པ་ལས། དེ་མེད་པས་ན། རྣམས་ཀྱང་འབྲས་བུ་དེ་མི་སྐྱེད་དོ་ཞེས་པའི་ལན་སྟོན་
པར་འཆད་པ་ནི། སྐབས་ཀྱི་དོན་མ་ཉོགས་པའི་བཤའ་བ་སྟེ། ཐུབ་དབང་
གིས་རང་རྒྱལ་བསྟན་ཚུལ་ལ་དྲོགས་པ་ཆེ་བས་དེ་ལ་དམིགས་ཀྱིས་བཀར་
ནས། དྲོགས་པ་གཅད་དགོས་པ་མ་བཅད་པར་འདུག་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་པ།

སངས་རྒྱས་རྣམས་བྱང་སེམས་ལས་འཁྲུངས་ཚུལ་ནི།

ཉན་རང་གཉིས་ཐུབ་དབང་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་ན། "ཐུབ་པའི་དབང་པོ་
དེ་རྣམས་གང་ལས་བསྐྱེས་ཤིང་།"

ཅུ་བ། སངས་རྒྱས་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ལས་འཁྲུངས་ཤིང་།།

རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ལས་
འཁྲུངས་པ་ཡིན་ཅོ།།

"གལ་ཏེ་བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཉེ་བར་བསྟན་པ་

ལས་སྐྱེས་པས། རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་ཞེས་བརྗོད་པ་མ་ཡིན་ནམ།" རྒྱལ་བའི་
སྤྲུལ་ཡིན་པ་དེའི་སྤྱིར། སངས་རྒྱས་རྣམས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལས་
འཁྱུངས་པ་ངེ་ལྟར་རིགས་ཏེ། དཔེར་ན་བྱུང་བ་ནི་བྱུང་ཏེ་ལས་སྐྱེས་པ་མི་
རིགས་པ་བཞིན་ལོ་ཞེ་ན།

བྱང་སེམས་རྣམས་རྒྱལ་བ་འགའ་ཞིག་གི་སྤྲུལ་ཡིན་པ་ནི། "བདེན་
མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་རྒྱ་མཚན་གཉིས་ཀྱིས་བྱང་སེམས་རྣམས་སངས་རྒྱས་
རྣམས་ཀྱི་རྒྱུར་འགྱུར་རོ།"

"དེ་ལ་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལས་བྱང་སེམས་རྣམས་སངས་
རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུར་འགྱུར་ཚུ་ལ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གནས་སྐབས་
ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ།"

འདིས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཐོབ་པ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད།
སློན་སློབ་ལམ་དུ་བྱང་སེམས་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་གྱུར་པ་ཁོ་ནས་ཐོབ་པ་
ཡིན་ལོ། ཞེས་སངས་རྒྱས་དང་རྒྱུད་གཅིག་པའི་བརྒྱུད་པའི་ཉེར་ལེན་ཀྱི་
རྒྱུའི་སློན་སྤྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུར་བསྟན་ལོ།

"ཡང་དག་པར་འདྲིན་དུ་འཇུག་པ་ལས་བྱང་སེམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
རྒྱུར་འགྱུར་ཚུ་ལ་ནི། རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གྱུར་
པ་ཉིད་ཀྱིས། བདག་ཅག་གི་སློན་པ་དང་། དེ་ལས་གཞན་པའི་སངས་རྒྱས་
རྣམས་ཆེས་ཐོག་མ་ཁོར་ནར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་འདྲིན་དུ་བཙུག་པར་མདོ་
སྡེ་ལས་འདོན་པ་ཡིན་ལོ།"

འདིས་ནི་བྱང་སེམས་གཞན་གྱིས་ཐོབ་བྱེད་སངས་རྒྱས་དང་། རྒྱུད་ཐ་
དད་པའི་བྱང་སེམས་གྱིས་སངས་རྒྱས་དེའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུན་བྱས་པའི་སློ་
ནས། སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ལས་འབྲུངས་པར་སྐྱབ་པ་ཡིན་ནོ།།

འདིར་ཕྱོགས་སྐྱ་མ་སྐྱ་བས། བྱང་སེམས་རྣམས་རྒྱལ་བའི་སྐྱས་ཡིན་
པས། བྱང་སེམས་རྒྱལ་བ་ལས་འབྲུངས་པ་རིགས་ཀྱི། དེ་ལས་བསྐྱོག་ནས་
སྐྱ་བ་མི་རིགས་ཞེས་བཅུད་པ་ལ། བྱང་སེམས་རྒྱལ་བའི་སྐྱས་ཡིན་པ་བདེན་
མོད་ཀྱི། ཞེས་རང་ཡང་དེ་ལྟར་བཞེད་པར་བསྟན་པ་ན། དེ་ཁས་ལེན་གྱང་
བྱང་སེམས་ལས་སངས་རྒྱས་འབྲུངས་པ་མི་འགལ་བའི་རྒྱ་མཚན་བསྟན་
དགོས་པ་མ་བསྟན་པར། བྱང་སེམས་ལས་སངས་རྒྱས་འབྲུངས་པར་སྐྱབ་
པ་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ལྟར་བསྐྱབས་པ་ལ་ཡང་ད་དུང་དྲོགས་པ་སྐྱ་མ་སྐྱེ་བས།
དྲོགས་པ་དེ་མི་ཚོད་པའི་ཕྱིར་རོ་སྟུམ་ན།

སྐྱོན་འདི་མེད་དེ་བྱང་སེམས་ལས་སངས་རྒྱས་འབྲུངས་པར་རྩ་བར་
བསྟན་པའི་དོན་ནི། རྒྱ་མཚན་དང་པོའི་སྐྱབས་སུ་སློབ་ལམ་གྱི་བྱང་སེམས་
གྱིས། ལམ་ཉམས་སུ་སྐྱངས་པ་ལས། འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པ་ལ་
བཤད་པ་ན། བྱང་སེམས་དེས་ཐོབ་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱས་བྱང་སེམས་དེ་
མིན་པར་ཤེས་པས། དེ་ལ་བདེན་མོད་ཀྱི་ཞེར་ཟེར་བ་གལ་ཡིན། ཡང་བདག་
ཅག་གི་སྐྱོན་པའི་གསུང་ལས་གསར་དུ་བྱང་སེམས་སུ་སྐྱེས་པ་དེ། སངས་
རྒྱས་དེའི་སྐྱས་ཡིན་གྱང་བྱང་སེམས་དེ་ལས། སངས་རྒྱས་དེ་འབྲུངས་
པ་མིན་པས་རྩོད་པ་དེ་ནི་ཚུལ་དེ་གཉིས་རྣམ་པར་མ་བྱེད་པའི་རྩོད་པར།

༠༣༡འགྲེལ་པས་ལན་བཏབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས། ཤེས་རབ་ཡོད་ན་ཅིའི་ཕྱིར་
མི་ཉོག་ས། དེ་ལྟར་ན་འང་འདི་ལ་ཡང་སྣང་པོ་མེད་པའི་བཤའ་པ་མང་དུ་བྱུང་
སྣང་ངོ། །བྱང་སེམས་རྣམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་
ཕྱིར། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་"བྱང་སེམས་ལ་བསྐྱབས་པ་མཛད་པ་
ཡིན་ནོ"ཞེས་སྐྱུར་ངོ།།

བསྐྱབས་པ་མཛད་པའི་དགོས་པ་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། "སངས་རྒྱས་
ཀྱི་རྒྱ་ཕུན་ཚོགས་ནི་ཆེས་བརྗིད་པ་སྟེ་ཤིན་ཏུ་གཅེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ངོ།།"གཉིས་པ་ནི། "རྒྱ་བྱང་སེམས་ལ་མཚོན་པར་བརྗོད་པ་ལས་ཀྱང་།
འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ལ་མཚོན་པ་ཤུགས་ཀྱིས་འཕངས་པར་དགོངས་པའི་
ཕྱིར་ངོ།།" གསུམ་པ་ནི། "སྤོན་ཀྱི་ལྗོན་ཤིང་འདོད་པའི་འབྲས་བུ་དཔག་ཏུ་
མེད་པ་སྟེ་བའི་ཤིང་གི་ལྗོན་ལུ་དང་སྟོང་བུ་ལ་སོགས་པ་མཐོང་ཞིང་། ཤིང་
གི་ལོ་མ་གཞོན་པ་འཇམ་པོའི་གནས་སྐབས་སུ། ལྷག་པར་ཡང་གཅེས་སྤྱོད་
སུ་བྱས་ཏེ་སྟོང་བ་བཞིན་དུ།" སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལྗོན་ཤིང་སྟེ་དགུ་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་གསོས་སུ་གྱུར་པའི་ལྗོན་ལུ་བྱང་སེམས་ལས་དང་པོ་པ་ལ་ཡང་གཅེས་
སྤྱོད་སུ་བྱས་ཏེ། འབད་པ་ཆེན་པོས་བསྐྱུང་བར་བྱ་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ངོ།།
བཞི་པ་ནི། བྱང་སེམས་ལ་བསྐྱབས་པ་གསུང་བའི་དུས་དེར་འཁོར་ དུ་ཉེ་
བར་གྱུར་ཅིང་། ཐེག་པ་གསུམ་ལ་བཀོད་པ་རྣམས་ཐེག་ཆེན་ཉིད་ལ་ངེས་
པར་སྐྱུར་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ངོ།།

དགོན་མཚོག་བརྟེན་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། འོད་སྤངས་འདི་ལྟ་སྟེ།

དཔེར་ན་རྩ་བ་ཆེས་པ་ལ་ཕྱག་འཚལ་བ་ལྟར་ཉ་བ་ལ་མ་ཡིན་ནོ། འོད་སྤངས་
དེ་བཞིན་དུ་གང་དག་ང་ལ་རབ་ཏུ་དད་པ་དེ་དག་གིས། བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔེར་ན་མས་ལ་ཕྱག་བྱའི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ལ་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་
ནོ། །དེ་ཅིའི་སྤྱིར་ཞེ་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔེར་ལས་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ་རྣམས་འབྱུང་ངོ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ལས་ནི་ཉན་ཐོས་དང་རང་
སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་ངོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ།།

འདིས་ནི་སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔེར་ལས་འབྱུངས་པར་ལྷུང་གིས་
བསྐྱབས་ལ། རྒྱ་མཚན་སྲ་མ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་རིགས་པས་བསྐྱབས་སོ།།

དེ་ལྟར་ན་གཞན་ལས་མཚོན་བརྗོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྲགས་པའི་ཉན་རང་
གཉིས་དང་། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་ལ་འདིར་དངོས་སུ་མཚོན་བརྗོད་
མ་མཛད་པ་ནི། དེ་རྣམས་ཀྱི་རྩ་བའི་རྒྱ་ལ་མཚོན་བརྗོད་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་
བཞི་རིམ་པ་བཞིན་རྒྱ་འབྲས་སུ། ཉན་ཐོས་ཞེས་པའི་རྐང་པ་གཉིས་ཀྱིས་
བསྟན་པ་ནི། དེ་རྣམས་ཀྱི་མཐར་གཏུགས་པའི་རྩ་བའི་རྒྱ་ངོས་གཟུང་བའི་
སྤྱིར་དུ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཉེ་བར་བསྟན་པ་ལས། བྱང་སེམས་སྐྱེ་བ་
ཡིན་ཀྱང་། ཐུབ་དབང་སྐྱེས་ཞེས་པའི་སྐྱབས་སུ། དེ་ལ་ཉན་རང་ལྟར་བཤད་
མི་དགོས་ཏེ། དེ་གཉིས་ཐུབ་དབང་ལས་སྐྱེས་པར་སྟོན་པ་ནི། དེ་གཉིས་ཀྱི་
རྩ་བ་ཡང་མཐར་གཏུགས་ན། སྤྱིར་རྗེ་ལ་ཕྱག་པར་བསྟན་པའི་སྤྱིར་ཡིན་ལ།
བྱང་སེམས་ཀྱི་རྩ་བ་སྤྱིར་རྗེ་ལ་ཕྱག་པ་ནི་ལོགས་སུ་སྟོན་པའི་སྤྱིར་ངོ།།

གསུམ་པ།

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱའི་གཙོ་བོ་གསུམ་བསྟན་པ་ནི།

གལ་ཉེ་ཉན་རང་གཉིས་བྱུབ་དབང་ལས་དང། བྱུབ་དབང་རྣམས་བྱང་
སེམས་ལས་འབྱུངས་ན། “བྱང་སེམས་དེ་དག་གི་རྒྱ་གང་ཡིན་ཞེ་ན།”

ཅ་བ། སྙིང་རྗེའི་སེམས་དང་གཉིས་སུ་མེད་སྟོང་དང།།

བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་རྒྱལ་སྲས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ།།

“འཆད་པར་འགྱུར་བའི་སྙིང་རྗེའི་སེམས་དང། དངོས་པོ་དང་དངོས་
པོ་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་མཐའ་གཉིས་སུ་མེད་པ་སྟེ་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་
དོན་རྟོགས་པའི་སྟོང་ཤེས་རབ་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གསུམ་ནི།” རྒྱལ་
སྲས་བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱི་གཙོ་བོའི་རྒྱ་ཡིན་ནོ།།

བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི་འདིར་འགྲེལ་པར་མདོ་བྲངས་པ་ལས་བསྟན་
པ་བཞིན་ཡིན་ཞེས་གསུངས་ལ། མདོ་ལས་ནི། “རང་གིས་ཚོས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་རྟོགས་ནས། ཚོས་ཉིད་འདི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་
བྱའོ་སྟུང་ནས། སེམས་གང་སྐྱེས་པ་དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཞེས་བྱའོ།།”
ཞེས་གསུངས་སོ། །འདི་ནི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་ཕྱོགས་གཅིག་
ཙམ་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་པས་མཚན་ཉིད་མ་རྗོགས་ལ། ཡང་འགྲེལ་པར།

“བདག་གིས་འཇིག་རྟེན་འདི་མཐའ་དག་སྐྱབ་བསྐྱེད་ལ་ནས་བཏོན་ཏེ། སངས་
རྒྱལ་ཉིད་ལ་ངེས་པར་སྐྱར་བར་བྱའོ་སྙམ་དུ་ངེས་པར་སེམས་སྐྱེད་པར་
བྱེད་དོ།” ཞེས་གསུངས་པ་ལ་ཡང་ཐོབ་བྱ་བྱང་ཚུབ་ལ་དམིགས་པ་མེད་
པས་མཚན་ཉིད་སྤྱོད་གས་གཅིག་པའོ།

ངེས་ན་འགྲེལ་བར། སྤྱིང་རྗེ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་སྐྱེ་བར་
སྟོན་པའི་སྐབས་སུ། “དམ་པའི་ཚོས་ཀྱི་བདུད་རྩིའི་རོ་ཕུལ་དུ་བྱང་བ་འབྱུང་
བའི་རྒྱ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྟོག་པ་མཐའ་དག་ལོག་པའི་མཚན་ཉིད། འགྲོ་བ་
ཡོངས་ཀྱི་གཉེན་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་བྱུར་བ། སངས་རྒྱལ་ཉིད་ཡང་དག་
པར་ཐོབ་པར་འདོད་པ་ཡིན་ནོ།” ཞེས་ཐོབ་བྱའི་བྱང་ཚུབ་ལ་དམིགས་པ་
གསལ་བར་བཤད་པས། ཚེད་དུ་བྱ་བ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་
ཐོབ་བྱ་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཚུབ་ཐོབ་པར་འདོད་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཚན་
ཉིད་རྫོགས་པར་འདོད་པར་བྱ་སྟེ། འགྲེལ་བཤད་ལས་ཀྱང་། དེ་ལྟར་འབྱུང་
བ་ལོགས་ཤིང་། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས་༧༩གསུངས་པ་དང་ལུགས་འདི་
ལ་མི་འདྲ་བ་མེད་དོ།

དེ་ལྟར་ཚོས་གསུམ་པོ་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱར་འཛོག་པ་ནི། དེ་ལྟར་
འབྱུང་བ་ལས། “བདག་ཉིད་དང་ནི་འཇིག་རྟེན་འདིས། །སློ་མེད་བྱང་ཚུབ་
ཐོབ་འདོད་ན། །དེ་ཡི་རྩ་བ་བྱང་ཚུབ་སེམས། །དེ་དབང་རྒྱལ་པོ་ལྟར་བརྟན་
དང་། །སྤྱོད་པ་མཐའ་གཏུགས་པའི་སྤྱིང་རྗེ་དང་། །གཉེས་ལ་མི་བརྟེན་ཡེ་
ཤེས་ལགས།” ཞེས་གསུངས་པའི་ལུགས་སོ། །ལྷུང་ངེས་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་རྩ་

བར་བསྟན་གྱི་བྱང་སེམས་ཀྱི་ ཅ་བར་དངོས་སུ་མ་བསྟན་ཀྱང་། ཅ་བ་ནི་དང་
པོའི་དོན་དང་། དེའི་དུས་ཀྱི་གཙོ་བོའི་རྒྱ་གསུམ་སྟོན་པའི་སྐབས་ཡིན་པས།
བྱང་སེམས་ཀྱི་གཙོ་བོའི་རྒྱ་ཡིན་པར་སྐབས་ལས་ཤེས་སོ།།

ཚོས་གསུམ་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུ་སྟོན་པ་འདི་ཉམ་རང་སངས་རྒྱས་
ལས་དང་། སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ལས་འབྱུངས་ན། བྱང་སེམས་གང་
ལས་འབྱུངས་ཞེས་དཔྱོད་པའི་སྐབས་ཡིན་པས། བྱང་སེམས་ཀྱི་རྣམ་འཛོག་
གི་རྒྱ་མི་རུང་བས་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱའོ།།

དེ་ལྟར་འདི་གསུམ་གང་གི་རྒྱ་རྒྱུ་བཞག་པའི་བྱང་སེམས་དེའི་མ་མཐའ།
ལམ་ཞུགས་ཀྱི་བྱང་སེམས་ཐོག་མ་བ་ལ་བྱེད་དམ་མི་བྱེད། བྱེད་ན་ཐེན་
ཚེན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་དེའི་རྒྱ་རྒྱུ་འཛོག་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་ཐོབ་མ་ཐག་བྱང་
སེམས་སུ་གཞག་དགོས་པའི་སྤྱིར་དོ། །མཐའ་གཉིས་ལ་མི་བརྟེན་པའི་ཡེ་
ཤེས་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུ་འཛོག་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། བྱང་སེམས་རྣམས་
ནི་ཐོག་མར་ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ནས། དེའི་འོག་ཏུ་བྱང་
སེམས་ཀྱི་སྐྱོད་པ་སྤྱིར་དུ་ག་ལ་སྐྱོབ་པ་ཡིན་པས། དེ་ལྟ་བུའི་ཤེས་སྤྱིར་ལ་
སྐྱོབ་པའི་སྐབས་ཉིད་ནས། མཐའ་གཉིས་ལ་མི་བརྟེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་སྐྱོབ་
པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དོ། །མི་བྱེད་ན་ནི་རྩ་བ་ཚེས་པ་ལྟ་བུའི་བྱང་སེམས་སུ་
བཤད་པ་དང་། སྟོན་གྱི་སྟོན་ཤིང་གི་སྐྱ་གུ་ལྟ་བུའི་བྱང་སེམས་སུ་བཤད་པ་
དང་འགལ་བར་འགྱུར་དོ་ཞེ་ན།

ཇི་སྐད་བཤད་པའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་བའི་སྤྱིར་སྤྱོད་གས་གཉིས་པ་ནི་ཁས་

མི་ ལེན་པས་དང་པོ་ཁས་ལེན་ནོ། འོན་ཀྱང་སྲུང་བཀོད་པའི་སློན་ནི་མེད་
 དེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་སློན་དུ་འགྲོ་བའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི། སེམས་བསྐྱེད་
 སློམ་པའི་སྐབས་ལ་དགོངས་ཀྱི། བསློམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པའི་
 སེམས་བསྐྱེད་དངོས་མིན་པའི་སྲིར་དོ། །དེ་ཡང་དབེར་ན་བྱུར་ཤིང་གི་ཤྱུན་
 པའི་རོ་སློང་བ་དང་། ཤྱུན་པའི་ནང་གི་རོ་སློང་བ་དང་འབྲ་བར་སེམས་ཅན་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱའོ་སྐྱེས་པ་ཅམ་ནི། ཚིག་རྗེས་
 འབྲངས་པའི་གོ་བ་ཅམ་ཡིན་པས་བྱུར་ཤིང་གི་ཤྱུན་པའི་རོ་དང་འབྲ་སྟེ། དེ་
 ལ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཟེར་ཡང་སེམས་བསྐྱེད་དངོས་མིན་ནོ། །བྱང་ཚུབ་ཀྱི་
 སེམས་སློང་བའི་མན་ངག་བཞིན་དུ་སྐྱེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། ཡིད་ལེགས་
 པར་འཁྲུལ་ཐུབ་པའི་སློང་བ་བྱུང་བར་ཅན་སྐྱེས་པ་ནི། ཤྱུན་པའི་ནང་གི་བྱུར་
 ཤིང་དངོས་ཀྱི་རོ་དང་འབྲ་བས། སེམས་བསྐྱེད་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ཏེ། དོན་
 འདི་ལ་དགོངས་ནས་ལྷག་བསམ་བསྐྱུལ་བ་ལས་ཀྱང་། "རྗེ་ལྷུང་ཤྱུན་པ་དེ་
 བཞིན་སྐྱེ་བ་སྟེ། རོ་ལྷ་བྱ་ནི་འདི་ལ་དོན་སེམས་ཡིན།" ཞེས་གསུངས་སོ། །

བྱང་སེམས་ཀྱི་རིགས་ཅན་དབང་པོ་རྗོན་པོས་སློན་དུ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་
 ལྷ་བ་བཅའ་ནས། དེ་ནས་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་པས་སློན་གཉིས་པ་ཡང་
 མེད་པ་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་དོ། །གཉིས་སུ་མེད་པའི་སློན་ནི་གཟུང་འཛིན་
 གཉིས་སུ་སྐྱེས་པ་མེད་པ་མིན་གྱི། འགྲེལ་པར་མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་
 ཤེས་རབ་ལ་བཞུགས་པ། དེ་ཡང་བྱང་སེམས་ཀྱི་སློན་དུ་འོང་བ་མི་འགལ་ལོ།
 །དོན་དམ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་འཆད་པ་ནི་ཤེས་ཏུ་མ་འགྲེལ་ཏེ། གཉིས་སུ་

མེད་སློབ་ཞེས་པས་ཐོག་མར་ཞུགས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུ་ལེས་རབ་ཀྱང་
སྟོན་དགོས་པས་སོ།།
གཉིས་པ།

བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱ་གཞན་གཉིས་ཀྱི་ཡང་ཙུ་བར་བསྟན་པ་ནི།

“བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་དང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ལེས་གཉིས་ཀྱི་རྩ་བ་
ཡང་སྟོང་རྗེ་ཡིན་པས་ན། “དེ་གསུམ་ཀྱི་ནང་ནས་”སྟོང་རྗེ་གཙོ་བོ་ཉིད་དུ་
བསྟན་པར་བཞེད་ནས། གང་ཕྱིར་ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ།།”

རྩ་བ། གང་ཕྱིར་བཅེ་ཉིད་རྒྱལ་བའི་ལོ་ཐོག་ཕུན་ཚོར་འདིའི།།
ས་བོན་དང་ནི་སྟེལ་ལ་ཚུ་འདྲ་ཡུན་རིང་དུ།།
ལོངས་སྟོང་གནས་ལ་སྟོན་པ་སྟེ་བྱུང་འདོད་གྱུར་པ།།
དེའི་ཕྱིར་བདག་གིས་ཐོག་མར་སྟོང་རྗེ་བསྟོད་པར་བཀྱི།།

གང་གི་ཕྱིར་སྟོང་བཅེ་བ་ནི་རྒྱལ་བའི་ལོ་ཉོག་ཕུན་ཚོགས་འདིའི་ཐོག་
མར་སྟོང་པ་ལ་གལ་ཆེ་བ་ས་བོན་དང་ནི་འདྲ་ལ། བར་དུ་གོང་ནས་གོང་དུ་
སྟེལ་བ་ལ་ཚུ་དང་འདྲ་ཞིང་། ཐ་མར་གདུལ་བྱས་ཡུན་རིང་དུ་ལོངས་སྟོང་

པའི་གནས་ལ། འབྲས་བུའི་སློན་པ་ལྟ་བུར་འདོད་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཕྱིར། ཟླ་
བའི་ཞབས་བདག་གིས་ཉན་རང་དང་སངས་རྒྱས་དང་། བྱང་སེམས་དང་
དེའི་རྒྱ་གཞན་གཉིས་ལས་ཀྱང་ཐོག་མར་རམ། བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པའི་ཐོག་
མར་སློང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་བསྟོད་པར་བསྐྱོད།

དེ་ཡང་ད་གཞོན་བསྟོད་པ་མིན་གྱི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་རྒྱལ་བའི་ལོ་ཉོག་
བསྟན་པ་ལ། ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་གལ་ཆེ་བར་བསྟན་པ་དེ་ཉིད་དོ།
ཉིད་གྱི་སྐྱས་ནི་དཔའི་སྐབས་སུ་ཕྱིའི་ལོ་ཉོག་ལ་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་
གལ་ཆེ་བ་གསུམ། སོ་སོ་བར་སོང་བ་ལྟ་བུ་མིན་པར། དོན་གྱི་སྐབས་སུ་
"རྒྱལ་བའི་ལོ་ཉོག་ལ་སློང་རྗེ་ཁོ་ན"ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་གལ་ཆེ་བར་
བསྟན་ནོ།

ཐོག་མར་གལ་ཆེ་བ་ལ་ས་བོན་ལྟ་བུ་ཡིན་ཚུལ་ནི། "འདི་ལྟར་སློང་རྗེ་
ཆེན་པོ་ཅན་ནི། སེམས་ཅན་གྱི་སྐྱབས་བསྐྱེད་ཀྱིས་སྐྱབས་བསྐྱེད་པས། སྐྱབས་
བསྐྱེད་ཅན་གྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་དུ། བདག་གིས་
སེམས་ཅན་འདི་ཐམས་ཅད་འཁོར་བའི་སྐྱབས་བསྐྱེད་ནས་བཏོན་ཏེ། སངས་
རྒྱས་ལ་ངེས་པར་སྐྱར་བར་བྱའོ་སྟེ་དེ་ལྟར་དུ་བྱ་བ་ལ་དམིགས་པའི་
སེམས་བསྐྱེད་ལ།" དེ་ཡང་རང་གིས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པ་ལ་རག་ལས་པར་
མཐོང་ནས། བདག་གིས་འདི་རྣམས་ཀྱི་དོན་དུ་སློང་མེད་བྱང་ཚུབ་ཅི་ནས་ཀྱང་
ཐོབ་པར་བྱའོ་སྟེ་དེ་ལྟར་དུ། བྱང་ཚུབ་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་ངེས་པར་བསྐྱེད་
དོ།

དེ་འདྲ་བའི་“དམ་བཅའ་བ་དེ་ཡང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་
 མཚོན་པའི་སྒྲིན་སོགས་ཀྱི་སྐྱོད་པ་དོར་ན་མི་འགྲུབ་པར་མཐོང་ནས། ཡེ་
 ཤེས་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་སྐྱོད་པ་ལ་ཡང་ངེས་པ་ཁོ་ནར་འཇུག་པས་ན།
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚོས་ཀུན་གྱི་ས་བོན་ནི་སྣང་རྗེ་ཚེན་པོ་ཡིན་ལོ།།” དོན་འདི་
 ལ་དགོངས་ནས་རིན་ཚེན་འཕྲེང་བ་ལས། “ཐེག་པ་ཚེན་པོ་གང་ཞིག་ལས།།
 སྣང་རྗེ་སྒྲོན་བཏང་སྐྱོད་ཀུན་དང་། །ཡེ་ཤེས་ཇི་མ་མེད་བཤའ་བ།། སེམས་
 ཡོད་སུ་ཞིག་དེ་ལ་སྐྱོད། །” ཅས་སྣང་རྗེ་སྒྲོན་དུ་བཏང་བའི་སེམས་བསྐྱེད་
 ཀྱིས་དངས་པའི་སྐྱོད་པ་སྐྱི་དང་། བྱང་པར་དུ་མཐའ་གཉིས་ཀྱི་དམིགས་
 གཏང་གི་དེ་མ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱོད་པ་གསུམ་གྱིས་ཐེག་ཚེན་གྱི་དོན་
 ཀུན་བསྐྱུས་པར་གསུངས་སོ།།

བར་དུ་གལ་ཆེ་བ་ལ་ཚུ་དང་འདྲ་ཚུ་ལ་ནི། སྣང་རྗེའི་ས་བོན་གྱིས་བྱང་
 ཚུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་སྐྱུ་གུ་ཐོག་མར་བསྐྱེད་དུ་ཟེན་གྱང་། “དུས་ཕྱིས་སྣང་རྗེའི་
 ཚུས་ཡང་དང་ཡང་དུ་མ་བཅུས་ན། འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་
 ཚོགས་གཉིས་ཡངས་པ་མ་བསགས་པ་འདི། ངེས་པར་ཉན་རང་གང་རུང་གི་
 སྐྱུ་ངན་ལས་འདས་པ་མངོན་དུ་བྱེད་ལ།” སྣང་རྗེའི་ཚུས་ཡང་ཡང་བཅུས་ན་
 དེ་ལྟར་མི་འགྲུར་རོ།།

ཐ་མར་གལ་ཆེ་བ་ལ་སྒྲིན་པ་དང་འདྲ་ཚུ་ལ་ནི། “རྒྱལ་བའི་གོ་འཕང་
 ཐོབ་དུ་ཟེན་གྱང་སྣང་རྗེའི་སྒྲིན་པ་དང་བྲལ་ན། འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་ཀྱི་བར་དུ་
 སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཉེ་བར་ལོངས་སྐྱོད་པའི་རྒྱུར་མི་འགྲུར་ཞིང་། ཉན་

རང་དང་བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་ཚོགས་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་པ་
བར་མ་ཚད་པ་འཕེལ་བར་ཡང་མི་འགྱུར་ལ།" འབྲས་བུའི་སར་སྣང་རྗེ་ཚེན་
པོ་རྒྱན་ལྡན་ཏུ་འཇུག་ན་དེ་ལས་བརྒྱུག་སྟེ་འབྱུང་བའོ།།

དེ་ལྟར་ན་གང་སྤྱིར་ཞེས་པ་བཞིའི་དོན་བཀའ་བས་ནི། ཐེག་ཚེན་པ་
བྱེད་པར་འདོད་ན་ཐོག་མར་ཡིད་སྣང་རྗེ་ཚེན་པོའི་གཞན་དབང་ཏུ་གྱུར་པ་
ཞིག་དང་། དེ་ནས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་མཚན་ཉིད་ཚང་
བ་ཞིག་སྣང་ཐག་པ་ནས་བསྐྱེད་པ་དང་། སེམས་བསྐྱེད་པས་ནི་གདོན་མི་
བ་བར་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྣོད་པ་སྣྱི་དང་། བྱང་པར་ཏུ་བབ་མའི་ལྷ་བ་ཕུ་ཐག་
གཅོད་དགོས་པར་འདུག་སྟུང་ནས་དེ་དག་ལ་སློབ་པ་ཞིག་དགོས་པར་
བསྟན་པ་ལ་ངེས་པ་བརྟེན་པོ་རྣམས་སོ།།

གཉིས་པ།

སྣང་རྗེ་ཚེན་པོ་ལ་སོ་སོར་བྱེ་སྟེ་ཕྱག་འཚལ་བ་ལ་གཉིས།

སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་སྣང་རྗེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་བ་དང་། ཚོས་དང་
དམིགས་པ་མེད་པ་ལ་དམིགས་པའི་སྣང་རྗེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་བའོ།།

དང་པོ།

སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་སྣང་རྗེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་བ་ནི།

རྩ་བ། དང་པོར་ང་ཞེས་བདག་ལ་ཞེན་གྱུར་ཅིང་།།

བདག་གི་འདི་ཞེས་དངོས་ལ་ཆགས་བསྐྱེད་པ།

ཟོ་ཚུན་འཕུན་ལྷོང་རང་དབང་མེད་པ་ཡི།

འགོ་ལ་སྒྲིང་རྗེར་གྱུར་གང་དེ་ལ་འདུད།

ངར་འཇིན་གྱི་འཇིག་ལྷས་ང་ཡིར་འཇིན་པའི་འཇིག་ལྷ་སྐྱེད་པས།
 སེམས་ཅན་འདི་རྣམས་ནི་དང་པོར་ཉེ་བདག་གི་བར་མངོན་པར་ཞེན་པའི་
 འཇིག་ལྷའི་སྤྲོད་ལ་ཏུ། ངར་འཇིན་པའི་འཇིག་ལྷས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་
 མིན་པའི་བདག་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དོ་སྟེ་རྣམ་ལས། ང་ཞེས་པའི་དོན་འདི་
 ཉིད་ཏུ་སྒྲིང་ལ་བདེན་པར་མངོན་པར་ཞེན་པར་བྱེད་དོ། །དེའི་འོག་ཏུ་ང་ཡིར་
 འཇིན་པའི་འཇིག་ལྷས། ངར་འཇིན་གྱི་དམིགས་ལུལ་ལས་གཞན་པ་སྒྲིང་
 མིན་པའི་གཟུགས་དང་མིག་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་ལ། འདི་ནི་བདག་གི་འོ་
 ཞེས་བདག་གི་བ་ལ་བདེན་པར་ཆགས་པ་བསྐྱེད་པས། ཟོ་ཚུན་གྱི་འཕུལ་
 འཁོར་འཕུན་པ་སྒྲིང་འཁོར་བ་ལྷོང་། རང་དབང་མེད་པར་འཁོར་བ་ཡི་འགོ་བ་
 ལ་སྒྲིང་རྗེར་གྱུར་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་འདུད་དོ་ཞེས་པ་ནི། སེམས་ཅན་ལ་
 དམིགས་པའི་སྒྲིང་རྗེ་ལ་ཕྱག་འཆའ་བའི་དོན་ནོ། །འགོ་བ་རྣམས་ཟོ་ཚུན་གྱི་
 རྒྱུད་མོ་དང་འདྲ་ཕྱགས་ཇི་ལྟར་ཡིན་སྟེ་ལ།

དེ་ལ་སེམས་ཅན་དང་ཟོ་ཚུན་གྱི་རྒྱུད་གཉིས་ནི་འདྲ་བ་པོ་དང་འདྲ་
 ལུལ་ཉེ་བུད་པར་གྱི་གཞིའོ། །འདྲ་ཚུལ་ནི་དཔེ་ལ་ཐག་པས་བསྐྱེད་པ་ལ་
 སོགས་པའི་བྱེད་པར་གྱི་ཚོས་ཏུག་ཡོད་པ་བཞིན་ཏུ། དོན་ལའང་དེ་ཡོད་

པར་སྤྱོད་གས་གཅིག་ཏུ་བསྟན་ན། བྱང་པར་དང་པོ་ནི་བཅུད་གྱི་“འདི་ག་ཉེན་
འདི་ནི་ལས་དང་ཉེན་མོངས་པའི་ཐག་པས་ཆེས་དམ་དུ་བསྟན་པས་པའོ།”
འདི་ནི་ཞེས་པ་ནི་འོག་མ་ལྟ་ལ་ཡང་སྐྱར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། རོ་ཚུན་གྱི་འབྲུལ་འཁོར་བསྐྱོར་མཁན་དང་འབྲུ་བཤ། རྣམ་
པར་ཤེས་པས་བསྐྱོད་པ་ལ་རག་ལས་པར་འཇུག་པའོ།

གསུམ་པ་ནི། འཁོར་བའི་ཁྲོན་པ་ཆེན་པོ་སྲིད་ཅེ་ནས། མནར་མེད་པ་
ལ་ཐུག་པ་ཟབ་པར་བར་སྐྱབས་མེད་པར་འབྱུང་བའོ།

བཞི་པ་ནི། ཐུར་དུ་ངན་འགྲོར་འབད་ཚེ་ལ་ལ་མི་སྣོས་པར་རང་གི་ངང་
གིས་འགྲོ་ཞིང་གེན་དུ་བདེ་འགྲོར་ནི་འབད་པ་ཆེན་པོས་དང་བར་བྱ་བའོ།

ལྔ་པ་ནི་མ་རིག་པ་དང་སྲིད་ལེན་གྱི་ཉེན་མོངས་པ་དང་། འདུ་བྱེད་
དང་སྲིད་པའི་ལས་དང་། ལྷག་མ་བདུན་གྱི་སྐྱེ་བའི་ཀུན་ནས་ཉེན་མོངས་པ་
གསུམ་ཡོད་ཀྱང་། དེ་གསུམ་གྱི་སྐྱེ་བའི་རིམ་པ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་མི་
བྱས་པའོ།

དུག་པ་ནི། ཉི་མ་རེ་རེ་ཞིང་སྐྱུག་བསྟུལ་གྱི་སྐྱུག་བསྟུལ་དང་། འགྲུར་
བའི་སྐྱུག་བསྟུལ་དང་། བྱུང་པ་འདུ་བྱེད་གྱི་སྐྱུག་བསྟུལ་གྱིས་གཅོག་པའི་
སྐྱེ་བ། འགྲོ་བ་འདི་ནི་རོ་ཚུན་གྱི་རྒྱུད་མོའི་གནས་སྐྱབས་ལས་མ་འདས་པ་
ཞེས་པོ། །འདིར་བྱང་པར་གྱི་ཚོས་དུག་གི་སྐྱོན་ས་ཚོས་མཐུན་སྐྱར་བ་ནི།
སེམས་ཅན་འཁོར་བར་འབྱུངས་ཚུ་ལ་གྱི་གོ་བ་ཅམ་ཞེས་སྐྱེད་པའི་སྐྱེ་བ་མིན་
ནོ། །འོ་ན་ཇི་སྟར་ཡིན་སྟུམ་ན།

སྐྱེ་བའི་ཆེན་མོ་ལ་འཇུག་འདོད་པས་ཐོག་མར་སྦྱིང་རྗེ་ཆེན་པོ་སྐྱེད་
དགོས་པར་བསྟན་གྲང་། ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་བསྐྱོམས་པས་སྦྱིང་རྗེ་སྐྱེད་ཚུལ་
སྐྱེ་བའི་བསྟན་པས། འདིར་སེམས་ཅན་རྣམས་རང་དབང་མེད་པར་འཁོར་
བར་འབྱུངས་ཚུལ་བསྟན་པ་ལྟར་བསྐྱོམས་པས། སྦྱིང་རྗེ་ཆེན་པོ་སྐྱེད་ཚུལ་
སྟོན་པ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ཡང་བྱེད་པ་པོ་གང་གིས་འཁོར་དུ་བཅུག་ན། འཛིན་ཏུ་མ་ཞི་ཞིང་མ་
དུལ་བའི་སེམས་འདི་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །གནས་གང་དུ་ཚུལ་ཇི་སྟར་འཁོར་ན།
སྦྱིང་རྗེ་ཆེན་པོ་མཚན་མེད་ཀྱི་བར་གྱི་གནས་འདིར། མི་འཁོར་བའི་སྐབས་ཅུང་
ཟད་གྲང་མེད་པར་རོ།།

རྒྱ་རྒྱུན་གང་གིས་འཁོར་ན་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་སོ།།
དེ་ཡང་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས་དང་། དེའི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་དབང་གིས་
ངན་འགྲོ་དང་། བསོད་ནམས་དང་མི་གཡོ་བའི་ལས་དང་། དེའི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་
དབང་གིས་བདེ་འགྲོར་འཁོར་ལ། དེའི་དང་པོ་ནི་དེར་སྐྱེ་བའི་དོན་དུ་འབད་
མི་དགོས་པར་ངང་གིས་འཇུག་པ་དང་། སྦྱི་མ་ནི་དེའི་རྒྱ་རྒྱུན་ལས་འབད་བ་
ཆེན་པོས་སྐྱབ་དགོས་པས་དཀའ་བ་སྟེ། ལུང་གཞི་ལས། “བདེ་འགྲོ་དང་ངན་
འགྲོ་ནས་འཕོས་ཏེ་ངན་འགྲོར་འགྲོ་བ་ནི་ས་ཆེན་པོའི་རྒྱལ་དང་། དེ་གཉིས་
ནས་འཕོས་ཏེ་བདེ་འགྲོར་འགྲོ་བ་ནི། ལུག་སེན་གྱི་ཆེ་མོས་བཞེས་པའི་རྒྱལ་
དང་འདྲ་བར་”གསུངས་པ་ལྟར་རོ།།

ཉོན་མོངས་འཁོར་བའི་གཞི་གི་ཉོན་མོངས་གསུམ་གང་རུང་ཞིག་གི་དུས་

སྤྱི་ཡང་ཚར་གཞན་གྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་གཞན་གཉིས་འཇུག་པས་རྒྱན་
མི་འཆད་པ་དང་། ཉོན་རེ་ཞིང་སྤྱི་བསྐྱེད་གསུམ་ཚུའི་གཉེར་མ་ལྟ་བུས་
ལན་ཅིག་མ་ཡིན་པར་མནར་བ་རྣམས་སེམས་པའོ།།

འདི་ཡང་སློན་དུ་རང་ཉིད་འཁོར་བར་འབྱམས་ཚུལ་བསམས་པ་ན།
ཡིད་ལ་འགྱུར་བ་ཅི་ཡང་མི་བོན་པ་ཞིག་ཅུག་གིས། སེམས་ཅན་གཞན་གྱི་
སྤྱིང་དུ་བསམས་པ་ན། དེ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་བསྐྱེད་མི་བོན་པ་ལས་དང་པོ་
པ་ལ་འོང་ས་མེད་པས། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པར་གསུངས་པ་ལྟར་སློན་དུ་
རང་སྤྱིང་དུ་བསམ་མོ།། དེ་ནས་སེམས་ཅན་གཞན་ལ་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །འོ་
ན་སེམས་ཅན་གཞན་ལ་འཁོར་བར་སྤྱི་བསྐྱེད་ཀུན་གྱིས་མནར་ཚུལ་བསྐྱོམས་པ་
ཉིད་ཀྱིས་སྤྱིང་རྗེ་ཆེན་པོ་འདྲོན་ནམ། ལྟོགས་གཞན་ཞིག་དགོས་སྟུང་ན།

འདི་ནི་དགྲ་ལ་སྤྱི་བསྐྱེད་མཐོང་བ་ན་མི་བོན་པ་མེད་ཀྱི་སྤྱིང་དུ་
དགའ་བ་དང་། སན་གཞོན་གང་ཡང་མ་བྱས་པ་སྤྱི་བསྐྱེད་མཐོང་བ་
ན། སལ་ཆེར་ཡལ་བར་འདོར་བ་ནི་རང་གི་ཡིད་དུ་འོང་བ་མེད་པས་ལན་ལ།
གཉེན་གྱི་སྤྱི་བསྐྱེད་མཐོང་ན་མི་བོན་པ་དང་། དེ་ཡང་ཡིད་དུ་འོང་ཆ་བས་
རི་ལྟར་ཆེ་བ་ཅི་མ་གྱིས་དེའི་སྤྱི་བསྐྱེད་མི་བོན་པ་ལྷུགས་བྲག་པར་སྤྱིང་
བས། སེམས་ཅན་ཤིན་ཏུ་གཅིས་ཤིང་ཡིད་ལ་ཤངས་པའི་ཡིད་འོང་སྤྱིང་པ་
ཞིག་དགོས་པ་ནི་གནད་ཆེན་པོ་འོ། །

ཡིད་འོང་ཐབས་གང་གིས་སྤྱིང་པ་ལ་མཁས་པའི་དབང་པོ་དག་གི་
ལྷུགས་གཉིས་སྤྱིང་བའི་དང་པོ་ནི། ལྷ་བའི་ཞབས་ཀྱིས་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་

པར། "སེམས་ཅན་རྣམས་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས། བ་མ་སོགས་ཀྱི་གཉེན་ཡིན་
བ་བསམས་ན། དེ་རྣམས་བསྐྱེད་པའི་སྤྱིར་དུ་འཁོར་བར་མཚོང་བར་བཟོད་
བ་ཡིན་" བར་གསུངས་པ་ལྟར། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཙུཿ་གོ་མི་དང་། མཁས་
པའི་དབང་པོ་ཀ་མ་ལ་ཤྱི་ལས་ཀྱང་གསུངས་སོ།། སྤྱོད་གས་གཉེས་པ་ནི་
དཔལ་ལྡན་ནི་བ་ལྟའི་ལུགས་ཏེ། དེ་ནི་གཞན་དུ་བ་འད་བེན་པ་ལས་ཤེས་
པར་བྱའོ།།

དེ་ལྟར་སེམས་ཅན་ཡིད་ལ་ཤེན་ཏུ་གཅེས་པ་དང་། འཁོར་བ་ན་མནར་
བའི་ཚུལ་གཉེས་ཀྱི་སྒོ་ནས། སྤྱིར་རྗེ་ཆེན་པོ་སྤྱིར་བ་ལ་འབད་བ་དེ་དག་
གིས་ནི། ཟླ་བས་མཚོད་བཟོད་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་མཛད་པ་དོན་ཡོད་པར་
བྱས་ལ། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་དེའི་མཁས་པར་རྫོམ་པ་ནི། རེ་ཙོའི་འདོན་པ་དང་
འབྲ་སྟེ། སྐབས་གཞན་དུ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ།། སེམས་ཅན་ལ་
དམིགས་པའི་སྤྱིར་རྗེར་འགྲོ་ཚུལ་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་དོ།།

གཉེས་པ།

ཚོས་དང་དམིགས་པ་མེད་པ་ལ་དམིགས་པའི་སྤྱིར་རྗེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་བ་ནི།

"ཚོས་ལ་དམིགས་པ་དང་དམིགས་པ་མེད་པ་ལ་དམིགས་པའི་སྤྱིར་
རྗེ་ཡང་། དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་གསལ་བར་བྱ་བའི་སྤྱིར་" འགྲོ་བ་ཞེས་པ་
གཉེས་སྒོས་སོ།།

ཅུ་བ། འགྲོ་བ་གཡོ་བའི་ཚུའི་ནང་གི་ཟླ་བ་ལྟར།
གཡོ་དང་རང་བཞིན་ཉིད་གྱིས་སྣོང་པར་མཐོང་བ་ཡི།

འགྲོ་བ་རྣམས་གཡོ་བའི་ཚུའི་ནང་གི་ཟླ་བ་ལྟར་གཡོ་བ་སྟེ་སྐད་ཅིག་
གིས་འཇིག་པར་མཐོང་ནས། དེ་ལ་“སྣོང་རྗེར་གྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་
འདུད་དོ། །ཞེས་བ་དང་སྐྱར་བ་”ནི་ཚོས་ལ་དམིགས་པའི་སྣོང་རྗེ་ལ་ཕྱག་
འཚལ་བའོ།

དེ་བཞིན་དུ་འགྲོ་བ་ཚུའི་ནང་གི་ཟླ་བ་གཟུགས་ལྟར་རང་བཞིན་ཉིད་
གྱིས་གྲུབ་པར་སྣང་ཡང་དེས་སྣོང་པར་མཐོང་ནས། དེ་ལ་སྣོང་རྗེར་གྱུར་བ་
ལ་འདུད་དོ་ཞེས་བ་དང་སྐྱར་བ་ནི། དམིགས་པ་མེད་པའི་སྣོང་རྗེ་ལ་ཕྱག་
འཚལ་བའོ། །འགྲེལ་པར་འགྲོ་བ་ཞེས་བ་བཞག་ནས་“སྣོང་རྗེར་གྱུར་གང་དེ་
ལ་འདུད་”ཅེས་གསུངས་པ་ནི། དམིགས་པ་འོག་མ་གཉིས་ལ་འགྲོ་བ་ཞེས་བ་
ཡོད་པ་ལ་དགོངས་སོ།

“འདི་ལྟར་ཚུ་ཤིན་ཏུ་དྲངས་པ་རྣམས་ཤིན་ཏུ་དག་པོ་མིན་པས། ཚུའི་ཆ་
ཤས་བརྒྱབས་པས་ཁྲུབ་པའི་ནང་དུ་ཟླ་བའི་གཟུགས་བརྟན། གཟུགས་བརྟན་
ལས་སྐྱར་དམིགས་པའི་རྟེན་གྱི་ཡུལ་ཚུ་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ། ཉེ་རེ་རེ་འཇིག་པ་
ཟླ་བ་རང་གི་དངོས་པོ་མངོན་སུམ་དུ་དམིགས་པ་སྟེ་བྱུང་ཤར་བ་ན། དམ་པ་
སྟེ་སྟེ་བོ་ཚུ་ལ་དེ་ལ་མཁས་པ་དག་གིས་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་མི་རྟོག་པ་དང་།
གང་དུ་སྣང་བའི་ཟླ་བའི་རང་བཞིན་གྱིས་སྣོང་པར་མཐོང་དོ། །དཔེ་དེ་བཞིན་

དུ་བྱང་སེམས་སྣང་རྗེའི་དབང་དུ་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང། སེམས་ཅན་
 འཛིག་ལྟའི་མཚོར་དེ་རྒྱས་པའི་སྤྱིར་དུ་འབབ་པའི་མ་རིག་པའི་ཚུ་སྟོན་པོ་རྒྱ་
 ཆེ་བ་དང་ལྡན་པ། ཚུ་ལ་མིན་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་ཏོག་གིས་རྒྱུང་གིས་བསྐྱོད་
 པའི་ནང་ན་གནས་པ། རྣམ་མཁའི་ལྷ་བ་ལྟ་བུའི་རང་གི་ལས་དཀར་ནག་གི་
 གཟུགས་བརྟན་ལྟ་བུར་མདུན་ན་གནས་པ་རྣམས། སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་འཛིག་
 པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཐོག་ཏུ་འབབ་པ་དང། རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་
 པས་སྟོང་པར་མཐོང་བ་ན།" དེ་རྣམས་ལ་དམིགས་ནས་སྣང་རྗེ་ཆེན་པོ་སྐྱེ་
 བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཡང་སེམས་ཅན་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང། འཁོར་བར་འབྱུངས་
 པའི་ཚུ་ལ་བསམས་པ་ལས་སྐྱེ་སྐྱེ་སྤྱིར་བཏགས་པ་བཞིན་ནོ།།

འཛིག་ལྟ་མ་རིག་པ་ཡིན་ཀྱང་དེ་ལས་མ་རིག་པ་ལོགས་སུ་བཏགས་པ་
 བྱི། འཛིག་ལྟ་འདྲིན་བྱེད་ཚོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་གྱི་མ་རིག་པ་ལ་དགོངས་སོ།།
 འདིར་འགྲེལ་པར་སྣང་རྗེ་གསུམ་རྣམ་པས་མི་འབྱེད་པར་དམིགས་
 ཡུལ་གྱིས་འབྱེད་པར་གསུངས་པས། གསུམ་གའི་རྣམ་པ་ནི་སེམས་ཅན་
 སྤྱུག་བསྐྱེད་དང་འབྲེལ་བར་འདོད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པས། སེམས་ཅན་
 ལ་དམིགས་པ་ཡིན་པ་ཡང་འདྲ་སྟེ། སྣང་རྗེ་དང་པོའི་སྐྱབས་སུ་འགོ་ལ་སྣང་
 རྗེར་བྱུང་ཞེས་གསུངས་ལ། སྤྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་ཡང་འགོ་བ་གཡོ་བ་
 ཞེས་གསུངས་པས། སེམས་ཅན་དམིགས་པར་བསྟན་པའི་སྤྱིར་རོ། དེས་ན་
 ཚོས་ལ་དམིགས་པའི་སྣང་རྗེས་ནི། སེམས་ཅན་ཅམ་ཞིག་ལ་དམིགས་པ་
 མིན་གྱི། སྐད་ཅིག་གིས་འཛིག་པའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་པས།

སྐད་ཅིག་གི་མི་ཉུག་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་དམིགས་པའོ།།

སེམས་ཅན་སྐད་ཅིག་གིས་འཇིག་པར་ངེས་པ་ན། ཉུག་གཅིག་རང་
དབང་ཅན་གྱི་སེམས་ཅན་ཡོད་པ་སྣོད་ཅེས་ཁྱེད་ཀྱིས་པས། སྤང་པོ་ལས་ངོ་བོ་
ཐ་དད་པའི་སེམས་ཅན་མེད་པ་ངེས་པར་རུས་སོ།།

དེའི་ཆེ་སེམས་ཅན་ནི་སྤང་པོའི་ཆོགས་ཅམ་ལ་བཏགས་པར་ཁོང་དུ་
ཚུད་པས། སྤང་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ཅམ་ལ་བཏགས་པའི་སེམས་ཅན་དམིགས་
པར་འགྲོ་བས་ཆོས་ལ་དམིགས་པ་ཞེས་གསུངས་སོ།།

མི་ཉུག་པའི་སེམས་ཅན་ཞེས་པ་ནི་མཚོན་པ་ཅམ་སྟེ། རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་
རྗེས་སུ་མེད་པའི་སེམས་ཅན་དམིགས་པར་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་ལ་ཡང་། ཆོས་ལ་
དམིགས་པ་ཞེས་བྱའོ།། དེས་ན་ཆོས་ཅམ་ལ་བཏགས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་
དམིགས་པ་ལ་ཆོས་ལ་དམིགས་པ་ཞེས་པ་ནི། བར་གྱི་ཆོག་མི་མངོན་པར་
བྱས་པའོ།།

དམིགས་པ་མེད་པ་ལ་དམིགས་པའི་སྣོད་རྗེས་ཀྱང་སེམས་ཅན་ཅམ་
ལ་དམིགས་པ་མིན་གྱི། དམིགས་པ་ཁྱད་པར་བ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པས་
སྣོད་པའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་སོ།།

དམིགས་པ་མེད་པ་ནི་མཚོན་འཇིག་གྱིས་བཟུང་བ་ལྟར་གྱི་ཞེན་ཡུལ་
མེད་པ་བདེན་མེད་དོ། །བདེན་མེད་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་
ལ་དམིགས་པ་ལ། དམིགས་པ་མེད་པ་ལ་དམིགས་པ་ཞེས་སམ། དམིགས་
པ་མེད་པའི་སྣོད་རྗེ་ཞེས་བར་གྱི་ཆོག་མི་མངོན་པར་བྱས་པའོ།།

བོད་ཀྱི་རིག་གུང་མང་པོས་སྣང་རྗེ་གཉིས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྐད་ཅིག་གིས་
འཛིག་པར་དམིགས་པ་དང་། སྣང་རྗེ་གསུམ་པ་ཉིད་ཀྱིས་རང་བཞིན་མེད་
པར་དམིགས་བཟེང་བ་ནི། འདི་དག་གི་དམིགས་རྣམ་ལེགས་པར་མ་རྟོགས་
པའི་བཤའ་བ་སྟེ། སྣང་རྗེ་གཉིས་ནི་སེམས་ཅན་སྐྱུག་བསྐྱེད་དང་འབྲེལ་
འདོད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་ལ། སྐད་ཅིག་མ་དང་རང་བཞིན་
མེད་པ་གཉིས་རྣམ་པའི་ཡུལ་དུ་འདོད་ན། སྣང་རྗེ་གཉིས་ལ་འཛིན་སྣངས་ཀྱི་
རྣམ་པ་མི་མཐུན་པ་གཉིས་སུ་འགྱུར་བའི་སྲིད་རོ།།

དེས་ན་བྱུང་པར་གཉིས་ཀྱིས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་སྣང་
རྗེའི་དམིགས་པར་འཛོག་པ་ལ། སྣང་རྗེ་གཉིས་རྒྱུད་ལྡན་ཀྱི་གང་ཟག་གིས་
སེམས་ཅན་སྐད་ཅིག་མ་དང་། རང་བཞིན་མེད་པར་སྣོན་དུ་དེས་བེན་པ་ལ་
བརྟེན་ནས་བྱུང་ཚོས་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་བ་ཅིག་དགོས་ཀྱི། སྣང་རྗེས་དེ་
གཉིས་སུ་དམིགས་པ་མི་དགོས་སོ།།

ཅེ་འབྲེལ་གཉིས་ཀར་སྣང་རྗེ་སྲི་མ་གཉིས་ལ་སྐྱར་བཤའ་པའི་བྱུང་པར་
ཀྱིས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་དམིགས་པར་བཤའ་ལ། སྣང་རྗེ་
དང་པོ་ལ་དེ་འདྲ་བའི་བྱུང་པར་ཀྱིས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པ་མིན་པར། སེམས་
ཅན་ཅམ་ཞིག་དམིགས་པར་གསུངས་པས། དེ་ལ་དགོངས་ནས་སེམས་ཅན་
ལ་དམིགས་པའི་སྣང་རྗེ་ཞེས་པ་ཡང་། ཐ་སྐད་བདེ་བའི་སྲིད་ཉེར་བསྐྱེད་མིང་
རོ།།

དེས་ན་སྣང་རྗེ་དང་པོ་འདི་ས་རྟོག་གཉིས་རང་དབང་ཅན་ཀྱི་སེམས་

ཅན་ལ་དམིགས་དགོས་པར་འདོད་པ་ནི། མི་རིགས་པར་སྐྱབ་བ་སྟེ། བདག་
མེད་པའི་ལྟ་བ་མ་རྟེན་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྣང་རྗེ་ལ་ཡང་སེམས་ཅན་ཅམ་ལ་
དམིགས་ནས་སྐྱེ་བ་དུ་མ་ཡོད་པའི་སྤྱིར་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཐུན་
མོང་བ་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་རྟེན་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡང་། སྤྱིར་བཏན་པའི་
ཁྱད་པར་གཉིས་གང་གིས་ཀྱང་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་
དམིགས་པའི་སྣང་རྗེ་དུ་མ་ཡོད་པའི་སྤྱིར་རོ།།

དཔེར་ན་བྱམ་པ་རྟག་པར་འཇིག་པའི་ཞེན་ཡུལ་སྐྱུན་སྦྱངས་ནས། མི་
རྟག་པར་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པས་ཀྱང་། བྱམ་པ་དམིགས་པར་འཇོག་རེས་ཀྱིས་མི་
རྟག་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་བྱམ་པ་དམིགས་པར་མི་འཇོག་པ་དུ་མ་ཞིག་
འོང་ལ། བྱམ་པ་མི་རྟག་པར་ཁོང་དུ་མ་རྒྱུད་པས་ཀྱང་། བྱམ་པ་དམིགས་པར་
འཇོག་རེས་ཀྱིས་རྟག་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་བྱམ་པ་དམིགས་པར་མི་
འཇོག་པ་བཞིན་ལོ།།

འདིའི་སྣང་རྗེ་གསུམ་ནི་དམིགས་པ་གསུམ་པོ་གང་ལ་དམིགས་ཀྱང་།
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྐྱུག་བསྐྱེད་མཐའ་དག་ལས་བསྐྱབ་པར་འདོད་པའི་
རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པས། ཉན་རང་གི་སྣང་རྗེ་དང་ཁྱད་པར་ཞེན་ཏུ་ཆེའོ། །དེ་
འདྲ་བའི་སྣང་རྗེ་རྣམས་བསྐྱེད་པ་ན། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་བདག་གིས་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཅི་ནས་ཀྱང་ཐོབ་པར་བྱའོ་སྐྱམ་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
སེམས་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་རོ།།

མཚོན་བརྗོད་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་སྣང་རྗེ་ནི། ཐོག་མའི་སྣང་རྗེ་གཙོ་བོ་

ཡིན་ཀྱང་། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་སྣང་རྗེ་གཞན་རྣམས་ཀྱང་ཡིན་པས་ན།
སྐབས་འདི་རྣམས་སྲུ་འགྲེལ་པས་སྣང་རྗེ་སྐྱེད་པ་པོ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔར་
གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱང་མི་འགལ་པོ། །འོ་ན་ལམ་དུ་ཐོག་མར་ཞུགས་པའི་
བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་སྣང་རྗེ་དེ་ལ་སྣང་རྗེ་གསུམ་ག་ཡོད་དམ་མེད་
ཅེ་ན།

འདི་ལ་གཉིས་ལས་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་ཚོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་ནི།
ཡང་དག་པའི་དེ་འོ་ན་ཉིད་ཤེས་པ་ཚོལ་བ་སློན་དུ་བཏང་སྟེ། དོན་དམ་པ་
ལེགས་པར་གཏན་ལ་ཐབ་པའི་འོག་ཏུ་སེམས་ཅན་ལ་སྣང་རྗེ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་
པ་ལ་བརྟེན་ནས། སེམས་བསྐྱེད་ཅིང་ཐུབ་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་བྱང་སེམས་
ཀྱི་སྐྱོད་པ་ལ་སློབ་པོ། །

ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་དད་པའི་རྗེས་འབྲང་ནི། སློན་དུ་དེ་འོ་ན་ཉིད་
ཉོགས་པར་མི་རུས་པས་སེམས་བསྐྱེད་པའི་འོག་ཏུ་ཡང་དག་པའི་དོན་ཤེས་
པ་ཚོལ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱོད་པ་ལ་སློབ་སྟེ། དབུ་མའི་རྒྱན་ལས། “ཡང་
དག་ཤེས་ཚོལ་སློན་བཏང་སྟེ། དོན་དམ་རྣམ་པར་ངེས་གྱུར་ནས། ། ལྷ་ངན་
ཐིབས་གནས་འཛིག་ཉེན་ལ། །སྣང་རྗེ་ཀུན་ཏུ་བསྐྱེད་ནས་སྲུ། །འགྲོ་དོན་
བྱེད་པར་དཔའ་གྱུར་པ། །བྱང་ཚུབ་སློ་རྒྱས་མཁས་པ་ནི། །སློ་དང་སྣང་རྗེས་
བརྒྱན་པ་ཡི། །ཐུབ་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་ཡང་དག་སྐྱོད། །ཡང་དག་དད་པས་
རྗེས་འབྲང་བ། །ཉོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་བསྐྱེད་ནས། །ཐུབ་པའི་བརྟུལ་
ཞུགས་སྐྱངས་བྱས་ཏེ། །དེ་ནི་ཡང་དག་ཤེས་ཚོལ་བ་ཚོ་ན།” ཞེས་གསུངས་

བ་ལྟར་ཡིན་པས་སྤྱིང་རྗེ་གསུམ་ག་སྒོན་དུ་སྐྱེད་བ་ཡོད་དོ། །སྒོན་དུ་དེ་ཁོ་
ན་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་བརྟེན་ཀྱང་སྒོན་བ་ལ་སྒོལ་བའི་དུས་སུ་ཡང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
ཀྱི་དོན་གཏན་ལ་ཕབ་ནས། དེ་ལ་སྒོལ་བ་ལ་འགལ་བ་མེད་པ་ཅམ་དུ་མ་བཟང་
ཚུ་ལ་དེ་ངེས་པར་བྱ་དགོས་པ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ལྟར་མཚོན་པར་བརྗོད་ནས་བརྩམ་པར་དམ་བཅའ་བ་དངོས་སུ་མ་
མཛད་ཀྱང་སྒོན་མེད་དེ། དབྱུ་མ་རྩ་བ་དང་རིགས་པ་དུག་ཅུ་བ་བཞིན་ནོ། །
དེ་བཞིན་དུ་བརྩམ་པར་དམ་བཅའ་མཛད་ནས། མཚོན་བརྗོད་དངོས་སུ་མ་
མཛད་པ་བཤེས་པའི་འཕྲིན་ཡིག་ལྟ་བུ་ཡང་ཡོད་དོ། །འོན་ཀྱང་དབྱུ་མ་ལ་
འཇུག་པ་རྩོམ་པར་འདོད་ནས་མཚོན་བརྗོད་མཛད་པ་ཡིན་པས། རྒྱགས་ལ་
ནི་བརྩམ་པར་དམ་བཅའ་བ་ཡོད་དོ།།

གཞན་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་དགོས་འབྲེལ་ལ་བརྗོད་བྱ་ནི། ཟབ་པ་དང་
རྒྱ་ཆེ་བ་གཉིས་ཡིན་ལ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དགོས་པ་ནི་བཤེས་ཐོབ་ཉོ།།
ཉིང་དགོས་ལ་གནས་སྐབས་པ་ནི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དོན་ཤེས་པ་ཉམས་སུ་
ལེན་པ་ནས་བརྩམ་སྟེ་ལམ་བཞི་བཀོད་པའོ།། མཐར་ཐུག་པ་ནི་འབྲས་བུའི་
སའོ། །ཉིང་དགོས་དགོས་པ་ལ་རག་ལས་པ་དང་། དགོས་པ་བསྟན་བཅོས་
ལ་རག་ལས་པ་ནི་འབྲེལ་བའོ།།

གཉིས་པ།

བརྩམས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུས་དངོས་ལ་གཉིས།

རྒྱུའི་ས་དང་། འབྲས་བུའི་སའོ། །དང་པོ།

རྒྱུའི་ས་ལ་གསུམ།

ལུགས་འདྲིའི་ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་སྦྱིར་བསྟན་པ་དང་། གྲེ་བྲག་ཏུ་
སོ་སྦྱེའི་སར་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་བཤད་པ་དང་། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་
སའི་རྣམ་གཞག་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ།

ལུགས་འདྲིའི་ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་སྦྱིར་བསྟན་པ་ནི།

གལ་ཏེ་བསྟན་བཅོས་འདྲིར་བྱང་སེམས་ཀྱི་བྲབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་
སྦྱ་སྦྱབ་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ་གཏན་ལ་འབེབས་ན། དེ་ཞིག་མགོན་པོ་སྦྱ་
སྦྱབ་ཀྱི་ལུགས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་བཤོད་པའི་ལམ་ཀྱི་རིམ་པ་ཅི་འདྲ་
བ་ཞིག་བཞེད་ཅེ་ན།

དེ་ལ་སངས་རྒྱས་གཉིས་པ་སྦྱ་སྦྱབ་ཞབས་ལ་སོགས་པའི་ལུགས་ཐོས་
བསམ་ཀྱིས་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ནི། རང་གིས་ཡང་དག་པའི་ལམ་ཉམས་

སྐྱེས་ལྟོ་ལ་ལ་ངེས་པ་ཆེན་པོ་རྟེན་ནས། ལམ་ལྟར་སྤང་ནམས་ཀྱིས་བགྱི་
བར་མི་རྣམས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ལོ།།

དེའི་སྤྱིར་ཤིང་ཏྲ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་ལ་ཅི་ཅམ་སྤྱངས་
ཀྱང་། རང་གི་ལམ་ཉམས་སྐྱེས་ལྟོ་ལ་ལ་ངེས་པ་ཅི་ཡང་མི་རྟེན་པའི་
ཐོས་བསམ་པ་ནི། ཐོས་བསམ་བྱེད་ཚུལ་གནད་དུ་མ་སོང་བའི་སྤྱིར། ཐེག་
པ་ཆེན་པོ་ལ་ངལ་བར་བྱས་ཀྱང་སྤྱིང་པོ་ལེགས་པར་མི་ལོན་པས་ན། ལམ་
བསྐྱོད་པའི་རིམ་པ་རྣམས་ཤེས་པ་ལ་འབད་པར་བྱའོ།།

སྤྱིར་ཞབས་ཀྱིས་ལམ་ཀྱི་ཆ་སྤྱོད་ལ་ལམ་ལྟར་པ་མང་ཡང་ཟབ་པ་དང་
རྒྱ་ཆེ་བ་གཉིས་ཀ་ལས་བརྒྱམས་པའི་ལམ་ཀྱི་ལུས་སྟོན་པའི་གཞུང་གསུམ་
ལས། རིན་ཆེན་འབྲེང་བ་ལས་གསུངས་ཚུལ་ལ། དེ་ཡི་རྩ་བ་བྱང་ཚུབ་
སེམས། །ཞེས་པ་དང་། སྤྱིང་རྗེ་སྟོན་བཏང་སྤྱོད་ཀུན་དང་། །ཞེས་སོགས་
ནི་སྤྱིར་བྱངས་ཟེན་ལ། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ཡི།
།ཡོན་ཏན་མདོར་བསྟན་བྱ་བ་ནི། །སྤྱིན་དང་ཚུལ་བྲིམས་བཟོད་བཙོན་འགྲུས།
།བསམ་གཏན་ཤེས་རབ་སྤྱིང་རྗེ་སོགས། །སྤྱིན་པ་རང་དོན་ཡོངས་བཏང་
བ། །ཚུལ་བྲིམས་གཞན་པར་བྱ་བའོ། །བཟོད་པ་ཁོ་བ་སྤངས་པ་སྟེ། །དཀར་
པོའི་ཚོས་སྤེལ་བཙོན་འགྲུས་སོ། །བསམ་གཏན་ཅེ་གཅིག་ཉོན་མོངས་མེད།
།ཤེས་རབ་བདེན་དོན་གཏན་ལ་འབེབས། །སྤྱིང་བརྗེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
ལ། །སྤྱིང་རྗེ་རོ་གཅིག་སྟོ་གྲོས་སོ། །སྤྱིན་པས་ཡོངས་སྤྱོད་བྲིམས་ཀྱིས་
བདེ། །བཟོད་པས་མདངས་ལྡན་བཙོན་པས་བརྗེད། །བསམ་གཏན་གྱིས་

ཞི་སྒོ་ཡིས་གྲོལ། །སྤྱིང་བརྩེ་བས་ནི་དོན་ཀུན་སྐྱབ། །བདུན་པོ་འདི་དག་མ་
ལུས་པར། །ཅིག་ཅར་པ་རོལ་སྤྱོད་པ་ཡིས། །ཡེ་ཤེས་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་
ཡུལ། །འཇིག་རྟེན་མགོན་པོ་ཉིད་ཐོབ་འགྱུར། །ཞེས་སྤྱོད་དུག་གི་དོས་འཇིན་
དང། བན་ཡོན་དང་སྤྱིང་རྗེའི་གྲོགས་དང་བཅས་པ་ལ་བསྐྱབ་པར་གསུངས་
ཏེ། སྤྱོད་པའི་རྟེན་སེམས་བསྐྱེད་པ་སྣོན་དུ་བཏང་བ་དང། སྤྱོད་པ་དེས་བྱང་
སེམས་གྱི་ས་བརྩུ་བའོད་པར་གསུངས་སོ།།

ཚོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ་ལས་ཀྱང། "སྐྱབས་སུ་སོང་ནས་སེམས་

བསྐྱེད་པ་དང། བར་སྤྱོད་བརྩུས་ཁམས་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་དང། བྱང་སེམས་
གྱི་ས་བརྩུ"གསུངས་སོ། །ལམ་གྱི་ལུས་གྱི་སྣོམ་རགས་པ་ཞིག་མཛད་པ་དེ།

མདོ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་ལས་རྒྱས་པར་བཤའ་བ་ན། དལ་འགྱོར་དང་
བསྟན་པ་ལ་དད་པ་རྙེད་དཀའ་བ་དང། དེ་དག་ལས་ཀྱང་བྱང་ཚུབ་དུ་སེམས་
བསྐྱེད་པ་རྙེད་དཀའ་བར་གསུངས་ལ། སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་སྤྱིང་རྗེ་ཆེ་བ་
ཡང་རྙེད་དཀའ་བ་དང། སྤྱིང་བཤའ་བ་རྣམས་ལས་ཀྱང། བྱང་སེམས་ལ་རྣ་
འགྱོན་པའི་ལས་སྐྱབ་དང། དེ་ལ་བརྟུན་པའི་སེམས་དང། བདུད་གྱི་ལས་
དང། དམ་ཚོས་སྤོང་བ་སོགས་སྤོང་བ་རྙེད་དཀའ་བ་སོགས་གྱི་བཤའ་བ་
མང་དུ་གསུངས་སོ།།

འདི་སྤྱི་མ་གཉིས་ལ་སྣོམ་ན་གསལ་མོད་ཀྱང། ད་དུང་ལམ་གྱི་རིམ་པ་
རྣམས་རྟོགས་དཀའ་བ་ལ། སྣོབ་དཔོན་གྱི་ལུགས་འཇིན་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷས།
སྤྱིར་བསྐྱབ་སྤྱོད་གཉིས་ཀ་དང་བྱང་པར་དུ་མདོ་བཏུས་གྱི་དོན་གྱི་འགྲེལ་

པ་བསྐྱབ་བརྟམ་ལས་ཤིན་ཏུ་གསལ་ཞིང་རྒྱས་པར་གསུངས་ཏེ། ཐོག་མར་
དལ་འབྱོར་དོན་ཆེ་ཞིང་ཤིན་ཏུ་རྙེད་དཀའ་བ་བསམས་ནས། ཆེ་འདིར་སྦྱིང་
པོ་ལེན་པའི་ཕན་པ་སེམས་པ་དང་། དེ་ནས་དད་པ་སྦྱི་དང་ཁྱད་པར་དུ་ཐེག་
པ་ཆེན་པོའི་ཡོན་ཏན་བསམ་པའི་དད་པ་བརྟན་པོ་བསྐྱེད་དེ། ལྷོན་པ་བྱང་
ཚུབ་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། དེ་ནས་འཇུག་པའི་སྣོམ་པ་བཟུང་བ་དང་།
དེ་ནས་ལུས་དང་ལོངས་སྦྱོང་དགོ་ཅ་གསུམ་བཏང་བ་དང་། བསྐྱེད་པ་དང་།
དག་པར་བྱེད་པ་དང་། སྤེལ་བའི་ཚུལ་རྣམས་གསལ་བར་གསུངས་པ་འདིས།
མདོ་ཀུན་ལས་བརྟམ་བཤའ་དཔར་བྱའོ།།

བཞི་བརྒྱ་པར་ཡང་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་གྱི་ལུས་གསུངས་ལ།
དབུ་མ་སྦྱིང་པོ་དང་། དབུ་མ་རྒྱན་དང་། དབུ་མའི་སྣོམ་རིམ་གསུམ་ལས་
བསྐྱས་ཏེ་གསུངས་པའི་ལུས་རྣམས་ཀྱང་འདྲ་བས། འཕགས་པའི་ལུགས་
འཛིན་པའི་ཆེན་པོ་ཐམས་ཅད་ལམ་གྱི་ཁོག་ལ་འདྲའོ།།

འདི་རྣམས་ལ་ངེས་པ་བདེ་སྐྱབ་ཏུ་སྦྱོར་བའི་ཐབས་ལས་དང་པོ་བས་
འཇུག་པ་བདེ་བ་ནི་ཤིང་ཏྲ་ཆེན་པོའི་ལུགས་གཉིས་ལ་མཁས་པའི་དཔལ་
མར་མེ་མཛད་གྱི་གདམས་ངག་བྱང་ཚུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པར། ཤིང་ཏུ་གོ་སྦྱོར་
བའི་འབྲིང་ཚུལ་བསྟན་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ།

བྱེ་བྲག་ཏུ་སོ་སྐྱེའི་སར་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་བཤད་པ་ནི།

གལ་ཏེ་བསྟན་བཅོས་འདིར་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བ་
གཉིས་ཀ་དང་། དེས་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་འབྲས་བུ་གཏན་ལ་འབེབས་ན། བྱང་
སེམས་ལ་གལ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་སོ་སྐྱེའི་སའི་ལམ་ཀྱི་རིམ་བ་རྣམས། མཚོན་
བརྗོད་ཀྱི་འོག་འདིར་བསྟན་དགོས་པ་ལས། དེར་མི་སྟོན་པར་འཕགས་པའི་
ས་ཉིད་ནས་འཆད་པ་ཇི་ལྟར་རིགས་སྟུང་ན།

འདི་ནི་མཚོན་བརྗོད་ཀྱི་སྐབས་ཉིད་ཏུ་བཤད་པས། སྐབས་འདིར་མ་
བཤད་དོ། ། དེའི་དགོས་པ་ནི་གང་བསྐྱོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་སེམས་སུ་
འགྱུར་བའི་རྒྱའི་གཙོ་བོ་གསུམ་བསྟན་པས། ཐེག་ཆེན་ཏུ་འཇུག་པར་འདོད་
པས་དེ་གསུམ་ཐོག་མར་ཉམས་སུ་སྐྱང་དགོས་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དོ། ། དེ་
གསུམ་ནི་སྟོན་ཏུ་ཉམས་སུ་ལེན་དགོས་པར་མ་ཟད། བྱང་སེམས་སུ་གྱུར་
ནས་ཀྱང་ཉམས་སུ་སྐྱང་དགོས་པ་ལ། གཉིས་ལ་མི་རྟེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་སྟོན་
པའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས། དེས་མཚོན་ནས་སྐྱིན་སོགས་ཀྱི་སྟོན་པ་གཞན་ལ་
སྟོབ་པ་ཡང་གོ་དགོས་སོ། །

དེ་ཡང་མདོ་ཀུན་ལས་བརྟུས་པ་ལས། "བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ཐབས་
ལ་མཁས་པ་དང་བྲལ་བར་ཚོས་ཉིད་ཟབ་མོ་ལ་སྦྱར་བར་མི་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་
ཐབས་དང་ཤེས་རབ་བྱུང་ཏུ་འབྲེལ་བ་ནི། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་

ཀྱི་སྒྲོར་བ་ཡང་དག་པའོ།།" ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཚོགས་གཉིས་བྱང་དུ་
འབྲེལ་བ་ལ་བསྐྱབ་དགོས་ཀྱི། ཐབས་ཤེས་ཕྱོགས་རེ་བས་ཚོགས་ཤེས་བྱེད་པ་
དང་། ཐབས་ཤེས་བྱེད་པར་ཅན་གང་ཡང་མེད་པའི་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་ཅམ་
ལ་ཡིད་བརྟན་པར་མི་བྱའོ།།

དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་དགག་བྱ་འགོག་པའི་ས་
མཚམས་མ་བེན་པར་ཐམས་ཅད་བཀག་པར་མཐོང་སྟེ། རྟོག་པ་གང་ཡིན་
ཐམས་ཅད་བདེན་འདྲིན་དུ་འབྱུང་བས། ཐ་སྙད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་
གཞན་ངོ་ཁོ་ན་ལ་སྐྱེལ་བ་དང་། འབྲས་བུའི་སྐབས་སུ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་
དེ་བཞིན་ཉིད་ཅམ་ཞིག་གི་ཚོས་སྐྱེལ་ས་མེད་ཅིང་། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་དུལ་
བྱའི་ཤེས་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པར་འདོད་པ་རྣམས་ལ་ནི། "ཉན་རང་གཉིས་
ཐུབ་དབང་ལས་སྐྱེས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་བྱུང་སེམས་ལས་འབྱུངས་པར་
ལྷང་རིགས་ཀྱིས་བསྐྱབས་པ་སོགས་ཐམས་ཅད་དབྱུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་
ལྷགས་མིན་པར་འགྱུར་ཞིང་། ཚོས་གསུམ་བསྐྱོམ་པ་ཡང་བྱུང་སེམས་དབྱུ་
མ་པའི་ལྷགས་མིན་པར་གཞན་ངོ་ཅམ་དུ་བཞག་པའོ།།" ཞེས་པས་རང་ངོས་
ནས་ལམ་ཉམས་སུ་སྐྱང་དགོས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སྐྱུར་བ་བཏབ་ཅིང་། རང་
བཞིན་ཀྱིས་བྱུབ་པས་སྟོང་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་ཚུན་དང་ཚོས་མ་ཐུན་ཐུག་
གིས་འཁོར་བར་བཞག་པ་རྣམས་འགལ་འདུ་འབའ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་བས། དབྱུ་
མ་ལ་འཇུག་པའི་མཚོན་བརྗོད་ནས་བཟུང་སྟེ། གཞུང་གི་དོན་ལོག་པར་
འཆད་པ་ལ་ཞུགས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།།

སྐྱིན་སོགས་ལ་སློབ་ཚུལ་འབགས་པའི་སའི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་
རྣམས་ལའང་སོ་སྐྱིདེ་ས་ནས་ཀྱང་། ཉམས་སུ་སྒྲུང་བའི་སྐྱོད་པ་མང་དུ་ཡོད་
པ་རྣམས་ཤེས་པར་བྱས་ནས། ད་ལྟ་ནས་ཀྱང་ཉམས་སུ་སྒྲུང་བ་ལ་འབད་
པར་བྱའོ།།

གསུམ་པ།

བྱང་སེམས་འབགས་པའི་སའི་རྣམ་གཞག་བསྟན་པ་ལ་གསུམ།

ས་བརྩའི་ཐུན་མོང་གི་རྣམ་གཞག་ས་སོ་སོའི་རྣམ་གཞག་ས་བརྩའི་
ཡོན་ཏན་བསྟན་པའོ།།
དང་པོ།

ས་བརྩའི་ཐུན་མོང་གི་རྣམ་གཞག་ནི།

འདྲིར་རབ་དགའ་སོགས་ས་བརྩ་གཅིག་བཤད་པ་ནི། རིན་ཆེན་འབྲེང་
བ་ལས། “ཇི་ལྟར་ཉན་ཐོས་ཐེག་པ་ལ། །ཉན་ཐོས་ས་ནི་བརྒྱད་བཤད་པ།།
དེ་བཞིན་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ། །བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་ས་བརྩའོ།།” ཞེས་
ས་བརྩ་དང་། བརྩ་གཅིག་པའི་རྣམ་གཞག་རགས་པ་ཞིག་གསུངས་པ་ལ་
གཞི་མཛད་ཅིང་། ས་བརྩ་པའི་མདོ་ལ་ཡང་བརྟེན་ནས་མཛད་དེ། དེ་ལ་རབ་
དགའ་སོགས་ས་བརྩ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་པ་བརྩར་བཤད་པ་ནི། རོན་དམ་པའི་
སེམས་བསྐྱེད་ལ་དགོངས་སོ། །རོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་དུ་བཞག་པའི་ས་

བརྩེ་དོ་བོ་ནི། འགྲེལ་པ་ལས། "བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་བྲག་པ་
མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སྣང་རྗེ་ལ་སོགས་པས་བྱིན་པ་ཉིད་ཆར་རྣམ་པར་སྐྱེ་བ་ན།
ས་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་འཕྲོ་བ་སྟེ་ཡོན་ཏན་གྱི་གནས་སུ་འགྱུར་བའི་སྤྱིར་རོ།"
ཞེས་ས་ཡི་དོ་བོ་དང་། གང་གིས་ཡོངས་སུ་བྱིན་པ་དང་། སའི་མིང་འཕྲོ་བ་
ཚུ་ལ་དང་། སྤྱིར་དོན་བཤད་པ་བཞིས་བསྟན་ནོ།།

བྲག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་པའི་དོ་བོ་ནི། ཁ་ཅིག་མཛོད་

ནས་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་བྲག་པ་རྒྱས་སུ་མི་རུང་བ་ལ་བྲག་མེད་དུ་འཆད་པ་
ནི། ལྷགས་འདྲིའི་བྲག་མེད་དུ་འཛོག་པའི་དོན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་མ་ཉོགས་
པར་སྣང་བས། རང་གི་ལྷགས་ནི་བདེན་འདྲིན་གྱི་མ་རིག་པ་དང་། དེའི་བག་
ཆགས་གང་རུང་གིས་བསྐྱད་པ་ནི་བྲག་བཅས་དང་། བསྐྱད་པ་དེ་དང་བྲལ་
བའི་ཡེ་ཤེས་ནི་བྲག་པ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཚིག་གསལ་ལས། "མ་རིག་པའི་
རབ་རིབ་དང་བྲལ་བ་དག་གི་ཡེ་ཤེས་བྲག་པ་མེད་པའི་ཡུལ་གྱི་རང་བཞིན་
ལ་སྟོས་ནས་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།" ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཡང་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ས་མ་ཕོ་བ་ཚུན་ཆད་དུ་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་མ་བསྐྱད་པའི་
ཤེས་པ་ནི། འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་མཉམ་གཞག་མི་ཉོག་པའི་ཡེ་ཤེས་མིན་
པ་མེད་ལ། དེ་ཡང་རེས་འཛོག་པ་སྟེ་མཉམ་གཞག་ལས་ལངས་པ་ན་བག་
ཆགས་ཀྱིས་བསྐྱད་པ་ཅན་དུ་སྐྱེ་ལོ། །ས་བདུན་པའི་བར་དུ་ནི་མ་རིག་པས་
བསྐྱད་པ་ཡོད་ལ། ས་བརྒྱད་པ་ནས་དང་དག་བཅོམ་པ་གཉིས་ལ་ནི། སྤང་
བྱེད་ཀྱི་མ་རིག་པ་བྱད་པས། དེས་བསྐྱད་པ་མེད་ཀྱི་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་

གྱིས་བསྐྱད་པ་ནི་ཡོད་དོ། །

ཡང་འགྲེལ་བར་ས་དང་པོ་ལ། “གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་མིང་
ཅན་”ཞེས་གསུངས་པ་ནི། དུལ་དུལ་ཅན་རྒྱངས་ཆད་དུ་གཉིས་སུ་སྐྱང་བ་
མེད་པ་ལ་བཟེང་གྱི། མཐའ་གཉིས་སྐྱངས་པ་ཅམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་མི་བྱའོ།།
སློབ་དཔོན་འདིའི་གཞུང་དུ། “མ་རིག་པའི་རབ་རིབ་དང་བྲལ་བའི་ཤེས་རབ་
དང་ཡེ་ཤེས།” ཞེས་དུ་མ་ཞིག་གསུངས་པས་མ་རིག་པ་དང་། དེའི་བག་
ཆགས་རིག་པའི་བྱེད་བྱེད་དུ་བྱས་ནས། དེ་གཉིས་བཟེང་བ་ན་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་
སློབ་པ་སློབ་དཔོན་འདིའི་ལུགས་སུ་སྦྱོར་བ་ནི། ལྷ་སྟོགས་དཔྱོད་པ་བ་དྲི་མ་
བཟེང་ན་སེམས་ཀྱང་བཟེང་བར་འདོད་པ་ལྟར་སྦྱོར་བའི་སྦྱོར་འདེབས་ཆེན་པོ་ཡིན་
ལ། འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ན་ཡེ་ཤེས་མེད་བཟེང་བ་ཡང་དེ་དང་འདྲའོ།།

རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་ལས་ཀྱང་། “དེ་ཕྱིར་དེ་ལྟར་མཐོང་བ་གྲོལ། གང་
གིས་མཐོང་བར་འགྱུར་ཞེ་ན། །ཐ་སྐྱད་དུ་ནི་སེམས་ལ་བརྗོད།།” ཅེས་དུལ་
ཅན་གྱི་བྱེད་པ་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་གིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་དྲིས་
པའི་ལན་དུ།

ཐ་སྐྱད་དུ་སེམས་གྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བར་གསུངས་
ཤིང་། ཚོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ་ལས་ཀྱང་། “དེ་ལྟར་མེ་ཡིས་དག་པའི་གོས།།
སྒྲ་ཚོགས་དྲི་མས་དྲི་མ་ཅན། །དེ་ལྟར་མེ་ཡི་ནང་བཅུག་ན། །དྲི་མ་འཚོག་
འགྱུར་གོས་མིན་ལྟར། །དེ་བཞིན་འོད་གསལ་བ་ཡི་སེམས། །འདོད་ཆགས་
ལས་སྦྱེས་དྲི་མ་ཅན། །ཡེ་ཤེས་མེ་ཡིས་དྲི་མ་སྟེག་ དེ་ཉིད་འོད་གསལ་མ་

ཡིན་ནོ།།" ཞེས་དོ་རྒྱས་ཀྱི་གོས་དྲི་མ་ཅན་མེད་བཅུག་པ་ན། མེས་དྲི་མ་
ཚིག་གྲང་གོས་མི་འཚིག་པ་ལྟར། སེམས་ཀྱི་དྲི་མ་ཡེ་ཤེས་མེས་བསྐྱེགས་
པ་ན། དྲི་མ་སྐྱེག་པ་ཡིན་ཀྱི་འོད་གསལ་བའི་སེམས་མེད་པར་མི་འགྱུར་བར་
གསུངས་སོ།།

བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་དང་། ཉན་རང་
འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་གཉིས། མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་
མ་བསྐྱེད་པར་ཚོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་མཚུངས་གྲང་། བྱང་
སེམས་འཕགས་པའི་སར་འཛོག་མི་འཛོག་གི་བྱང་པར་ནི། ལྷོང་རྗེ་ཆེན་
པོའི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་མ་གྱུར་དང་། ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ཕྱག་བཅུ་གཉིས་
སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡོད་མེད་ཀྱི་དབང་གིས་ཡིན་ནོ།།

གཞན་ཡང་སྐར་བཤའ་པ་ལྟར་ཚོགས་སྦྱོར་གྱི་སྐབས་སུ། བདག་མེད་
གཉིས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ། རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་དཔག་ཏུ་མེད་
པའི་སྐོར་སྐོར་སྐོར་ལ་སྐོར་རྒྱས་པ་དང་མ་རྒྱས་པ་ལས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་
སུམ་དུ་རྟོགས་མ་རྟོགས་ཀྱི་བྱང་པར་ཡང་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ།།

"ཆར་སྤེ་བ་ན་" ཞེས་པ་ནི་ཆ་ཅན་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གཅིག་ཉིད་ཀྱི་
ཆ་སོ་སོ་སོ་སོར་རིམ་གྱིས་སྤེ་བའི་སྤེ་བའི་ཆ་རྣམས་ས་སོ་སོར་འགྱུར་བ་
སྟེ། "ས་ཞེས་པ་ནི་ཡོན་ཏན་གྱི་གནས་སམ་རྟེན་གྱེད་པས། ས་དང་འབྲ་བས་
དེ་ལྟར་བསྐྱེད་པའོ།།" དེ་དག་གིས་ནི་དོན་དམ་པའི་ས་བཅུ་གཡང་མི་རྟོག་
ཡེ་ཤེས་ཉིད་ལ་འཛོག་པར་བསྟན་ནོ།། དེ་མཚུངས་གྲང་རབ་དགའ་སོགས་

ས་སོ་སོར་འཇོག་ཚུལ་ནི།

བཞིའི་སྒོ་ནས་འཇོག་པའི་བྱང་པར་དང་པོ་ནི། ས་དང་པོ་ལ་ཡོན་ཏན་
བརྒྱ་ཕྲག་བརྒྱ་གཉིས་དང་། གཉིས་པ་ལ་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱ་གཉིས་སོགས་འཆད་
པར་འགྱུར་བ་ལྟར་ཡོན་ཏན་གྱི་གྲངས་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བའོ།།

བྱང་པར་གཉིས་པ་ནི། མ་སྐྱ་སྐྱལ་དུ་བྱུང་བ་གོང་དུ་འཕྱོམ་པའི་བྱང་པར་
རོ། །དེ་ནི་ཞིང་བརྒྱ་གཡོ་བ་དང་སྟོང་གཡོ་བ་སོགས་ལ་འཆད་མོད་ཀྱང་། དེ་
ཡོན་ཏན་གྱི་གྲངས་འཕེལ་བའི་ནང་དུ་སོང་བའི་ཕྱི་ལས། ས་སོ་སོའི་སྐབས་གྱི་
འཇོག་སྒོ་བའི་སྐབས་དང་། ལམ་འགྲོད་པའི་སྐབས་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་
བ་ལ་བྱ་དགོས་པ་འདྲའོ།།

གསུམ་པ་ནི། ས་དང་པོར་སྐྱེན་པའི་པར་སྐྱེན་ལྷག་པ་དང་། གཉིས་པར་
ཚུལ་བྲིམས་གྱི་པར་སྐྱེན་ལྷག་པ་སོགས་པར་སྐྱེན་ལྷག་པའི་བྱང་པར་རོ།།

བྱང་པར་བཞི་པ་ནི། ས་དང་པོར་འཇོག་བྱ་སྒྲིང་ལ་དབང་བ་དང་།
གཉིས་པར་སྒྲིང་བཞི་ལ་དབང་བའི་རྒྱལ་པོར་སྐྱེ་བ་སོགས་རྣམ་སྐྱེན་གྱི་སྐྱེ་
བ་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བའོ།།

དེས་ན་ས་སོ་སོར་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ལ་ཡོན་ཏན་གྱི་གྲངས་ལ་སོགས་
པའི་རྒྱས་པ་དམན་མཚོག་གི་བྱང་པར་ཆེན་པོ་ཡོད་པས་ས་རྣམས་སོ་སོར་
འཇོག་ལ། ས་སོ་སོར་སྐབས་གྱི་རྗེས་ཐོབ་གྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ཀྱང་ས་དེ་དང་
དེར་བསྐྱུ་དགོས་པས། མཉམ་གཞག་ཁོ་ན་ལ་མི་བྱའོ།།

ས་སོ་སོར་འབྱེད་ཚུལ་དེ་ལྟར་བྱའི། འོན་ཏེ་པའི་ས་འདི་རྣམས་ལ།

“རང་གི་ངོ་བོ་འི་དམིགས་རྣམ་མི་འདྲ་བའི་བྱང་པར་གྱིས་བྱས་པའི་དབྱེ་
བཞི་ཡོད་པ་མིན་ཏེ།” ས་བརྟུ་བའི་མདོ་ལས། “ཇི་ལྟར་བར་སྤང་བྱ་རྗེས་
མཁས་རྣམས་གྱིས། །བརྗོད་པར་རྒྱས་མ་ཡིན་ཞིང་མི་མཐོང་བ། །དེ་ལྟར་
རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་གྱི་ས་ཀུན་ཡང་། །བརྗོད་མི་རྒྱས་ན་མཉམ་པར་ག་ལ་རྒྱས།།”
ཞེས་བར་སྤང་གི་ནམ་མཁའ་ལ་བྱས་བཤོད་ཀྱང་། བྱའི་རྗེས་འཇིག་རྟེན་གྱི་
མཁས་པ་རྣམས་གྱིས་ངག་གིས་བརྗོད་པ་དང་། རྗོལ་མཐོང་བ་མིན་པ་བཞིན་
དུ་བྱ་ལྟ་བུའི་དོན་དམ་པའི་ས་རྣམས་གྱིས། །ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་ཚོས་ཉིད་ལ་
བཤོད་ཀྱང་། དེའི་བཤོད་ཚུལ་འཕགས་པས་ཉམས་སྲུ་སྤྱོད་བ་ཇི་བཞིན་པ་
ནི། འཆད་པ་པོ་འཕགས་པས་ཀྱང་བརྗོད་པར་མི་རྒྱས་ན། །ཉན་པ་པོ་རྣམས་
གྱིས་གཟིགས་པ་ཇི་བཞིན་པ་མཉམ་པར་མི་རྒྱས་པར་གསུངས་སོ།།

གཉིས་པ།

ས་སོ་སོའི་རྣམ་གཞག་ལ་གསུམ།

རབ་དགའ་སོགས་ས་ལྡེ་བའལ་དང་། ས་དྲུག་པ་མདོན་དུ་གྱུར་པ་
བའལ་དང་། རིང་དུ་སོང་བ་སོགས་ས་བཞི་བའལ་པའོ།།

དང་པོ།

རབ་དགའ་སོགས་ས་ལྡེ་བའལ་ལ་ལྡེ།

ས་དང་པོ་རབ་ཏུ་དགའ་བ་དང་། ས་གཉིས་པ་དྲི་མ་མེད་པ་དང་། ས་

གསུམ་པ་འོད་བྱེད་པ་དང་། ས་བཞི་པ་འོད་འཕྲོ་བ་དང་། ས་ལྔ་པ་སྦྱང་དགའ་
བ་བཤད་པའོ། །

དང་པོ།

ས་དང་པོ་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལ་གསུམ།

བྱེད་གཞི་སའི་ངོ་བོ་མདོར་བསྟན། བྱེད་ཚོས་སའི་ཡོན་ཏན་གྱིས་པར་
བཤད། སའི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའི་སྒྲོན་ས་མཁུག་བསྟུ་བའོ། །

དང་པོ།

བྱེད་གཞི་སའི་ངོ་བོ་མདོར་བསྟན་ནི།

ཙ་བ། རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་པོ་འདི་ཡི་སེམས་གང་འགྲོ་བ་རྣམས། །

རྣམ་པར་གྲོལ་བར་བྱ་བྱིར་སྦྱང་རྗེའི་དབང་གྱུར་ཅིང་། །

ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་སྒྲོན་པས་རབ་བསྐྱོས་དགའ་བ་ལ། །

རབ་ཏུ་གནས་པ་དེ་ནི་དང་པོ་ཞེས་བྱའོ། །

ས་དང་པོ་ལ་གནས་པའི་རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་པོ་སྦྱང་"བཤད་པའི་ཚུལ་
གྱིས། འགྲོ་བ་རང་བཞིན་མེད་པར་མཐོང་བའི་རང་བཞིན་མེད་པ་སྦྱང་རྗེའི་
དམིགས་ལུལ་གྱི་བྱེད་པར་ཏུ་བཟུང་བ་འདི་ཡི་སེམས་གང་འགྲོ་བ་རྣམས། །

རྣམ་པར་གྲོལ་བར་བྱ་བའི་སྤྱིར་དུ་སྦྱིང་རྗེ་ཆེན་པོའི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་
ཅིང་། བྱང་སེམས་ཀྱན་ཏུ་བཟང་པོའི་སྣོན་ལམ་གྱིས་དགོ་བ་རྣམས་རབ་ཏུ་
བསྐྱོས་པ། རབ་ཏུ་དགའ་བ་ཞེས་པའི་མིང་ཅན་གཉིས་སུ་སྦྱང་བ་མེད་པའི་
ཡེ་ཤེས། དེའི་འབྲས་བུ་ཡོན་ཏན་གྱི་གངས་ལ་སོགས་པས་ཉེ་བར་མཚོན་པ་
ལ། རབ་ཏུ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་དོན་དམ་པའི་སེམས་དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་
ལས་འདས་པའི་སེམས་དང་པོ་ཞེས་བྱའོ།།”

“དེ་ལ་ས་བརྩུ་བའི་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་སྣོན་ལམ་ཆེན་པོ་བརྩུ་ལ་
སོགས་པ། སྣོན་ལམ་འབྲུམ་ཕྲག་གངས་མེད་པ་བརྩུ་ས་དང་པོ་བས་འདེབས་
བ་ནི། ཀྱན་ཏུ་བཟང་པོའི་སྣོན་ལམ་གྱི་ནང་དུ་འདུས་པས། སྣོན་ལམ་མ་ལུས་
བ་བསྐྱེད་པའི་སྤྱིར་དུ་རྩ་བར་ཀྱན་ཏུ་བཟང་པོའི་སྣོན་ལམ་བཀོད་དེ།” བཟང་པོ་
སྦྱོང་བའི་སྣོན་ལམ་མོ། །དེའི་ནང་ནས་གྲང་འཇམ་དཔལ་དཔལ་པོ་ཞེས་པའི་
ཚིགས་བཅད་གཉིས་ནི། བསྐྱོ་བ་སྦྱ་ན་མེད་པར་བསྐྱབ་བརྩུས་ལས་གསུངས་
སོ། །

འགྲེལ་བར། “ཉན་ཐོས་སྦྱོར་ལམ་པ་འབྲས་བུ་དང་པོ་ལ་ཞུགས་པར་
མི་འདོད་པ་བཞིན་དུ། ས་དང་པོར་དེ་མ་ཐག་ཏུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་བྱང་
སེམས་ཀྱི་མོས་པས་སྦྱོང་བ་ཆེན་པོའི་ཡང་ཆེན་པོ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་
མ་བསྐྱེད་པའི་སའོ།།” ཞེས་གསུངས་པ་ནི་དོན་དམ་པའི་སེམས་མ་བསྐྱེད་
པ་ཡིན་གྱི། སྦྱིར་ན་དེ་ལས་དམའ་བ་ནས་གྲང་སྦྱ་མེད་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་
བསྐྱེད་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་ཡོད་པར་ལུགས་འདིས་གྲང་བཞིན་

པ་ནི། སྒར་བཤམ་ཟིན་ལ། བསྐྱབ་བརྟམ་ལས་ཀྱང། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ལ་བྱང་
ཚུབ་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཡོད་པར་མདོ་མང་པོས་བསྐྱབས་པས་བྱང་ཚུབ་
སེམས་དཔའ་བཏགས་པ་བར་འདོད་པ་ནི་ལོག་པར་འཆད་པའོ།

ཉན་ཐོས་གྱི་སྐྱོར་ལམ་སྟོན་གཅིག་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། འབྲས་བུ་དང་པོ་
མ་ཐོབ་པའི་བར་ནམས་རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པར་མདོན་པ་ཀུན་ལས་བརྟམ་
ལས་བཤམ་པས། དཔེ་མ་གྲུབ་པོ་སྟོན་ལ། རྒྱ་ཞུགས་ཞུགས་པ་འཕགས་
ལམ་ཐོབ་པ་ཉིད་ལ་འཇོག་པར་མདོན་པ་མཛོད་ལས་བཤམ་ལ། ཀུན་ལས་
བརྟམ་ལས་སྐྱ་མ་ལྟར་ཡང་བཤམ་པས། ལྷགས་མི་མ་ཐུན་པ་གཉིས་བྱང་བ་
ལ་སྐྱོབ་དཔོན་འདི་མདོན་པ་མཛོད་ལྟར་བཞེད་དོ།

འདི་ནི་མདོ་ཀུན་ལས་བརྟམ་ལས། "དད་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་འཇིག་
ཉེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་གྱི་རྩལ་སྤར་བ་གྱི་རྩལ་སྟེད་ལ། བསྐྱམ་པ་གཏུའི་
སྤྱང་གི་བྱེ་མ་སྟེད་དུ། ཉི་མ་རེ་རེ་ཞིང་ལྟའི་བས་རོ་བརྒྱ་པ་དང་། ལྟའི་གོས་
བྱིན་པ་བས། གཞན་ཞིག་གིས་ཚོས་གྱི་རྗེས་འབྲང་གཅིག་ལ། ཉིན་གཅིག་
བཅ་གཅིག་བྱིན་ན་སྐྱ་མ་བས་བསོད་ནམས་ཆེས་གངས་མེད་པ་བསྐྱེད་པ་
དང་།" ཡང་ཚོས་གྱི་རྗེས་འབྲང་སྐྱ་མ་ལྟ་བུའི་གངས་ལ། "སྐྱ་མ་ལྟར་བྱིན་པ་
བྱིན་པ་བས། བརྒྱད་པའི་གང་བཅག་གཅིག་ལ་ཉིན་གཅིག་བཅ་གཅིག་བྱིན་ན།
སྐྱ་མ་བས་བསོད་ནམས་ཆེས་གངས་མེད་པ་བསྐྱེད་པར་"གསུངས་པ་དང་
མ་ཐུན་པ་ཡིན་ཏེ། རྗེས་འབྲང་གཉིས་ནི་ཚོགས་སྐྱོར་གྱི་སྐྱབས་ཡིན་པར་
གསལ་བའི་ཕྱིར་དོ།

གཉིས་པ།

ཁྱད་ཚེས་སའི་ཡོན་ཏན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ།

རང་གི་རྒྱད་མཛེས་པར་བྱེད་པའི་ཡོན་ཏན། གཞན་གྱི་རྒྱད་ཟིལ་གྱིས་
གཞོན་པའི་ཡོན་ཏན། ས་དང་པོར་ལྷག་པའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པའོ།
དང་པོ།

རང་གི་རྒྱད་མཛེས་པར་བྱེད་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་གཉིས།

ཡོན་ཏན་སོ་སོར་བྱེ་སྟེ་བཤད་པ་དང་། ཡོན་ཏན་མདོར་བསྐྱས་ཏེ་
བསྟན་པའོ།
དང་པོ།

ཡོན་ཏན་སོ་སོར་བྱེ་སྟེ་བཤད་པ་ལ་གསུམ།

དོན་ལྡན་གྱི་མཚན་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན། རིགས་སུ་སྐྱེ་བ་སོགས་བཞིའི་
ཡོན་ཏན། ས་གོང་མ་གཞོན་པ་སོགས་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ལོ།
དང་པོ།

དོན་ལྡན་གྱི་མཚན་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་ནི།

ཅུ་བ། དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་དེ་ནི་ཐོབ་པར་གྱུར་པ་ཡིས།

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་བྱའི་སྐྱེ་ཉིད་གྱིས་བསྟུང་དོ།།

ས་དང་པོ་ལ་ཞུགས་པ་དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་བྱང་སེམས་དེ་ནི་དོན་དམ་
པའི་སེམས་དེ་ཐོབ་པར་གྱུར་བ་ཡིས། སོ་སྐྱེའི་ས་ལས་འདས་པའི་སྐབས་
སྐྱ་དོན་དམ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱེ་ཉིད་གྱིས་བསྟུང་
པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། དེ་དང་མི་མཐུན་པའི་རྣམ་པ་གཞན་གྱིས་བརྗོད་པར་མི་
བྱ་སྟེ། དེའི་ཚེ་དེ་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དོ།།

འགྲེལ་པར་དགོན་མཚོག་སྤྱིན་བྱངས་པ་ལས། "སྤྱོད་ལམ་ཚོས་
མཚོག་ཚེན་པོ་བ་ལ། དོན་དམ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་ནི་མ་ཐོབ་པ་
ཡིན་ལོ།།" ཞེས་གསུངས་པས། བྱང་སེམས་བྱུང་པར་བའི་མིང་གིས་བསྟུང་
པར་ཤེས་སོ། །ཤེས་སྤྱིན་ཉིས་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་བ་ལས། "ཇི་ལྟར་ཤེས་ཤེས་
མ་བྱུང་བ་དང་ཡང་དག་པར་མ་བྱུང་བ་དང་། ལོག་པ་དང་། དེ་དག་ཇི་ལྟར་
བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོས་བཏགས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཇི་ལྟར་བྱིས་པ་སོ་སོ་
སྐྱེ་བོས་རྟོན་པ་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་ཏེ། དེའི་སྤྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
ཞེས་བྱའོ།།" ཞེས་གསུངས་པའི་ཤུགས་གྱིས་ཚོས་འདི་དག་གི་དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་འཕགས་པས་རྟོན་པ་ཇི་བཞིན་པ་དེ་ལྟར་རྟོན་པ་ཅིག་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔར་གསུངས་པ་ཡང་དོན་དམ་པའི་བྱང་སེམས་ལ་དགོངས་གྱི། སོ་སྐྱེ་ལ་
བྱང་སེམས་མཚན་ཉིད་པ་མེད་པར་སྟོན་པ་མིན་ལོ།།

གཉིས་པ།

རིགས་སྐྱེ་བ་སོགས་བཞིའི་ཡོན་ཏན་ནི།

ཙ་བ། འདི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེས་པ་རྣམས་ཀྱི་རིམ་སྐྱེས་པ་སྟེ།

འདི་ནི་ཀུན་ཏུ་སྐྱོར་བ་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པ་ཡིན།

བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ནི་དགའ་བ་མཚོག་ཏུ་གྱུར་འཆང་ཞིང་།

འདི་གཉེན་ཁམས་བརྒྱ་ཀུན་ནས་གཡོ་བར་བྱས་པར་གྱུར་པའང་ཡིན།

གཞན་ཡང་ས་དང་པོ་ལ་གནས་པ་འདི་ནི་"སོ་སྐྱེ་དང་ཉན་རང་གི་ས་
ཐམས་ཅད་ལས་འདས་པའི་སྤྱིར་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་རྗེས་སུ་འགོ་
བར་ངེས་པའི་ལམ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པའི་སྤྱིར་དེ་བཞིན་གཤེས་པ་རྣམས་
ཀྱི་རིགས་སྐྱེས་པ་སྟེ།" ལམ་གཞན་དུ་མི་འགོ་བར་རང་གི་ལམ་དུ་
རིགས་ངེས་པ་ཡིན་ལོ།

ཙ་བ།

འདི་ནི་ཀུན་ཏུ་སྐྱོར་བ་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པ་ཡིན།

ས་དང་པོ་འདི་ནི། "གང་ཟག་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པའི་
གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བས། འདི་གཉེན་དང་སྤྲ་རྒྱས་ཀྱི་
ཐེ་ཚོམ་དང་། ཚུལ་སྤྲོས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཚོག་འདི་ནི་ཀྱི་ཀུན་ཏུ་སྐྱོར་
བ་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པ་ཡིན་ཏེ། སྤང་མི་སྐྱེ་བའི་སྤྱིར་རོ།"

དེ་ནི་དེ་གསུམ་གྱི་ས་ཐོན་སྤངས་པར་བསྟན་ལ། འཇིག་ལྟ་ནི་མཐོང་
 སྤང་དུ་གྱུར་པ་ཀུན་བརྟགས་ཡིན་གྱི་ལྟན་སྐྱེས་མིན་ནོ། །འོ་ན་སྤྲ་རྒྱས་གྱི་
 མཐོང་སྤང་གཞན་ཡང་སྤངས་པ་ལ། གསུམ་པོ་འདི་ཅམ་སྐྱོས་པ་ཅི་ཡིན་
 ལྟམ་ན། མདོ་སྡེ་ལས་འདི་ལྟར་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་འཆད་པ་ལ་ལྷུགས་
 གཉིས་ཡོད་ཀྱང་། ལེགས་པ་ནི་མངོན་ལས། "འགྲོ་མི་འདོད་དང་ལམ་ནོར་
 དང་། །ལམ་ལ་ཐེ་ཚོམ་དེ་སྟེད་ཅིག །ཐར་པར་བགྲོད་ལ་གོགས་བྱེད་པ།
 དེ་ཡི་སྤྱིར་ན་གསུམ་བསྟན་ནོ།།" ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་དོ། །དཔེར་ན་ལྷུགས་
 གཞན་དུ་འགྲོ་འདོད་པ་ལ་བར་ཆད་གྱི་གཙོ་བོ་གསུམ་སྟེ། འགྲོ་མི་འདོད་
 པ་དང་། ལམ་ནོར་བ་དང་། ལམ་ལ་ཐེ་ཚོམ་བ་བའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཐར་པར་
 བགྲོད་པ་ལ་ཡང་བར་ཆད་གྱི་གཙོ་བོ་གསུམ་སྟེ། དང་པོས་ནི་ཐར་པ་ལ་སྐྱག་
 པས་དེར་འགྲོ་མི་འདོད་པ་དང་། གཉིས་པས་ནི་ལམ་གཞན་ལ་བརྟེན་པས་
 ལམ་ནོར་བ་དང་། གསུམ་པས་ནི་ལམ་ལ་ཐེ་ཚོམ་བ་བས་གསུམ་བསྟན་ནོ།།

ཅ་བ། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ནི་དགའ་བ་མཚོག་ཏུ་གྱུར་འཆང་ཞིང་།།

བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ས་དང་པོ་བ་དེ་ནི་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་རིགས་
 "ངེས་པ་ལ་ལྷུགས་པས། དེའི་འབྲས་བུའི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པ་དང་། སའི་སྤང་
 བུའི་སྐྱོན་དང་བྲལ་བས་སྤུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དགའ་བ་སྐྱེས་པས། རབ་ཏུ་
 དགའ་བ་མང་བའི་སྤྱིར། རྒྱལ་སྤྲུལ་དེ་དགའ་བ་མཚོག་ཏུ་གྱུར་པ་འཆང་བ་

ཡང་ཡིན་ནོ།།" རབ་དགའ་བྱེད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡོད་པའི་སྲིར་ས་འདི་ལ་
རབ་ཏུ་དགའ་བ་ཞེས་གྲང་བྱའོ། །

ཙ་བ། འཇིག་རྟེན་ཁམས་བརྒྱ་ཀུན་ནས་གཡོ་བར་རུས་པར་གྱུར་བའང་ཡིན།།

འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་མི་གཅིག་པ་བརྒྱ་ཀུན་ནས་གཡོ་བར་རུས་པར་གྱུར་བའང་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ།

ས་གོང་མ་གཞོན་པ་སོགས་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ནི།

ཙ་བ། ས་ནས་སར་གཞོན་གྱེད་ཅིང་གོང་མར་རབ་ཏུ་འགྲོ་བར་འགྱུར།།

དེའི་ཆེ་འདི་ཡི་ངན་འགྲོའི་ལམ་རྣམས་མཐའ་དག་འགག་པར་འགྱུར།།

དེའི་ཆེ་འདི་ཡི་སོ་སོ་སྐྱེ་བའི་ས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཟད།།

འདི་ནི་འཕགས་པ་བརྒྱད་པ་ཇི་ལྟ་དེ་ལྟར་ཉེ་བར་བསྟན།།

"ས་དང་པོ་ནས་ས་གཉིས་པར་གཞོན་པར་གྱེད་པ་ལ་སྐྱོ་བ་ཤིན་ཏུ་
ཆེ་ཞིང་། ས་གོང་མར་རབ་ཏུ་འགྲོ་བར་འགྱུར་རོ། །ས་དང་པོ་ཐོབ་པ་དེའི་ཆེ་
བྱང་སེམས་འདི་ཡི་ངན་འགྲོར་འགྲོ་བའི་ལམ་རྣམས་མཐའ་དག་འགག་པ་སྟེ་
ཟད་པར་འགྱུར་རོ།།"

འོ་ན་སྐྱོར་ལམ་བཟོད་པ་ཐོབ་ནས་ངན་སོང་དུ་ལས་དབང་གིས་འགྲོ་

མི་སྲིད་པ་མ་ཡིན་ནམ། ངན་འགྲོའི་ལམ་ཟད་པ་ས་འདི་ཐོབ་པ་ལ་སྟོས་ཅི་
དགོས་སྟམ་ན། བཟོད་པ་ཐོབ་ནས་ངན་འགྲོར་འགྲོ་མི་སྲིད་པ་ནི། དེར་འབྲིང་
པའི་ས་ཐོན་གཉེན་པོས་བཅོམ་པ་མིན་གྱི། རྒྱུན་མ་ཚང་བས་ཡིན་ཅིང་།
འདིར་ནི་ས་ཐོན་གཉེན་པོས་བཅོམ་པ་ཡིན་ལ། གྲུན་ལས་བརྟུས་པའི་ལས་
ཀྱང་ངན་འགྲོའི་སྤང་ཁམས་སོགས་མཐོང་སྤང་དུ་བཞག་དོ།།

ཅུ་བ། དེའི་ཆེ་འདི་ཡི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་ས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཟད།།

ས་དང་པོ་ཐོབ་པ་དེའི་ཆེ་བྱང་སེམས་འདི་ཡི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་ས་སྟེ་
གནས་སྐྱབས་ཐམས་ཅད་ཟད་དོ།།

གཉིས་པ།

ཡོན་ཏན་མདོར་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པ་ནི།

ཅུ་བ། འདི་ནི་འཕགས་པ་བརྒྱད་པ་ཇི་ལྟ་དེ་ལྟར་ཉེ་བར་བསྟན།།

“མདོར་ན་ཇི་ལྟར་འབྲས་གནས་བཞི་དང་འབྲས་བུ་ལ་ཞུགས་པ་
བཞིའི་དབྱ་བཅོམ་ནས་ཡས་བབྲངས་ན། བྲངས་བརྒྱད་པ་ཡིན་པས་
འཕགས་པ་བརྒྱད་པ་རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་པ་ལ། འཕགས་པའི་ཚོས་ཐོབ་པ་
ལས་རང་དང་རྗེས་སུ་མ་བྱུན་པའི་སྤང་པ་དང་། རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་འབྲུང་

བར་འགྱུར་བ་བཞིན་དུ། བྱང་སེམས་འདིའང་ས་དང་པོ་ཐོབ་པ་ལས་སྒྲོན་
ཟད་པ་དང་། ཡོན་ཏན་འབྱུང་བ་བརྒྱད་པ་ཇི་ལྟ་བུ་དེ་ལྟར་ཉེ་བར་བསྟན་ནོ།།”
གཉིས་པ།

གཞན་གྱི་རྒྱུད་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་གསུམ།

ས་འདིར་ཉན་རང་རྣམས་རིགས་གྱི་སྒྲོན་ས་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པ་དང་།
ས་བདུན་པར་ཉན་རང་གཉིས་སྒྲོའི་སྒྲོན་ས་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པ་དང་། དེ་ལྟར་
གསུངས་པས་བྱུང་བའི་དོན་བཤུན་པའོ།།

དང་པོ།

ས་འདིར་ཉན་རང་རྣམས་རིགས་གྱི་སྒྲོན་ས་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པ་ནི།

ཅ་བ། རྫོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་ལྟ་དང་པོ་ལ་གནས་ཀྱང་།།
བྱུང་དབང་གསུང་སྐྱེས་དང་བཅས་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི།།
བསོད་ནམས་དག་གི་དབང་གིས་པམ་བྱས་རྣམ་པར་འཕེལ།།

རྫོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་ལྟ་གཉིས་པ་སོགས་སུ་མ་བཟད།
སེམས་དང་པོ་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལ་གནས་པས་ཀྱང་། བྱུང་བའི་དབང་
པོའི་གསུང་ལས་སྐྱེས་པ་ཉན་ཐོས་དང་བཅས་པའི་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་
ནི། ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་དང་སྦྱིང་རྗེའི་བསོད་ནམས་དག་གི་དབང་

གིས་པམ་པར་བྱས་པ་སྟེ་བྱིས་མནན་ནས། དེ་དག་ལས་བསོད་ནམས་
རྣམ་པར་འཕེལ་བར་འགྱུར་ཏེ།

སྒར་བའདུང་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཁྱད་པར་རྣམས་ལས། ཡོན་ཏན་གྱི་“ཁྱད་
པར་གཞན་པ་ཅིག་ཡིན་ནོ།” འདི་ཡང་བྱམས་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ལས།
“རིགས་ཀྱི་བྱ་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་རྒྱལ་པོའི་བྱ་སྐྱེས་ནས་རིང་པོ་མ་ལོན་
པ། རྒྱལ་པོའི་མཚན་དང་ལྡན་པ་ནི་སྟོན་པོའི་ཚོགས་ཀྱི་པོ་གཙོ་པོར་གྱུར་
པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། རིགས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཆེ་བའི་དབང་གིས་བྱིས་ཀྱིས་
གཞོན་ཏོ། །དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ལས་དང་པོ་བ་བྱང་ཚུབ་ཏུ་
སེམས་བསྐྱེད་ནས་རིང་པོ་མ་ལོན་པ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་
པོའི་རིགས་སྐྱེས་པས་ཀྱང་། བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་དང་སྦྱིང་རྗེའི་དབང་
གིས་ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ལྷན་རིང་དུ་ཚངས་པར་སྐྱེད་པ་རྣམས་
བྱིས་ཀྱིས་གཞོན་ཏོ།”

“རིགས་ཀྱི་བྱ་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་སྤྱིང་གི་དབང་པོ་ཆེན་
པོའི་སྐྱབས་སྐྱེས་ནས་རིང་པོ་མ་ལོན་པའི་གཤེགས་པའི་རྒྱུད་གི་འབྲུགས་
དང་། མིག་ཡོངས་སུ་དག་པའི་ཡོན་ཏན་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། དེ་ལས་གཞན་
པའི་བྱའི་ཚོགས་མ་ལུས་པ་རྣམས་པར་གྱུར་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་བྱང་ཚུབ་ཏུ་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་
པ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནམ་མཁའ་སྤྱིང་གི་དབང་པོ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཀྱི་
རྒྱུད་དུ་ཡང་དག་པར་བྱུང་བ། རྣམ་མཁའ་སྤྱིང་གི་དབང་པོའི་སྐྱབས་སྐྱེས་

ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་གཤེགས་པའི་སྟོབས་གྱིས་པ་རོལ་
གཞོན་པ་དང་། ལྷག་པའི་བསམ་པ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་མིག་གི་ཡིན་ཏེ་
གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། བསྐྱེད་པ་བརྒྱ་སྟོང་དུ་ངེས་པར་བྱུང་བའི་ཉན་ཐོས་དང་།
རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞོ།།" ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་
པ་གསུངས་པ་བཞིན་ཞོ།།

འགྲེལ་བཤད་ལས་ལུང་དེ་གཉིས་ཀྱི་དོན། བརྟམས་བྱུང་བའི་སེམས་
བསྐྱེད་ལ་འཆད་མོད་ཀྱང་། ལས་དང་པོ་པ་དང་། སེམས་བསྐྱེད་ནས་རིང་
དུ་མ་ལོན་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི། དོན་དམ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་བསྟོས་
ནས་ཡིན་ལ། ལྷན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་སུ་སྐྱེས་པ་ས་དང་པོ་ནས་
ཡིན་པར་གསུངས་པ་དང་། ལུང་སྐྱེ་བྱི་གཉིས་ཀ་ནི་དཔེ་སོ་སོ་བ་ཅུ་མ་
གཏོགས་པ་དོན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཅུ་བའི་ཚིག་རྒྱུ་གསུམ་གྱི་
དོན་ཡང་མདོ་དེའི་དོན་བསྐྱེས་པར་སྤང་བའི་ཕྱིར་དང་། ལྷག་པའི་བསམ་
པ་དག་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ནི་ས་དང་པོའི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལ་
སོགས་པ་མང་པོ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

འོན་ཀྱང་སེམས་སོ་སྐྱེའི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་གྱིས། ཉན་རང་ཟེལ་
གྱིས་གཞོན་པར་མི་འདོད་དམ་སྟུམ་ན། དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་མདོ་དེ་ཉིད་ལས།
"རིགས་ཀྱི་བྱ་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་རྩོ་རྩེ་རིན་པོ་ཆེ་ནི་ཆག་ཀྱང་གསེར་གྱི་
རྒྱན་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་ཅིང་། རྩོ་རྩེ་རིན་
པོ་ཆེའི་མིང་ཡང་མི་འདོད་ལ། དབུལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྣམ་པར་སྐྱོག་གོ།།

རིགས་ཀྱི་བྱ་དེ་བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པར་སེམས་བསྐྱེད་པའི་དོ་རྗེ་
རིན་པོ་ཆེ་ནས་ཉན་དང་བྲལ་ཡང་། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་
ཉན་གྱི་གསེར་གྱི་རྒྱན་ཐམས་ཅད་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་ཅིང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའི་མིང་ཡང་མི་འདོར་ལ་འཁོར་བའི་དབུ་མ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྣམ་པར་
ལྷོག་གོ།" ཞེས་གསུངས་ལ་མདོ་འདི་བསྐྱབ་བཏུས་ལས། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
སེམས་སྐྱོད་པ་དང་བྲལ་བ་ལ་ཡང་བརྟམས་པར་མི་བྱ་བའི་ཤེས་བྱེད་དུ་བྲངས་
པའི་ཕྱིར་དང་། ས་ཐོབ་པ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་སྐྱོད་པ་དང་བྲལ་བ་མི་སྲིད་པའི་
ཕྱིར་དོ།

གཉིས་པ།

ས་བདུན་པར་ཉན་རང་གཉིས་སློའི་སློན་ས་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པ་ནི།

ཙ་བ། དེ་ནི་རིང་དུ་སོང་བར་སློ་ཡང་ལྷག་པར་འགྱུར།

བྱང་སེམས་ས་དང་པོ་བ་དེ་ནི། ས་རིང་དུ་སོང་བར་སོན་པ་ན། ཀྱན་
རྫོབ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པར་མ་བཟད། དོན་དམ་པའི་
སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སློ་ཡི་སློབས་ཀྱིས་ཀྱང་། ཉན་རང་རྣམས་ལྷག་པར་ཉེ་ཟེལ་
གྱིས་གཞོན་པར་འགྱུར་ཉེ།

འདི་ནི་ས་བརྒྱ་པའི་མདོ་ལས། "གྱེ་རྒྱལ་བའི་སྲས་དག་འདི་ལྟ་སྟེ།

དཔེར་ན་རྒྱལ་པོའི་རིགས་སུ་སྐྱེས་པའི་རྒྱལ་པོའི་བུ་རྒྱལ་པོའི་མཚན་དང་

ལྡན་པ་ནི། སྐྱེས་པ་ཙམ་གྱིས་རྒྱལ་པོའི་བྱིན་གྱིས་སློན་པོའི་ཚོགས་ཐམས་
 ཅད་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་གྱི། རང་གི་སློའི་སྟོབས་གྱིས་རྣམ་པར་དབྱུང་པས་ནི་
 མ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་དེ་ནར་སོན་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཆེ་རང་གི་སློའི་སྟོབས་བསྐྱེད་
 པས། སློན་པོའི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ལས་ནི་ཤིན་ཏུ་འདས་པ་ཡིན་ནོ། ། གྱེ་རྒྱལ་
 བའི་སྐྱས་དག་དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡང་། སེམས་བསྐྱེད་མ་
 ཐག་ཏུ་ལྷག་པའི་བསམ་པའི་ཆེ་བ་ཉིད་གྱིས། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་
 ཐམས་ཅད་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་གྱི། རང་གི་སློའི་སྟོབས་གྱིས་རྣམ་པར་དབྱུང་
 པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་བདུན་པ་འདི་ལ་གནས་པའི་
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི། རང་གི་ཡུལ་ཤེས་པའི་ཆེ་བ་ལ་གནས་པས། ཉན་
 ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་གྱི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ལས་ཤིན་ཏུ་འདས་པ་ཡིན་
 ནོ། །" ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །

"སེམས་བསྐྱེད་མ་ཐག་ཏུ་" ཞེས་པ་ནི་ས་དང་པོའི་སྐྱབས་ཡིན་པས།
 ལྷག་པའི་བསམ་པ་དག་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པའོ། ། དེ་ལྟར་ན་ས་རིང་དུ་སོང་
 བ་ཁོ་ན་ནས་བཟུང་ནས། བྱང་སེམས་གྱིས་རང་གི་སློའི་སྟོབས་བསྐྱེད་པས་
 གྲང་། ཉན་རང་རྣམས་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་གྱི། ས་དུག་པ་མན་ཆད་དུ་ནི་སློའི་
 སྟོབས་གྱིས་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

ཉན་རང་གི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ལས་འདས་པའི་དོན་ནི། དེ་གཉིས་སློའི་
 ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པའི་དོན་ཡིན་པར་འགྲེལ་བའི་དོན་བསྐྱུས་ལས་ཤེས་སོ། །
 །སློའི་སྟོབས་འཆད་པ་ན་" རང་གི་ཡུལ་ཤེས་པའི་ཆེ་བ་ལ་གནས་པས། "

ཞེས་པ་ནི་བྱང་སེམས་རང་གི་ཡུལ་འགོག་པ་ཡང་དག་པའི་མཐའ་ཤེས་པའི་
ཆེ་བའོ།།

དོན་འདི་ལ་ཁ་ཅིག་དྲུག་པ་མན་ཆད་དང་། བདུན་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་ངོ་
བོ་ལ་ཁྱད་མེད་ཀྱང་། ཡེ་ཤེས་དང་པོ་རྣམས་ལ་ཤེས་སྐྱིབ་སྐྱོང་བའི་རུས་པ་
མེད་ལ། བདུན་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་ཤེས་སྐྱིབ་སྐྱོང་བའི་རུས་པ་ཡོད་པས། ལྷོའི་
སྐོ་རྣམས་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་མི་གཞོན་ཡོད་དོ། །ཞེས་པ་དང་། ཡང་བདུན་པ་
རྣམས་ཉིང་འཛིན་ལ་ཐོད་ཀྱིས་དུ་འཇུག་རུས་པས་ཞེས་པ་དང་། བདུན་པའི་ཡེ་
ཤེས་དེ་སྤྱིར་མི་སྣོག་པའི་ས་བརྒྱད་པ་ལ་མངོན་དུ་སྤྱོད་པའི་ཡེ་ཤེས་སྤྱི་
འདུག་པས། ལྷོས་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་མོ་ཞེས་ཟེར་རོ།།

དེའི་དང་པོ་ནི་མི་རིགས་ཉེ་ལུགས་འདིས་ནི། གང་ཟག་བདེན་འཛིན་
ཐམས་ཅད་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པར་བཞེད་ལ། དེ་སྤྱིར་མི་སྤྱི་བའི་
ཚུ་ལ་གྱིས་སྐྱོང་བ་ལ། དེ་དག་གི་ས་བོན་ཟད་དགོས་ཤིང་། སྤངས་པ་དེ་ཡང་
དགྲ་བཅོམ་པ་གཉིས་དང་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་པས། བདེན་འཛིན་གྱི་ས་བོན་
སྐྱོང་བ་ནི་ཤེས་སྐྱིབ་སྐྱོང་བ་མིན་ལོ། །ས་བོན་དེ་ལས་གཞན་པའི་བག་ཆགས་
གྱི་སྐྱིབ་པ་ཤེས་སྐྱིབ་ཏུ་འཛོག་པ་ནི། ས་བརྒྱད་པ་མ་ཐོབ་བར་དུ་སྐྱོང་བ་མིན་
པའི་སྤྱིར་རོ།།

དེས་ན་ལུགས་འདི་ལ་བདེན་འཛིན་ཤེས་སྐྱིབ་ཏུ་འཛོག་པའི་ལུགས་
གྱིས། དེ་ལ་ཤེས་སྐྱིབ་ཚུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་དགྲུང་བྱས་ནས། ས་གཉིས་པ་
སོགས་སྐོམ་ལམ་དགྲུས་སྐྱོང་བའི་རྣམ་གཞག་ཁས་མི་ལེན་ཏེ། ད་དུང་འཆད་

པར་འགྱུར་རོ།།

གཉིས་པ་ཡང་མི་རིགས་ཉེ་ཐོད་ཀྱི་ཞེས་པ་ལ་ནི། བད་ཉིང་
པ་ལས་སྒྲེལ་ཞི་ཞེས་ཀྱང་འགྱུར་བས། རིམ་པ་འཚོལ་བ་ལ་བེར་

ཞིང་། འདིར་དེའི་སྒྲོ་ནས་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་འཇུག་པ་དུག་པ་མན་ཆད་
ལ་མེད་ཅིང་བདུན་པ་ནས་ཡོད་པ་ལ་ཞེས་བྱེད་མེད་པའི་སྐྱིར་རོ།།

གསུམ་པ་ཡང་མི་རིགས་ཉེ། དེ་ལ་ནི་དུག་པ་མན་ཆད་དང་བདུན་པ་ལ་
ཉོགས་པས་བེལ་གྱིས་གཞོན་མི་གཞོན་གྱི་རྒྱ་མཚན་ལ། ད་དུང་དོགས་པ་མ་
ཚོད་པས་ཚོད་གཞི་ཉོགས་སུ་བཀོད་པ་དང་འབྲ་བའི་སྐྱིར་རོ།།

འགྲེལ་བ་ཤད་ལས་"ས་བདུན་པར་ཁོ་བོ་ལམ་ལ་འཇུག་པར་བྱའོ་སྐྱམ་
པའི་རྣམ་ཉོག་ཡོད་པས་ཚོལ་བ་དང་བཅས་ལ། མདོ་ལ་སོགས་པ་ཚོས་གྱི་
མཚན་མ་མདོན་དུ་མི་བྱེད་པས། མཚན་མ་མེད་པའི་ལམ་ཐོབ་ཅིང་། དུག་པ་
མན་ཆད་དང་ཉན་རང་རྣམས་ལ་མཚན་མེད་དེ་མེད་པས།" རྗེས་བེལ་གྱིས་
གཞོན་པར་གསུངས་ཀྱང་། འདི་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གྱི་ཉོགས་པའི་སྐྱེད་ནས་ཁྱད་
པར་གཞག་དགོས་པར་སྒྲུང་ངོ་།།

དེ་ཡང་ཡང་དག་པའི་མཐའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་འཇུག་ལྡང་གི་སྒྲོ་ནས་
ཡིན་ཉེ། ས་བདུན་པའི་སྐྱབས་སུ་འཆད་པ་ལྟར་སེམས་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་རེ་རེ་
ལ་འགོག་པ་ཡང་དག་མཐའ་ལ་འཇུག་ལྡང་བྱེད་པ་ས་འདི་ནས་རུས་ལ། ས་
འོག་མར་མི་རུས་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བདག་གི་སྒྲུ་མ་དམ་པ་
གསུང་བ་ལྟར་ལེགས་ཉེ། མོས་སྐྱོད་དུ་སེམས་དང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཉིས་རོ་

གཅིག་ཏུ་མ་སོང་བའི་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་དུས་ཟུང་དུར་འཇུག་ལྡང་
བྱེད་པ་མི་དགའ་ཡང་། སེམས་དང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཉིས་ཚུ་ལ་ཚུ་བཞག་པ་
བཞིན་དུ་སོང་བའི་འཕགས་པའི་སྐབས་སུ། འཇུག་ལྡང་གི་ཚུ་ལ་དེ་ཤིན་ཏུ་
དགའ་བའི་སྲིར་རོ། །

གལ་ཉེ་ས་དང་པོའི་ཡོན་ཏན་གྱི་སྐབས་སུ། ས་བདུན་པར་ཉན་རང་
ཚོས་བེལ་གྱིས་གཞོན་པར་འཆད་པ་འདི་སྐབས་ལ་མ་བབ་བོ་སྦྱུང་ན།
སྐབས་འཚོལ་བའི་སྐྱོན་མེད་དེ། འདིར་ས་དང་པོ་སོགས་ཀྱི་བཤའ་བ་ནི།
མདོ་སྡེ་ས་བཅུ་པ་ལ་བཏེན་ནས་འཆད་ལ། མདོ་དེར་ས་དང་པོ་ལ་གནས་
པས་ཉན་རང་རྣམས་ཀྱི་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་གྱིས་བེལ་གྱིས་གཞོན་པ་
དང་། དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་གྱི་སྐོན་ས་བེལ་གྱིས་མི་གཞོན་པའི་ཁྱད་པར་
ལེགས་པར་སྲེ་ནས་གསུངས་ལ། དེའི་ཆེ་ས་གང་ནས་ཉོགས་པས་བེལ་
གྱིས་གཞོན་སྦྱུང་བའི་དོགས་པ་སྐྱེ་བ་བསལ་བའི་སྲིར་དུ། ས་བདུན་པ་ནས་
ཉོགས་པས་བེལ་གྱིས་གཞོན་པར་གསུངས་པ་དེ་ཉིད། གཞུང་འདིར་ཡང་
བཀོད་པ་ཡིན་པས་ཤིན་ཏུ་ཡང་སྐབས་ལ་བབ་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།།

གསུམ་པ།

དེ་ལྟར་གསུངས་པས་གྲུབ་པའི་དོན་བཤའ་བ་ལ་གསུམ།

ས་བཅུ་པའི་མདོ་ས་ཉན་རང་ལ་ཚོས་རང་བཞིན་མེད་པར་ཉོགས་པ་

ཡོད་པར་བསྟན་པ་དང་། དེ་སྐྱབ་པའི་ཁུངས་བསྟན་པ་དང་། དེ་ལྟར་བསྟན་པ་
ལ་རྩོད་པ་སྤང་བའོ།།

དང་པོ།

ས་བརྩ་པའི་མདོས་ཉན་རང་ལ་ཚོས་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་བསྟན་པ་ལ་གཉིས།

འགྲེལ་པ་མཛད་པའི་དགོངས་པ་གསལ་བར་བཤམ་པ་དང་། དེ་ཉིད་
སྤོད་འཇུག་གི་ལུགས་སུའང་བསྟན་པའོ།།

དང་པོ།

འགྲེལ་པ་མཛད་པའི་དགོངས་པ་གསལ་བར་བཤམ་པ་ནི།

ས་བརྩ་པ་ལས། ས་དྲུག་པ་མན་ཆད་དུ་རྟོགས་པའི་སྒོ་ནས། ཉན་རང་
རྣམས་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་མི་རུས་པར་གསུངས་པའི་“ལུང་འདི་ལས་ནི། ཉན་
རང་རྣམས་ལ་ཡང་ཚོས་རང་བཞིན་མེད་པར་ཤེས་པ་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསལ་
བར་ངེས་ཏེ།” དེ་གཉིས་ལ་ཤེས་རབ་དེ་མེད་ན་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་ཞི་
རགས་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱིས་སྤིད་རྩེ་མ་གཏོགས་པའི་ས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་
བྲལ་བའི་བྲང་སྲོང་རྣམས་བཞིན་དུ། ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པ་དེ་དག་ཀྱང་དོན་
དམ་པའི་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པས་ཀྱང་། རྟོགས་པའི་སྒོ་ནས་ཟེལ་གྱིས་
གཞོན་པར་འགྱུར་ཏེ། “དངོས་པོ་རང་བཞིན་མེད་པར་ཤེས་པ་དང་བྲལ་བའི་
ཕྱིར་དོ།།”

ཕྱི་རོལ་ལྷ་སྟེགས་བྱེད་བཞིན་དུ་ཉན་རང་གིས་"ཁམས་གསུམ་ན་
སྐྱོད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ས་བོན་དང་བཅས་པ་སྤངས་པར་ཡང་
མི་འགྱུར་"བར་གསུངས་པ་ནི། ལྷོང་ཉིད་ལེགས་པར་རྟོགས་ནས་གོམས་
པ་མེད་ན། ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་བོན་བཟང་པར་བྱེད་མི་རུས་པ། འཇིག་རྟེན་པའི་
ལམ་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་དང་འབྲ་བར་བསྟན་ནོ།།

དེ་ལོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པ་དང་བྲལ་ན། "གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་སྤང་པོ་
ལ་བདེན་པར་དམིགས་པས། ལྷོ་སྟོན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་པའི་སྤྱིར། གང་ཟག་གི་
བདག་མེད་མཚན་ཉིད་རྫོགས་པ་རྟོགས་པ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། བདག་དང་
གང་ཟག་ཏུ་འདོགས་པའི་གཞི། སྤང་པོ་ལ་བདེན་པར་དམིགས་པའི་ཡུལ་
"སྟུན་སྤང་བ་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ།།

འདི་ས་ནི་གདགས་གཞི་སྤང་པོ་ལ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་ཡུལ་སྟུན་
མ་སྤྱིན་ན། བཏགས་ཚོས་གང་ཟག་ལ་བདེན་པར་འཇིན་པའི་ཞེན་ཡུལ་ཡང་
སྟུན་མི་སྤྱིན་པས། གང་ཟག་བདེན་མེད་དུ་མ་རྟོགས་པའི་སྤྱིར། གང་ཟག་གི་
བདག་མེད་མཚན་ཉིད་རྫོགས་པ་མ་རྟོགས་པར་བསྟན་ནོ།།

དེ་ལྟར་སྤང་བ་འདྲ་བ་དེ་དག་གི་དོན་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་དཀའ་ལ། ལྷགས་
འདི་དང་ཞི་བ་སྟེན་གཞུང་ལ་བརྟེན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ལེགས་པར་མ་ཤོད་
སྤང་བས། འདིའི་མཐའ་བཅད་པ་ལ་དོགས་པ་སྐྱེ་ཚུ་ལ་དང་། དེ་སེལ་ཚུ་ལ་
གཏན་ལ་ཕབ་ན། གལ་ཏེ་གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམས་ཡོད་སྤང་པོ་དང་རོ་
བོ་གཅིག་ཏུ་མེད་པ་དང་། དེ་ལས་ཐ་དད་པས་སྤོང་པའི་སྤོང་བདག་མེད་དང་།

མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་བཅུ་དྲུག་ཏུ་ཚད་མས་གཏན་ལ་ཐེབས་པ་ནི་དེས་
པར་འོང་ལ། དེ་བྱུང་བ་ན་དེའི་གདུལ་བྱའི་གཙོ་བོ་རྣམས་ཀྱིས། དེ་ལ་ཞིན་
ཏུ་གོམས་པར་བྱེད་པ་ཡང་འོང་ངོ་། །དེ་བྱས་ན་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དེ་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་འོང་བ་ནི། རྣམ་འབྱོར་མངོན་སུམ་སྐྱབ་པའི་རིགས་
པ་རྣམས་ཀྱིས་འགྲུབ་པོ།།

དེ་ལྟར་ན་དེ་རྟོགས་པའི་མཐོང་ལམ་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་ཀྱན་བརྟགས་
རྣམས་སྤོང་བ་འགྲུབ་པོ། །དེ་བྱུང་བ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་
མཐོང་བེན་གོམས་པར་བྱེད་པའི་སྐོམ་ལམ་ཡང་འགྲུབ་པས། ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་
ཉོན་མོངས་ཀྱང་སྤོང་བུས་པས། ཉོན་མོངས་པའི་ཟག་པ་ཐམས་ཅད་ཟད་པ་
འགྲུབ་པས་སྤོང་ཉིད་མ་རྟོགས་ཀྱང་། ཁམས་གསུམ་གྱི་སྤྲ་རྒྱས་ཐམས་ཅད་
ས་བོན་དང་བཅས་པ་སྤོང་བར་བུས་ཏེ། ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཚུལ་དུ་མཐོང་
སྐོམ་གཉིས་ཀྱིས་སྤངས་པ་ནི། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱི་སྤོང་
ཚུལ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ངོ། །དེས་ན་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་སྐོམ་པའི་ལམ་
ཀྱིས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་ཟད་པར་བུས་སོ་ཞེ་ན།

འདི་ལ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བུ་མ་རྟོལ་ཀྱང་མི་རྟག་
སོགས་བཅུ་དྲུག་ཚད་མས་གཏན་ལ་ཐེབས་པ་དང་། དེའི་གདུལ་བྱ་རྣམས་
ཀྱིས་དོན་དེ་བརྩོན་པ་ཆེན་པོས་སྐོམ་པ་དང་། བསྐོམས་པ་ལས་གང་ཟག་གི་
བདག་མེད་རགས་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་དང་། མཐོང་བེན་གོམས་པར་
བྱེད་པ་ནི་མི་འོང་ཞེས་ཁོ་བོ་ཅག་མི་སྤྱིའོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། དེ་འདྲ་བའི་ལམ་དེ་

གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མཚན་ཉིད་རྫོགས་པར་རྫོགས་པ་མིན་པས། ལམ་དེ་
མཐོང་ལམ་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སྐྱོམ་ལམ་དུ་མི་འདོད་དོ།

དེའི་སྤྱིར་མཐོང་སྤང་དང་། སྐྱོམ་སྤང་གང་གི་ཡང་ས་བོན་སྤོང་མི་རུས་
པས། ལམ་དེ་མཐོང་ལམ་དང་སྐྱོམ་ལམ་དུ་བཞུགས་པ་དང་། སྤང་བྱ་གཉིས་
ས་བོན་དང་བཅས་པ་སྤོང་བར་བཞུགས་པ་དང་། ལམ་དེ་གཉིས་ཀྱི་མཐར་དགྲ་
བཅོམ་པ་འཐོབ་པར་བཞུགས་པ་ནི། དྲང་བའི་དོན་དུ་འགྲེལ་བའི་ལུགས་ཡིན་
ཏེ། དཔེར་ན་སེམས་ཅོམ་པས་རྩལ་ཆ་མེད་དང་། དེ་བསགས་པའི་སྤྱི་དོན་
དང་། དེ་ལས་རྗེས་ཐ་དད་པའི་འཇིག་པ་གཉིས་བཞག་པ་ཡང་ཚད་མས་
འགྲུབ་ཅིང་། དེས་འདུལ་བའི་གདུལ་བྱས་རིང་དུ་གོམས་པར་བྱས་ན། དོན་
དེ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་དང་། མཐོང་བེན་གོམས་པར་བྱེད་པ་འགྲུབ་ཏུ་
ཚུགས་ཀྱང་། དེའི་སྤོང་ནས་ས་བཅུ་དང་། ལམ་སྤྱི་མ་གསུམ་བཟོད་པ་དབུ་མ་
པས་དྲང་དོན་དུ་འགྲེལ་བ་བཞིན་ལོ།

མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་སྐྱོམ་པ་ཡིན་ཀྱང་། སྤང་བཞུགས་པའི་གང་ཟག་
གི་བདག་མེད་རྫོགས་པ་ཉིད་ཉོན་མོངས་ལས་གྲོལ་བར་བྱེད་པའི་ལམ་དུ་
འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་ལས་བརྱས་ལས། "བདག་མེད་པའི་ཡིད་བྱེད་ཀྱིས་
ཉོན་མོངས་སྤོང་ལ། རྣམ་པ་ལྷག་མ་རྣམས་དེ་ཡོངས་སུ་སྤོང་བའི་ཐབས་སུ་
"གསུངས་པ་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། "སྤོང་ཉིད་ལྟ་བུས་གྲོལ་འགྱུར་
ཀྱི། །སྐྱོམ་པ་ལྷག་མ་དེ་དོན་ཡིན། །" ཞེས་སྤྱི་མ་དང་མཐུན་པར་གསུངས་
པས་སོ།

སྟོང་ཉིད་ལྟ་བུ་ཞེས་པའི་ཚིག་ཅེས་ལ་འབྲུལ་ནས། རྒྱ་གར་བ་འགའ་
ཞིག་གིས་ཀྱང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཉོག་ས་པའི་ལྟ་བུ་ལ་འདོད་པ་ནི་དོན་མིན་པས།
གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྗེས་ཡོད་ཀྱིས་སྟོང་པའི་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ།།

ལམ་དེས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་བོན་སྟོང་མི་རུས་ཀྱང་། ཉོན་མོངས་མངོན་
གྱུར་པ་ནི་དེ་ཞིག་འགོག་རུས་ཏེ། སྤྱི་རོལ་བ་དང་ཐུན་མོང་བའི་ཞི་རགས་ཀྱི་
རྣམ་པ་ཅན་གྱིས། ཅི་ཡང་མེད་པ་མན་ཆད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་སྟོང་
བར་མངོན་པ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་འདོད་དགོས་ན། སྤར་གྱི་ལམ་གྱིས་
མངོན་གྱུར་དེ་ཞིག་སྟོང་རུས་པ་ལྟ་ཅི་སྟོས་པའི་སྤྱིར་དོ།།

ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་སྟོང་ཞེས་པའི་ཉོན་མོངས་ཀྱང་། མངོན་པ་
གཉིས་ནས་གསུངས་པ་ལྟར་གྱི་དམིགས་རྣམ་ཅན་གྱི་ཉོན་མོངས་ཡིན་
གྱི། ལུགས་འདིས་བདེན་འཛིན་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་དེག་པར་བཤམ་པ་
དང་། དེའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ལྟ་བུ་དང་ལྟ་མིན་གྱི་ཉོན་མོངས་མངོན་པ་ལས་
བཤམ་ཚུལ་ལས་གཞན་རྣམས་ནི་མངོན་གྱུར་ཡང་སྟོང་བར་མི་རུས་སོ།།

མངོན་པ་ནས་བཤམ་པའི་སྤྱིད་རྩེའི་སས་བསྐྱུས་པའི་ཉོན་མོངས་
མངོན་གྱུར། ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱིས་སྟོང་མི་རུས་ཀྱང་། སྤར་བཤམ་
པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རགས་པ་ཉོག་ས་པའི་ལམ་ལ་གོམས་པར་བྱས་
པས་སྟོང་རུས་སོ།།

དེ་དག་གིས་ནི་འགྲེལ་བར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཉོག་ས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཉོན་
མོངས་ཀྱི་སྟོང་གཉིན་དུ་བཤམ་པའི་ལམ་རྣམས། ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་

གྱི་ལམ་དང་འདྲ་བ་དང་། རྱི་རོལ་བ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་སྒྲོང་མི་
རུས་བར་གསུངས་པ་རྣམས་གསལ་བར་བསྟན་ནོ།།

གཉིས་པ།

དེ་ཉིད་སྒྲོང་འཇུག་གི་ལུགས་སུ་འང་བསྟན་པ་ནི།

འདི་ནི་རྒྱལ་སྐས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ་ཡང་བཞེད་དེ། སྒྲོང་འཇུག་ལས།
“བདེན་པ་མཐོང་བས་གྲོལ་འགྱུར་གྱི། །སྒྲོང་ཉིད་མཐོང་བས་ཅི་ཞིག་གྲ། །”
ཞེས་བདེན་བཞི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་མཐོང་བའི་ལམ་གྱིས། ཉོན་མོངས་
ལས་གྲོལ་བར་འགྱུར་བས། ཉོན་མོངས་བྱང་པའི་དོན་དུ་རང་བཞིན་མེད་པའི་
སྒྲོང་ཉིད་མཐོང་བ་མི་དགོས་སོ། །ཞེས་པའི་ལན་དུ།

“གང་སྲིར་ལུང་ལས་ལམ་འདི་ནི། །མེད་པར་བྱང་ཆུབ་མེད་པར་
གསུངས། །” ཞེས་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བས་སྒྲོང་བར་མཐོང་བའི་ལམ་འདི་
མེད་པར། བྱང་ཆུབ་གསུམ་གང་ཡང་ཐོབ་པ་མེད་པར་གསུངས་ཏེ། གསུངས་
ཚུལ་ནི་སྒྲོང་འཇུག་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དུམ་གྱི་མདོ་ལས་དངོས་པོའི་འདུ་
ཤེས་ཅན་ལ་ཐར་བ་མེད་པ་དང་། དུས་གསུམ་གའི་རྒྱན་ཞུགས་ནས་རང་
རྒྱལ་གྱི་བར་རྣམས་ཤེར་སྲིན་འདི་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པར་གསུངས་པ་
བྱངས་པ་ལྟར་ཡིན་གྱི། ལྷན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་རྒྱང་བ་ལ་བྱེད་པ་དོན་མིན་
ནོ།།

དེ་ནས་“བསྟན་ཅི་དགོ་སྒྲོང་ཉིད་ཡིན་ན།།” ཞེས་པའི་རྟེན་པ་བཞིས་

སེམས་བདེན་འཇིག་གྱི་དམིགས་པ་དང་བཅས་པའི་ལམ་གྱིས་སྤང་འདས་
མི་འཐོབ་པར་ཡང་བསྟན་ནོ།།

དེ་ནས། "ཉོན་མོངས་སྤངས་པས་གྲོལ་ན་དེའི།། དེ་མ་ཐག་ཏུ་དེར་
འགྱུར་དོ།།" ཞེས་གསུངས་པའི་ཉོན་མོངས་སྤངས་པས་གྲོལ་ན་ཞེས་པ་ནི།
སྤྱོད་སྤྱོད་མའི་ལུགས་བརྗོད་པ་ཡིན་ལ། དེའི་དོན་ནི། "བདེན་པ་མཐོང་བས་
གྲོལ་འགྱུར་གྱི།།" ཞེས་བཤད་པ་བཞིན་དུ་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་གི་ལམ་
བསྐོམས་པས། ཉོན་མོངས་སྤངས་ཏེ་གྲོལ་བ་འཐོབ་ན་ཞེས་བཤད་རྒྱ་ཡིན་
ཏེ། སྐབས་འདིར་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་གི་ལམ་ཙམ་གྱིས་ཉོན་མོངས་
ལས་གྲོལ་བ་འཐོབ་མི་འཐོབ་ལ་རྩོད་པའི་སྤྱིར་དང་། བདེན་པ་མཐོང་བས་
ཞེས་སོགས་གྱི་རྩོད་པ་ལས་ཞིན་ཏུ་གསལ་བའི་སྤྱིར་དོ།།

དེས་ན་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་གི་ལམ་ཙམ་གྱིས་ཉོན་མོངས་བྱང་
པར་རྒྱས་པ་ཁས་སྤངས་ནས། དེས་སྤྱོད་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་ལས་གྲོལ་བ་
མིན་ནོ་ཞེས་འཆད་པ་ནི་འདིའི་དོན་གཏན་མིན་ནོ།།

དེའི་སྤྱིར་ལམ་དེས་ཉོན་ཐོས་སྡེ་བ་གཉིས་དང་ཐུན་མོང་བའི་ཉོན་
མོངས་སུ་བཞག་པ་རྣམས། སྤང་བཤད་པ་སྤང་གྱི་ལམ་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པས།
རེ་ཞིག་མངོན་གྱུར་དུ་རྒྱ་བ་མེད་པའི་ཚེ། ཉོན་མོངས་བྱང་པའི་གྲོལ་བ་ཐོབ་
པར་འཇོག་ན། ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་ཙམ་རེ་ཞིག་སྤངས་པ་དེའི་དེ་མ་ཐག་
ཏུ་བཞག་པ་ཐམས་ཅད་བྱང་པའི་གྲོལ་བ་ཐོབ་པར་འགྱུར་དོ།། །ཞེས་འགོག་པ་
དགོངས་པ་ཡིན་ནོ།།

དོན་ལོ། །“ལས་གྱི་རྒྱས་པ་མཐོང་བ་ཡིན། །” ཞེས་པའི་ལན་དུ། “རེ་ཞིག་
 ཉམ་ལེན་སྲིད་པ་ནི། །མེད་ཅེས་ངེས་པ་ཉིད་ཅེ་ན། །” ཞེས་ཡང་སྲིད་ལེན་
 པའི་སྲིད་པ་ལམ་ངེས་ཟད་པར་བྱེད་པས། ལས་གྱི་དབང་གིས་ཡང་སྲིད་སྲི་
 མ་མི་ལེན་པར་ངེས་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་པའི་ལན་དུ། “སྲིད་འདི་ཉོན་མོངས་
 ཅན་མིན་ཡང་། །ཀུན་མོངས་བཞིན་དུ་ཅི་སྟེ་མེད། །” ཅེས་པ་རོལ་པོས་ཀུན་
 མོངས་མི་ཤེས་པ་ལ། མངོན་པ་ནས་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་ཉོན་མོངས་ཡིན་པ་
 ཞིག་དང་། དེ་མིན་པ་གཉིས་འདོད་པ་བཞིན་དུ།སྲིད་པ་ཡང་མངོན་པ་ནས་
 བཤད་པ་ལྟར་གྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་པ་ཅིག་དང་མིན་
 པ་ཅིག་གྲང་ཅིའི་སྲིར་མི་འདོད། ཅེས་གསུངས་སོ།།

དེ་ནི་སྟེ་པ་གཉིས་དང་ཐེག་ཆེན་པ་ལ་ཐུན་མོང་དུ་གྲགས་པ་ལྟར་གྱི་
 ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སྲིད་པ་ཡོད་པར་སྟོན་གྱི་རང་ལུགས་གྱིས་སྲིད་
 པ་དེ། ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་མི་འདོད་པ་མིན་ལོ།།

དེས་ན་གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྗེས་ཡོད་དུ་འཇོན་པའི་བདག་འཇོན་
 གྱིས་བྲངས་པའི་སྲིད་པ་མངོན་གྱུར་པ་རེ་ཞིག་སྤངས་གྲང་། གང་ཟག་ངོ་
 བོ་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པར་འཇོན་པའི་འཇིག་ལྟས་བྲངས་པའི་སྲིད་པ་ཅི་སྟེ་མེད་
 ཅེས་པ་ཡིན་པས། སྤར་བཤད་པའི་མངོན་གྱུར་སྤངས་པ་ལ་ནི། བཤད་མ་
 ཐག་པའི་འཇིག་ལྟ་དང་སྲིད་པ་མངོན་གྱུར་བ་ཡང་མི་སྟོན་གོ།།

གལ་ཉེ་ལུགས་དེ་གཉིས་ཀའི་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་བ་སྤངས་ན།
 གཉིས་ཀའི་ས་བོན་མ་སྤངས་པར་ནི་འདྲ་ལ། མངོན་གྱུར་ཡོད་མེད་ལ་བྱུང་

མ་གྲུང་ན། གྲོད་པ་ལ་བྱུང་པར་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་དོ།

“ཚོར་བའི་རྒྱུ་གྱིས་གྲོད་པ་ཡིན། །ཚོར་བ་དེ་དག་ལ་ཡང་ཡོད།”

ཅེས་གསུངས་པས་ནི་ལམ་གཞན་གྱིས་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་བ་གཞན་
སྤངས་པ་ལ། གྲོད་པ་མི་སྡོག་པའི་རྒྱ་མཚན་སྟོན་ཏེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཉོགས་
པའི་སྣ་བ་དང་བྲལ་ན། ཚོར་བ་ལ་བདེན་འདྲིན་གྱི་མ་རིག་པ་རྩུང་བྱང་གྲང་མི་
སྤོང་ལ། དེ་སྟོན་ཚོར་བ་བདེ་བ་སྐྱེས་པ་ན་མི་འབྲལ་བར་གྲོད་པ་དང་། ཚོར་
བ་སྐྱུག་བསྐྱེས་སྐྱེས་པ་ན་འབྲལ་འདོད་གྱི་གྲོད་པ་ཅིའི་སྤྱིར་མི་སྐྱེ་སྤྱི། མ་ཐུན་
རྒྱུ་ཚང་ཞིང་འགལ་རྒྱུ་མེད་པའི་རྒྱ་ལས་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བར་ངེས་པའི་སྤྱིར་
དོ།

རང་ལུགས་གྱི་ཚོར་བ་ལ་གྲོད་པ་སྡོག་ལུགས་ནི། “གང་ཆེ་ཚོར་པོ་
འགའ་མེད་ཅིང་། །ཚོར་བའང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ། །དེ་ཆེ་གནས་སྐྱབས་
འདི་མཐོང་ནས། །གྲོད་པ་ཅི་སྤྱིར་སྡོག་མི་འགྱུར། །”ཞེས་སྦྱོང་འཇུག་ལས་
གསུངས་པ་སྟར་ཡིན་ཏེ། ཚོར་བ་པོ་དང་ཚོར་བ་འགའ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་
གྲུབ་པ་མེད་པར་མཐོང་བ་གོམས་ན། གྲོད་པ་སྡོག་པར་བསྟན་པས། དེ་འདྲ་
བའི་ལམ་མེད་ན་གྲོད་པ་ཐམས་ཅད་ཅིའི་སྤྱིར་སྡོག་ཅེས་བར་ཡང་སྟོན་ནོ།།
འདི་ནི་རིགས་པ་དུག་རྩུབ་ལས། “གནས་དང་བཅས་པའི་སེམས་ལྡན་ལ།
ཉོན་མོངས་དུག་ཆེན་ཅིས་མི་འབྱུང་། །”ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནོ།།

ཚོར་བ་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་གྲོད་པ་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ལ། རྒྱ་
ཡོད་པས་འབྲས་བུ་ཡོད་པར་སྐྱབ་མི་རུས་པས་ལེགས་པ་མིན་ཞེས་“ཆ་བ་

དང་། ཚེགས་དབང་ཕྱག་སང་གེས་སྐྱོད་"འཇུག་འགོག་པ་ནི། ཉན་ཐོས་ལ་
ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཡོད་མེད་གཉིས་བོད་ན་སྤྱི་མ་གྲགས་ཆེ་ཞིང་།
ལྷགས་དེ་ལ་གོམས་པ་ཤས་ཆེ་བ་དང་། ལྷོགས་དང་པོའི་ལྷུང་རིགས་རྣམས་
ལ་མཐའ་ཚོད་པར་མ་སྦྱངས་པས། རིགས་པ་བརྗེད་པོའི་དོན་ཞིབ་ཏུ་མ་རྟོན་
པར་མཁས་པ་ཆེན་པོ་ལ་གྲུ་ཚོམ་དུ་སྐྱོན་བཟུང་བའི་ནོར་བ་ཆེན་པོ་ལོ། །

དེ་བཞིན་དུ་རྩ་བའི་ཞབས་ལ་བོད་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱོན་བཟུང་བ་འགའ་
ཞིག་སྤང་བ་ཡང་། ལྷོགས་སྤྱི་མ་ཞིབ་ཏུ་ཡེ་མ་གོ་བར་སྐྱོན་སྤང་སྤང་བརྗོད་
པས། རང་གི་དེ་ཉིད་སྐྱོན་པ་མཁས་པས་མཐོང་ན་ཤིན་ཏུ་དོ་ཚ་བའི་གནས་
ཁོ་ནར་སྤང་དོ། །

དེ་ལྟར་ན་འགྲེལ་བ་ཤད་ལས་"མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་གི་ལམ་གྱིས་
ཉོན་མོངས་ཀྱན་བརྟགས་སྤོང་རུས་ལ། ལྟན་སྐྱེས་སྤོང་མི་རུས་སོ་"ཞེས་
ཁྱད་པར་འབྱེད་པ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་པ་ཐུན་མོང་བ་ལ་གྲགས་
པའི་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་ཅམ་རེ་ཞིག་སྤོང་བ་ལ་ནི། ཀྱན་བརྟགས་དང་
ལྟན་སྐྱེས་གཉིས་འདྲ་ལ། ས་བོན་སྤོང་མི་རུས་པ་ཡང་གཉིས་ཀ་ལ་འདྲ་བའི་
སྤྱིར་དོ། །

འདིར་རྩ་བ་དང་ཞི་བ་ལྷ་གཉིས་དགོངས་པ་གཅིག་ཏུ་འཆད་མ་ཤེས་
འདུག་གོ། །ལྷུང་པོ་བདེན་མེད་དུ་མ་རྟོགས་ན། གང་ཟག་བདེན་མེད་དུ་མི་
རྟོགས་ལ། དེ་ལྟར་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མི་རྟོགས་པ་ནི། དཔེར་ན་ལྷུང་
སོགས་ཀྱི་ཚོས་བདེན་པས་སྤོང་བ་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་དུ་འཇོག་པ་ལྟར།

གང་ཟག་བདེན་མེད་ཀྱང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དུ་གཞག་དགོས་ཏེ། རྒྱ་
མཚན་ཀྱན་ནས་མཚུངས་པའི་སྲིར་རོ།།

དེ་ལྟ་ན་གང་ཟག་བདེན་པར་འཇིན་པ་གང་ཟག་གི་བདག་འཇིན་དུ་
གཞག་དགོས་པས། དེ་མ་བཟང་བར་དུ་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་བཟང་པ་མི་འོང་
བ་དང་། གང་ཟག་དང་ཚོས་ལ་བདེན་འཇིན་ཉོན་མོངས་སུ་འཇོག་དགོས་པ་
ཡིན་ཏེ། ཞི་བ་ལྟའི་ལུགས་ལའང་འདི་ཉིད་རྣམ་པར་བཞག་དགོས་སོ།།

གཉིས་པ།

དེ་སྐབ་པའི་ཁུངས་བསྟན་པ་ལ་གཉིས།

ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོའི་ཤེས་བྱེད་དགོད་པ་དང་། བསྟན་བཅོས་དང་ཐེག་
དམན་གྱི་མདོའི་ཤེས་བྱེད་དགོས་པའོ།།

དང་པོ།

ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོའི་ཤེས་བྱེད་དགོད་པ་ནི།

སྟག་པའི་བསམ་པ་བསྟན་པས་ལྷུས་པ་ཚིག་གསལ་དུ་བྲངས་པ་ལས།
"དཔེར་ན་མི་ལ་ལ་ཞིག་གིས་སྐྱུ་མ་མཁན་གྱི་རོལ་མོ་བྱང་བའི་ཚེ། རྒྱ་
མ་མཁན་གྱིས་སྐྱུ་ལ་པའི་བྱེད་མེད་མཐོང་ནས། འདོད་ཆགས་གྱི་སེམས་
བསྐྱེད་དེ། དེ་འདོད་ཆགས་གྱིས་སེམས་གྱིས་སེམས་དགྱིས་ནས་འཁོར་
གྱིས་འཇིགས་ཤིང་བག་ཚ་སྟེ། ལྟ་ལས་ལངས་ནས་སོང་སྟེ་དེ་སོང་ནས་

།ཀྱང་བྱད་མེད་དེ་ཉིད་ལ་མི་སྐྱུག་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་ཅིང་། མི་ཉྱག་པ་དང་སྐྱུག་
 བསྐྱེད་པ་དང་སྐྱོང་བ་དང་བདག་མེད་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་ན། རིགས་ཀྱི་བྱ་
 དེ་རི་སྐྱུལ་དུ་སེམས། མི་དེ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་ཡིན་ནམ་འོན་ཏེ་ལོག་
 པར་ཞུགས་པ་ཡིན། གསོལ་བ་བཙུག་ལྡན་འདས་གང་བྱད་མེད་མ་མཆིས་
 པ་ལ་མི་སྐྱུག་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་ཅིང་། མི་ཉྱག་པ་དང་སྐྱུག་བསྐྱེད་པ་དང་སྐྱོང་
 བ་དང་བདག་མེད་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་མི་དེའི་མངོན་པར་བཙུག་པ་དེ་
 བྱི་ལོག་པ་ལགས་སོ། །བཙུག་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྐྱེད་པ། རིགས་ཀྱི་
 བྱ་འདི་ན་དགོ་སྐྱོང་དང་དགོ་སྐྱོང་མ་དང་། དགོ་བསྐྱེད་དང་དགོ་བསྐྱེད་མ་ཁ་
 ཅིག་མ་སྐྱེས་ཤིང་མ་བྱུང་བའི་ཚོས་རྣམས་ལ་མི་སྐྱུག་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་ཅིང་།
 མི་ཉྱག་པ་དང་སྐྱུག་བསྐྱེད་པ་དང་སྐྱོང་བ་དང་བདག་མེད་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་
 པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ཀྱང་དེ་དང་འདྲ་བར་བསྐྱེད་བར་བྱའོ། །ངའི་མི་སྐྱུག་པོ་
 དེ་དག་ལ་ལམ་སྐོམ་པ་ཡིན་འོ། །ཞེས་མི་སྐྱུག་ཏེ་དག་མི་ལོག་པར་ཞུགས་
 པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་གསུངས་སོ། །"

སྐྱུ་མའི་བྱད་མེད་ལ་བྱད་མེད་དངོས་སུ་བཟུང་ནས། དེ་ལ་མི་ཉྱག་
 སོགས་སུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། བྱུང་པོ་བདེན་པར་བཟུང་ནས་བྱུང་པོ་ལ་
 མི་ཉྱག་པ་ལ་སོགས་པ་ལྡར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གཉིས་དཔེ་དོན་དུ་སྐྱུར་བ་ལ།
 བདེན་པའི་བྱུང་པོ་དམིགས་པར་བྱས་ནས་མི་ཉྱག་སོགས་སུ་ཡིད་ལ་བྱེད་
 པ་ཅིག་ཀྱང་ཡོད་ལ། དེ་ནི་ཞེན་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་པའི་ལོག་ཤེས་རྒྱུ་པ་ཡིན་
 པས། ཚད་མས་བྱུབ་པ་མིན་ཀྱང་བདེན་འདྲིན་གྱི་ཡུལ་སུན་བྱུང་བའི་ལྟ་བ་

མ་རྗེད་པའི་རྒྱུད་ལ། བདེན་བརྗེན་གང་གིས་ཀྱང་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པའི་
ཕྱང་པོ་ལ་དམིགས་ནས། དེ་གཉིས་གང་གིས་ཀྱང་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པའི་
མི་རྟག་པ་སོགས་སུ་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་གྲུབ་པ་དུ་མ་ཞིག་འོང་ལ། རྣོ་མ་
པའི་ཚེ་ཡང་དོན་དེ་བརྣོ་མས་པས་སྐར་བཤའ་པ་བཞིན་གྱི་ལམ་རྒྱུད་ལ་
རྒྱེ་ལོ།

ཡང་འཕགས་པ་བསམ་གཏན་པའི་དཔེ་མཁྱུད་གྱི་མདོ་ཚིག་གསལ་དུ་
བྲངས་པ་ལས་ཀྱང་། "འཇམ་དཔལ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་རྣམས་ཡང་དག་
པ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་མ་མཐོང་བས། སེམས་ཅན་སྲིན་ཅི་ལོག་བཞིས་སེམས་
སྲིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་པ་རྣམས་འཁོར་བ་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པ་འདི་ལས་
འདའ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལ་འཇམ་དཔལ་གྱིས། བཅོམ་
ལྡན་འདས་གང་ལ་ཉེ་བར་དམིགས་པས་སེམས་ཅན་རྣམས་འཁོར་བ་ལས་
འདའ་བར་མི་འགྱུར་བ་བརྟན་དུ་གསོལ།"

ཞེས་སྟོན་པས་བདེན་བཞི་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་མ་ཤེས་པས།
འཁོར་བ་ལས་མི་གྲོལ་བར་གསུངས་པ་ལ། རྗེ་བཙུན་གྱིས་ཡུལ་གང་ལ་རི་
འབྲ་བ་ཞིག་ཏུ་དམིགས་པས། འཁོར་བ་ལས་མི་ཐར་པ་བཤའ་བ་ཞུས་པའི་
ལན་དུ། བདག་ནི་འཁོར་བ་ལས་འདའ་བ་དང་། སྤང་འདས་འཐོབ་པར་འགྱུར་
རོ་སྟམ་དུ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོག་པར་བྱེད་པས། མི་རྟག་པ་ལ་
སོགས་པ་བརྣོ་མས་པ་ན། བདག་གིས་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཤེས་སོ། །ཀྱན་འབྱུང་
སྤངས་སོ། །འགོག་པ་མདོན་དུ་བྱས་སོ། །ལམ་བརྣོ་མས་སོ་སྟམ་ནས་བདག་

ནི་དག་བཅོམ་པར་གྱུར་ཏེ་སྣམ་པ་འབྱུང་བར་གསུངས་ཏེ། སྐར་བ་འད་པ་
སྐར་གྱི་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་རེ་ཞིག་སྤངས་པ་ན། ཟག་པ་ཐམས་ཅད་ཟད་
དོ་སྣམ་པ་སྐྱེས་པའོ།།

དེ་འཆི་བའི་དུས་ཀྱི་ཆེ་རང་སྐྱེ་བ་ལེན་པར་མཐོང་བ་ན། སངས་རྒྱས་
ལ་ཐེ་ཚོམ་ཐོས་པའི་ཉེས་པས། དཔྱུལ་བ་ཆེན་པོར་ལྷུང་བར་གསུངས་སོ།།
དེ་ནི་ལམ་དེ་སྟ་བུ་ལ་གནས་པ་འགའ་ཞིག་ལ་ཡིན་གྱི། ཐམས་ཅད་ལ་ནི་མ་
ཡིན་ལོ།།

དེ་ནས་འཇམ་དཔལ་གྱིས་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་པོ་རྗེ་སྐར་
ཏོགས་པར་བགྱི་བྱས་པ་ནི། སྐར་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་ལ་བདེན་བཞི་ཡང་
དག་པ་རྗེ་སྟ་བ་བཞིན་ཤེས་དགོས་པར་གསུངས་པ་དེ་འདྲིར་རྗེས་པའོ།།
དེའི་ལན་དུ། “འཇམ་དཔལ་གང་གིས་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་མ་སྐྱེས་པར་
མཐོང་བ་དེས་ནི། སྐྱབ་བསྐྱེད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཡིན་ལོ། །གང་གིས་ཚོས་
ཐམས་ཅད་འབྱུང་བ་མེད་པར་མཐོང་བ་དེས་ནི་ཀུན་འབྱུང་བ་སྤངས་པ་ཡིན་
ལོ། །གང་ཞིག་ཚོས་ཐམས་ཅད་གཏན་སྲུང་ན་ལས་འདས་པར་མཐོང་བ་དེས་
ནི་འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལོ། །གང་གིས་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཤེས་ཏུ་མ་
སྐྱེས་པར་མཐོང་བ་དེས་ནི་ལམ་བསྐྱོམས་པ་ཡིན་ལོ།།” ཞེས་གསུངས་ནས་
ལམ་དེས་ལེན་པ་མེད་པར་སྲུང་ན་ལས་འདའ་བར་གསུངས་ཏེ། འདིས་ནི་
བདེན་བཞི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པར་མཐོང་བ་དེས། འཁོར་བ་ལས་
གྲོལ་བར་བྱེད་ལ། བདེན་འཛིན་དང་མ་བྲལ་བའི་ལམ་གྱིས་འཁོར་བ་ལས་

མི་འདའ་བ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་གསུངས་པས། བདེན་བཞི་མི་ཉལ་སོགས་
བཅུ་དྲུག་ཅེས་གྱི་ལམ་གྱིས་ཉོན་མོངས་གྱི་ས་བོན་སྤོང་མི་རུས་པ་དང་། དེ་
སྤོང་བ་ལ་ཡིན་ལུགས་གྱི་དོན་ཉོགས་ནས་སྒྲོམ་པ་དགོས་པར་བསྟན་ནོ།།

འདི་རྣམས་ལེགས་པར་མ་སྐྱེད་ན་ཉན་ཐོས་ལ་ཉོན་མོངས་སྤོང་བའི་
ལམ་མི་ཉལ་སོགས་བཅུ་དྲུག་ཏུ་སྒྲོམ་པ་ཅེས་ལས་མེད་པར་བརྟུང་ནས།
ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་དང་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པས་འཕགས་པ་དང་དག་
བཅོམ་གྱི་གོ་མི་ཚོད་དོ། །ཞེས་འཕགས་པ་ལ་སྐྱུར་འདེབས་གྱི་སྒྲིག་ཆེན་པོ་
སོག་ལ། དེ་སྐྱུར་སྐྱེ་བ་ལ་བྱང་སེམས་གྱི་སྒྲོམ་པ་ཡོད་ན། ཅ་སྐྱུང་ཡང་སྐྱེད་
པ་ཡིན་ཏེ། བསྐྱབ་བརྟུས་ལས། "སྒྲོམ་པའི་ཐེག་པས་ཆགས་ལ་སོགས།།
སྤོང་བར་འགྱུར་བ་མིན་ཞེས་འདྲི་ན། །"པ་རོལ་དག་གྱང་འདྲིན་འཇུག་དང་།།
ཞེས་ཅ་སྐྱུང་དུ་གསུངས་པའི་སྤྱིར་དོ། །

དོན་འདི་དོ་རྗེ་གཙོད་པ་ལས་གྱང་གསལ་བར་གསུངས་ཏེ། "རབ་
འགྱོར་འདི་དི་སྐྱུམ་དུ་སེམས།། རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པ་འདི་སྐྱུམ་དུ་བདག་གིས་
རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་བོ་སྐྱུམ་དུ་སེམས་སམ། རབ་འགྱོར་
གྱིས་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ནི་མ་ལགས་སོ། །དེ་ཅི་འདྲི་སྤྲད་དུ་ཞེ་
ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ནི་གང་ལ་ཡང་ཞུགས་པ་མ་མཆིས་པའི་སྤྲད་དུ་སྒྲི་
དེས་ན་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པ་ཞེས་བགྱིའོ།།" ཞེས་དང་། "བཅོམ་ལྡན་འདས་
གལ་ཏེ་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པ་དེ་འདི་སྐྱུམ་དུ་བདག་གིས་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པའི་
འབྲས་བུ་ཐོབ་བོ་སྐྱུམ་དུ་སེམས་པར་གྱུར་ན། དེ་ཉིད་དེའི་བདག་ཏུ་འདྲིན་

པར་འགྱུར་བ་ལགས་སོ། །སེམས་ཅན་དུ་འཇིན་པ་དང་། མྱོག་ཏུ་འཇིན་
པ་དང་། གང་ཟག་ཏུ་འཇིན་པར་འགྱུར་ལགས་སོ།།" ཞེས་གསུངས་ཤིང་།
འབྲས་གནས་སྲི་མ་གསུམ་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་གསུངས་སོ།།

རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་ས་ཐོབ་མཁན་དང་། ཐོབ་བྱའི་འབྲས་བུ་ལ་བདེན་པར་
བརྩུང་ནས། བདག་གིས་རྒྱན་ཞུགས་ཐོབ་ཐོ་སྣམ་དུ་སེམས་ན། དེ་ཉིད་དེའི་
བདག་ཏུ་འཇིན་པར་འགྱུར་རོ།། ཞེས་པས་ནི་གང་ཟག་དང་འབྲས་བུ་བདེན་
འཇིན་གཉིས་བདག་འཇིན་དུ་གསུངས་པའི་དང་པོ་ནི། གང་ཟག་གི་བདག་
འཇིན་དང་། གཉིས་པ་ནི་ཚོས་ཀྱི་བདག་འཇིན་ནོ།།

རྒྱན་ཞུགས་ཀྱིས་བདེན་པར་བརྩུང་ནས་བདག་གིས་འབྲས་བུ་ཐོབ་
ཐོ་སྣམ་དུ་མི་འཇིན་པ་ནི། བདེན་འཇིན་གྱི་ཡུལ་སུན་མ་ཕྱུང་བའི་དབང་དུ་
མངོད་པ་ཡིན་གྱི། ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་འཇིན་པ་ཡང་མེད་པར་སྟོན་པ་མིན་ནོ།།
དེས་ནི་སྲི་མ་རྣམས་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱའོ།།

ལྷང་འདི་དབུ་མ་རང་རྒྱད་པ་ཁ་ཅིག་གཞན་དུ་འཆད་ཀྱང་། ཤེས་འབྱུང་
སློ་གྲོས་ཀྱིས་ཉན་རང་གི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བགྲོད་པ་ལ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་དགོས་
པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་བྱངས་པ་ལྟར་ལེགས་སོ།།

དེ་ལྟར་ན་ལྷང་དེ་དག་གིས་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ལྷ་བ་དང་བྲལ་ན། འཁོར་
བ་ལས་མི་གྲོལ་བ་དང་། འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་ལ་ལྷ་བ་དེ་དགོས་པར་
གསལ་བར་བསྟན་ལ། ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པ་འཁོར་བའི་འཆིང་བ་ལས་
མ་གྲོལ་བ་ནི། མཁས་པ་སུ་ཡང་མི་འདོད་ཅིང་མི་འཐད་པས། ཉན་རང་ལ་

ཚོས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པ་ཉོགས་པ་ཡོད་པར་གསལ་བར་བསྟན་
ནོ། །གཞན་ཡང་ཡུམ་ཚེན་མོ་སོགས་ཁྱེད་མང་མོད་ཀྱང་། ཚིག་མངས་སུ་
དོགས་ནས་མ་བྲིས་སོ།།

གཉིས་པ།

བསྟན་བཅོས་དང་ཐེག་དམན་གྱི་མདོའི་ཤེས་བྱེད་དགོད་པ་ནི།

རིན་ཚེན་འབྲེང་བ་ལས། "རི་སྲིད་སྤང་པོར་འཇིན་ཡོད་པ། །དེ་སྲིད་དེ་
ལས་ངར་འཇིན་ཉིད། །ངར་འཇིན་ཡོད་ན་ཡང་ལས་ཉེ། །དེ་ལས་ཡང་ནི་སྐྱེ་
བ་ཡིན། །ལམ་གསུམ་ཐོག་མཐའ་དབུས་མེད་པ། །འཁོར་བའི་དགྱིལ་འཁོར་
མགལ་མེ་ཡི། །དགྱིལ་འཁོར་ལྟ་བུ་པན་ཚུན་གྱི། །རྒྱ་ཅན་འདི་ནི་འཁོར་བར་
འགྱུར། །དེ་ནི་རང་གཞན་གཉིས་ཀ་དང་། །དུས་གསུམ་ཉིད་དུའང་མ་ཐོབ་
སྲིད། །ངར་འཇིན་པ་ནི་ཟད་པར་འགྱུར། །དེ་ལས་ལས་དང་སྐྱེ་བ་ཡང་།།"
ཞེས་གསུངས་སོ།།

དེའི་རྐྱང་པ་དང་པོ་གཉིས་གྱིས་ནི་སྤང་པོ་ལ་བདེན་པར་འཇིན་པ་རི་
སྲིད་ཡོད་པ་དེ་སྲིད་དུ། དེ་ལས་ངར་འཇིན་པའི་འཇིག་ལྟ་འགྱུར་བར་བསྟན་
པས། འཇིག་ལྟ་མ་ལུས་པར་ཟད་པ་ལ་སྤང་པོ་བདེན་འཇིན་ཟད་དགོས་པར་
བསྟན་ཉེ། དེའི་ཚེ་ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པས་ཀྱང་སྤང་པོ་བདེན་འཇིན་ཟད་
པར་སྤངས་པར་ཤེས་སོ།། །

དེ་ལྟར་ན་བདེན་འཇིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་སུན་མ་སྤང་བར་དུ། འཇིག་ལྟའི་

ཞེན་ཡུལ་སྲུང་མི་སྲིན་པས། ཐེག་པ་ཆེ་ཚུང་གི་གྲུབ་མཐའ་སྐྱ་བ་ལ་སྲུང་མོང་
དུ་གྲགས་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ནི། རགས་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་
ཙམ་བཀག་པ་ཡིན་གྱི། སྤྱ་བའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མིན་པར་ཤེས་སོ།།

དེའི་སྲིར་སློབ་དཔོན་འདིའི་ལུགས་ཀྱིས་ཉན་རང་གིས་གང་ཟག་གི་
བདག་མེད་ཉོགས་ཚུལ། གྲུབ་མཐའ་སྐྱ་བ་གཞན་དང་འདྲ་བ་བཟུང་ནས།
ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཉོགས་པ་ཡོད་མེད་ལ་མི་མཐུན་པར་སྐྱ་བས་ནི། འདིའི་
ལུགས་ལེགས་པར་མ་ཉོགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་དང་བྲལ་བ་
ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པར་ཉོགས་པར་ཡང་མི་འགྱུར་བར་འགྲེལ་བ་
ལས་གསུངས་པའི་སྲིར་རོ།།

དེ་ནས་རྐང་པ་གཉིས་ཀྱིས་འཇིག་ལྟ་ཡོད་པས་དེའི་དབང་གིས་འཁོར་
བར་འཆིང་བའི་ལས་སོག་པ་དང་། དེ་ལས་ལས་དབང་གིས་འཁོར་བར་སྐྱེ་
བར་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་སྤང་པོ་ལ་བདེན་འཇིག་གི་ཞེན་ཡུལ་སྲུང་མ་སྲིན་
པའི་དབང་དུ་མཛད་གྱི། སྲིར་འཇིག་ལྟ་ཡོད་ཙམ་ལ་མིན་ཏེ། ས་བདུན་པའི་
བར་དུ་འཇིག་ལྟ་ཡོད་ཀྱང་། ས་དང་པོ་ནས་ལས་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་མི་ལེན་
པའི་སྲིར་རོ།།

གཞུང་དེ་དག་གིས་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་སློམ་པ་དང་བྲལ་ན། འཇིག་
ལྟ་བུ་པར་བྱེད་མི་རུས་པར་བསྟན་པས། མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་གི་ལམ་
ཙམ་ལས་མེད་ན་ཉོན་མོངས་ཟད་པར་སློང་བ་མེད་པར་བསྟན་ནོ།།

དེ་ལྟར་སྲུང་མོང་མ་ཡིན་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཀྱི་འཇིག་ཚུལ་

མཛད་ཕྱིན་ཆད། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཐུན་མོང་བ་ཅམ་གྱི་དབང་དུ་
མཛད་ནས། འཇིག་ལྟ་ལ་སོགས་པའི་ངོས་འཇིག་མཛད་པའི་ཉོན་མོངས་
གྱི་རྣམ་གཞག་རྣམས་སོར་བཞག་ཏུ་མཛད་ན། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གྲུབ་
མཐའ། མཐའ་མ་ཚོད་པའི་ལོར་བ་ཆེན་པོར་འགྱུར་བས། དེ་ལ་མཁས་པའི་
དབང་པོ་འདི་འཇུག་པ་ག་ལ་སྲིད།

དེས་ན་ཉོན་རང་ལ་ཚོས་གྱི་བདག་མེད་ཉོགས་པ་ཡོད་པར་བཞག་པའི་
གཞུང་འཇུགས་པར་མ་གོ་ཞིང། ཉོན་མོངས་གྱི་རྣམ་གཞག་ལ་ཐུན་མོང་མ་
ཡིན་པའི་འཇིག་ཚུལ་ཡོད་དམ་མེད་སྟམ་བ་ཅམ་ཡང་མི་སྐྱེ་བའི་འདིའི་རྗེས་
འབྲངས་རྣམས་ནི། ལྷགས་འདི་ལ་དད་བ་ཅམ་དུ་བྱད་དོ། །འདིས་མཚོན་
ནས་གཞན་ཡང་མང་དུ་སྒྲུབ་བ་རྣམས་ལེགས་པར་རྩད་གཅད་པར་བྱའོ།།

ལམ་གསུམ་ནི་ཉོན་མོངས་དང་ལས་དང་སྐྱེ་བའི་ཀུན་ཉོན་གསུམ་མོ།།
དེ་གསུམ་ལ་ཐོག་མཐའ་དང་དབུས་མེད་པ་ནི་ཉོན་མོངས་ལས་ལས་དང་། དེ་
ལས་སྐྱུག་བསྐྱེལ་སྐྱེ་ཞིང་སྐྱུག་བསྐྱེལ་ལས་ཀྱང་དེའི་རིགས་འབྲ་དང་། ཉོན་
མོངས་སོགས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་པར་སྐྱེ་ཚུར་སྐྱེ་བྱེད་པས། སྐྱེ་བྱིའི་རིམ་བཤེས་
བ་མེད་པ་སྟེ། བན་ཚུན་གྱི་རྒྱ་ཅན་གྱི་དོན་ནོ།།

ཉོན་འབྲེལ་དེ་ནི་རང་དང་གཞན་དང་གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་ལ། དེ་
ཡང་དུས་གསུམ་གར་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མ་ཐོབ་པ་སྟེ་མེད་པ་མཐོང་
བའམ། མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱ་མཚོན་གྱིས་ངར་འཇིག་པའི་འཇིག་ལྟ་བུ་
པས་འཁོར་བར་འཁོར་བ་སྐྱོག་གོ།།

དེའི་འོག་ཏུ་སྤང་ཁམས་སོགས་རང་བཞིན་མེད་པར་གཏན་ལ་ཕབ་
 པའི་མཐའ། "དེ་ལྟར་ཡང་དག་ཇི་བཞིན་དུ། །འགྲོ་བ་དོན་མེད་ཤེས་ནས་ནི།
 རྒྱ་མེད་པ་ཡི་མེ་བཞིན་དུ། །གནས་མེད་ལེན་མེད་སྤང་འདེད།" ཞེས་དེ་
 ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་མཐོང་ནས་སྤང་འདེད་ལས་འདེད་བར་གསུངས་སོ། །ཅི་སྟེ་དེ་
 ལྟར་མཐོང་བ་དེ་བྱང་སེམས་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་མངོན་ནས་གསུངས་སོ་ཞེ་ན།
 དེ་ལྟར་གསུངས་པ་དེ་ཉན་རང་གི་དབང་དུ་མངོན་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ།
 སྤང་འདེད་ཞེས་པའི་མཚུགས་ཐོགས་ཉིད་དུ། "དེ་ལྟར་བྱང་ཚུབ་སེམས་
 དཔས་ཀྱང་། མཐོང་ནས་བྱང་ཚུབ་ངེས་པར་འདོད། །འོན་ཀྱང་དེ་ནི་སྦྱང་རྗེ་
 ཡིས། །བྱང་ཚུབ་བར་དུ་སྦྱིད་མཚམས་སྦྱོར། །"ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་
 གསུངས་པའི་སྦྱིར་དོ། །འགྲེལ་པར་བྱངས་པའི་རིན་ཆེན་འབྲེང་བའི་གཞུང་
 རྣམས་ནི་སྤྱི་འགྲུལ་མི་ལེགས་པར་འདུག་གོ།

ཉན་ཐོས་ལ་བསྟན་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་
 པའི་སྦྱིབ་པ་སྤང་བར་བྱ་བའི་སྦྱིར། "གཟུགས་ནི་དབྱ་བ་བརྗོད་པ་འདྲ། །
 ཚོར་བ་ཚུ་ཡི་ཚུ་བྱར་འདྲ། །འདུ་ཤེས་སྦྱིག་རྒྱ་ལྟ་བུ་སྟེ། །འདུ་བྱེད་རྣམས་
 བེ་ཚུ་ཤིང་བཞིན། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྤྱི་མ་ལྟར། །ཉི་མའི་གཉེན་གྱིས་བཀའ་
 ལྷལ་ཏེ། །"ཞེས་དཔེ་ལྡན་འདུས་བྱས་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པར་དབྱེད་པ་
 ཡིན་ལོ།

བྱང་ཚུབ་སེམས་འགྲེལ་ལས། "སྟོན་པས་ཉན་ཐོས་རྣམས་ལ་སྤང་པོ་
 ལྷ་དང་། བྱང་སེམས་རྣམས་ལ་གཟུགས་དབྱ་བ་སོགས་ལྷ་དང་འདྲ་བར་

བཤད་ཅེས་"ཁྱད་པར་སྐྱེ་བ་ནི། དེ་ཞིག་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཉོག་ས་མི་རུས་པའི་
ཉན་ཐོས་ལ་དགོངས་ཀྱི་ཉན་ཐོས་ཐམས་ཅད་ལ་མིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། "གང་
དག་སྟོང་ཉིད་མི་ཤེས་པ། །དེ་དག་ཐར་པ་རྟེན་མ་ཡིན། །འགྲོ་བྱུག་སྲིད་པའི་
བཙོན་རར་ནི། །སྟོངས་པ་དེ་དག་འཁོར་བར་འགྱུར། །"ཞེས་གསུངས་པའི་
སྐྱེར་དོ། །

ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་སྟོང་དུ་ཚོས་རང་བཞིན་མེད་པའི་དོན་འདི་ཉིད་སྟོན་
པར་མཛད་པ་ན། དེ་ཚེ་འཕྲེང་བ་ལས། "ཐེག་པ་ཆེ་ལས་སྐྱེ་མེད་བསྟན།།
གཞན་གྱི་ཟད་པ་སྟོང་བ་ཉིད། །ཟད་དང་མི་སྐྱེ་དོན་དུ་ནི། །གཅིག་པ་དེ་སྐྱེར་
བཟོད་པར་གྱིས། །"ཞེས་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་སྡེ་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་
བ་མེད་པ་སྟོང་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་དང་། གཞན་ཏེ་ཐེག་དམན་གྱི་མདོ་ལས་ནི་
སྟོང་བ་ཉིད་སྟོན་པ་ན། འདུས་བྱས་ཟད་པར་བསྟན་པས་སྟོང་བ་ཉིད་སྟོན་པ་
གཉིས་དོན་གཅིག་པས། ཐེག་ཆེན་ལས་སྟོང་ཉིད་བསྟན་པ་ལ་མི་བཟོད་པར་
མ་གྲེད་ཅེས་གསུངས་སོ།།

འདི་གཉིས་དོན་གཅིག་ལྷུགས་ལ་ཁ་ཅིག་ན་དེ། ཉན་ཐོས་པ་རྣམས་
དངོས་པོ་ལ་ཟད་པ་ཁས་ལེན་ན། རང་བཞིན་ཡོད་ན་ཟད་པ་མི་རིགས་པས།
དེ་ཁས་ལེན་ན་དང་པོ་ནས་རང་བཞིན་མེད་པ་ཁས་ལེན་དགོས་པས་དེ་
གཉིས་དོན་གཅིག་གོ་ཞེས་འཆད་པ་ནི། ཤིན་ཏུ་མི་འཐད་དེ། དེ་སྟོན་ཡིན་ན་
དབུ་མ་པས་ཡོད་པར་འདོད་པའི་སྐྱ་གྲུ་ལ་སོགས་པའི་ཚོས་གང་ཁས་ལེན་
པ་ལ་ཡང་། རྒྱ་མཚན་དེ་ཡོད་པས་སྐྱ་གྲུ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་དང་།

སྣོང་པ་ཉིད་གཉིས་དོན་གཅིག་ཏུ་ཉ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་སྣེར་པོ། །རིན་
ཆེན་འབྲེང་བའི་འབྲེལ་པར། "སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་། སྐད་ཅིག་མ་ལ་དོན་གྱི་
ཁྱད་པར་འགའ་ཡང་མེད་དོ། །"ཞེས་པ་ཡང་གཞུང་དོན་མ་གོ་བའི་བཤམ་
པའོ།།

རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་འབྲེལ་པར་དངས་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་མདོ་ལས།
"གང་སྐྱུག་བསྐྱེད་འདི་མ་ལུས་པར་སྤངས་པ། དེས་པར་སྤངས་པ། བྱང་བར་
གྱུར་པ། ཟད་པ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ། འགོག་པ། ཉེ་བར་ཞི་བ། ལུབ་པ།
སྐྱུག་བསྐྱེད་གཞན་གྱི་མཚམས་མི་སྣོར་ཞིང་། མི་འབྱུང་མི་སྐྱེ་བ་འདི་ནི་ཞི་
བ། འདི་ནི་གྲོ་ལོ་མ་པ་སྟེ། འདི་སྟ་སྟེ་ཕྱང་པོ་ཐམས་ཅད་དེས་པར་སྤངས་པ།
སྣོང་པ་ཟད་པ། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ། འགོག་པ། ལྷ་ངན་ལས་འདས་
པའོ།།" ཞེས་གསུངས་ལ།།

དེའི་དོན་འབྲེལ་བ་ན། "སྐྱུག་བསྐྱེད་འདི་"ཞེས་པའི་ཉེ་བའི་ཚིག་གིས་
གསུངས་པའི་སྣེར། ད་ལྟར་གྱི་རང་རྐྱེད་གྱི་སྐྱུག་བསྐྱེད་ལམ་ཕྱང་པོ་
ཁོ་ནའི་དབང་དུ་མཛད་ནས། མ་ལུས་པར་སྤངས་པ་ནས་ལུབ་པའི་བར་
དང་། མ་འོངས་པའི་སྐྱུག་བསྐྱེད་གྱི་དབང་དུ་མཛད་ནས། སྐྱུག་བསྐྱེད་
གཞན་མཚམས་མི་སྣོར་བ་ནས། ལྷ་ངན་ལས་འདས་པའོ་ཞེས་པའི་བར་དུ་
གསུངས་སོ།།

སྐྱུག་བསྐྱེད་ལམ་ཕྱང་པོ་འདི་ཞེས་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཉོན་མོངས་
ལ་འཇུག་པའི་སྐྱི་སྐྱེ་བྱེད་བྲག་ལ་འཇུག་པའོ་སྟུམ་ན། དེ་ཡང་མི་རུང་སྟེ་སྐྱི་

སྐྱེ་སྐྱེའི་དོན་ལ་བཤད་དུ་མི་རུང་ན། གྲེ་བྲག་ལ་བཤད་དགོས་མོད་ཀྱང་།
འདིར་མི་སྐྱེ་སྐྱེའི་སྤོང་ནས་བཤད་དུ་ཡོད་པའི་སྤྱིར་རོ།

དེ་ལྟར་བྱས་ན་དངོས་པོ་སྐྱེ་བ་རྣམས་ལྟར་ན། རྒྱུད་སྐྱེ་མ་ལས། "ཉོན་
མོངས་གདོད་ནས་བཟད་སྤྱིར་རོ།" ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྤྱང་པོ་གདོད་མ་
ནས་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པས། གདོད་མ་ནས་བཟད་པ་ལ་བཤད་དུ་མི་
རུང་བའི་སྤྱིར་། ལམ་གྱིས་མ་ལུས་པར་སྤངས་པ་ལ་བཤད་དགོས་ན། དེའི་
ཚེ་མངོན་དུ་བྱ་རྒྱུའི་སྤང་འདས་ཡོད་པ་ན་མངོན་དུ་བྱེད་མཁན་མེད་པ་དང་།
བྱེད་མཁན་ཡོད་པ་ན་སྤང་པོ་མ་བཟད་པས་མངོན་དུ་བྱ་རྒྱུའི་སྤང་འདས་མེད་
པར་འགྱུར་བས། མངོ་དེ་བཤད་མི་རུས་པར་འགྱུར་རོ།

ཁོ་བོ་ཅག་ལྟར་ན། འདིའི་བཟད་པ་ནི། བཟད་པ་གཉེན་པོས་བཟད་པ་མ་ཡིན་
ཉེ། "དེ་ནི་གདོད་ནས་བཟད་པས་བཟད་ཅེས་བྱ།" ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བཤད་
པས་ཚོག་པས་མངོ་འི་དོན་ལེགས་པར་བཤད་པར་རུས་སོ།

དེས་ན་མངོ་ལས་འདི་འདྲ་བའི་བཟད་པ་བསྟན་ནས། སྤྱུག་བསྐྱེལ་
འགགས་པའི་འགོག་པ་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པ་བསྟན་པ་དེ་དང་། རང་བཞིན་
གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་འགོག་པ་བསྟན་པ་གཉིས་དོན་གཅིག་ཏུ་འཕགས་པས་
གསུངས་པ་འདི་མ་རྟོགས་པར་སྤང་བས་ཞིབ་ཏུ་བཤད་དོ།

རྩ་ཤེ་ལས་ཀྱང་། "བཅོམ་ལྷན་དངོས་དང་དངོས་མེད་པ། །མཁྱེན་པས་
ཀ་རྒྱ་ཡ་ན་ཡི། །གདམས་ངག་ལས་ནི་ཡོད་པ་དང་། །མེད་པ་གཉིས་ཀའང་
དགག་པ་མཛད། །"ཅེས་གསུངས་པ་འདིས་ཀྱང་ཐེག་དམན་གྱི་མངོ་ལས་

མཐའ་གཉིས་བཀག་པ་གསུངས་པར་སྟོན་ཏེ། མདོ་འདི་ནི་ལྷུང་ཕྱན་ཚེགས་
ན་སྣང་ངོ་།།

དེ་དག་གྲང་མཚོན་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི། རིན་ཚེན་འབྲེང་བ་ན་འདིར་མ་
བྲངས་པ་དུ་མ་ཞིག་དང་། རིགས་པ་དུག་ཅུ་པ་དང་། བསྐྱེད་པའི་ཚེགས་ལས་
གྲང་དུ་མ་ཞིག་གསུངས་སོ།།

གསུམ་པ།

དེ་ལྟར་བསྟན་པ་ལ་ཚུད་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས།

འགྲེལ་པ་ནས་བཤའ་པའི་ཚུད་པ་སྤང་བ་དང་། དེར་མ་བཤའ་པའི་ཚུད་
པ་སྤང་བའོ། །
དང་པོ།

འགྲེལ་པ་ནས་བཤའ་པའི་ཚུད་པ་སྤང་བ་ནི།

འགྲེལ་པ་ལས། "གང་ཞིག་གལ་ཏེ་ཉན་ཐོས་གྱི་ཐེག་པ་ལས་གྲང་ཚོས་
ལ་བདག་མེད་པ་བསྟན་ན། དེའི་ཚེ་ཐེག་པ་ཚེན་པོ་བསྟན་པ་དོན་མེད་པར་
འགྱུར་རོ་སྟུང་དུ་སེམས་པ་དེའི་ལྷུགས་དེ་ཡང་འདི་ལྟར་རིགས་པ་དང་ལྷུང་
དང་འགལ་བར་ཚོགས་སོ།།"

ཞེས་པའི་ལྷུགས་སྲ་མ་སྤྲོ་བ་ནི་སྤོབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་ཡིན་ཏེ། སངས་
རྒྱལ་བསྐྱེད་པའི་སྤྱི་ས་རབ་བྱེད་བདུན་པའི་འགྲེལ་པར་༡༡ ཐེག་དམན་གྱི་

མདོར་ཚོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པར་གསུངས་པའི་དོན། “ཚོས་རྣམས་
ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པའི་”དོན་དུ་བཤད་པ་ལ། ཞེས་རབ་སྒྲོན་མཇུག་
“དེ་ལྟ་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་བསྟན་པ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་རོ།” ཞེས་དགག་པ་
མཛད་དོ།

དེ་ལ་སྦྱིར་ཐེག་ཆེན་བསྟན་པ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་བེར་རལ། ཐེག་ཆེན་
དུ་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་བསྟན་པ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་བེར།

དང་པོ་སྟར་ན་ནི། ཐམས་པ་དེ་ལ་བྱུང་པ་ཡོད་ན་ནི། “ཐེག་ཆེན་བསྟན་པ་
ཚོས་ལ་བདག་མེད་པ་ཅམ་འབའ་ཞིག་སྒྲོན་པར་འགྱུར་ན། དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་
ཐེག་ཆེན་ལས་ནི། བྱང་སེམས་ཀྱི་ས་རྣམས་དང་། སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་
པར་སྦྱིན་ཀྱི་སྦྱོད་པ་དང་། སྦྱོན་ལམ་དང་བསྐྱོ་བ་རྒྱབས་པོ་ཆེ་རྣམས་དང་།
སྦྱིང་རྗེ་ཆེན་པོ་སོགས་དང་། ཚོགས་གཉིས་རྒྱབས་པོ་ཆེ་དང་། བྱང་སེམས་
ཀྱི་མ་ཐུ་མད་དུ་བྱུང་བ་སོ་སྦྱེ་དང་། ཉན་རང་གིས་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པའི་
ཚོས་ཉིད་ཀྱང་སྒྲོན་”པའི་སྦྱིར་ཏེ།

རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་ལས། “ཉན་ཐོས་ཐེག་པ་དེ་ལས་ནི། །བྱང་ཚུབ་
སེམས་དཔའི་སྦྱོན་ལམ་དང་། །སྦྱོད་པ་ཡོངས་བསྐྱོ་མ་བཤད་དེས། །བྱང་
ཚུབ་སེམས་དཔར་ག་ལ་འགྱུར། །བྱང་ཚུབ་སྦྱོད་ལ་གནས་པའི་དོན། །མདོ་
སྡེ་ལས་ནི་བཀའ་མ་སྦྱལ། །ཐེག་པ་ཆེ་ལས་བཀའ་སྦྱལ་པ། །དེ་སྦྱིར་མཁས་
པ་རྣམས་ཀྱིས་བཟུང་། །” ཞེས་གསུངས་པའི་སྦྱིར་རོ།

འདི་ནི་ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་སྦྱོད་ནས་བཤད་པའི་ལམ་ཉིད་ཀྱིས། སངས་

རྒྱས་སྤྱོད་ལྷན་པས། ཐེག་ཆེན་གཞན་མི་དགོས་སོ་སྐྱེ་བའི་ལོག་
ཉོག་སེལ་བ་ལ་གསུངས་ལ། བྱིད་ལྟར་ན་ཐེག་ཆེན་ལས་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་
གསུངས་པས་ཐེག་དམན་ཀྱི་གཞུང་ནས་བཤད་པས་མི་ཚོག་ཅེས་གསུངས་
དགོས་པ་ལ། དེ་མ་གསུངས་པར་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཕྱོགས་གཞན་གསུངས་སོ་
ཞེས་པའོ།།

གལ་ཏེ་ཕྱོགས་གཉིས་པ་ལྟར་ན་ནི་དེ་ལ་ཡང་ཁྱབ་པ་མེད་དེ། ཉན་ཐོས་
ཀྱི་སྡེ་སྡོད་ལས་ནི་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་མདོར་བསྐྱས་པ་ཅམ་ལས་མི་སྟོན་
ལ། ཐེག་ཆེན་ལས་ནི་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྟོ་དུ་མ་ནས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་
སྟོན་པའི་ཕྱིར་དོ། །དེ་ཡང་འཕགས་པའི་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ།

འདྲི་བ་ཉེན་ལས་འདས་པར་བསྟོད་པ་ལས། "མཚན་མ་མེད་པ་མ་
ཉོགས་པར། །ཁྱོད་ཀྱིས་ཐར་བ་མེད་པར་གསུངས། །དེ་ཕྱིར་ཁྱོད་ཀྱིས་ཐེག་
ཆེན་ལས། །" དེ་ནི་ཚང་བར་བསྟན་པ་ལགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དོ།།
དེའི་རྐང་བ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་མཚན་མེད་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་ཉོགས་པར་
ཉོན་མོངས་ཟད་པ་མེད་པས་ཐར་བ་ཐོབ་པ་མེད་པར་བསྟན་ནོ། །ཁྱོད་ཀྱིས་
ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཐེག་ཆེན་ལས་མཚན་མེད་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཚང་
བར་ཏེ་རྫོགས་པར་བསྟན། །ཞེས་པས་ཐེག་དམན་དུ་ནི་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་
རྫོགས་པར་མ་བསྟན་པར་ཤེས་སོ། །འོ་ན་དེ་ཕྱིར་ཞེས་པས་རྫོགས་པར་
བསྟན་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ་འགོ་ཚུལ་རི་ལྟར་ཡིན་སྐྱེ་ན།

མཚན་མེད་མ་ཉོགས་པར་ཉོན་མོངས་ཟད་པའི་ཐར་བ་མི་འཐོབ་པས་

ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པར་ཡང་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་བསྟན་དགོས་ལ། དེ་ལ་
ཐེག་པ་ཆེ་ཚུང་གི་བྱེད་པར་ཡང་དགོས་པ་དེའི་ཕྱིར་ཞེས་བཤད་དགོས་སོ།།

དེ་དག་གིས་ནི་སྟུན་འབྲིན་པའི་ཐལ་བ་དང་། དེས་བརྗོད་པ་འཕངས་
པ་གཉིས་ལ་བྱེད་མ་དེས་པའི་སྟུན་འབྲིན་སྟར་སྟངས་དུ་བསྟན་པ་ནི།
རིགས་པ་དང་འགལ་བའོ།། ལུང་དང་འགལ་བ་ནི་སྟར་མང་དུ་བཤད་བྱིན་
ཏོ།།

འོན་ཐེག་པ་ཆེ་ཚུང་གི་སྡེ་སྡོད་དུ་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྫོགས་པར་སྟོན་
མི་སྟོན་དང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་ལམ་དུ་འང་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྫོགས་པར་སྟོམ་
མི་སྟོམ་སྟོབ་དཔོན་འདིས་བཤད་པའི་དོན་གང་ཡིན་སྟུམ་ན།

དེ་ནི་ཐེག་ཆེན་པ་ལ་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་
པར་རྫོགས་པ་ཡོད་ལ། ཉན་རང་ལ་དེ་མེད་པར་ཤེས་བྱ་སྟོབས་གཅིག་པ་
འགའ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པར་རྫོགས་པ་ཡོད་ཅེས་པ་ནི། གཏུན་
མིན་ཏེ།

གཞི་གྲུབ་པ་གཅིག་གི་སྟེང་དུ། ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཚད་མས་གྲུབ་
པ་ཞིག་གྱུར་ན། དེ་ནས་གཞི་གཞན་ལ་བདེན་པར་ཡོད་མེད་ཀྱི་དཔྱོད་པ་
ལྷགས་ན། རིགས་པ་སྡེ་མ་ལ་བརྟེན་ནས་བདེན་མེད་དུ་རྫོགས་པར་རྟུས་
པའི་ཕྱིར་རོ།།

དབུ་མ་པར་འདོད་པ་ཁ་ཅིག་གིས་དངོས་པོ་བདེན་གྲུབ་ཞིགས་པའི་
ལྷགས་སུ་བྱས་ནས། བདེན་སྟོང་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འདོད་པ་དང་། ཁ་ཅིག་གིས་

ཚོས་ཉིད་སྐྱབ་པ་རང་དབང་བ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འདོད་པའི་སྣ་མ་ནི།

བདེན་ཚད་ལེགས་པོར་མ་བཟོན་པར་རགས་པ་ཅིག་ལས་མ་ཁེགས་
པར་འདུག་པའི་སྐྱོན་ཏུ་སྒྲུང་ལ། བྱི་མ་ནི་དངོས་པོ་བདེན་པ་བཀག་པར་རྫོམ་
ཡང་། ཚད་མས་ཁེགས་པར་མི་སྒྲུང་གི་དངོས་པོ་ལ་སྐྱུར་འདེབས་ཀྱི་ལྟ་བར་
འདུག་པས། དེ་དག་གིས་མ་ངེས་པ་མེད་དོ།།

དེས་ན་ཐེག་ཆེན་པས་ནི་ཅ་ཤེ་ལས་གསུངས་པ་བཞིན་དུ། གཞི་གཅིག་
བདེན་མེད་ཏུ་སྐྱབ་པ་ལ་ཡང་། སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་མི་འདྲ་བ་མཐའ་ཡས་
པས་བསྐྱབས་པས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སློབ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་འགྱུར་ལ། ཐེག་
དམན་ལ་ནི་རིགས་པ་མདོར་བསྐྱས་པ་གཅིག་གིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཚད་མས་
གྲུབ་ན། སྣ་མ་ལྟར་མི་བྱེད་པས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སློབ་རྒྱས་པ་མེད་པས་རྒྱས་
བསྐྱས་དང་། བདག་མེད་སློམ་པ་རྫོགས་མ་རྫོགས་སུ་གསུངས་སོ།།

དེ་ལྟར་འོང་བ་ཡང་ཉན་རང་རྣམས་ནི། ཉན་མོངས་ཅ་མ་སློང་བའི་བྱིར་
བཙོན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་མདོར་བསྐྱས་པ་དེ་ཅ་མ་ཞིག་
རྟོགས་པས་ཚོག་གོ། ཐེག་ཆེན་པ་ཤེས་སྐྱིབ་སློང་བ་ལྟར་ལོན་པས། དེ་ལ་དེ་
ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཤེས་རབ་མཆེད་ནས་སློབ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ཞིག་འདེགས་པ་ཡིན་
ནོ།།

གཉིས་པ།

དེ་མ་བཤད་པའི་ཚུན་པ་སྤང་བ་ནི།

འོ་ན་མངོན་ཉིགས་རྒྱན་ལས། "གཟུང་དོན་ཉིག་པ་སྤོང་སྤྱིར་དང་།།
འཇིན་པ་མི་སྤོང་སྤྱིར་དང་ནི། །ཉིན་གྱིས་བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་ལམ། །ཡང་དག་
བསྐྱུས་པར་ཤེས་པར་བྱ། །"ཞེས་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་གྱིས་གཟུང་བ་ལ་བདེན་
ཞེན་གྱི་ཉིག་པ་སྤོང་རུས་གྲང། འཇིན་པ་ལ་བདེན་ཞེན་སྤོང་མི་རུས་པར་
གསུངས་པ་དང་། ཡང་། "ཉོན་མོངས་ཤེས་བྱ་ལམ་གསུམ་གྱི། ། ཉམས་སྤྱིར་
སྤོང་མ་བསེ་རུ་དང་། །རྒྱལ་སྐས་རྣམས་གྱི་དག་པ་སྟེ། །" ཞེས་གཟུང་བ་ལ་
བདེན་ཞེན་ཤེས་སྤྱིར་ཏུ་གསུངས་པ་རི་ལྟར་བྲང་ཞེ་ན།

དེ་ལ་གཟུང་བ་སྤྱི་རོལ་ལ་ཞེན་པ་སྤོང་བའི་དོན་ནི། སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་
ཚད་མས་བྱུབ་གྲང། སྤྱི་རོལ་བདེན་བྱུབ་རིགས་པས་ཞེགས་པ་དབུ་མ་པ་
ལྟར་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་དོན་བསྐྱོམས་ནས་བདེན་ཞེན་སྤོང་བ་དང་།

ཡང་ན་སེམས་ཅམ་པ་ལྟར་སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་རིགས་པས་བཀག་པའི་
དོན་བསྐྱོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། སྤྱི་རོལ་ཡོད་པར་འཇིན་པ་སྤོང་བ་གང་རུང་
གཅིག་ལས་མི་འདའོ།།

དེ་ལ་དང་པོ་ལྟར་ན་ནི་མི་རིགས་ཏེ། སྤྱི་དོན་སྤྱིར་ཡོད་པར་འཇོག་
ཐུབ་པ་ལ། བདེན་ཡོད་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་ཞེགས་པ་
ཞེག་ཡིན་ན་ནི་དེ་ནས་འཇིན་པ་ལ་བདེན་པ་ཡོད་མེད་གྱི་དཔྱོད་པ་ཞུགས་

པ་ན། རིགས་པ་སྣ་མའི་མཐུ་ལ་བརྟེན་ནས་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པར་རུས་
ཏེ། འཕགས་པ་ལྟས། “གང་གིས་དངོས་གཅིག་དེ་བཞིན་ཉིད་མཐོང་བ། དེ་
ཡིས་དངོས་ཀུན་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་མཐོང་། །”ཞེས་གསུངས་པའི་སྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ལྟར་འདོད་པ་ནི་སློབ་དཔོན་སེང་གོ་བཟང་པོ་ལ་སོགས་པའི་
འགྲེལ་པའི་ལུགས་ཡིན་པས། དེའི་ལྟར་ན་སྱི་རོལ་མེད་པར་ཚད་མས་གྲུབ་
པ་ཡིན་ནོ། །སྱི་རོལ་མེད་པར་གྲུབ་ན་དེ་འཇིན་པའི་ཤེས་པ། གཟུང་བ་ལས་
རྗེས་ཐ་དད་པ་མེད་པར་ནི། སྲུ་དབང་པོ་རྒྱལ་ཡང་འགྲུབ་པས། འཇིན་པ་ལ་
བདེན་ཞེན་མི་སློང་བ་ནི། སྱིར་ཤེས་པ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཁས་ལེན་པ་ལ་བྱེད་
ཀྱི། གཟུང་འཇིན་རྗེས་ཐ་དད་ཀྱི་བྱེད་ཁེགས་ཤིང་བྱེད་བདེན་པར་འཇིན་པ་
གཏན་མིན་པས། འཇིན་པ་བདེན་པར་སྣང་བའི་རང་རྒྱལ་དང་། གཟུང་འཇིན་
གཉིས་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་དོན་དམ་དུ་གྲུབ་པར་སྣང་བའི་རྣམ་རིག་པ་གཉིས་གྲུབ་
མཐའ་མཚུངས་པ་མཚར་ཞེས་པ་ནི། གསལ་བྱེད་པའི་བཞད་གད་དོ།

འདིར་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཐེག་པ་འབྲིང་དུ་སྟོན་པ་ལ། གཟུང་བ་དང་
འཇིན་པ་ལ་བདེན་ཞེན་སློང་མི་སློང་གི་ཁྱད་པར་གསུངས་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀྱིས་
ཉན་ཐོས་ལས་ལྟག་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་ལས་དམན་པའི་སྱིར་འབྲིང་པོ་ལོ། །

འདི་ནི་ཐེག་པ་ཆེ་འབྲིང་རྒྱང་གསུམ་གྱི་གང་ཟག་གསུམ། དབང་པོ་རྣོ་
འབྲིང་རྒྱལ་བ་ཡིན་པས། བདག་མེད་ལ་སྟོས་ཏེ་དབང་པོའི་རིམ་པ་བཞག་པ་
སྟེ། ཐེག་ཆེན་ལ་ལྟ་བ་རབ་དབྱུ་མའི་ལྟ་བ་དང་། ཐེག་འབྲིང་ལ་ལྟ་བ་འབྲིང་
སེམས་ཅོམ་གྱི་ལྟ་བ་དང་། ཐེག་རྒྱང་ལ་ལྟ་བ་ཐ་མ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་

ཐུན་མོང་བའི་ལྟ་བ་བཞག་པ་ཡིན་ཀྱང་། དེར་མ་ངེས་སོ།།

དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་གསུམ་ག་ལ་ཡོད་པ་ལྟར་ནའང་། །དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
ལྟར་དུ་གཏིང་དཔོགས་མི་དཔོགས་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབང་པོའི་རིམ་པ་
གསུམ་མི་འགལ་ལོ། །འཇིན་པ་ཤེས་པ་ལ་བདེན་ཞེན་སྤོང་མི་རུས་པ་དམན་
ཁྱད་དུ་བསྟན་པའི་སྤྱིར་མངོན་ཉོགས་རྒྱན་ནས་བཤའ་བའི་བདག་མེད་ཀྱི་ལྟ་
བཞི་མདོ་རྒྱན་དང་། འབྲེད་རྣམ་པ་གཉིས་ལྟར་སེམས་ཅམ་ལ་བཤའ་དུ་མི་
རུང་ངོ་།།

མངོན་ཉོགས་རྒྱན་ལའང་དབུ་སེམས་སྤྱི་འགྲེལ་ཚུལ་རྒྱ་གར་བ་རྣམས་
ལའང་ཡོད་པས། དེ་དག་གི་རྒྱ་མཚན་མང་དུ་བཤའ་དགོས་ཀྱང་། ཚིག་
མངས་སྤྱི་དོགས་ནས་རེ་ཞིག་མ་བྲིས་སོ།།

ཡང་། "ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་དབྱེར་མེད་སྤྱིར། །རིགས་ནི་ཐ་དད་རུང་
མ་ཡིན། །བརྟེན་པའི་ཚོས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས། །དེ་ཡི་དབྱེ་བ་ཡོངས་སྤྱི་བརྗོད།
།" ཅེས་གསུངས་པ་འདི་ས་ནི་ཉན་རང་རྣམས་ལའང་ཚོས་ཉིད་ཉོགས་པ་ཡོད་
པར་བསྟན་ནོ།།

དེ་ལ་ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཞེས་པ་ནི་ཉི་མེ་སྤྱང་བ་ལས། "དེ་ལ་ཉོག་པ་
དང་རྣམ་པར་ཉོག་པ་ནི་དངོས་པོ་དང་དེའི་མཚན་མ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་
སྟེ། དེ་མེད་པའི་སྤྱིར་ཆགས་པ་མེད་པ་ཉིད་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །ཡོད་པར་
མ་རྒྱུར་པ་ཉིད་ནི། ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་དོ། །དེས་ན་འདི་ས་ནི་
ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཉིད་འཕགས་པའི་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། རང་

བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་སྐྱབ་པའི་ཉེན་ཡིན་ལོ་ཞེས་སྟོན་པར་བྱེད་དོ།།
 ཞེས་དངོས་པོ་དང་དེའི་མཚན་མ་ལ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཆགས་པས་བཟུང་
 བ་ལྟར་ཡོད་པ་མིན་པའི་བདེན་སྟོང་ལ་བཤད་དོ།། "དེ་ལ་ཚོས་དབྱིངས་
 རིགས་ཡིན་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རིགས་ལ་གནས་པར་འགྱུར་ཏེ།
 ཚོས་དབྱིངས་ནི་ཐམས་ཅད་ལ་སྐྱིར་གནས་པའི་བྱིར་དོ།།" ཞེས་པའི་ཚུད་
 པ་བཀོད་དེ། རིགས་ལ་གནས་པ་ནི་ལམ་གྱི་སྐྱབས་ཀྱི་རིགས་ལ་བསམས་
 པའོ།།

དེའི་ལན་དུ། "ཇི་ལྟར་དམིགས་པ་ན་འཕགས་པའི་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་
 རྒྱར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་རིགས་ཡིན་པར་བརྗོད་པ་དེས་ན། འདིར་ཉ་ཅང་
 ཐལ་བ་མེད་པར་གསུངས་ཏེ། ཚོས་ཉིད་ཡོད་པ་ཅམ་གྱིས་ལམ་གྱི་སྐྱབས་
 ཀྱི་རིགས་ལ་གནས་པ་མིན་གྱི། ཚོས་ཉིད་ལ་ལམ་གྱིས་དམིགས་ནས་
 བསྐྱོམས་པ་ན། འཕགས་ཚོས་ཀྱི་རྒྱ་ཁྱུང་པར་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་ཚེ། རིགས་
 ཁྱུང་པར་ཅན་དུ་འཛོག་པའི་དོན་ལོ། །དེ་ལྟར་འཕགས་ཚོས་དབྱིངས་ལ་དབྱེ་བ་
 མེད་པས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རིགས་ནི་ཐ་དད་མི་རུང་ངོ་ཞེས་པའི་ལན་དུ།
 བཞེན་པའི་ཚོས་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ལམ་གྱི་དབྱེ་བས་རིགས་ཐ་དད་དུ་བརྗོད་
 དོ།།" ཞེས་སྟོན་ལོ།།

ཉེན་ནི་འདིར་དམིགས་པ་དང་། བཞེན་པ་ནི་དམིགས་བྱེད་ཡིན་ལ།
 དམིགས་བྱེད་ལ་ཉན་རང་གི་ཐེག་པ་གཉིས་ཀྱང་ཡོད་ཅིང་། ཚོས་ཉིད་ལ་
 དམིགས་པ་ལ་དེ་སྟོང་འགྱུར་དགོས་ལ། བདེན་གྲུབ་སྟོང་མ་བཅད་

པར། བདེན་སྟོང་སྟོང་འཕྲུལ་ཅིང་། དེ་མ་གྲུབ་ན་ཚོས་ཉིད་སྟོང་འཕྲུལ་གྱི།
དེ་ཡང་དང་པོར་གཞི་ཚོས་ཅན་གཅིག་གི་སྟོང་དུ་ངེས་དགོས་
པས། ཉན་རང་ལ་ཡང་སྲི་ནང་གི་ཚོས་ཅན་ལ་དམིགས་ནས། དེའི་ཚོས་ཉིད་
བདེན་པར་མེད་པར་དམིགས་པ་ཡོད་པར་བསྟན་ནོ།།

དེ་ལྟར་བྱས་ན་རང་རྒྱལ་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་རྟོགས་པ་ཞིག་ཀྱང་
ཡོད་པས། རང་རྒྱལ་ལ་ཤེས་པ་ལ་བདེན་ཞེན་སྟོང་མི་རུས་པས་མ་ཐུབ་
གོ། །ཉན་ཐོས་ལ་ཡང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པ་དང་མ་རྟོགས་པ་གཉིས་སུ་དབྱེ་
དགོས་པའི་སྲིར་རོ། །མངོན་རྟོགས་རྒྱན་དུ་ཡང་ཐེག་དམན་ལ་ཚུལ་གཉིས་
གསུངས་པས། གཟུང་འཇོན་རྗེས་ཐ་དད་དུ་བདེན་པར་འཇོན་པ་ལ། ཤེས་
སྲིབ་ཏུ་འཇོག་མི་འཇོག་གཉིས་ངེས་པར་བྱ་དགོས་སོ།།

གལ་ཏེ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རིགས་ཐ་དད་པ་མི་རུང་ངོ་ཞེས་མི་ཚོད་
ཀྱི། རིགས་བརྒྱ་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་མི་རུང་བར་ཚོད་པ་ཡིན་སྟུང་ནའང་མི་
འཐད་དེ། ཉི་མི་སྒྲུང་བར། "ཇི་སྐད་དུ་འཇམ་དཔལ་གལ་ཏེ་ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་
གཅིག་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་གཅིག་དང་། ཡང་དག་པའི་མཐའ་གཅིག་ཡིན་ན།
དེ་ལ་ཇི་ལྟར་སྟོད་དང་སྟོད་མ་ཡིན་པར་གདགས་སོ་ཞེས་གསུང་བ་བཞིན་
ནོ་ཞེ་ན།" ཞེས་མདོ་གཞན་ལས་ཚོས་དབྱིངས་ལ་དབྱེ་བ་མེད་པས། ཐེག་
ཆེན་གྱི་སྟོད་དང་སྟོད་མ་ཡིན་པར་ཇི་ལྟར་བརྟག་ཅེས་གསུངས་པ་དང་འདི་
འདྲ་བས། ཐེག་པ་ཆེ་ཚུང་གི་རིགས་ཐ་དད་པ་མི་རུང་བ་ལ་ཚོད་རྒྱ་ཡིན་གྱི།
རིགས་བརྒྱ་གསུམ་ལ་བྱས་ན་སྟོད་དང་སྟོད་མ་ཡིན་པར་ཚོད་པ་མི་རུང་བའི་

ཕྱིར་པོ།

སྒྲོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་སེང་གོ་བཟང་པོ་ཡང་འཕགས་པ་གྲོལ་སྡེ་དང་
མཐུན་པར་བཞེད་དོ། དེ་བཞིན་དུ་རྒྱུད་སྐྱེ་མ་ཅུ་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། ཉན་རང་
ལ་ཚོས་ཉིད་ཉོགས་པ་དང་མ་ཉོགས་པ་གཉིས་ཀ་གསུངས་པ་ཡོད་དེ་མངས་
པས་འཇིགས་ནས་རེ་ཞིག་མ་བྲིས་སོ།།

དེ་ལྟར་གཉིས་འོང་བ་ནི་མངོན་ཉོགས་རྒྱན་དུ་ཉན་རང་གི་ལམ་ཤེས་
པའི་ལམ་ཤེས་སྟོན་པ་ནི་ཉན་རང་གི་རིགས་ཅན་རྣམས་རྗེས་སུ་འཇོག་པའི་
ཕྱིར་དུ་ཡིན་པས། རྗེས་སུ་གཟུང་རྒྱུ་འཇིགས་པ་དམན་ལ་ཡང་ཟབ་མོའི་སྒྲོད་དུ་
གྱུར་མ་གྱུར་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། དེ་གཉིས་ལའང་སྤྱི་མ་ཆེས་མང་བས་ཕལ་
ཆེར་དེའི་ལམ་མང་དུ་གསུངས་སོ།།

ཐེག་ཆེན་ལ་ཐོག་མར་སེམས་ཅམ་ལ་མ་ཁྲིད་པར་དབུ་མའི་སྟ་བ་མི་
ཉེད་པ་སྤང་བ་བཞིན་དུ། རང་རྒྱལ་ལ་ཡང་ཡོད་ལ་དེ་ནི་ཉན་ཐོས་ལའང་ཡོད་
པར་མངོན་ལོ།།

གཞན་ཡང་ཉི་མི་སྤང་བ་དང་། བརྒྱུད་སྒྲོང་འགྲེལ་ཆེན་ལ་གཉིས་ཀར་
ཚོས་དབྱིངས་ཐེག་པ་གསུམ་གའི་རིགས་སུ་འཇོག་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ།
"འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ནི། འདུས་མ་བྱས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་སྤྱེ་བར་
"གསུངས་པ་དངས་ལ། དེ་ནི་དོ་རྗེ་གཙོད་པ་ལས། "སངས་རྒྱས་པའི་ཚོས་
དང་། དེས་བསྟན་པའི་ཚོས་ཐམས་ཅད་མ་མཆིས་སོ།། ཞེས་པའི་སྐབས་བྱེད་
དུ་འཕགས་པའི་གང་ཟག་རྣམས་ནི་འདུས་མ་བྱས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་སྤྱེ་བའི་སྤྱད་

དུའོ།།

ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི་ཐེག་པ་ཆེ་མཆོང་གི་འཕགས་པའི་གང་ཟག་
ཐམས་ཅད་ནི་ཚོས་རྣམས་དེ་ཁོ་རྣམ་མ་གྲུབ་པའི་དོན་དམ་འདུས་མ་བྱས་
མངོན་དུ་བྱས་པས་བཞག་པའི་སྲིར་ཞེས་པའོ།།

དེའི་སྲིར་ལྷགས་འདི་དང་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གཉིས་འགལ་བ་མ་ཡིན་
ནོ། །དེས་ན་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་མཛད་དེ་དག་གི་ལྷགས་ལ་ཡང་ཚུལ་གཉིས་
ཞེས་པར་བྱའོ། །སྒྲོས་པས་ཚོག་གོ།།

གསུམ་པ།

ས་དང་པོར་ལྷག་པའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པ་ལ་གཞི།

ས་དང་པོ་ལ་གནས་པའི་སྦྱིན་པ་བཤམ་པ། རྟེན་དམན་པ་རྣམས་ཀྱི་
སྦྱིན་པ་བཤམ་པ། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་བཤམ་པ། སྦྱིན་
པའི་པར་སྦྱིན་གྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་པའོ།།

དང་པོ།

ས་དང་པོ་ལ་གནས་པའི་སྦྱིན་པ་བཤམ་པ་ནི།

ཅུ་བ། དེའི་ཆེ་དེ་ལ་རྫོགས་སངས་བྱང་ཚུབ་རྒྱ།

དང་པོ་སྦྱིན་པ་ཉིད་ནི་ལྷག་པར་འགྱུར།།

ས་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ཐོབ་པ་དེའི་ཚེ་བྱང་སེམས་དེ་ལ་པར་སྦྱིན་བ་ཅུའི་
ནང་ནས་“སྦྱིན་པའི་པ་རོལ་ཏུ་སྦྱིན་པ་ཉིད་དེ་ཁོ་ན་ཆེས་ལྷག་པར་ཡོད་པར་
འགྱུར་ཏེ། དེ་ལ་པར་སྦྱིན་གཞན་རྣམས་མེད་པ་ནི་མིན་ལོ།” འཇིག་རྟེན་
ལས་འདས་པའི་སྦྱིན་པའི་པར་སྦྱིན་“དེ་ཡང་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱ་
དང་པོ་སྟེ།” དེ་ཡང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ།

སྦྱིར་པར་སྦྱིན་སྲ་མ་རྣམས་ལས་སྦྱི་མ་རྣམས་ལྷག་པ་ཡིན་ཀྱང་། ས་
འདིར་སྦྱིན་པ་ལྷག་པར་གསུངས་པ་ནི། ས་འདིར་སྦྱིན་པ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་
ལ་མ་སྦྱ་སྦྱུང་དུ་བྱང་བ་དེའི་ཚོད་ཅེས་ཚུལ་གྲིམས་ལ་སོགས་པ་ཉམས་སུ་
ལེན་པ་ལ་མེད་པའི་དོན་ཏེ། ས་དང་པོར་བདག་གི་ལྷན་དང་། ཕྱིའི་ཡོ་བྱད་
གཏོང་བ་ལ་སྦྱིན་པའི་པར་སྦྱིན་དང་འགལ་བའི་ཀུན་འཇིག་གི་ཆགས་པ་ཅུང་
ཟད་ཀྱང་མི་འབྱུང་བར་གསུངས་པ་ལྟར་སྦྱོད་རྣམས་ཀྱང་། ས་གཉིས་པར་མི་
ལམ་ན་ཡང་ཚུལ་གྲིམས་ཀྱི་མི་མ་སྦྱ་སྦྱོགས་འཆལ་གྲིམས་ལ་གཏན་མི་
སྦྱོད་པ་ལྟར་མི་རྣམས་པའོ།

ཡང་ས་དེར་སྣང་དུ་མི་རུང་བའི་རྫོགས་པ་སྦྱིན་པས་དཔོག་པ་ནི།

ཅུ་བ། རང་ལ་སྟེར་སྦྱང་གུས་པར་བྱས་པ་ཡིས།།
སྣང་དུ་མི་རུང་དཔོག་པའི་རྒྱར་ཡང་འགྱུར།།

སྤྱིའི་ཡོ་བྱད་སྟེར་བ་ལ་གྲུས་པར་མ་བཟད། སྟོང་བ་ལ་རང་གི་ཤ་སྟེར་བ་
ལའང་ཆེས་གྲུས་པར་བྱས་པ་ཡིས། གང་ཟག་གཞན་པལ་ཆེ་བ་ལ་སྦྱང་དུ་
མི་རུང་བའི་ནང་གི་ས་ཐོབ་པ་སོགས་དཔོག་པའི་རྒྱར་ཉེ་གཏན་ཚིགས་སུ་
འགྱུར་ཉེ། "དུ་བ་སོགས་གྱིས་མེ་ལ་སོགས་པ་དཔོག་པ་བཞིན་ལོ།།"

འདིས་ནི་ལུས་སྟོག་དང་ལོངས་སྟོད་གཏོང་བ་ལ་ཀུན་འཇིག་གི་འི་མ་
མེད་པར་བསྟན་ཉེ། དེ་སྟར་བཏང་ཡང་རྒྱད་རྣམ་པ་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བར་
བཏན་པར་གནས་པའི་སྤྱིར་རོ།།

གཉིས་པ།

ཉེན་དམན་པ་རྣམས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་བཤད་པ་ལ་གཉིས།

སྦྱིན་པས་འཁོར་བའི་བདེ་བ་འཐོབ་པ་དང་། སྦྱིན་པས་སྤང་འདས་ཀྱི་
བདེ་བ་འཐོབ་པར་བསྟན་པའོ།།

དང་པོ།

སྦྱིན་པས་འཁོར་བའི་བདེ་བ་འཐོབ་པར་བསྟན་པ་ནི།

ཅ་བ། སྦྱི་བོ་འདི་ཀུན་བདེ་བ་མངོན་འདོད་ཅིང་།།
མི་རྣམས་བདེ་བའང་ལོངས་སྟོད་མེད་མིན་ལ།།
ལོངས་སྟོད་ཀྱང་ནི་སྦྱིན་ལས་འབྱུང་མཁྱེན་ནས།།

ཐུབ་པས་དང་པོར་སྦྱིན་པའི་གཏམ་མཛད་དོ།།

སྦྱི་བོ་འདི་རྣམས་ཀྱང་ནི། བཀའ་སློམ་དང་ནད་དང་ཚ་གང་སོགས་ཀྱི་
སྐྱུག་བསྐྱེད་སྦྱིར་བཅོས་པའི་བདེ་བ་ཐོབ་པར་མཛོན་པར་འདོད་ཅིང་། མི་
ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་བདེ་བ་དེའང་འདོད་པའི་ཡུལ་ཀྱི་ལོངས་སྤྱོད་བཟའ་
བཏུང་དང་། རྒྱུ་གསོ་བའི་ཆས་དང་གོས་དང་གནས་ཁང་སོགས་ལ་སྦྱུད་
བ་མེད་པར་སྦྱི་བ་མིན་ལ། ལོངས་སྤྱོད་དེ་རྣམས་ཀྱང་ནི་སྦྱིན་སྦྱིན་པ་ལས་
བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་བསམགས་པ་བ་ལས་འབྱུང་བར་མཁྱེན་ནས། འགྲོ་བ་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་བསམ་བ་མཁྱེན་པའི་ཐུབ་པས། "ཆེས་དང་པོར་སྦྱིན་པའི་
གཏམ་ཉིད་མཛད་དེ།" ཐབས་དེ་ལ་འཇུག་པར་ཡང་སྦྱི་བའི་སྦྱིར་དོ།།

གལ་ཏེ་སྦྱིན་པ་བཏང་བ་ལས་ལོངས་སྤྱོད་སྐྱུ་སྐྱུ་ཚོགས་པ་ཐོབ་པ་
དེ་ལ། གཏོང་བ་པོ་ཚུལ་དང་མཐུན་པ་དགོས་སམ་སྦྱི་བ་དེ་ནི་མི་དགོས་
ཏེ་འདི་ལྟར།

ཅ་བ། སྦྱིང་རྗེ་དམན་ཞིང་ཤིན་ཏུ་རྒྱབ་སེམས་ཅན།།
རང་དོན་ལྟར་ལེན་ཉིད་དུ་འགྱུར་ལྟམ་གང་།།
དེ་དག་གི་ཡང་འདོད་པའི་ལོངས་སྤྱོད་རྣམས།།
སྐྱུག་བསྐྱེད་ཉེར་ཞིའི་རྒྱར་རྒྱར་སྦྱིན་ལས་འབྱུང་།།

ཚོང་བ་བཞིན་དུ་ཚོང་ཆེས་ཚུང་དུ་བཏང་བ་ལས། འབྲས་བུ་ཚོང་གི་
 བྱང་པོ་ཆེས་ཡངས་པ་འདོད་པས་“མོངས་སྐྱོད་འདོད་པའི་སྐྱོང་མོ་བ་ལས་
 གྲང་མོངས་སྐྱོད་ཀྱི་ཆེ་བ་འདོད་པས་སྐྱིན་པ་བྱེད་པ་ལ་གུས་གྱི། བྱང་
 སེམས་རྣམས་ལྟར་སྦྱང་རྗེའི་གཞན་གྱི་དབང་གིས་སྐྱིན་པའི་འབྲས་བུ་དོན་
 དུ་མི་གཉེར་བ་ཁོ་ནར། “སྐྱིན་པར་འདོད་པའི་དགའ་སྟོན་མངོན་པར་འཕེལ་
 བར་མི་བྱེད་པའི་གཏོང་བ་པོ་སྦྱང་རྗེ་དམན་ཞིང་། དེར་མ་བཟད་སེམས་ཅན་
 ལ་སེམས་ཤིན་ཏུ་རྩལ་བའི་སེམས་དང་ལྡན་པ། རང་གི་དོན་མངོན་མཐོའི་
 བདེ་བ་ཅམ་ལྟར་ལེན་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་སྟེ། གཙོ་བོར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་
 དེ་དག་གི་སྟེ་ལ་ཡང་། མོངས་སྐྱོད་མི་གཏོང་བར་འཇོན་པའི་སྐྱོན་ལ་རྒྱབ་
 གྱིས་སྤོགས་པ་རྣམས་སྐྱིན་ལ་རེ་བའི་ཡོན་ཏན་ཅམ་འཇོན་པ་ལ་གཡེར་བག་
 ཐོབ་པའི་སྐྱིན་པ་ལས། མོངས་སྐྱོད་ལུས་དུ་བྱང་བ་ལུན་ཚོགས་འབྱུང་བའི་
 སྐོན་སྤྱོད་སྤོམ་སོགས་ཀྱི་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཉེ་བར་ཞི་བའི་རྒྱར་འགྱུར་
 རོ།།”

གཉེས་པ།

སྐྱིན་པས་ལྷུང་འདས་གྱི་བདེ་བ་འཐོབ་པར་བསྟན་པ་ནི།

“གང་ཞིག་སྦྱང་རྗེ་དང་བྲལ་བས་རང་གི་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཕྱིར་བཅོས་པའི་
 བདེ་བ་ཅམ་ལ་སྟོས་པ་ཉིད་གྱིས།”

ཅུ་བ། འདི་ཡང་སྦྱིན་པའི་སྐབས་ཀྱིས་ནམ་ཞིག་ཆོ།།
 འཕགས་པའི་སྐྱེ་བོ་དང་ཕྱད་ཕྱུར་དུ་འཐོབ།།
 དེ་ནས་སྲིད་རྒྱུན་ཡང་དག་བཅད་བྱས་ཏེ།།
 དེ་ཡི་རྒྱ་ཅན་ཞི་བར་འགྲོ་བར་འགྱུར།།

སྦྱིན་པ་གཏོང་བ་ལ་གྲུས་པ་འདི་ཡང་། “སྦྱིན་བདག་གཏོང་བ་པོའི་ཐད་
 དུ་དམ་པ་དག་གིས་བགྲོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྦྱིད་པ་
 གཏོང་བའི་སྐབས་ཀྱིས་ནམ་ཞིག་གི་ཆོ་འཕགས་པའི་སྐྱེ་བོ་དང་ཕྱད་པ་ཕྱུར་
 དུ་འཐོབ་པོ། །དེ་ནས་དམ་པ་དེས་ཚོས་བསྟན་པ་ལས། འཁོར་བ་ལ་ཡོན་
 ཏན་མེད་པར་རིག་ཅིང་། འཕགས་ལམ་ཟག་པ་མེད་པ་མངོན་དུ་བྱས་པས་མ་
 རིག་པ་སྤངས་ནས། སྲིད་པ་འཁོར་བའི་རྒྱུན་ཐོག་མེད་ནས་སྐྱེ་འཆི་གཅིག་
 རས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་པ་ཡང་དག་པར་བཅད་པར་བྱས་ཏེ། དམ་པ་དང་ཕྱད་
 པ་དེ་ཡི་རྒྱ་ཅན་ཉན་ཐོས་སམ་རང་རྒྱལ་གྱི་ཞི་བ་ཕྱང་འདས་སུ་འགྲོ་བར་
 འགྱུར་རོ།།”

གསུམ་པ།

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་བཤད་པ་ལ་བཞི།

བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱིན་པའི་པན་ཡོན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་བསྟན་པ། རྟེན་
 གཉིས་ཀ་ལ་སྦྱིན་པའི་གཏམ་གཅོ་བོར་བསྟན་པ། བྱང་སེམས་ཀྱིས་སྦྱིན་

པའི་ཚེ་དགའ་བ་ཇི་འདྲ་བ་འཐོབ་པ་བསྟན་པ། བྱང་སེམས་གྱིས་ལུས་སྦྱིན་
པ་ལ་སྦྱག་བསྐྱེད་ཡོད་མེད་བསྟན་པའོ།།
དང་པོ།

བྱང་སེམས་གྱི་སྦྱིན་པའི་པན་ཡོན་སྤུན་མོང་མ་ཡིན་པ་བསྟན་པ་ནི།

“བྱང་སེམས་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ནི་སྦྱིན་པས་སྦྲོང་བ་པོ་ཚིམ་པར་བྱས་
པ་དང་། དུས་མཉམ་པ་སྟེ་དེའི་མཚུགས་ཐོགས་ཉིད་དུ་སྦྱིན་པའི་འབྲས་བུའི་
བདེ་བ་ལ་ངེས་པར་ལོངས་སྟོན་པ་མིན་ལོ། །དེས་ན་དེ་རྣམས་ནི་སྦྱིན་པའི་
འབྲས་བུ་མངོན་སུམ་དུ་མི་མཐོང་བའི་ཕྱིར་སྦྱིན་པ་མི་འཚུགས་པ་ཡང་གྲིད་
ན།”

ཅུ་པ། འགྲོ་ལ་པན་པར་དམ་བཅས་ཡིན་ཅན་རྣམས།།
སྦྱིན་པས་རིང་པོར་མི་ཐོགས་དགའ་བ་འཐོབ།།

འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་ཕྱགས་སུ་པན་པ་དང་། འབྲས་བུ་བདེ་བ་སྦྱུབ་
པར་དམ་བཅས་པའི་ཡིད་ཅན་གྱི་བྱང་སེམས་རྣམས། སྦྱིན་པས་རིང་པོར་
མི་ཐོགས་པར་སྦྲོང་བ་པོ་ཚིམ་པར་བྱས་པ་མཐོང་བའི་མཚུགས་ཐོགས་ཉིད་
དུ། སྦྱིན་པའི་འབྲས་བུ་དགའ་བ་མཚོག་ཏུ་གྱུར་པ་འཐོབ་ཅིང་སྦྱིན་འབྲས་
ལ་ལོངས་སྟོན་པས། “དུས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཚེ་སྦྱིན་པ་བྱེད་པ་ལ་དགའ་བར་

འགྲུར་པོ།

གཉིས་པ།

རྟེན་གཉིས་ཀ་ལ་སྦྱིན་པའི་གཏམ་གཙོ་བོར་བསྟན་པ་ནི།

ཙ་བ། བཤང་སྦྱིར་བརྟེ་བདག་བརྟེ་བདག་མ་ཡིན་པ།

དེའི་སྦྱིར་སྦྱིན་པའི་གཏམ་ཉིད་གཙོ་བོ་ཡིན།

གང་གི་སྦྱིར་སྦྱར་ངེ་སྐད་བཤད་པའི་ཚུལ་གྱིས་བརྟེ་བའི་བདག་ཉིད་
བྱང་སེམས་དང་། བརྟེ་བ་བདག་ཉིད་མ་ཡིན་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་མངོན་མཐོ་
དང་ངེས་ལེགས་གྱི་བདེ་བ་རྣམས་སྦྱིན་པས་འདྲེན་པ་དེའི་སྦྱིར། སྦྱིན་པའི་
གཏམ་ཉིད་གཙོ་བོ་སྟེ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་བ་ཡིན་ལོ།

བཤེས་སྦྱིང་ལས་ཀྱང་། "ལོངས་སྦྱོང་གཡོ་བ་སྦྱིང་བོ་མེད་
མཁྱེན་ནས། །དགོ་སྦྱོང་བྲམ་ཟེ་བཤེན་དང་བཤེས་རྣམས་ལ། །སྦྱིན་པ་ཚུལ་
བཞིན་རྩལ་བཤེ་པ་རོལ་ཏུ། །སྦྱིན་ལས་གཞན་པའི་གཉེན་མཚོག་མ་མཆིས་
སོ།" ཞེས་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ།

བྱང་སེམས་གྱིས་སྦྱིན་པའི་ཆེ་དགའ་བ་ངེ་འདྲ་བ་འཕོབ་པ་བསྟན་པ་ནི།

རྟེན་གཉིས་ཀ་ལ་སྦྱིན་པའི་གཏམ་ཉིད་གཙོ་བོ་ཡིན་ལོ།

བ་རྣམས་ལོངས་སྤོད་ཀྱིས་ཚིམ་པར་བྱས་པ་ན། བྱང་སེམས་ལ་དགའ་བའི་
མྱེད་པར་སྐྱེ་བ་ཀོ་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཅེ་ན།”

ཅ་བ། རི་ལྟར་བྱིན་ཅིག་ཅེས་སྐྱ་ཐོས་བསམས་ལས།
རྒྱལ་སྤྲས་བདེ་འབྱུང་དེ་ལྟར་བྱུབ་རྣམས་ལ།
ཞི་བར་ཞུགས་པས་བདེ་བ་བྱེད་མིན་ན།
ཐམས་ཅད་བཏང་བས་ལྟ་ཞིག་སྐྱོས་ཅི་དགོས།

རི་ལྟར་སྐྱོང་བ་པོས་བྱིན་ཅིག་ཅེས་བེར་བའི་སྐྱ་ཐོས་པའི་དོན་བསམས་
པ་ན། འདི་དག་ནི་བདག་ལ་སྐྱོང་བ་ཞིག་གོ་སྟམ་པ་ལས། རྒྱལ་སྤྲས་ལ་ཡིད་
ལ་བདེ་བ་ཡང་ནས་ཡང་དུ་འབྱུང་བ་དེ་ལྟར་ནི། བྱུབ་པ་དག་བཅོམ་པ་རྣམས་
ལ་ཞི་བ་སྤྱང་འདས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་ཞུགས་པས། བདེ་བ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་
མིན་ན། བྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་བཏང་བས་སྐྱོང་བ་པོ་ཚིམ་པར་བྱེད་
པས། ཞི་བདེ་ལས་ལྷག་པའི་བདེ་བ་སྐྱེད་པ་ལྟ་ཅི་ཞིག་སྐྱོས་དགོས་ཏེ་མི་
དགོས་སོ།

ཞི་བདེས་སེམས་སྤོགས་པ་ན་གཞན་དོན་ལ་གཡེལ་བར་འགྱུར་
ལ། བྱང་སེམས་ཀྱི་བདེ་བ་སྤྱར་བ་འདྲ་བ་དེས་སེམས་སྤོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས།
གཞན་དོན་ལ་ལྷག་པར་ཡང་བཙོན་པར་འགྱུར་བས་མི་འདྲོ།

བཞི་པ།

བྱང་སེམས་ཀྱིས་ལུས་སྦྱིན་པ་ལ་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཡོད་མེད་བསྟན་པ་ནི།

“ཡང་སྦྱིན་པ་བཏང་བ་གང་ལས་བདེ་བ་ལུས་བྱང་སྦྱེ་བར་བརྗོད་པ་ཕྱི་
ནང་གི་དངོས་པོ་གཏོང་བའི་བྱང་སེམས་ལ། ལུས་ཀྱི་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཡང་མི་
འབྱུང་ངམ་ཞེ་ན།”

“བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ས་ཐོབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་འདྲི་ན་ནི། སེམས་
མེད་པ་རྣམས་ལ་བཅད་པ་ལྟར་ལུས་ཀྱི་སྐྱུག་བསྐྱེད་མེད་དེ།” འཕགས་པ་
རྣམ་མཁའ་མཛོད་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཇིན་ལས། “འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་ཤིང་སྣ་ལ་
ཆེན་པོའི་ཚལ་ཞིག་ཡོད་ལ། དེར་འགའ་ཞིག་འོངས་ནས་སྣ་ལ་གཅིག་བཅད་
པ་ན། དེར་ཤིང་སྣ་ལ་སྟག་མ་དེ་རྣམས་འདི་སྟམ་དུ་འདི་ནི་བཅད་པའོ།།
བདག་ཅག་ནི་མ་བཅད་པའོ་སྟམ་དུ་སེམས་ཤིང་། དེ་དག་ལ་རྗེས་སུ་ཆགས་
པ་དང་ཁོང་ཁོ་བ་མེད་དོ། འྟོག་པ་དང་རྣམ་པར་འྟོག་པ་མེད་དོ། །བྱང་ཚུབ་
སེམས་པའི་བཟོད་པ་དེ་ལྟ་བུ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི། བཟོད་པ་ཡོངས་སུ་དག་
པ་མཚོག་ནས་མཁའ་དང་མཉམ་པ་ཡིན་ནོ།།”

ཞེས་ཇི་སྐད་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ།།

རིན་ཆེན་འབྲེང་བ་ལས་ཀྱང་། དེ་ལ་ལུས་ཀྱི་སྐྱུག་བསྐྱེད་མེད། ཡིད་
ཀྱི་སྐྱུག་བསྐྱེད་ག་ལ་ཡོད། །དེ་ནི་སྦྱང་རྗེས་འཇིག་རྟེན་སྐྱུག་ །དེ་ཉིད་ཀྱིས་
ནི་ཡུན་རིང་གནས། །ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ཡང་ས་ཐོབ་པ་ལ་དགོངས་སོ། །

ཡང་ལུས་དང་ལོངས་སྐྱོད་ལ་ཀུན་འཇིག་གི་ཆགས་པ་མེད་པའི་ས་
རབ་ཏུ་དགའ་བ་མ་ཐོབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་འདི་ན་ནི་ལུས་གནས་པ་དང་
འགལ་བའི་རྐྱེན་རང་གི་ལུས་ལ་བབས་པས། ལུས་ཀྱི་སྐྱུག་བསྐྱེད་གདོན་མི་
བ་བར་འབྱུང་མོད་ཀྱང་། དེའི་ཆེ་ཡང་སྐྱུག་བསྐྱེད་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་
ཅན་གྱི་དོན་ལ་སྐྱུག་པར་འཇུག་པའི་རྒྱ་ཉིད་དུ་གནས་ཏེ།

འདི་ལྟར་“བྱང་སེམས་རྣམས་ནི། དམུལ་བ་དང་། དུད་འགོ་དང་། ཡིད་
དྲགས་ལ་སོགས་པའི་འགོ་བ་མི་བཟད་པར་ཚུད་པ། བར་མཚམས་མེད་པར་
སྐྱུག་བསྐྱེད་ཆེན་པོ་དྲག་པོས་ལུས་འཇོམས་པ། རང་གི་ལུས་གཙོད་པའི་
སྐྱུག་བསྐྱེད་ལས་སྟོང་འགྱུར་ལས་ཀྱང་ཆེས་སྐྱུག་པའི་སྐྱུག་བསྐྱེད་བསྐྱེད་དུ་
མེད་པ་དང་སྐྱེན་པ་དག་ལ་”བསྟུན་པ་ན།

ཅ་བ། ལུས་བཅད་སྟེར་ཞིང་བདག་གི་སྐྱུག་བསྐྱེད་གིས།
གཞན་དག་རྣམས་ཀྱི་དམུལ་བ་ལ་སོགས་པའི།
སྐྱུག་བསྐྱེད་རང་རིག་ཉིད་དུ་མཐོང་ནས་དེ།
དེ་གཅད་བྱ་བྱིར་དུ་བཙོན་འགྲུས་ཚོམ།

སྟོང་བ་པོ་ལ་”རང་ལུས་བཅད་ནས་སྟེར་བའི་བདག་གི་སྐྱུག་བསྐྱེད་
གིས་ཏེ་སྐྱུག་བསྐྱེད་ལ་རྩིས་མེད་པར་བྱས་ནས།” རང་གིས་སྐྱུག་བསྐྱེད་

ཉམས་སུ་སྤོང་བ་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་ལས། "སེམས་ཅན་གཞན་དག་རྣམས་
ཀྱི་དཔྱལ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱབ་བསྐྱེད་དེ་གཅད་པའི་སྤྱིར་དུ་ཆེས་སྤྱིར་དུ་
བཙོན་འགྲུས་ཚོམ་མོ།"

འདི་ནི་ནག་ཚོའི་འགྲུར་ལས། "ལུས་ནི་གཅད་ནས་བྱིན་པའི་སྐྱབ་
བསྐྱེད་དེས། །དཔྱལ་བ་ལ་སོགས་སྐྱབ་བསྐྱེད་གཞན་དག་ལ། །བསྐྱེད་ནས་
རང་གི་ཉམས་སུ་སྤོང་དེ་ལས། །གཙོད་པའི་དོན་དུ་དེ་ནི་བཙོན་པར་བྱེད།"
ཅེས་འགྲུང་བ་དང་འགྲུར་གཉིས་ཀ་ལ་བརྟེན་པའི་བཤའ་པའོ། །དེ་འདྲ་བའི་
བསམ་པའི་སྟོབས་ཡོད་ན་ལུས་གཏོང་བ་ཡིན་ལ། བསམ་པ་དེ་ཡང་ས་
མ་ཐོབ་པ་ལ་འོང་བ་མི་འགལ་བས། ས་མ་ཐོབ་པས་ཀྱང་ལུས་གཏོང་བ་
གསུངས་སོ།།

བཞི་པ།

སྤྱིན་པའི་པར་སྤྱིན་གྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ་ནི།

ཅ་ག། སྤྱིན་པ་སྤྱིན་བྱ་ལེན་པོ་གཏོང་པོས་སྤོང་།།
འདི་ག་རྟེན་འདས་པའི་པ་རོལ་སྤྱིན་ཞེས་བྲ།།

གཏོང་བའི་སེམས་པའི་སྤྱིན་པ་འདི་ཡང་སྤྱིན་པར་བྱ་བ་དང་། ལེན་
པ་པོ་དང་། གཏོང་བ་པོར་བདེན་པར་དམིགས་པས་སྤོང་བའི་ཤེས་རབ་ཟག་
པ་མེད་པས་ཟེན་པ་ནི། འདི་ག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་པ་རོལ་ཏུ་སྤྱིན་པ་ཞེས་

བྱའོ། ། ཞེས་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་སྐྱེན་པ་ཆེན་མོ་༣ ་༣ ལས་གསུངས་ཏེ།
མི་དམིགས་པའི་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ནི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་
ཡིན་པས་དེས་བེན་པའི་སྐྱེན་པ་ཡང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་པ་རོལ་ཏུ་
སྐྱེན་པར་བཞག་ལ། མི་དམིགས་པ་དེས་མ་བེན་པའི་སྐྱེན་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་
པའོ། །

དེ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ནི་དོན་དམ་པའི་བྱང་སེམས་མ་ཐོབ་པ་
དག་གིས་མངོན་སུམ་དུ་ངེས་པར་མི་རུས་སོ། ། "དེ་ལ་པ་རོལ་ནི་འཁོར་བའི་
རྒྱ་མཚོའི་པར་འགྲམ་དང་། རོགས་ཏེ་སྐྱབ་གཉིས་མ་ལུས་པ་སྦངས་པའི་
སངས་རྒྱས་སོ། ། པ་རོལ་ཏུ་སོན་པ་ནི་པ་རོལ་ཏུ་སྐྱེན་པའོ། །" འདིར་འགྲེལ་
པར། "ཚིག་སྤྱི་མ་ཡོད་ན་མི་མངོན་པར་མི་བྱའོ། ། ཞེས་བྱ་བའི་མཚན་ཉིད་
འདིས་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་མི་མངོན་པར་མ་བྱས་པས་གཟུགས་སུ་
གྱུར་བའམ། དྲིའོ་ད་ར་ལ་སོགས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་མའི་མཐའ་ཅན་ཉིད་དུ་
བཞག་གོ།" ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་པར་ཉེ་ཏེ་ཇ་ཡ་ཞུན་ལྟ་འདི་ལྟར་འཆད་དེ།

"རྒྱ་གར་གྱི་སྐད་ལ་པ་རོལ་ལ་སྤྱར་དང་། སྐྱེན་པ་ལ་ཨི་རུ་ཞེས་པ་
ཡོད་ལ། ཚིག་གཉིས་སྤྱད་པར་བྱེད་པའི་དུས་སུ་སྤྱར་ལ་རྣམ་དབྱེ་གཉིས་
པའི་གཅིག་ཚིག་ཨམ་བྱིན། ཨི་རུའི་རྗེས་སུ་རྣམ་དབྱེ་དང་པོའི་ཚིག་སུ་
བྱིན་ཏེ། སྤྱར་མ་ཨི་རུ་པར་མི་རུ་ཞེས་ཚིག་བསྐྱུ་བར་བྱས་ན། ཨམ་དང་སུ་
མི་མངོན་པར་འགྲོ་བ་ཡིན་ནའང་། འདི་ཚིག་སྤྱི་མ་ཡོད་ན་མི་མངོན་པར་མི་
བྱའོ། །" ཞེས་པའི་སྤྱིར་རྒྱ་བའི་ཚིག་གིས་སུ་མི་མངོན་པར་བྱེད་ཀྱང་ཨམ་མི་

མངོན་པར་མ་བྱས་པའོ། །མཚན་ཉིད་འདིས་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ཞེས་
པ་ནི། རྣམ་དབྱེ་གཉིས་པའི་གཅིག་ཚིག་ཨམ་མོ། །དེ་མི་མངོན་པར་མ་བྱས་
པས་སྤར་མི་ཏུ་ཞེས་པའི་སྐྱེ་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པའོ། །སྤོ་ཏོ་ད་ར་ལ་སོགས་
པའི་ནང་ན་སྤར་མ་ཞེས་པའི་ཚིག་མའི་མཐའ་ཅན་ཏེ། སྤར་མ་ཞེས་བརྗོད་པ་
ཡིན་པས་མི་མངོན་པར་མི་བྱའོ་ཞེས་བཤད་དེ། ཨམ་གྱི་ཨ་སྤྱིས་མ་བཞག་
པ་ལ་ཨི་བྱིན་པས་མི་ཏུར་སོང་ཞེས་པའོ། །དང་པོའི་ཚིག་སྤྱི་ནི་མ་དག་པ་
འདྲ་བས་སི་ཡིན་ནམ་དབྱེད་དོ།།

བོད་ཁ་ཅིག་པ་རོལ་ཏུ་སྤྱིན་པའི་རྒྱ་སྐད་ལ་སྤར་མི་ཏུ་ཞེས་པ་ཡོད་
པའི་རའི་སྐད་ཀོར་གྲལ་དུ་བཞག་པས་སྤར་མ་ཨི་ཏུར་འགྱུར་བ་ལ། མཚན་མས་
སྤྱར་བའི་ཆེ་ཨི་ཡིག་གི་གི་གྲུ་མ་ལ་བྱིན། ཨ་སྤྱིས་པས་མི་ཏུར་སོང་བེར་བ་
སོགས་ཀྱི་སྤྱན་སྤྱལ་གྱི་བཤད་པ་མང་དུ་སྤྱང་ན་ཡང་། བརྗོད་པའི་བཤད་པ་
སྤར་བཀོད་པ་ཉིད་ལེགས་སོ།།

སྤྱིན་པ་སྤྱིན་བྱ་ཞེས་པའི་རྐང་བ་གཉིས་ཀྱིས་འཁོར་གསུམ་མི་
དམིགས་པར་ཉོགས་པའི་“ཤེས་རབ་བཟུང་ནས། དེས་ཟེན་པའི་སྤྱིན་པའི་
པར་སྤྱིན་གྱི་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་མ་ཟེན་པའི་སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་
པ་རྣམས་ནི། ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟེན་པའི་པར་སྤྱིན་དང་འདྲ་བས་པར་སྤྱིན་ཞེས་
བྱའོ། །” དེ་ཡང་ཤེས་རབ་ཀྱིས་མ་ཟེན་གྱང་། ༣ །བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོར་བསྐྱོས་
པས་ཟེན་པས་པ་རོལ་ཏུ་འགྲོ་བར་དེས་པ་ལ་བཞག་པའི་བྱིད། སྤྱིན་པའི་
པར་སྤྱིན་གྱི་མིང་རྟེན་པར་འགྱུར་དོ། །“དེས་ན་པ་རོལ་ཏུ་སྤྱིན་པའི་དོན་ལ་

པ་རོལ་འདིར་སྤྱོད་པ་ཞེས་ལས་ལ་སྐྱུར་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་སྤྱོད་པ་
ཡིན་ལ། འདིས་པ་རོལ་ཏུ་སྤྱོད་པར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱེད་པ་ལ་སྐྱུར་ན། སློབ་
ལམ་ན་ཡང་པར་སྤྱོད་ཡོད་དོ། སྤྱོད་པ་ལ་བཤའ་བ་དེས་ཚུལ་བྲིམས་ལ་
སོའ་བ་ལ་ཡང་སེམས་བསྐྱེད་དང་། བསྐྱོ་བ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱིས་
ཟེན་པ་སོ་སོ་བ་དང་གཉིས་ཀ་རིག་པར་བྱའོ།།

ཅ་ག། གསུམ་པོ་དག་ལ་ཆགས་སྐྱེས་གྱུར་བས་དེ།།
འདིག་རྟེན་པ་ཡི་པ་རོལ་སྤྱོད་ཞེས་བསྟན།།

སྤྱོད་པའི་འཁོར་གསུམ་པོ་དག་ལ་ཆགས་པ་སྟེ་བདེན་ཞེན་སྐྱེས་པར་
གྱུར་བས་བཅིངས་ན་ནི། སྤྱོད་པ་དེ་ལ་འདིག་རྟེན་པའི་པ་རོལ་ཏུ་སྤྱོད་པ་
ཞེས་མདོ་ལས་བསྟན་ནོ།།

དེ་སྟར་བཤའ་བ་རྣམས་ལ་ད་སྟ་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་ནི། ལུས་
གཞན་ལ་སྟེར་བ་དང་། དགའ་བ་སྐྱེད་ཚུལ་ཁྱད་པར་ཅན་རྣམས་ནི་མོས་
ཡུལ་ཏུ་བྱས་ནས་སྐྱོང་ལ། ཟང་ཟིང་གི་སྤྱོད་པ་གཞན་རྣམས་ནི་ཡར་མར་
ཀྱི་ཞིང་ལ་བརྟེན་ནས། ཚུ་ཡན་ཆད་གཏོང་བའི་སློ་ནས་རྒྱན་ལྡན་ཏུ་སོག་
པ་དང་། དེའི་ཆེ་འཁོར་གསུམ་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་
ཟེན་པར་བྱའོ།།

དེ་ཡང་རང་གི་ལུས་དང་ལོངས་སྐྱོད་དང་དགོ་ཅ་གསུམ་སེམས་ཅན་

གྱི་དོན་དུ་བསམ་བས་ཡང་ཡང་གཏོང་བ་དང་། མ་བཏང་ཡང་དེ་རྣམས་
 འཇིག་པས་འདོར་དགོས་ལ། གཏོང་ཚོད་འབྲ་བ་ལ་སློན་དུ་རང་གི་བསམ་
 བས་གཏོང་བ་མཚོག་ཡིན་པ་རྣམས་བསམ་སྟེ། སློན་འཇུག་ལས། ༧༡
 "ལུས་དང་དེ་བཞིན་མོངས་སློན་དང་། །དུས་གསུམ་དགེ་བ་ཐམས་ཅད་
 །ཀྱང་། །སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་དོན་བསྐྱབ་བྱིར། །པངས་པ་མེད་པར་གཏང་བར་
 །བྱ། །" ཞེས་དང་། "ཐམས་ཅད་བཏང་བས་སྲུ་ངན་འདལ། །བདག་སློ་སྲུ་ངན་
 འདས་པ་སྐྱབ། །ཐམས་ཅད་གཏོང་བར་ཆབས་ཅིག་ལ། །སེམས་ཅན་རྣམས་
 ལ་བཏང་བ་མཚོག" ༧༢ ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱའོ།།

གསུམ་པ།

ས་ཡི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའི་སློན་ས་མཇུག་བསྐྱབ་པའི།

"ད་ནི་སྣང་ངེ་སྐྱད་བརྗོད་པའི་ས་རབ་དགའ་ཞེས་པ་ཟག་མེད་གྱི་ཤེས་
 པའི་ཁྱད་པར་གྱིས། ས་དེའི་ཡོན་ཏན་མདོར་བསྐྱས་ཏེ་བརྗོད་པའི་སློན་ས་
 བསྐྱབ་པའི།"

ཅ་བ། དེ་ལྟར་རྒྱལ་བའི་སྣང་གྱི་ཡིད་ལ་རབ་གནས་ཤིང་།།

དམ་པའི་ཉེན་ལ་འོད་ཆགས་མཛེས་པ་རྗེད་གྱུར་པའི།།

དགའ་བ་འདི་ནི་ལོར་བུ་ཚུ་ཤེས་ངེ་བཞིན་དུ།།

སྲུན་པ་སྐྱབ་པོ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་བསལ་ནས་རྒྱལ།།

ས་རབ་ཏུ་དགའ་བ་འདི་ནི་ཞོར་བུ་ཚུ་ཤེལ་ལྷ་བའི་དགྲིལ་འཁོར་བ་ཞིན་
དུ་གནས་སོ། །འདི་ལ་ལྷ་བ་དང་ཚོས་མ་ཐུན་གསུམ་ལས། དང་པོ་གནས་
མཐོན་པོར་གནས་པ་ནི། སྤར་བ་འད་པ་དེ་ལྟ་བུར་སའི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པའི་
རྒྱལ་བའི་སྤྲས་ས་དང་པོ་བའི་ཡིད་ལ་རབ་ཏུ་གནས་པའི་སྤྱིར། ལམ་མཐོན་
པོར་གནས་པས་ལྷ་བ་ནམ་མཁའི་གནས་མཐོན་པོར་གནས་པ་དང་འབྲེལ།

“ས་དང་པོ་ནི་བྱང་སེམས་དེའི་ཡིད་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཤིག་ཡིན་པས་དེ་ལ་
གནས་ཞེས་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་མགོ་ལ་མིག་གནས་པ་བཞིན་ནོ། །ས་དང་པོའི་
དོན་དམ་པའི་སེམས་དེ་རང་གང་ལ་གནས་པའི་དམ་པ་སྟེ་མཚོག་གི་རྟེན་
དེའི་ཡིད་དེ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འོད་ཆགས་པས་མངོས་པ་རྗེད་པར་གྱུར་པའི་སྤྱིར།
ལྷ་བས་རང་གི་རྟེན་ཀྱི་ནམ་མཁའ་འོད་དཀར་པོས་མངོས་པར་བྱེད་པ་དང་
འབྲེལ། ཡང་ས་དང་པོ་ནི་རང་གི་མི་མ་ཐུན་སྤྱོད་གས་མཐོང་སྤང་རྣམས་ལས་
རྒྱལ་ཏེ་གནས་པའི་སྤྱིར། ལྷ་བས་ཐུན་པ་སྤྱི་པོ་སྟེ་འཕྱུག་པོ་ཐམས་ཅད་
རྣམ་པར་བསལ་ནས་གནས་པ་དང་འབྲེལ།

ཙ་བ། དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ལས། སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་པོའོ། །

རང་འགྲེལ།

དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་བཤའ་བ་ལས་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ཞེས་བྱ་བ་
སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་པོའོ། །།

དགོངས་པ་རབ་གསལ།

དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་རྒྱལ་ཆེར་བཤམ་པ་དགོངས་པ་རབ་ཏུ་གསལ་
བལས། དོན་དམ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་པོའི་རྣམ་པར་བཤམ་པའོ། །

སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་པ།

། གཉིས་པ།

ས་གཉིས་པ་དེ་མ་མེད་པ་བཤམ་པ་ལ་ལྟ།

ས་འདིར་ཚུལ་བྲིམས་ཡོངས་སུ་དག་པར་བསྟན་པ་དང་། ཚུལ་བྲིམས་
ཀྱི་བསྟན་པ་བསྟན་པ་དང་། ཚུལ་བྲིམས་ཀྱི་མི་མ་སྟན་སྟོགས་དང་མ་
འདྲེས་པའི་དཔེ་བསྟན་པ་དང་། ཚུལ་བྲིམས་ཀྱི་པར་ཕྱིན་གྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་
པ་དང་། སའི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའི་སྒྲོན་ས་མཇུག་བསྟུ་བའོ།

དང་པོ།

ས་འདིར་ཚུལ་བྲིམས་ཡོངས་སུ་དག་པར་བསྟན་པ་ལ་བཞི།

ས་འདིར་ཚུལ་བྲིམས་སྟན་སུམ་ཚོགས་པར་བསྟན་པ། དེ་ལ་བརྟེན་
ནས་ཡོན་ཏན་ཡོངས་སུ་དག་པར་བསྟན་པ། ས་དང་པོ་ལས་ཚུལ་བྲིམས་

སྟག་པར་བསྟན་པ། ཚུལ་བྲིམས་ཡོངས་སུ་དག་པའི་རྒྱ་གཞན་བསྟན་པའོ།།
དང་པོ།

ས་འདིར་ཚུལ་བྲིམས་སྟན་སུམ་ཚོགས་པར་བསྟན་པ་ནི།

ཅུ་བ། དེ་ཚུལ་སྟན་ཚོགས་ཡོན་ཏན་དག་ལྡན་གྱིར།།
མི་ལམ་དུ་ཡང་འཆལ་བྲིམས་དེ་མ་སྤངས།།

ས་གཉིས་པ་ལ་གནས་པ་དེ་ནི། “ཚུལ་བྲིམས་རབ་ཏུ་གྱུར་པའི་སྟན་
སུམ་ཚོགས་པ་དང་། ཡོན་ཏན་རྣམས་དག་པ་དང་ལྡན་པའི་གྱིར། སད་པར་
མ་བཟང་མི་ལམ་དུ་ཡང་འཆལ་བའི་ཚུལ་བྲིམས་ཀྱི་དེ་མ་སྤངས་པ་སྟེ། དེས་མ་
གོས་པའོ།།”

འདི་ནི་ཅུ་ལྷུང་དང་རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཅུ་བ་གྱི་འཆལ་བྲིམས་
མིན་གྱི། བཅས་པ་དང་འགལ་བ་ཐམས་ཅད་གྱི་འཆལ་བྲིམས་ཀྱི་དེ་མ་
སྤངས་པའོ།། དེ་ལ་འཆལ་བྲིམས་ཀྱུན་ནས་སྤོང་བའི་ཉོན་མོངས་དང་དུ་མི་
ལེན་པ་དང་། བཅས་པ་དང་འགལ་བའི་སྟོན་པའི་ལས་མི་འབྱུང་བའི་སྤྱིར་ན།
བཅས་འགལ་གྱི་ལྷུང་བ་གྱུང་བ་ལ་འགྲོད་པའི་མེ་ཞི་བས་བསིལ་བ་ཐོབ་པའི་
སྤྱིར་ཚུལ་བྲིམས་ཏེ། དེའི་སྐད་དོད་ལྷིལ་ལ་ལྷི་ཏ་བསིལ་བ་དང་། ལ་ཏེ་ཐོབ་
པ་ལ་འཇུག་པའི་སྤྱིར་འོ།།

ཡང་ན་“བདེ་བའི་རྒྱ་ཉིད་ཀྱིས་དམ་བས་བསྟེན་བྱ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཚུལ་

བྲིམས་"ཉེ། འདི་ཡང་ངེས་ཚིག་གི་བཤུན་པའོ། །དེ་ནི་ངོ་བོའི་དབང་དུ་བྱས་
ན་ལུས་ངག་གི་འཆལ་ཚུལ་བདུན་སྟོང་བའི་"སྟོང་བདུན་གྱི་མཚན་ཉིད་
ཅན་ཡིན་ལ། མ་ཆགས་པ་བརྒྱབ་སེམས་མེད་པ་དང་། གཞོན་སེམས་གྱི་ཞེ་
སྤང་མེད་པ་དང་། ལོག་ལྟ་དང་བྲལ་བའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ་ནི། སྟོང་བདུན་
ཀུན་ནས་སྟོང་བར་བྱེད་པས་ན་ཀུན་ནས་སྟོང་བྱེད་དང་བཅས་པའི་དབང་དུ་
བྱས་ན། ཉག་པོའི་ལས་ལམ་བཅུ་སྟོང་བའི་དཀར་པོའི་ལས་ལམ་གྱི་སྟོང་བ་
བཅུ་ལོ།།"

གཉིས་པ།

དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོན་ཏན་ཡོངས་སུ་དག་པར་བསྟན་པ་ནི།

"ཡང་བྱང་སེམས་དེ་ཚུལ་བྲིམས་ཇི་ལྟར་ལུན་སུམ་ཚོགས་པས།
ཡོན་ཏན་རྣམས་དག་པར་འགྱུར་ཞེ་ན།"

ཅུ་བ། ལུས་ངག་ཡིད་གྱི་རྒྱ་བ་དག་གྱུར་པས།།
དམ་པའི་ལས་ལམ་བཅུ་ཆར་གསོག་པར་བྱེད།།

ལུས་དང་ངག་དང་ཡིད་གྱི་རྒྱ་བ་སྟེ་ཀུན་སྟོང་གསུམ། སང་པ་དང་མི་
ལམ་གྱི་སྐབས་ཀུན་ཏུ་ལྟུང་བ་སྤོས་ཀྱང་དག་པར་གྱུར་པས། དམ་པ་སྟེ་
མཚོག་གི་ལས་ལམ་བཅུ་ཆར་མ་ཚང་བ་མེད་པར་གསོག་པར་བྱེད་དེ།

“དགོ་བའི་ལས་ལམ་དང་པོ་སློབ་གཙུག་ལྷན་དུ་སློབ་བ་སོགས་གསུམ་
ནི་ལུས་གྱིས་དང་། བར་གྱི་བཞི་ནི་དག་གིས་དང་། ཐ་མ་གསུམ་ཡིད་གྱིས་
རྫོགས་པར་བྱེད་པ་”ནི་སོག་པར་བྱེད་པའི་དོན་ནོ།།

དེ་ཡང་དགག་བཅས་ཀྱི་མཚམས་ལས་སློབ་པར་མ་བཟུང་། ཚུལ་བྲིམས་
ལས་བརྒྱུ་ལས་པའི་སྐབ་བཅས་ཀྱི་སློབ་སྦྱོར་གཉེན་རྒྱུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པའོ།།

གསུམ་པ།

ས་དང་པོ་ལས་ཚུལ་བྲིམས་ལྷན་པར་བསྟན་པ་ནི།

“ཡང་ཅི་ལས་ཀྱི་ལམ་འདི་རྣམས་ས་དང་པོའི་བྱང་སེམས་གྱིས་ཀྱང་
བརྟུ་ཆར་ཚང་བར་སོག་པར་མི་བྱེད་དམ་ཞེ་ན། དེས་ཀྱང་སོག་མོད་གྱི།”

ཅུ་བ། དགོ་བའི་ལམ་འདི་ལྷ་ཞིག་བརྟུ་ཆར་ཡང་།།

དེ་ལ་སྐྱབས་ཏེ་ཤིན་ཏུ་དག་པར་འགྱུར།།

“འོན་ཀྱང་དགོ་བའི་ལས་ཀྱི་ལམ་འདི་ལྷ་ཞིག་བརྟུ་ཆར་ཡང་། ས་
གཉིས་པ་བ་དེ་ལ་སྐྱབས་པ་སྟེ་ཤིན་ཏུ་ལུས་དུ་བྱང་བར་དག་པར་འགྱུར་བ་
དེ་ལྟར་ས་དང་པོ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།”

འདི་ལས་དང་པོར་སྦྱིན་པ་སྐྱབས་པར་གསུངས་པ་ནི་ཡར་ལྡན་དུ་ཡོད་
པས། སྦྱིན་པ་ལས་གཞན་པའི་པར་སྦྱིན་སྐྱབས་མ་དགའི་ནང་ནས། ཚུལ་

ཁྲིམས་ལས་བརྒྱམས་པའི་ཉམས་ལེན་སྤུལ་དུ་བྱུང་བའི་ཚོད་ཙམ་བཟོད་པ་
སོགས་ལ་མེད་པའི་བྱིར། ཚུལ་ཁྲིམས་ལྷག་པར་གསུངས་ཀྱི། བར་བྱིན་
ལྷག་མ་རྣམས་མེད་པ་ནི་མིན་ནོ། །དགོ་བཙུ་སློམ་པ་ནི་དེ་ལས་བརྒྱམས་པའི་
ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བཅས་པའི་མཚོན་བྱེད་ཡིན་པས། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བཅས་
མཚམས་ཐམས་ཅད་གཟུང་ངོ། །དེ་ལྟར་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དག་པ་ཅན་དེ་ནི།

ཅ་བ། ལྟོན་ཀའི་ལྷ་ལྷར་ཉག་ཏུ་རྣམ་དག་དེ།
ཞི་འོད་ཆགས་པར་དེ་དག་གིས་རྣམ་མཛེས།

ལྟོན་ཀའི་ལྷ་བ་ལ་ཚ་གདུང་ཞི་བར་བྱེད་པ་དང་། དཀར་བའི་འོད་ཀྱིས་
ལམ་མེར་གནས་པ་གཉིས་ཡོད་པ་ལྟར། ཉག་ཏུ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་པར་དག་
པར་གནས་པ་དེ། "དབང་པོའི་སློབ་སྦྱམས་པའི་ཞི་བ་དང་། ལམ་མེར་གསལ་
བའི་ལུས་ཅན་གྱི་འོད་ཆགས་པར" དེ་དག་གིས་རྣམ་པར་མཛེས་སོ། །

བཞི་པ།

ཚུལ་ཁྲིམས་ཡོངས་སུ་དག་པའི་རྒྱ་གཞན་བསྟན་པ་ནི།

གང་གི་བྱིར་དགོ་སློང་ཁ་ཅིག་སོ་ཐར་ལས་བརྒྱམས་ཏེ། "ཚུལ་ཁྲིམས་ཆེས་
ཡོངས་སུ་དག་པ་ཡིན་ཀྱང་།"

ཅུ་བ། གལ་ཏེ་དེ་ནི་ཁྱིམ་ས་དག་རང་བཞིན་སྟེ།

དེ་སྲིད་དེ་ནི་ཚུ་ལ་ཁྱིམ་ས་དག་མི་འགྱུར།

གལ་ཏེ་དེ་ནི་ཚོས་རྣམས་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་ལྟ་བུ་མི་སྤོང་
ན། དེའི་སྲིད་རྒྱ་མཚན་དེས་དགོ་སྤོང་དེ་ཚུ་ལ་ཁྱིམ་ས་དག་པར་མི་འགྱུར་ཏེ།
ཚུ་ལ་ཁྱིམ་ས་འཆལ་བ་ཚུ་ལ་ཁྱིམ་ས་དང་ལྡན་པ་ལྟར་བཅོས་པ་སྟེ།

དགོན་མཚོག་བཅེགས་པ་ལས། "འོད་སྤངས་འདི་ལ་དགོ་སྤོང་ཁ་ཅིག་
ཚུ་ལ་ཁྱིམ་ས་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། སོ་སོར་ཐར་པའི་སྤོམ་པས་བསྐྱམས་ཤིང་
གནས། ཚོ་ག་དང་སྤྱོད་ཡུལ་ལུན་སུམ་ཚོགས་པ། ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་སྤྲ་རགས་
རྣམས་ལ་འང་འཇིགས་པར་ལྟ་བུ། ཡང་དག་པར་སྤངས་ཏེ་བསྐྱབ་པའི་གཞི་
རྣམས་ལ་སྤོབ་ཅིང་ལུས་དང་ངག་དང་། ཡིད་གྱི་ལས་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་
ལྡན་པར་གྱུར་པས། འཚོ་བ་ཡོངས་སུ་དག་ཀྱང་དེ་བདག་ཏུ་སྤྲོ་བ་ཡིན་ཏེ།
འོད་སྤངས་དེ་ནི་ཚུ་ལ་ཁྱིམ་ས་འཆལ་བ་ཚུ་ལ་ཁྱིམ་ས་དང་ལྡན་པ་ལྟར་བཅོས་
པ་དང་པོའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས། འོད་སྤངས་གཞན་ཡང་འདི་ལ་དགོ་སྤོང་ཁ་
ཅིག་སྤངས་པའི་ཡོན་ཏན་བཅུ་གཉིས་ཡང་དག་པར་སྤངས་ཀྱང་། དམིགས་
པར་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ་ངར་འཇིན་པ་དང་ང་ཡིར་འཇིན་པ་ལ་གནས་པ་དེ་ནི། འོད་
སྤངས་ཚུ་ལ་ཁྱིམ་ས་འཆལ་བ་ཚུ་ལ་ཁྱིམ་ས་དང་ལྡན་པ་ལྟར་བཅོས་པ་བཞི་བ་
སྟེ།" ཞེས་གསུངས་སོ།།

བདག་ཏུ་སྤྲོ་བ་ནི་དམིགས་པར་ལྟ་བུ། དེ་ཡང་ང་དང་ང་ཡིར་འཇིན་

པ་ལ་གནས་པས་བསྟན་ཏེ། དེའི་དོན་ནི་ཐུན་མོང་བའི་འཇིག་ལྟ་ལ་མི་བྱེད།
ང་དང་ང་ཡི་བ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་བར་འཇིག་པ་མི་སྤོང་བ་ལ་
བྱེད།

དེ་ནི་ཞེས་པ་བཤད་མ་ཐག་པ་ལ་སྟེག་ཏུ་མི་རུང་བས། གལ་ཏེ་རང་
བཞིན་ཚུ་ལ་བྱིས་ས་རྣམ་དག་པར། །མཐོང་ན་དེས་དེ་ཚུ་ལ་བྱིས་ས་འཆལ་བ་
ཡིན། །ཞེས་ནག་ཚོའི་“དེས་དེ་” ཞེས་བསྐྱེད་བ་ལེགས་སོ།

ཅ་བ། དེའི་ཕྱིར་དེ་ནི་ཏྲ་བ་ཏུ་གསུམ་ཆར་ལའང་།
གཉིས་སྟོའི་རྒྱ་བ་ཡང་དག་བྲལ་བར་འགྱུར།

དམིགས་པ་ཅན་གྱི་ལྟ་བ་མི་སྤོང་ན་ཚུ་ལ་བྱིས་ས་མི་དག་པ་དེའི་ཕྱིར།
ས་གཉིས་པ་བ་དེ་ནི། ཏྲ་བ་ཏུ་“སེམས་ཅན་གང་ལ་ཚུ་ལ་འཆལ་སྤོང་བ་དང་།
སྤོང་གཉེན་གང་ཞེག་བྱེད་པ་དང་། གང་གིས་སྤོང་བ་གསུམ་ཆར་ལའང་
དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད་ལ་སོགས་པའི་གཉིས་ཀྱི་ཚོས་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་
བྱུང་བར་ལྟ་བའི་གཉིས་སུ་འཇིག་པའི་སྟོའི་རྒྱ་བ་ཡང་དག་པར་བྲལ་བར་ཏེ་
སྤོང་བར་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ།”

གཉིས་པ།

ཚུལ་བྱིམས་ཀྱི་བསྐྱབས་པ་བསྟན་པ་ལ་ལྟ།

སྦྱིན་འབྲས་བདེ་འགྲོར་སྦྱོད་པ་ཚུལ་བྱིམས་ལ་རག་ལས་པ།	སྦྱིན་
འབྲས་ལ་སྦྱི་བ་བསྐྱབས་མར་སྦྱོད་པ་ཚུལ་བྱིམས་ལ་རག་ལས་པ།	ཚུལ་
བྱིམས་དང་བྲལ་ན་ངན་འགྲོ་ལས་ཐར་པ་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བར་བསྟན་པ།	སྦྱིན་
པའི་གཏམ་གྱི་རྗེས་སུ་ཚུལ་བྱིམས་ཀྱི་གཏམ་མཛད་པའི་རྒྱ་མཚན།	མངོན་
མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་གཉིས་ཀའི་རྒྱར་ཚུལ་བྱིམས་བསྐྱབས་པའོ།།	

དང་པོ།

སྦྱིན་འབྲས་བདེ་འགྲོར་སྦྱོད་པ་ཚུལ་བྱིམས་ལ་རག་ལས་པ་ནི།

“དེ་ལྟར་གྲང་སེམས་ཀྱི་ཚུལ་བྱིམས་སྤུན་སྤུམ་ཚོགས་པ་དང་སྤུན་པར་བརྗོད་ནས། དེའི་འོག་ཏུ་སྦྱིར་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཚུལ་བྱིམས་སྤུན་སྤུམ་ཚོགས་གྲང་། སྦྱིན་སོགས་ལས་ཡོན་ཏན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་དང་། ཡོན་ཏན་སྤུན་ཚོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྗེན་ཏུ་གྲུར་པར་སྦྱོན་པ་ནི།”

ཅ་བ། སྦྱིན་པས་ལོངས་སྦྱོད་དག་ནི་འགྲོ་ངན་ནའང་།།

སྦྱི་བོ་ཚུལ་བྱིམས་རྐང་པ་ཉམས་ལས་འབྱུང་།།

“སྦྱིན་པ་པོ་ཚུ་ལ་བྲིམས་དང་ལྡན་པས་སྦྱིན་པ་བཏང་བ་ལས། ལྷ་
མིའི་ནང་དུ་བྱུང་བར་དུ་འཕགས་པའི་ལོངས་སྦྱོང་ལུན་སུམ་ཚོགས་པ་དག་
འབྱུང་རྒྱ་དེ་ནི། འགྲོ་བ་ངན་པ་ངན་འགྲོར་ལྷུང་བའི་ཉི་ཚེ་བའི་དཔྱད་པ་དང་།
བ་ལང་དང་ཉ་དང་སྤང་པོ་ཆེ་དང་སྦྱེུ་དང་། ལྷ་ལ་སོགས་པ་དང་ཡི་དུགས་
རྒྱ་འབྲུལ་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པར་སྦྱེས་པ་ལ། ལོངས་སྦྱོང་ལུན་སུམ་ཚོགས་
པ་སྣ་ཚོགས་པ་འབྱུང་བ་ནི། སྦྱེ་པོ་ཚུ་ལ་བྲིམས་གྱི་རྐང་བ་ཉམས་པ་སྟེ་བྲལ་
བ་ལས་འབྱུང་ངོ་།།”

དེ་ནི་ཚུ་ལ་བྲིམས་དང་བྲལ་ན་དེས་སྦྱིན་པ་བཏང་བའི་འབྲས་བུ་ལོངས་
སྦྱོང་རྣམས། བདེ་འགྲོའི་རྟེན་ལ་མི་སྦྱིན་པར་ངན་འགྲོའི་རྟེན་ལ་སྦྱིན་པར་
འབྱུང་བར་བསྟན་པས། སྦྱིན་འབྲས་བདེ་འགྲོའི་རྟེན་ལ་སྦྱིན་པ་ཞིག་༢༡
དགོས་པས་དེ་འདོད་ན། སྤར་བ་འད་པའི་སྦྱིན་པ་གཏོང་བ་པོས་ཚུ་ལ་བྲིམས་
བསྐྱེད་བར་བྱའོ།།

གཉིས་པ།

སྦྱིན་འབྲས་ལ་སྦྱེ་བ་བརྒྱད་མར་སྦྱོང་བ་ཚུ་ལ་བྲིམས་ལ་རག་ལས་པ་ནི།

“ཚུ་ལ་བྲིམས་དང་བྲལ་ན་སྦྱིན་འབྲས་ངན་འགྲོའི་རྟེན་ལ་སྦྱིན་
པ་དང་། རྟེན་དེ་ལ་སྤར་གྱི་སྦྱིན་པའི་འབྲས་བུ་ལོངས་སྦྱོང་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི།
ཞིན་ཏུ་ལྷན་པས་གསར་དུ་སྦྱིན་སོགས་སྐྱབ་པ་མེད་པའི་བྱིང་།།”

ཙ་བ། རླེད་བཅས་དངོས་འདུ་ཡོངས་སུ་བཟད་པས་ན།།
ཕྱིན་ཆད་དེ་ལ་ཡོངས་སློད་འབྱུང་མི་འགྲུང།།

རླེད་དང་བཅས་པའི་དངོས་པོ་འདུ་བ་སྟེ་ཙ་བ་ལ་སླུད་པས་ཡོངས་སུ་
བཟད་པས་ན། རློན་གྱི་རློན་འབྲས་མ་ལུས་པ་ཡོངས་སློད་པ་ཕྱིན་ཆད་ནས་
གང་ཟག་དེ་ལ་ཡོངས་སློད་འབྱུང་བར་མི་འགྲུང་རོ།།

དེ་ནི་དཔེར་ན། "ས་བོན་ཉུང་དུ་བཏབ་པ་ལས། འབྲས་བུ་རྒྱ་ཆེན་པོ་
ཉེད་པའི་མི་དེ་སྐར་ཡང་འབྲས་བུའི་ཆེད་དུ། དེ་བས་ཀྱང་ཆེས་མང་བའི་ས་
བོན་འདེབས་པ་ནི། འབྲས་བུའི་ཚོགས་ཆེན་པོ་འཕེལ་བས་མ་ཆད་པ་ཡོད་
གྱི། གང་ཞེས་སྐྱོན་པ་ཉིད་གྱིས་ས་བོན་ཅམ་ཡང་མི་འདེབས་པར་ཡོངས་
སློད་པ་ལ་ནི། འབྲས་བུ་མ་ཆད་པར་འཕེལ་བ་མེད་པ་དང་འདྲའོ།།"

གསུམ་པ།

ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བྲལ་ན་ངན་འགྲོ་ལས་ཐར་པ་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བར་བསྟན་པ་ནི།

"ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་རྐང་པ་ཆག་པས་ཡོངས་སློད་རྒྱུན་པར་འཕེལ་བ་ཉེད་
དཀའ་བ་འབའ་ཞེས་ཏུ་མ་བཟད་གྱི། ངན་འགྲོར་སོང་བས་ངན་འགྲོ་ནས་ཐོན་པ་
ཡང་ཤིན་ཏུ་ཉེད་དཀའོ།། ཞེས་སྟོན་པ་ནི།"

ཙ་བ། གང་ཆེ་རང་དབང་འཇུག་ཅིང་མ་ཐུན་གནས་པ།།

གལ་ཏེ་འདི་བདག་འཇིན་པར་མི་བྱེད་ན།།

གཡང་སར་ལྷུང་བས་གཞན་དབང་འཇུག་འགྱུར་བ།།

དེ་ལས་སྲི་ནས་གང་གིས་སྦྱོང་བར་འགྱུར།།

“གང་གི་ཆེ་དབའ་བོ་མ་ཐུན་པའི་ཡུལ་ན་གནས་པ། འཆིང་བ་ལས་གྲོལ་བ་ལྟར། གཞན་ལ་རག་མ་ལས་བར་རང་གི་འདོད་པས་རང་དབང་དུ་འཇུག་ཅིང་། མ་ཐུན་པའི་ཡུལ་ལྷ་མིའི་འགོ་བ་ན་གནས་པ་ན། གལ་ཏེ་གང་ཟག་འདི་བདག་ཉིད་ངན་འགྲོར་ལྷུང་བ་ལས་འཇིན་པར་མི་བྱེད་ན། དབའ་བོ་བཅིངས་ནས་རི་སྐུལ་ཆེན་པོར་བསྐྱུར་བ་ལྟར། ངན་འགྲོའི་གཡང་སར་ལྷུང་བས་རང་ལ་དབང་མེད་པར་གཞན་དབང་གིས་འཇུག་པའི་ཆེ། ངན་འགྲོར་སྦྱོང་བས་དེ་ལས་སྲི་ནས་ཏེ་ད་གཞོན་གང་གིས་སྦྱོང་བར་བྱེད་དེ་ལྟར་བྱེད་པ་མེད་དོ།།”

ངན་འགྲོའི་རྟེན་ལ་ནི་དགོ་བ་སྐྱབ་པ་འེན་ཏུ་དགོན་ལ། སྡིག་པ་སོག་པ་འེན་ཏུ་བྱ་བས་ན། ངན་འགྲོ་ཁོ་ནར་བརྒྱད་དགོས་སོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་སྲིར་མདོ་སྡེ་ལས་ཀྱང་། “བརྒྱལ་གལ་ཏེ་མི་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་སྦྱེས་ན་ཡང་། རྣམ་པར་སྡིན་པ་གཉིས་སྐྱབ་སྟེ།། ཞེས་མིར་སྦྱེ་བ་དཀའ་བར་གསུངས་སོ། །དེས་ན་ད་ལྟ་ནས་རང་ཉིད་ངན་འགྲོར་མི་ལྷུང་བར་གཟུང་དགོས་ལ། དེ་ཡང་ཚུལ་སྲིམས་ལ་འབད་བ་བྱེད་པ་ཡིན་པར་ཞེས་པར་གྱིས་འེག

བཞི་པ།

སྐྱིན་པའི་གཏམ་གྱི་རྗེས་སུ་ཚུལ་བྲིམས་ཀྱི་གཏམ་མཛད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི།

ཙ་བ། དེའི་སྤྱིར་རྒྱལ་བས་སྐྱིན་པའི་གཏམ་མཛད་ནས།

ཚུལ་བྲིམས་རྗེས་འགོའི་གཏམ་ཉིད་མཛད་པ་ཡིན།

“གང་གི་སྤྱིར་རྒྱལ་བྲིམས་འཆལ་བ་ནི་ངན་འགོར་འཁྲིད་པ་སོགས་
ཉེས་པ་དུ་མའི་གནས་སུ་གྱུར་པ་དེའི་སྤྱིར། སྤྲིག་པ་མཐའ་དག་པམ་པར་
མཛད་པའི་རྒྱལ་བས། སྐྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཚུད་མི་བ་བར་གྱི་
བའི་སྤྱིར་སྐྱིན་པའི་གཏམ་མཛད་ནས། དེའི་མཐུག་ཐོགས་སུ་ཚུལ་བྲིམས་
སྐྱིན་པའི་རྗེས་སུ་འགོ་བ་སྟེ་སྐྱབ་པའི་གཏམ་ཉིད་མཛད་པ་ཡིན་ལོ།” དེའི་
རྒྱ་མཚན་ནི།

ཙ་བ། ཡོན་ཏན་ཚུལ་བྲིམས་ཞིང་དུ་རྣམ་འཕེལ་ན།

འབྲས་བུ་ཉེར་སྦྱོང་ཆད་པ་མེད་པར་འགྱུར།

“ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཉེར་དུ་གྱུར་པའི་སྤྱིར་རྒྱལ་བྲིམས་ཉིད་ཞིང་
ངོ། ཞིང་དེར་སྐྱིན་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་རྣམ་པར་འཕེལ་ན། རྒྱ་སྐྱིན་

སོགས་དང་འབྲས་བུ་ལུས་དང་ལོངས་སྤོང་བཟང་པོ་ལ་ཉེ་བར་སྤོང་བའི་
བརྒྱུད་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་རྣམ་པར་ཆད་པ་མེད་པའི་སྒོ་ནས། འབྲས་བུའི་
ཚོགས་འཕེལ་ཞིང་དུས་རིང་པོར་ལོངས་སྤོང་བར་རུས་ཀྱི། དེ་ལས་གཞན་
དུ་ན་དེ་ལྟར་མི་རུས་པའི་སྤྱིར་དོ།”

དེས་ནི་སྤྱི་ན་པ་གཏོང་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱི་ན་འབྲས་ཀྱི་ལོངས་སྤོང་ལུན་
ཚོགས་འབྲུང་བ་ཁོ་ནའི་རྩིས་མི་གཏང་བར། ལོངས་སྤོང་དེ་ལ་གང་གིས་
སྤོང་བའི་ལུས་རྟེན་ལུན་ཚོགས་ཀྱི་རྩིས་དང་། ལོངས་སྤོང་དེ་སྤྱི་བ་དུ་མར་
ལོང་བའི་རྩིས་ཀྱང་གཏང་དགོས་ལ། དེའི་ཐབས་ཀྱང་ཚུལ་ཁྲིམས་སྤྱང་བ་
ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་བར་ཤེས་དགོས་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །བྱང་སེམས་ལས་དང་
པོ་ལས་ཀྱང་སྤྱིར་བཏགས་ལྟར་སྤྱི་ན་པ་གཏོང་བ་ལ་བརྩོན་དགོས་ལ། དེ་
ཡང་ཆེད་དུ་བྱ་བ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ། སངས་རྒྱས་ཐོབ་པའི་
དོན་དུ་དམིགས་ཏེ་བྱེད་དགོས་མོད་ཀྱང་། གནས་སྐབས་སུ་བདེ་འགྲོའི་རྟེན་
ལ་སྤྱི་ན་འབྲས་སྤྱི་ན་པ་དགོས་པ་དང་། དེ་ཡང་སྤྱི་བ་དུ་མར་འབྲུང་དགོས་ལ།
དེ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་རག་ལས་པ་རྣམས་འབྲས་ལྟེ། དེ་མེད་ན་བྱང་སེམས་ཀྱི་
སྤོང་བ་ལ་སྤོབ་པའི་མ་ཐུན་རྒྱུན་མི་ཚང་བའི་སྤྱིར་དོ།

སྤྱི་པ།

མདོན་མཐོ་དང་དེས་ལེགས་གཉིས་ཀའི་རྒྱར་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྐྱེད་པ་ནི།

བདེ་འགྲོའི་ལུས་དང་རྟེན་དེ་ལ་སྤྱི་ན་འབྲས་ལུན་རིང་དུ་སྤོང་བ་གཉིས་

ཀ་ཚུལ་བྲིམས་ལ་རག་ལས་ཤིང་། དེ་ཉིད་ངེས་ལེགས་འཕྲོག་པ་ལ་ཡང་མེད་
མི་རུང་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ན།

ཙ་བ། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་དང་གསུང་སྐྱེས་དང་།
རང་བྱུང་ཚུབ་ལ་བདག་ཉིད་ངེས་རྣམས་དང་།
རྒྱལ་སྐྱས་རྣམས་ཀྱི་ངེས་པར་ལེགས་པ་དང་།
མངོན་མཐོའི་རྒྱ་ནི་ཚུལ་བྲིམས་ལས་གཞན་མེད།།

“ཚུལ་འདི་ས་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ལམ་མ་ཞུགས་རྣམས་ཀྱི་མངོན་
མཐོའི་རྒྱ་དང་། ཐུབ་པའི་གསུང་ལས་སྐྱེས་པ་ཉན་ཐོས་རྣམས་དང་། རང་
རྒྱལ་གྱི་བྱུང་ཚུབ་ཀྱི་ལམ་དུ་བདག་ཉིད་ངེས་པ་རྣམས་དང་། རྒྱལ་སྐྱས་བྱུང་
སེམས་རྣམས་ཀྱི་ངེས་པར་ལེགས་པ་བྱུང་ཚུབ་ཀྱི་རྒྱ་ནི། ཚུལ་བྲིམས་ལས་
གཞན་མེད་དོ།།”

དེའི་དོན་ནི་ཚུལ་བྲིམས་ཁོ་ན་རྒྱ་ཡིན་ཞེས་རྒྱ་གཞན་གཅོད་པ་ནི་མིན་
ཏེ། ཚུལ་བྲིམས་མིན་པའི་རྒྱ་གཞན་དུ་མ་ཡོད་པའི་སྤྱིར་དོ། །ཅེས་ན་མངོན་
མཐོ་བྱུང་པར་ཅན་དང་ངེས་ལེགས་འགྲུབ་པ་ལ་ཚུལ་བྲིམས་དང་ངེས་པར་
འགྲུབ་པ་དགོས་ཀྱི་དེ་དོར་ན་གཏན་མི་འགྲུབ་པའི་དོན་ནོ།།

འདི་ཡང་ས་བརྒྱ་པའི་མདོ་ལས། སློག་གཅོད་སོགས་ཀྱི་མི་དགེ་བ་

བཅུ་པོ་རེ་རེ་ལ་ཆེན་པོ་དང་འབྲིང་དང་། རྩུང་དུར་སྤེལ་བའི་རེ་རེས་རིམ་པ་
བཞིན་དུ་དཔྱུལ་བ་དང་། དུད་འགྲོ་དང་ཡི་དྲུགས་སྤུ་འབྲིང་པ་དང་། མཐར་
གལ་ཏེ་མིའི་ནང་དུ་སྐྱེས་ན་སློབ་གཙོ་གཙོ་དུ་གྱིས་ཆེ་མུང་བ་དང་ནད་མང་བ་
གཉིས་དང་། ལྷག་མ་དགུའི་རེ་རེས་ཀྱང་མི་འདོད་པ་གཉིས་གཉིས་སྐྱབ་པ་
དང་། “དགོ་བཅུས་ནི་འདོད་པའི་ལྷ་དང་མིར་སྐྱེ་བ་ནས་སྲིད་ཅེའི་བར་དུ་སྐྱེ་
བ་དང་།” དེའི་གོང་མར་དགོ་བཅུ་འདི་དག་རང་གཅིག་ཕྱའི་དོན་ལ་དམིགས་
པའི་“ ༣༤ ཉི་ཆེ་བའི་སེམས་དང་།” འཁོར་བ་ལ་སྐྱབ་པའི་ཡིད་འབྱུང་བ་དང་
བཅས་ཤིང་། “སྡིང་རྗེ་ཆེན་པོ་མེད་པ་དང་གཞན་གྱི་སྐྱེའི་རྗེས་སྤུ་འབྲང་བའི་
བདག་མེད་ཉོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྣམ་པས་སྐྱུངས་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་
པས་ངེས་པར་འབྱུང་བར་བྱེད་དོ།།”

“དེའི་གོང་མར་སྲིད་པ་ཐ་མ་པའི་ཆེ་གཞན་གྱི་དྲིང་མི་འདོག་
པ་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ལ་དམིགས་པ་དང་། སྡིང་རྗེ་ཆེན་
པོ་དང་། ཐབས་ལ་མཁས་པ་མེད་པ་དང་། ཉེན་འབྲེལ་ཐབ་མོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
ཁོང་དུ་ཆུད་པས་སྐྱུངས་ན། རང་རྒྱལ་གྱི་ཐེག་པས་ངེས་པར་འབྱུང་བར་
བྱེད་དོ།།”

“དེའི་གོང་མར་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་ཤིན་ཏུ་ཚད་མེད་པའི་སྡིང་བཅེ་བ་
དང་། སྡིང་རྗེ་དང་ལྡན་པ་དང་། ཐབས་ལ་མཁས་པས་བསྐྱུས་པ་དང་། སློན་
ལམ་རྒྱབས་ཆེན་པོ་བཏབ་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཐབས་ཅད་མི་གཏོང་བ་དང་།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ལ་དམིགས་པས་སྐྱུངས་ན། བྱང་

སེམས་ཀྱི་ས་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་། བར་ཕྱིན་དག་པའི་སྐྱོད་པ་རྒྱ་ཆེན་
པོ་འགྲུབ་པར་བྱེད་པར་གསུངས་པའི་དོན་བསྟུན་པའོ།།" བཤེས་སྤྱིངས་
ལས་ཀྱང་། "ཁྱོད་ཀྱིས་ཚུལ་ཁྲིམས་མ་ཉམས་མོད་མི་དམའ། །མ་འདྲེས་མ་
སྐྱགས་པ་དག་བསྟེན་པར་མངོད། །ཁྲིམས་ནི་རྒྱ་དང་མི་རྒྱའི་ས་བཞིན་དུ།
ཡོན་ཏན་ཀུན་གྱི་གཞི་རྟེན་ལགས་པར་།།" ཞེས་ཚུལ་ཁྲིམས་
ལ་སློབ་པ་གལ་ཆེ་བར་གསུངས་སོ།།

དེས་ན་སྐབས་ས་གཉིས་པའི་སྐབས་སུ་གསུངས་ཀྱང་། བྱེད་པ་བྱང་
སེམས་ལས་དང་པོ་བས་ཀྱང་བྱ་དགོས་པ་ནི། མི་དགོ་བ་བཅུ་ལ་ཀུན་སློང་
ནས་ཀྱང་མི་རྒྱ་བར་སྐྱོམ་སེམས་བསྟེན་པའི་སྐྱོམ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ནི་ཤིན་
ཏུ་གལ་ཆེ་བར། སྐྱིན་བས་ཡོངས་སྐྱོད་དག་ནི། ཞེས་པ་ནས། ཚུལ་ཁྲིམས་
ལས་གཞན་མེད། ཅེས་པའི་བར་གྱིས་བསྟན་པ་ལྟར་སེམས་པ་དང་། ཚུལ་
ཁྲིམས་ལ་སློབ་རེས་ཀྱིས་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བྱིན་
པ་ལ་སྐྱུང་དགོས་ལ། དེ་ཡང་གོ་བ་ཅེས་དང་ལན་དགའ་བྱུང་ཅེས་གོམས་
བས་ནི་གར་ཡང་མི་ཕྱིན་པས། རྒྱན་ལྡན་དུ་དོན་དེ་རྣམས་སེམས་དགོས་
སོ།།

རྒྱན་ལྡན་དུ་གོམས་ན་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྐྱོད་པ་ལ་སློབ་ཚུལ་དང་པོ་
ཐོས་པ་ནའང་ཡིད་ལ་གདུང་བ་སྐྱེད་པ་དང་། སྐྱོན་བས་ཀྱང་ལུན་རིང་པོའི་
བར་དུ་སྐྱེ་ཉམས་སུ་བཞེས་པར་མི་རུས་པ་རྣམས་ལ་ཡང་། སློ་རང་གི་ངང་
གིས་འཇུག་པ་ཞིག་འོང་ངོ་།།

དེ་ལྟར་ཡང་ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་པར་བསྐྱོད་པ་ལས། གང་ཞིག་ཐོས་
པར་གྱུར་ནའང་འཇིག་རྟེན་འདི་ལ་གཞོན་པ་སྐྱེ་འགྱུར་དང་། གང་ཡང་ཁྱོད་
ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་ཡུན་རིང་སྐྱེ་ཉམས་བཞེས་པར་མི་སྐྱོད་པའི། སྐྱོད་པ་དེ་དག་
ཁྱོད་ལ་གོམས་པས་དུས་སྐུ་རང་གི་ངང་ཉིད་འགྱུར། དེ་སྦྱང་ཡོན་ཏན་དག་
ཀི་ཡོངས་གོམས་མ་བགྱིས་སྤེལ་བར་དཀའ་བ་ལགས། ཞེས་སོ།།

གསུམ་པ།

ཚུལ་བྲིམས་ཀྱི་མི་མ་སྐྱེ་སྤོགས་དང་མ་འདྲེས་པའི་དཔེ་བསྟན་པ་ནི།

ཅ་བ། རི་ལྟར་རྒྱ་མཚོ་རོ་དང་ལྟན་ཅིག་དང་།།

བག་ཤིས་རྣ་ནག་མ་དང་ལྟན་ཅིག་བཞིན།།

དེ་ལྟར་ཚུལ་བྲིམས་དབང་བྱས་བདག་ཉིད་ཆེ།།

དེ་འཆལ་བ་དང་ལྟན་ཅིག་གནས་མི་འདོད།།

རི་ལྟར་ཉེ་དཔེར་ན་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ནི་སྐྱ་གཙང་སྐྱ་ཅན་རྣམས་གནས་
པའི་མཐུས། རོ་གང་ཡོན་རྒྱབས་ཀྱིས་སྤྱི་རོལ་ཏུ་འཕེན་པས། རོ་དང་ལྟན་
ཅིག་ཏུ་མི་འགྲོགས་པ་དང་། བག་ཤིས་པའི་སྐྱེ་ཚོགས་དང་། རྣ་ནག་མ་སྤེ་
བག་མི་ཤིས་པ་གཉིས་ལྟན་ཅིག་ཏུ་མི་འགྲོགས་པ་དེ་ལྟར་ཉེ་དེ་བཞིན་དུ།
ཚུལ་བྲིམས་ཡོངས་སྐུ་དག་པས་དབང་དུ་བྱས་པའི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ས་

གཉིས་པ་བ་དེ། ཚུ་ལ་བྲིམས་འཆལ་བ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གནས་པ་མི་འདོད་
དོ།

བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་བ་ལས། “བཀྲ་ཤིས་མ་གང་དུ་ཞུགས་པའི་བྲིམ་
དུ་ན་ནག་མ་ཡང་གདོན་མི་བ་བར་ཡོད་དོ།” ཞེས་གསུངས་པ་དང་འདྲར་
བཤད་པ་གཉིས་མི་འགལ་ཏེ། དེར་ནི་མིང་དེ་དང་ལྷན་པའི་གང་ཟག་གཉིས་
ལ་དགོངས་ལ། འདྲར་ནི་“ན་ནག་མ་ཞེས་པ་བཀྲ་མི་ཤིས་པའི་མིང་”ཡིན་
པའི་སྤྱིར་དོ།

བཞི་པ།

ཚུ་ལ་བྲིམས་ཀྱི་པར་སྤྱོད་ཀྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ་ནི།

ཙུ་བ། གང་གིས་གང་ཞིག་གང་ལ་སྤོང་བྱེད་པ།
གསུམ་དུ་དམིགས་པ་ཡོད་ན་ཚུ་ལ་བྲིམས་དེ།
འདྲིག་ཏེན་པ་ཡི་པ་རོལ་སྤྱོད་ཞེས་བཤད།

གང་ཟག་གང་གིས་སྤོང་བ་དང་། སྤང་བྱ་གང་ཞིག་སྤོང་བ་དང་། སེམས་
ཅན་གང་ལ་སྤོང་བར་བྱེད་པའི་འཁོར་“གསུམ་དུ་བདེན་པར་དམིགས་པའི་
ས་བོན་འགོག་མི་རུས་པ་ཡོད་ན། དེ་འདྲ་བའི་ཚུ་ལ་བྲིམས་འདྲིག་ཏེན་པའི་
པ་རོལ་ཏུ་སྤྱོད་པ་ཞེས་བཤད་ལ།”

ཙ་བ། གསུམ་ལ་ཆགས་པས་སྟོང་དེ་འཇིག་རྟེན་འདས།།

“ཚུལ་ཁྲིམས་དེ་ཉིད་སྒྲུབ་བཤུགས་པའི་འཁོར་གསུམ་དུ་བདེན་པར་
དམིགས་པའི་ཆགས་པས་སྟོང་བ་སྟེ་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པའི་ཟག་མེད་
ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟེན་ན། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་སྐྱེན་པ་
ཡིན་པས་”ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཡོད་དོ།།

ལྟ་བུ།

སའི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའི་སློན་ས་མཚུག་བསྐྱེད་པའི།

ཙ་བ། རྒྱལ་སྐྱེས་སྐྱེ་བ་ལས་བྱུང་སྲིད་མིན་སྲིད་པ་ཡི།།

དཔལ་གྱུར་དྲི་མ་དང་བྲལ་དྲི་མ་མེད་འདི་ཡང་།།

སྟོན་ཀའི་དུས་ཀྱི་སྐྱེ་བའི་འོད་ནི་ཇི་བཞིན་དུ།།

འགྲོ་བའི་ཡིད་ཀྱི་གདུང་བ་སེལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན།།

“ཇི་སྟེར་སྟོན་ཀའི་དུས་ཀྱི་སྐྱེ་འོད་དྲི་མ་དང་བྲལ་བས།སྐྱེ་བོའི་གདུང་
བ་སེལ་བ་ཇི་བཞིན་དུ། རྒྱལ་བའི་སྐྱེས་ས་གཉིས་པ་བའི་སྐྱེ་བ་ལས་བྱུང་
བའི་”འཆལ་ཁྲིམས་ཀྱི་”དྲི་མ་དང་བྲལ་བའི་”ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་འོད་དང་སྟོན་
པས། ས་གཉིས་པ་དྲི་མ་མེད་པ་ཞེས་པའི་མཚན་དོན་དང་སྟོན་པ་”འདི་

ཡང་། འཆལ་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་འགྲོ་བའི་ཡིད་གྱི་གདུང་བ་
སེལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།།" ས་གཉིས་པ་བ་"འདི་ནི་འཁོར་བར་འཁོར་བའི་
ཁོངས་སུ་མི་གཏོགས་པས་སྲིད་པ་འཁོར་བ་མིན་ཡང་། སྲིད་པ་ཡི་དཔལ་
ཡིན་ཏེ། ཡོན་ཏན་སུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཐམས་ཅད་བྱང་སེམས་དེའི་རྗེས་སུ་
འགྲོ་བའི་སྲིར་"དང་། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་སློན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་"སྲིང་
བཞི་ལ་དབང་བའི་འཁོར་སྐྱར་གྱི་རྒྱ་ཕུལ་དུ་བྱང་བ་ཐོབ་པའི་སྲིར་རོ།།"

ཅུ་བ། དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ལས། སེམས་བསྐྱེད་པ་གཉིས་པའོ།།

རང་འགྲེལ།

དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་བཤའ་བ་ལས་སེམས་བསྐྱེད་པ་གཉིས་པའོ།།

དགོངས་པ་རབ་གསལ།

དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤའ་བ་དགོངས་པ་རབ་ཏུ་གསལ་བ་ལས།།
དོན་དམ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་གཉིས་པའི་རྣམ་པར་བཤའ་བའོ།། །།

སེམས་བསྐྱེད་གསུམ་པ།

། གསུམ་པ།

ས་གསུམ་པ་འོད་བྱེད་པ་བཤད་པ་ལ་བཞི།

འབྲུག་པར་གྱི་གཞི་སའི་ངེས་ཚིག། འབྲུག་པར་གྱི་ཚོས་སའི་ཡོན་ཏན།
པར་ཕྱིན་དང་པོ་གསུམ་གྱི་འབྲུག་པར་གྱི་ཚོས། སའི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའི་སྒོ་
ནས་མཐུག་བསྐྱུ་བའོ།།
དང་པོ།

འབྲུག་པར་གྱི་གཞི་སའི་ངེས་ཚིག་ནི།

ཙུ་བ། །ཤེས་བྱའི་བྱུང་ཤིང་མ་ལུས་སྲེག་པའི་མེའི།།
འོད་འབྱུང་ཕྱིར་ན་ས་ནི་གསུམ་པ་འདི།།
འོད་བྱེད་པ་སྟེ་.....།།

བྱུང་སེམས་གྱི་"ས་ནི་གསུམ་པ་འདི་ལ་ནི། འོད་བྱེད་པ་ཞེས་བྱའོ།
ཅིའི་ཕྱིར་འོད་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། དེ་ནི་མཚན་དོན་དང་མ་ཐུན་པ་ཡིན་
ཏེ།" ས་གསུམ་པ་ཐོབ་པ་"དེའི་ཚེ་ཤེས་བྱའི་བྱུང་ཤིང་མ་ལུས་པ་སྲེག་པའི་
ཡེ་ཤེས་གྱི་མེ་"གཉིས་སྐྱང་གི་སྒྲོས་པ་ཀུན། མཉམ་གཞག་ཏུ་"ཞི་བར་བྱེད་

བུས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་འོད་འབྱུང་བའི་སྲིད་རྡོ།།”

ཙུ་བ།བདེ་གཤེགས་སྐྱེས་པོ་ལ།།
དེའི་ཆེ་ཉི་ལྟར་ཟངས་འབྲའི་སྣང་བ་འབྱུང་།།

དེ་ཡང་སེམས་གསུམ་པ་བསྐྱེད་པའི་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྐྱེས་པོ་
དེ་ལ་ས་གསུམ་པ་དེའི་ཆེ། ཉི་མ་འཆར་ལ་ཁད་པའི་དུས་སྟུ། “ཟངས་འབྲ་
བའི་སྣང་བ་འབྱུང་བ་ལྟར་བྱང་སེམས་འདི་ལ་ཡང་ཡེ་ཤེས་གྱི་སྣང་བ་འབྱུང་
རྡོ།།”

འདི་ནི་ས་དེར་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་འོད་དམར་པོ་འཕམ་དམར་སེར་གྱིས་ཀྱུན་ཏུ་
ཁྱབ་པའི་སྣང་བ་འབྱུང་བའོ། རིན་ཆེན་འབྲེང་བ་ལས་ཀྱང་། “ས་གསུམ་པ་ནི་
འོད་བྱེད་པའོ། ཡེ་ཤེས་ཞི་བའི་འོད་འབྱུང་སྲིད། བསམ་གཏན་མངོན་ཤེས་
སྐྱེས་པ་དང་། འདོད་ཆགས་ཞེ་སྣང་ཡོངས་ཟད་སྲིད། དེ་ཡི་རྣམ་པ་སྐྱིན་པས་
ན། བཟོད་དང་བཙོན་འགྲུས་སྟག་པར་སྐྱོད། ལྷ་ཡི་དབང་ཆེན་མཁས་པ་སྟེ།
འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་སྣོག་པ་ཡིན།།” ཞེས་གསུངས་སོ།།

གཉིས་པ།

ཁྱད་པར་གྱི་ཚོས་སའི་ཡོན་ཏན་ལ་བཞི།

ས་འདིར་བཟོད་པ་སྟག་པར་བསྟན་པ། བཟོད་པ་གཞན་རི་ལྟར་བསྟན་

པའི་ཚུ་ལ། བཟོད་པའི་པར་ཕྱིན་གྱི་དབྱེ་བ། ས་འདིར་འབྱུང་བའི་དག་པའི་
ཡོན་ཏན་གཞན་བསྟན་པའོ།།

དང་པོ།

ས་འདིར་བཟོད་པ་ལྷག་པར་བསྟན་པ་ནི།

“ཡེ་ཤེས་གྱི་སྒྲུང་བ་དེ་ལྟ་བུ་རྟེན་པའི་བྱང་སེམས་དེ་ལ། བཟོད་པའི་
པར་ཕྱིན་ལྷག་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར།” “གལ་ཏེ་”ཞེས་སོགས་སྟོས་སོ།།

སྒྲུང་བ་འདད་པའི་སྐྱིན་པ་དང་ཚུ་ལ་ཁྲིམས་ལྷག་པ་ནི་འདི་ལ་ཡར་ལྡན་
དུ་ཡོད་པས། འདིར་ནི་པར་ཕྱིན་ལྷག་མ་བརྒྱད་གྱི་ནང་ནས་བཟོད་པ་ལྷག་
པའོ། ལྷག་ལྷགས་ནི་བཟོད་པའི་པར་ཕྱིན་གྱི་ཉམས་ལེན་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་
ཅེས་ལྷག་མ་བདུན་ལ་འདིར་མི་འབྱུང་བའོ།།

དེ་ཡང་”བྱང་སེམས་ས་གསུམ་པ་བ་ནི་གཞན་གྱིས་སེམས་བསྐྱེད་
བའི་ཕྱིར་དང་།” ཤེས་བྱའི་བྱད་ཤིང་ཞེས་པར་བའདད་པ་”དེ་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་
”ཞེ་བ་”ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་དག་གི་”ཀུན་ནས་”མནར་སེམས་གྱི་གཞི།”
འདིས་བདག་དང་བདག་གི་གཉེན་ལ་གཞོན་པ་སྒྲུང་བྱས་སོ། ད་ལྟ་བྱེད་དོ།
མ་འོངས་པ་ན་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པའི་”དོགས་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་དེ་
ལྟ་བུའི་སྟོ་གསུམ་གྱི་འཇུག་པ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་མིན་”པའི་ཕྱིར།

ཅུ་བ། གལ་ཏེ་གནས་མིན་འབྲུག་པ་འགའ་ཡིས་དེའི།།

ལུས་ལས་ཤེ་རུས་བཅས་ཡུན་རིང་དུ།
སྤང་རེ་རེ་ནས་བཅད་པར་གྱུར་གྱང་དེའི།
བཟོད་པ་གཅོད་པར་བྱེད་ལ་ལྷག་པར་སྐྱེ།

ཁོང་ཁྱོད་བའི་༡༠"གནས་མིན་པ་ཞེས་ཁྱུང་པར་དུ་བྱས་སོ།" དེ་ལྟར་
ཡིན་གྱང་གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་བ་ལ་ཁོང་ལུགས་པ་ལགའ་ཡིས་"བྱང་སེམས་
དེའི་ལུས་ལས་ཤེ་རུས་བཅས་པ་ལྟར་པ་དང་བཅས་པ་དང་། ཤེན་ཏུ་
ཆེ་བ་མི་གཅོད་པར་སྤང་རེ་རེ་ནས། རྒྱན་གཅིག་ལ་མི་གཅོད་པར་སྤྲོད་ཅིང་
སྤྲོད་ཅིང་དུས་ལྷུང་བ་ལ་གཅོད་པར་བེན་པར་མི་བྱེད་པར། ཡུན་རིང་མོ་
ཞེག་ཏུ་གཅོད་པར་གྱུར་གྱང་། གཅོད་པ་པོ་དེ་ལ་སེམས་ལུགས་པ་མི་ལྷུང་
བ་ཚམ་དུ་མ་བཟད་ཀྱི། སྤྲིག་པ་དེའི་རྒྱུ་གྱིས་དཔྱུལ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྤྲིག་
བསྐྱེལ། དེགས་མ་ཐུན་གཞན་ལས་ལྷག་པར་ལྷོང་བར་དམིགས་པའི་བྱང་
སེམས་ལ། གཅོད་བྱེད་དེ་ལ་དམིགས་ནས་ཆེས་ལྷག་པར་བཟོད་པ་སྐྱེད་
པར་ལྷུང་བའོ།།"

འདི་ནི་བཟོད་པ་ལྷག་པའི་ལྷག་ཚུལ་ཡིན་པས། རབ་དགའ་སོགས་ས་
གཉིས་སུ་ལུས་བཅད་པ་ལ་རྒྱུད་མི་ལུགས་པ་ཡོད་གྱང་། བཟོད་པ་ལྷག་
པར་སྐྱེ་བ་མེད་པར་གསལ་བས། བཟོད་པ་ལྷག་པ་ནི་ས་འདི་ནས་བཟུང་སྟེ་
ལྷུང་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། "དཔྱུལ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྤྲིག་བསྐྱེལ་ལྷག་པ་ལ་
དམིགས་ནས། བཟོད་པ་ལྷག་པར་ལྷུང་བ་ལབའ་ཞེག་ཏུ་མ་བཟད་ཀྱི།" "གང་

གི་ཕྱིར།”

ཙུ་བ། བདག་མེད་མཐོང་བའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ལ།།

གང་ཞིག་གང་གིས་གང་ཆེ་ཇི་ལྟར་གཙོད།།

གང་ཕྱིར་ཆོས་ཀུན་དེ་ཡིས་གཟུགས་བརྟན་ལྟར།།

མཐོང་བ་དེས་ཀྱང་དེ་ཡིས་བཟོད་པར་འགྱུར།།

བདག་མེད་མཐོང་བའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ཡི་ལུས་ལ། གང་གིས་གཙོད་པ་དང་། གང་ཞིག་གཙོད་པར་བྱ་བ་དང་། ཏུས་གང་གི་ཆེ་ཚུལ་ཇི་ལྟར་གཙོད་པའི་འཁོར་གསུམ་གྱི་ཆོས་རྣམས། ས་གསུམ་བ་བ་”དེ་ཡིས་གཟུགས་བརྟན་ལྟར་བྱང་མཐོང་བ་དང་། བདག་དང་བདག་གི་བའི་”ཀུན་བརྟགས་གྱི་”འདུ་ཤེས་དང་བྲལ་བ་”དེས་ཀྱང་། བྱང་སེམས་དེ་ཡིས་བཟོད་པར་འགྱུར་རོ།།

འགྲེལ་པར་”ཀྱང་གི་སྐྱེ་བའི་བཟོད་པའི་རྒྱ་བསྐྱ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །”ཞེས་མི་འབྲུག་པའི་རྒྱ་སྐྱ་མར་མ་བཟད། བཤད་པ་མ་ཐག་པ་འདིས་ཀྱང་བཟོད་ཅེས་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། འདིའི་ཕྱིར་ཡང་ཞེས་གསུངས་པས། མཐོང་བ་དེས་ཀྱང་ཞེས་བསྐྱེད་རྒྱ་ཡིན་ལོ།།

གཉེས་པ།

བཟོད་པ་གཞན་ཇི་ལྟར་བསྟེན་པའི་ཚུལ་ལ་གཉེས།

ཁོང་ཁྱོད་བྱ་བར་མི་རིགས་པ་དང་། བཟོད་པ་བསྟེན་པར་རིགས་པའོ།།
དང་པོ།

ཁོང་ཁྱོད་བྱ་བར་མི་རིགས་པ་ལ་བཞི།

དགོས་པ་མེད་ཅིང་ཉེས་དམིགས་ཆེ་བས་ཁོང་ཁྱོད་བྱ་བར་མི་རིགས་པ།
ཕྱིས་ཀྱི་སྐྱབས་བསྐྱེད་མི་འདོད་པ་དང་གཞོན་ལན་བྱེད་པ་གཉེས་འགལ་བར་
བསྟེན་པ། ལྟར་ཡུན་རིང་བསགས་པའི་དགོ་བ་འཇོམས་པས་ཁོང་ཁྱོད་བྱ་བར་མི་
རིགས་པ། མི་བཟོད་པའི་སྐྱོན་མང་པོ་བསམས་ནས་ཁོང་ཁྱོད་གཞན་པའོ།།
དང་པོ།

དགོས་པ་མེད་ཅིང་ཉེས་དམིགས་ཆེ་བས་ཁོང་ཁྱོད་བྱ་བར་མི་རིགས་པ་ནི

བཟོད་པ་འདི་“བྱང་སེམས་སར་”གནས་“བ་རྣམས་ཀྱི་”ཐུགས་
དང་“འཚོམ་པའི་ཚོས་ཡིན་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་བྱེད་ཀྱི།” སར་གནས་ལས་
“གཞན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་”མི་འཇོད་པར་“སྐྱང་བའི་རྒྱ་ཡང་
ཡིན་པས། མི་བཟོད་པ་དང་ལྟན་པ་རྣམས་ཁྱོད་བལས་སྟོན་རིགས་པར་འཆད་
པ་ནི།”

ཅུ་བ། གཞོན་པ་བྱས་པས་གལ་ཉེ་དེར་བཀོན་ན།
 དེ་ལ་བཀོན་པས་བྱས་ཟིན་སྟོན་གམ་ཅི།
 དེའི་སྤྱིར་དེར་བཀོན་ངེས་པར་འདིར་དོན་མེད།
 འཇིག་རྟེན་པ་རོལ་ཡང་ནི་འགལ་བར་འགྱུར།

གཞོན་པ་ཞེས་པ་ནས་སྤྱིར་བསྟེན་བྱ་ཞེས་པའི་བར་དོ། “གལ་ཉེ་
 “གཞོན་པ་བྱས་པ་ལས། དེར་ཉེ་གཞོན་བྱེད་ལ་བཀོན་པ་སྟེ་ཁོ་ན། “དེའི་
 ཚེ་གཞོན་པ་བྱས་ཟིན་པ་སྟོན་ཏུ་མེད་པའི་སྤྱིར།” དེ་ལ་བཀོན་པ་སྟེ་དེ་ལ་
 དམིགས་པའི་ཞེ་འཁམ་པ་བྱས་པས། གཞོན་པ་བྱས་ཟིན་པ་སྟོན་གམ་ཅི་
 སྟེ་མི་སྟོན་གོ། །དེའི་སྤྱིར་དེ་ལ་བཀོན་པ་འདིར་ངེས་པར་དོན་མེད་དོ། ཞེ་
 འཁམ་པ་ནི་ཞེ་ལ་བརྟུན་པའི་སེམས་ཀར་ཀར་བ་སྟེ་ཁོ་བ་དང་དོན་གཅིག་
 གོ། དེ་སྤྱིར་དགོས་པ་མེད་པར་མ་ཟེད་“འཇིག་རྟེན་པ་རོལ་གྱི་དོན་དང་ཡང་
 ནི་འགལ་བར་འགྱུར་ཉེ།” ཁོང་ཁོ་ལ་སྐབས་བྱིན་པས་ཤི་བའི་འོག་ཏུ་“རྣམ་
 སྟོན་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་འཕེན་པའི་སྤྱིར་དོ།”

གཉིས་པ།

སྤྱིར་གྱི་སྤྱི་བསྟེན་ལ་མི་འདོད་པ་དང་གཞོན་ལན་བྱེད་པ་གཉིས་འགལ་བར་བསྟན་པ་ནི།

“གང་ཞིག་རང་གི་སྟོན་ཉེས་སྟོན་བྱས་པའི་འབྲས་བུ་སྤྱི་བསྟེན་ལ་
 ལོངས་སྟོན་བཞིན་དུ། དེ་ལ་གཉི་སྤྱི་བསྟེན་གཞན་གྱིས་བདག་ལ་གཞོན་པ་

བྱས་སོ་སྣམ་དུ་ཉོག་པ་དེ་ལ་ནི། གཞོན་བྱེད་ལ་ཁོ་བ་སྐྱེ་ལ། གཞོན་ལན་བྱས་
པས་སྤྱིས་དེའི་གཞོན་པའི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་མི་འབྱུང་བར་འདོད་པ་དེ་ཡང་བསྐྱོག་
པར་བྱ་བའི་སྤྱིར་བཏགས་པ་"ནི།

ཅུ་བ། སྤོན་བྱས་པ་ཡི་མི་དགའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་གང་།
ཟད་པར་བྱེད་པར་བརྗོད་པར་འདོད་པ་དེ་ཉིད་ཀོ།།
གཞན་ལ་གཞོན་པ་དང་ནི་ཁོ་བས་སྐྱུག་བསྐྱེལ་སྤྱིར།
ས་བོན་ཉིད་དུ་ཇི་སྟེ་བྱུང་ན་འབྲིད་པར་བྱས།།

རང་གི་"ལྷས་ལ་གཞོན་པའི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་ཆེན་པོ་དབྱ་དག་གིས་
བསྐྱབས་པ་དེ་ནི། སྤོན་བྱས་པ་ཡི་སྤོག་གཙོད་ཀྱི་མི་དགོ་བའི་ལས་ཀྱི་
འབྲས་བུ། ངན་སོང་གསུམ་དུ་རྣམ་སྤོན་དག་པོ་སྤོང་ཞིང་། རྒྱ་མཐུན་གྱི་
འབྲས་བུ་སྐྱུག་མར་ལྷས་པ་ཅན་རྣམས་ཀྱི། རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིད་དུ་
མི་འོང་བ་མ་ལྷས་པ་སྤོག་པའི་རྒྱ་གང་ཡིན་པ།" ལས་ཀྱི་སྐྱུག་མ་ཟད་པར་
བྱེད་པར་བརྗོད་པར་འདོད་པ་དེ་ཉིད་ཀོ་སྟེ་ནི། གཞན་ལ་གཞོན་པའི་ལན་
བྱེད་པ་དང་། རྒྱད་ཁོང་ནས་འབྲུག་པའི་ཁོ་བས་སྐྱུག་བསྐྱེལ་འདིར་སྤོང་བ་
ལས་ཆེས་སྐྱུག་པའི་སྐྱུག་བསྐྱེལ། སྤྱིར་ཉེ་སྤྱིར་ཡང་སྐྱུག་བསྐྱེལ་དེའི་ས་བོན་
ཉེ་རྒྱ་ཉིད་དུ། ཇི་སྟེ་བྱུང་ན་འབྲིད་པར་བྱེད་པ་རིགས་ཉེ་མི་རིགས་སོ།།

“དེས་ན་སྒྲོན་པས་ནད་གསོ་བའི་ཐབས་སུ་གྱུར་བ་གཙུག་གས་བུ་ཚོར་
པོས་གཏར་བའི་སྐྱབ་བསྐྱེད་ལ་བཟོད་པར་བྱ་བ་ལྟར། ལུགས་ཀྱི་སྐྱབ་
བསྐྱེད་མཐའ་ཡས་པ་སྒྲོག་པའི་དོན་དུ། འབྲུལ་གྱི་སྐྱབ་བསྐྱེད་ཚུར་དུ་ལ་
ཆེས་ཤིན་ཏུ་བཟོད་པར་རིགས་སོ།།”

གསུམ་པ།

སྐར་ཡུན་རིང་བསགས་པའི་དགོ་བ་འཛོམས་པས་ཁོང་ཁོ་བར་མི་རིགས་པ་ལ་གཉིས།

དཀྱུས་ཀྱི་དོན་དང་། ཞར་བུང་གི་དོན་བཤའ་བའོ།།

དང་པོ།

དཀྱུས་ཀྱི་དོན་ནི།

“མི་བཟོད་པ་ནི་རྣམ་སྒྲིན་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་ཡངས་པ་འཕེན་པའི་རྒྱ་
ཡིན་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་བཟོད་ཀྱི། ཡུན་རིང་དུ་བསགས་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་
ཚོགས་བཟང་པའི་རྒྱ་ཡང་ཡིན་ལོ། །

ཞེས་སྟོན་པ་ནི།”

ཅུ་བ། གང་སྤྱིར་རྒྱལ་སྐྱེས་རྣམས་ལ་ཁྲིས་པ་ཡིས།།

སྤྱིན་དང་ཁྲིས་ས་བུང་དགོ་བ་བསྐྱེད་པ་བརྒྱུད།།

བསགས་པ་སྐྱད་ཅིག་གིས་འཛོམས་དེ་ཡི་སྤྱིར།།

མི་བཟོད་ལས་གཞན་སྡིག་པ་ཡོད་མ་ཡིན།།

གང་གི་སྲིད་"བྱང་སེམས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་དེས།" ཡུལ་དེ་བྱང་
 སེམས་ཡིན་པར་མ་ངེས་པས་སམ། ཡང་ན་"བྱང་སེམས་སྲུ་ངེས་ཀྱང་ཉོན་
 མོངས་ཀྱི་གོམས་པ་ཤས་ཆེས་པས། རྒྱལ་སྐྱས་བྱང་ཚུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་
 པ་རྣམས་ལ། བདེན་པ་དང་མི་བདེན་པའི་ཉེས་པ་ལྷག་པར་སློབ་བཏགས་ནས།
 ཁོང་ཁྱོ་བའི་བསམ་པ་སྐད་ཅིག་ཅམ་ཞིག་སྐྱེད་ན་ཡང་། དེ་ཅམ་གྱིས་ཀྱང་
 བསྐྱལ་པ་བརྒྱུར་བསགས་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་སྐྱར་བཤམ་པའི་
 སྲིད་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་པར་སྲིད་གོམས་པ་ལས་"བྱང་བའི་དགོ་བ་
 རྣམས་"འཇོམས་པར་འགྱུར་ན། བྱང་སེམས་མ་ཡིན་པས་བྱང་སེམས་ལ་
 "ཁོང་ཁྱོ་བ་"བསྐྱེད་ན་ལྟ་ཅི་སློབ་ཏེ།" དེའི་སྲིད་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོའི་ཚུའི་ཚད་
 སྲང་གི་གྲངས་ཀྱིས་ངེས་མི་རུས་པ་ལྟར། བྱང་སེམས་ལ་ཁྱོས་པའི་རྣམ་པར་
 སྲིད་པའི་མཚམས་ངེས་པར་མི་རུས་སོ། "དེ་ཡི་སྲིད་དེ་ལྟར་ན་འབྲས་བུ་
 ཡིད་ཏུ་མི་འོང་བ་འཕེན་པ་དང་། དགོ་བ་ལ་གཞོད་པ་བྱེད་པའི་སྡིག་པ་ནི།
 མི་བཟོད་པ་ཁོང་ཁྱོ་ལས་གཞན་པའི་མཚོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡོད་པ་མ་
 ཡིན་ལོ།།"

"བདེན་པའི་ཉེས་པ་ལྷག་པར་སློབ་བཏགས་པ་ནི། ཚུང་ཏུ་ལ་ཆེན་པོར་
 སློབ་བཏགས་པའོ།།" ཞེས་འགྲེལ་བཤམ་ལས་བཤམ་དོ།། དགོ་ཅུ་འཇོམས་
 པར་བཤམ་པ་དེ་ཡང་འཇམ་དཔལ་རྣམ་པར་རོལ་པའི་མདོ་ལས། "འཇམ་

དཔལ་ཁོང་ཁྲོ་བ་ཁོང་ཁྲོ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། བསྐྱེད་པ་བརྒྱུད་བསམགས་པའི་
དགོ་བ་ཉེ་བར་འཇོམས་པར་བྱེད་པ་དེའི་ཕྱིར། ཁོང་ཁྲོ་བ་ཞེས་བྱའོ།།” ཞེས་
གསུངས་པའོ།།

མདོ་དེ་ལས་ཁོང་ཁྲོ་བའི་ཡུལ་རྟེན་གཉིས་བྱང་སེམས་ཡིན་མིན་མི་
གསལ་ཡང་། འགྲེལ་པར་ཡུལ་རྟེན་གཉིས་ཀ་བྱང་སེམས་གྱི་དབང་དུ་བྱས་
པར་གསུངས་པ་ནི། རྣམ་པར་རོལ་པའི་མདོ་དེ་བྱངས་པའི་གོང་ཉིད་དུ། མདོ་
ཀུན་ལས་བརྟུས་སུ་བྱམས་པ་སེང་གོ་སྐྱའི་མདོ་བྱངས་པ་ལས། “བྱང་ཚུབ་
སེམས་དཔལ་གང་ལ་ལ་ཞིག་གིས། ལྟོང་གསུམ་གྱི་ལྟོང་ཆེན་པོའི་འཇིག་
རྟེན་གྱི་ཁམས་སུ་གཏོགས་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྐྱོས་པ་དང་།
བརྒྱུད་པ་དང་དབྱུག་པ་དང་། ལུ་ཚུར་གྱིས་བརྟེན་པ་དེ་ཅམ་གྱིས། བྱང་
ཚུབ་སེམས་དཔལ་ལ་མ་ཕྱུང་ཞིང་མས་པར་མི་འགྱུར་གྱི། བྱང་ཚུབ་སེམས་
དཔལ་གང་གིས་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་གཅིག་ལ། ཐ་ན་གཞོན་སེམས་དང་།
ཐ་བ་དང་ཞེ་སྤང་གི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དེ་ཅམ་གྱིས། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་
ལ་མ་ཕྱུང་ཞིང་མས་པར་འགྱུར་འོ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་དེས་ཐམས་
ཅད་མཁྱེན་པ་ཡོངས་སུ་མ་བཏང་ན། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་བྱང་ཚུབ་
སེམས་དཔལ་ཅིག་ཤོས་ལ་གཞོན་སེམས་དང་། ཐ་བ་དང་སྤང་བའི་སེམས་
ཇི་སྟེད་དུ་བསྐྱེད་པ་དེ་རྟེན་གྱི་བསྐྱེད་པར་གོ་ཆ་གཞོན་ཡང་བགོ་དགོས་
སོ།།” ཞེས་གསུངས་པས་ཡུལ་རྟེན་གཉིས་ཀ་བྱང་སེམས་ལ་གསུངས་པ་དེ་
ལ་བརྟེན་ནས་མཛད་པར་མདོན་འོ།།

འོན་སྟོབ་དཔོན་དཔའ་པོ་དང་། ཞི་བ་ལྷ་ས། "བསྐྱལ་བ་སྟོང་དུ་
བསགས་པ་ཡི། །སྦྱིན་དང་བདེ་གཤེགས་མཚོན་ལ་སོགས། །ལེགས་སྦྱང་
གང་ཡིན་དེ་ཀུན་ཡང་། །ཁོང་ཁོ་གཅིག་གིས་འཇོམས་པར་བྱེད། །"ཅེས་
བསྐྱལ་བ་སྟོང་དུ་བསགས་པའི་དགོ་བ་འཇོམས་པར་བྱེད་པར་གསུངས་པ་
ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། སྦྱོང་འཇུག་གི་འགྲེལ་བ་ཁ་ཅིག་ལས། བསྐྱལ་བ་སྟོང་
ལྷག་དུ་མར་བསགས་པའི་དགོ་བ། སེམས་ཅན་ལ་སྤང་བས་འཇོམས་ཞེས་
ཟེར་མོད་ཀྱང་ཡིད་ཆེས་པར་དགའོ།།

སྟོབ་དཔོན་དེ་གཉིས་ཀྱིས་ཡུལ་རྟེན་ལ་གསལ་ཁ་མ་མཛད་ཀྱང་།
བསྐྱལ་བ་བརྒྱའམ་སྟོང་དུ་བསགས་པའི་དགོ་རྩ་འཇོམས་པའི་ཁོང་ཁོའི་
ཡུལ་ལ་ནི། བྱང་སེམས་དགོས་སོ། །ཁོ་བའི་རྟེན་ནི་བྱང་སེམས་བདག་ཉིད་
ཆེན་པོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལ་དཔགས་ན། ཡུལ་གྱི་བྱང་སེམས་ལས་བྱང་
སེམས་སྟོབས་ཆེ་བ་ཅིག་འདྲའོ། །

དེ་ལ་ཁོ་བའི་རྟེན་ནི་བྱང་སེམས་སོ་སྐྱེར་ངེས་ལ། ཡུལ་ལ་ནི་ས་ཐོབ་
མ་ཐོབ་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་ན་བྱང་སེམས་སྟོབས་ཆེ་བས་ཚུང་བ་ལ་
དང་། ཚུང་བས་ཆེ་བ་ལ་དང་། ཡུལ་དང་རྟེན་སྟོབས་མཉམ་པས་མཉམ་པ་ལ་
ཁྲིས་པ་གསུམ་སོ། །དེའི་དང་པོ་ལ་ནི་བསྐྱལ་བ་བརྒྱ་ཡིན་ལ། བྱང་སེམས་
མ་ཡིན་པས་བྱང་སེམས་ལ་ཁྲིས་ན་ནི་བསྐྱལ་བ་སྟོང་དུ་མངོན་ཏེ། གཉིས་
པ་དང་གསུམ་པ་དང་། གཉིས་པའི་ཡུལ་གྱི་མཚོག་དམན་གྱི་ཁྱད་པར་ལ་
བརྟེན་ནས་དགོ་རྩ་འཇོམས་པ་ཡང་ལྷང་ལ་བརྟེན་ནས་དབྱེད་པར་བྱའོ།།

སྟོང་གསུམ་གྱི་ཞེས་པ་ནས་སྐྱས་པར་མི་འགྱུར་བའི་བར་གྱིས་ནི།
བྱང་སེམས་གྱིས་བྱང་སེམས་མིན་པ་ལ་ཡིད་གྱིས་ཁྲིམ་ནས། ངག་གིས་
ག་ཞེ་བ་དང་ལུས་གྱིས་བརྟེན་པ་བསྟན་པ། དེ་ཡང་བྱང་སེམས་ལ་མ་སྐྱུང་བ་
དང་། བྱང་སེམས་མས་པ་དང་མི་འདྲ་བར་བསྟན་པས། དེ་འདྲ་བ་ལ་ནི་གཞི་
ནས་གོ་ཆ་བགོ་བ་མི་དགོས་པར་ཞེས་སོ། །བྱང་སེམས་གྱིས་བྱང་སེམས་
གཅིག་ལ་ཡང་ལུས་ལྷན་ཅུ་མ་ཐོན་པར་ཡིད་གྱིས་སྐྱང་བ་ཅམ་བསྐྱེད་ན་ནི།
སེམས་དེ་བསྐྱེད་གངས་ཇི་ཅམ་པ་དེ་ཅམ་གྱི་བསྐྱེད་པར་གཞི་ནས་གོ་ཆ་
བགོ་དགོས་པར་བསྟན་འོ།།

དེ་ལྟ་བུའི་ཡུལ་ནི་ལུང་བསྟན་ཐོབ་པའི་སེམས་དཔའ་དང་། ཉེན་ནི་ལུང་
བསྟན་མ་ཐོབ་པར་མངོན་ཉེ། སྐྱུང་བ་ལས། "ལུང་བསྟན་མ་ཐོབ་བྱང་ཚུབ་
སེམས་དཔའ་གང་ཞིག་གིས། ལུང་བསྟན་ཐོབ་ལ་སེམས་ཁྲིམ་ཚོད་པ་ཚོམ་
བྱེད་ན། ཐ་བ་སྐྱོན་ལྡན་སེམས་གྱི་སྐྱུང་ཅིག་ཇི་སྟེད་པ། དེ་སྟེད་བསྐྱེད་པར་
གཞི་ནས་གོ་ཆ་བགོ་དགོས་སོ།།" ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཞི་ནས་གོ་ཆ་བགོ་དགོས་པ་ནི། དཔེར་ན་བྱང་སེམས་གྱི་ཚོགས་
ལམ་ཆེན་པོ་ནས། སྐྱུར་པོར་སྐྱོར་ལམ་དུ་འཕོ་བུབ་པ་ཞིག་གིས། ལུང་
བསྟན་ཐོབ་པ་ལ་ཁྲིམ་ན། ཁྲི་སེམས་གྱི་གངས་དེ་སྟེད་གྱི་བསྐྱེད་པར་སྐྱོར་
ལམ་དུ་འཕོ་མི་རུས་པར། གཞི་ནས་ལམ་ལ་སྐྱོབ་དགོས་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་
ལ་སྐྱོད་འཇུག་ལས། "གང་ཞིག་དེ་འདྲའི་རྒྱལ་སྐྱེན་བདག་ལ། གལ་
ཉེ་ངན་སེམས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་དེ། །ངན་སེམས་བསྐྱེད་པའི་གངས་བཞིན་

བསྐྱལ་པར་ནི། །དུལ་བར་གནས་པར་འགྱུར་ཞེས་ཐུབ་པས་གསུངས།།
 ཞེས་བྱང་སེམས་ལ་ཁོང་ཁྱོ་བའི་སེམས་བསྐྱེད་བྱངས་ཇི་སྟེད་པ་དེ་སྟེད་
 གྱི་བསྐྱལ་པར་དུལ་བར་གནས་པར་གསུངས་ལ། བསྐྱལ་པ་མང་པོར་
 བསགས་པའི་དགོ་ཅ་འཇོམས་པའི་ཉེས་དམིགས་ཀྱང་ཡོད་ལ། ལྷུང་བསྟན་
 ཐོབ་པ་ལ་མ་ཐོབ་པས་ཁྱོས་ན་ནི་དུལ་བར་གནས་པ་བཤམ་མ་ཐག་པ་དང་
 འདྲ་ལ། དེ་སྟེད་གྱི་བསྐྱལ་པར་གཞི་ནས་གོ་ཆ་བགོ་བ་དགོས་པ་དང་གཉིས་
 ཡོད་དེ།

རྣམ་པར་འཐག་པ་བསྐྱུས་པ་ལས་གསུངས་པའི་ཚོས་སྟོང་བྱང་བས་
 ལོ་བདུན་གྱི་བར་དུ་ཉེན་གཅིག་ཅིང་དུས་གསུམ་དུ་ཉེས་པ་བཤམས་ན་རྣམ་
 སྟོན་དག་ཀྱང་བཟོད་པ་འཐོབ་པ་ལ་སྐྱུར་ན་འང་བསྐྱལ་པ་བཅུ་དགོས་པར་
 གསུངས་པ་ལྟར། སྟོ་དུ་མ་ནས་བཤམས་བསྐྱུས་བྱས་ན། ལམ་བུལ་དུ་
 སོང་བ་སོར་མ་ཚུད་ཀྱང་། རྣམ་སྟོན་སྟོང་བ་འདག་པར་འགྱུར་བས་འབད་
 པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ།

ཞར་བྱང་གི་དོན་བཤམ་པ་ནི།

ཡུལ་ཉེན་གཉིས་ཀ་བྱང་སེམས་མིན་ཀྱང་། ཁོང་ཁྱོ་སྐྱེས་ན་དགོ་ཅ་
 འཇོམས་པ་ཡོད་དེ། ཐམས་ཅད་ཡོད་སྟེའི་གཞུང་བསྐྱབ་བདུས་སུ་བྱངས་པ་
 ལས། "དགོ་སྟོང་དག་དགོ་སྟོང་གིས་འདི་ལྟར་སྐྱ་དང་སེན་མོའི་མཚོད་ཉེན་

ལ་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་གྱིས་ཕྱག་འཚལ་ཏེ། སེམས་དང་བར་བྱེད་པ་ལ་
 ལྟོས། བཙུན་པ་དེ་ལྟ་ལགས་སོ། །དགོ་སྤོང་དག་དགོ་སྤོང་འདིས་ཇི་ཅམ་
 ཞིག་ལོན་པའི་འོག་དཔག་ཚད་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྤོང་ན་གསེར་གྱི་འཁོར་ལོ་ལ་
 ཕྱག་པའི་བར་ན། བྱེ་མ་ཇི་སྟེད་ཡོད་པ་དེ་སྟེད་དུ། དགོ་སྤོང་འདིས་འཁོར་
 ལོ་སྐྱར་བའི་རྒྱལ་སྤིད་སྤོང་འགྲུར་དུ་ཡོངས་སྤོད་པར་འགྲུར་ལོ། །" ཞེས་
 བྱ་བ་ནས། "དེ་ནས་ཆེ་དང་ལྡན་པ་ཉེ་བར་འཁོར་གྱིས། བཙུན་ལྡན་འདས་
 ག་ལ་བ་དེ་ལོགས་སུ་ཐལ་ལོ་སྐྱར་བ་བཏུད་དེ། བཙུན་ལྡན་འདས་ལ་འདི་
 སྐད་ཅེས་གསོལ་ཏོ། །བཙུན་ལྡན་འདས་གྱིས་དགོ་སྤོང་གི་དགོ་བའི་རྩ་བ་དེ་
 ལྟ་བུར་ཆེ་བར་གསུངས་ན། བཙུན་ལྡན་འདས་དགོ་བའི་རྩ་བ་དེ་དག་གང་དུ་
 བསྐྱབས་པ་དང་། ཡོངས་སུ་བྱང་བ་དང་། ཡོངས་སུ་བྱད་པར་འགྲུར། ཉེ་བར་
 འཁོར་ཇི་སྟར་ཚངས་པ་མཚུངས་པར་སྤོད་པ་ལ་མ་སྐྱུང་བ་དང་། མས་པར་
 བྱས་པ་དེ་ལྟ་བུ་ནི་ངས་མ་མཐོང་སྟེ། ཉེ་བར་འཁོར་དེས་དགོ་བའི་རྩ་བ་ཆེན་
 ལོ་འདི་དག་བསྐྱབས་པ་དང་། ཡོངས་སུ་བྱང་བ་དང་། ཡོངས་སུ་བྱད་པར་
 འགྲུར་ལོ། ཉེ་བར་འཁོར་ཏེ་དེ་ལྟ་བུས་ན་ཅི་ནས་མགལ་བ་ལ་ཡང་སེམས་
 གྱིས་གཞོན་པར་མི་བྱ་ན། རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་བཅས་པའི་ལྷུས་ལ་ལྟ་
 ལྟོས་གྲང་ཅི་དགོས།" ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ལོ།།

དེ་ལ་བསྐྱབས་པ་ནི་དགོ་རྩ་སྐྱུན་ཚོགས་ཆེས་ཆེ་བ་སྐྱེད་པ་ཚུང་དུ་
 བཏང་། རྒྱན་རིང་སྐྱེད་པ་ཕྱང་དུ་བཏང་བ་ལྟ་བུ་སྟེ། འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་མ་
 བཙུན་པ་བྱད་པ་ཚུང་དུ་ལོ། །བྱང་བ་ནི་བྱད་པ་འབྲིང་ལོ། །གཏུགས་པ་ནི་

ཟད་པ་ཆེན་པོར་མངོན་ལོ།།

ཟླ་བ་སྐྱོན་མའི་མདོ་མདོ་བརྟམ་སུ་། ༡ དངས་པ་ལས་ཀྱང་། "པན་ཚུན་གཞོན་པའི་སེམས་སུ་གང་བྱེད་པ། དེ་ལ་ཚུལ་བྲིམས་ཐོས་པས་སྐྱོབ་མི་བྱེད། །བསམ་གཏན་དང་ནི་དགོན་གནས་མི་སྐྱོབ་སྟེ། །སྐྱིན་དང་སངས་རྒྱས་མཚོན་པའང་སྐྱོབ་མི་བྱེད། །

"ཅེས་གསུངས་ཏེ་པན་ཚུན་ནི་གོགས་ཚངས་པ་མཚུངས་པར་སྐྱོད་པའོ། །ཚུལ་བྲིམས་སོགས་དུག་གིས་མི་སྐྱོབ་པ་ནི། །ཁོང་བྲིས་དག་ཅ་འཛོམ་པ་འགོག་མི་རུས་པའོ། །གཞོན་བྱའི་དག་ཅ་ནི་སྤར་གྱི་མདོ་ལས་གསལ་བར་མ་བཤད་ལ། སྐྱོད་འཇུག་ལས། ༢ "སྐྱིན་དང་བདེ་གཤེགས་མཚོན་པ་སོགས་དང་། འཇུག་པར་སྐྱིན་པ་དང་ཚུལ་བྲིམས་ལས་"བྱུང་བ་ལ་བཤད་དེ། འགྲེལ་པར་༢ བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་ཞེས་གསུངས་པས་བདག་མེད་ལེགས་པར་རྟོགས་པའི་དག་ཅ་ལ་མི་བྱེད་པ་འདྲ་སྟེ་དབྱེད་དོ།།

འོ་ན་སྟོ་གོས་མི་ཟད་པས་བསྟན་པའི་ལུང་མདོ་བརྟམ་སུ་དངས་པ་ལས། "རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོར་ཚུ་ཐེགས་སྤུང་བ་ནི། བསྐྱལ་པ་ཆེན་པོ་མ་བྱུང་གི་བར་དུ་མི་ཟད་པ་"དཔེར་མཛད་ནས། བྱང་ཚུབ་ཏུ་བསྐྱོས་པའི་དག་ཅ་ཡང་བྱང་ཚུབ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་མི་ཟད་པར་"གསུངས་པ་དང་། སྤོང་པོ་བཞོན་པ་ལས་ཀྱང་། དདུལ་ཚུའི་རིགས་གསེར་དུ་སྤང་བ་ཞེས་པ་སྤང་གཅིག་གིས། ལྷགས་སྤང་སྤོང་གསེར་དུ་བསྐྱུར་ཡང་། ལྷགས་དེས་དེ་ཟད་པར་བྱ་མི་རུས་པ་དཔེར་མཛད་ནས། བྱང་ཚུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་དདུལ་ཚུའི་ཁམས་

ནི། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་ལྷགས་ཐམས་ཅད་གྱིས་ཟད་པར་མི་རུས་པར་
གསུངས་པས། སེམས་བསྐྱེད་དང་དེས་ཟིན་པའི་དགོ་བ་དང་། བྱང་ཆུབ་
ཏུ་བསྐྱོས་པའི་དགོ་བ་རྣམས་ཁོང་ཁྲོས་འཛོམས་མི་རུས་སམ་སྒྲུལ་ན། དེ་
ནི་མིན་ཏེ་བྱང་སེམས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་དགོ་བ་རྣམས་འཛོམས་པར་
གསུངས་པའི་སྤྱིར་དོ།

དེས་ན་ལྷུང་སྤྱི་མའི་དོན་ནི། འབྲས་བུ་ལྷུང་བས་མི་ཟད་པ་ཡིན་གྱི།
ཁོང་ཁྲོས་མི་འཇོད་པ་མིན་ལ། གཉིས་པའི་དོན་གྱང་སེམས་བསྐྱེད་ལ་བརྟེན་
ནས། ལས་ཉོན་གཏན་ཟད་རུས་པ་སྟར་ལས་ཉོན་གྱིས་ཚུར་མི་རུས་པའོ།

དགོ་བ་རྣམས་པའི་དོན་ཁ་ཅིག་ན་རེ་སྤར་གྱི་དགོ་བ་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་
བུ་སྤྱིར་དུ་སྐྱེད་པའི་རུས་པ་བཅོམ་ནས་འབྲས་བུ་འབྱེན་པ་རྒྱང་བསྐྱེད་ཏེ།
སྐྱོན་ལ་ཞེ་སྤང་སྟེ་བུ་དེའི་འབྲས་བུ་འབྱེན་པ་ཡིན་གྱི། ད་གཤོད་རྒྱུན་དང་ཕྱད་
ན་རང་རང་གི་འབྲས་བུ་མི་འབྱེན་པ་མིན་ཏེ། འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གང་གིས་
གྲང་སྤང་བྱའི་ས་བོན་སྤོང་མི་རུས་ན། ཉོན་མོངས་པས་ས་བོན་སྤོང་བ་མི་
སྤིད་པའི་སྤྱིར་དོ་ཞེས་བེད་དོ།

རྒྱ་མཚན་དེ་ནི་མ་དེས་ཏེ། སོ་སོ་སྐྱེ་བོས་གཉེན་པོ་སྟོབས་བཞེས་མི་
དགོ་བ་སྤྱངས་པའི་མི་དགོ་བ་ཡང་ས་བོན་སྤངས་པ་མིན་གྱང་། ད་གཤོད་
རྒྱུན་དང་ཕྱད་གྲང་རྣམས་སྤིན་འབྱེན་པ་མི་སྤིད་པའི་སྤྱིར་དང་། སྤྱིར་ལམ་རྩེ་
མོ་དང་བཟོད་པ་ཐོབ་པའི་ཆེ་ལོག་སྟེ་དང་། ངན་འགྲོའི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་མི་དགོ་
བའི་ས་བོན་མ་སྤངས་གྱང་། རྒྱུན་དང་ཕྱད་ནའང་ལོག་སྟེ་དང་ལན་འགྲོར་སྐྱེ་

བ་མི་སྲིད་པའི་སྲིད་རོ།།

གཞན་ཡང་། "ལས་གྲིས་འཁོར་བར་སྐྱེ་གང་དང་། ཉེ་བ་གང་དང་།
གོམས་པ་གང་། སློན་བྱས་གང་ཡིན་དེ་དག་ལས། སྲ་མ་སྲ་མ་རྣམས་སློན་
འགྱུར།" ཞེས་མཛོད་འགྲེལ་དུ་མདོ་བྲངས་པ་ལྟར། དག་མི་དགའི་ལས་
གང་སློན་ལ་སློན་པ་དེས། དེ་ཞིག་ལ་ལས་གཞན་དེ་སློན་པའི་གོ་བཀག་
ཀྱང་དེ་ཅེས་གྲིས་དག་བའམ་མི་དག་བ་འཛོམས་པར་གཞག་མི་རུས་ཤིང་
མ་གསུངས་པའི་སྲིད་རོ།། གཞན་དུ་ན་མི་དག་བའི་ལས་སྟོབས་ལྡན་ཐམས་
ཅད་དག་རྩ་འཛོམས་བྱེད་དུ་གསུང་དགོས་པར་འགྱུར་རོ།།

དེས་ན་འདི་ལ་དབུ་མ་སློང་པོའི་འགྲེལ་པར། ༢༧ "མི་དག་བ་སྟོབས་
བཞིས་སྐྱུངས་པ་དང་། ལོག་ལྟ་དང་གཞོན་སེམས་གྲིས་དག་རྩ་བཅོམ་པ་
གཉིས་ཀ་ས་བོན་ཉམས་པ་རྒྱེན་དང་མྱད་ཀྱང་སྐྱེ་གུ་མི་འབྱུང་བ་ལྟར། ད་
གདོད་རྒྱེན་དང་མྱད་ཀྱང་འབྲས་བུ་འབྲིན་མི་རུས་པར་"གསུངས་སོ།།

དག་བ་འཛོམས་པ་ཡང་ཁོང་ཁྱོད་སྐྱེས་མ་ཐག་རྒྱུད་ལ་དག་བ་མེད་པར་
འགོ་བ་མིན་གྱི། འབྲས་བུ་འབྲིན་པའི་རུས་པ་ལ་གཞོན་པ་བྱེད་པའོ།། དེ་
ཡང་ཟད་པ་རྒྱུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་བཤའ་པའི་གང་གཞོན་པ་བྱས་ཚོད་དེ་
སྐར་སློན་མི་རུས་པའོ།།

དེ་ལྟར་ན་གཞོན་པ་སྐྱེལ་ཚུལ་ལ་ལམ་གསར་པ་སྐྱུར་པོར་སྐྱེ་བའི་
རུས་པ་བཅོམ་པ་དང་། བདེ་འགོ་སོགས་གྱི་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་ལ་གཞོན་པ་བྱས་
པ་གཉིས་སོ། །"བྱང་སེམས་ལ་ཁྲོས་པ་དང་བརྟམས་པ་དང་། ཀུན་སློང་ངན་

བས་སྐྱེད་པ་ལ་ཉེས་པ་བྱ་མེད་པ་"མདོ་བརྟུས་ལས་གསུངས་ཤིང་། དེ་ལ་
བྱང་སེམས་སྐྱེད་པ་མ་དེས་དང་། ཁྲོ་བའི་རྒྱ་མཚན་བདེན་མི་བདེན་གཉིས་
འདྲ་བར་གསུངས་པས། ཁོང་ཁྲོ་སྐྱི་དང་ཁྱད་པར་དུ་ཚངས་པ་མཚུངས་པར་
སྐྱོད་པ་དང་། བྱང་སེམས་ལ་དམིགས་པའི་ཁོ་ཁྲོ་འགོག་པ་ལ་རྒྱས་པ་ཅི་
ཡོད་ཀྱིས་འབད་པར་བྱའོ།།

ནམ་སྐྱེད་གི་མདོར་"ཅ་རྒྱུང་ནམས་ཀྱིས་སློན་བསྐྱེད་པའི་དགོ་ཅ་
འཛོམས་པ་"དང་། བསྐྱེད་བརྟུས་ལས། རྟེན་བཀྱར་ལ་ལྷག་པར་ཞེན་པས་
བྱིམ་ལ་ལྷ་བ་དང་། མདོན་པའི་ང་རྒྱལ་གྱིས་ཁེངས་པ་དང་། ཚོས་སློང་བས་
ཀྱང་སློན་བསྐྱེད་པའི་དགོ་བ་ཟད་པར་བྱེད་ཅིང་། དགོ་བའི་ཚོས་རྒྱས་པར་
མི་འགྱུར་བར་"གསུངས་པས། དགོ་ཅ་འཛོམས་པའི་རྒྱུན་ངོ་ཤེས་པར་བྱས་
ནས། ལྷག་པར་ཡང་སློང་དགོས་སོ། །འདིར་ནི་མདོ་ཅམ་སྐྱེ་མདོ་བརྟུས་དང་
བསྐྱེད་བརྟུས་ངེས་པར་བསྐྱེད་པར་བྱ་བའོ།།

བཞི་པ།

མི་བཟོད་པའི་སློན་མང་པོ་བསམས་ནས་ཁོང་ཁྲོ་དགག་པ་ནི།

"གཞན་ཡང་མི་བཟོད་པ་རྒྱས་པ་མེད་པས་ནི། རང་ཉིད་ཁོ་ན་འཛོམས་
ལ། རྒྱས་པ་ཅན་སྐྱེད་རྗེ་མེད་པས་ནི་རང་གཞན་གཉིས་ཀ་འཛོམས་པ་འདི་
ནི།"

ཅུ་བ། མི་སྤྱལ་གཟུགས་སུ་བྱེད་ཅིང་དམ་པ་མིན་པར་བགྱི།
ཚུལ་དང་ཚུལ་མིན་ཤེས་པའི་རྣམ་དཔྱོད་འཕྲོག་བྱེད་ཅིང་།
མི་བཟོད་པ་ཡིས་སྦྱར་དུ་ངན་འགོར་སྦྱར་བར་བྱེད།

སྦྱེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་བཞིན་མི་སྤྱལ་པའི་གཟུགས་སུ་བྱེད་ཅིང་། དམ་པ་
མིན་པར་བགྱི་བར་བྱེད་པ་དང་། འདི་ནི་བྱ་བའི་ཚུལ་དང་། འདི་ནི་བྱ་བའི་
ཚུལ་མིན་པའོ་སྦྱམ་པའི་རྣམ་དཔྱོད་འཕྲོག་པར་བྱེད་ཅིང་། མི་བཟོད་པ་ཁོང་
ཁོ་ཡིས། ཤེ་བའི་འོག་ཏུ་སྦྱར་དུ་ངན་འགོར་སྦྱར་བར་བྱེད་པའི་ཉེས་དམིགས་
རྣམས་བསམས་ལ། ཅི་ནས་ཀྱང་ཁོང་ཁོ་བ་ལ་སྐབས་མི་སྦྱིན་སྦྱམ་པས་ཁོང་
ཁོ་དགག་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ།

བཟོད་པ་བསྟེན་པར་རིགས་པ་ལ་གཉིས།

བཟོད་པའི་ཡོན་ཏན་མང་པོ་བསམ་པ་དང་། རོན་བསྐྱུས་ཉེ་བཟོད་པ་
བསྟེན་པར་གདམས་པའོ།
དང་པོ།

བཟོད་པའི་ཡོན་ཏན་མང་པོ་བསམ་པ་ནི།

"གལ་ཉེ་མི་བཟོད་པའི་སྦྱོན་དེ་དག་ཡིན་ན། དེ་དང་འགལ་བ་བཟོད་

པའི་ཡོན་ཏན་གང་ཡིན་ཞེ་ན།

ཅུ་བ། བཟོད་པས་བཤའ་བའི་ཐུན་དང་འགལ་ཡོན་ཏན་རྣམས་བྱེད་དོ།

བཟོད་པས་མཛེས་ཤིང་སྐྱེ་བོ་དམ་པ་ལ།

ཕངས་དང་ལྷགས་དང་ལྷགས་མིན་ཤེས་པ་ལ།

མཁས་པར་འགྱུར་ཞིང་དེ་ཡི་འོག་ཏུ་ནི།

སྣ་མིའི་སྐྱེ་དང་སྒྲིག་པ་བཟོད་པར་འགྱུར།

བཟོད་པ་བསྐྱོམས་པས་ནི་སྣར་བཤའ་བའི་ཐུན་པའི་ཁོང་ཁྱོད་སྐྱོན་དང་
འགལ་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་བྱེད་དོ། །དེ་ཡང་བཟོད་པ་བསྐྱོམས་པས་
གཟུགས་མཛེས་པ་ཐོབ་ཅིང་། སྐྱེ་བོ་དམ་པ་རྣམས་ལ་ཕངས་ཤིང་གཅེས་
པ་དང་། ལྷགས་ཏེ་རིགས་པ་དང་ལྷགས་མིན་པ་མི་རིགས་པ་ཤེས་པ་ལ་
མཁས་པར་འགྱུར་ཞིང་། ཤེས་པ་དེ་ཡི་འོག་ཏུ་ནི་སྣ་དང་མིའི་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་
དང་། ཁོང་ཁྱོད་ལ་སོགས་ཀྱིས་བསམགས་པའི་སྒྲིག་པ་བཟོད་པར་འགྱུར་བ་
རྣམས་བསམམས་ལ་བཟོད་པའི་སྣོབས་བསྐྱེད་དོ།

གཉིས་པ།

དོན་བསྐྱེས་ཏེ་བཟོད་པ་བསྐྱེན་པར་གདམས་པ་ནི།

ཅུ་བ། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་དང་ནི་རྒྱལ་སྐྱས་ཀྱིས།

ཁྲོ་དང་བཟོད་པའི་སྐྱོན་ཡོན་རིག་བྱས་ཏེ།
མི་བཟོད་སྤངས་ནས་འཕགས་པའི་སྐྱེ་བོ་ཡིས།
བསྐྱབས་པའི་བཟོད་པ་ཉག་ཏུ་སྦྱར་བསྟེན་བྱ།

སྦྱར་བ་ཤད་པ་དེ་ལྟར་སོ་སོ་སྐྱེ་བོས་ཁྲོས་པའི་སྐྱོན་ཉེས་དམིགས་དང་།
རྒྱལ་སྐྱེས་རྣམས་ཀྱིས་བཟོད་པའི་ཕན་ཡོན་རིག་པར་བྱས་ཏེ། མི་བཟོད་པ་
སྤངས་ནས། འཕགས་པའི་སྐྱེ་བོ་ཡིས་བསྐྱབས་པའི་བཟོད་པ་ཉག་ཏུ་སྦྱར་བྱས་
ཐམས་ཅད་ཏུ་བསྟེན་པར་བྱའོ།

གསུམ་པ།

བཟོད་པའི་ཕར་སྐྱོན་གྱི་དབྱེ་བ་ནི།

"བཟོད་པའི་ཕར་སྐྱོན་ལ་འཇིག་རྟེན་ལས་མ་འདས་པ་དང་། འདས་པ་
གཉིས་སུ་འབྱེད་པ་ནི།" རྫོགས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞེས་པའི་རྟེན་པ་བཞེས་
སྐྱོན་ཏེ།

ཅུ་བ། རྫོགས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་སྤྱིར་བསྐྱོས་ཀྱང་།
གསུམ་དམིགས་ཡོད་ན་དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་པའོ།
དམིགས་པ་མེད་ན་དེ་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཀྱིས།

འཇིག་རྟེན་འདས་པའི་པ་རོལ་ཕྱིན་ཅེས་བསྟན།།

སྣང་བ་འད་པ་ལས་ཤེས་པར་རུས་སོ།།

བཞི་པ།

ས་འདིར་འབྱུང་བའི་དག་པའི་ཡོན་ཏན་གཞན་བསྟན་པ་ནི།

ཅུ་བ། ས་དེར་རྒྱལ་སྤྲུལ་བསམ་གཏན་མངོན་ཤེས་དང་།།

འདོད་ཆགས་ཞེ་སྣང་ཡོངས་སུ་བད་པར་འགྱུར།།

དེས་ཀྱང་ཏྲ་ཏུ་འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་ནི།།

འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་འཇོམས་པར་རུས་པར་འགྱུར།།

“ས་གསུམ་པ་དེར་རྒྱལ་སྤྲུལ་དེ་ལ་བཟོད་པའི་པར་ཕྱིན་དག་པ་དེ་
བཞིན་དུ།” བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སོགས་པ་བཞི་དང་། དེས་མཚོན་ནས་
ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་དང་། རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་དང་། ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་
མཆེད་དང་། སྲིད་ཅེ་སྐྱེ་གཟུགས་མེད་པའི་སྣོམས་འཇུག་བཞི་དང་། བྱམས་
པ་དང་སྣང་རྗེ་དང་དགའ་བ་དང་བཏང་སྣོམས་ཏེ་ཚད་མེད་པ་བཞི་དང་། རྩ་
འབྱུལ་དང་། ལྷའི་རྣ་བ་དང་། གཞན་གྱི་སེམས་ཤེས་པ་དང་། སྣོན་གྱི་གནས་
བྲན་པ་དང་། ལྷའི་མིག་གི་མངོན་པར་ཤེས་པ་ལྗེ་དག་པ་འཕྲོག་པར་འགྱུར་

རྟོ།

བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་པ་འདི་དག་ལ་འཇུག་ལྡང་བྱེད་
ཀྱང་། བྱང་ཚུབ་གྱི་རྒྱ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་བ་མཐོང་བ་དེར་ཆེད་དུ་
བསམས་ཏེ། ལྷོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་ཡི། འཇིག་རྟེན་པའི་བསམ་གཏན་
དང་གཟུགས་མེད་པ་དེ་དག་གི་དབང་གིས་མི་སྐྱེ་ལོ། འདི་ནི་ས་དང་པོ་ནས་
ཀྱང་འཐོབ་མོད་ཀྱང་། ས་འདིར་ལྷག་པའི་ཉིང་རེ་འཇིན་གྱི་བསྐྱབ་པ་སྐྱ་མ་
རྣམས་ལས་ཆེས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་བ་འཐོབ་པས། དེའི་དབང་གིས་སྐྱེ་འམ་སྐྱམ་
པའི་དོགས་པ་ཆེ་བས་སྣོས་སོ།

ཅུ་བ། འདོད་ཆགས་ཞེ་སྡང་ཡོངས་སུ་བྱང་བར་འགྱུར།

“ས་འདིར་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྡང་བྱང་བར་འགྱུར་བ་འཐོབ་པོ།
དང་གི་སྐྱ་ནི་ཀྱང་གི་དོན་ཏེ་མ་སྣོས་པ་གཏི་ལུག་བྱང་བ་ཡང་བསྐྱ་བའི་སྐྱིར་
རྟོ།”

བྱང་བའི་དོན་ནི་གཏན་བྱང་བ་མིན་ཏེ། མདོ་ཉིད་ལས། “འདོད་པ་དང་
གཟུགས་དང་། སྲིད་པ་དང་མ་རིག་པའི་འཆིང་བ་བཞི་ཐམས་ཅད་བསྐྱབས་
པར་”གསུངས་པས་སོ།

དེ་དག་གི་དོན་ནི་བྱང་སའི་དགོངས་པ་ལྟར་ན། འཇིག་རྟེན་པའི་བསམ་
གཏན་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཇིན་གྱི་མ་བུས། འདོད་པ་དང་གཟུགས་

བས། སྤྱིར་ཉོན་མོངས་ལ་གཉིས་སུ་འབྲེད་པ་དང་། བྱེད་པར་དུ་འཛིག་ལྟ་
ལ་གཉིས་སུ་དབྲེད་གོས་པར་ཤིན་ཏུ་གསལ་ལོ།། བདེན་འཛིན་ཉོན་མོངས་
སུ་འཛིག་པའི་ལུགས་འདི་ལ། ཉོན་མོངས་ཟག་མེད་གྱི་ལམ་གྱིས་སློང་བ་
ན། བདེན་འཛིན་རེའི་ས་བོན་སློང་དགོས་པས་ས་བོན་དེ་ལས་གཞན་པའི་
གཉིས་སྤང་འཁྲུལ་པའི་བག་ཆགས་ཤེས་སློབ་ཏུ་བཞག་པའི་ཕྱོགས་རེ་ཡང་
གཏན་ཟད་མི་རུས་བས། ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་མ་ཟད་བར་དུ་ཤེས་སློབ་
མི་སློང་བའི་ཕྱིར། ཤེས་སློབ་ནི་དག་པ་ས་གསུམ་གྱི་སྐབས་སུ་སློང་ངོ་། ས་
གསུམ་པ་"དེ་ལ་གནས་པ་ནི། སལ་ཆེར་ལྟའི་དབང་པོ་བརྒྱ་གྱིན་དུ་འགྱུར་
ཏེ།"

ཅ་བ། དེས་ཀྱང་རྟག་ཏུ་འཛིག་རྟེན་པ་ཡི་ནི།

འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་འཛོམས་པར་རུས་པར་འགྱུར། །

རྟག་ཏུ་འཛིག་རྟེན་པ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ནི། འདོད་པ་ལ་ཆགས་
པའི་འདོད་ཆགས་འཛོམས་པར་རུས་པ་ལ་མཁས་པར་འགྱུར་ཞིང་། གཙུ་
བོར་གྱུར་པས་སེམས་ཅན་རྣམས་འདོད་པའི་འདམ་ནས་འདོན་པ་ལ་མཁས་
པ་ཡིན་ནོ། །ཀྱང་གི་སྐྱ་ནི་ནག་ཚོའི་འགྱུར་ལས། "འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་
ཀྱང་རྟག་ཏུ་སློང་།"ཞེས་འབྲུང་བ་སྟར་བདེའོ།

གསུམ་པ།

པར་སྤྱོད་དང་པོ་གསུམ་གྱི་ཁྱད་པར་གྱི་ཚོས་ནི།

“ད་ནི་པར་སྤྱོད་དང་པོ་གསུམ་གྱི་རྟེན་གྱི་ཁྱད་པར་དང་། ཚོགས་གྱི་
རང་བཞིན་དང་། འབྲས་བུ་གང་འབྲུབ་པའི་རྣམ་གཞག་གསལ་བར་སྟོན་པ་
ནི།”

ཅུ་བ། སྤྱིན་སོགས་ཚོས་གསུམ་དེ་དག་པལ་མོ་ཆེ།
བདེ་བར་གཤེགས་པས་ཁྲིམ་པ་རྣམས་ལ་བསྐྱབས།
བསོད་ནམས་ཞེས་བྱའི་ཚོགས་ཀྱང་དེ་དག་ཉིད།
སངས་རྒྱལ་གཟུགས་ཀྱི་བདག་ཉིད་སྐྱ་ཡི་རྒྱ།

བྱང་སེམས་ཁྲིམ་པ་དང་རབ་བྱུང་གཉིས་སྤྱིན་སོགས་ཀྱི་རྟེན་ཡིན་
མོད་ཀྱང་། སྐྱབ་དཀར་སྐྱ་ལ་སྟོས་ནས་ནི། བྱང་སེམས་ཁྲིམ་པ་རྣམས་ལ་
ནི་སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཚོས་གསུམ་པོ་དེ་དག་སྐྱབ་པར་སྐྱབས། བདེ་
བར་གཤེགས་པས་དེ་གསུམ་རྟེན་དེ་ལ་བསྐྱབས་སོ། །ཚོགས་གཉིས་ཀྱི་
ནང་ནས་བསོད་ནམས་ཞེས་བྱ་བའི་ཚོགས་ཀྱང་གསུམ་པོ་དེ་དག་ཉིད་དོ།
ཚོགས་དེ་ནི་སངས་རྒྱལ་གྱི་གཟུགས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཀྱི་སྐྱ་ཡི་རྒྱ་སྟེ་གཙོ་
བའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ།

རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་ལས་ཀྱང་། "དེར་ནི་སྦྱིན་དང་ཚུལ་བྲིམས་དང་།
བཟོད་པའི་ཚོས་ནི་བྱུང་པར་དུ། །བྲིམ་པ་ལ་བཞུགས་སྦྱང་རྗེ་ཡི། །སྦྱིང་པོ་ཅན་
དེ་བཏེན་གོམས་མཛོད།" ཅེས་སོ། །བྱང་སེམས་བྲིམ་པ་ལ་ཚོས་གསུམ་
བསྐྱབ་སྐྱབ་པའི་སྦྱིན་པ་ནི། ཟང་བྱིང་དང་མི་འཇིགས་པ་དང་། ཚུལ་བྲིམས་
ནི་བྲིམ་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་དང་། བཟོད་པ་ནི་ཚོས་ལ་ངེས་སེམས་གཙོ་ཆེའོ། །
བྱང་སེམས་རབ་བྱུང་རྣམས་ལ་ནི་བཙོན་འགྲུས་དང་བསམ་གཏུན་དང་ཤེས་
རབ་བསྐྱབ་སྐྱབ་སྟེ། དེ་གཉིས་ལ་ལྷག་མ་གཞན་མེད་པ་ནི་མིན་ལོ། །ཡེ་ཤེས་
ཀྱི་ཚོགས་ནི་བསམ་གཏུན་དང་ཤེས་རབ་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་གཙོ་བོར་ཚོས་
སྦྱིང་རྒྱ་དང་། བཙོན་འགྲུས་ནི་ཚོགས་གཉིས་ཀའི་རྒྱལོ། །

བཞི་པ།

སའི་ཡོན་ཏན་བཟོད་པའི་སྦྱོན་ས་མཇུག་བསྐྱབ་པ་ནི།

ཅུ་བ། རྒྱལ་བའི་སྐྱས་པོ་ཉི་མ་ལ་གནས་འོད་བྱེད་འདི། །
རང་གཏོགས་ལྷན་རྣམས་དང་པོ་ཡང་དག་བསལ་བྱས་ནས། །
འགྲོ་བའི་ལྷན་པ་རྣམ་པར་འཛོམས་པར་མངོན་པར་འདོད། །

ས་འོད་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱལ་བའི་སྐྱས་པོ་ཉི་མ་ལ་གནས་པ་འདི་ནི།
རང་གི་རྒྱུད་དུ་གཏོགས་པའི་མི་ཤེས་པའི་ལྷན་པ། དོན་དམ་པའི་ས་འདི་
འགྲུང་བའི་གོགས་སུ་གྱུར་བ་རྣམས། ས་དེ་དང་པོ་སྦྱེ་བཞིན་པའི་སྐྱབས་སུ་

ཡང་དག་པར་གསལ་བར་བྱས་ནས། རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་གཞན་ལ་ཉེ་བར་བསྟན་
པ་ལས་འགོ་བ་གཞན་རྣམས་ཀྱི། ས་གསུམ་པའི་གོགས་བྱེད་པའི་ལྷན་པ་
རྣམ་པར་འཇོམས་པར་མངོན་པར་འདོད་དོ།།

ཅ་བ། ས་འདིར་ཤིན་ཏུ་ནོ་བར་གྱུར་ཀྱང་ཁྱོ་མི་འགྱུར།།

བྱང་སེམས་དེ་ནི་ས་གསུམ་པ་འདིར་“ཉེས་པའི་ལྷན་པ་ཡོན་ཏན་
འཇོམས་པར་བྱེད་པ་བཅོམ་པས། ཉེ་མ་ལྟར་ཤིན་ཏུ་ནོ་བར་གྱུར་ཀྱང་སྐྱོན་
ལྡན་གྱི་སྐྱེ་བོ་ལ་ཁྱོ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། བཟོད་པ་ལ་ཆེས་ལྷག་པར་གོམས་
པའི་ཕྱིར་དང་། སྙིང་རྗེས་རྒྱུད་སྦྱུང་བར་བྱས་པའི་ཕྱིར་དོ།།”

ཅ་བ། དབྱུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ལས།། སེམས་བསྐྱེད་པ་གསུམ་
པའོ།།
རང་འགྲེལ།

དབྱུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་བཤའ་པ་ལས་སེམས་བསྐྱེད་པ་གསུམ་པའོ།།

དགོངས་པ་རབ་གསལ།

དབྱུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤའ་པ་དགོངས་པ་རབ་ཏུ་གསལ་བ་
ལས། །དོན་དམ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་གསུམ་པའི་རྣམ་པར་བཤའ་པའོ།། །།

སེམས་བསྐྱེད་བཞི་པ།

ས་བཞི་པ་འོད་འཕྲོ་བ་བཤད་པ་ལ་གསུམ།

ས་འདིར་བཙུན་འགྲུས་ལྷག་པར་བསྟན་པ། སའི་ངེས་པའི་ཚིག་བསྟན་
པ། སྤངས་པའི་བྱེད་པར་བསྟན་པའོ།།
དང་པོ།

ས་འདིར་བཙུན་འགྲུས་ལྷག་པར་བསྟན་པ་ནི།

“ད་ནི་ས་འདིར་པར་བྱེད་དང་པོ་གསུམ་ལས། བཙུན་འགྲུས་ལྷག་ཅིང་
ལྷག་མ་དུག་ལས་དམན་པར་བསྟན་པ་ནི། དགེ་བ་ལ་མི་སློབ་པ་ལ་ནི་སློབ་
སོགས་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་འདུག་པ་མེད་པས། ཡོན་ཏན་གང་ཡང་
འབྱུང་བ་མེད་ལ། སྤང་བཤད་པའི་སློབ་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བསགས་པའམ།
སོག་པ་ལ་སློབ་དང་ལྡན་པ་ལ་ནི། ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་འཕེལ་བ་དང་། མ་ཐོབ་
པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བས།”

ཅུ་པ། ཡོན་ཏན་མ་ལུས་བཙུན་འགྲུས་རྗེས་འགོ་ཞིང་།

བསོད་ནམས་སློབ་སློབ་ཚོགས་ནི་གཉིས་ཀྱི་རྒྱ།

བཙུན་འགྲུས་གང་དུ་འབར་བར་གྱུར་པ་ཡི།།

ས་དེ་བཞི་བ་འོད་ནི་འཕྲོ་བའོ།།

ཡོན་ཏན་མ་ལུས་བ་ནི་བཙུན་འགྲུས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགོ་ཞིང་། བསོད་
ནམས་དང་སློ་གོས་ཏེ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ནི་གཉིས་ཀྱི་རྒྱའོ། །དེ་འདྲ་བའི་
བཙུན་འགྲུས་ས་གང་དུ་ལྷག་པར་འབར་བ་འཆང་བར་གྱུར་བ་དེ་ནི། ས་བཞི་
བ་འོད་འཕྲོ་བ་ཞེས་བྱའོ།།

ས་གསུམ་པར་ལྷག་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཀྱི་བསྐྱབ་བ་ས་དང་པོ་གཉིས་
ལས། ཆེས་སུ་ལ་དུ་བྱུང་བ་ཐོབ་པས་དེ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཤེས་ཏུ་སྐྱེས་པ།
ལེ་ལོ་གཏན་ནས་སེལ་བར་བྱེད་པ་ཁྱད་པར་ཅན་ས་འདིར་ཐོབ་པའི་སྐྱིར་ན།
བཙུན་འགྲུས་ཀྱི་པར་སྐྱིན་ལྷག་པའོ།།

གཉིས་པ།

སའི་ངེས་པའི་ཚིག་བསྟན་བ་ནི།

"ཡང་ཅིའི་སྐྱིར་ས་འདི་ལ་འོད་འཕྲོ་བ་ཞེས་བརྗོད་ཅེ་ན།"

ཅུ་བ། དེར་ནི་བདེར་གཤེགས་སྐྱས་ལ་རྫོགས་བ་ཡི།།
བྱང་ཚུབ་སྐྱོགས་ལྷག་བསྐྱོམས་བ་ལས་སྐྱེས་པའི།།
སྐྱང་བ་བྱངས་ཀྱི་འོད་པས་ལྷག་འབྱུང་ཞིང་།།

ས་བཞི་བ་དེར་ནི་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྐྱེས་པོ་ལ། རྫོགས་པ་ཡི་
བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཀྱི་ཚོས་སོ་བདུན་སྐར་ལས་ལྷག་པར་བསྐྱོམས་པ་ལས་
སྐྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱེད་བ། ས་གསུམ་པར་བཤད་པའི་བྱང་ས་ཀྱི་འོད་དང་
འབྲ་བ་ལས་ལྷག་པ་འབྱུང་སྟེ།

དེའི་སྤྱིར་ཡང་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མེད་འོད་ལྷག་པ་འབྱུང་བས། བྱང་
སེམས་ཀྱི་ས་དེ་ལ་འོད་འཕྲོ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རིན་ཚེན་འབྲེང་བ་ལས། ༦

“བཞི་བ་འོད་འཕྲོ་ཅན་ཞེས་བྱ། ཡང་དག་ཡེ་ཤེས་འོད་འབྱུང་སྤྱིར། བྱང་ཚུབ་
སྤྱོད་པ་མཐུན་མ་ལུས་པ། བྱང་པར་དུ་ནི་བསྐྱོམས་པའི་སྤྱིར། དེ་ཡི་རྣམ་
པར་སྐྱེན་པས་ན། རབ་འཐབ་བྲལ་གནས་ལྷ་རྒྱལ་འགྲུབ། འཇིག་ཚོགས་ལྷ་
བ་རབ་འབྱུང་བ། ཀུན་ནས་འཇོམས་བྱེད་མཁས་པ་ཡི་ན།” ཞེས་གསུངས་
པ་བཞིན་འཇུག་པར་ཡང་བཀོད་པའོ། །བྱང་སྤྱོད་པ་སོ་བདུན་ནི་བྲན་པ་ཉེར་
གཞག་ལ་སོགས་པ་ལམ་སྟེ་ཚན་བདུན་ནོ།།

“བྲན་པ་ཉེར་གཞག་བཞི་ནི། ལུས་དང་ཚོར་བ་དང་སེམས་དང་ཚོས་
བྲན་པ་ཉེར་གཞག་གོ། ཡང་དག་པར་སྐྲོང་བ་བཞི་ནི། དགོ་བའི་ཚོས་མ་
སྐྱེས་པ་སྐྱེད་པ་དང་། སྐྱེས་པ་རྣམས་སྐྱེལ་བ་དང་། མི་དགོ་བ་མ་སྐྱེས་པ་མི་
སྐྱེད་པ་དང་། སྐྱེས་པ་ཡང་དག་པར་སྐྲོང་བའོ། །རྩ་འབྲུལ་གྱི་རྐང་པ་བཞི་ནི།
འདུན་པ་དང་། བཙོན་འགྲུས་དང་། སེམས་དང་དཔྱོད་པའི་ཉིང་རེ་འཇིན་གྱི་
རྩ་འབྲུལ་གྱི་རྐང་པའོ། །དབང་པོ་ལྟ་ནི། དད་པ་དང་བཙོན་འགྲུས་དང་། བྲན་
པ་དང་ཉིང་རེ་འཇིན་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་དབང་པོ་ལོ། །སྟོབས་ལྟ་ནི། དད་པ་

ལ་སོགས་པའི་སྟོབས་སོ།།”

བྱང་ཚུབ་གྱི་ཡན་ལག་བདུན་ནི། དྲན་པ་དང་ཚོས་རབ་ཏུ་རྒྱུ་པར་
འབྱེད་པ་དང་། བཙོན་འགྲུས་དང་དགའ་བ་དང་། འིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་དང་ཉིང་
ངེ་འཇིན་དང་། བཏང་སྟོམས་ཡང་དག་བྱང་ཚུབ་གྱི་ཡན་ལག་སྟེ་ཡང་དག་
མན་ཆད་སྡེ་མ་དུག་གི་མཐར་ཡང་སྦྱར་རོ།།

འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ནི། ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་དང་ཉོག་པ་
དང་། དག་དང་ལས་གྱི་མཐའ་དང་། འཚོ་བ་དང་རྩོལ་བ་དང་། དྲན་པ་དང་
ཉིང་ངེ་འཇིན་ཡང་དག་འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་གོ། ཡང་དག་པའི་ཞེས་
པ་ཉོག་པ་མན་ཆད་ལ་སྦྱར་ཞིང་། ཡང་དག་པའི་འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་
ལག་ཅེས་པ་སྡེ་མ་བདུན་གྱི་མཐར་ཡང་སྦྱར་རོ།།

དེ་ལ་ས་དང་པོ་ནི་བསྐྱབ་པའི་རྟེན་དང་། བསྐྱབ་པའི་ངོ་བོ་ལ་གཉིས་
པར་ལྷག་པའི་ཚུལ་བྲིམས་དང་། གསུམ་པར་ལྷག་པའི་སེམས་གྱི་བསྐྱབ་པ་
དང་། བཞི་པ་ནས་དུག་པའི་བར་གསུམ་ལ་ལྷག་པའི་ཤེས་རབ་གྱི་བསྐྱབ་པ་
གསུམ་འཇོག་པ་ལ། ས་འདིར་བྱང་སྟོགས་སོ་བདུན་རགས་པ་དང་སྤྲ་བ་ལ་
ཆེས་མཁས་པའི་ཤེས་རབ་གྱི་བསྐྱབ་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་རོ།།

གསུམ་པ།

སྤངས་པའི་བྱང་པར་བསྐྱབ་པ་ནི།

ཅུ་བ། རང་དུ་ལྟ་བ་དང་འབྲེལ་ཡོངས་སུ་བྱུང་།།

“རང་སྟེ་སྤྲ་བའི་འཇིག་ལྟའི་བདག་ཏུ་སྟེ་བ་དང་འབྲེལ་བ་སྟེ་དེ་སྟོན་དུ་
འགྲོ་བའི་བདག་དང་། སེམས་ཅན་སོགས་རང་རྒྱ་བའི་རྗེས་ཡོད་དུ་འཇིག་
པ་རགས་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་དང་བདག་གི་བར་འཇིག་པ་དང་། སྤང་
ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ལ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཚོས་ཀྱི་བདག་འཇིག་རྣམས་
ཡོངས་སུ་བྱང་བར་འགྱུར་རོ།།”

བྱང་བའི་དོན་ཡང་ས་དེའི་སྤང་བྱར་གྱུར་པའི་བདག་འཇིག་གཉིས་ཀྱི་
ས་བོན་སྤངས་པ་ཡིན་གྱི་ཐམས་ཅད་བྱང་བ་མིན་ནོ། །མདོས་གྱུར་འཇིག་ལྟ་
སྟེ་སྐྱེས་ཡོད་པར་བསྟན་ནོ།།

ཅུ་བ། དབྱུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ལས། སེམས་བསྐྱེད་པ་བཞི་པའོ།།

རང་འབྲེལ།

དབྱུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་བཤམ་པ་ལས་འོད་འགྲོ་བ་ཞེས་བྱ་བ་སེམས་
བསྐྱེད་པ་བཞི་པའོ།།

དགོས་པ་རབ་གསལ།

དབྱུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤམ་པ་དགོངས་པ་རབ་ཏུ་གསལ་བ་
ལས། དོན་དམ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་བཞི་པའི་རྣམ་པར་བཤམ་པའོ།། །།

སེམས་བསྐྱེད་ལྟ་བུ།

ལྟ་བུ་སེམས་བསྐྱེད་ལྟ་བུ་སྐྱེད་དཀའ་བ་ལ་བཞུགས་པ་ལ་གཉིས།

སེམས་བསྐྱེད་ལྟ་བུ་སྐྱེད་དཀའ་བ་ལ་བཞུགས་པ་ལ་གཉིས།
ལ་མཁའ་སྐྱེད་ལྟ་བུ་སྐྱེད་དཀའ་བ་ལ་བཞུགས་པ་ལ་གཉིས།

དང་ལོ།

སེམས་བསྐྱེད་ལྟ་བུ་སྐྱེད་དཀའ་བ་ལ་བཞུགས་པ་ལ་གཉིས།

ཅུ་བ། བདག་ཉིད་ཆེ་དེ་བདུད་རྣམས་ཀྱིས་གྱུར་གྱིས་གྱུར་།།

སྐྱེད་དཀའ་སེམས་བསྐྱེད་ལྟ་བུ་སྐྱེད་དཀའ་བ་ལ་བཞུགས་པ་ལ་གཉིས།།

བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་སེམས་བསྐྱེད་ལྟ་བུ་སྐྱེད་དཀའ་བ་ལ་བཞུགས་པ་ལ་གཉིས། "འཇིག་
ཉེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་ན་གཞན་པའི་སྐྱེད་ལྟ་བུ་སྐྱེད་དཀའ་བ་ལ་བཞུགས་པ་ལ་གཉིས།"
"གྱུར་གྱིས་གྱུར་པའི་སྐྱེད་ལྟ་བུ་སྐྱེད་དཀའ་བ་ལ་བཞུགས་པ་ལ་གཉིས།" དེ་དག་ལས་གཞན་པའི་
བདུད་གྱི་བཀའ་ཉན་པ་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱེད་ལྟ་བུ་སྐྱེད་དཀའ་བ་ལ་བཞུགས་པ་ལ་གཉིས།
སྐྱེད་ལྟ་བུ་སྐྱེད་དཀའ་བ་ལ་བཞུགས་པ་ལ་གཉིས།།"

རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་ལས་གྱུར། "ལྟ་བུ་སྐྱེད་ལྟ་བུ་སྐྱེད་དཀའ་བ་ལ་བཞུགས་པ་ལ་གཉིས།
གྱུར་གྱིས་གྱུར་གྱིས་སྐྱེད་དཀའ་བ་ལ་བཞུགས་པ་ལ་གཉིས།།" །འཕྲེང་བ་ལས་གྱུར་གྱིས་སྐྱེད་ལྟ་བུ་སྐྱེད་དཀའ་བ་ལ་བཞུགས་པ་ལ་གཉིས།།

།ཤེས་ལ་མཁས་པ་འགྲུང་བའི་ཕྱིར། །དེ་ཡི་རྣམ་པར་སྐྱེན་པས་ན།། དགའ་
ལྷན་གནས་ཀྱི་ལྷ་རྒྱལ་འགྲུར། །ལྷ་སྟེགས་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི།། ཉོན་
མོངས་ལྷ་གནས་སྟོན་བྱེད་པ། །" ཞེས་གསུངས་སོ།།

གཉིས་པ།

བསམ་གཏན་ལྷག་ཅིང་བདེན་པ་ལ་མཁས་པར་བསྟན་པ་ནི།

ཙ་བ། བསམ་གཏན་ལྷག་ཅིང་སྟོ་བཟང་བདེན་རང་བཞིན།།

ཞིབ་མོ་རྟོགས་ལའང་ཤིན་ཏུ་མཁས་པ་འཕྲོབ།།

ས་ལྷ་པ་འདིར་པར་ཕྱིན་བཅུ་འེ་ནང་ནས་"བསམ་གཏན་གྱི་པར་ཕྱིན་
ཉིད་ཆེས་ལྷག་པར་འགྲུར་རོ།།"

དེ་ལྟར་བསྟན་པ་ན་སྐྱིན་པ་ནས་བཙོན་འགྲུས་ཀྱི་པར་ཕྱིན་བཞི་ལྷག་
པར་གྲུར་པ། སྟོན་ཉིད་ནས་ཐོབ་ཐེན་པར་ཤེས་པས། ལྷག་མ་དུག་གི་ནང་
ནས་ཞེས་ཤེས་པར་འགྲུར་རོ།། དེ་ཡང་བསམ་གཏན་གྱི་པར་ཕྱིན་གྱི་མི་
མཐུན་ཕྱོགས་རྣམ་གཡེང་སོགས་ཀྱི་ཉེས་པས་གཏན་མི་རྗེ་བ་འདིར་ཐོབ་པ་
འདྲ་བ། ཤེས་རབ་ཀྱི་པར་ཕྱིན་སོགས་ལ་འདིར་མེད་པའོ། །བསམ་གཏན་
ལྷག་པར་མ་བཟད།

ཙ་བ།སྟོ་བཟང་བདེན་རང་བཞིན།།

ཞིབ་མོ་རྟོགས་ལའང་ཤིན་ཏུ་མཁས་པ་འཕྲོབ།

“སློབ་བཟང་སྟེ་འཕགས་པའི་བདེན་པའི་རང་བཞིན་ཏེ་རང་གི་ངོ་བོ་ཤེས་
པ་ཞིབ་མོས་ཁོང་དུ་ཚུད་”དགོས་པ་སློབ་མོ་རྟོགས་པ་ལའང་ཤིན་ཏུ་མཁས་པ་
ཕྱོགས་པས། འདིར་བདེན་པ་རགས་པ་དང་སློབ་པ་ལ་མཁས་པའི་སྟུག་པའི་ཤེས་
རབ་ཅན་དུ་འགྱུར་རོ།

འདིར་ས་བརྩུ་བ་ལས་ས་སྣ་བ་བ་དེས་སྟུག་ཀུན་དང་། འགོག་ལམ་
གྱི་བདེན་པ་བཞི་ལ་མཁས་པ་དང་། དེ་ནས་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་
བདེན་པ་ལ་མཁས་པ་གཉིས་སོ་སོར་གསུངས་པ་ལ། ཡབ་སྐུ་མཇུག་བ་
དང་། དབྱུ་མ་ལས་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་གཉིས་སུ་ངེས་པར་
གསུངས་པས། བདེན་གཉིས་ལས་ཐ་དད་པར་བདེན་བཞི་ག་ལ་ཡོད། ཅེས་
པའི་ལན་དུ། བདེན་པ་གཉིས་སུ་མ་འདུས་པའི་བདེན་པ་མེད་མོད་ཀྱང་། སྤང་
བྱ་ཀུན་ཉོན་གྱི་སྟོགས་ལ་ཀུན་འབྱུང་རྒྱ་དང་། སྟུག་བསྐྱེད་འབྲས་བུ་དང་།
སྤང་བྱ་རྣམ་བུ་གི་སྟོགས་ལ་ལམ་བདེན་རྒྱ་དང་། འགོག་བདེན་འབྲས་བུར་
བསྟན་པའི་སྤྱིར་བདེན་བཞི་བཤའ་པ་དང་། དེ་ལ་ཡང་སྟུག་ཀུན་དང་ལམ་
བདེན་ཀུན་རྫོབ་གྱི་བདེན་པ་དང་། འགོག་བདེན་དོན་དམ་བདེན་པར་འགྲེལ་
པ་ལས་བཤའ་དོ།

རིགས་པ་དུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་། “སྤང་འདས་དོན་དམ་
བདེན་པ་དང་། བདེན་པ་གཞན་གསུམ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་”གསུངས་ཏེ་
སྤང་འདས་ནི་འགོག་བདེན་ནོ། གཞན་ཡང་རིགས་པ་དུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་

པར་འགོག་བདེན་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པ་སྟོན་པས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ལ།
དངོས་པོར་སྐྱབ་པ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་དངོས་པོ་རང་མཚན་གྱི་ཡུལ་ཅན་དུ་
འདོད་པ་ལ་དེ་མི་རུང་བ་དང་།

རང་ལུགས་ལ་འགོག་པ་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པ་མཉམ་གཞག་ཟག་མེད་
གྱི་ཡེ་ཤེས་གྱིས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གྱི་དོན་རྟོགས་པའི་སྟེང་ནས་བསྐྱབས་པས།
འགོག་བདེན་ཀུན་རྫོབ་གྱི་བདེན་པ་ཡིན་ན་རྣམ་གཞག་དེ་དག་གཏན་མི་རུང་
ཞིང་། སྤང་འདས་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཚེ་ཡང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གྱི་དོན་མངོན་
སུམ་དུ་རྟོགས་དགོས་པར་འབད་པ་དུ་མས་བསྐྱབས་པས་ན། འགོག་བདེན་
ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་སྐྱབ་པའི་མཐའ་མ་ཚོད་པའོ།

གཞི་འགའ་ཞིག་གི་སྟེང་དུ་དགག་བྱ་བདེན་པ་བཅད་པ་ལ་དོན་དམ་
བདེན་པར་བྱེད་ཀྱང་། དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་ཚད་ཐམས་ཅད་གྱི་དགག་བྱ་
ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་པས་མ་བྱུང་སྟེ། ཚོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ་ལས། ༡༩ “གང་
ཞིག་ཀུན་ཏུ་མ་ཤེས་ན། སྲིད་པ་གསུམ་དུ་རྣམ་འཁོར་ལ། །སེམས་ཅན་ཀུན་
ལ་ངེས་གནས་པའི། །ཚོས་གྱི་དབྱིངས་ལ་སྤྱག་འཚལ་འདུད། །གང་ཞིག་
འཁོར་བའི་རྒྱར་རྒྱར་པ། དེ་ཉིད་སྤང་བ་བྱས་པ་ལས། །དག་པ་དེ་ཉིད་སྤ་
ངན་འདས། །ཚོས་གྱི་སྐྱུ་ཡང་དེ་ཉིད་དོ།” ཞེས་ཚོས་ཉིད་དེ་མ་དང་བཅས་
པ་དེ་མ་སྤངས་པ་ན། སྤང་འདས་དང་ཚོས་གྱི་སྐྱུར་གསུངས་པ་སྟེ། དག་
པའི་ཚོས་ཉིད་གྱི་དགག་བྱ་དེ་མར་གསུངས་པ་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
དང་། ཚོས་ཉིད་དེ་བྲལ་དུ་སོང་བ་མི་སྲིད་ན། ངལ་བ་འབྲས་མེད་དུ་འགྱུར་

བའི་སྤྱིར་དང། སྤྱིད་ན་དེའི་དགག་བྱ་ཤེས་བྱ་ལ་ཡོད་པའི་སྤྱིར་རོ། །དཔེར་
ན་རི་བོང་གི་རྩ་མེད་པའི་དགག་བྱ་རི་བོང་གི་རྩ་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྤྱིད་ཀྱང།
དགག་བྱ་ཤེས་ལ་ཡོད་པའི་བྱམ་པ་བཀག་པའི་བྱམ་མེད་རི་བོང་གི་རྩ་མེད་
དུ་འཛོག་རྒྱས་པ་བཞིན་ནོ།།

དག་མ་དག་གི་ཚོས་ཅན་སྤྱི་ལ་བྱུང་པའི་ཚོས་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་
ནི། བདག་གཉིས་བཀག་པ་ལྟ་བུ་དགག་བྱ་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྤྱིད་པ་ཅམ་བཀག་
པ་ལ་བྱེད་ཀྱང། ཚོས་ཅན་རིམ་གྱིས་དྲི་མས་ཇེ་དག་ཏུ་སོང་བ་ན་དེའི་ཚོས་
ཉིད་ཀྱང་དྲི་མས་ཇེ་དག་ཏུ་འགོ་བས། ཚོས་ཅན་བྱེད་པར་ཅན་ལ་ནི་ཚོས་
ཉིད་ཀྱང་དག་པ་ཕྱོགས་གཅིག་པ་ཅམ་གྱིས་མི་ཚོག་གི། །རང་རང་གི་སྐབས་
ཀྱི་སློ་བུར་གྱི་དྲི་མས་ཀྱང་དག་པ་རེ་དགོས་ལ་དེ་ཉིད་ལ་འགོག་བདེན་ཟེར་
བ་ཡིན་ནོ། །ས་བཅུ་པ་ལས་ས་འདིར་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བདེན་པ་ལ་མཁས་པ་
སོགས་ཀྱི་བདེན་པའི་མིང་འདོགས་མང་དུ་བྱུང་ཡང། དེ་དག་ཀྱང་བདེན་པ་
གཉིས་སྤྱི་ལ་འདུ་བ་མིན་ནོ།།

ཅུ་བཤུ་དབྱུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ལས། སེམས་བསྐྱེད་པ་ལྟ་བུ་པའོ།།

རང་འགྲེལ། དབྱུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་བཤུན་པ་ལས་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལྟ་བུ་པའོ།།
དགོངས་པ་རབ་གསལ།

དབྱུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤུན་པ་དགོངས་པ་རབ་ཏུ་གསལ་བ་
ལས། དོན་དམ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པར་བཤུན་པའོ།། །།

སེམས་བསྐྱེད་རྒྱལ་པ།

གཉིས་པ་ས་རྒྱལ་པ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་བཤམ་པ་ལ་བཞི། སའི་ངེས་
ཚིག་དང་ཤེར་ཕྱིན་ལྷག་པར་བསྟན་པ། ཤེས་རབ་གྱི་པར་ཕྱིན་གྱི་བསྟན་གས་
པ། ཟབ་མོ་རྟེན་འབྱུང་གཟེགས་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བཤམ་པ། སའི་ཡོན་ཏན་
བརྗོད་པའི་སློན་ས་མཁུག་བསྟུ་བའོ།།

དང་པོ།

སའི་ངེས་ཚིག་དང་ཤེར་ཕྱིན་ལྷག་པར་བསྟན་པ་ནི།

“ས་ལྷ་པར་བསམ་གཏན་གྱི་པར་ཕྱིན་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཐོབ་པས།”

ཙུ་བ། མངོན་དུ་སྟོབས་པར་མཉམ་བཞག་སེམས་གནས་ཏེ།།

རྗོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཚོས་ལ་མངོན་སྟོབས་ཤིང་།།

འདི་བརྟེན་འབྱུང་བའི་དེ་ཉིད་མཐོང་བ་དེས།།

ཤེས་རབ་གནས་པས་འགོག་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར།།

ས་རྒྱལ་པ་མངོན་དུ་སྟོབས་པ་སྟེ་གྱུར་པར་མཉམ་པར་བཞག་པའི་
སེམས་སྟལ་དུ་གྱུང་བ་ལ་གནས་ཏེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་

འབྲུང་བ་རྒྱུན་ཉིད་འདི་པ་ཅམ་གྱི་ཟབ་མོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་བའི་བྱང་
 སེམས་ས་རྒྱལ་བ་ལ་གནས་པས་ནི། “ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་སྤྱིན་པ་ལུལ་
 ཏུ་བྱང་བ་ལ་གནས་པས་འགོག་པ་ཐོབ་པར་འབྱུང་གྱི། དེའི་སྣ་རོལ་ས་ལྟ་
 བ་སོགས་སུ་ནི་འགོག་པ་ཐོབ་པ་མིན་ཏེ། ཤེས་སྤྱིན་ལུལ་ཏུ་བྱང་བའི་ལྷག་
 བ་མེད་པའི་སྤྱིར་ཏེ། སྤྱིན་སོགས་གྱི་པར་སྤྱིན་ལྟ་ལུལ་ཏུ་བྱང་བ་ཅམ་གྱིས་
 ནི་འགོག་པ་ཐོབ་པར་མི་རུས་སོ། །” དེ་ལྟར་ཤེས་རབ་ལྷག་པའི་སྣོན་ས་
 “གཟུགས་བརྟན་དང་འབྲུང་བའི་ཚོས་ཉིད་མངོན་ཏུ་གྱུར་པའི་སྤྱིར་དང་། ས་ལྟ་
 བར་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ལ་དམིགས་པའི་སྤྱིར་དང་། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་
 གྱི་ཚོས་འཐོབ་པ་ལ་མངོན་ཏུ་སྤྱོད་པའི་སྤྱིར། ས་འདི་ལ་མངོན་ཏུ་གྱུར་བ་
 ཞེས་བྱའོ།།

རྒྱ་མཚན་གཉིས་པའི་དོན་ནི་འབྲེལ་བ་འད་ལས། “ཤེས་པ་དང་ཤེས་
 བྱ་མི་དམིགས་པའི་ལམ་མངོན་ཏུ་གྱུར་པ་ལ་”འཆད་མོད་གྱང་། ས་ལྟ་བར་
 ལམ་བདེན་ལ་དམིགས་པ་ནི་བདེན་བཞིའི་ཐ་མ་སྣོན་པས་ན། དེར་བདེན་
 བཞི་རགས་པ་དང་སྣ་བ་ལ་མཁས་པ་འཐོབ་པས། ས་རྒྱལ་བར་བདེན་པ་བཞི་
 ལ་མཁས་པའི་ཤེས་རབ་རྫོགས་པའི་དོན་ཡིན་ལ།

རྒྱ་མཚན་དང་པོས་ནི་རྟེན་འབྲེལ་ལུགས་འབྲུང་དང་ལུགས་སྣོག་ལ་
 མཁས་པའི་ཤེས་རབ་གྱི་བསྐྱབ་པ་རྫོགས་པར་སྣོན་པས། ཤེས་རབ་གྱི་
 བསྐྱབ་པ་དེ་གཉིས་རྫོགས་པའི་སྣོན་ས། བདེན་པ་དང་རྟེན་འབྲེལ་མངོན་ཏུ་
 གྱུར་པའི་དོན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་ས་འདིར་ཤེས་རབ་གྱི་བསྐྱབ་པ་གསུམ་རྫོགས་

པ་དང་། ཞི་གནས་ཇི་ཙམ་བྱུང་ཞུགས་པ་ཙམ་གྱིས་ལྷག་མཐོང་དེ་ཙམ་དུ་
བྱུང་ཞུགས་པར་འགྱུར་ལ། ས་ལྷ་པར་བསམ་གཏན་གྱི་པར་སྤྱོད་སྤུལ་དུ་
བྱུང་བ་ཐོབ་པས། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འདིར་ཤེར་སྤྱོད་སྤུལ་དུ་བྱུང་བ་ཡིན་ལོ།།
དེའི་སྤྱིར་འགོག་པ་ལ་སྣོམས་པར་འཇུག་པ་སྤྱོད་མོང་མ་ཡིན་པ་འདི་ནས་
འཐོབ་པ་ཡིན་ལོ།།

རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་ལས་ཀྱང་། "དུག་པ་མངོན་སྤྱོད་ལས་ཞེས་བྱ་སྟེ། །
སངས་རྒྱས་ཚོས་ལ་མངོན་སྤྱོད་ལས་སྤྱིར། །ཞི་གནས་ལྷག་མཐོང་གོམས་པ་
ཡིས། །འགོག་པ་ཐོབ་པས་རྒྱས་པའི་སྤྱིར། །དེ་ཡི་རྣམ་པར་སྤྱོད་པས་ན།།
ལྷ་ཡི་རྒྱལ་པོ་རབ་འཕྲུལ་འགྱུར། །ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱིས་མི་འཕྲོགས་པས།།
ལྷག་པའི་ང་རྒྱལ་ཅན་ཞི་བྱེད། །"ཅེས་གསུངས་ཏེ་རབ་འཕྲུལ་ནི་འཕྲུལ་
དགའོ།།

གཉིས་པ།

ཤེས་རབ་གྱི་པར་སྤྱོད་གྱི་བསྐྱབས་པ་ནི།

ཤེས་སྤྱོད་ལས་གཞན་པའི་སྤྱོད་སོགས་ཀྱི་ཚོགས་རྣམས། འབྲས་བུའི་
སར་བའོད་པ་ཤེས་སྤྱོད་ལ་རག་ལས་པར་བསྟན་པའི་སྤྱིར་བཏན་པ།

ཅུ་བ། ཇི་ལྟར་ལོང་བའི་ཚོགས་ཀྱི་བདེ་སྐྱབས་ཏུ།
མིག་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤུལ་གཅིག་གི་འདོད་པ་ཡི།།

ཡུལ་དུ་འབྲིང་བ་དེ་བཞིན་འདིར་ཡང་སྒོ་སྤྲོད།
མིག་ཉམས་ཡོན་ཏན་སྒྲངས་ཏེ་རྒྱལ་ཉིད་འགྲོ།

“ཇི་ལྟར་ཏེ་དཔེར་ན་སྐྱེས་བུ་མིག་དང་ལྡན་པ་གཅིག་གིས། མོང་བའི་
ཚོགས་ཀྱི་ཏེ་མཐའ་དག འགྲོ་བར་འདོད་པ་ཡི་ཡུལ་དུ་བདེ་སྐྱབས་ཏུ་འབྲིང་
བར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ།” ལམ་གྱི་སྐྱབས་འདིར་ཡང་སྒོ་སྤྲོད་ཞེས་ཕྱིན་གྱིས་
ཀྱང་། དེ་ཉིད་ལྟ་བུའི་མིག་ཉམས་པའི་སྐྱིན་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་
སྒྲངས་པ་སྟེ་ཡོངས་སུ་བཟུང་སྟེ། རྒྱལ་བ་འབྲས་བུ་ཉིད་ཀྱི་གོ་འཕང་དུ་འགྲོ་
སྟེ། “ཞེས་ཕྱིན་ནི་ལམ་ཡང་དག་པ་དང་དེ་མིན་པ་གཉིས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་
བར་མཐོང་བ་ཡིན་པའི་སྐྱིར་རོ།”

འཕགས་པ་སྐྱེད་པ་ལས་ཀྱང་། “དམུས་ལོང་དམིགས་བུ་མེད་པ་བྱེ་
བ་ཞུགས་ཞིག་རྣམས། །ལམ་ཡང་མི་ཞེས་གྲོང་བྱིར་འཇུག་པར་ག་ལ་འགྱུར།
ཞེས་རབ་མེད་ན་མིག་མེད་པ་རོལ་ཕྱིན་ལྟ་འདི། །དམིགས་བུ་མེད་པས་
བྱང་ཆུབ་རེག་པར་རྒྱས་མ་ཡིན།” ཞེས་དང་། རྗེ་རྗེ་གཙོང་པ་ལས་ཀྱང་།
“དཔེར་ན་མིག་དང་ལྡན་པའི་མི་ཞིག་ལྷན་པར་ཞུགས་ནས། ཅི་ཡང་མི་
མཐོང་བ་བཞིན་དུ་གང་དངོས་པོར་ལྷུང་བས་སྐྱིན་པ་ཡོངས་སུ་གཏོང་བའི་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔར་བལྟ་བར་བྱའོ། །རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་ནམ་
ལངས་ཏེ་ཉི་མ་ཤར་ནས་མིག་དང་ལྡན་པའི་མིས་གཟུགས་རྣམས་སྐྱོ་ཚོགས་
དག་མཐོང་བ་དེ་བཞིན་དུ་གང་དངོས་པོར་མ་ལྷུང་བས་སྐྱིན་པ་ཡོངས་སུ་

གཏོང་བའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔར་བལྟ་བར་བྱའོ།། ཞེས་གསུངས་ཏེ་ཚུལ་
ཁྲིམས་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་དེ་དང་འདྲའོ།།

གསུམ་པ།

ཟབ་མོ་རྟེན་འབྱུང་གཟེགས་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བཤད་པ་ལ་ལྟ།

ཟབ་མོའི་དོན་བཤད་པར་དམ་བཅའ་བ། ཟབ་མོའི་དོན་བཤད་པའི་སྣོད་
དོས་བཟུང་བ། དེ་ལ་བཤད་ན་ཡོན་ཏན་འབྱུང་ཚུལ། སྣོད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་
ལ་ཉན་པར་བསྐྱལ་བ། རྟེན་འབྱུང་གི་དེ་ཉིད་རི་ལྟར་བཤད་པའི་ཚུལ་ལོ།།

དང་པོ།

ཟབ་མོའི་དོན་བཤད་པར་དམ་བཅའ་བ་ནི།

སྣར་ས་དྲུག་པ་བས་"རྟེན་འབྱུང་མཐོང་བ་ན། འདི་ལ་བརྟེན་ནས་
འདི་འབྱུང་བའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་བར་རི་ལྟར་འགྱུར་ཞེ་ན།" འདིའི་ལན་དུ་
འགྲེལ་བར་"དེའི་རང་གི་ངོ་བོ་ནི་མ་རིག་པའི་ལིང་ཏོག་འཕྲུག་པོས། སྣོད་
མིག་མ་ལྟས་པར་གཡོགས་པའི་བདག་ཅག་གི་ཡུལ་དུ་མི་འགོ་ཡི། དྲུག་པ་
ལ་སོགས་པ་ས་གོང་མ་ལ་གནས་པའི་ཡུལ་དུ་འགྱུར་བས། ཁོ་བོ་ཅག་ལ་དྲི་
བར་བྱ་བ་མིན་གྱི། གང་དག་སྣོད་ཉིད་ལེགས་པར་མཐོང་བའི་མིག་སྣམ་མ་
རིག་པའི་ལིང་ཏོག་འཛོམས་པས་བསྐྱུས་པའི་སྣོད་སྣུན། མ་རིག་པའི་རབ་
རིབ་གྱི་ལིང་ཏོག་དང་བྲལ་བའི་སངས་རྒྱས་དང་། བྱང་སེམས་དེ་དག་ཉིད་

ལ་སྐྱེ་བར་བྱའོ།།

འདིས་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ལ་འདྲི་ན། དེ་རྣམས་
ལ་དྲིས་ཤིག་ཅེས་སྟོན་པས། མིག་སྟོན་བསྐྱེད་པས་མིག་གསལ་དུ་འགྲོ་ཡི།
མིག་འདོན་པ་མིན་པ་བཞིན་དུ་སྟོང་ཉིད་མཐོང་བའི་མིག་སྟོན་བསྐྱེད་པས།
སྟོང་མིག་གསལ་དུ་འགྲོ་བ་ཡིན་གྱི། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མིག་འདོན་པ་མིན་པར་
ཤེས་ན། འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཏུ་ཡེ་ཤེས་མེད་ཅེས་པའི་སྐྱུར་འདེབས་
ཀྱི་ལྟ་བུ་དུ་བསམ་མི་གོས་སོ།།

གལ་ཏེ་ཡུམ་གྱི་མདོ་དང་ས་བཅུ་བ་སོགས་ཀྱི་མདོ་རྣམས་ལས།
ཤེས་ལྡན་ལ་སྟོན་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱིས་ཉེན་འབྱུང་གི་དེ་ཉིད་མཐོང་བར་
གསུངས་པ་མ་ཡིན་ནམ། "དེའི་སྤྱིར་བཏང་གི་རྗེས་སུ་འབྱུང་ནས་ཤོད་ཅིག་
ཅེ་ན།

ལྷུང་གི་དགོངས་པ་ངེས་པ་ཡང་དཀའ་བའི་སྤྱིར་བཏང་ཅག་འདྲ་བས་
ལྷུང་ལས་གྲུང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྟན་པར་མི་རུས་སོ། །རང་དབང་དུ་འཆད་པའི་
དབང་དུ་བྱས་ནས་དེ་སྐད་དུ་བརྗོད་གྱི། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་
ཚོད་མར་གྱུར་པའི་སྐྱེས་བུས་བྱས་ཤིང་།" དེས་"ལྷུང་སྤྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་
འཆད་པ་མཐོང་བ་ལས། ལྷུང་གི་དགོངས་པ་ངེས་"རུས་པར་སྟོན་པ་ནི།

ཅུ་གཤམ་ རི་ལྟར་དེ་ཡིས་ཆེས་ཟབ་ཚོས་ཉོགས་པ།
ལྷུང་དང་གཞན་ཡང་རིགས་པས་ཡིན་པས་ན།

དེ་ལྟར་འཕགས་པ་སྐྱ་སྐྱབ་གཞུང་ལུགས་ལས།།

ཇི་ལྟར་གནས་པའི་ལུགས་བཞིན་བརྗོད་པར་བྱ།།

ས་དྲུག་པ་བ་དེ་ཡིས་ཆེས་ཤིན་ཏུ་ཟབ་པའི་ཚོས་ཟབ་མོ་ཇི་ལྟར་ཉོགས་
པ་དེ་ལྟར། "འཕགས་པ་སྐྱ་སྐྱབ་ཀྱིས་ལུང་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་མཐུན་ནས།
དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་ལས་མདོ་སྟེའི་ལུང་དང་། དེར་མ་བཟང་ལུང་ལས་
གཞན་ཡང་རིགས་པ་དག་གི་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཆེས་གསལ་བར་
བསྟན་"པ་ཡིན་པས་ན། "དེའི་ཕྱིར་འཕགས་པ་སྐྱ་སྐྱབ་ཀྱི་"གཞུང་ལུགས་
ལས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཇི་ལྟར་བསྟན་པ་དེ་ཁོ་ན་ལྟར། ཟླ་བའི་ཞབས་ཀྱིས་སྐྱ་
སྐྱབ་དེས་ཉེ་བར་བསྟན་པའི་ལུགས་ཇི་ལྟར་གནས་པ་དེ་བཞིན་དུ་བརྗོད་
པར་བྱའོ།།

ཅི་སྟེ་འཕགས་པ་སྐྱ་ལ་ངེས་དོན་གྱི་ལུང་གི་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་
ངེས་པ་ཇི་ལྟར་ཡོད་ཅེ་ན། ལུང་ལས་ཤེས་ཏེ་ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས།
"སྟོ་སྟོགས་མེ་དེའི་ཡུལ་དུ་ནི། །དག་སྟོང་དཔལ་ལྡན་ཆེར་གྲགས་པ། །དེ་
མིང་སྐྱ་ཞེས་འབོད་པ་སྟེ། །ཡོད་དང་མེད་པའི་སྟོགས་འཇིག་པ། །ང་ཡི་ཐེག་
པ་འཇིག་ཉེན་དུ། །སླ་མེད་ཐེག་ཆེན་རབ་བཤད་ནས། །རབ་ཏུ་དགའ་བའི་
ས་བསྐྱབས་ཏེ། །བདེ་བ་ཅན་དུ་དེ་འགྲོའོ། །" ཞེས་ངེས་དོན་གྱི་ཐེག་པ་ཡོད་
མེད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་དང་བལ་བ་སྐྱ་སྐྱབ་ཀྱིས་འགྲེལ་པར་གསུངས་སོ།།

འདི་ནི་གསེར་འོད་དམ་པ་ནས་བཤད་པ། "སྟོན་པ་ཞལ་བཞུགས་དུས་

གྱི་མི་ཙ་གྱི་གཞོན་ལུ་འདྲི་ག་རྟེན་ཐམས་ཅད་གྱིས་འཐོང་ན་དགའ་བ་"ཞེས་
བྱ་བ་དེ་ཉིད་སྐྱེ་བ་བཞེས་པ་ཡིན་ཏེ། སྐྱོན་ཆེན་ལས། "གཞོན་ལུ་འདྲི་ང་ལྟ་
ངན་ལས་འདས་ནས་ལོ་ག་བཞི་བརྒྱ་ལོན་པ་ན། ལྷ་ཞེས་བྱ་བའི་དགོ་སློང་དུ་
གྱུར་ནས་ངའི་བསྟན་པ་རྒྱས་པར་བྱས་ཏེ། མཐར་ཐུག་དང་བའི་འོད་ཅེས་
བྱ་བའི་ཞིང་དུ། ཡེ་ཤེས་འབྱུང་གནས་འོད་ཅེས་བྱ་བའི་རྒྱལ་པོར་འབྱུར་
ངོ།" ཞེས་གསུངས་སོ། །དེའི་སྤྱིར་འདི་ལ་ངེས་དོན་གྱི་ལུང་སྤྱིན་ཅི་མ་ལོག་
པར་ངེས་པ་ཡོད་པར་བྱུང་བོ།

འཇམ་དཔལ་གྱི་རྩ་བའི་རྟོགས་པ་ལས་ཀྱང་། འབྱུང་བའི་དུས་དང་
མཚན་དེ་དང་འབྲེལ། "ལོ་རྒྱལ་བརྒྱ"བཞུགས་པར་བཤམ་དོ། །རྩ་བོ་ཆེའི་
མདོ་ལས། "མི་ཙ་གྱི་གཞོན་ལུ་འདྲི་ག་རྟེན་ཐམས་ཅད་གྱིས་འཐོང་ན་དགའ་
བ་འདི། སྟོན་པ་འདས་ནས་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་པ་ལ་བསྟན་པ་ཉམས་པའི་ཆེ། སྟོན་
པའི་མཚན་འཆང་བའི་དགོ་སློང་དུ་གྱུར་ནས་བསྟན་པ་རྒྱས་པར་བྱས་ཏེ། ལོ་
བརྒྱ་ལོན་པའི་འོག་ཏུ་འདས་ནས་བདེ་བ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བར་"གསུངས་སོ། །

འདི་ཡང་སློབ་དཔོན་འདིའི་ལུང་བསྟན་དུ་གནས་བཏུན་བྱང་བཟང་དང་།
རྩ་བོ་ཆེན་པོ་བཞེད་དེ་མི་ཙ་གྱི་མཐོང་ན་དགའ་བ་སྐྱ་སྐྱུ་དང་རྒྱུད་ཅིག་ཏུ་
བཤམ་པ་ལ་བཏུན་པའོ། །རྩ་བོ་ཆེ་ལས་དགོ་སློང་དེ་ས་བདུན་པ་བར་བཤམ་
དོ། །དེ་སྟར་བཤམ་པ་དང་སྐྱ་མ་རྣམས་འགལ་བར་སྐྱུ་མི་རུས་ཏེ། རྒྱལ་
ཆེན་འགའ་ཞིག་ལུང་ཁ་ཅིག་ལས་རྒྱན་ཞུགས་སུ་བཤམ་པ་དང་། ལུང་
གཞན་དུ་སངས་རྒྱས་སུ་བཤམ་པ་སྟ་བུ་གསུང་རབ་ལ་དུ་མ་ཞིག་སྤང་བའི་

སྲིར་རོ།

གཉེས་པ།

ཟབ་མོའི་དོན་བཤད་པའི་སྣོད་ངོས་བཟུང་བ་ནི།

ངེས་པའི་དོན་གྱི་“བསྟན་བཅོས་དེ་ཡང་སྲར་གོམས་པར་རྒྱུད་ལ་སྣོད་
ཉིད་ཉོགས་པའི་ས་བོན་བཞག་པ་རྣམས་ཉིད་ལ་བསྟེན་པར་བྱའི། གཞན་དག་
ལ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གིས་སྣོད་ཉིད་སྟོན་པའི་གཞུང་ཉན་དུ་ཟིན་གྱང་།”
སྣོད་ཉིད་ལ་“ལོག་པར་ཞུགས་པའི་བསམ་པ་དང་ལྡན་པས། དོན་མ་ཡིན་པ་
ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་བའི་སྲིར་རོ།།”

དོན་མ་ཡིན་པ་ཆེན་པོར་འགྱུར་ཚུལ་ནི། “ངེས་འགའ་ནི་མི་མཁས་
པས་སྣོད་ཉིད་སྲངས་ནས་ངན་འགྲོར་འགྲོའོ།” “ངེས་འགའ་ནི་”རང་བཞིན་
གྱིས་མ་གྲུབ་པའི་“སྣོད་པའི་དོན་ནི།” ཆོས་འདི་རྣམས་“མེད་པ་ཉིད་”དང་།
ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལོ་སྟུང་དུ་“སྲིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ངེས་པར་བཟུང་སྟེ།” རྒྱ་འབྲས་
གྱི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་སྲུང་བ་འདེབས་པའི་ལོག་སྟེ་དང་པོར་བསྐྱེད་
ནས། དེ་ནས་དེ་མི་གཏོང་བར་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བར་བྱེད་དོ།།

“སྣོད་པ་ཉིད་ལ་སྟེ་ཉེས་ན། །ཤེས་རབ་ཚུང་རྣམས་ཕྱང་བར་འགྱུར། །རི་
སྟར་སྐྱུལ་ལ་བཟུང་ཉེས་དང་། །རིག་སྲུགས་ཉེས་པར་བསྐྱབས་པ་བཞིན། །”
ཞེས་པའི་འགྲེལ་པ་ཆོག་གསལ་ལས་གྱང་། “ཀུན་རྫོབ་པ་ལ་སྲུང་འདེབས་
གྱི་མཐར་མི་རྩུང་བ་ལ། གཞུགས་བརྟན་དང་འབྲ་བའི་ལས་འབྲས་ལ་གཞོན་

པ་མ་བྱས་པ་དགོས་པ་དང་། དོན་དམ་པར་སློབ་འདོགས་པའི་མཐར་མི་ལྟུང་
བ་ལ། དངོས་པོ་རང་བཞིན་མེད་པ་ཁོ་ན་ལ་ལས་འབྲས་མཐོང་བ་དགོས་
པར་"གསུངས་ཤིང་། དེ་གཉིས་ལས་བསྐྱོག་པ་ནི་ཉུག་ཆད་གྱི་མཐར་ལྟུང་
བར་བཤད་ལ། འདུ་བྱེད་རྣམས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཉུག་ན་ལོག་པར་སྟོ
བར་གསུངས་པས། མེད་པ་དང་། ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་ཚིག་གི་ཁྱད་པར་
ཡོད་ཀྱང་། མེད་པའི་རྣམ་པ་འཆར་བ་ལ་ཡིད་ཞིབ་པར་གཏད་ཀྱང་ཁྱད་པར་
ཅི་ཡང་མེད་དོ།།

བཞི་བརྒྱ་པའི། "གཅིག་ནི་ངན་འགྲོ་ཉིད་འགྲོ་ལ། །ཐ་མ་ལ་མ་ཡིན་ཞི་
ཉིད་དུ་ལོ། །" ཞེས་པའི་འགྲེལ་པར་"དམ་པ་མ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་བདག་མེད་
པའི་ཚོས་ཉན་པ་དེ་ནི། སྤངས་པ་དང་སྤྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཉུག་པས་ངན་འགྲོ་
ཁོ་ནར་འགྲོ་ལ།" ཞེས་གཉིས་ཀ་ངན་འགྲོར་འགྲོ་བ་བཤད་དེ། སྤྱིན་ཅི་ལོག་
ཏུ་ཉུག་པ་ནི་སྟོང་པའི་དོན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་དོན་དུ་བརྒྱུང་བའོ།།

དེས་ན་ཤིན་ཏུ་སྤྲོ་བའི་དོན་འབྱེད་པའི་སློབ་མཁུ་མེད་བཞིན་དུ། ཡོད་
པར་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་ཅན་གྱིས། རང་གི་དབང་པོ་དང་མི་འཆོམ་པའི་ཐབ་
དོན་གྱི་ཚིག་ཅུང་ལ་མོས་པ་སྟར་སྟར་ལྷག་པར་བྱེད་པ་ནི། དོན་མ་
ཡིན་པ་ཆེན་པོ་འདྲེན་པར་བྱེད་པས་གནས་འདི་དག་ལ་ཐབ་པར་བྱའོ། །ཡང་
ཇི་སྟར་འདི་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་བསྟན་པར་འོས་སོ། །གང་ཐག་འདི་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་
བསྟན་པར་མི་བྱའོ་ཞེས་ངེས་པར་དགའ་བ་འདི་ཇི་སྟར་ངེས་པར་རུས་ཤེ་ན།
དེ་ནི་སྤྱི་རོལ་གྱི་མཚན་མ་རྣམས་ཀྱིས་ངེས་རུས་པར་སྟོན་པ་ནི།

ཅུ་བ། སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་དུས་ནའང་སྟོང་པ་ཉིད་ཐོས་ནས།།
 བང་དུ་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ཡང་དང་ཡང་དུ་འབྱུང་།།
 རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལས་བྱུང་མཆི་མས་མིག་བརྒྱན་ཞིང་།།
 ལུས་ཀྱི་བ་སྐྱ་ལྡང་བར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ།།
 དེ་ལ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་སྟོ་ཡི་ས་བོན་ཡོད།།
 དེ་ཉིད་ཉེ་བར་བསྟན་པའི་སྟོང་ནི་དེ་ཡིན་ཏེ།།
 དེ་ལ་དམ་པའི་དོན་གྱི་བདེན་པ་བསྟན་པར་བྱ།།

སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ལས་དང་པོ་བའི་དུས་ནའང་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་གཏམ་སྤྱིན་ཅི་
 མ་ལོག་པ་ཐོས་པ་ན། དེ་ཐོས་པ་ནས་བང་དུ་གཏམ་དེ་ལ་རབ་ཏུ་དགའ་བ་
 ཡང་དང་ཡང་དུ་འབྱུང་བ་དང་། རབ་ཏུ་དགའ་བ་དེ་ལས་བྱུང་བའི་མཆི་མས་
 མིག་བརྒྱན་པ་དང་། ལུས་ཀྱི་བ་སྐྱ་ལྡང་བ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་
 ལ། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྟོ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ཡི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ས་
 བོན་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ས་བོན་ཞེས་པ་ཡོད་ལ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྟོབ་དཔོན་
 མཁས་པས་ཉེ་བར་བསྟན་པའི་སྟོང་ནི་གང་ཟག་དེ་ཡིན་ཏེ། གང་ཟག་དེ་ལ་
 འཆད་པར་འགྱུར་བའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་དམ་པའི་དོན་གྱི་བདེན་པ་བསྟན་
 པར་བྱའོ།།

འདི་ནི་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་གཏམ་སྤྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ཐོས་པ་དང་། དེ་མི་གོ་

བ་མིན་པ་གཉིས་ཚོགས་ནས་ལྷན་གྱི་མཚན་མ་དེ་རྣམས་སྐྱེ་བར་སྦྱང་ན།
ཉག་མི་ལྷན་པ་ཡིན་གྱི། དོན་མི་གོ་བ་དང་། གོ་ཡང་མཚན་མ་དེ་རྣམས་
མི་སྐྱེ་ན་རེ་ཞིག་ཟབ་མོའི་སྣོད་དུ་ངེས་མི་རུས་ཀྱང་། ལྷ་མ་དམ་པའི་བསྐྱོ་བ་
ལས་མི་འདའ་ན། སྣོད་ཉིད་ཉོག་པའི་རིགས་ ༣༤ རུས་མང་པོ་གསལ་དུ་
འཛོག་པའི་སྣོད་དུ་རུང་ངོ་།།

གསུམ་པ།

དེ་ལ་བཤད་ན་ཡོན་ཏན་འབྱུང་ཚུལ་ནི།

སྣུར་བཤད་པའི་“ཉན་པ་པོ་དེ་ལ་ནི་སྣོད་ཉིད་བསྟན་པ་འབྲས་བུ་མེད་
པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཅིའི་སྐྱེ་བའི་ཞེ་ན།”

ཅུ་བ། དེ་ལ་དེ་ཡི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཡོན་ཏན་འབྱུང་།།

“འདི་སྣུར་ཉན་པ་པོ་དེ་ལ་སྣོད་པ་ཉིད་དུ་འཛིན་པ་སྐྱིན་ཅི་ལོག་གིས་
བསྐྱེད་པའི་དོན་མ་ཡིན་པ་དང་སྣུན་པར་མི་འགྱུར་པ་འབྲས་བུ་ལྷན་པ་ཟད་
གྱི། སྣོད་ཉིད་ཀྱི་སྣུ་བ་ཉན་པ་དེའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་སྣེ་འབྲས་བུའི་ཡོན་ཏན་
རྣམས་ཀྱང་འབྱུང་ངོ་། །” འབྱུང་ཚུལ་“རི་སྣུར་ཞེ་ན།” སྣོད་སྣུན་དེ་སྣོད་ཉིད་
ཀྱི་སྣུ་བ་ཉན་པ་ལ་གཏེར་རྗེད་པ་དང་འབྲས་བུ་སེམས་ཤིང་། སྣུ་བ་དེ་སྐྱེ་བ་
གཞན་དུ་ཡང་“མི་ཉམས་པར་བྱ་བའི་སྐྱེ་བ།”

ཙ་བ།

ཏྲ་ཏུ་ཚུ་ལ་བྲིམས་ཡང་དག་སྤངས་ནས་གནས་པར་འགྱུར།།

སྒྲིན་པ་གཏོང་བར་འགྱུར་ཞིང་སྒྲིང་རྗེ་བསྒྲིན་པར་བྱེད།།

བཟོད་པ་སྐྱོམ་བྱེད་དེ་ཡི་དགོ་བ་བྱང་ཚུབ་ཏུ།།

འགྲོ་བ་དགོལ་བར་བྱ་བྱིར་ཡོངས་སུ་བསྐྱོ་བྱེད་ཅིང་།།

ཏྲ་ཏུ་ཚུ་ལ་བྲིམས་ཡང་དག་པར་སྤངས་ནས་གནས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་
ཡང་"བདག་ཚུ་ལ་བྲིམས་འཆལ་བའི་རྒྱུན་གྱིས་ངན་འགྲོར་སྤྱང་ན། སྒྲིང་ཉིད་
གྱི་ལྟ་བ་རྒྱུན་ཚད་པར་འགྱུར་རོ་སྐྱམ་ནས་ཚུ་ལ་བྲིམས་སྤངས་"ཏེ་མི་ཉམས་
པར་སྤྱང་བ་ཡིན་ནོ།།

ཚུ་ལ་བྲིམས་འཆལ་བ་ལ་ནི་སྒྲིན་ཏུ་ཚུ་ལ་བྲིམས་སྤངས་པ་མི་དགོས་
གྱི། ཚུ་ལ་བྲིམས་གྱི་མི་མ་ཐུན་སྐྱོགས་རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་སྐོ་བ་ཡང་ཚུ་ལ་
འཆལ་ལོ། །"བདག་ཚུ་ལ་བྲིམས་"བསྤྱངས་པས་"བདེ་འགྲོར་སྐྱེས་ཀྱང་།
དབུ་ལ་ཕོར་གྱུར་"ནས་བཟའ་བཏུང་དང་"སྒྲིན་དང་གོས་ལ་སོགས་པའི་འཚོ་
བའི་ཡོ་བྱད་གྱིས་སོངས་ན། དེ་འཚོལ་བ་སྤྱར་ལེན་ནས་སྒྲིང་ཉིད་གྱི་ལྟ་བ་
ཉན་པ་དང་། དེའི་དོན་སྐྱོམ་པ་སོགས་རྒྱུན་ཚད་པར་འགྱུར་རོ་སྐྱམ་ནས།"

འགྲུར་བས།

ཙ་བ།དེ་ཡི་དགོ་བ་བྱང་ཚུབ་ཏུ།
འགོ་བ་དགོལ་བར་བྱ་སྱིར་ཡོངས་སུ་བསྡོ་བྱེད་ཅིང་།

“ཚུལ་བྲིམས་ལ་སོགས་པ་དེ་ཡི་དགོ་བ་ཡང་འགོ་བ་འཁོར་བ་ལས་
སྡོལ་བར་བྱ་བའི་སྱིར་དུ་བྱང་ཚུབ་ཏུ་ཡོངས་སུ་བསྡོ་བར་བྱེད་དོ།”

“བྱང་ཚུབ་སེམས་མ་གཏོགས་པ་ཉན་རང་ལ་སོགས་པ་གཞན་དག་
གིས་ཉེན་འགྲེལ་ཟབ་མོ་བྱང་སེམས་བཞིན་དུ་སྟོན་མི་རུས་པར་མཐོང་
ནས།”

ཙ་བ། རྫོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་གྲུས་པར་བྱེད།

“རྫོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་ཤེན་ཏུ་གྲུས་པར་
བྱེད་དོ། །”སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བའི་གོ་བ་གནད་དུ་སོང་བའི་ཐེག་ཆེན་པ་ལ་
ནི། སྒར་བཤམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་གོ་བ་རྣམ་དག་རྣམས་སྐྱེས་ནས་རྒྱ་ཆེ་བའི་
སྟོགས་རྣམས་སྐྱབ་པ་ལ་ཤེན་ཏུ་གྲུས་པར་འགྲུར་ལ། དེ་ནི་ཤེན་ཏུ་བསྐྱེད་པ་
པའི་གནས་ཡིན་ཏེ། བྱང་ཚུབ་སེམས་འགྲེལ་ལས། “ཚོས་རྣམས་སྟོང་བ་
འདི་ཤེས་ནས། །ལས་དང་འབྲས་བུ་སྟེན་པ་གང་། །དོ་མཚར་བས་ཀྱང་
འདི་དོ་མཚར། །མད་བྱང་བས་ཀྱང་འདི་མད་བྱང་། །” ཞེས་གསུངས་

ཉེ། ལྷོད་མི་རུང་གཉིས་པོ་མི་མོས་ནས་སྤོང་བ་དང་། མོས་པ་ལྟར་སྤོང་
ཡོད་ཀྱང་རིགས་པས་རྒྱ་འབྲས་ཐམས་ཅད་བཀག་པར་གོ་བའི་སྤྱོད་
གཉིས་སྤང་ལ། རང་བཞིན་མེད་པའི་སྤོང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བུ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་
བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ཆེས་འཐད་པར་རྟོགས་པ་ཞིག་ལ་འོང་བ་ཡིན་ལོ།།

དེ་ལྟར་ཡིན་ན་ལྟ་བུ་རྟེན་པའི་ལུགས་སུ་བྱས་པས་ན། ཚུལ་བྲིམས་ལ་
སོགས་པའི་ལས་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད། རི་བོང་གི་རྩེ་གཉེར་མ་
བགྱང་བ་བཞིན་དུ་སོང་ནས། དེ་འདྲ་བ་ནི་ངེས་དོན་མ་གོ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱིར་
ཡིན་གྱི། ངེས་དོན་གོ་བ་ལ་མི་དགོས་ཉེ། དེ་དག་ཐམས་ཅད་རྟོག་པས་བྱེད་
ལ་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་བདེན་ཞེན་གྱི་མཚན་འཛིན་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ་སྣམ་དུ་
འཛིན་ཞིང་། རྒྱ་ནག་གི་ཉེ་ཤར་ལྟར་དགོ་བ་ཐམས་ཅད་འཛོམས་ལ།

ཁ་ཅིག་འཇུག་འོང་འོང་ཞིག་ལ་སྤང་དོར་བྱེད་ཟེར་ཡང་། རྟོག་པ་ལ་
བདེན་འཛིན་ཡིན་མིན་གཉིས་བྱེད་ན་ནི། རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་འགོག་
པའི་རིགས་པས་ཡུལ་ཐམས་ཅད་འགོག་པ་ཅལ་ཅོལ་ཡིན་ལ།

གཉིས་སུ་མི་བྱེད་ན་ནི་ལྟ་བུ་དང་སྤོང་སྤྱོད་ལྟོགས་ཀྱི་རྟོག་པ་གཉིས་གཅིག་
གིས་གཅིག་ལ་གཞོན་པ་སྤྱེལ་བ་ཆ་གང་ལྟར་འགྱུར་བའི་སྤྱིར་དང་། གཞག་
སའི་འཇུག་འོང་དང་། འཛོག་མཁན་དང་དེར་འཛོག་རྒྱ་རྣམས་ཀྱང་འཛོག་ས་
མེད་པ་ལ་དེ་སྐད་སྐྱབ་བ་ནི་ལུན་སྐྱལ་ཡིན་པས། སྤྱིར་གྱི་གཞུང་དེ་རྣམས་ཀྱི་
སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པ་ཉིད་འཛིན་པའོ།།

བཞི་པ།

སྒོད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་ལ་མཉན་པར་བསྐྱལ་བ་ནི།

ཅུ་བ། ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེའི་ཚུལ་ལ་མཁས་པའི་སྐྱེ་བོས་ནི།།

རིམ་གྱིས་རབ་ཏུ་དགའ་བའི་ས་ནི་འཕྲོ་བ་འགྱུར་བས།།

དེ་ནི་དོན་དུ་གཉེར་བས་ལམ་འདི་མཉན་པར་གྱིས།།

དེ་ལྟར་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་ཟབ་པ་དང་། རྒྱ་ཆེ་བའི་ཚུལ་ལ་
མཁས་པའི་སྐྱེ་བོས་ནི། དུལ་རིང་པོར་བར་མེད་པར་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་
སྐྱོགས་གྱི་དགོ་བའི་ཚོགས་རྣམས་སོ་སྐྱེའི་སར། དེས་པར་བསགས་ནས་
རིམ་གྱིས་རབ་ཏུ་དགའ་བའི་ས་ནི་ཕྲོ་བ་པར་འགྱུར་བས། ས་རབ་དགའ་དེ་
ནི་དོན་དུ་གཉེར་བས་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ཟབ་མོའི་ལམ་འདི་མཉན་པར་
གྱིས་ཤིག་ཅེས་ཉན་པར་བསྐྱལ་བའོ།།

དེ་ཡང་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས་"རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་གྱི་
གཏམ་ལ་གྲུས་པར་འགྱུར་ན་དེ་དེ་དང་མ་ཐུན་པའི་རྒྱུ་ཉེ་བར་བསྐྱབས་པའི་
སྒོ་ནས། རི་ལྟར་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་དང་བ་འཕྲེལ་བར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་བྱ་ཞིང་།
སྟོང་རྗེ་ཆེ་བ་དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་གྲུས་པ་གཙོ་
ཞིང་། བདག་ཉིད་གྱི་དམ་པའི་ཚོས་གྱི་བར་ཆད་གྱི་རྒྱ་མཚན་གཡང་ས་ཆེན་
པོའི་རྒྱ་ཡོངས་སུ་སྤང་བར་འདོད་པས། ཡང་བ་ལ་བརྟེན་པ་དང་སྐྱིན་པར་

དཀའ་བ་ཡང་སྦྱིན་པ་དང་། བསྐྱེད་པའི་དངོས་པོ་བཞིས་ཀྱང་བསྐྱེད་པ་བྱ་སྟེ།
དམ་པའི་ཚོས་འདི་འབད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྦྱེ་བོ་དམ་པའི་ཚོས་ཀྱི་སྦྱོང་དུ་
གྱུར་པ་ལ་ཉེ་བར་བསྟན་པར་བྱའོ།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཚོས་འདི་འབད་
པ་ཚེན་པོས་བསྟན་དགོས་པར་གསུངས་ཏེ། སྦྱོང་མིན་གྱི་སྦྱོན་གཉིས་དང་
བྲལ་བ་ལའོ། །ཚོས་པ་ཡོད་པའི་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་མི་གོ་བ་ལ་ལ་ཡང་། ཉེན་
འབྲེལ་གྱི་ངེས་པ་ལ་མི་གཞོན་པའི་ཐབས་བྱས་ནས་བཤུག་པར་བྱའོ།།

འཆད་པ་པོ་ལེགས་པར་ཤེས་པས་ཉན་པ་པོ་སྦྱོང་རུང་ཐ་མ་ཡན་
ཆད་ལ་འཆད་པ་ནི་བསོད་ནམས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་སྟེ། མདོ་རྒྱན་ལས་བརྒྱས་པ་
ལས། "ཚོས་ཟབ་མོ་ལ་ཚོས་པས་བསོད་ནམས་ཐམས་ཅད་སྦྱུང་བ་ཡིན་ཏེ།
སངས་རྒྱས་སྤུ་མ་གྲུབ་ཀྱི་བར་དུ་འདི་ག་ཉེན་པ་དང་འདི་ག་ཉེན་ལས་འདས་
པའི་ཕུན་སྤུམ་ཚོགས་པ་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་པར་འགྱུར་ཏེ།" བྱེད་རིན་པོ་
ཆེས་བྱིན་པའི་མདོ་ལས་བྱུང་བ། "འཇམ་དཔལ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་
ཐབས་ལ་མཁས་པ་དང་བྲལ་བས། བསྐྱེད་པ་བསྐྱེད་ཏུ་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་
དྲུག་ལ་སྦྱུང་བ་ལས། གང་གིས་ཚོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་འདི་ཐེ་ཚོམ་དང་བཅས་
པས་ཉན་པ་འདི། བསོད་ནམས་དེ་བས་ཆེས་མང་དུ་སྦྱེད་ན་གང་ཐེ་ཚོམ་
མེད་པར་ཉན་པ་ལྟ་ཅི་སྟོས།" གང་ཡི་གེར་བྲིས་ནས་ལྷུང་འབོགས་པ་དང་
འཆང་བ་དང་། གཞན་དག་ལ་ཡང་རྒྱ་ཆེར་རབ་ཏུ་སྦྱོན་པ་ལྟ་ཅི་སྟོས། ཞེས་
གསུངས་སོ།།

དོ་རྗེ་གཙོད་པ་ལས་ཀྱང་། "བཙོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྤྲུལ་ཏེ།

རབ་འབྱོར་འདི་ཇི་སྟེ་ལྷ་མ་དུ་སེམས། གཤམ་ལྷ་མ་གྱི་བྱེ་མ་སྟེད་གང་ཇི་སྟེད་
 པ་གཤམ་ལྷ་མ་ཡང་དེ་སྟེད་དུ་གྱུར་ན། གང་དེ་དག་གི་བྱེ་མར་གྱུར་པ་དེ་མང་
 བ་ཡིན་ནམ། རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་གཤམ་ལྷ་མ་
 སྟེད་དུ་གྱུར་པ་དེ་དག་ཉིད་ཀྱང་མང་བ་ལགས་ན། དེ་དག་གི་བྱེ་མར་གྱུར་པ་
 ལྷ་སྟོས་ཀྱང་ཅི་འཚོལ། བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། རབ་འབྱོར་
 ཁྱོད་ལ་བསྐྱོལ། །ཁྱོད་གྱིས་ཁོང་དུ་ཚུད་པར་བྱལ། །གཤམ་ལྷ་མ་དེ་དག་གི་བྱེ་
 མ་ཇི་སྟེད་པ་དེ་སྟེད་གྱི་འདིག་ཉེན་གྱི་ཁམས་སྐྱེས་པའམ་བྱུང་མེད་ལ་ལས་
 རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་གྱིས་རབ་ཏུ་བཀའ་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤམ་ལྷ་མ་གྱི་
 པ་གྱིན་ན། ལྷ་སྟོས་པའམ་བྱུང་མེད་དེ་གཞི་དེ་ལས་བསོད་ནམས་མང་དུ་སྐྱེད་
 དམ། རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་མང་ལགས་སོ། །བདེ་
 བར་གཤམ་ལྷ་མ་པ་མང་ལགས་སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་བཀའ་སྩལ་བ།
 གང་ཞིག་ཚོས་གྱི་རྣམ་གྲངས་འདི་ལས་ཐ་ན་ཚིག་བཞིའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་
 ཅམ་བཟུང་སྟེ། གཞན་དག་ལ་ཡང་བསྟན་ན་དེ་བས་བསོད་ནམས་ཆེས་མང་
 དུ་སྐྱེད་དོ།།" ཞེས་གསུངས་སོ་ཞེས་དང་།

དེ་བཞིན་གཤམ་ལྷ་མ་པའི་མཚོན་གྱི་མདོ་ལས། "མི་དགོ་བཅུ་ཆེན་པོ་
 རྣམས་བཟངས་ནས། དེ་དག་དང་ལྡན་པས་བདག་མེད་པའི་ཚོས་ལ་འཇུག་
 ཅིང་། ཚོས་ཐམས་ཅད་གདོད་མ་ནས་དག་པར་དད་པ་དང་མོས་པའི་སེམས་
 ཅན་དེ་ངན་སོང་དུ་མི་འགྲོལ།" ཞེས་གསུངས་པ་དང་།

བདུད་འདུལ་བའི་ལེ་བྱ་ལས། "དགོ་སྟོང་གང་གི་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཤིན་

ཏུ་དུལ་བར་ཤེས་ཤིང་། ཉེས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཐོག་མའི་མཐའ་ཡང་རང་བཞིན་
གྱིས་དབེན་པར་ཤེས་ཏེ། ཉེས་པ་བྱུང་བའི་འགྲོད་པ་སེལ་ཞིང་བརྟན་པོར་མི་
བྱེད་པས་མཚམས་མེད་པ་ཡང་གཞོན་ན། ཚོ་ག་དང་ཚུལ་བྲིམས་ལ་ལོག་
པར་ཞུགས་པ་ཕྱི་ཚེས་ལྟ་བུ་ལྟོས།" ཞེས་གསུངས་པ་དང་།

མ་སྐྱེས་དགའི་མདོ་ལས། "མཚམས་མེད་བྱེད་པས་དམ་པའི་ཚོས་
འདི་ཐོས་ནས་འཇུག་ཅིང་མོས་ན། དེའི་ལས་དེ་ལས་ཀྱི་སྐྱིབ་པ་ཡིན་ཞེས་
ང་མི་སྤྲོད།" ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཉེ་འཆད་ཉན་བྱེད་པ་དང་། དེ་མིན་པའི་
སྐབས་སུ་ཡང་དོན་ཟབ་མོ་ལ་མོས་པ་དང་སེམས་པའི་ཕན་ཡོན་ལོ།

བཤད་པའི་ཕན་ཡོན་ལེགས་པར་འཐོབ་པ་ལ་གཉེས་དགོས་ཏེ། རྗེད་
བཀུར་དང་གྲགས་པ་སོགས་ལ་མི་སྟ་བའི་ཀུན་སྨོང་དག་པ་ཞིག་དང་།
བཤད་རྒྱུའི་ཚོས་དེའི་དོན་ལོག་པར་མ་བཟུང་བར་སྤྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་
བཤད་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། སྤྱིན་གཉེས་འཕ་གང་རུང་རེ་དང་ལྡན་པས་བཤད་
ན། བསོད་ནམས་མང་པོའི་བར་ཆད་བྱེད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐྱིབ་
དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས། "དེའི་ཕྱིར་གང་དག་ཚོས་ལོག་པར་འཆད་པར་
བྱེད་པ་དང་། སེམས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་རྗེད་པ་དང་བཀུར་སྟེ་དང་གྲགས་པ་
འདོད་པས་འཆད་པ་དེ་དག་ནི། བདག་ཉིད་ཀྱི་བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་ཉམས་
པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལོ།" ཞེས་གསུངས་པ་ནི་འདིར་ཡང་འདྲའོ། ཉན་པ་པོ་ལ་
ཡང་ཉན་པའི་ཀུན་སྨོང་དག་པ་དང་། དོན་ལོག་པར་མ་བཟུང་བ་གལ་ཆེ་བས།
གཉེས་ཀས་ཀྱང་འཆད་ཉན་གྱི་དུས་སུ་མཚན་ཉིད་མ་མཐའ་རེ་དང་ལྡན་པར་

བྱའོ།།

ལྷ་པ།

ཉིན་འབྱུང་གི་དེ་ཉིད་ཇི་ལྟར་བཤད་པའི་ཚུལ་ལ་གསུམ།

ཡང་དག་པའི་དོན་ལྱང་གིས་བསྟན་པའི་ཚུལ། ལྱང་གི་དོན་དེ་རིགས་
པས་བསྟུན་པ། དེས་གྲུབ་པའི་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རབ་དབྱེ་བཤད་པའོ།།
དང་པོ།

ཡང་དག་པའི་དོན་ལྱང་གིས་བསྟན་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས།

ལྱང་ལས་གསུངས་པའི་ཚུལ་དགོད་པ་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཤེས་པའི་མི་
མ་ཐུན་ཕྱོགས་ངོས་བཟུང་བའོ།།
དང་པོ།

ལྱང་ལས་གསུངས་པའི་ཚུལ་དགོད་པ་ནི།

ས་བརྟུ་བ་ལས། "ས་ལྷ་པ་བ་དེ་ས་དྲུག་པ་ལ་འཇུག་པ་ན། ཚོས་མཉམ་
པ་ཉིད་བརྟུས་འཇུག་གོ། །བརྟུ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ་ཚོས་ཐམས་ཅད་མཚན་
མ་མེད་པར་མཉམ་པ་ཉིད་དང་། ཚོས་ཐམས་ཅད་མཚན་ཉིད་མེད་པར་
མཉམ་པ་ཉིད་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་། མ་སྐྱེ་བ་དང་། དབེན་
པ་དང་། གདོད་མ་ནས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། སྐྱོས་པ་མེད་པ་དང་། ལྷང་བ་

མེད་པ་དང་དོར་བ་མེད་པར་མཉམ་པ་ཉིད་དང་། ཚོས་ཐམས་ཅད་སྐྱུ་མ་དང་།
མི་ལམ་དང་། མིག་ཡོར་དང་། བྲག་ཆ་དང་། ལུ་ཟླ་དང་། གཟུགས་བརྟན་
དང་། སྐྱུ་ལ་པ་ལྟ་བུར་མཉམ་པ་ཉིད་དང་། ཚོས་ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་དང་
དངོས་པོ་མེད་པ་གཉིས་སུ་མེད་པར་མཉམ་པ་ཉིད་དེ། དེ་ཚོས་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་ལྟར་རབ་ཏུ་ཉོགས་པ་ན། རྗེ་ཞིང་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པའི་བཟོད་
པས་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་ས་དྲུག་པ་མངོན་དུ་གྱུར་བ་རྗེས་སུ་ཐོབ་སྟེ།
ཞེས་གསུངས་ཏེ།

དེ་བཞིན་དུ་ཞེས་པ་ནི་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཅེས་པ་སྤང་དོར་མེད་པའི་བར་
ལ་སྐྱོར་བའོ། །དེ་གཉིས་མཉམ་ཉིད་གཅིག་དང་། སྐྱུ་མ་སོགས་བདུན་ལྟར་
མཉམ་པ་རྣམས་མཉམ་པ་ཉིད་གཅིག་ཏུ་བྱ་བྱེད་ཞིང་། ཐ་མ་གཉིས་ཀྱང་གཅིག་ཏུ་
བྱའོ། མཉམ་པ་ཉིད་བཅུའི་ངོས་འཛིན་ནི་ས་བཅུ་པའི་མདོ་འགྲེལ་དང་། བྱང་
ས་གཉིས་ཀྱང་མི་མ་ཐུན་པར་སྤང་ལ། དེ་གཉིས་དང་ལྷུགས་འདི་སྟོང་པ་ཉིད་
འགྲེལ་ཚུལ་མི་མ་ཐུན་པས་འདིར་གཞན་དུ་བཤའ་དོ།།

དེ་ལ་དང་པོ།

ཚོས་ཐམས་ཅད་མཚན་མ་མེད་པ་མཉམ་པ་ཉིད་ནི།

མཚན་མ་མི་འདྲ་བར་སྤང་བ་རྣམས་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞན་གྱི་ངོ་
ན་མེད་པར་ཚོས་ཀྱན་འདྲ་བའོ།

གཉིས་པ།

ཚོས་ཐམས་ཅད་མཚན་ཉིད་མེད་པར་མཉམ་པ་ཉིད་ནི།

ཚོས་ཀུན་རང་གི་མཚན་ཉིད་གིས་གྲུབ་པ་མེད་པར་མཉམ་པ་སྟེ། དེ་
གཉིས་ནི་སྐྱེ་བ་བསྐྱེད་པའོ། །གཞན་བརྒྱུད་ནི་སྐྱེ་བ་བསྐྱེད་པའི་དོན་དེ་ཉིད་
འབྲུག་པར་དུ་སྐྱེ་བ་སྐྱེད་པ་སྟེ། སྐྱེ་བ་མེད་པ་ནི་མ་འོངས་པ་དང་། མ་སྐྱེས་པ་
ནི་དུས་གཞན་གྱི་དབང་དུ་གྲུས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་ཚོས་ཀུན་ལ་མཉམ་པའམ་འདྲ་
བ་ནི་གཞན་རྣམས་ལའང་ཤེས་པར་བྱའོ། དཔེན་པ་ནི་སྐྱེ་འགྲུར་དང་སྐྱེས་
པས་སྐྱོང་བ་སྟེ། དེ་ཡང་མཉམ་ཉིད་གཉིས་པའི་སྐབས་ཀྱི་རང་གི་མཚན་
ཉིད་གིས་འབྲུག་པར་དུ་གྲུས་པས་དཔེན་པའོ། དེ་ལྟ་བུ་དེ་ཡང་འབྲུག་དུ་སྐྱུང་
རིགས་ཀྱིས་གྲུས་པ་མིན་གྱི། གདོད་མ་ནས་རྣམ་པར་དག་པ་དེ་ལྟར་གནས་
པ་ནི་དུག་པའོ།།

བདུན་པ་ལ་གཉིས་སྐྱེད་གི་སྐྱོས་པ་མེད་པ་ནི་དང་པོ་དང་སྐྱེར་ལ། སྐྱེ་
དང་རྣམ་ཉོག་གིས་སྐྱོ་བར་མི་རུས་པ་ལ་ནི་གཉིས་པའི་སྐབས་ཀྱི་འབྲུག་པར་
སྐྱེར་ལོ། །བརྒྱུད་པ་ལ་ཡང་འབྲུག་པར་དེ་ལྟར་སྐྱེར་ལོ། །དགུ་པ་ནི་སྐྱེར་བ་འདྲ་
པའི་དོན་དེ་རྣམས་ངེས་པར་བྱེད་པའི་དཔེའི་རྣམ་གྲངས་མང་པོའོ། །བཅུ་པ་
ནི་ཚོས་གང་ལ་ཡང་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོར་མེད་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་
པ་མེད་པར་འདྲ་བའོ། །

རྣོ་བ་ནི་ཤེས་རབ་སྐྱེར་བའོ། །རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ནི་ས་བརྒྱུད་པའི་མི་སྐྱེ་

བའི་ཚོས་ལ་བཟོད་པ་དང་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པ་སྟེ། རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པའི་བཟོད་
པ་འདི་ལ་སྐྱབས་སྟོབས་ཀྱིས་མི་འདྲ་བ་མང་དུ་སྐྱང་ངོ། །ཚོས་རྣམས་ཀྱི་དེ་
ཁོ་ན་ཉིད་སྟོན་པ་ལ་ལུང་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་། འདིར་ས་རྒྱལ་པའི་ཤེས་རབ་
ཀྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཉོག་ས་ཚུལ་འཆད་པའི་སྐྱབས་ཡིན་པས། ས་རྒྱལ་པ་ལ་
མཉམ་ཉིད་བརྩམ་འཇུག་པར་གསུངས་པའི་ལུང་དངས་སོ།།

གཉིས་པ།

དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཤེས་པའི་མི་མ་ཐུན་སྟོགས་ངོས་གཟུང་བ་ནི།

ཚོས་རྣམས་བདེན་མེད་དུ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་འདི་ལ། བདེན་པར་
གྲུབ་ཚུལ་དེ་རི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། བདེན་པར་འཇིན་ཚུལ་ལེགས་པར་
མ་ཤེས་ན། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་སྟོབས་པར་འཇུག་སྟེ། སྟོབས་འཇུག་ལས།
“བརྟགས་པའི་དངོས་ལ་མ་རེག་པར། །དེ་ཡི་དངོས་མེད་འཇིན་མ་ཡིན།།”
ཞེས་བརྟགས་པའི་དངོས་པོ་སྟེ་དགག་བྱའི་སྟེ་ལེགས་པར་སྟོབས་ལ་མ་ཤར་ན།
དགག་བྱ་དེ་མེད་པ་ལེགས་པར་འཇིན་མི་རུས་པར་གསུངས་པས། མེད་
སྟེ་བདེན་གྲུབ་དང་། གང་གིས་སྟོང་པའི་དགག་བྱའི་རྣམ་པ་སྟོབས་ལ་དུ་རི་
སྟོབས་བཞིན་མ་ཤར་ན། བདེན་མེད་དང་སྟོང་པའི་ངོ་བོ་ལེགས་པར་ངེས་པ་
མི་སྲིད་ངོ།།

དེ་ཡང་གྲུབ་མཐའ་སྐྱབས་ལས་འཕྲལ་དུ་ཀུན་བརྟགས་པའི་བདེན་གྲུབ་དང་།
བདེན་འཇིན་ངོས་ཟེན་པ་ཅམ་ཀྱིས་མི་ཚོག་པའི་ཕྱིར། ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་

རྗེས་སུ་ཞུགས་པ། གྲུབ་མཐས་སློབ་སྦྱོར་མ་བསྐྱུར་གཉིས་ཀ་ལ་ཡོད་པའི་
སྣོན་སྦྱོར་གྱི་བདེན་འཛིན་དང་། དེས་བཟུང་བའི་བདེན་གྲུབ་ལེགས་པར་
ངོས་ཟེན་པ་ནི་གནད་ཤིན་ཏུ་ཆེ་སྟེ། དེ་ངོས་མ་ཟེན་པར་རིགས་པས་དགག་
བྱ་བ་གཤམ་གྱིང་། ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཞུགས་པའི་བདེན་ཞེན་ལ་ཅི་ཡང་མི་
གཞོན་པས་སྐབས་དོན་སྣོན་བར་འགྱུར་བའི་སྦྱིར་དོ།

དེ་ཡང་ཐོག་མར་རང་གི་རྒྱུད་གྱི་བདེན་འཛིན་ངོས་ཟེན་ནས། དེའི་
ཡུལ་སྣོན་འབྱེན་པ་ལ་རིགས་པ་རྣམས་དངོས་དང་བརྒྱུད་པས་འགོ་ལུགས་
ཤེས་དགོས་ཀྱི། ཁ་སྦྱིར་སྟོབས་ལེགས་ཤིག་གི་དགག་སྦྱོར་ནི་པན་ཤིན་ཏུ་ཆུང་
བའི་སྦྱིར་དོ། འདི་ལ་དབུ་མ་ཐལ་རང་གཉིས་ཀའི་ལུགས་གྱི་ངོས་འཛིན་
ཤེས་ན་ཐུང་པར་ལེགས་པས་སྦྱིད་པར་འགྱུར་བས།

དེ་འཆད་པ་ལ་གཉིས། དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་གྱི་བདེན་འཛིན་
ངོས་གཟུང་བ་དང་། དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་པའི་ལུགས་གྱི་བདེན་འཛིན་ངོས་
གཟུང་བའོ།

དང་པོ།

དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་གྱི་བདེན་འཛིན་ངོས་གཟུང་ལ་གསུམ།

བདེན་གྲུབ་དང་བདེན་འཛིན་ངོས་གཟུང་བ། འཛིན་ཉེན་པ་ལ་སྟོས་པའི་
བདེན་རྒྱུན་སྦྱོར་མའི་དཔེས་བསྟན་པ། དཔེ་དེ་དོན་ལ་སྦྱར་ནས་བཤའ་བའོ།

དང་པོ།

བདེན་གྲུབ་དང་བདེན་འཛིན་ངོས་གསུང་བ་ནི།

རང་རྒྱུད་པའི་གཞུང་ཁུངས་ཟུབ་གཞན་ལས་དགག་བྱ་ངོས་འཛིན་གསལ་བར་མི་འབྱུང་ལ། དབུ་མ་སྒྲུང་བ་ལས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་ཚུ་ལ་བཤད་པའི་བསྐྱོག་སྤོགས་ཀྱི་ཡོད་པ་ནི་དོན་དམ་པར་རམ་བདེན་ཡོད་དུ་ཤེས་པས་དེ་ལྟར་བཤད་ན། དེ་ཉིད་ལས། "དངོས་པོ་ཡང་དག་པར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དག་ལ་ཡང་དེ་ལས་སྤོག་པའི་རྣམ་པར་སྐྱོ་འདོགས་པའི་འཁྲུལ་པའི་སྐྱོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཅེས་བྱ་སྟེ། འདི་འམ་འདི་ས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྐྱིབ་པ་ལྟ་བུར་བྱེད། འགོ་བས་པ་ལྟ་བུར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ།" དེ་སྐད་དུ་མདོ་ལས་ཀྱང་། "དངོས་རྣམས་སྐྱེ་བ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ། །དམ་པའི་དོན་དུ་རང་བཞིན་མེད། །རང་བཞིན་མེད་ལ་འཁྲུལ་བ་གང་། །དེ་ནི་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་འདོད།" ཅེས་གསུངས་སོ།།

"དེ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་དེས་ཉེ་བར་བསྟན་པ་མཐོང་བའི་དངོས་པོ་བརྟུན་པ་ཐམས་ཅད་ནི་ཀུན་རྫོབ་པ་དེ་ཁོ་ན་ཡིན་ཞེས་བྱའོ། དེ་ཡང་ཐོག་མ་མེད་པའི་འཁྲུལ་པའི་བག་ཆགས་ཡོངས་སུ་སྦྱིན་པའི་དབང་གིས་བྱུང་ལ། དེས་ཀྱང་སྤོག་ཆགས་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་དག་པར་དངོས་པོའི་བདག་ཉིད་ལྟ་བུར་ཉེ་བར་བསྟན་པ་མཐོང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་གི་བསམ་པའི་དབང་གིས་དངོས་པོ་བརྟུན་པའི་ངོ་བོ་ཐམས་ཅད་ནི། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་ཁོ་

ནའོ་ཞེས་བྱའོ།།" ཞེས་གསུངས་སོ།།

དེ་ནི་ཞེས་པ་ཡན་ནི་དོན་དམ་པར་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་དོན་དམ་པར་
ཡོད་པར་འབྱུང་བའི་དོན་ནོ། གུན་རྫོབ་ནས་སྲིབ་རོའི་བར་ནི་ཡང་དག་གུན་
རྫོབ་ཅེས་པའི་དོན་ཏེ། གུན་རྫོབ་སྐྱབ་བྱེད་ལ་བྱས་ནས་ཡང་དག་པ་ལ་སྐྱབ་
པར་བྱེད་པའོ། །བདེན་འཇིན་དེ་ལས་བྱུང་བའི་སྲིབ་བདེན་འཇིན་དེས་བདེན་
པར་ཡོད་པ་སྟར་ཉེ་བར་བསྟན་པ་མཐོང་བ་ནི་རྟོག་པ་ཡིན་གྱི་དབང་ཤེས་
མིན་ཏེ། བདེན་གཉིས་གྱི་འགྲེལ་པར། "དག་ག་བྱ་བདེན་པ་དབང་ཤེས་ལ་མི་
སྣང་བར་" བཤད་པ་འདྲིར་ཡང་འབྲ་བའི་སྲིབ་རོ། དེ་ཡང་ནས་བྱུང་བའི་བར་
གྱིས་ནི་བདེན་འཇིན་དེ་སྟན་སྐྱེས་སུ་སྟོན་ནོ། དེས་ན་སྟོག་ཆགས་ཐམས་
ཅད་ལ་ཞེས་སྟོས་སོ། སྟོག་ཆགས་དེ་དག་གི་བསམ་པ་ནི་རྟོག་པ་ཁོ་ན་མིན་
གྱི། རྟོག་མེད་གྱི་ཤེས་པ་ལ་ཡང་བྱ་སྟེ། དེ་གཉིས་གྱི་དབང་གིས་ཡོད་པར་
བཞག་གི་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་མིན་པའི་དངོས་པོ་བརྟུན་པ་རྣམས་གུན་
རྫོབ་ཁོ་ནར་ཡོད་པ་ནི། དངོས་རྣམས་སྐྱེ་བ་གུན་རྫོབ་ཏུ། ཞེས་པའི་དོན་ཏེ།
དེ་ཡང་བདེན་འཇིན་གྱི་གུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པའི་དོན་མིན་ནོ།།

དེ་སྟར་བྱས་ན་སྟོ་ལ་སྣང་བའམ་སྟོའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མིན་པར་
དོན་གྱི་སྟོད་ལུགས་སུ་ཡོད་པ་ནི། བདེན་པ་དང་དོན་དམ་དང་ཡང་དག་
པར་ཡོད་པ་དང་དེར་འཇིན་པ་ནི་བདེན་འཇིན་སྟན་སྐྱེས་སོ། འོ་ན་སྣང་བ་
ལས། "དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་མེད་དོ། ཞེས་བྱ་བ་ནི། འདི་དག་ཡང་དག་པའི་
ཤེས་པས་སྐྱེ་བ་མ་གྲུབ་པོ་ཞེས་བཤད་པར་འགྱུར་རོ།།" ཞེས་གསུངས་པའི་

ལྷགས་ཀྱིས་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་དང་། སྐྱེ་བ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་འཇུག་པའི་
 རིགས་ཤེས་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་དང་ཡོད་པར་གྲུབ་པ་ལ་བཞུགས་པ་རྒྱུ་ལ་འདྲེས་ལྷན་ལེན་ཀྱི་
 བདེན་ཏེ་དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་ཀྱི་ཁྱད་པར་སྐྱུར་བའི་དོན་དམ་ལ་
 གཉིས་ཤེས་དགོས་ཏེ། ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་ཀྱི་རིགས་ཤེས་ལ་དོན་དམ་
 དུ་བྱས་ནས། དེས་སྐྱུར་བཞུགས་ལ་སྐྱུར་མ་གྲུབ་པ་ཅིག་དང་། སྐྱེའི་དབང་གིས་
 བཞག་པ་མིན་པར་དོན་ཀྱི་སྡོད་ལྷགས་སུ་ཡོད་པ་ལ། དོན་དམ་དུ་ཡོད་པར་
 བཞག་པ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོའི་དོན་དམ་དང་། དེའི་ངོར་གྲུབ་པ་ཡང་ཡོད་ལ།
 སྐྱེ་མའི་དོན་དམ་དང་དེར་ཡོད་པ་གཉིས་ཀ་ཡང་མི་སྲིད་དོ།།

དེས་ན་སྐྱེ་མའི་དོན་དམ་དུ་ཡོད་པ་ལ་སྐྱེ་མའི་དོན་དམ་དུ་ཡོད་པས་
 ཁྱབ་གྲང་། སྐྱེ་མའི་ཡོད་འཇིན་ནི་སྐྱེས་སྐྱེས་ཀྱི་བདེན་འཇིན་མིན་ལ། དེའི་
 བདེན་འཇིན་ལ་ནི་སྐྱེ་མའི་ཡོད་འཇིན་དགོས་སོ། །འདི་མ་སྐྱེད་པར་དགག་
 བྱའི་ཚད་འཇིན་རིགས་པས་དབྱུང་བཟོད་དང་། དབྱུང་བཟོད་ཀྱི་དངོས་པོ་ལ་
 འཇིན་པ་མང་དུ་བྱུང་ཞིང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དོན་དམ་བདེན་པ་གཞི་མ་གྲུབ་
 དང་། བདེན་གྲུབ་ཏུ་འདོད་པའི་ནོར་བ་མང་དུ་བྱུང་སྐྱང་དོ།།

འདི་ལེགས་པར་ཤེས་ན་གཤེས་ལྷགས་ལ་དང་། དོན་དམ་དུ་མེད་ཟེར་
 བ་དང་། ཡང་ཚོས་ཉིད་ཡོད་པར་འདོད་ཅིང་དེ་ཉིད་གཤེས་ལྷགས་དང་། དོན་
 དམ་ཡིན་པར་སྐྱེ་བ་མི་འགལ་བའི་གནད་རྣམས་ཤེས་པར་འགྱུར་དོ། །

གཉིས་པ།

འདིག་ཉེན་པ་ལ་སྟོས་པའི་བདེན་བརྟན་སྐྱེ་མའི་དཔེས་བསྟན་པ་ནི།

སྟོའི་དབང་གིས་བཞག་པ་དང་མ་བཞག་པའི་ཡོད་པ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཤེས་
པ་ལ། སྐྱེ་མའི་དཔེའི་སྟངས་ཤེས་པར་བྱེད་པ་བསྟགས་པས་དེ་བཞག་པ།
སྐྱེ་མ་མཁན་གྱིས་དེ་ཤིང་སོགས་ཏྲ་སྐྱང་དུ་སྐྱེས་པ་ན། སྐྱེ་མ་མཁན་དང་མིག་
བསྟན་པའི་ལྟ་མོ་བ་དང་། མིག་མ་བསྟན་པ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་ལ། ཏྲ་སྐྱང་
དུ་སྐྱང་བ་ཙམ་ཡོད་ཀྱི་དེར་ཞེན་པ་མེད་ལ། གཉིས་པ་ལ། དེར་སྐྱང་དང་དེར་
ཞེན་གཉིས་ཀ་ཡོད། གསུམ་པ་ལ། ཏྲ་སྐྱང་གི་སྐྱང་ཞེན་གཉིས་ཀ་མེད་དོ།།

སྐྱེས་གཞི་ཏྲ་སྐྱང་དུ་སྐྱང་བ་ན། དཔེར་ན་ཐག་པ་ལ་སྐྱེས་དུ་འབྲུལ་པའི་
ཚེ་ཤེས་པ་དེའི་དོར་ཐག་པ་སྐྱེས་ཡིན་གྱི། ལྷིར་སྐྱེས་མིན་ཞེས་བེར་བ་བཞིན་
དུ། ཤེས་པ་འབྲུལ་དོ་ཙམ་དུ་ཏྲ་སྐྱང་དུ་སྐྱང་བ་ཡིན་གྱི། ལྷིར་སྐྱེས་གཞི་ཏྲ་
སྐྱང་དུ་མི་སྐྱང་ཞེས་བྱར་མི་རུང་གི། བྱང་པར་དེ་ལྟར་མ་སྐྱར་ཡང་སྐྱེས་གཞི་
ཏྲ་སྐྱང་དུ་སྐྱང་བར་ཁས་སྐྱང་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡིན་ན་སྐྱང་བ་ལ་འབྲུལ་པ་
མི་སྟོན་པར་འགྱུར་བའི་ལྷིར་དོ།།

དེས་ན་སྐྱེས་གཞི་ཏྲ་སྐྱང་དུ་སྐྱང་བར་འཛོག་བྱས་པ་དེ། སྐྱེ་མ་མཁན་
ལྟར་ན་སྟོ་འབྲུལ་པ་ལ་དེ་ལྟར་སྐྱང་བའི་དབང་གིས་འཛོག་གི། དེ་ལྟར་མིན་
པར་སྐྱེས་གཞི་རང་གི་སྟོན་ལུགས་ཀྱི་དབང་གིས་འཛོག་པ་མིན་ནོ། ལྟ་མོ་
བ་ལ་ནི་ཏྲ་སྐྱང་དུ་སྐྱང་བ་དེ་ནང་གི་སྟོའི་དབང་གིས་བཞག་པར་མི་འཆར་

གྱི། གཞི་གང་དུ་སྒྲུབ་བ་དེ་ལ་ཏྲ་སྒྲུབ་མཚན་ཉིད་པ་ཅིག་ཡུལ་གྱི་གོ་ས་མནན་
ནས་བསྐྱེད་པར་འཇིན་ནོ།།

དེ་ནི་དཔེའི་སྟེང་ནས་སློབ་པའི་དབང་གིས་བཞག་པ་དང་མ་བཞག་པར་
འཇིན་པའི་ཚུལ་ཉེ། གཞི་དེར་སྒྲུབ་བ་དེ་ཉམས་བ་ན་སྒྲུབ་བ་སྟེར་གྱི་སྟོང་
ལུགས་སུ་འགྲོ་བ་དང་མི་འགྲོ་བ་གཉིས་ཡོད་དོ།།

དེ་ལེགས་པར་གོ་ན་ཚད་མའི་དབང་གིས་གཞུགས་བྱ་འཇོག་པ་ལ། ཚད་
མ་ཡང་སློབ་ཡིན་པས་དེས་གཞུགས་བྱ་འཇོག་པ་ཡང་སློབ་པའི་དབང་གིས་བཞག་
པར་འགྱུར་བས། དངོས་པོར་སྐྱབ་བ་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་ཀྱིས་ཀྱང་བདེན་གྲུབ་
ཞེས་པར་འགྱུར་རོ་སྟེན་དུ། ལྷོགས་དེ་གཉིས་འདྲེས་པ་སྟེར་པར་འགྱུར་
ཉེ། ཚད་མའི་དབང་གིས་གཞུགས་བྱ་འཇོག་པ་ནི་གཞུགས་བྱ་གཉིས་ཀྱི་སྟོང་
ལུགས་ཚད་མས་ཉོགས་པའི་དོན་ཡིན་པས། དེ་དང་སྐྱབ་མ་གཉིས་གཏན་མི་
འདྲ་བའི་ཕྱིར་རོ།།

དེ་སྟེར་སྐྱབ་མའི་སྒྲུབ་བ་ནི་རྣམ་འགྲོར་སྟོང་པའི་དབང་མ་པ་སྟེར་ན་རང་
རིག་མངོན་སུམ་དང་། ཕྱི་རོལ་ཁས་ལེན་པའི་རང་རྒྱུད་པ་སྟེར་ན་ས་ལྷོགས་
སམ་བར་སྒྲུབ་ལྟ་བུའི་གཞི་འཇིན་པའི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱིས་འགྲུབ་ལ།
སྒྲུབ་བ་སྟེར་དུ་མེད་པ་ནི་དེ་སྟེར་དུ་ཡོད་ན་མིག་མ་བསྐྱེད་པས་མཐོང་བར་
འགྱུར་བ་ལས། དེས་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་སོགས་ཀྱི་རྟོགས་ཀྱིས་ཞེས་པས་
པ་ན་དེར་སྒྲུབ་དང་དེས་སྟོང་གཉིས་ཚོགས་པ་གྲུབ་པ་ན། གྲུབ་མཐར་མ་
ཞུགས་པའི་ཐ་སྟོན་པའི་སློབ་རང་དགའ་བ་ལ་སྟོས་པའི་བརྒྱན་པར་འགྲུབ་པས།

དེ་དང་གཟུགས་བརྟན་གང་དུ་སྒྲུང་བས་སྟོང་པ་གྲུབ་པའི་སློབ་ཉི་རིགས་ཤེས་
ལྷ་རགས་གང་དུ་ཡང་མི་འོང་ངོ་།།

ཐ་སྙད་པའི་སློབ་རང་དགའ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་བདེན་གྲུབ་ཡིན་ན་
ཡང་། དེར་སྒྲུང་བྱུང་ན་དེས་སྟོང་མི་འོང་ལ། དེས་སྟོང་བྱུང་ནའང་དེར་སྒྲུང་མི་
འོང་བས། དེ་གཉིས་ཚོགས་པ་བྱུང་ན་སློབ་རང་དགའ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་
བརྟན་པ་ཁོ་ནའོ།

གསུམ་པ།

དཔེ་དེ་དོན་ལ་སྒྲུར་ནས་བཤའ་བ་ནི།

སྒྲུ་མའི་སྙད་མོ་བ་མིག་བསྐྱད་པ་བཞིན་དུ། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་
སྤྱི་ནང་གི་ཚོས་འདི་རྣམས་བདེན་པར་ཡོད་པར་སྒྲུང་བ་ན། སློབ་ལ་སྒྲུང་བའི་
དབང་གིས་བཞག་པ་མིན་པར་ཚོས་དེ་རྣམས་ཀྱི་སྟོང་ལུགས་ཤིག་ཡོད་པར་
འཇིན་པ་ནི། ཐོག་མ་མེད་པས་ནས་ཞུགས་པའི་སྙན་སྒྲུས་ཀྱི་བདེན་འཇིན་
ནོ། རང་རྒྱུད་པས་འདི་སྙར་བཞག་པ་ནི། ཐལ་འགྲུར་པའི་དགག་བྱ་འཇིན་
པའི་སློབ་ལ་སྟོས་ན་ཤིན་ཏུ་རགས་པས། ལྷ་བའི་བདེན་འཇིན་སྙན་སྒྲུས་ནི་
མིན་ན།།

ནམ་ཞིག་བདེན་འཇིན་དེས་བཟུང་བའི་བདེན་གྲུབ་རིགས་པས་ཞིགས་
པ་ན་སྒྲུ་མ་མཁན་བཞིན་དུ་སྤྱི་ནང་གི་ཚོས་རྣམས་ལ། ནང་གི་སློབ་ཉི་དབང་
གིས་མ་བཞག་པའི་སྟོང་ལུགས་ཡོད་པར་མི་འཇིན་པར། སློབ་ཉི་དབང་གིས་

བཞག་པའི་ཡོད་པ་ཅམ་དུ་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། དེ་ཡང་ཚད་མས་མི་གཞོན་
པའི་སློའི་དབང་གིས་བཞག་པ་རྣམས་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ་འདོད་ཀྱི། སློའི་དབང་
གིས་གང་བཞག་ཐམས་ཅད་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་མི་འདོད་དོ།

ས་བོན་ལས་སྐྱ་གུ་སྐྱེ་བ་སློའི་དབང་གིས་བཞག་གྲང་། སྐྱ་གུ་རང་གི་
ངོས་ནས་ས་བོན་ལས་སྐྱེ་བ་ཡང་མི་འགལ་བ་ནི། སྐྱལ་གཞིའི་ངོས་ནས་གྲང་
ཉ་སྒྲང་དུ་སྒྲང་བ་དང་འབྲས་ཉི། དེས་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པར་
བྱའོ། །ཚོས་ཉིད་གྲང་རང་གང་ལ་སྒྲང་བའི་སློའི་དབང་གིས་ཡོད་པར་འཇོག་
པས། དེ་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་འཇོག་པ་ལ་མ་ཁྲུབ་པ་མེད་དོ།

དེས་ན་སྐྱ་མ་ཉ་སྒྲང་དུ་སྒྲང་ཡང་དེས་སློང་བ་བཞིན་དུ། བྱམ་སོགས་
ཐམས་ཅད་བྱམ་སོགས་སྐྱ་སྒྲང་ཡང་བྱམ་སོགས་ཀྱིས་སློང་བ་ནི། སྐྱ་མ་དང་
ཚོས་གཞན་རྣམས་དཔེ་དོན་དུ་སྐྱོར་བའི་དོན་གཏན་མིན་ཉི། དེ་ཉ་ན་ཚོས་
དེ་ཡིན་པ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་ཞིང་། དཔེ་དོན་སྐྱར་བ་ཡང་དེར་སྒྲང་བ་ཡིན་
ཀྱི་དེ་དངོས་མིན་པར་འགྱུར་བའི་སྤྱིར་རོ། །རྣམ་ཞིག་མཉམ་གཞན་རྣམ་པར་
མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེས་པ་ན། དེའི་ངོར་གཉིས་སྒྲང་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་ཞི་
བ་ནི་མིག་མ་བསྐྱེད་པ་ལ་སྐྱ་མའི་སྒྲང་ཞེན་གཉིས་ཀ་མེད་པ་དང་འབྲས་ཉི།

འོག་ནས་རང་རྒྱུད་པས་རིགས་པས་འགོག་ཚུལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་
རྣམས་མི་སློན་པས། འདིར་དེའི་ལྷགས་ཀྱིས་ཚོས་ཐམས་ཅད་སྐྱ་མ་བཞིན་དུ་
འཆར་ཚུལ་མདོར་བསྐྱེས་གོ་སྐྱ་བར་བརྗོད་ན། ཤེས་བྱ་ལ་དངོས་པོར་ཡོད་
མེད་གཉིས་སྐྱ་ཁ་ཚོན་ཚོད་པའི་དང་པོར་དངོས་པོ་ལ་བཞག་ན། དངོས་པོ་

ལ་གཟུགས་ཅན་ཡིན་མིན་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་ཚོད་ཅིང་། གཟུགས་ཅན་ལ་
ཤར་ལ་སོགས་པའི་སྤོགས་ཀྱི་ཆ་མེད་དང་། ཤེས་པ་ལ་དུས་སྤྱིའི་ཆ་མེད་
དགག་པ་གཞན་ནས་བཤད་པ་སྟར་བྱ་ལ། དངོས་པོ་ལ་ཆ་བཅས་ཀྱིས་ཁྲབ་
པར་བསྐྱབ།

དེ་ནས་ཆ་དང་ཆ་ཅན་གཉིས་ཀ་ངོ་བོ་ཐ་དད་ན་འབྲེལ་མེད་དུ་འགྱུར་
བས་དགག་ལ་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་བསྟན། དེའི་ཆེ་དེ་ལ་ཡིད་ཇི་སྟར་གཏད་པ་
ན། ཡིན་ཚུལ་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་སྒྲུང་ཚུལ་ལ་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་སྒྲུང་བ་སྟོན་
དུ་མེད་པས། སྐྱུ་མ་བཞིན་དུ་དེར་སྒྲུང་བ་དང་དེས་སྟོང་པ་གཉིས་ཚོགས་
པར་གཏན་ལ་དབབ། དེ་ནས་དེ་འདྲ་དེ་སྟོང་ལ་སྒྲུང་བའི་དབང་གིས་བཞག་
པའི་བརྟུན་པའི་སྟོང་ལུགས་ལ་འགལ་བ་མེད་ཀྱང་། གཞི་དེ་སྟོང་ལ་སྒྲུང་བའི་
དབང་གིས་བཞག་པ་མིན་པའི་སྟོང་ལུགས་ཡིན་ན་གཏན་མི་རིགས་ཏེ། སྟར་
བཤད་པའི་བདེན་གྲུབ་ལ་གནས་ཚུལ་དང་སྒྲུང་ཚུལ་མི་མ་ཐུན་པ་མི་སྲིད་
པའི་སྤྱིར་ཏེ། བདེན་པར་གྲུབ་ན་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བརྟུན་པ་སྤངས་ཏེ་
གནས་དགོས་པའི་སྤྱིར་དང་། ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་སྒྲུང་བའི་སྟོང་ལ་འབྲུལ་བར་
འགོ་དགོས་པས་ངོ་བོ་གཅིག་པ་ལ་གཞོན་པའི་སྤྱིར་དོ།

དེ་གྲུབ་ན་ནི་དངོས་པོར་མེད་པ་རྣམས་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཡང་རིགས་
པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འགོག་བྱས་ཏེ། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་རྣམ་མཁའ་ལ་ཡང་
གཟུགས་ཅན་འགའ་ཞིག་ལ་ཁྲབ་པ་ཁས་སྤང་དགོས་ལ། དེ་ལ་ཡང་ཤར་
ལ་ཁྲབ་པའི་ཆ་དང་སྤོགས་གཞན་ལ་ཁྲབ་པའི་ཆ་ཁས་སྤང་དགོས་སོ། །དེ་

བཞིན་དུ་ཚོས་ཉིད་ལ་ཡང་བྱུང་བའི་ཆ་དུ་མ་དང་། ལྷོ་སྤྱི་ཐ་དད་ཀྱིས་
ཉོགས་པའི་ཆ་ཐ་དད་པ་དུ་མ་ཡོད་ལ། འདུས་མ་བྱས་གཞན་ཡང་དེ་དང་འབྲ་
བས། ཆ་དུ་མ་དང་ཆ་ཅན་གཉིས་དོ་བོ་ཐ་དད་མི་རུང་བས་དོ་བོ་གཅིག་པ་
དང་། དེ་བརྟུན་པ་ལ་རུང་གི་བདེན་གྲུབ་ལ་མི་རུང་བས། ལྷོ་སྤྱི་བཞིན་བཞག་
པས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་འགྱུར་བོ། །དེ་ལྟར་བྱེད་པ་ཞི་བ་འཚོ་
ཡབ་སྐུས་ཀྱི་བཞེད་པ་ཡིན་པས། ཆ་དང་ཆ་ཅན་དངོས་པོ་ཁོ་ན་ལ་རྩི་བ་ནི་
ལྷོ་སྤྱི་སྤྱི་རུང་བའི་སྤྱོད་ལོ།

གྲུབ་མཐས་ལྷོ་སྤྱི་བསྐྱེད་པ་ལ་གྲགས་པའི་བརྟུན་པ་ནི་དབྱུང་པ་ལ་འདོད་
པའི་བརྟུན་པ་དང་དོན་མི་གཅིག་པས་ལྷོ་སྤྱི་བཞེད་ཀྱང་དེ་དག་ལ་གྲགས་པ་
ལྷོ་སྤྱི་ཡིན་གྱི། རང་ལྷོ་སྤྱི་ལ་དེ་ཅུ་ལ་ལྷོ་སྤྱི་བཞེད་ཀྱི་མི་འདོད་དོ། །དེ་ལྟར་
ན་ལྷོ་སྤྱི་སྤྱི་རུང་བའི་དབང་གིས་བཞེད་པ་མིན་པའི་སྤྱོད་ལྷོ་སྤྱི་མེད་ཀྱང་། དེའི་
དབང་གིས་བཞེད་པའི་སྤྱོད་ལྷོ་སྤྱི་མེད་དུ་བཏགས་པ་ཅུ་ལ་མིན་པ་ཅིག་
ཡོད་པ་ལྷོ་སྤྱི་འདི་ལ་མི་འགལ་བས། དབྱུང་པ་གཉིས་ཀྱི་དགག་བྱ་ལ་
ལྷོ་སྤྱི་དོན་མི་འབྲ་བ་ཆེན་པོ་འོང་དོ།

ད་ལྟར་གྱི་གང་ཟག་ལ་ལྷོ་སྤྱི་འདིའི་བདེན་པ་དང་བདེན་འཛིན་གྱི་
དོན་འཛིན་དང་། དེ་འགོག་པའི་རིགས་པ་མདོར་བསྐྱེད་པ་ལེགས་པར་བྱེད་
ནས། དེའི་འོག་ཏུ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལྷོ་སྤྱི་བསྐྱེད་པ་ལྷོ་སྤྱི་བཞེད་པས་ལེགས་
པར་བྱེད་པར་མཐོང་ནས་འདིར་བཞག་པ་ཡིན་ལོ།

གཉིས་པ།

དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལྷགས་གྱི་བདེན་འཛིན་ངོས་གཟུང་བ་ནི།

ལྷགས་འདི་ལ་ཚོས་རྣམས་རྟོག་པའི་དབང་གིས་བཞག་པ་ཙམ་གྱི་
འཛིན་ཚུལ་ཤེས་ན། དེ་ལས་བསྐྱོད་སྟེ་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་བདེ་སྐྱོད་
ཏུ་ཤེས་པར་འགྱུར་བས། འདི་ལ་གཉིས། ཚོས་རྣམས་རྟོག་པའི་དབང་གིས་
འཛིན་ཚུལ་དང་། དེ་ལས་བསྐྱོད་སྟེ་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་བསྟན་པའོ།།

དང་པོ།

ཚོས་རྣམས་རྟོག་པའི་དབང་གིས་འཛིན་ཚུལ་ནི།

ཉེ་བར་འཁོར་གྱིས་ལྷུས་པ་ལས། “སྣ་ཚོགས་ཡིད་དགའ་མེ་རྟོག་ཁ་
བྱེ་ཞིང་། གསེར་གྱི་ཁང་མཚོག་འབར་བ་ཡིད་འོང་བ། །འདི་ན་དེ་ལའང་བྱེད་
པ་འགའ་མེད་དེ། །དེ་དག་རྟོག་པའི་དབང་གིས་བཞག་པ་ཡིན། །རྟོག་པའི་
དབང་གིས་འཛིན་རྟོག་རྣམ་བཏགས་ཏེ།” ཞེས་ཚོས་རྣམས་རྟོག་པའི་དབང་
གིས་བཞག་པར་གསུངས་ཏེ། ཚོས་ཐམས་ཅད་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཙམ་
དང་རྟོག་པའི་དབང་གིས་བཞག་པར་གསུངས་པ་གཞན་ཡང་མང་ངོ་།།

རིགས་དྲུག་ཅུ་པ་ལས་ཀྱང་། “འཛིན་རྟོག་མ་རིག་རྐྱེན་ཅན་དུ། གང་
སྤྱིར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་གསུངས། དེ་ཡི་སྤྱིར་ན་འཛིན་རྟོག་འདི། རྣམ་
རྟོག་ཡིན་ཞེས་ཅིས་མི་འཐད།” ཅེས་གསུངས་པའི་དོན་འགྲེལ་བར། “འཛིན་

རྟོན་རྣམས་རང་གི་ངོ་བོས་མ་གྲུབ་པ་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཅམ་དུ་"བཤམ་
ཅིང་། བརྒྱ་པ་ལས་ཀྱང་། "རྟོག་པ་མེད་པར་འདོད་ཆགས་ལ། །སོགས་ལ་
ཡོད་ཉིད་ཡོད་མིན་ན། །ཡང་དག་དོན་དང་རྟོག་པ་ཞེས། །སློང་དང་ལྡན་པ་སྤྱི་
ཞེག་འདྲི་ན།" ཞེས་གསུངས་ཤིང་དེའི་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་། "རྟོག་པ་ཡོད་
པ་ཁོ་ནས་ཡོད་པ་ཉིད་དང་། རྟོག་པ་མེད་པར་ཡོད་པ་ཉིད་མེད་པ་དེ་དག་ནི།
གོར་མ་ཆག་པར་ཐག་པ་བསྐྱོགས་པ་ལ་བཏགས་པའི་སྤྱུལ་སྤྱར་རང་གི་ངོ་
བོས་མ་གྲུབ་པར་ངེས་སོ།།"

ཞེས་གསུངས་ཏེ་ཡང་དག་དོན་ནི་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའོ། །རྟོག་པ་ནི་
དེ་ལ་བསྐྱོས་ཏེ་སྤྱི་བའོ། །འགྲེལ་པ་དེར་ཆགས་སོགས་རྣམས་ཐག་པ་ལ་སྤྱུལ་
དུ་བཏགས་པ་སྤྱུལ་གསུངས་པ་ནི་མཚོན་པ་ཅམ་སྟེ། ཚོས་གཞན་ཐམས་ཅད་
ཀྱང་ཐག་པ་ལ་སྤྱུལ་དུ་བཏགས་པ་སྤྱུལ་རྟོག་པས་བཞག་པར་འཆད་པའོ། །དེ་
ལ་ཁ་བོའི་མདོག་དང་འབྲིལ་ལྷགས་སྤྱུལ་དང་འདྲ་ཞིང་། དུལ་མི་གསལ་
བར་སྤང་བ་ན་ཐག་པ་ལ་འདི་སྤྱུལ་ལོ་སྤྱམ་པ་འབྱུང་ངོ། །དེའི་ཚེ་ཐག་པ་ལ་
ཐག་པའི་ཚོགས་པ་དང་ཆ་ཉས་སྤྱུལ་གྱི་མཚོན་གཞིར་འཛོག་རྒྱ་ཅུང་བད་
ཀྱང་མེད་པས། དེའི་སྤྱུལ་ནི་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཅམ་སོ།།

དེ་བཞིན་དུ་ཕྱང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་ངའོ་སྤྱམ་པ་འབྱུང་བ་ན། ཕྱང་
པོའི་སྟེང་ནས་སྤྱི་ལྷན་གྱི་ཚོགས་པ་དང་། དུས་གཅིག་པའི་ཚོགས་པ་
དང་དེའི་ཆ་ཉས་དེའི་མཚོན་གཞིར་འཛོག་རྒྱ་ཅུང་བད་ཀྱང་མེད་དེ་རྒྱས་
པར་འོག་ནས་འཆད་ངོ། །དེའི་ཕྱིར་དང་ཕྱང་པོའི་ཆ་དང་ཆ་ཅན་ལས་ངོ་བོ་

ཐ་དད་པའི་དེའི་གཞིར་འཛིན་རྒྱ་ཡང་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པས། ང་དེ་ནི་ཉོག་
པས་སྤང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བཞག་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི། རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་
མེད་དོ།

འདི་ནི་རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་ལས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ། “སྐྱེས་བུ་ས་མིན་ཚུ་
མ་ཡིན། །མེ་མིན་རླུང་མིན་ནམ་མཁའ་མིན། །རྣམ་ཤེས་མ་ཡིན་ཀུན་མིན་
ན། །དེ་ལས་གཞན་ན་སྐྱེས་བུ་གང་། །” ཞེས་སོ། །དེ་ལ་སྐྱེས་བུ་ནི་གང་ཟག་
དང་སེམས་ཅན་དང་ང་དང་བདག་གོ། །ས་མིན་ནས་རྣམ་ཤེས་མ་ཡིན་པའི་
བར་གྱི་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་དུག་གི་ཆ་ཤས་དང་། ཀུན་མིན་གྱིས་ཁམས་
གྱི་ཚོགས་པ་གང་ཡང་གང་ཟག་ཏུ་འཛོག་པ་བཀག་གོ། ཚིག་ཐ་མས་ཁམས་
ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་གང་ཟག་ཏུ་འཛོག་པ་བཀག་གོ། །དེ་ལྟ་ནའང་གང་ཟག་
ཁས་མི་ལེན་པ་ནི་མིན་ལ། ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་སོགས་གང་ཟག་ཏུ་བཞེད་པ་
ཡང་མིན་པས། འགྲེལ་པ་མཛད་པས་བཀྲལ་བ་ལྟར་འཕགས་པ་ཡང་བཞེད་
དོ།

གང་ཟག་ཉོག་པས་བཞག་ལུགས་དེ་ལྟར་ཤེས་ན། ཚོས་གཞན་ཐམས་
ཅད་ཀྱང་ཉོག་པས་བཞག་ལུགས་དེ་དང་འདྲ་སྟེ། ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་པོ་
ལས། “ཇི་ལྟར་ཁྱོད་གྱིས་བདག་གི་འདུ་ཤེས་ནི། །ཤེས་པ་དེ་བཞིན་ཀུན་ལ་
ཚོས་སྤྱར་བྱ།” ཞེས་དང་། འཕགས་པ་སྤྱད་པ་ལས་ཀྱང་། “བདག་ཇི་འདྲ་
བ་དེ་འདྲར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཤེས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཇི་འདྲ་
དེ་འདྲར་ཚོས་ཀུན་ཤེས།” ཞེས་གསུངས་ཤིང་། རིང་ཆེན་འཕྲེང་བ་ལས་

ཀྱང་། “སྐྱེས་བུ་ཁམས་རྒྱལ་འདུས་པའི་སྲིད། །ཡང་དག་མ་ཡིན་ཇི་ལྟ་བུ།།
དེ་བཞིན་ཁམས་ནི་རེ་རེ་ཡང་།།འདུས་སྲིད་ཡང་དག་ཉིད་དུ་མིན།།” ཞེས་
གསལ་བར་གསུངས་སོ། །

རྐང་པ་དང་པོའི་དོན་ནི་སྐྱེས་བུ་ཁམས་རྒྱལ་འདུས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
བཏགས་པའི་སྲིད་ཞེས་པའོ། །རྐང་པ་གསུམ་པ་དང་བཞི་པའི་དོན་ནི་ཆ་དང་
ཆ་ཅན་མེད་པ་མི་སྲིད་པས། ཁམས་རེ་རེ་ཡང་རང་གི་ཆ་དུ་མ་འདུས་པ་ལ་
བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་སྲིད། ཡང་དག་ཏུ་སྟེ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་མིན་
པའོ། །དེ་ཡང་ཆ་ཉམས་འདུས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཡིན་ན། ཆ་ཉམས་
དང་ཆ་ཅན་དེ་དེའི་གཞིར་འཛོག་ཏུ་མི་རུང་ལ། དེ་གཉིས་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དང་
པ་ཡང་དེའི་གཞིར་མི་སྲིད་པའོ།།

བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་རྟོག་པས་བཞག་ལུགས་ཀྱི་ཆ་དེ་ཅུ་ཞིག
ཐག་པ་ལ་སྐྱུལ་དུ་བཏགས་པ་དང་འབྲ་བ་ཡིན་ཀྱང་། བུམ་སོགས་རྣམས་དང་
ཐག་པའི་སྐྱུལ་གཉིས་ཡོད་མེད་དང་བྱ་བ་བྱེད་པར་རྒྱས་མི་རྒྱས་སོགས་ནི་
གཏན་མི་འབྲས་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ངེས་པར་བྱ་དགོས་མི་དགོས་དང་། ཐ་
སྙད་བྱེད་པ་ལ་གཞོན་པ་ཡོད་མེད་སོགས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དུ་མི་མཚུངས་
པའི་སྲིད་འོ། །རྟོག་པས་བཞག་པ་དེ་ལ་རང་རང་གི་བྱ་བྱེད་འཐད་པ་ནི། ཚིག་
དང་དོན་གྱི་འགྲེལ་མཛད་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས། སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་པ་དང་
ཞི་བ་ལྟ་དང་སློབ་དཔོན་འདི་གསུམ་གྱིས་འཕགས་པ་ཡབ་སྐུས་གཉིས་ཀྱི་
འགྲེལ་ལུགས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའོ། །དབུ་མའི་ལྟ་བ་མཐར་ཐུག་པའི་དགའ་

ས་ཡང་འདི་ཉིད་དོ།

དེ་ལྟར་བྱས་ན་རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་ལས། "གཟུགས་ཀྱི་དངོས་པོ་མིང་
ཅམ་གྱིར། །ནམ་མཁའ་ཡང་ནི་མིང་ཅམ་མོ། །འབྲུང་མེད་གཟུགས་ལྟ་ག་ལ་
ཡོད། །དེ་གྱིར་མིང་ཅམ་ཉིད་ཀྱང་མེད། །ཚོར་དང་འདུ་ཤེས་འདུ་བྱེད་དང་།
རྣམ་ཤེས་འབྲུང་བ་ལྟ་བུ་དང་། །བདག་བཞིན་དུ་ནི་བསམ་བྱ་སྟེ། །དེ་གྱིར་
ཁམས་དྲུག་བདག་མེད་དོ།" ཞེས་དང་། "ཐ་སྙད་གདགས་པ་མགོད་གས་
པར། །གང་ཞིག་ཡོད་དམ་མེད་འགྱུར་བའི། །འཇིག་རྟེན་དོན་དུ་ཅི་ཞིག་
ཡོད།" ཅེས་དོན་དམ་པར་མིང་ཅམ་ཡང་མེད་པ་དང་། ཐ་སྙད་དུ་མིང་གི་ཐ་
སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་བཞག་པ་ཅམ་མ་གོད་གས་པ་ཅི་ཡང་མེད་པར་གསུངས་
པ་ལྟར་མིང་དུ་བཏགས་པ་ཅམ་དུ་གནས་སོ།།

དེ་རྣམས་ལེགས་པར་ཤེས་ན་ཚོས་ཐམས་ཅད་བརྟེན་ནས་གཞག་
དགོས་པ་དང་། བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་དང་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་
རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་མེད་པ་དང་། ཐ་སྙད་གཞན་ཀྱི་དབང་གིས་བཞག་པ་
མིན་པའི་རང་དབང་བའི་ངོ་བོ་མེད་པ་དང་། ཚོས་གང་ཡོད་པར་འཇོག་ནའང་
བཏགས་དོན་མ་བཅོལ་བར་འཇོག་པ་རྣམས་ལེགས་པར་ཤེས་པར་འགྱུར་
དོ།

གཉེས་པ།

དེ་ལས་བསྐྱོད་སྟེ་འཇིག་པའི་བདེན་འཇིག་བསྟན་པ་ནི།

སྐྱར་བ་འདད་པའི་མིང་གི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་ཅམ་གྱིས་བཞག་པ་མིན་པའི་
ཡོད་པར་འཇིག་པ་ནི། བདེན་པ་དང་དོན་དམ་པར་དང་ཡང་དག་ཏུ་གྲུབ་པ་
དང་། རང་གི་ངོ་བོས་དང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་དང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་
པར་འཇིག་པ་སྟན་སྐྱེས་ཡིན་ལ། དེས་བཟུང་བའི་ཞེན་ཡུལ་ནི་བརྟག་པ་
མཐའ་བཟུང་གི་བདེན་ཚད་དོ།།

དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་བྱུང་པར་སྐྱར་བའི་དོན་དམ་ལ་ཚུལ་གཉེས་
ཤེས་དགོས་པ་ནི་འདིར་ཡང་འདྲ་ལ། དབྱུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་བདེན་པ་
སོགས་གསུམ་དུ་གྲུབ་པ་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་པར་བཞེད་ཀྱང་། རང་གི་ངོ་
བོས་གྲུབ་པ་སོགས་གསུམ་ནི་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་བཞེད་དེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བ་རེ་ཞེག་ལ་བདེ་ལྷག་ཏུ་རྟོགས་མི་རུས་པ་རྣམས། དེ་ལ་བརྟེན་
བའི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ཆེན་པོར་མཐོང་དོ།།

དེ་སྐྱར་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡུལ་ཅན་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྟོག་པ་གཞན་ལ་
རག་མ་ལས་པ་སྟེ། དེའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མིན་པའི་རང་བཞིན་དེ་ཉིད་
ལ་དགག་བྱའི་བདག་ཅེས་བྱ་ལ། དེ་ཉིད་བྱུང་གཞི་གང་ཟག་གི་སྟེང་དུ་མེད་
པ་ནི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་། མིག་སྒྲ་སོགས་ཚོས་ཀྱི་སྟེང་དུ་མེད་
པ་ནི་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་དུ་གསུངས་པས། རང་བཞིན་དེ་གང་ཟག་དང་

ཚོས་གྱི་སྟེང་དུ་ཡོད་པར་འཇིན་པ་ནི་བདག་གཉིས་གྱི་འཇིན་པར་བྱལ་ས་
གྱིས་ཉོག་ས་ཏེ། བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། “དེ་ལ་བདག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་གང་
ཞིག་དངོས་པོ་རྣམས་གྱི་གཞན་ལ་རག་མ་ལས་པའི་ངོ་བོ་རང་བཞིན་ཏེ། དེ་
མེད་པ་ནི་བདག་མེད་པའོ། །དེ་ནི་ཚོས་དང་གང་ཟག་གི་དབྱེ་བས་གཉིས་
སུ་ཉོག་ས་ཏེ། ཚོས་གྱི་བདག་མེད་པ་དང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་ཞེས་
བྱའོ།།” ཞེས་པ་ལྟར་ཏེ། འདི་ཉིད་ལས་གྲང་། “ཚོས་དང་གང་ཟག་དབྱེ་བས་
རྣམ་གཉིས་གསུངས། །” ཞེས་བདག་མེད་གཉིས་དགག་བྱའི་སློ་ནས་མ་སྟེ་
བར་གཞི་ཚོས་ཅན་གྱིས་འབྲེད་པར་བཤམ་དོ། །

བདག་འཇིན་གྱི་འཇིག་ལྟ་ལྟན་སྐྱེས་ལ་ནི་རྩ་བར་སྤང་བོ་དམིགས་པ་
ཡིན་པ་བཀག་ཅིང་། འགྲེལ་བར་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་བདག་དམིགས་
པར་གསུངས་པས། ངའོ་སྟམ་པ་ཅམ་ཞིག་སྐྱེ་བའི་དམིགས་པའི་ང་ཅམ་
དང་། གང་ཟག་ཅམ་ཞིག་ལ་དམིགས་པར་བྱའོ། །རྣམ་པ་ནི་རང་འགྲེལ་ལས།
“ངར་འཇིན་པས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་བདག་ཡོད་དོ་སྟམ་དུ་ཉེ་བར་བཏགས་
ནས། འདི་ཉིད་དུ་བདེན་པར་མངོན་པར་ཞེན་ཅིང་།” ཞེས་གསུངས་པས་ང་
དེ་བདེན་པར་གྲུབ་པར་འཇིན་པའོ།།

གཞན་ཡང་རང་འགྲེལ་ལས། “དེ་ལ་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བུ་ནི་ང་དང་
ངའི་སྟམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པར་ཞུགས་པ་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ལོ།།”
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་འཇིག་ལྟ་ལྟན་སྐྱེས་གྱི་དམིགས་པ་ལ་ངའོ་སྟམ་པའི་
སློང་ང་གིས་སྐྱེ་བ་དགོས་པས། རྒྱུད་གཞན་གྱི་གང་ཟག་རང་གི་མཚན་ཉིད་

གྱིས་གྲུབ་པར་འཇིག་པའི་སྣོན་སྐྱེས་གང་ཟག་གི་བདག་འཇིག་སྣོན་སྐྱེས་
ཡིན་ཀྱང་འཇིག་སྣོན་སྐྱེས་མིན་ལོ།

ང་དང་ངའི་སྣོན་པའི་རྣམ་པར་ཞུགས་ཞེས་པས་ནི་ང་ཙམ་དང་ང་ཡི་
བ་ཙམ་འཇིག་སྣོན་གྱི་རྣམ་པའི་ཡུལ་དུ་སྣོན་པ་མིན་གྱི། དེ་གཉིས་རང་གི་
མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པར་འཇིག་པའི་རྣམ་པ་ཙམ་དུ་སྣོན་པའོ།

བདག་གིར་འཇིག་པའི་འཇིག་སྣོན་སྐྱེས་ཀྱི་དམིགས་པ་ནི། ང་ཡི་བ་
ཉིད་ཡིན་གྱི། རང་གི་མིག་སོགས་དམིགས་པར་མི་བཟུང་ངོ།། རྣམ་པ་ནི་
དམིགས་པ་དེ་ལ་དམིགས་ནས་ང་ཡི་བ་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པར་
འཇིག་པའོ།

འོ་ན་“བདག་གི་འདི་ཞེས་”ཞེས་པའི་རང་འགྲེལ་ལས། “འདི་ནི་བདག་
གི་འོ་སྣོན་དུ་ངར་འཇིག་པའི་ཡུལ་ལས་གཞན་པའི་དངོས་པོའི་རྣམ་པ་མ་
ལུས་པ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཡིན་ལོ།།” ཞེས་མིག་ལ་སོགས་པའི་གཞི་ལ་
དམིགས་ནས་འདི་ནི་བདག་གི་ཡིན་ལོ་སྣོན་དུ་ཞེན་པ་བདག་གིར་འཇིག་
པར་བཤད་པ་ཇི་ལྟར་ཡིན་སྣོན་ན།

དེ་ནི་མིག་སོགས་རྣམས་བདག་གི་བར་མཐོང་ནས་བདག་གི་བ་ལ་
བདེན་པར་མངོན་པར་ཞེན་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། བདག་གི་བའི་མཚན་གཞི་
མིག་སོགས་དམིགས་པར་སྣོན་པ་མིན་ཏེ། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་འཇིག་སྣོན་དང་
ཚོས་ཀྱི་བདག་འཇིག་གཉིས་མི་འགལ་བར་འགྱུར་བའི་སྤྱིར་དོ།

ཚོས་ཀྱི་བདག་འཇིག་སྣོན་སྐྱེས་ཀྱི་དམིགས་པ་ནི། རང་གཞན་གྱི་རྒྱུད་

ཀྱི་ལྷགས་ལུང་སོགས་དང་། མིག་ན་སོགས་དང་། རྒྱུད་ཀྱིས་མ་བསྐྱས་པའི་
སྟོང་ལ་སོགས་པའོ། །རྣམ་པ་ནི་སྣང་བ་འད་པ་སྣང་དོ། །

དེ་སྣང་བདག་གཉིས་སུ་འཇིན་པ་དེ་ནི་འཁོར་བར་འཆིང་བའི་མ་རིག་པ་
ཡིན་ཏེ། སྟོང་ཉིད་འདུན་ཅུ་པ་ལས། “རྒྱུ་དང་རྒྱུན་ལས་སྐྱེས་དངོས་རྣམས།

ཡང་དག་པར་ནི་ཉོག་པ་གང་། །དེ་ནི་སྟོན་པས་མ་རིག་གསུངས། །དེ་
ལས་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་འབྱུང་།” ཞེས་ཚོས་ཀྱི་དངོས་པོ་ལ་དམིགས་

ནས་ཡང་དག་ཏུ་གྲུབ་པར་འཇིན་པ་འཁོར་བའི་རྩ་བའི་མ་རིག་པར་གསུངས་
ཏེ། ཚོས་ཀྱི་བདག་འཇིན་དེ་ལས་གང་ཟག་གི་བདག་འཇིན་ཀྱི་མ་རིག་པ་

འབྱུང་བས། དེ་ལས་བཅུ་གཉིས་འབྱུང་བར་བཤའ་དོ། །
མ་རིག་པ་དེ་སྟོག་པ་ལ་དེས་ངི་སྣང་བཟུང་བས་སྟོང་པ་དང་། ཇི་སྣང་

བཟུང་བའི་བདག་མེད་པར་མཐོང་བ་དགོས་ཏེ། སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ་ལས།
“ཡང་དག་མཐོང་སྤྱིར་དངོས་སྟོང་བར། །ལེགས་ཤེས་མ་རིག་མི་འབྱུང་བ། །

དེ་ནི་མ་རིག་འགག་པ་ཡིན། །དེ་སྤྱིར་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་འགག།” ཅེས་
དང་།

ཚོས་དབྱེངས་བསྟོད་པ་ལས་ཀྱང་། “བདག་དང་བདག་གི་ཞེས་འཇིན་
པས། །ཇི་སྟེང་སྤྱི་རོལ་རྣམ་བཏགས་པ། །བདག་མེད་རྣམ་པ་གཉིས་མཐོང་ན།

།སྟེང་པའི་ས་བོན་འགག་པར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། “མཚོག་ཏུ་སེམས་ནི་སྟོང་
བྱེད་པའི་ཚོས་ནི་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡིན།” ཞེས་དང་།

བཞི་བརྒྱ་པ་ལས་ཀྱང་། “ཡུལ་ལ་བདག་མེད་མཐོང་ན་ནི། །སྟེང་པའི་

ས་བོན་འགག་པར་འགྱུར། །" ཞེས་དང་། "དེ་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་
ཀྱང་། །གཏི་མུག་བཅོམ་པས་བཅོམ་པར་འགྱུར། །རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འགྱུར་
བ་ནི། །མཐོང་ན་གཏི་མུག་འགྱུར་མི་འགྱུར། །དེ་ཕྱིར་འབད་པ་ཀུན་གྱིས་
འདིར། །གཏམ་དེ་ཁོ་ན་བསྟུང་པར་བྱ། །" ཞེས་གསུངས་སོ།།

དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་གཏི་མུག་ནི་དུག་གསུམ་གྱི་ཡ་གྲུལ་གྱི་གཏི་
མུག་ངོས་འཛིན་པའི་སྐབས་ཡིན་པས། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་ཡིན་
ཞིང་། མ་རིག་པ་དེ་ལྗོགས་པ་ལ་སྟོང་བ་རྟེན་འགྱུར་གི་དོན་དུ་ཤར་བའི་རྟེན་
འབྲེལ་ཟབ་མོའི་དོན་རྟོགས་དགོས་པར་གསུངས་སོ།།

འབྲེལ་བ་མཛད་པས་ཀྱང་། "རྣམ་འགྲུལ་པ་ཡིས་བདག་ནི་འགོག་
པར་བྱེད།" ཅེས་བདག་འཛིན་གྱི་ཡུལ་སུན་སྤང་བའི་ཚུལ་གྱིས་བདག་མེད་
རྟོགས་དགོས་པར་གསུངས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་བདག་འཛིན་གྱི་ཡུལ་སུན་མ་
སྤང་བར་དེའི་ཡུལ་ལ་ཡིད་མར་འགོ་བ་ཚུར་བསྐྱུས་པ་ཅམ་བྱས་ཀྱང་། དེས་
ནི་བདག་མེད་ལ་ཞུགས་པར་འཛོག་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

དེའི་རྒྱ་མཚན་ནི་ཡིད་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་ན་དམིགས་པ་དེ་བདེན་པར་
འཛིན་པ་གཅིག་དང་། བདེན་མེད་དུ་འཛིན་པ་གཅིག་དང་། དེ་གཉིས་གང་
གིས་ཀྱང་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པར་འཛིན་པ་གཅིག་དང་གསུམ་ཡོད་པས།
བདེན་མེད་དུ་མ་བཟུང་ཡང་བདེན་པར་འཛིན་མི་དགོས་པ་བཞིན་དུ། བདག་
གཉིས་ལ་མ་ཞུགས་ཀྱང་བདག་མེད་གཉིས་ལ་ཞུགས་མི་དགོས་ཏེ། ལྷོ་སྤང་
པོ་གསུམ་པ་ལ་གནས་པ་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

བདག་ཏུ་འཇིན་པ་གཉིས་ཀྱང་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྤོང་དུ་ངོས་བཟུང་ནས།
རང་གང་ལ་འབྲུལ་བའི་གཞི་དེ་ཉིད་ངི་ལྟར་བཟུང་བ་ལྟར་དུ་མེད་པར་གཏན་
ལ་དབབ་དགོས་ཀྱི། དེ་ལྟ་མིན་པར་ཁ་སྤྱིར་ལྟའི་དགག་སྐྱབ་ནི། རྒྱན་མ་
ནགས་ལ་སོང་བའི་རྗེས་སྤང་ལ་རྩད་གཅོད་པ་དང་འདྲ་བས་གནད་དུ་མི་
འགོའོ།

དེ་ལྟར་བདེན་འཇིན་ལེགས་པར་ངོས་ཟེན་ན། བདག་འཇིན་གཉིས་
མིན་པའི་རྟོག་པ་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་པ་ཤེས་པར་འགྱུར་བས། རྟོག་པས་གང་
བཟུང་གི་ཡུལ་ཐམས་ཅད་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་འགོག་
པར་འདོད་པའི་ལོག་རྟོག་ཐམས་ཅད་སྣོག་པར་འགྱུར་རོ། འདི་དག་ལས་
བརྩམས་པའི་བཤད་དགོས་པ་མང་དུ་ཡོད་ནའང་། འགའ་ཞིག་ནི་གཞན་མང་
པོར་བཤད་ཟེན་ལ། འགའ་ཞིག་ནི་འོག་ཏུ་འཆད་པར་འགྱུར་བས་འདིར་མ་
སྐྱོས་སོ།།

གཉིས་པ།

ལུང་གི་དོན་དེ་རིགས་པས་བསྐྱབ་པ་ལ་གཉིས།

ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་རིགས་པས་བསྐྱབ་པ་དང་། གང་ཟེག་གི་བདག་
མེད་རིགས་པས་བསྐྱབ་པའོ།

དང་པོ།

ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་རིགས་པས་བསྐྱབ་པ་ལ་བཞི།

མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་བདེན་པ་གཉིས་ཀར་དགག་པ། དེ་ལྟར་བཀག་པ་
ལ་ཚོད་པ་སྤང་བ། ཉེན་འབྱུང་གི་སྐྱེ་བ་ཉིད་ཀྱིས་མཐའ་འཇིག་གི་ལོག་ཉེན་གྱི་
འགོག་ཚུལ། རིགས་པས་དབྱུང་བ་བྱས་པའི་འབྲས་བུ་ངོས་གཟུང་བའོ།།

དང་པོ།

མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་བདེན་པ་གཉིས་ཀར་དགག་པ་ལ་གསུམ།

རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་དམ་བཅའ་བཞག་པ། དེ་རིགས་པས་
སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་བྱེད་བསྟན་པ། མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་བཀག་པས་བྱུབ་པའི་དོན་
ལོ།།

དང་པོ།

རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་དམ་བཅའ་བཞག་པ་ནི།

སྒྲུབ་བཤམ་པའི་མཉམ་པ་ཉིད་བཅུའི་ནང་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་
མེད་པར་མཉམ་པ་ཉིད་ཁོ་ན་རིགས་པས་བསྐྱབ་པ་ཉིད་ཀྱིས། ཚོས་མཉམ་
པ་ཉིད་གཞན་རྣམས་བསྐྱབ་པ་སྤང་བར་དགོངས་ཏེ། འཕགས་པས་དབྱུང་མའི་

བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དང་པོར། "བདག་ལས་མ་ཡིན་གཞན་ལས་མིན། གཉིས་
ལས་མ་ཡིན་རྒྱ་མེད་མིན། དངོས་པོ་གང་དག་གང་ན་ཡང་། སྐྱེ་བ་ནམ་ཡང་
ཡོད་མ་ཡིན།" ཞེས་ཉེ་བར་བཀོད་དོ།།

ནམ་ཡང་དང་གཞན་ཡང་ནི་རྣམ་གྲངས་སོ། གང་ན་ཡང་ཞེས་པའི་སྐྱེ་
འགར་ཡང་གི་སྐྱེ་རྣམ་གྲངས་གང་དུ་མི་སྐྱེ་བའི་གཞི་སྟོན་པ་ཉེན་གྱི་ཚིག་
གིས་ནི། དུལ་དང་དུས་དང་གྲུབ་པའི་མཐའ་བཤམ་དོ། གཞི་དེ་གསུམ་དུ་
གང་ཞིག་མི་སྐྱེ་བའི་གང་དག་གི་སྐྱེ་བའི་ཉེན་པའི་ཚིག་ནི། སྐྱེ་ནང་གི་དངོས་པོ་
བརྗོད་པའོ།།

དེས་ན་བདག་ལས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་གི་དོན་ནི། སྐྱེ་ནང་གི་དངོས་
པོ་རྣམས་ནི་དུལ་དུས་གྲུབ་པའི་མཐའ་འགར་ཡང་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་སྲིད་པ་
མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་འདི་སྟར་སྟར་ཉེ་བཤམ་པར་བྱའོ། དེ་བཞིན་དུ་དངོས་པོ་
རྣམས་ནི་ནམ་ཡང་གཞན་ལས་དང་། གཉིས་ཀ་ལས་དང་རྒྱ་མེད་ལས་སྐྱེ་བ་
སྲིད་པ་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་དམ་བཅའ་གཞན་གསུམ་ལ་ཡང་སྟུར་དོ།།

ཚིག་གསལ་ལས། "བདག་ལས་དངོས་པོ་གང་དག" ཅེས་བསྟུར་ཡང་
འགྱུར་འདི་ལོགས་སོ། དུལ་གྱི་དབང་གིས་དུལ་འགར་ཞིག་ཏུ་གྱུར་གྱུ་མི་
སྐྱེ་བ་དང་། དུས་ཀྱི་དབང་གིས་དུས་འགར་ཞིག་གི་ཚེ་ལོ་ཉོག་མི་སྐྱེ་བ་ལྟ་
བུ་ཡིན་ནམ་སྟམ་པ། དུལ་དུས་གང་ན་ཡང་ཞེས་པས་འགོག་པས་ནམ་ཡང་
ཞེས་སྟོས་པ་དོན་མེད་པ་མིན་ནོ།།

དབུ་མ་བའི་གྲུབ་འཐའི་དབང་གིས་མི་སྐྱེ་ཡང་། དངོས་པོར་སྐྱེ་བའི་

གྲུབ་འཐའི་དབང་གིས་སྐྱེའོ་སྐྱུམ་པ། གྲུབ་མཐའ་གང་ན་ཡང་ཞེས་བས་
 འགོག་པས། དངོས་པོར་སྐྱེ་བའི་ལྷགས་ལ་མི་སྐྱེ་ཞེས་སྟོན་པ་མིན་ལོ། །རང་
 འབྲེལ་ལས། "འདིར་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་བ་བྱེད་རང་
 ལས་སྐྱེ་བ་དང་འབྲེལ་གྱི། ཡོད་པ་དང་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དགག་པ་དོན་གྱིས་
 འགྲུབ་པའི་སྤྱིར་དོ།" ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི་རྐང་པ་སྤྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་
 དམ་བཅའ་དང་། སྤྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་ཉལ་ས་བསྟན་པར་འཆད་པ་སྟར་སོ་སོར་
 མི་གཙོད་པར། བདག་ལས་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན། ཞེས་སྐྱེལ་བར་བྱ་ཞེས་པ་
 སྟེ་གཞན་གསུམ་ལའང་དེ་སྟར་སྐྱེལ་ལོ།།

རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་ཡོད་ན་དེའི་སྐྱེ་བ་བྱེད་དུ་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་གང་
 རུང་ཁས་སྤང་དགོས་པས་ཡོད་པའི་སྐྱེ་བ་བྱེད་ཅེས་སྟོས་སོ། མཐའ་བཞིའི་
 སྐྱེ་བ་ཁེགས་ན་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་དགག་པ་ཡང་ལྷགས་ཀྱིས་འགྲུབ་
 པས། དེ་སྟར་སྐྱེ་བ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་མེད་མི་འགྲུབ་པའི་སྐྱོན་མེད་པ་
 ནི་ཚིག་ཐ་མའི་དོན་ལོ།།

དེས་ན་དབུ་མ་སྤང་བར་བཤད་པ་སྟར་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་བཀག་པ་
 ཉལ་ས་སུ་བྱས་ནས། རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་མེད་སྐྱེ་བ་མི་རུང་ཞེས་པ་མིན་
 གྱི། སྤྱི་མ་སྟར་སོ་སོར་གཙོད་པ་གཞུང་དེའི་དོན་མིན་ཞེས་པའོ། དངོས་པོ་
 རྣམས་ལུལ་དུས་གྲུབ་པའི་མཐའ་འགར་ཡང་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་སྤིད་པ་མ་
 ཡིན། ཞེས་སྐྱེ་བ་དང་། ཚིག་གསལ་ལས་ཀྱང་། "རྐྱེན་ཉིད་འདི་པ་ཅམ་
 ཀྱིས་ཀུན་རྫོབ་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་གྱི། ལྷོགས་བཞི་ཁས་སྤངས་པའི་སྐྱོན་ས་

ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་རང་བཞིན་དང་བཅས་པར་སྐྱབས་བར་ཐལ་བར་འགྱུར་
བའི་སྲིད་དང་།” ཞེས་གསུངས་པས་གཞན་སྐྱེ་ནི་གསུང་རབ་ཀྱི་ཐ་སྙད་
མིན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་སྐྱབས་བའི་ཐ་སྙད་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་
གྲུབ་པའི་གཞན་ལ་བསམ་ནས་བྱས་པས། དེ་ཁས་སྤངས་ན་རང་བཞིན་དང་
བཅས་པར་སྐྱབས་བར་འགྱུར་བའི་སྲིད། ལྷགས་འདི་ལ་ནི་གཞན་སྐྱེ་ཐ་སྙད་དུ་
ཡང་མེད་དོ།།

རྒྱ་འབྲས་གཉིས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པར་ཐ་སྙད་དུ་འདོད་མེད་ཀྱང་དེ་ཅུ་མ་
གཞན་སྐྱེ་འདི་དོན་མིན་ཏེ། ཐ་སྙད་དུ་ཚོས་རེ་རེས་ཀྱང་ངོ་བོ་གཉིས་གཉིས་
འཛིན་པར་གསུངས་པ་ལྟར་ངོ་བོ་གྲུབ་པ་ཡོད་ཀྱང་། རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་
བའི་ངོ་བོར་མི་འདོད་པ་བཞིན་ནོ།།

ཚིག་གསལ་ལས། དངོས་པོ་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་དམ་བཅའ་
མེད་དགག་ཏུ་བཤད་པ་ནི། དམ་བཅའ་གཞན་གསུམ་ལ་ཡང་འདྲ་བས། རང་
བཞིན་མེད་པར་གཏུན་ལ་འབེབས་པའི་སྐབས་སུ་བསྐྱབས་བྱ་ནི་དགག་བྱ་
བཅད་ཅུ་མ་གྱི་མེད་པར་དགག་པ་ཡིན་ཏེ། ཚིག་གསལ་ལས། “འཛིག་ཉེན་
དེ་ན་རི་སྙེད་སྐྱེ་ཡོད་པ། ཐམས་ཅད་དངོས་མེད་ཅི་ཡང་མེད་པ་སྟེ། ཞེས་
བྱ་བ་ལ་སོགས་འབྱུང་བས་ན། མེད་པར་དགག་པ་བརྗོད་པར་འདོད་པའི་
སྲིད། དངོས་པོ་མེད་པའི་དོན་ནི་རང་བཞིན་མེད་པའི་དོན་ཡིན་ནོ།།” ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་རོ།།

རང་འགྲེལ་ལས། དམ་བཅའ་བ་བཞི་པོ་དེ་རྗེས་སུ་བརྗོད་ནས་“རིགས་

བས་བསྐྱེད་པའི་སྤྱིར་བཏགས་པ།" ཞེས་གསུངས་ཤིང་། འོག་ནས་མཐའ་
བཞིའི་སྤྱི་བ་བཀག་པ་ཉགས་སུ་བྱས་ནས། དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་
གྱིས་སྤྱི་བ་དང་བྲལ་བར་གསུངས་པ་དང་། ཚིག་གསལ་ལས་ཀྱང་མཐའ་
བཞིའི་སྤྱི་བ་བཀག་པའི་མཐའ། "དེའི་སྤྱིར་སྤྱི་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་
བ་འདི་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ལ།" ཞེས་གསུངས་པས་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་
གྱིས་སྤྱི་བ་མེད་པ་སྐྱེད་པར་མི་འདོད་པ་མིན་ནོ།།

ཚིག་གསལ་ལས། "རྗེས་སུ་དཔག་པ་དག་ནི་གཞན་གྱི་དམ་བཅའ་
བ་འགོག་པ་ཅམ་གྱི་འབྲས་བུ་ཅན་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ།།" ཞེས་གསུངས་པ་
ནི་སྤྱིར་བ་རྣམས་གྱི་པ་རོལ་པོས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་དམ་བཅས་པ་
འགོག་པ་ཅམ་དུ་བྱེད་གྱི། དེ་ལས་གཞན་མི་སྐྱེད་པའི་དོན་ཡིན་གྱི་བཀག་པ་
ཅམ་སྐྱེད་པ་འགོག་པ་མིན་ནོ། དེ་བཞིན་དུ། "ཁོ་པོ་ཅག་འདི་མེད་པ་དང་ཡོད་
པར་མི་སྐྱེད་གྱི། གཞན་གྱིས་ཡོད་པར་བཏགས་པ་དང་མེད་པར་བཏགས་
པ་འགོག་སྟེ། མཐའ་གཉིས་བསལ་ནས་དབུ་མའི་ལམ་སྐྱེད་པར་འདོད་པའི་
སྤྱིར་རོ།།" ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་པ་རོལ་པོས་ཁས་སྲུངས་པའི་ཡོད་མཐའ་
དང་། མེད་མཐའ་གཉིས་རྣམ་པར་གཅོད་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི། དེ་མ་གཏོགས་པ་
གཞན་མི་སྐྱེད་ཅེས་པའི་དོན་ནོ།།

མཐའ་གཉིས་བཀག་པ་ཅམ་མ་བསྐྱེད་པས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། མཐའ་
གཉིས་བསལ་ནས་དབུ་མའི་ལམ་སྐྱེད་པར་གསུངས་པས་སོ། །རང་བཞིན་
གྱིས་བྱུང་བ་མེད་པ་ཡང་མིན་ན་ནི་སྤྱིར་གསུམ་མེད་པས་རང་བཞིན་གྱིས་

ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཚོད་སྒོག་ལས། “གལ་ཏེ་རང་བཞིན་མེད་ཉིད་གྱིས། །ཅི་
སྟེ་རང་བཞིན་མེད་ལ་སྒོག་ །རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་ལོག་ན། །རང་བཞིན་
ཉིད་དུ་རབ་བྱུང་འགྱུར།” ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་པའི་སྤྱིར་དོ། །དེ་འདྲ་
བའི་བསྐྱབ་བྱ་དང་སྐྱབ་བྱེད་ཁས་ལེན་གྱང་རང་རྒྱད་པར་མི་འགྱུར་བའི་རྒྱ་
མཚན་ནི། རྒྱས་པར་གཞན་དུ་ཡང་ཡང་བཤད་བྱིན་པས་མ་སྒྲོས་སོ།།

འོན་དགག་པ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། སྤྱིར་དགག་པ་ནི་
སྒོས་དགག་བྱ་དངོས་སུ་བཅད་ནས་ཉོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས། རང་མ་
ཡིན་བཅད་པ་ལྟ་བུ་དངོས་པོ་ལ་དགག་བྱ་བཅད་པ་ཅམ་དགག་པ་མིན་ལ།
ཚོས་ཉིད་དང་དོན་དམ་བདེན་པ་ལྟ་བུ་སྐྱས་དགག་བྱ་དངོས་སུ་མ་བཅད་
གྱང་དེའི་དོན་སྒོ་ལ་འཆར་བ་ན། སྒོས་པ་བཅད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་འཆར་བ་
རྣམས་དགག་པ་ཡིན་ལོ།།

དེ་ལ་གཉིས་ལས་མེད་དགག་ནི་སྒོས་དགག་བྱ་དངོས་སུ་བཅད་ནས་
ཚོས་གཞན་མི་འཕེན་པའམ་མི་སྐྱབ་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་བྲམ་ཟེས་ཆང་
འཕྱང་དུ་རུང་མི་རུང་བྱིས་པ་ན། ཆང་མི་བརྱང་དོ་ཞེས་པ་ནི་ཆང་འཕྱང་བ་
རྣམ་པར་བཅད་པ་ཅམ་ཞིག་ཡིན་གྱི། དེ་ལས་གཞན་པའི་བརྱང་བ་བརྱང་དོ་
ཞེའམ་མི་བརྱང་དོ་ཞེས་མི་སྐྱབ་པ་བཞིན་ལོ།།

མ་ཡིན་དགག་ནི་སྒོས་དགག་བྱ་བཅད་ནས་ཚོས་གཞན་འཕེན་པའམ་
སྐྱབ་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་སྤྱིས་བྱ་གཅིག་དམངས་རིགས་སུ་སྟོན་འདོད་པ་
ན་འདི་བྲམ་ཟེ་མ་ཡིན་ཞེས་པ་ནི། བྲམ་ཟེ་བཀག་པ་ཅམ་མིན་གྱི་བྲམ་ཟེ་ལས་

གཞན་པ། དེ་ལས་ཐོས་པ་ལ་སོགས་པས་དམན་པའི་དམངས་རིགས་ཡིན་
 པར་སྐྱབ་པ་ལྟ་བུའོ། །ཚོས་གཞན་འཕེན་པ་ལ་དངོས་དང་འབྲུགས་དང་སྐྱབས་
 གྱིས་འཕངས་པ་གསུམ་སྟེ། དང་པོ་ནི། བདག་མེད་པ་ཡོད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ་
 དགག་བྱ་གཙོད་པ་དང་། ཚོས་གཞན་འཕེན་པ་གཉིས་ཀ་ཚིག་གཅིག་གིས་
 སྐྱབ་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། མཚོད་སྒྲིན་ཚོན་པོ་ཉིན་པར་མི་བ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་
 སྟེ་དོན་གྱིས་བསྟན་པའོ། །དེ་གཉིས་ནི་དངོས་འབྲུགས་ལ་འཕངས་པ་རེ་རེ་བ་
 ཡིན་པ། གཉིས་ཀ་ལྡན་པ་ནི་མཚོད་སྒྲིན་ཚོན་པོ་ཉིན་པར་མི་བ་རིད་པ་
 མིན་པ་ཡོད་ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་ནི། སྐྱེས་བུ་ཞིག་རྒྱལ་རིགས་དང་
 བྲམ་བེ་གང་རུང་གཅིག་ཏུ་ངེས་ཤིང་བྱུང་པར་མ་ངེས་པའི་སྐྱབས་སུ། འདི་
 བྲམ་བེ་མ་ཡིན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་རང་གི་ཚིག་གི་མི་སྟོན་པ་སྟེ། ཤེས་རབ་སྟོན་
 མེད་འགྲེལ་བཤད་དུ་བྲངས་པ་ལས། “དགག་པ་དོན་གྱིས་བསྟན་པ་དང་།
 ཚིག་གཅིག་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་དང་། །དེ་ལྡན་རང་ཚིག་མི་སྟོན་པ། །མ་ཡིན་
 གཞན་པ་གཞན་ཡིན་ནོ།།” ཞེས་སོ།།

ཁ་ཅིག་གཞི་སྐྱབ་པ་དང་ཚོགས་ན་མེད་དགག་མིན་པར་སྐྱབ་པ་མི་འཐད་
 དེ། བྲམ་བེ་སྐྱབ་པ་ཡིན་པས་བྲམ་བེས་ཆང་མི་འཐུང་བ་དགག་བྱ་བཅད་ཅ་མ་
 ཡིན་པ་མི་འགོག་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་སྐྱ་མངོན་གྱུར་ཡིན་པས་སྐྱ་མི་ཉྱག་
 པ་སྐྱོག་གྱུར་ཡིན་པ་མི་འགོག་པ་བཞིན་ནོ། །

གཞན་དག་གཞི་དང་ཚོགས་ན་ཚོས་གཞན་འཕངས་སོ་ཞེས་པ་ཡང་
 མི་འཐད་དེ། བྲམ་བེ་ལྟ་བུ་ནི་ཚོས་གཞན་འཕེན་མི་འཕེན་ཅི་བའི་གཞི་ཡིན་

གྱི། འཕངས་པའི་ཚོས་གཞན་མིན་པའི་སྲིར་རོ།། དེ་ལྟར་འཕགས་པའི་དམ་
བཅའ་བཞི་འདིར་བཀོད་པ་ནི།

ཅུ་བ། དེ་ཉིད་དེ་ལས་འབྱུང་མིན་གཞན་དག་ལས་ལྟ་ག་ལ་ཞིག །
གཉིས་ཀ་ལས་ཀྱང་མ་ཡིན་རྒྱ་མེད་པར་ནི་ག་ལ་ཡོད།།

འབྲས་བུ་དེ་ཉིད་དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལས་འབྱུང་བ་མིན་པ་དང་། རང་གི་
མཚན་ཉིད་གྱིས་བྱུང་བའི་རྒྱ་གཞན་དག་ལས་ལྟ་འབྱུང་བ་ག་ལ་ཞིག་སྟེ་དེ་
མེད་པ་དང་། རང་གཞན་གཉིས་ཀ་ལས་ཀྱང་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པ་དང་། རྒྱ་མེད་
པར་ནི་འབྱུང་བ་ག་ལ་ཡོད་དེ་མེད་དོ།།

དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་ཡོད་ན་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་གང་རུང་
གིས་བྱུང་སྟེ། རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་ལ་རྒྱ་ཡོད་མེད་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་ཚོད་
ཅིང་། རྒྱ་ཡོད་པ་ལ་རང་གཞན་རེ་རེ་བ་དང་གཉིས་ཀ་ཚོགས་པ་ལས་སྐྱེ་བ་
གསུམ་དུ་ཁ་ཚོན་ཚོད་པས་དམ་བཅའ་བཞིས་ཚོགས་གོ།།

གཉིས་པ།

དེ་རིགས་པས་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་བྱེད་བསྟན་པ་ལ་བཞི།

བདག་སྐྱེ་དགག་པ། གཞན་སྐྱེ་དགག་པ། གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་བ་དགག་
པ། རྒྱ་མེད་པར་སྐྱེ་བ་དགག་པའོ།།

དང་པོ།

བདག་སྐྱེ་དགག་པ་ལ་གཉིས།

འགྲེལ་པ་མཛད་པའི་རིགས་པས་དགག་པ། ཅུ་བཤེས་རབ་གྱི་རིགས་
པས་དགག་པའོ།།

དང་པོ།

འགྲེལ་པ་མཛད་པའི་རིགས་པས་དགག་པ་ལ་གསུམ།

དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཉོགས་པར་འདོད་པའི་གྲུབ་མཐའ་མཁན་གྱི་ལྷགས་
དགག་པ། གྲུབ་མཐའ་སློལ་བསྐྱུར་བའི་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མེད་པར་བསྟན་པ།
དེ་ལྟར་བཀག་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་བསྐྱུ་བའོ།།

དང་པོ།

དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཉོགས་པར་འདོད་པའི་གྲུབ་མཐའ་མཁན་གྱི་ལྷགས་དགག་པ་ལ་གཉིས།

རང་དང་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་རྒྱ་ལས་སྐྱེ་བ་དགག་པ། རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་
གཉིས་ ངོ་བོ་གཅིག་པ་དགག་པའོ།།

དང་པོ།

རང་དང་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་རྒྱ་ལས་སྐྱེ་བ་དགག་པ་ལ་གསུམ།

ངོ་བོ་གཅིག་པའི་རྒྱ་ལས་སྐྱེ་ན་དོན་མེད་དུ་ཐལ་བ་དང་། ངོ་བོ་གཅིག་
པ་ལས་སྐྱེ་ན་རིགས་པ་དང་འགལ་བ་དང་། དེ་དག་གི་ཉེས་སྤོང་གི་ལན་
དགག་པའོ།

དང་པོ།

ངོ་བོ་གཅིག་པའི་རྒྱ་ལས་སྐྱེ་ན་དོན་མེད་དུ་ཐལ་བ་ནི།

དངོས་པོ་རྣམས་བདག་ལས་མི་སྐྱེ་བ་འདི་རྒྱ་མཚན་གང་ལས་ངེས་ཤེ་
ན།

ཅ་བ། དེ་ནི་དེ་ལས་འབྱུང་ན་ཡོན་ཏན་འགའ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན།།
སྐྱེས་པར་གྱུར་བ་སྐྱར་ཡང་སྐྱེ་བར་རིགས་པ་འང་མ་ཡིན་ཉིད།།

“སྐྱེ་བཞིན་པ་སྐྱེ་བའི་བྱ་བའི་བྱེད་པ་པོ་ལྷ་གྱུ་དེ་ནི།” དེའི་རང་གི་ངོ་
བོ་ལས་འབྱུང་ན་དེ་ལྟར་འབྱུང་བ་ལ་འབྱུང་དགོས་པའི་“ཡོན་ཏན་ལྷག་པོ་
འགའ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ།” ལྷ་གྱུའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཡོད་པ་ཉིད་སྐྱར་རྒྱུའི་
དུས་ནས་“ཐོབ་ཐེན་པའི་ཕྱིར་རོ།།”

འདི་ལ་གྲངས་ཅན་པ་རྣམས་རྒྱ་རྒྱེན་པན་ཚུན་སོ་སོ་ཐ་དད་པ་རྣམས་

ལ་འབྲས་བུ་ཐུན་མོང་བ་གཅིག་ནི་ཡོད་ལ། དེ་ཡང་རྒྱ་རྒྱུན་རྣམས་ལ་རང་
བཞིན་གཅིག་པའི་གཙོ་བོ་གཅིག་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མེད་ན་མི་རུང་བས། རྒྱ་
ནས་ཀྱི་རང་བཞིན་གང་ཡིན་པ་ཡང་། རྒྱུན་ཚུ་ལུང་སོགས་ཀྱི་རང་བཞིན་
ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་སྤྱུ་གུའི་རང་བཞིན་དང་དེའི་རྒྱ་རྒྱུན་ཀྱི་རང་བཞིན་
རྣམས་པར་ཡིན་ཚུར་ཡིན་དུ་འདོད་དེ། རྣམ་འགྲུར་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་
བཞིན་རྣམས་དེ་ལྟར་དུ་འདོད་དོ།།

དེའི་སྤྱིར་ས་སྤྱུ་ག་པན་ཚུན་ཐ་དད་པ་ཁོ་ནར་འདོད་པས་སྤྱུ་གུ་སྤྱུ་གུ་
ལས་སྤྱེ་བར་མི་འདོད་ཀྱང་། སྤྱུ་གུ་ནི་ས་བོན་དམ་དེའི་རང་བཞིན་ལས་སྤྱེ་
བར་སྤྱོ་བ་ན། རང་བཞིན་གཉིས་གཅིག་ཡིན་པས་རང་གི་རང་བཞིན་ལས་
ཀྱང་སྤྱེ་བ་དང་སྤྱུ་གུ་མི་གསལ་བ་རྒྱ་དུས་ན་ཡོད་པ་སྤྱེ་བ་ནི་བདག་སྤྱེའི་
འདོད་ཚུལ་ལོ།།

གངས་ཅན་གྱི་ཁྱད་པར་འགའ་ཞིག་ནི་སྤྱེ་བར་མི་སྤྱོ་བར་རྒྱ་ལས་སྤྱར་
མི་གསལ་བ་སྤྱིས་གསལ་བར་འདོད་མོད་ཀྱང་དོན་འབྲལོ། འདིས་སྤྱི་གསལ་
ངོ་བོ་གཅིག་དུ་འདོད་པ་ཡང་དེ་ལྟར་ཡིན་གྱི། སངས་རྒྱས་པས་དངོས་པོ་
དང་བུམ་པ་ངོ་བོ་གཅིག་དུ་འདོད་པ་དང་གཏན་མི་འབྲ་བའོ།།

དེ་ལྟར་སྤྱུ་གུའི་ངོ་བོ་འཕེལ་རང་བཞིན་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་ས་བོན་གྱི་
དུས་སུ་ཡོད་ན། སྤྱུ་གུའི་ངོ་བོ་ལས་དོན་གཞན་པའི་སྤྱུ་གུ་གསལ་བ་ཉིད་
ཀྱང་མི་སྤིད་པས། རྒྱ་དུས་ནས་སྤྱུ་གུའི་རང་བཞིན་རྣམས་ངོ་བོར་མ་བཟད། སྤྱུ་
གུ་ཉིད་ཀྱང་ཡོད་དགོས་པས། དེའི་ཆེ་དེ་གྲུབ་པའི་འོག་དུ་སྤྱར་ཡང་སྤྱེ་བ་ལ་

དོན་གཏན་མེད་དོ།
གཉིས་པ།

ངོ་བོ་གཅིག་པ་ལས་སྐྱེ་ན་རིགས་པ་དང་འགལ་བ་ནི།

ཅ་བ། སྐྱེས་པར་གྱུར་བ་སྐྱར་ཡང་སྐྱེ་བར་རིགས་པ་འང་མ་ཡིན་ཉིད།

སྐྱེས་ཟེན་པར་གྱུར་བ་སྐྱར་ཡང་སྐྱེ་སྐྱེས་ཟེན་པའི་འོག་ཏུ་ལྡན་པ་ནས།
སྐྱེ་བར་རིགས་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དོ། འང་གི་སྐྱས་ནི་རང་གི་རང་བཞིན་ལས་
སྐྱེ་ན་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་བར་མ་བཟང་པོ།

གལ་ཏེ་གསལ་བའི་སྐྱོགས་འཛིན་ནའང་འབྲས་བུ་གསལ་བ་རྒྱ་དུས་
ནས་ཡོད་ན་ནི་ཁས་སྦངས་དང་འགལ། མེད་ན་ནི་འབྲས་བུའི་གསལ་བ་
དང་དེའི་རང་བཞིན་གཉིས་གཅིག་ཐ་དད་དུ་དབྱུང་ལ་འགག་གོ། “བདག་
སྐྱེ་རིགས་པ་དང་འགལ་ཞེས་པ་དམ་བཅའ་ཙམ་དུ་བཟང་པས་དེ་འགོག་པའི་
རིགས་པ་སྟོན་པ་ནི།”

ཅ་བ། སྐྱེས་ཟེན་སྐྱར་ཡང་སྐྱེ་བར་ཡོངས་སུ་ཉོག་པར་འགྱུར་ན་ནི།

སྐྱེ་བུ་ལ་སོགས་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་འདིར་ཉེད་མི་འགྱུར་ཞིང་།

སྐྱེས་ཟེན་པའི་ས་བོན་སྐྱར་ཡང་ལྡན་པ་ནས་སྐྱེ་བར་ཡོངས་སུ་ཉོག་
པར་འགྱུར་བ་སྟེ། འདོད་ན་ནི། རྒྱ་མཚན་གང་གིས་ས་བོན་ལྡན་པ་ནས་སྐྱེ་བ་

བཀའ་ཉམས། ལྷ་གུ་སྐྱེ་བར་འདོད་པ་སྐྱེ་ཡང་ས་བོན་དེ་སྐྱེ་བ་ལ་གོགས་ཅི་
ཞིག་ཡོད་དེ་མེད་པས། ལྷ་གུ་དང་ལ་སོགས་པས་སྐྱོང་བུ་དང་སྐྱབས་འཆའ་
བ་སོགས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་འཇིག་རྟེན་འདིར་གཏན་ཉིད་པར་མི་འགྱུར་རོ།

ཅུ་བ། ས་བོན་སྲིད་མཐར་ཐུག་པར་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བ་ཉིད་ཏུ་འགྱུར།

སྐྱོན་གཞན་ཡང་ས་བོན་དེ་ཉིད་བར་མ་ཆད་པར་སྲིད་པའི་མཐར་ཐུག་
པར་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བ་ཉིད་ཏུ་འགྱུར་ཏེ། སྐྱེས་ཟིན་པ་དེ་ཉིད་སྐྱེ་ཡང་སྐྱེ་དགོས་
པའི་སྲིད་རོ། དེ་ནི་འབྲས་བུའི་རིགས་འདྲ་རྣམས་མི་སྐྱེ་བ་དང་། ལྷའི་རིགས་
འདྲ་རྣམས་བར་མ་ཆད་ཏུ་སྐྱེ་བའི་སྐྱོན་གཉིས་བསྟན་ནས་རིགས་བ་དང་
འགལ་བ་བརྗོད་པའོ།

གསུམ་པ།

དེ་དག་གི་ཉེས་སྐྱོང་གི་ལན་དགག་པ་ནི།

“ཅི་སྐྱེ་ལྷ་གུ་སྐྱེ་བ་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་སྐྱེན་ཚུ་དང་། དཔྱིད་ཀྱི་དུས་
ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི། ས་བོན་སྐྱང་རོ་ལྟ་བུར་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་བྱེད་
ཅིང་། ལྷ་གུ་སྐྱེད་པར་བྱེད་ལ། ལྷ་གུ་ཡང་རང་སྐྱེད་པ་ལོ་ས་བོན་དང་སྐྱོན་
ཅིག་ཏུ་གནས་པར་འགལ་བའི་སྲིད།” ས་བོན་འགག་པར་བྱེད་ཅིང་འགྱུར་
བས་རིགས་བ་དང་འགལ་བའི་སྐྱོན་གཉིས་སྐྱས་པའི་ཉེས་པའི་སྐྱབས་མེད་

ལ། ས་སྐྱུག་གྲང་རང་བཞིན་ནམ་ངོ་བོ་གཞན་མ་ཡིན་པས་བདག་ལས་མི་སྐྱེ་
བ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ་སྐྱམ་ན། འདི་ཡང་མི་རུང་སྟེ་གང་གི་སྤྱིར་"ས་སྐྱུག་གཉིས་"
ཀྱི་རང་བཞིན་གཉིས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་གཅིག་ཡིན་པས།"

ཙ་བ།

ཇི་ལྟར་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་རྣམ་པར་འཇིག་པར་བྱེད་པར་འགྱུར།།

"ཇི་ལྟར་ན་སྐྱུ་གུ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ས་བོན་དེ་རྣམ་པར་འཇིག་པར་བྱེད་པར་
འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་ཏེ། སྐྱུ་གུས་སྐྱུ་གུ་འཇིག་པར་མི་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ་སྐྱམ་
དུ་བསམས་སོ།།"

འདི་འདྲ་བའི་གཞོན་པ་མཐོང་ཡང་མི་ལྡོག་པ་ནི། སྐྱུ་གུས་ས་བོན་
འཇིག་པ་ནི་རྣམ་འགྱུར་གྱི་སྟེང་ནས་ཡིན་པས། རང་གིས་རང་འཇིག་པ་དང་
ག་ན་འདྲ་སྐྱམ་དུ་གྲོལ་བ་སྐྱུན་པས་ཡིན་ལ། ངོ་བོ་འམ་རང་བཞིན་ཐམས་ཅད་
པར་ཡིན་ཚུར་ཡིན་དུ་སོང་ན་རྣམ་འགྱུར་སོ་སོ་བ་ཡང་མི་འགྱུར་པས་གཞོན་
པ་སྤང་མི་རུས་སོ།།

གཉིས་པ།

རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་པ་དགག་པ་ལ་གསུམ།

ས་སྐྱུག་གཉིས་ལ་དབྱིབས་སོགས་ཐ་དད་མེད་པར་ཐལ་བས་དགག་
དེའི་ཉེས་སྟོང་གི་ལན་དགག། གནས་སྐྱབས་གཉིས་ཀྱི་རེ་རེར་གཉིས་ཀ་

འཇིན་མི་འཇིན་མཚུངས་པར་ཐལ་བས་དགག་པའོ།།

དང་པོ།

ས་ལྷུག་གཉིས་ལ་དབྱིབས་སོགས་ཐ་དད་མེད་པར་ཐལ་བས་དགག་པ་ནི།

སྐྱོན་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ།

ཅ་བ། བྱེད་རྒྱ་ས་བོན་གྱི་ལས་ཐ་དད་ལྷུ་གུའི་དབྱིབས་དང་ནི།།

ཁ་དོག་རོ་རུས་སྒྲིན་པའི་ཐ་དད་ཁྱོད་ལ་མེད་པར་འགྱུར།།

ལྷུ་གུ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་ས་བོན་གྱི་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ལ་
སོགས་པ་ལས་ཐ་དད་པའི་ལྷུ་གུའི་རིང་ཐུང་སོགས་གྱི་དབྱིབས་དང་། ལྷོ་
སེར་སོགས་གྱི་ཁ་དོག་དང་། མངར་སྐྱར་སོགས་གྱི་རོ་དང་རུས་མ་ཐུ་དང་།
སྒྲིན་པ་རྣམས་གྱི་ཐ་དད་པ་ཁྱོད་ལ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། ས་ལྷུག་གཉིས་གྱི་རོ་
བོ་དང་རང་བཞིན་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཁྱེད་པར་མེད་པའི་སྐྱིད།

དེ་ལྟར་ཐལ་བ་ལས་ཐ་མི་དད་པར་དམིགས་པ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་སྐྱིད།
དེ་གཉིས་གྱི་རོ་བོ་ཀུན་ནས་གཅིག་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་པ་འཕེན་
པ་མཛད་དེ། བརྗོད་པ་འཕེན་པ་དང་བརྗོད་པ་རང་རྒྱུད་འཕེན་པ་ལ་ཁྱེད་
པར་འཕེན་ཏུ་ཆེའོ།།

དེ་ལ་རུས་མ་ཐུ་ནི་གཞང་འགྲུམ་གྱི་སྐྱེན་ལུས་དང་ཉེ་བ་ཅ་མ་གྱིས་
ནད་དེ་སེལ་བ་དང་། ཅི་སྐྱེན་སོགས་འགའ་ཞིག་བཅངས་པ་ཅ་མ་གྱིས་ནམ་

མཁའ་ལ་འགོ་བ་ལྟ་བུའོ། རྣམ་པར་སློན་པ་ནི་རྒྱུན་མི་འདྲ་བ་ལས་རྗེས་ཀྱི་
འབྲུག་པར་འགྱུར་བ་སྟེ། དཔེར་ན་འོ་མས་བརྩམས་པ་སོགས་ལས་སྐྱུ་རུ་ར་དང་།
མི་མི་ལིང་སོགས་ལ་རོ་མངར་པོར་འགྱུར་བ་ལྟ་བུའོ།།

གཉིས་པ།

དེའི་ཉེས་སློང་གི་ལན་དགག་པ་ནི།

“ཅི་སྟེ་ས་བོན་གྱི་གནས་སྐབས་བཏང་ནས་སྐྱུ་གུའི་གནས་སྐབས་
གཞན་དུ་འགྱུར་བས། ས་སྐྱུ་ག་གཉིས་གནས་སྐབས་ཐ་དང་བ་ཅེས་ཡིན་པའི་
སྐྱུར་ས་བོན་དེ་ཉིད་སྐྱུ་གུར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཅོ་ཞེ་ན།”

ཙ་བ།

གལ་ཏེ་སྐྱར་གྱི་བདག་གི་དངོས་པོ་བསལ་ནས་དེ་ལས་གཞན།།
རོ་བོར་འགྱུར་ན་དེ་ཆེ་དེ་ཡི་དེ་ཉིད་ཇི་སྟར་འགྱུར།།

གལ་ཏེ་སྐྱར་གྱི་ས་བོན་གྱི་བདག་གི་དངོས་པོའི་གནས་སྐབས་བསལ་
ནས། གནས་སྐབས་དེ་ལས་གཞན་སྐྱུ་གུའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རོ་བོར་འགྱུར་
ན། དེ་སྐྱར་འདོད་པ་དེའི་ཆེ་ས་བོན་དེ་ཡི་རང་བཞིན་ཉིད་སྐྱུ་གུའི་རང་བཞིན་
དེ་ཉིད་ཡིན་ཞེས་ཇི་སྟར་རིགས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་དངོས་

པོ་དེ་ཉིད་དེའི་དངོས་པོ་ཉིད་ཡིན་པའི་སྲིར་དང་། དེའི་ངོ་བོ་ལས་དོན་གཞན་
པའི་དེའི་དངོས་པོ་མེད་པའི་སྲིར་དོ། དེས་ན་ས་སྐྱུག་འདི་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་
རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཐ་མི་དད་པ་ཉིད་ཉམས་པ་ཡིན་ནོ།།

“ཅི་སྟེ་ས་སྐྱུག་གི་དབྱིབས་ལ་སོགས་པ་ཐ་དད་ཀྱང་། རྗེས་ཐ་མི་དད་
པས་མི་འགལ་ལོ་སྟམ་ན། དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ་དབྱིབས་ལ་སོགས་པ་མ་
བཟུང་ན་ས་སྐྱུག་གི་རྗེས་ཀྱང་མི་འཇོན་པའི་སྲིར་དོ།།”

གསུམ་པ།

གནས་སྐབས་གཉིས་ཀྱི་རེ་རེར་གཉིས་ཀ་འཇོན་མི་འཇོན་མཚུངས་པར་ཐལ་བས་དགག་པ་ནི།

སྒྲིལ་“གཞན་ཡང་”ཡོད་དེ།

ཅ་བ། གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱི་ས་བོན་སྐྱུ་གུ་འདིར་གཞན་མ་ཡིན་ན།།
ས་བོན་བཞིན་དུ་སྐྱུ་གུ་ཞེས་བྱ་དེ་བཟུང་མེད་པའམ།།
ཡང་ན་དེ་དག་གཅིག་པས་ངེ་སྟར་སྐྱུ་གུ་འདི་བཞིན་དུ།།
དེ་ཡང་གཟུང་དུ་ཡོད་འགྱུར་དེ་སྲིར་འདི་ནི་ཁས་མི་སྦྱང་།།

གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱི་སྟར་ས་བོན་དང་སྐྱུ་གུའི་ངོ་བོ་གཉིས་ལ་འཇིག་རྟེན་
འདིར་ངོ་བོ་གཞན་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན། “ངེ་སྟར་སྐྱུ་གུའི་གནས་སྐབས་སུ་

ས་བོན་གཟུང་དུ་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། ལྷ་གུ་ཡང་གཟུང་དུ་མེད་པར་འགྱུར་
ཏེ།" འཕ་ཞེས་པ་ཡང་ན་ས་ལྷ་གུ་དེ་དག་གི་ངོ་བོ་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་གཅིག་པས་
ངེ་ལྷར་ལྷ་གུའི་གནས་སྐབས་སུ། "ལྷ་གུ་འདི་གཟུང་དུ་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་
དུ། ས་བོན་དེ་ཡང་དབང་པོའི་ཤེས་པས་གཟུང་དུ་ཡོད་པར་འགྱུར་བ་ལས།"
མེད་པ་དེའི་སྲིར་ཉེས་པ་དེ་གཉིས་སྒོར་བར་འདོད་པས། ས་ལྷ་གུ་གཉིས་ཀྱི་
ངོ་བོ་ལ་གཞན་མེད་པ་འདི་ནི་ཁས་སྐྱབ་བར་མི་བྱའོ།།

རིགས་པ་དེ་རྣམས་ལེགས་པར་རྟོགས་ན་ཚོས་ཅན་ཐམས་ཅད་པན་
ཚུན་དུ་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་ལ། དེ་རྣམས་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་ཐམས་ཅད་པར་ཡིན་ཚུར་
ཡིན་ཀྱི་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་དང་། གནས་སྐབས་སུ་མའི་དུས་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་དེ་
ཉིད་གནས་སྐབས་སྲི་མའི་དུས་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་དེ་ཉིད་དུ་འདོད་པའི་ལོག་རྟོག་
ཐམས་ཅད་སྒོག་པར་འགྱུར་རོ།།

གཉིས་པ།

གྲུབ་མཐས་སློམ་བསྐྱུར་བའི་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མེད་པར་བསྟན་པ་ནི།

"དེའི་སྲིར་དེ་ལྷར་དེ་ཁོ་ན་"ཉིད་རྟོགས་པར་འདོད་པའི་"གངས་ཅན་
ཀྱི་ལུགས། སངས་རྒྱས་པའི་ལུགས་ལས་གཞན་དུ་བརྟགས་པའི་བདག་སྐྱེ་
བཀའ་ནས། གྲུབ་མཐའི་"ལུགས་གཞན་དུ་སློམ་སྐྱུར་པའི་འཇིག་རྟེན་པའི་
ཐ་སྙད་དུ་ཡང་།" བདག་ལས་སྐྱེ་བར་"རྟོག་པ་འདི་མི་འཐད་དོ་ཞེས་སྟོན་པ་

ནི།

ཙམ་གྱི་སྐྱེ་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་ན་ཡང་དེ་ཡི་འབྲས་བུ་མཐོང་བའི་སྐྱེ་བ།
དེ་དག་གཅིག་པ་ཡིན་ཞེས་འཇིག་རྟེན་གྱིས་ཀྱང་ཁས་མི་ལེན།

གང་གི་སྐྱེ་བ་ལྟ་བུ་ས་བོན་ཞིག་ནའང་ས་བོན་དེ་ཡི་འབྲས་བུ་མཐོང་བའི་
སྐྱེ་བ། ས་སྐྱེ་བ་དེ་དག་ངོ་བོ་གཅིག་པ་ཡིན་ཞེས་འཇིག་རྟེན་གྱིས་ཀྱང་ཁས་
མི་ལེན་ནོ།

གསུམ་པ།

དེ་ལྟར་བཀག་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་བསྐྱེད་པ་ནི།

“གང་གི་སྐྱེ་བ་དོན་དམ་པ་དང་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྐྱོག་ས་
གཉིས་ཀ་ལྟར་ཡང་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་རིགས་པ་དང་འགལ་བ།

ཙམ་གྱི་

དེ་སྐྱེ་བ་དངོས་པོ་བདག་ལས་འབྱུང་བའི་སྐྱེ་བ་རབ་ཏུ་བརྟགས་པ་འདི།
དེ་ཉིད་དང་ནི་འཇིག་རྟེན་དུ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ།

དེའི་སྐྱེ་བ། སྐྱེ་བ་གི་དངོས་པོ་རྣམས་བདག་ལས་འབྱུང་བ་ཡིན་ཞེས་
རབ་ཏུ་བརྟགས་པ་འདི། དེ་ཉིད་དོན་དམ་དང་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་

ཏུའང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་སྤྱིར་འཕགས་པས་བདག་སྐྱེ་འགོག་པ་ན་
དོན་དམ་པ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཁྱད་པར་མ་སྐྱར་བར་བདག་ལས་མ་ཡིན་ཞེས་
བདག་སྐྱེ་སྐྱིར་བཀག་གོ།།

དེས་ན་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྲེད་ཀྱིས། "དངོས་པོ་རྣམས་ནི་དོན་
དམ་པར་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡོད་པའི་སྤྱིར་སེམས་པ་ཅན་བཞིན་
ནོ། །ཞེས་ཁྱད་པར་དུ་བྲེད་པ་དེའི་དོན་དམ་པར་ཞེས་པའི་ཁྱད་པར་དོན་མེད་
དོ་ཞེས་བསམ་པར་བྱའོ།།"

གཉིས་པ།

ཙུ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་རིགས་པས་དགག་པ་ནི།

སྐྱོན་"གཞན་ཡང་"ཡོད་དེ།

ཙུ་བ།

བདག་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་ན་བསྐྱེད་པར་བྱ་དང་སྐྱེད་བྲེད་དང་།
ལས་དང་བྲེད་པ་པོ་ཡང་གཅིག་ཉིད་འགྱུར་ན་དེ་དག་ནི།
གཅིག་ཉིད་མ་ཡིན་པས་ན་བདག་ལས་སྐྱེ་བར་ཁས་སྦྱང་པར།
བྱ་མིན་རྒྱ་ཆེར་བཤམ་པའི་ཉེས་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་སྤྱིར་རོ།།

འབྲས་བུ་བདག་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་ན། བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་འབྲས་བུ་

དང་། སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་རྒྱ་དང་། གང་ཞིག་བྱ་བའི་ལས་དང་། གང་གིས་བྱེད་
པའི་བྱེད་པ་པོ་ཡང་གཅིག་ཉིད་དུ་འགྱུར་ན། དེ་དག་ནི་གཅིག་ཉིད་མ་ཡིན་
པས་ན། བདག་ལས་སྐྱེ་བར་ཁས་སྒྲུང་བར་བྱ་བ་མིན་ཏེ། བསྟན་བཅོས་འདི་
དང་ཅ་ཞེ་ལས་རྒྱ་ཆེར་བཤམ་པའི་ཉེས་པ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་སྲིད་ལོ།

དེ་ལ་སྐྱོན་དང་པོ་ནི་ཅ་ཞེ་ལས། "རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་གཅིག་ཉིད་དུ།
ནམ་ཡང་འཐད་པར་མི་འགྱུར་ལོ། །རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་གཅིག་ཉིད་ན། །སྐྱེ་དང་
བསྐྱེད་པ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར།" ཞེས་གསུངས་ཏེ་རྒྱ་འབྲས་འོ་པོ་གཅིག་ན་"པ་
དང་བྱ་དག་གམ། མིག་དང་དེའི་རྣམ་ཞེས་དག་ཀྱང་གཅིག་ཉིད་དུ་འགྱུར་
"ཞེས་པའོ།

སྐྱོན་གཉིས་པ་ནི་ཅ་ཞེ་ལས། "གལ་ཏེ་ཤིང་དེ་མེ་ཡིན་ན། །བྱེད་པ་པོ་
དང་ལས་གཅིག་འགྱུར།" ཞེས་གསུངས་པའོ། །དེ་ལྟར་བཀག་པ་ན་པ་དང་
བྱ་དང་བྱེད་པ་པོ་དང་ལས་གཉིས་ཀྱང་འོ་པོ་གཅིག་ཏུ་ཐལ་བེར་ན་འདོད་
ལ། སྲིད་གཅིག་ཏུ་ཐལ་བེར་ན་མ་འབྲས་པོ་ཞེས་སྐྱོན་མོད་ཀྱང་། ལྟར་བཤམ་པ་
ལྟར་གྱི་རང་བཞིན་གཅིག་ཏུ་འདོད་ན་རྣམ་འགྱུར་ཡང་གཅིག་ཏུ་འཕྲུལ་རྒྱས་
པའི་རིགས་པས་སྐྱོང་མི་རྒྱས་སོ། །"དེའི་སྲིད་ཇི་སྐད་བཤམ་པའི་སྐྱོན་གྱིས་
འཇིགས་པས་བདེན་གཉིས་སྲིད་ཅི་མ་ལོག་པར་རྟོགས་པར་འདོད་པས།
བདག་སྐྱེ་ཁས་སྒྲུང་བར་མི་བྱའོ།" ཞེས་གསུངས་ལ། བདག་ལས་སྐྱེ་བ་
ཡོད་མེད་ཀྱང་གཅིག་ཡོངས་སུ་གཅོད་པ་ཅིག་ཞེས་རྣམ་པར་བཅད་པ་མེད་
ན་མེད་པའི་དངོས་འགལ་ཡིན་པས་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ནི་དེས་པར་

ཁས་སྐྱང་དགོས་སོ།།
གཉིས་པ།

གཞན་སྐྱེ་དགག་པ་ལ་གཉིས།

སྐྱོགས་སྐྱ་མ་བཟོད་པ་དང་། ལྷགས་དེ་དགག་པའོ།།
དང་པོ།

སྐྱོགས་སྐྱ་མ་བཟོད་པ་ལོ།

རང་སྐྱེ་དངོས་པོར་སྐྱ་བ་རྣམས་ན་རེ་རང་ལས་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པས་
བདག་སྐྱེ་མི་རིགས་ཤིང་། དེ་མེད་པས་གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་བ་ཡང་མི་རིགས་
སོ། །རྒྱ་མེད་ནི་གཅིག་ཏུ་ཐ་ཆད་པས་དགག་པར་ཡང་རིགས་ན། “གཞན་
དག་ལས་སྐྱ་ག་ལ་ཞིག་ཅེས་གཞན་སྐྱེ་འགོག་པ་མི་རིགས་ཏེ།”རང་གི་
མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་རྒྱུན་བཞི་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེད་བྱེད་
དུ་གསུངས་པའི་གསུང་རབ་ལ་སྟོས་ནས། མི་འདོད་བཞིན་དུ་ཡང་གཞན་
ལས་སྐྱེ་བ་ཁས་སྐྱང་བར་བྱའོ།།

རྒྱུན་བཞི་པོ་དེ་གང་ལ་འཇོག་པ་ལ། “སྐྱེ་བ་ཁ་ཅིག་ནི་རྒྱུ་ལི་རྒྱུན་ནི་
མཚོད་ལས། རྒྱ་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱ་ལྡེ་ཡིན།།” ཞེས་བྱེད་རྒྱ་མ་གཏོགས་པ་རྒྱ་
ལྡེ་དང་། དམིགས་པའི་རྒྱུན་ནི། “དམིགས་པ་ཚོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དོ།།”
ཞེས་རྣམ་ཤེས་དུག་གི་དམིགས་ལྷལ་གྱི་ཚོས་ཐམས་ཅད་དང་། དེ་མ་ཐག་

རྒྱུ་ལྡན་ཞེས་། "སེམས་དང་སེམས་བྱུང་སྐྱེས་པ་རྣམས། །ཐ་མ་མིན་མཚུངས་དེ་
མ་ཐག" ཅེས་ལྷག་མེད་དུ་འཇུག་པ་ལས་གཞན་པའི་སེམས་སེམས་བྱུང་
སྐྱེས་རྣམས་དང་། བདག་པོའི་རྒྱུ་ལྡན་ཞེས་། "བྱེད་རྒྱ་ཞེས་བྱ་བདག་པོར་
བཤད།" ཅེས་བྱེད་རྒྱ་ལ་བཤད་པ་ལྟར་འདོད་ལ། རྒྱ་བྱུག་གི་མཛོད་ལས།
"བྱེད་རྒྱ་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བ་དང་། །སྐྱེས་མཉམ་མཚུངས་པར་ལྟན་པ་དང་། །
ཀུན་ཏུ་འགྲོ་དང་རྣམ་སྐྱེན་དང་། །རྒྱ་ལྡན་རྣམས་པ་བྱུག་ཏུ་འདོད།" ཅེས་སོ། །

སྐྱེས་པ་ལ་ཅིག་ཞེས་། "སྐྱེས་པར་བྱེད་པ་གི་རྒྱ་ལྡན་ཞེས་མཚན་ཉིད་བསྟན་
པ་ལས་ཞེས་། གང་ཞེས་གང་གི་སྐྱེད་བྱེད་ས་པོན་གྱི་ངོ་པོར་གནས་པ་དེ་གི་
དེའི་རྒྱུ་ལྡན་རྒྱུ་ལྡན་། །ཆེན་པོ་ལྟར་བ་ལྟར་སེམས་སེམས་བྱུང་སྐྱེ་བཞིན་པ་
རྣམས་ཉེན་འཁར་བ་དང་འབྲ་བའི་དམིགས་པ་གང་གིས་སྐྱེད་པ་དེ་གི་དེའི་
དམིགས་པའི་རྒྱུ་ལྡན་། །རྒྱ་འགགས་མ་ཐག་པ་གི་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་དེ་མ་ཐག་
པའི་རྒྱུ་ལྡན་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ས་པོན་འགགས་མ་ཐག་པ་ལྷུ་གུ་འབྱུང་བའི་
རྒྱུ་ལྡན་པ་བཞིན་ལོ།" །

རང་འགྲེལ་ལས། "ས་པོན་འགགས་མ་ཐག་པ་ལྷུ་གུའི་མཚུངས་པ་དེ་
མ་ཐག་པའི་རྒྱུ་ལྡན་པ་ལྷུ་གུའོ།" ཞེས་གསུངས་ཤིང་ཚིག་གསལ་ལས་
ཀྱང་། དེ་མ་ཐག་རྒྱུ་ལྡན་འགོག་པའི་སྐྱེས་སུ། ལྷུ་གུའི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་
པའི་རྒྱུ་ལྡན་བཤགས་ལ། སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་སྐྱེད་ཀྱང་། དེ་བཞིན་དུ་བཞེད་པས་
འདི་གི་གཞུགས་ལ་ཡང་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུ་ལྡན་པའི་ལྷུ་གུས་
སོ། །"གང་ཞེས་ཡོད་ན་གང་འབྱུང་བ་འདི་གི་དེའི་བདག་པོའི་རྒྱུ་ལྡན་ལོ།" །

ཚིག་གསལ་ལས། "སྒྲ་སྐྱེས་པ་དང་སྒྲ་ཅིག་སྐྱེས་པ་དང་སྐྱེས་སྐྱེ་
བ་ལ་སོགས་པ་ཡང་འདི་དག་གི་ནང་དུ་འདུ་བར་"གསུངས་ཤིང་རང་འགྲེལ་
ལས་ཀྱང་། དང་པོ་མ་གཏོགས་པ་དེ་བཞིན་དུ་གསུངས་པ་ནི། ཤེས་རབ་
སྐྱོན་མ་ལས། "སྐྱེ་བ་གཞན་གྱིས་བརྟགས་པའི་སྐྱེན་མའུན་དུ་སྐྱེས་པ་དང་
ཡོད་པ་དང་མེད་པ་རྣམས་"ཞེས་བསྐྱར་བ་དང་དོན་གཅིག་ལ་འགྱུར་ཡང་དེ་
སྟར་ལེགས་སོ།།

"དེའི་དོན་ནི་འགྲེལ་བ་འདྲ་ལས། "གནས་བརྟན་པའི་སྐྱེ་བས་ཐ་སྙད་
བརྟགས་པ་མའུན་དུ་སྐྱེས་པའི་སྐྱེན་ནི། དབང་པོ་རྣམས་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱི་
མའུན་དུ་སྐྱེས་པ་དམིགས་སྐྱེན་ལོ། །ཡོད་པའི་སྐྱེན་ནི་སྐྱེ་དང་བདག་པོའི་
སྐྱེན་ལོ། །མེད་པའི་སྐྱེན་ནི་དེ་མ་ཐག་པའི་སྐྱེན་ལ་བའདྲ་དོ། །" དེ་འདྲ་བའི་
ཐ་སྙད་ཅམ་མི་མ་ཐུན་པ་རྣམས་ནི་མཚན་ཉིད་ལ་བརྟགས་ན་བཞི་པོ་འདིར་
འདུ་ལ། དབང་ལྷག་ལ་སོགས་པ་ནི་སྐྱེན་མ་ཡིན་པས་སྐྱེན་ལྡེ་བ་ནི་ཡོད་པ་
མ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་ངེས་པར་འཇིན་ཏེ་མངོང་ལས། "བཞི་ཡིས་སེམས་དང་
སེམས་བྱུང་རྣམས། །གསུམ་གྱིས་སྣོམས་པར་འཇུག་རྣམ་གཉིས། །གཞན་
ནི་གཉིས་པོ་དག་ལས་སྐྱེ། །དབང་ལྷག་སོགས་མིན་
རིམ་སོགས་སྤྱིར།" ཞེས་བའདྲ་བ་བཞིན་དུ་འདོད་དོ།།

གཉིས་པ།

ལྷགས་དེ་དགག་པ་ལ་གཉིས།

གཞན་སྐྱེ་འདོད་པའི་སྐྱོགས་སྐྱིར་དགག་པ་དང་། སེམས་ཅམ་པའི་ལྷགས་
བྱེ་བྲག་ཏུ་དགག་པའོ།།

དང་པོ།

གཞན་སྐྱེ་འདོད་པའི་སྐྱོགས་སྐྱིར་དགག་པ་ལ་ལྷ།

གཞན་སྐྱེ་དགག་པ་དངོས། བཀག་པ་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱི་གཞོན་པ་སྤང་
བ། དེ་ལྟར་བཀག་པའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པ། རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་འགར་
ཡང་མེད་པར་བསྟན་པ། བདེན་པ་གཉིས་ཆར་དུའང་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་
བཀག་པའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པའོ།།

དང་པོ།

གཞན་སྐྱེ་དགག་པ་དངོས་ལ་གསུམ།

གཞན་སྐྱེ་སྐྱིར་དགག་པ། གཞན་སྐྱེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་དགག་ འབྲས་བུ་ལ་ལྷ་
བཞིར་དབྱེད་ནས་གཞན་སྐྱེ་དགག་པའོ།།

དང་པོ།

གཞན་སྐྱེ་སྐྱེ་ར་དགག་པ་ལ་གཉིས།

ཉ་ཅང་ཐལ་བས་དགག་པ་དང་། སྐྱོན་སྐྱོང་གི་ལན་དགག་པའོ།།
དང་པོ།

ཉ་ཅང་ཐལ་བས་དགག་པ་ལ་གཉིས།

ཉ་ཅང་ཐལ་བ་དངོས་དང་། དེ་དག་གི་མཐའ་དབྱེད་པའོ།།
དང་པོ།

ཉ་ཅང་ཐལ་བ་དངོས་ནི།

གཞན་སྐྱེ་འདི་ནི་གཞན་པར་རྒྱས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རིགས་པ་དང་ལྷང་
དང་འགལ་བའི་སྐྱེ་རོ། །སྐྱེ་མ་ནི་ས་ལུ་ལྡང་བ་ལས། "མིང་དང་གཟུགས་
གྱི་ལྷ་གུ་དེ་ཡང་བདག་གིས་མ་བྱས་གཞན་གྱིས་མ་བྱས།" ཞེས་པ་ལྷ་བྱའི་
ལྷང་སྐྱེ་མ་ལྷ་བྱ་མང་པོ་དང་འགལ་བའོ།།

དེ་ལ་རིགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བརྗོད་པ།

ཙ་བ།

གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་གལ་ཏེ་གཞན་ཞིག་འབྱུང་བར་འགྱུར་ན་ནི།།
འོ་ན་མེ་ལྷེ་ལས་ཀྱང་ལུན་པ་འཐུག་པོ་འབྱུང་འགྱུར་ཞིང་། །

གཤམ་ཉེ་རང་གི་ངོ་བོ་ས་གྲུབ་པའི་རྒྱ་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་ངོ་བོ་ས་གྲུབ་པའི་འབྲས་བུ་གཞན་ཞིག་འབྱུང་བར་འགྱུར་ན་ནི། དེ་ལྟ་ཡིན་པ་འོ་ན་སེམས་བྱེད་མེ་ལྷེ་རབ་ཏུ་འབར་བ་ལས་ཀྱང་བསལ་བུ་ལྷན་པ་འབྲུག་པོ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཞིང་།

ཙམ་གྱི་ཐམས་ཅད་ལས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཉེ་.....།།

གཞན་ཡང་རྒྱ་ཡིན་མིན་ཐམས་ཅད་ལས་ཀྱང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོ་ཡིན་མིན་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཉེ། ཅིའི་སྤྱིར་ཞེ་ན།

ཙམ་གྱི་.....གང་གི་སྤྱིར།།

སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་མ་ལུས་ལ་ཡང་གཞན་ཉིད་མཚུངས།།

གང་གི་སྤྱིར་འབྲས་བུ་དེ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་མ་ལུས་པ་ལའང་རྒྱ་འབྲས་སུ་འདོད་པ་གཉིས་དང་། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་ཉིད་མཚུངས་པར་ཡོད་པའི་སྤྱིར་རོ། །

ཞེས་གཞན་གྱིས་ཁས་སྦྱངས་པའི་གཏན་ཚིགས་ལ་བརྟེན་པའི་ཉ་ཅང་ཐལ་བ་གཉིས་སོ། ཐལ་བ་དེ་གཉིས་བཤའ་ན། "ཇི་ལྟར་ས་སུ་སྐྱེད་པའི་ས་བོན་རང་འབྲས་ས་སུའི་སུ་གྲུ་ལས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་

ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ། ས་ལུའི་ལྷ་གུ་སྐྱེད་བྱེད་མ་ཡིན་པ་མེ་དང་སོལ་བ་དང་།
ནས་ཀྱི་ས་བོན་ལ་སོགས་པ་ཡང་ས་ལུའི་ལྷ་གུ་ལས་རང་གི་མཚན་ཉིད་
ཀྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་ཡིན་"པ་ནི་གཞན་སྐྱེ་སྐྱེ་བ་ནམས་ཀྱི་འདོད་ཚུལ་ལོ།།

གཞན་ཡིན་ཚུལ་གཉིས་པོ་དེ་མཚུངས་པར་འདོད་ན། "ཇི་ལྟར་ས་ལུའི་
ས་བོན་གཞན་དུ་གྱུར་བ་ལས་ས་ལུའི་ལྷ་གུ་སྐྱེ་བ་དེ་བཞིན་དུ། མེ་སོལ་
སོགས་ལས་ཀྱང་ས་ལུའི་ལྷ་གུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་"དགོས་སོ།།

"ཡང་ཇི་ལྟར་ས་ལུའི་ལྷ་གུ་གཞན་དུ་གྱུར་པ། ས་ལུའི་ས་བོན་ལས་སྐྱེ་
བ་བཞིན་དུ། ལུ་མ་སྐྱམ་སོགས་ཀྱང་ས་ལུའི་ས་བོན་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་དོ།།"
ཞེས་མཚུངས་པ་བྱེད་པའོ། འདི་ནི་རྩ་ཤེལ་ལས། "རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་གཞན་
ཉིད་དུ། ནམ་ཡང་འཐད་པར་མི་འགྱུར་དོ། །རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་གཞན་ཉིད་
ན། །རྒྱ་དང་རྒྱ་མིན་མཚུངས་པར་འགྱུར།" ཞེས་གཞན་སྐྱེ་ལ་ཉ་ཅང་ཐལ་
བ་གསུངས་པའི་རིགས་པའོ། །ཐལ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་རྫོགས་པ་འཕྲེན་པ་འགྲེལ་
པར་བཤད་དོ།།

གཉིས་པ།

དེ་དག་གི་མཐའ་དབུད་པ་ལ་ལ་གཉིས།

གཞན་སྐྱེ་ལ་ཉ་ཅང་ཐལ་བ་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཚན། ཐལ་བ་ལས་བརྫོགས་
པ་ཁས་ལེན་པ་ཡི་འགལ་བའོ།།

དང་པོ།

གཞན་སྐྱེ་ལ་ཉ་ཅང་ཐལ་བ་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི།

འདིར་གཞན་སྐྱེ་ཁས་ལེན་པ་ལ་ཉ་ཅང་ཐལ་བའི་སྐྱོན་འཇུག་པའི་རྒྱ་
མཚན་ལ། བོད་ཁ་ཅིག་རྒྱ་འབྲས་ལ་སྤྱི་བས་བྱེད་ཅིང་། གཞན་ལ་དུས་
མཉམ་དགོས་པའི་གནད་ཀྱིས་ཡིན་ཟེར་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ལྟར་
བཀག་པའི་སྐྱོན་ཐམས་ཅད་རང་ལ་མཚུངས་པར་འཇུག་པའི་སྤྱིར་དང་། དེ་
ལ་ཁས་སྤངས་མེད་དོ་ཞེས་བསམ་བཞིན་ན། དེའི་རྒྱ་མཚན་འཚོལ་པའི་ངལ་
བ་དོན་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ།།

ཡང་བོད་མང་པོས་རྟོག་གི་བས་དུ་བ་བྱུང་བར་བ་ཡོད་པ་ལ་མེ་ཡོད་
བས་བྱེད་པ་དང་། བྱས་པ་ལ་མི་རྟོག་བས་བྱེད་པ་སྐྱབ་པ་ན། ཡུལ་དུས་
ཐམས་ཅད་དུ་མི་འཇུག་པ་སྐྱབ་པ་ཡིན་ལ། དེ་སྐྱབ་པའི་ཆེ་ནི་ཚང་མང་དང་
བྱམ་པ་ལྟ་བུ་ཉི་ཆེ་བ་གཅིག་གི་སྤྱིར་དུ་བསྐྱབས་ནས། དེ་ནས་དེ་དང་ཡུལ་
དུས་གཞན་གྱི་བྱེད་པ་གཉིས་རིགས་མཚུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས། བྱེད་པ་
དེ་གཉིས་ཡུལ་དུས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱིར་དུ་མི་འཇུག་པར་སྐྱབ་པར་འདོད་པ་
ལ། དེ་ལྟར་གཞན་ཅམ་དུ་མཚུངས་པའི་རྟོགས་ཀྱིས་ཉ་ཅང་ཐལ་བ་འཇུག་ཏེ།
འདི་འདྲ་བ་ནི་སྤྱོད་པ་གཅིག་པའི་དབྱུང་འབྲུལ་ལོ། ཞེས་ཟེར་རོ།།

འདི་ཡང་གཞུང་གི་དོན་མ་ངེས་ཤིང་རྟོག་གིའི་འཇུག་པ་ལ་རྣམ་པ་མ་
ཤར་བའི་གཏམ་ཡིན་ཏེ། དུ་བ་བྱུང་བར་བ་དང་བྱས་པ་གཉིས་ཡུལ་དུས་

གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པར། སྤྱིར་མེ་དང་མི་ཉག་པ་ལ་མི་འབྲུལ་བར་
བསྐྱབས་པས། མེ་ཡོད་པ་དང་མི་ཉག་པ་ཡིན་པ་ལོག་གྲང་། ཉག་ས་སུ་བཀོད་
པ་གཉིས་མི་སྡོག་པ་སྲིད་དམ་སྟམ་པའི་དོགས་པ་ལེགས་པར་གཙོད་རུས་
ལ། ཚོས་དེ་གཉིས་རྒྱ་འབྲས་ཡིན་པ་ལོག་གྲང་གཞན་ཅམ་ཡིན་པ་ཞུགས་
པ་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་པས། དེ་གཉིས་མཚུངས་པའི་གོ་སྐབས་ག་ལ་ཡོད། དེས་
ན་འདི་ནི་དབྱང་འབྲུལ་ཞེས་པའི་མིང་ཉིད་གྱིས་རིགས་པ་མི་ཤེས་པའི་སྲུན་
འབྲིན་དུ་གསལ་བར་བྱས་ཏེ་གཞན་དུ་རྒྱས་པར་བཤད་ཅིན་ཏོ།།

འོ་ན་འདི་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། ཚིག་གསལ་ལས། "རྒྱུན་ཉིད་འདི་པ་ཅམ་
གྱིས་ཀུན་རྫོབ་བྱུང་བར་ཁས་ལེན་གྱི། ལྷོགས་བཞི་ཁས་སྦངས་པའི་སྐོ་ནས་
ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་རང་བཞིན་དང་བཅས་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་
ཕྱིར་དང་། དེ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། རྒྱུན་ཉིད་འདི་པ་ཅམ་ཞིག་
ཁས་སྦངས་ན་ནི། རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་གཉིས་པན་ཚུན་སྟོས་པའི་ཕྱིར་དོ་བོ་ཉིད་
གྱིས་བྱུང་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས། དངོས་པོ་རང་བཞིན་དང་བཅས་པར་སྤྱོ་
བར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ལོ།།" ཞེས་རང་གིས་སྐྱེ་བ་ཁས་ལེན་མི་ལེན་གྱི་ཁྱད་
པར་གཉིས་དང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་དུ་ལྷོགས་བཞིའི་སྐྱེ་བ་ཁས་སྦངས་
ན། རང་བཞིན་དང་བཅས་པར་སྤྱོ་དགོས་པར་གསུངས་པས། གཞན་སྐྱེ་ཁས་
སྦངས་ན་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་ཁས་ལེན་དགོས་པ་དང་། ཉེན་འབྲེལ་གྱི་སྐྱེ་
བ་ཅམ་ཞིག་ཁས་སྦངས་ན། རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་ཁས་ལེན་མི་དགོས་པར་
གསལ་བར་གསུངས་སོ།།

དེ་ལྟར་ན་གཞན་སྐྱེད་ཀྱི་གཞན་ནི་གཞན་ཙམ་ཞིག་མིན་གྱི། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་ཡིན་པས་དེ་ཁས་ལེན་པ་ལ་ཉ་ཅང་ཐལ་བ་འཕེན་གྱི།
 གཞན་ཙམ་ཁས་སྒྲུངས་པ་ལ་འཕེན་པ་གཏན་མིན་ནོ། འོག་ནས་ཀྱང་སྐྱེད་ཅིག་སྲ་སྲི་ཐ་དད་ཀྱང་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་ལ། “གང་དག་རང་མཚན་ཉིད་གྱིས་སོ་སོ་བ། དེ་དག་རྒྱུད་གཅིག་གཏོགས་པར་རིགས་མ་ཡིན།” ཞེས་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པའི་སོ་སོ་བ་ཡིན་ན། སྲ་སྲི་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པ་མི་རིགས་པར་གསུངས་པ་དང་འདི་གཉིས་རིགས་པ་འདྲའོ།

དེ་ཡང་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་ཡིན་ན་སྟོས་པའི་འབྲེལ་བ་འགོག་བྱས་ལ། འབྲེལ་མེད་དོན་གཞན་ཏུ་སོང་ན་འབྲས་བུ་གཅིག་རང་གི་རྒྱུ་ལས་སྐྱེ་ན། རྒྱུ་མིན་པ་ཐམས་ཅད་ལས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་དང་། རྒྱུ་གཅིག་གིས་རང་གི་འབྲས་བུ་སྐྱེད་ན་རང་གི་འབྲས་བུ་མིན་པའི་འབྲས་བུའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་སྐྱེད་པར་ཉ་ཅང་ཐལ་བ་འཇུག་པའོ། དེས་ན་འདི་འདྲ་བའི་རིགས་པ་ལེགས་པར་མི་གོ་བ་ནི། སྲར་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་འདི་འདྲ་ཞིག་འགོག་པའི་དགག་བྱ་འཛིན་པའི་ཚད་འཛིན་དང་། འདི་ཙམ་ཞིག་ཁས་ལེན་པའི་ཉེན་འབྱུང་གི་རྣམ་གཞག་གཉིས་སོ་སོར་ལེགས་པར་མ་བྱེད་པའི་སྐྱོན་ཡིན་པས། དགག་བྱ་འགོག་པའི་སྐབས་སུ་དགག་བྱའི་ཚད་འཛིན་བཤད་པ་བྱེད་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ།

ཐལ་བ་ལས་བསྐྱོག་པ་ཁས་ལེན་པ་ཡི་འགལ་བ་ནི།

གལ་ཏེ་སྐར་བཤམ་པའི་ཐལ་བ་གཉིས་ལས་བསྐྱོག་པའི་དོན་ཁས་ལེན་
ན། ཚིག་གསལ་ལས། "ཐལ་བར་འགྱུར་བ་བསྐྱོག་པའི་དོན་དང་ཡང་པ་
རོལ་པོ་ཉིད་འབྲེལ་བ་ཡིན་གྱི། ཁོ་བོ་ཅག་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རང་ལ་དམ་བཅའ་
བ་མེད་པའི་སྲིར་རོ།" ཞེས་དང་། "རང་བཞིན་མེད་པར་སྐྱབས་རང་བཞིན་
དང་བཅས་པར་སྐྱབས་པ་ལ་ཐལ་བ་བསྐྱབས་པ་ན། ཐལ་བ་ལས་བསྐྱོག་པའི་དོན་
ཅན་དུ་ཐལ་བར་གལ་འགྱུར་ཏེ།" ཞེས་དང་། "དེའི་སྲིར་ཐལ་བ་སྐྱབས་པ་ནི་པ་
རོལ་པོའི་དམ་བཅའ་བ་འགོག་པ་ཅ་མ་གྱི་འབྲས་བུ་ཅན་ཡིན་པའི་སྲིར། ཐལ་
བ་ལས་བསྐྱོག་པའི་དོན་དུ་འགྱུར་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།" །

ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ཇི་ལྟར་བྲངས་སྟུང་ན། སྐྱོན་མེད་དེ་དེ་ལྟར་
གསུངས་པ་ནི་བདག་སྐྱེ་འགོག་པའི་སྐབས་ཁོ་ན་ཡིན་པས། དབུ་མ་པས་
འཕངས་པའི་ཐལ་བ་ཀུན་ལ་མིན་གྱི། བདག་སྐྱེ་འགོག་པའི་ཐལ་བ་གཉིས་ལ་
ཡིན་ནོ། དེའི་ཐལ་ཚོས་ནི་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་དང་ཐུག་མེད་དུ་ཐལ་བ་ཅ་མ་མིན་
གྱི། སྐར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་དང་ཐུག་མེད་ཡིན་ལ། ཐལ་ཚོས་དེ་བསྐྱོག་པའི་
དོན་སྐར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་བཅས་དང་ཐུག་བཅས་ནི་གྲངས་ཅན་ཁོ་ན་འདོད་
གྱི། རང་ལ་དེའི་དམ་བཅའ་བ་མེད་པའི་རྐྱེ་མཚན་གྱིས། དེ་ཁས་སྐྱངས་པའི་
ལྷུ་མཐའ་དང་འགལ་བ་མེད་ཅེས་པའི་དོན་ཏེ་ལུང་དང་པོའི་དོན་ནོ། །

སངས་རྒྱལ་བ་སྐྱེས་ཀྱིས་ཀྱང་། "ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་" ཅེས་ཡང་གི་
སྐྱོས་ཤིང་། ཚིག་གསལ་ལས་ཀྱང་། "ཡང་" གི་སྐྱོས་ལ། འདྲིའང་།
"སྐྱེ་ཡང་སྐྱེ་བར་ཡོངས་སུ་རྟོག་པར་འགྱུར་ན་ནི།" ཞེས་གསུངས་པས་
ཡོད་པ་དང་སྐྱེ་ཡང་སྐྱེ་བ་གཉིས་འགལ་གྱི་ཡོད་པ་དང་སྐྱེ་བ་མི་འགལ་ལོ།
དེ་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་དང་སྐྱེ་ཡང་སྐྱེ་བ་ཐུག་བཅས་འགལ་གྱི། ཡོད་པ་དང་
སྐྱེ་བ་ཐུག་བཅས་གཉིས་མི་འགལ་ལོ།

ལུང་གཉིས་པའི་དོན་ནི་རང་བཞིན་མེད་པར་སྐྱེ་བ་དབྱུ་མ་པས། རང་
བཞིན་དང་བཅས་པར་སྐྱེ་བ་གྲངས་ཅན་ལ་སྐྱེ་བ་འདད་པའི་ཐལ་བ་གཉིས་
འཕངས་པ་ན། རང་ལ་བསྐྱོག་དོན་འཕེན་པ་ཁས་ལེན་འདོད་མེད་ལ། དེ་མེད་
ཀྱང་རང་དབང་མེད་པར་བྱེད་པར་ཡང་མིན་པས། ཐལ་བ་དེ་གཉིས་ལས་
བསྐྱོག་པ་ཁས་མི་ལེན་ཞེས་པའི་དོན་ལོ།

ལུང་གསུམ་པའི་དོན་ནི་ཐལ་བ་གཉིས་ཀྱི་ཐལ་ཚོས་བསྐྱོག་པའི་དོན་
སྐྱེ་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་བཅས་དང་ཐུག་བཅས་ཀྱི་རྟོགས་ཀྱིས་བདག་སྐྱེ་མེད་པ་
མི་སྐྱེ་བ་ཀྱང་དགོས་པ་མེད་པ་མིན་ཏེ། གྲངས་ཅན་མི་འདོད་པའི་སྐྱེ་བ་དོན་
མེད་དང་ཐུག་མེད་བསྐྱབས་པས། གྲངས་ཅན་གྱིས་དམ་བཅས་པའི་བདག་
ལས་སྐྱེ་བ་རྣམ་པར་བཅད་པ་ཅམ་ཞིག་སྐྱེ་བའི་དགོས་པ་ཅན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་དོ་ཞེས་པའི་དོན་ལོ།

ཏ་ཅང་ཐལ་བ་གཉིས་ལ་ནི་ཐལ་བའི་བསྐྱོག་དོན་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཁས་
ལེན་པས། ཐལ་བ་ལས་བསྐྱོག་པའི་དོན་ལ་རང་གིས་ཁས་ལེན་པ་དང་མི་

ལེན་པ་གཉིས་ཤེས་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ།

སྐྱོན་སྐྱོང་གི་ལན་དགག་པ་ལ་གཉིས།

སྐྱོན་སྐྱོང་གི་ལན། ལན་དེ་དགག་པའོ།།

དང་པོ།

སྐྱོན་སྐྱོང་གི་ལན་ནི།

“འདིར་སྐྱེས་པ་རྒྱ་འབྲས་གཉིས་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པའི་
གཞན་ཉིད་ཀྱང་ཡོད་ལ། ཐམས་ཅད་ལས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བ་ཡང་མིན་ཏེ།”
རྒྱ་འབྲས་སོ་སོར་“ངེས་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ།།” དེ་ཡང་“འདི་ཡིན་ཏེ་གང་
གི་ཕྱིར།”

ཙ་བ།

རབ་ཏུ་བྱ་བར་རུས་པ་དེའི་ཕྱིར་འབྲས་བུར་ངེས་འཛོད་ཅིང་།།

གང་ཞིག་དེ་སྐྱེད་རུས་པ་དེ་ནི་གཞན་ནའང་རྒྱ་ཡིན་ལ།།

རྒྱད་གཅིག་གཉོགས་དང་སྐྱེད་པར་བྱེད་ལས་སྐྱེ་བ་དེའི་ཕྱིར།།

ས་ལུའི་ལྷ་གུ་ནས་ལ་སོགས་ལས་དེ་ལྷ་མིན་ཞེ་ན།།

དངོས་པོ་“གང་ཞིག་གང་གིས་རབ་ཏུ་བྱ་བར་རུས་པ་དེ་ཉིད་དེ་ཡི་
འབྲས་བུར་”དེས་པར་བརྗོད་པ་“ཡིན་ལ།” དེའི་ཕྱིར་འབྲས་བུ་དེས་སོ།
དེའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་འགྲེལ་པ་དང་མི་མ་ཐུན་ནོ།། རྒྱ་“གང་ཞིག་ལྟེ་འབྲས་བུ་དེ་
སྐྱེད་པར་རུས་པ་དེ་ནི་”ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་”གཞན་ཡིན་ནའང་རྒྱ་ཡིན་ལ།”
དེའི་ཕྱིར་རྒྱ་དེས་སོ།།

“དེས་ན་གཞན་ཁྱད་པར་བ་ཁོ་ནས་རྒྱ་འབྲས་སུ་འཛོག་གོ། གཞན་ཉིད་
ཀྱི་སྐྱེ་”གཞན་ཙམ་གྱིས་ནི་རྒྱ་འབྲས་སུ་མི་འཛོག་གོ།

ཙ་བ།

རྒྱད་གཅིག་གཉོག་ས་དང་སྐྱེད་པར་བྱེད་ལས་སྐྱེ་བ་དེའི་ཕྱིར།
ས་ལྷུའི་རྒྱ་གུ་ནས་ལ་སོགས་ལས་དེ་ལྟ་མིན་ཞེ་ན།།

གཞན་ཡང་”ས་ལྷུའི་རྒྱ་གུ་ནི་རང་དང་རྒྱད་གཅིག་ཏུ་གཉོག་ས་པ་ས་
ལྷུའི་ས་བོན་ལས་སྐྱེ་ལ། རྒྱད་མི་གཅིག་པ་ནས་ཀྱི་ས་བོན་སོགས་ལས་མི་
སྐྱེ་ལ། རྒྱད་གཅིག་ཀྱང་སྐྱེད་བྱེད་མིན་པ་སྐྱད་ཅིག་མ་སྐྱེ་མས་སྐྱ་མ་མི་སྐྱེད་
བས། རྒྱད་གཅིག་པའི་སྐྱ་མས་སྐྱེ་མ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ལས་སྐྱེ་བ་དེ་ཡི་ཕྱིར།
ས་ལྷུའི་རྒྱ་གུ་ནི་ནས་ལ་སོགས་པ་ལས་ནས་ཀྱི་རྒྱ་གུ་ལ་སོགས་པ་སྐྱེ་བ་དེ་
ལྟར་སྐྱེ་བ་མིན་པས་ཐམས་ཅད་ལས་ཐམས་ཅད་མི་སྐྱེ་ལོ་ཞེ་ན།”

གཉིས་པ།

ལན་དེ་དགག་པ་ནི།

ས་ལུའི་ས་ལྷུག་སོ་སོར་ངེས་པ་འདི་གོ་རྒྱ་མཚན་གང་ལས་ཡིན་ཞེས་
“རྒྱ་འབྲས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་སྐྱབ་པ་འདི་ལ་འདྲི་བར་བྱའོ། སྐྱས་པ་
ངེས་པ་མཐོང་བའི་སྤྱིར་ངོ་ཞེ་ན། ཡང་ཅིའི་སྤྱིར་དེ་ལྟར་ངེས་པ་མཐོང་ཞེས་
དེ་ལྟར་བརྟལ་ཞིང་བརྟགས་པ་ན། གང་གི་སྤྱིར་ངེས་པ་མཐོང་བ་དེའི་སྤྱིར་
ངེས་པ་མཐོང་ངོ་ཞེས་དེ་ཅམ་ཞིག་སྐྱབ་པ་འདི་ས་ནི་ངེས་པའི་རྒྱ་མ་བསྟན་པར་
བཤད་ཟེན་པའི་ཉེས་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་སྤང་བར་མི་རུས་སོ།།” ཞེས་གསུངས་
ཏེ། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་ཡིན་ཀྱང་ངེས་པ་མཐོང་བ་མི་འགལ་བའི་
རྒྱ་མཚན་མ་བསྟན་པས་སྐྱོན་སྤོང་གི་ལན་མིན་ཞེས་པའོ།།

“གཞན་ཡང་”རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པའི་”གཞན་ཉིད་”རྒྱ་འབྲས་ཡིན་
མིན་ཀུན་ལ་” ལུན་མོང་བ་ཁྱད་པར་དུ་ཡོངས་སུ་མ་བཅད་པ་ཤིན་ཏུ་གྲགས་
པ་འདི་ཉིད།” སྤྱིར་རྟོགས་”འདིའི་འདོད་པ་ལ་གཞོན་གྱེད་ངོ་ཞེས་བཤད་པ་
ནི།”

ཅ་བ། རི་ལྟར་ནས་དང་གོ་སར་དང་ནི་ཀའ་ལྷུ་ཀ་ལ་སོགས།།
ས་ལུའི་སྐྱ་བུ་སྐྱེད་པར་གྲེས་པར་འདོད་མིན་རུས་སྤྲོན་མིན།།
རྒྱད་གཅིག་ཁོངས་སུ་གཏོགས་མིན་འདྲ་བ་མ་ཡིན་ཉིད་དེ་བཞིན།།

ས་ལྷུའི་ས་བོན་ཡང་ནི་དེ་ཡི་མིན་ཏེ་གཞན་ཉིད་སྤྱིར།

“ཇི་ལྟར་ཏེ་དཔེར་ན་ནས་དང་བརྒྱ་ལ་སོགས་པའི་ཟེ་འབྲུ་ལྟ་བུ་སྤྱིར་
དང་གཏང་འབྲུ་གཏང་མེ་ཏོག་ལ་སོགས་པ་རྣམས་གཞན་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ས་ལྷུའི་
ལྷུ་གུའི་སྤྱིར་པར་བྱེད་པར་འདོད་པ་མིན་”པ་དང་། “ས་ལྷུའི་ལྷུ་གུ་སྤྱིར་པའི་
རྒྱུ་ལ་དང་ལྷན་པ་མིན་པ་དང་། ལྷུ་དང་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པ་མིན་པ་”དང་
རིགས་” “འདྲ་བའི་སྣ་མ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དེ་བཞིན་དུ། ས་ལྷུའི་ས་བོན་ཡང་ནི་
ས་ལྷུའི་ལྷུ་གུ་དེ་ལ་ལྟོས་པ་ཡི་འབྲུ་པར་བཞི་དང་ལྷན་པ་མིན་ཏེ། རང་གི་ངོ་
བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་ཉིད་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ།” འདི་ཡང་འབྲེལ་མེད་
དོན་གཞན་ལ་འབྲུ་པར་བཞི་ཡོད་མེད་ཀྱང་གཞན་པར་མི་རྒྱུས་པའི་རིགས་
པའོ།

གཉིས་པ།

གཞན་སྤྱི་བྱེ་བྱེད་ཏུ་དགག་པ་ལ་གཉིས།

རྒྱ་འབྲས་སྣ་སྤྱི་བ་ལ་གཞན་སྤྱི་དགག་པ། རྒྱ་འབྲས་དུས་མཉམ་པ་ལ་
གཞན་སྤྱི་དགག་པའོ།

དང་པོ།

རྒྱ་འབྲས་སྲ་སྲི་བ་ལ་གཞན་སྐྱེ་དགག་པ་ལ་གཉིས།

དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། བཀག་པ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བའོ།།

དང་པོ།

དངོས་ཀྱི་དོན་ནི།

“དེ་ལྟར་རེ་ཞིག་སྐྱེ་རྒྱུ་ལ་གཞན་ལ་གྲགས་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་
ཀྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་གྲུབ་གྲུབ་ལྟར་བརྗོད་ནས་སུན་འབྲིན་བྲས་སོ། །དེ་ནི་
རྒྱ་འབྲས་གཉིས་ལ་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་གཞན་མི་སྲིད་པར་བཤད་པ།”

ཅུ་བ། རྒྱ་གྲུ་ས་བོན་དང་ནི་དུས་མཉམ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
གཞན་ཉིད་མེད་པར་ས་བོན་གཞན་པ་ཉིད་དུ་ག་ལ་འགྱུར།
དེས་ན་རྒྱ་གྲུ་ས་བོན་ལས་སྐྱེ་འགྲུབ་པར་འགྱུར་མིན་པས།
གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བའི་ཕྱོགས་འདི་གཏོང་བར་བྱོས།

“འདི་ནི་བྲམས་པ་དང་ཉེར་སྤྲས་ཡོད་བཞིན་པ་དག་ཁོ་ན་པན་ཚུན་
སྣོས་ནས། འདི་ནི་འདི་ལས་ཞེས་གཞན་ཉིད་དུ་མཐོང་གི།”

“སྐྱུ་གུ་ས་བོན་དང་ནི་དུས་མཉམ་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ས་བོན་རྣམ་
པར་མ་འགྱུར་པར་སྐྱུ་གུ་མེད་པའི་སྲིད་རྒྱུ་ལོ།” “ས་བོན་ལ་སྐྱུ་གུ་ལས་”འོ་
བོས་གྲུབ་པའི་“གཞན་ཉིད་མེད་ལ།” དེ་མེད་པར་ས་བོན་སྐྱུ་གུ་ལས་གཞན་
པ་ཉིད་དུ་ག་ལ་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་རོ། འོ་བོས་གྲུབ་པའི་གཞན་ཉིད་མེད་
པ་དེས་ན་སྐྱུ་གུ་ས་བོན་ལས་སྐྱེས་པ་འོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་འགྲུབ་པར་འགྱུར་བ་
མིན་པས་དངོས་པོ་རྣམས་“གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བའི་ཕྱོགས་འདི་
གཏང་བར་བྱོས་”ཞེས།

འདི་ནི་ས་བོན་སྐྱུ་གུ་ལས་ཐ་དད་པ་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡིན་ན།
རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ལ་དུས་རྣམ་ཡང་ལྡོག་པ་མེད་པས། ས་བོན་གྱི་དུས་
ནའང་སྐྱུ་གུ་ལས་རྗེས་ཐ་དད་དུ་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་དེ་གཉིས་དུས་མཉམ་དུ་
འགྱུར་བ་ལས་དེ་མེད་པའི་སྲིད། དེ་གཉིས་ལ་འོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་གྲུབ་པའི་གཞན་
མེད་ཅེས་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི། རྒྱ་འབྲས་གཉིས་ཐ་སྙད་དུ་འོ་བོ་ཐ་དད་དུ་འདོད་
པ་འགོག་པ་མིན་ཏེ། དགག་བྱ་ལ་གཏུགས་པ་ཤེས་དགོས་སོ།།

གཉིས་པ།

བཀག་པ་ལ་ཚོད་པ་སྤོང་བ་ནི།

“སྐྱུ་གུ་ས་བོན་དང་ནི་དུས་མཉམ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སྐྱེས་པ་ནི་
རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ།”

ཙ་བ། རི་ལྟར་སྤང་གི་མདའ་གཉིས་མཐོ་བ་དང་ནི་དམའ་བ་དག།
དུས་མཉམ་མ་ཡིན་པར་ནི་མིན་པར་མཐོང་བ་དེ་བཞིན་དུ།
བསྐྱེད་པར་བྱ་དང་སྐྱེད་བྱེད་དག་གི་སྐྱེ་ལག་ལྟར་ཞེ་ན།

རི་ལྟར་ཉེ་དཔེར་ན་སྤང་གི་མདའ་གཉིས་ཀྱི་གཅིག་མཐོ་བ་དང་གཅིག་
ཞོས་དམའ་བ་དག་དུས་མཉམ་མ་ཡིན་པར་ནི་མིན་པ་སྟེ་དུས་མཉམ་པར་
མཐོང་བ་དེ་བཞིན་དུ། བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་སྐྱུ་གུ་དང་སྐྱེད་བྱེད་ས་བོན་དག་གི་
རིམ་པ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བ་དང་ལག་ལ་པའི་བྱ་བ་གཉིས་དུས་གཅིག་ཡིན་པའི་
སྤྱིར། ས་སྐྱུ་གུ་གཉིས་ཀྱང་དུས་མཉམ་པར་ལྟར་རོ། "དེའི་སྤྱིར་གཞན་ཉིད་
ཡོད་པས་ཉེས་པ་མེད་དོ་ཞེ་ན།"

སྤང་གི་དཔེས་ས་སྐྱུ་གུ་གཉིས་ཀྱི་"སྐྱེ་ལེག་གི་བྱ་བ་གཉིས་དུས་
གཅིག་ཏུ་ཉོག་ན་དེ་ནི་མི་རུང་སྟེ།"

ཙ་བ།

གལ་ཉེ་གཅིག་ཆེ་ཡིན་ན་འདིར་དུས་གཅིག་མེད་དེ་ཡོད་མི་ན།

གལ་ཉེ་སྤང་གི་དཔེར་མགོ་འཇུག་གཉིས་དུས་གཅིག་ཡིན་པས་མཐོ་
དམན་གྱི་བྱ་བ་གཉིས་གཅིག་ཆེ་སྟེ་དུས་གཅིག་ཡིན་ན། དེ་ལྟར་འདེམ་དཔེས་
མཚོན་པའི་དོན་དངོས་འདིར་ནི་ས་སྐྱུ་གུ་"དུས་གཅིག་པ་མེད་པས་མི་

རིགས་སོ། ། རི་ལྟར་མེད་པ་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་སྲིད་བཤམ་པ།”

ཅུ་བ། གལ་ཏེ་སྐྱེ་བཞིན་པ་དེ་སྐྱེ་ལ་སྐྱོགས་པས་ཡོད་མིན་ཞིང་། །
འགག་བཞིན་པ་ནི་ཡོད་ཀྱང་འཇིག་ལ་སྐྱོགས་པར་འདོད་ཀྱར་པ། །
དེ་ཆེ་འདི་ནི་ཇི་ལྟར་བྱར་ན་སྤང་དང་མཚུངས་པ་ཡིན། །

གལ་ཏེ་སྐྱེ་བཞིན་པ་ཞེས་པ་དེ་ནི། ད་ལྟ་སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་སྐྱོགས་
བ་ཡིན་པས། ལྷ་གུའི་ངོ་བོར་མ་འོངས་པའི་སྲིད་ད་ལྟ་ཡོད་པ་མིན་ཞིང་།
འགག་བཞིན་པ་ནི་ཡོད་ཀྱང་འཇིག་པ་ལ་མངོན་དུ་སྐྱོགས་པར་འདོད་པར་
གྱུར་པའི་སྲིད་ད་ལྟར་ཡོད་པའོ། གང་གི་ཆེ་ལྷ་གུ་སྐྱེ་བ་ལ་སྐྱོགས་པའི་དུས་
སྐྱེ་ས་བོན་ད་ལྟ་བ་དང་། ལྷ་གུ་མ་འོངས་པ་ཡིན་པ་དེའི་ཆེ། ས་སྐྱེ་གཉིས་
པོ་འདི་ནི་ཇི་ལྟར་བྱར་ན་སྤང་གི་མཐོང་དམན་གཉིས་དང་མཚུངས་པར་འགྱུར་
ཏེ་མི་འགྱུར་ཏེ། སྤང་གི་མགོ་མཇུག་གཉིས་ནི་ད་ལྟར་བ་ཡིན་པའི་སྲིད།
དེའི་མཐོང་བ་དང་དམའ་བའི་བྱ་བ་གཉིས་ཀྱང་དུས་གཅིག་ཏུ་ཡོད་
གྱི། ས་སྐྱེ་གཉིས་ལ་ནི་དུས་གཅིག་པ་མེད་པའི་སྲིད་འོ། དེ་དག་གི་བྱ་བ་
གཉིས་དུས་གཅིག་པས་ས་སྐྱེ་གཉིས་ཀྱང་དུས་གཅིག་པ་དང་། དེའི་དཔེར་
སྤང་མདའི་མཐོང་དམན་གཉིས་བཞོད་པའི་དཔེ་མ་གྲུབ་པར་བསྟན་གྱི། བྱ་བ་
གཉིས་ལ་དུས་གཅིག་པ་སྤིད་ན་དུས་དེར་ཚོས་གཉིས་ཀྱང་ངེས་པར་དུས་
མཉམ་ཞེས་སྟོན་པ་མིན་འོ། ། “ཅི་སྟེ་ཚོས་ས་སྐྱེ་གཉིས་ལྟ་བུ་དུས་གཅིག་

བ་མེད་ཀྱང་དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱ་བ་ལ་དུས་གཅིག་པ་ཡོད་དོ་སྟེ་མ་ལ། དེ་ཡང་མི་
རུང་སྟེ་ཚོལ་བ་དེ་དག་གིས་ཚོས་ལས་བྱ་བ་དོན་གཞན་དུ་ཁས་མ་སྒྲངས་
པའི་སྲིད་"དང་། འདི་ནི་བྱ་བ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་འགོག་པའི་
སྐབས་ཡིན་པའི་སྲིད་དོ། །སློན་"གཞན་ཡང་"ཡོད་དེ་སྟེ་བའི་བྱ་བ་ལ་སྟོས་
པའི་བྱེད་པ་པོ་སྟུ་གུ་ནི། སྟེ་བ་ལ་སྟོགས་པའི་དུས་སུ་མ་
འོངས་པ་ཡིན་པས། དུས་དེར་"ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།།"

ཅ་བ། སྟེ་བ་འདི་ནི་བྱེད་པོ་མེད་པར་རིགས་པའི་ངོ་བོ་འང་མིན།།

དེར་"དེ་མེད་ན་ཡང་རྟེན་བྱེད་པ་པོ་སྟུ་གུ་མེད་པར་བརྟེན་བ་སྟེ་བའི་བྱ་
བ་འདི་ནི་ཡོད་པར་རིགས་པའི་ངོ་བོ་འང་མིན་པས་འགག་པ་དང་དུས་གཅིག་
པར་མེད་པའི་སྲིད། བྱ་བ་གཉིས་དུས་གཅིག་པར་མི་རིགས་"སོ།།

གལ་ཏེ་འཕགས་པ་ས་སུ་སྒྲུང་པའི་མདོ་ལས། "སྲང་མདའི་མཐོ་
དམན་གྱི་ཚུལ་དུ་སྐྱད་ཅིག་གང་ཁོ་ན་ལ་ས་བོན་འགགས་པ་དེ་ཉིད་ལ་སྟུ་གུ་
སྟེ་ལོ།།" ཞེས་"སྲང་གི་དཔེ་འདི་ཉེ་བར་བཀོད་པ་མ་ཡིན་ནམ།" དེའི་སྲིད་
ས་སུ་གཉིས་སྲང་མདའི་མཐོ་དམན་དང་འབྲ་བར་འདོད་པ་འགོག་པར་མི་
རིགས་སོ་ཞེ་ན།

"བཀོད་པ་ནི་བདེན་མོད་ཀྱི་དེ་ནི་གཞན་སྟེ་དང་། རང་གི་མཚན་ཉིད་
གྱིས་སྟེ་བ་བསྟན་པའི་སྲིད་ཡང་མ་ཡིན་ནོ།།" ཞེས་གསུངས་པས། "གལ་

ཉེ་སྤྱི་བ་འདི་ནི་"ཞེས་པས་སྤྱི་བ་བཀག་པ་ནི་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་སྤྱི་བ་
ཅམ་བཀག་གི་ས་བོན་ལས་སྤྱི་བ་སྤྱི་བ་ཅམ་འགོག་པ་གཏན་མིན་ལོ།། འོ་ན་
མདོ་དེ་ལས་ས་སྤྱི་བ་གཉིས་དུས་གཅིག་པ་སྤང་མདའི་མཐོ་དམན་གྱི་ཚུལ་
དུ་མི་སྟོན་ན། དཔེ་དེ་དུས་མཉམ་པ་ཅི་འདྲ་ཞིག་ལ་དགོངས་ཤེ་ན།

འགྲེལ་པར། "ཅིག་ཅར་དུ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་མ་བརྟགས་པར་གྲུབ་པ་
སྤྱི་བ་སྤྱི་བ་གསལ་བར་བྱ་བའི་སྤྱི་བ་དུ་"གསུངས་པར་བཤམ་པའི་ཅིག་ཅར་
དུ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་ཞེས་པ་ནི། བྱ་བ་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་ཡོད་པ་ལ་བྱ་
དགོས་ཏེ། མདོ་དེར་"སྤང་མདའི་མཐོ་དམན་དཔེས་"དུས་མཉམ་པ་གཅིག་
སྟོན་དགོས་པ་ལ། ས་སྤྱི་བ་གཉིས་དུས་མཉམ་པ་ལ་བཤམ་དུ་མི་རུང་བའི་
སྤྱི་བ་དེ་དེས་ན་བྱ་བ་གཉིས་གཅིག་པ་བཀག་པ་ནི། རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་
པའི་བྱ་བ་གཉིས་ཡིན་གྱི། བྱ་བ་གཉིས་སྤྱི་བ་དུས་མཉམ་པ་ཡོད་པ་བཀག་པ་
མིན་ལོ།།

དེ་ལ་སྤྱི་བ་འདོད་སྤྱི་བ་ཆད་རྒྱ་འགག་པ་དང་འབྲས་བུ་སྤྱི་བ་ལ་མདོན་
དུ་སྤྱོད་པས་པ་གཉིས་དུས་མཉམ་པ་ཞིག་དགོས་སོ། །དེ་ན་སྤྱི་བ་ཅམ་དང་ཐ་
སྤྱད་དུ་སྤྱི་བ་ཁས་ལེན་པ་ལ་མི་རིགས་པ་མེད་ཀྱང་། དོན་དམ་པ་དང་རང་
གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་སྤྱི་བ་ཁས་ལེན་པ་ལ་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་བ་ལ་ནི་རྒྱ་
འབྲས་ཀྱི་སྤྱི་བ་འགག་གི་བྱ་བ་གཉིས་དུས་མཉམ་པ་ཡང་། རྒྱ་འབྲས་གཉིས་དུས་
མཉམ་པ་མི་དགོས་ལ། སྤྱི་བ་ལ་ནི་བྱ་བ་དུས་མཉམ་ན་རྒྱ་འབྲས་ཀྱང་དུས་
མཉམ་དགོས་པའི་སྤྱི་བ་དོ།།

འདི་སྐར་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་ནི་འདི་སྐྱེ་ཞེས་པའི་བྱེད་པ་པོ་སྐྱ་བུ་
སོགས་ལ་བརྟེན་དགོས་པས་རྟེན་དང་བརྟེན་པའོ། རྟེན་བརྟེན་པ་དོན་དམ་
པར་གྱུ་བ་ན་ནི་རང་བཞིན་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་མི་འཐད་པས། དུས་ནམ་གྱི་
ཚེ་ཡང་བྱ་བ་རྟེན་དགོས་པས་སྐྱ་བུ་སོགས་སྐྱེ་བ་ལ་ཕྱོགས་པའི་དུས་སྐྱ་
ཡང་། སྐྱེ་བའི་བྱ་བའི་རྟེན་དུ་སྐྱ་བུ་ཡོད་དགོས་པས་རྒྱ་འབྲས་གཉིས་དུས་
མཉམ་དུ་འགྱུར་བ་སོགས་གྱིས་གཞོན་པས་མི་འཐད་དོ། ཐ་སྙད་པའི་སྐྱེ་བ་
ལ་ལན་ཅིག་རྟེན་བརྟེན་པར་སོང་ན་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་མི་དགོས་པས་
མི་མཚུངས་སོ།།

ས་བོན་དང་དུས་མཉམ་པའི་སྐྱ་བུ་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་ནི། སྐྱ་བུ་སྐྱེ་བ་ལ་
ཕྱོགས་པའི་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དེ་དང་སྐྱ་བུ་གཉིས་སྐྱིར་རྟེན་བརྟེན་པ་ཡིན་པ་
དང་། བྱ་བ་དེའི་དུས་སྐྱ་བུ་མེད་ཀྱང་བྱ་བ་ཡོད་པ་མི་འགལ་བ་ནི། དཔེར་
ན་སྐྱིར་འབྲེལ་ཡུལ་ཁེགས་ན་འབྲེལ་པོ་སྣོག་པ་དང་། ས་བོན་འབྲེལ་ཡུལ་
དང་སྐྱ་བུ་འབྲེལ་པོ་ཡིན་པ་དང་། སྐྱ་བུའི་དུས་ན་ས་བོན་ལོག་ཀྱང་སྐྱ་བུ་མི་
སྣོག་པ་མི་འགལ་བ་བཞིན་ནོ།།

དེ་འདྲ་བའི་ཚུལ་གྱིས་རིགས་པས་མར་ལ་བཀག་པ་དང་། བཀག་པའི་
རིགས་པ་རང་ལ་མི་སྣོག་པ་ལེགས་པར་ཤེས་ནས་དབུ་མའི་ཕྱགས་སྐྱོན་
མེད་འཇོག་ཤེས་ན་དབུ་མ་པ་ཡིན་གྱི། འགོག་པའི་ཚེ་སྐར་སྐྱང་འབའ་
ཞིག་སྐྱས་ནས། དེ་ཉིད་ཚུར་ལ་བསྐྱོག་པའི་ཚེ་བསྐྱོན་འདིངས་པ་ལ་རེ་ན།
༡༩"ཁོ་བོ་ཅག་སྐྱོན་པ་དང་སྐྱོན་ཅིག་ཏུ་མི་ཚོད་དོ།།" ཞེས་ཚིག་གསལ་

ལས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱའོ།།
གཉིས་པ།

རྒྱ་ལྗངས་དུས་མཉམ་པ་ལ་གཞན་སྐྱེ་དགག་པ་ནི།

“འདིར་སྐྱེས་པ་ས་སྐྱུག་དུས་མཉམ་པ་མེད་པས། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་
གཞན་ཉིད་མེད་པའི་སྤྱིར་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་མི་རིགས་ན། རྒྱ་ལྗངས་དུས་
མཉམ་པ་ཡོད་པ་དེར་གཞན་ཉིད་ཡོད་པས་གཞན་སྐྱེ་ཡོད་དེ། དཔེར་ན་
མིག་གི་རྣམ་ཤེས་དང་དེ་དང་དུས་མཉམ་པའི་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་
སྐྱ་བུའོ། མིག་དང་གཟུགས་སོགས་དང་ཚོར་བ་སོགས་སྣོན་ཅིག་འབྱུང་བ་
རྣམས་དུས་མཉམ་པ་ཁོ་རྣམས་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་སྐྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། མིག་
སོགས་དང་སེམས་ཀྱང་དུས་མཉམ་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེན་
ཡིན་ལོ་ཞེས་ཁ་ཅིག་སྐྱེའོ།།”

ཅུ་བ། གལ་ཏེ་མིག་གི་སྒོ་ལ་རང་གི་སྐྱེད་བྱེད་དུས་གཅིག་པ།
མིག་ལ་སོའ་དང་སྣོན་ཅིག་འབྱུང་བའི་འདུ་ཤེས་ལ་སོགས་ལས།
གཞན་ཉིད་ཡོད་ན་ཡོད་ལ་འབྱུང་བས་དགོས་པ་ཅི་ཞེས་ཡོད།
ཅི་སྐྱེ་དེ་མེད་ཅེ་ན་འདི་ལ་ཉེས་པ་བཤད་ཟེན་ཏོ།།

གལ་ཏེ་མིག་གི་སྒོ་སྟེ་རྣམ་ཤེས་ལ་རང་གི་སྐྱེད་བྱེད་རང་དང་དུས་
གཅིག་པ་“མིག་ལ་སོགས་པ་དང་། དེ་དག་དང་སྟོན་ཅིག་འབྱུང་བའི་“འདུ་
ཤེས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སྐྱེན་ཉིད་དུ་ཉོག་ན།” “དེའི་ཆེ་“འདུ་ཤེས་སོགས་
ལ་བསྟོས་ནས་“གཞན་ཉིད་ཡོད་དུ་ཚུགས་ཀྱང་།” རྒྱ་དུས་ནས་“ཡོད་པ་ལ་
“སྐྱར་ཡང་འབྱུང་བས་དགོས་པ་“ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པས་སྐྱེ་
བ་མེད་དོ།།”

ཅུ་བ། ཅི་སྟེ་དེ་མེད་ཅེ་ན་འདི་ལ་ཉེས་པ་བཤའ་ཟེན་ཉོ།།

“ཅི་སྟེ་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་སྐྱོན་སྤང་བར་འདོད་ནས་རྒྱ་དུས་སུ་འབྲས་བུ་
དེ་མེད་དོ་ཞེ་ན། དེའི་ཆེ་སྐྱེ་བ་འདི་ལ་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་གཞན་མེད་པའི་
ཉེས་པ་སྐྱར་བཤའ་ཟེན་ཉོ།།”

དེ་ལྟར་ན་རིགས་པ་འདིས་ནི་རྒྱ་འབྲས་སུ་འདོད་པ་ལ་གཞན་ཉིད་ཡོད་
ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མི་སྲིད་ལ། དེའི་སྐྱེ་བ་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་མི་སྲིད་
བར་སྟོན་ཞིང་། རིགས་པ་སྐྱ་མས་ནི་རྒྱ་འབྲས་ལ་སྐྱེ་བ་སྲིད་ཀྱང་རང་བཞིན་
གྱིས་གཞན་ཡིན་པ་མི་སྲིད་ལ། དེའི་སྐྱེ་བ་གཞན་སྐྱེ་མི་སྲིད་པ་སྟོན་ནོ། དེས་
ན་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་ཡོད་ཅེས་པ་ནི་བརྗོད་བྱའི་དོན་གྱིས་སྐྱོང་བས་སོང་སོང་
ནས། དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་སྐྱ་འབྲས་ཞིག་སྟོན་མར་ལུས་པར་འགྱུར་དོ།།

གསུམ་པ།

འབྲས་བུ་ལ་མ་བཞིར་དབྱེད་ནས་གཞན་སྐྱེད་པ་གྱི་ལཱ་

ཙུ་བ། སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་བསྐྱེད་བྱ་གཞན་སྐྱེད་པ་དེ་རྒྱ་ཡིན་ན།།
 ཡོད་པའམ་འོན་ཏེ་མེད་དང་གཉིས་ཀ་གཉིས་བྲལ་ཞིག་སྐྱེད་གང་།།
 ཡོད་ན་སྐྱེད་བྱེད་ཅི་དགོས་མེད་ལའང་དེས་ནི་ཅི་ཞིག་གྲ།།
 གཉིས་ཉིད་ལ་དེས་ཅི་བྱ་གཉིས་དང་བྲལ་ལའང་དེས་ཅི་གྲ།།

སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་བསྐྱེད་བྱ་རང་ལས་གཞན་སྐྱེད་པ་དེ་རྒྱ་ཡིན་ན། རྒྱ་
 དེས་འབྲས་བུ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའམ། འོན་ཏེ་མེད་པ་དང་། ཡོད་མེད་
 གཉིས་ཀ་དང་། ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་དང་བྲལ་བ་ཞིག་སྐྱེད་གང་སྟེ་བཏག་གོ།

ཙུ་བ། ཡོད་ན་སྐྱེད་བྱེད་ཅི་དགོས་མེད་ལའང་དེས་ནི་ཅི་ཞིག་གྲ།།

དེ་ལ་རེ་ཞིག་འབྲས་བུ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན་དེ་ལ་སྐྱེད་བྱེད་གྱི་རྒྱུ་
 ཅི་ཞིག་དགོས་ཏེ་མི་དགོས་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་སྐྱེན་སྐྱེས་ཟེན་
 སྐྱེད་ལང་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ལ། དེ་ཡང་མི་རིགས་པར་བསྟན་ཟེན་པའི་སྐྱེར་རོ།།
 འབྲས་བུ་མེད་པ་ལའང་རྒྱུ་དེས་ཅི་ཞིག་གྲ་སྟེ། "བོད་བྱའི་རྣ་སྟར་མེད་པའི་

སྲིར་རོ།

ཙ་བ།

གཉིས་ཉིད་ལ་དེས་ཅི་བྱ་གཉིས་དང་བྲལ་ལའང་དེས་ཅི་བྱ།

ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་ཚོགས་པ་“ཉིད་ལ་རྒྱུན་དེས་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ།” དེ་
གཉིས་ཚོགས་པ་མི་སྲིད་པའི་སྲིར་རོ། ཡོད་མེད་“གཉིས་ཀ་དང་བྲལ་བ་
དེ་ལའང་རྒྱུན་དེས་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ།” དེ་གཉིས་གང་ཡང་མིན་པ་མི་སྲིད་པའི་
སྲིར་རོ།

གཉིས་པ།

བཀག་པ་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱིས་གཞོན་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས།

འཇིག་རྟེན་གྱིས་གཤགས་པས་གཞན་སྐྱེ་ཁས་སྤངས་ནས་འཇིག་རྟེན་གྱི་
གཞོན་པ་སྤང་བ། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་གཞན་སྐྱེ་མེད་པས་འཇིག་
རྟེན་གྱི་གཞོན་པ་སྤང་བའོ།

དང་པོ།

འཇིག་རྟེན་གྱིས་གཤགས་པས་གཞན་སྐྱེ་ཁས་སྤངས་ནས་འཇིག་རྟེན་གྱི་གཞོན་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས།

འཇིག་རྟེན་གྱིས་གཞོན་པའི་རྩོད་པ་དང་། དེས་མི་གཞོན་པའི་ལན་
བསྟན་པའོ།

དང་པོ།

འཇིག་རྟེན་གྱིས་གཞོན་པའི་ཚུངས་པ་ནི།

“གལ་ཏེ་གཞན་སྐྱེ་བྱུང་པའི་སྲིད་ཏུ་རིགས་པ་གང་སྐྱས་པ་དེ་ནི། བྱད་
ཤིང་སྐྱམ་པོ་མར་གྱིས་བྱན་པ་ལྟར་ཁྱོད་ཀྱི་སྒྲོ་གྲོས་ཀྱི་མེས་མ་ལུས་པར་
བསྐྱེགས་པས། ཁྱོད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་མེ་སྒྲོར་བའི་རིགས་པའི་བྱད་ཤིང་
བསྐྱེད་པ་དེས་ཚོགས་གི་ད་དེ་བསྐྱེད་མི་དགོས་སོ། འོ་ན་རིགས་པ་མ་བསྐྱེད་
པར་གཞན་སྐྱེ་འདོད་པའི་དོན་མི་འགྲུབ་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ནི་མ་ཡིན་
ཏེ་གང་ཞེ་ག་འཇིག་རྟེན་ལས་བྱུང་པ་དེར་ནི། རིགས་པ་གཞན་གྱིས་ཅི་ཡང་
བྱ་བ་མེད་དེ། འཇིག་རྟེན་གྱི་མཐོང་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་སྟོབས་དང་ལྡན་པའི་སྲིད་རོ་
ཞེས་བཤམ་གྲུབ་པ།”

ཚུ་བ།

གང་གིས་རང་ལྟ་ལ་གནས་འཇིག་རྟེན་ཚད་མར་འདོད་པས་ན།
འདིར་ནི་རིགས་པ་སྐྱས་པ་ཉིད་གྱིས་ལྟ་གོ་ཅི་ཞེ་ག་བྱ།
གཞན་ལས་གཞན་འགྲུང་བ་ཡང་འཇིག་རྟེན་པ་ཡིས་རྟོགས་འགྲུང་ཏེ།
དེས་ན་གཞན་ལས་སྐྱེ་ཡོད་འདིར་ནི་རིགས་པ་ཅི་ཞེ་ག་དགོས།

“གང་གིས་འཇིག་རྟེན་པ་ཐམས་ཅད་རང་གི་ལྟ་བུ་ལ་གནས་ནས།

འདྲིག་ཉེན་གྱི་མཐོང་བ་ཚད་མར་འདོད་པས་ན་ཉེན་ཏུ་སྟོབས་དང་ལྡན་ཞིང་།
རོ་བོ་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པའི་རྒྱ་གཞན་ལས་འབྲས་བུ་གཞན་འབྲུང་བ་ཡང་
འདྲིག་ཉེན་པ་རྣམས་གྱིས་མངོན་སུམ་དུ་ཉོག་པས་པར་འབྱུང་ཏེ། རིགས་པའི་
འཐད་པ་ཡང་ཉེ་བར་འགོད་པ་ན། མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་མ་གྱུར་གཉིས་ལས་
གཉིས་པ་ལ་འགོད་པ་ཡིན་ལ། དང་པོ་ནི། མངོན་སུམ་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་
སྲིར་དེ་ལ་འཐད་པ་འགོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།།”

ཙ་བ།

འདིར་ནི་རིགས་པ་སྐྱས་པ་ཉིད་གྱིས་ལྟ་གོ་ཅི་ཞིག་བྲ།
དེས་ན་གཞན་ལས་སྐྱེ་ཡོད་འདིར་ནི་རིགས་པ་ཅི་ཞིག་དགོས།།

དེའི་སྲིར་གཞན་སྐྱེ་ཡོད་པ་འདིར་ནི། དེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་
གཞན་སྐྱས་པ་ཉིད་གྱིས་ལྟ་གོ་ཅི་ཞིག་བྲ། དེས་ན་གཞན་སྐྱེའི་སྐྱབ་བྱེད་གྱི་
འཐད་པ་གཞན་མེད་པར་ཡང་། དངོས་པོ་རྣམས་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་འབྱུབ་
པས། གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་འདིར་ནི་རིགས་པ་གཞན་བསྟན་པས་དགོས་
པ་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ་མེད་དེ། མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་སྲིར་རོ་ཞེ་ན།

གཉིས་པ།

དེས་མི་གཞོན་པའི་ལན་བསྟན་པ་ནི།

“གང་ཞིག་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་མ་རྟོགས་ཤིང་།
 འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་དངོས་པོ་བདེན་འཛིན་གྱི་བག་ཆགས་བཞག་
 པ་སྒྲིན་”པ་ལས་བྱུང་བའི་དངོས་པོ་ལ་བདེན་པ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཡུན་རིང་
 མོ་ནས་འཇིགས་པའི་“མཛེས་པོ་དང་བྲལ་བ་”སྟེ། འབྲལ་བར་བྱེད་པའི་ཐབས་
 རང་བཞིན་མེད་པའི་ཚུལ་ཡང་དང་ཡང་དུ་ཐོས་པ་དང་བྲལ་བ། འཇིག་རྟེན་
 ཀྱི་གཞོན་པའི་དོན་ཐབས་ཉེ་སྤྲོ་བ་དོན་ལ་བརྟེན་པ་འདི་ནི། འཇིག་རྟེན་གྱི་
 བྱུང་ཚུལ་མང་པོ་ཞིག་མ་བཤད་པར་“འཇིག་རྟེན་གྱི་གཞོན་པའི་སྤྲོ་དོན་
 ལས་བསྐྱོག་པར་མི་རུས་པས།” ཡུལ་འདི་འདྲ་བ་ཞིག་ལ་“འཇིག་རྟེན་གྱིས་
 “གཞོན་དོ་ཞེས་དེའི་”གཞོན་ཡུལ་ཁྱུང་པར་ཅན་”དང་། ཡུལ་འདི་འདྲ་བ་
 ལ་“འཇིག་རྟེན་གྱིས་”མི་གཞོན་དོ་ཞེས་”མི་གཞོན་པའི་ཡུལ་ཁྱུང་པར་ཅན་
 བསྟན་”དགོས་སོ།།

དེ་ལ་“བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་དག་གི་”བསྟན་པ་སྒྲིན་དུ་འགྲོ་བ་དགོས་
 པ་ལ་ལྷན་ བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱི་ལོ་རྣམ་གཞག་ སྐབས་ཀྱི་དོན་ལ་སྐྱར་བ།
 བདེན་གཉིས་སོ་སོའི་ངོ་བོ་བཤད་པ། བཀག་པ་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱིས་གཞོན་
 པ་ལ་གཞོན་བྱེད་བསྟན་པ། འཇིག་རྟེན་གྱིས་གཞོན་པའི་གཞོན་ཚུལ་བསྟན་
 པའོ།།

དང་པོ།

བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱི་ལོ་རྣམས་གཞག་ལ་བཞི།

བདེན་གཉིས་སུ་དབྱེ་བས་ཚོས་རྣམས་ལ་ངོ་བོ་གཉིས་གཉིས་ཡོད་
པར་བརྗོད་པ། བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམས་གཞག་གཞན་བསྟན་པ། འཇིག་རྟེན་ལ་
སྣོས་ཉེ་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པ། ཞེན་ཡུལ་ལ་འབྲུལ་བའི་ཞེན་ཡུལ་ཐ་
སྟོང་དུ་ཡང་མེད་པར་བསྟན་པའོ།།

དང་པོ།

བདེན་གཉིས་སུ་དབྱེ་བས་ཚོས་རྣམས་ལ་ངོ་བོ་གཉིས་གཉིས་སུ་ཡོད་པར་བརྗོད་པ་ནི།

“འདི་ན་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་སྤྱི་ཅི་མ་ལོག་པ་མཐུན་པའི་
བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ཀྱིས།

ཅུ་བ། དངོས་ཀྱན་ཡང་དག་བརྟུན་པ་མཐོང་བ་ཡིས།།

དངོས་རྟོག་ངོ་བོ་གཉིས་ནི་འཇིག་པར་འགྱུར།།

ཡང་དག་མཐོང་ཡུལ་གང་དེ་དེ་ཉིད་དེ།།

མཐོང་བ་བརྟུན་པ་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པར་གསུངས།།

“འདྲུ་བྱེད་སེམས་པ་སོགས་ནང་དང་སྐྱུ་གུ་སོགས་སྤྱི་རོལ་གྱི་དངོས་པོ་གྲུབ་ཏེ་ཐམས་ཅད་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་རྣམས་པ་གཉིས་”ཞེ་འདྲིན་པར་འགྱུར་བར་”ཉེ་བར་བསྟན་པ་ཏེ། དེ་གང་ཞེ་ན། “གྲུབ་རྫོབ་”བདེན་པའི་ངོ་བོ་”དང་དོན་དམ་”བདེན་པའི་ངོ་བོ་ལོ། །”

འདིས་ཞེ་སྐྱུ་གུ་སྐྱུ་གུ་གཅིག་གི་ངོ་བོ་ལ་ཡང་སྤྱི་ན་གྲུབ་རྫོབ་ཡིན་པ་དང་། དོན་དམ་ཡིན་པའི་ངོ་བོ་གཉིས་ཡོད་པར་སྟོན་གྱི་སྐྱུ་གུའི་ངོ་བོ་གཅིག་ཉིད་སོ་སྤྱི་དང་འཕགས་པ་ལ་བསྟོས་ནས་བདེན་པ་གཉིས་སྐྱུ་བསྟན་པ་གཏན་མིན་ནོ། དེ་སྟར་བྱས་ན་ངོ་བོ་མེད་པའི་ཚོས་མི་སྤྱིད་པས། གཞི་གྲུབ་པ་ཡིན་ན་ངོ་བོ་གཅིག་དང་ཐ་དད་ལས་མི་འདའ་ལ། ངོ་བོ་ཡོད་པ་ཁས་ལེན་གྱང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་མེད་པ་མི་འགལ་ལོ། དེ་ལ་སྐྱུ་གུ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་དོན་དམ་པ་ཞེ།

ཅུ་བ། ཡང་དག་མཐོང་ཡུལ་གང་དེ་དེ་ཉིད་དེ།

ཡང་དག་པའི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་རྣམས་ཀྱི་”ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གྱི་ཡུལ་ཉིད་ཀྱིས་བདག་གིས་རང་གི་ངོ་བོ་རྟོན་པ་ཡིན་གྱི། རང་གི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ནི་ངོ་བོ་གཉིས་བཤམ་པའི་གཅིག་ཡིན་ནོ།།”

ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཞེས་པ་ནི་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་གང་ཡིན་གྱིས་

རྗེད་པ་མིན་པར་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཉེ་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་ལ་བྱེད་དེ། དེ་ཡང་
རི་ལྷ་བ་འཇམ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་རྗེད་པའོ། ཡེ་ཤེས་དེས་རྗེད་པའམ་གྲུབ་
པར་བསྟན་པ་ན་དེས་གྲུབ་རྒྱ་ཞིག་གྲུང་ན་བདེན་གྲུབ་པོ་ཞེས་འཇིན་པ་
དགག་པའི་བྱིར། "རང་གི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ནི་མ་ཡིན་ལོ།།" ཞེས་
གསུངས་པས་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་དོན་དམ་བདེན་
པ་གཞལ་ན། བདེན་གྲུབ་ཏུ་འགྱུར་བས་དེ་ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་པ་སྟོབ་དཔོན་
འདིའི་ལྷགས་སུ་སྟོབ་ནི། ལྷགས་འདིས་མཉམ་གཞག་གིས་རྗེད་ཀྱང་བདེན་
པར་མ་གྲུབ་པར་བཤད་པའི་དོན་ཡེ་མ་རྟོགས་བཞིན་དུ་མཁས་པའི་ལྷགས་
ཉམས་སུ་འཇུག་པའོ། །དོན་དམ་ལས་གཞན་ཀུན་རྫོབ་པའི་ངོ་བོ་ནི།

ཅུ་བ། མཐོང་བ་བརྟུན་པ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་གསུངས།།

"སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་མ་རིག་པའི་རབ་རིབ་ཀྱི་མིང་རྟོག་གིས་སྟོའི་མིག་མ་
ལུས་པར་ཞིགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བརྟུན་པ་མཐོང་བའི་སྟོབས་ལས། བདག་
གི་"ངོ་བོ་"ཡོད་པ་རྗེད་པ་ཡིན་ཏེ། གྱིས་པ་རྣམས་ཀྱི་མཐོང་བའི་ལྷལ་དུ་
"རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་སྒྲུང་བ་དེ་བཞིན་དུ་རང་གི་ངོ་བོ་ཡོད་པ་
ནི་མིན་ཏེ་ངོ་བོ་གཉིས་ཀྱི་གཅིག་ཡིན་ལོ།།

དེ་ལྟར་དོན་དམ་བདེན་པར་རྗེད་པ་ལ་རྗེད་མཁན་འཕགས་པར་
གསུངས་པ་ནི་གཙོ་བོ་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་ཀྱི། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་དབུ་མའི་ལྷ་བ་

རྒྱུད་ལྡན་གྱིས་ཀྱང་མི་རྙེད་པར་བཞེད་པ་མིན་ལོ། ། གཏུག་རྫོབ་རྙེད་པ་ལ་རྙེད་
མཁམ་སོ་སྐྱེ་རང་དགའ་བ་ལ་གསུངས་པ་ཡང་། གཏུག་རྫོབ་པའི་མཚན་གཞི་
ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་རྣམས་མ་རིག་པའི་གཞན་དབང་གིས་མཐོང་བའི་གཙོ་
བོ་ལ་དགོངས་ཀྱི། འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་དངོས་པོ་དེ་
རྣམས་མི་རྙེད་པར་བཞེད་པ་མིན་ལོ། །

གཏུག་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པའི་མཚན་གཞི་བྱམ་པ་ལ་སོགས་པ་རྙེད་པ་དབྱུ་
མའི་ལྟ་བུ་མ་རྙེད་པ་ལ་ཡང་ཡོད་མོད་ཀྱང་། གཞི་དེ་གཏུག་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་
ཡིན་པར་ཚད་མས་རྙེད་པ་ལ་ནི། རྫོན་དུ་དབྱུ་མའི་ལྟ་བུ་རྙེད་པ་ཞིག་ངེས་
པར་དགོས་ཏེ། གཞི་དེ་གཏུག་རྫོབ་བདེན་པར་གྲུབ་ན་བརྟུན་པར་འགྲུབ་
དགོས་ཤིང་། བརྟུན་པར་དངོས་སུ་འགྲུབ་པ་ལ་གཞི་དེ་ལ་རྫོན་དུ་བདེན་
གྲུབ་ཚད་མས་ཞིགས་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེས་ན་བརྟུན་པ་མཐོང་བའི་སྟོབས་ལས་ཞེས་པ་ནི། གང་ཟག་རང་
དགའ་བ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་བརྟུན་པ་མཐོང་ཡང་དེ་དག་གིས་བརྟུན་པར་འགྲུབ་
མི་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན་སྐྱེ་མའི་ལྟ་བུ་མོ་བས་སྐྱེ་མའི་རྟ་སྲང་མཐོང་བ་ན་བརྟུན་
པ་མཐོང་ཡང་། སྲང་བ་དེ་བརྟུན་པར་འགྲུབ་མི་དགོས་པ་བཞིན་ལོ། ། དེས་ན་
གཏུག་རྫོབ་བདེན་པར་འཇོག་གེད་བརྟུན་པ་མཐོང་བས་རྙེད་པའི་དོན་ནི། ཤེས་
བྱ་བརྟུན་པ་སྐྱེ་བའི་དོན་འཇམ་བའི་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་རྙེད་པའོ། །

སྲུང་བ་འད་པའི་རང་བཞིན་རྣམས་འོ་བོ་དེ་གཉིས་ལས་ཀྱང་། ཡང་དག་
པའི་དོན་མཐོང་བ་སྟེ་འཇམ་བའི་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་རྙེད་པའི་ཡུལ་གང་ཡིན་

པ་དེ་ནི། དེ་ཉིད་དེ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་སྟེ། འདི་ནི་རབ་རིབ་མཐུ་ཡིས་
ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བཤད་པར་བྱའོ། །ཤེས་བྱ་བརྟུན་པ་མཐོང་བ་ཐ་
སྟོན་པའི་ཚད་མས་རྙེད་པ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པར་སྟོན་པས་གསུངས་ཏེ།
དོན་དམ་པ་དང་ཀུན་རྫོབ་རྙེད་པའི་གཞི་གཉིས་སོ་སོར་གསུངས་ཀྱི་གཅིག་
ལ་རྙེད་ཚུལ་གཉིས་བྱུང་བ་མིན་ལོ།།

གཉིས་པ།

བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གཞན་བསྟན་པ་ནི།

བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་གཞི་ལ་འདོད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་མང་མོད་གྱང་།
འདིར་ཤེས་བྱ་ལ་བྱ་སྟེ་ཡབ་སྲས་མཇུག་པའི་མདོ་བསྐྱབ་བརྟུས་"སུ་བྱངས་
པ་ལས། འདི་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པ་གཉིས་
ཐུགས་སུ་ཚུད་དེ། ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡང་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་
འདིར་བྱད་དེ། དེ་ཡང་བཙོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སྟོང་བ་ཉིད་དུ་རབ་ཏུ་གཟེགས་
རབ་ཏུ་མཐེན། ལེགས་པར་མདོན་དུ་བྱས་པས་དེའི་སྤྱིར་ཐམས་ཅད་མཐེན་
པ་ཞེས་བྱའོ།།"

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡང་ཞེས་པས་ཤེས་བྱ་དབྱེ་གཞི་
དང་། འདིར་བྱད་དོ་ཞེས་པས་བདེན་གཉིས་སུ་གྱངས་ངེས་པ་དང་བདེན་
པ་གཉིས་ཀ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཐུགས་སུ་ཚུད་པའི་སྤྱིར་ཐམས་ཅད་
མཐེན་པར་བསྟན་ལོ། །དེས་ན་དོན་དམ་བདེན་པ་ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་པ་དང་།

“ཀུན་རྫོབ་དང་ནི་དོན་དམ་སྟེ། །འདི་ནི་བདེན་པ་གཉིས་སུ་འདོད། །དོན་དམ་
སྟོ་ཡི་སྟོད་ཡུལ་མིན། །སྟོ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པར་བརྗོད། །” ཅེས་གསུངས་
པ་འདི་ཇི་ལྟར་བཤད་པར་བྱ་ཞེས།

དེ་ལ་རྟེན་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་བདེན་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་ལ། སྟེ་
བ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་ངོས་འཛིན་པ་ན་དོན་དམ་བདེན་པའི་ངོས་འཛིན་ནི། དོན་
དམ་ཞེས་པ་གཅིག་གིས་དང་། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་ངོས་འཛིན་ཀུན་རྫོབ་
ཅེས་པ་གཅིག་གིས་སྟོན་ནོ། །རྟེན་པ་སྣ་མས་དོན་དམ་བདེན་པ་སྟོའི་ཡུལ་
མིན་པར་དམ་བཅས་པ་རྟེན་པ་སྟེ་མས་སྐབ་པར་འདོད་པ་ནི། གཞུང་དེ་དག་
གི་དོན་དུ་གཏན་མི་སྤང་ངོ་། །

དེས་ན་བདེན་གཉིས་ཀྱི་ངོས་འཛིན་འདི་ནི་ཡབ་སྲས་འཇལ་བ་བསྐབ་
བཏུས་སུ་བྲངས་པ་ལས། “དེ་ལ་ཀུན་རྫོབ་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་སྟོད་པར་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པས་གཟིགས་སོ། །དོན་དམ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བརྗོད་དུ་
མེད་པ་སྟེ། །ཤེས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ། རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ།
ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ། མ་བསྟན་པ།” ཞེས་སོགས་གསུངས་
པའི་དོན་སྟོད་འཇུག་ཏུ་བཀོད་པའོ། །

དེ་ལ་དོན་དམ་བདེན་པ་ཤེས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པར་བཤད་པའི་དོན་
ནི། འོག་ནས་བདེན་པ་གཉིས་ལ་འཇུག་པའི་མདོ་བྲངས་པའི་དོན་འཆད་པར་
འགྱུར་བ་ལྟར་དུ་སྟོའི་ཡུལ་དུ་མི་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་མི་འཇིག་པར་
སྟོ་གང་གི་ཡང་ཡུལ་མིན་ན། རྒྱལ་བས་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པ་སྟོང་ཉིད་

གྱི་རྣམ་པ་ཅན་ཐམས་ཅད་མངོན་དུ་གྱུར་པས་ཐམས་ཅད་མཐུན་པར་འཛོགས་
པར་བཤམ་པ་དང་འགལ་ཏེ། འོག་ཏུ་ཡང་མང་དུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ།།

ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་དོན་འཛིན་ནི་སློབ་རྒྱུ་པ་དེར་འཛོགས་པའི་དོན་མིན་
གྱི་སློབ་ལྷུ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་འཛིན་ཏེན་གྱི་སློབ་པར་ཞེས་གསུངས་པས།
འཛིན་ཏེན་ཏེ་ཐ་སྐད་པའི་ཤེས་པ་བརྟུན་པ་འཇམ་བའི་སློབ་པར་ཏེ་སློབ་
ལྷུ་དུ་རྟེན་པའི་དོན་ཡིན་པས། སློབ་ལྷུ་ཀུན་རྫོབ་པར་འདོད་པའི་དོན་དེ་
བཞིན་དུ་བྱའོ།།

ཤེས་བྱ་ལ་བདེན་པ་གཉིས་སུ་སྤྲོ་བ་ནི། ཤེས་བྱ་ལ་དེ་གཉིས་སུ་
གྲངས་ངེས་པར་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལ་ལུང་ནི་སྤྲར་བྲངས་པའི་ཡབ་སྐུ་ས་
མཇམ་བ་དང་། འཕགས་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ངེས་པར་བསྟན་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་
ལས་ཀྱང་། “གང་ཞིག་ཀུན་རྫོབ་དེ་བཞིན་དོན་དམ་སྟེ། བདེན་པ་གསུམ་པ་
གང་ཡང་མ་མཆིས་སོ། །” ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་ཤིང་། རང་འགྲེལ་
ལས་ཀྱང་། དེ་བཞིན་དུ་“བདེན་པ་གཞན་གང་ཅུང་ཟད་ཅིག་ཡོད་པ་དེ་ཡང་
ཅི་རིགས་པར་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་ཁོ་ནར་ངེས་པར་
བྱའོ། །” ཞེས་ས་བརྟུ་པ་ལས་བདེན་པའི་མིང་ཅན་མང་དུ་གསུངས་པ་ཐམས་
ཅད་བདེན་གཉིས་སུ་འདུས་པར་གསུངས་ཤིང་། དེར་བཤམ་པས་སྤྲོ་སྟེ་
ཏོགས་པའི་བདེན་པ་ནི་སྤང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་གྱི་རྣམ་པ་བཞག་
པ་ལ་བཤམ་པའི་སྤྲིར་ན། སློབ་དཔོན་འདིས་ཀྱང་བདེན་པ་གཉིས་སུ་གྲངས་
ངེས་པར་བཞེད་དོ།།

རིགས་པ་ནི་གཞི་གང་ཞིག་བརྟུན་པ་སྐྱབ་པའི་དོན་དུ་ཡོངས་སུ་བཅད་
 བ། མི་སྐྱབ་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིན་པ་རྣམ་པར་གཅོད་དགོས་པས། སྐྱེ་མི་སྐྱེ་
 བའི་པོ་ཚུ་སྐྱབ་པའི་དངོས་འགུལ་ལོ། དེ་ཡིན་ན་ནི་ཤེས་བྱ་
 ཐམས་ཅད་ལ་ཁྲུབ་པར་བྱེད་པས་གཉིས་དང་གཉིས་མ་ཡིན་གྱི་ཡུང་གསུམ་
 སེལ་བ་ཡིན་ཏེ་དབུ་མ་སྐྱབ་པ་ལས། "པོ་ཚུ་སྐྱབ་པའི་མཚན་
 ཉིད་གྱི་ཚོས་དག་ནི། ཅིག་ཤོས་དགག་པ་གཞན་སྐྱབ་པ་མེད་ན་མེད་པ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། གཉིས་ག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱོགས་སུ་རྟོག་པ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་
 རོ། ཞེས་དང་། "གང་ཞིག་ཡོངས་སུ་གཅོད་པ་གང་རྣམ་པར་བཅད་པ་མེད་
 བ་མེད་པ་དེ་གཉིས་ནི། པོ་ཚུ་སྐྱབ་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་དག་ནི། རྣམ་
 པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྲུབ་པར་བྱེད་པ་དག་ཡིན་པའི་དག་ནི། གང་དག་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
 ལ་ཁྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི། ཡུང་པོ་གཞན་སེལ་བར་བྱེད་པ་དག་
 ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ལུས་ཅན་དང་ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་
 ལྟ་བུའོ།" ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཏེ། འདི་ནི་དངོས་འགུལ་གཞན་ཐམས་
 ཅད་ལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ།།

ཡུང་གསུམ་སེལ་བའི་དངོས་འགུལ་ཞིག་སྟོན་རྒྱ་མེད་ན་ནི། ཡོད་མེད་
 དམ་གཅིག་དང་དུ་མ་སོགས་གང་འདོད་ཅེས་མཐའ་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་བཅད་
 པའི་བརྟུག་པ་བྱས་ནས་འགོག་པ་མེད་ལ། ཡོད་ན་དངོས་འགུལ་གཅིག་
 འགོག་པ་ནི་ཅིག་ཤོས་སྐྱབ་པ་མེད་ན་མེད་པ་ཡིན་པས། དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་

བ་ལ་དངོས་འགལ་མེད་ཟེར་བ་ནི། དགག་ཞག་གི་རྣམ་གཞག་མ་ཆགས་
པའོ། དངོས་འགལ་གཅིག་རྣམ་པར་བཅད་ན་ཅིག་ཤོས་ཡོངས་སུ་གཅོད་པ་
དང་། གཅིག་འགོག་ན་ཅིག་ཤོས་སྐྱབ་དགོས་པ་ལ་དབྱེ་མ་ཐལ་རང་ལ་ཁྱད་
པར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལོ།།

གསུམ་པ།

འཇིག་རྟེན་ལ་སྟོས་ཏེ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པ་ནི།

ཀུན་རྫོབ་ལ་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གཉིས་ལས་ཐོག་མར་འཇིག་རྟེན་པའི་
ཤེས་པ་ལ་སྟོས་ནས་ཡུལ་ཅན་ལ་ཡང་དག་པ་དང་ལོག་པ་གཉིས་སུ་སྟོན་པ་
ནི།

ཅུ་བ། མཐོང་བ་བརྟུན་པའང་རྣམ་པ་གཉིས་འདོད་དེ།།

དབང་པོ་གསལ་དང་དབང་པོ་སྐྱོན་ལྡན་ལོ།།

སྐྱོན་ལྡན་དབང་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཤེས་པ་ནི།།

དབང་པོ་ལེགས་གྱུར་ཤེས་སྟོས་ལོག་པར་འདོད།།

ཤེས་བྱ་ལ་བདེན་པ་གཉིས་སུ་སྟེ་བར་མ་ཟད་བརྟུན་པ་མཐོང་བའི་
ཡུལ་ཅན་ལའང་། ཡང་དག་པ་དང་ལོག་པ་གཉིས་སུ་འདོད་དེ། དབང་པོ་
གསལ་བ་སྟེ་འབྲལ་གྱི་འབྲལ་རྒྱས་མ་བསྐྱེད་པའི་དབང་པོ་དང་། དེ་ལ་

བརྟེན་པའི་ཤེས་པ་དང་། དབང་པོ་སྐྱོན་ལྡན་ཏེ་འབྲུལ་གྱི་འབྲུལ་རྒྱས་བསྐྱེད་
པའི་ཡུལ་ཅན་གཉིས་སོ། །དེ་ལ་སྐྱོན་དང་ལྡན་པའི་དབང་པོ་ཅན་རྣམས་གྱི་
བསྐྱེད་པའི་ཤེས་པ་ནི། དབང་པོ་ལོགས་པར་གྱུར་པ་སྟེ་འབྲུལ་གྱི་འབྲུལ་
རྒྱས་མ་བསྐྱེད་པའི་ཤེས་པ་ལ་སྟོས་ནས། ལོགས་པའི་ཤེས་པར་འདོད་ཅིང་།
སྐྱེ་མ་ནི་ཡུལ་སྐྱེན་ཅི་མ་ལོགས་པ་འཇིག་པར་འདོད་དེ།

འབྲུལ་པར་དེ་གཉིས་ཀྱང་དབུ་མའི་ལྷགས་མིན་གྱི་འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་
པ་ལ་སྟོས་ནས་ཡིན་ནོ། ཡུལ་ཅན་ལ་སྐྱེན་ཅིག་ལོགས་པ་ལོགས་གཉིས་སུ་སྐྱེ་བ་
"དེ་བཞིན་དུ། ཡུལ་ཡང་ཡིན་པར་སྐྱོན་པ་"ནི།

ཅུ་བ། གཞོན་པ་མེད་པའི་དབང་པོ་དུག་རྣམས་གྱིས།།
གཟུང་བ་གང་ཞིག་འཇིག་རྟེན་གྱིས་རྟོགས་ཏེ།།
འཇིག་རྟེན་ཉིད་ལས་བདེན་ཡིན་ལྷག་མ་ནི།།
འཇིག་རྟེན་ཉིད་ལས་ལོགས་པར་རྣམ་པར་གཞུགས། །

འབྲུལ་གྱི་འབྲུལ་རྒྱུ་ལེ་གཞོན་པ་མེད་པར་དབང་པོ་དུག་གི་ཤེས་པ་
རྣམས་གྱིས་གཟུང་བར་བྱ་བའི་དོན་གང་ཞིག་འཇིག་རྟེན་གྱིས་རྟོགས་པ་དེ་
ནི། འཇིག་རྟེན་ཉིད་དེ་ཁོ་ན་ལས་བདེན་པ་སྟེ་ཡང་དག་པ་ཡིན་གྱི། འཕགས་
པ་ལ་བསྟོས་ནས་ཡུལ་དེ་དག་བདེན་པ་དང་ཡང་དག་པར་འཇོག་པ་ནི་མ་

ཡིན་ནོ། །འཕགས་པ་ཞེས་པ་དང་དབུ་མའི་ལུགས་ཞེས་པ་ནི་འདིར་དོན་
འདྲའོ།།

ཙུག་ལྷན་གྱི་སྐབས་ལ་སོགས་པ་གང་ཞིག་དབང་པོ་རྣམས་ལ་

འཇིག་རྟེན་ཉིད་ལས་ལོག་པར་རྣམ་པར་གཞག་པ། །

སྐྱབས་སུ་གྱུར་གསུངས་པ་རྣམས་ལ་སོགས་པ་གང་ཞིག་དབང་པོ་རྣམས་ལ་
གཞོན་པ་ཡོད་པ་ན་ཡུལ་དུ་སྐྱབས་བཏུ་བའི་ལཱ། །འཇིག་རྟེན་ཉིད་ལ་བསྟོན་ནས་
ལོག་པར་རྣམ་པར་གཞག་གོ།།

ཉིད་ཀྱི་སྐྱབས་ལཱ་ལེས་པ་དེ་རྣམས་འབྲུལ་པར་འཇིག་པ་ལ་ནི། ཐ་སྙད་
པའི་ཚད་མ་ཉིད་ཀྱིས་ཚོག་གི་རིགས་ལེས་མི་སྟོན་པར་སྟོན་པའོ། །“དེ་
ལ་དབང་པོ་ལ་གཞོན་པའི་རྒྱུ་ནང་ན་ཡོད་པ་ནི་རབ་རིབ་དང་མིག་སེར་
ལ་སོགས་པ་དང་ད་དུ་ར་ཚོས་པ་ལ་སོགས་པའོ།།” ད་དུ་ར་ནི་ཐང་སྟོན་སྟེ།
དེའི་འབྲས་བུ་ཚོས་ན་ཐམས་ཅད་གསེར་དུ་སྐྱབས་བཏུ་བའོ། སོགས་པས་ནི་རིམས་
ལ་སོགས་པ་བསྟུན་པོ།།

“དབང་པོ་ལ་གཞོན་པའི་རྒྱུ་སྟེ་ན་ཡོད་པ་ནི། མེ་ལོང་དང་བྲག་ལུག་
ལ་སོགས་པ་ནས་སྐྱབས་བཏུ་བའི་དང་།” སོས་ཀའི་“ཉི་མའི་འོད་ཟེར་” གྲེ་མ་
སྐྱབས་པའི་“ཡུལ་དང་ཉེ་བར་གྱུར་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། དེ་དག་ནི་དབང་པོ་ལ་
གཞོན་པའི་རྒྱུ་ནང་ན་མེད་ཀྱང་།” རིམ་པ་བཞིན་དུ་“གཟུགས་བརྟན་དང་
བྲག་ཚ་དང་སྟེག་རྒྱུ་ལ་ཚུ་ལ་སོགས་པར་འཇིག་པའི་རྒྱུར་འགྱུར་པོ། དེ་

བཞིན་དུ་མིག་འཕྲུལ་མཁན་ལ་སོགས་པས་སྐྱར་བའི་སྐྱགས་དང་སྐྱུན་ལ་
སོགས་པ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཡིད་ཀྱི་“དབང་པོའི་”གཞོན་པ་ནི་སྐྱགས་
དང་སྐྱུན་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་དང་གྲུབ་མཐའ་ལོག་པ་དང་། གཏུན་ཚིགས་
སྐྱར་སྐྱང་”དང་གཉིད་ཀྱི་གཞོན་པ་སོགས་སོ།།

གཉིད་ནི་དབང་པོ་དུག་གི་ནང་ནས་ཡིད་ཀྱི་གཞོན་པར་གསུངས་པས།
མི་ལམ་དུ་དབང་ཤེས་ཡོད་པར་སློབ་དཔོན་འདི་བཞེད་ཅེས་པ་ནི་ལོག་པར་
བཤད་པ་ཆེན་པོའོ། །

དེ་སྐྱར་ན་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཞུགས་པའི་བདག་ཏུ་འཇིན་པ་གཉིས་ཀྱི་
མ་རིག་པ་ལ་སོགས་པས་བསྐྱད་པའི་གཞོན་པ་ནི་འདིར་གཞོན་པའི་རྒྱར་མི་
གཟུང་གི། སྐྱར་བཤད་པ་སྐྱར་གྱི་འཕྲུལ་གྱི་དབང་པོ་ལ་གཞོན་པའི་འབྲུལ་
རྒྱ་རྣམས་གཟུང་ངོ་།།

དེ་སྐྱ་བུའི་གཞོན་པ་མེད་པའི་ཤེས་པ་དུག་གིས་གཟུང་བའི་ཀུན་རྫོབ་
པའི་དོན་དང་། དེ་ལས་བསྐྱོག་པའི་དོན་ལ་ཡང་དག་དང་ལོག་པར་འཇོག་པ་
ནི་འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པ་ཁོ་ན་ལ་སྟོས་ནས་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་རི་སྐྱར་སྐྱང་
བ་སྐྱར་གྱི་དོན་དུ་ཡོད་པ་ལ་འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པས་གཞོན་པ་མེད་པ་དང་
ཡོད་པའི་ཕྱིར་ངོ།།

འཕགས་པ་ལ་སྟོས་ནས་ནི་ཡང་ལོག་གཉིས་སུ་མེད་དེ། རི་སྐྱར་
གཟུགས་བརྟན་ལ་སོགས་སྐྱང་བ་སྐྱར་གྱི་དོན་དུ་མེད་པ་བཞིན་དུ། མ་རིག་
པ་དང་སྐྱུན་པ་རྣམས་ལ་སློན་པོ་ལ་སོགས་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་

བར་སྐྱེད་བ་ཡང་། སྐྱེད་བ་སྐྱེད་ཀྱི་དོན་དུ་མེད་པའི་སྐྱེད་རོ། །དེའི་སྐྱེད་ཤེས་
བ་དེ་གཉིས་ལ་འབྲུལ་མ་འབྲུལ་ཡང་དབྱེད་མེད་དོ།།

འོ་ན་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལ་འབྲུལ་གྱི་གཞོན་པ་ཡོད་པས་ཡུལ་
ལོག་བར་སྐྱེད་བ་དང་། ཡིད་ཀྱི་ཤེས་བ་ལ་གཉིད་ལ་སོགས་པའི་གཞོན་པ་
ཡོད་པས། མི་ལམ་དུ་མིར་སྐྱེད་བ་སོགས་ལ་མི་ལ་སོགས་པར་འཇིན་བ་
དང་། སང་དུས་སུ་སྐྱེད་མའི་ཏྲ་སྐྱེད་གི་སྐྱེད་བ་ལ་ཏྲ་སྐྱེད་དང་སྐྱིག་རྒྱ་ཚུར་
སྐྱེད་བ་ལ་ཚུར་འཇིན་བ་རྣམས་སྐྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་པར། འཇིག་རྟེན་པའི་སློ་
རང་དགའ་བས་ཀྱང་རྟོགས་མོད་ཀྱང་། ཡིད་ལ་གྲུབ་མཐའ་ངན་པའི་གཞོན་པ་
ཡོད་པས་ལོགས་པར་བཟུང་བའི་དོན་རྣམས། འཇིག་རྟེན་པའི་སློ་རང་དགའ་
བས་སྐྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་མི་རྟོགས་པས། འཇིག་རྟེན་ཉིད་ལས་ལོག་པར་ངེ་སྐྱེད་
བཞག་ཅེ་ན།

འདིར་གཞོན་པ་ཡོད་མེད་དཔྱེད་པའི་གཞོན་པ་ནི། ལྷན་སྐྱེས་ཀྱིས་
སྐྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཇིན་པའི་གཞོན་པ་ལ་མི་བྱེད་པས། གྲུབ་མཐའ་ངན་པས་
བཏགས་པ་ནི་གྲུབ་མཐའ་སློ་བསྐྱེད་པ་ཁོ་ནས་ལོག་པར་བཏགས་པའི་གཙོ་
བོ་སོགས་ཡིན་ལ། དེ་དག་སྐྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཇིག་རྟེན་པའི་སློ་རང་དགའ་
བས་མི་རྟོགས་ཀྱང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་མངོན་དུ་མ་སྐྱོགས་པའི་ཐ་སྐྱེད་པའི་
ཚད་མས་ལོག་པར་རྟོགས་ན། འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པས་ལོག་པར་རྟོགས་
པ་ཡིན་ལོ།།

བདག་འཇིན་ལྷན་སྐྱེས་གཉིས་ཀྱིས་བཟུང་བའི་དོན་ལྟ་བུ་ནི། གཞོན་

བ་མེད་པའི་དབང་པོས་བཟུང་བ་ཞེས་བ་ཡིན་ལ། འཇིག་རྟེན་པའི་བསམ་བ་
རང་དགའ་བ་ལ་བསྟོས་ནས་ཡང་དག་པའམ་བདེན་བ་ཡིན་མོད་ཀྱང་ཐ་སྙད་
དུ་ཡང་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་ཡང་དག་པའི་ཀུན་རྫོབ་མི་འདོད་པས་ཡང་ལོག་
གཉིས་སུ་མི་བྱེད་ཀྱང་། མ་རིག་པས་བསྐྱད་པའི་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་རྣམས་
ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཅིའི་སྲིར་མི་འཇོག་ཅེ་ན།

ཀུན་རྫོབ་ནི་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་འཇོག་དགོས་པའི་སྲིར་ལོག་པའི་
ཀུན་རྫོབ་འཇོག་ན་ཡང་དེ་ལ་བསྟོས་ནས་འཇོག་དགོས་ན། མ་རིག་པའི་
བག་ཆགས་ཀྱིས་བསྐྱད་པ་ནི་འཇུག་པར་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་མི་འགྲུབ་
པའི་སྲིར་དོ། །

བཞི་པ།

ཞེན་ཡུལ་ལ་འཇུག་པའི་ཞེན་ཡུལ་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མེད་པར་བསྟན་པ་ནི།

"ད་ནི་བཤད་ཟེན་པའི་"ཡིད་ཀྱི་གཞོན་པས་ཞེན་ཡུལ་ལ་འཇུག་བ་
སྲིར་བསྟན་པའི་"དོན་དེ་ཉིད།" མཚན་གཞི་བྱེ་བྲག་ལ་"དཔེར་བརྗོད་པའི་
ཚུལ་ཀྱིས་བསྟན་པའི་སྲིར་བཤད་པ།"

ཅུ་བ། མི་ཤེས་གཉིད་ཀྱིས་རབ་བསྐྱོད་མུ་སྟེགས་ཅན།
རྣམས་ཀྱིས་བདག་ཉིད་ཇི་བཞིན་བརྟགས་པ་དང་།

འདིས་ནི་ལུགས་འདིས་སློབ་འབྲུལ་པ་ཞིག་གི་དོར་ཡོད་པ་ལ། ཀུན་རྫོབ་
དུ་ཡོད་པར་འཇོག་ཟེར་བ་ལེགས་པར་བཀག་གོ།།

ཅ་བ། ལྷ་མ་སློབ་ལྷ་སོགས་ལ་བརྟགས་པ་གང་།།

དེ་དག་འཇོག་ཉེན་ལས་ཀྱང་ཡོད་མིན་ཉིད།།

དེ་བཞིན་དུ་ལྷ་མ་དང་སློབ་ལྷ་དང་གཟུགས་བརྟན་ལ་སོགས་པ་ལ་
ཉ་སྐང་དང་། ལྷ་དང་བྱད་བཞིན་སོགས་སུ་བརྟགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་
ཀྱང་། འཇོག་ཉེན་ཀུན་རྫོབ་ལས་ཀྱང་ཡོད་པ་མིན་པ་ཉིད་དོ།།

དེ་ལྟར་ན་ཐ་སྐད་དུ་ཡོད་པ་ལ་ནི་ཚད་མས་གྲུབ་པ་ཞིག་དགོས་སོ། དེ་
འབྲ་བའི་ཞེན་ཡུལ་རྣམས་ཐ་སྐད་དུ་ཡང་མེད་ཀྱང་སྐང་ཡུལ་ལ་ནི་དེ་ལྟར་
མི་བཞེད་དོ། །ད་ལྷ་གཟུགས་སྐྱ་སོགས་ལྷ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་
པར་དབང་ཤེས་ལ་སྐང་བ་ནི། མ་རིག་པས་བསྐྱད་པ་ཡིན་པས་ཤེས་པ་དེ་
དང་། གཟུགས་བརྟན་དང་བྲག་ཆ་སོགས་སྐང་བའི་དབང་ཤེས་རྣམས་ལ། ལྷ་
རགས་ཅ་མ་མི་གཏོགས་པ་སྐང་ཡུལ་ལ་འབྲུལ་མ་འབྲུལ་ལ་བྱུང་བར་མེད་
ཅིང་། སློབ་སོགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དང་། གཟུགས་བརྟན་
བྱད་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་མི་སྲིད་ཀྱང་། བྱད་བཞིན་དུ་མེད་པའི་གཟུགས་བརྟན་
ཡོད་པ་བཞིན་དུ། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མིན་ཀྱང་སློབ་སོགས་ཡོད་
དགོས་ལ། དེ་ཡང་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དུ་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་གཟུགས་བརྟན་ཡང་

“ཇི་ལྟར་མིག་ནི་རབ་རིབ་ཅན་གྱི་ཤེས་པས་སྐྱེ་ཤད་ལ་སོགས་པ་
དམིགས་པས། རབ་རིབ་གྱིས་མ་བསྐྱད་པའི་ཤེས་པ་ལ་སྐྱེ་ཤད་སོགས་མི་
སྐྱང་བ་ལ་གཞོན་པ་མིན་པ་ཇི་ལྟར་བ་དེ་བཞིན་དུ། ཇི་མ་སྟེ་བྲག་པ་མེད་པའི་
ཡེ་ཤེས་སྐྱངས་པ་སྟེ་དེ་དང་བྲལ་བའི་སོ་སྐྱེའི་སྟོ་མ་རིག་པས་བསྐྱད་པས།
མ་རིག་པ་མ་བསྐྱད་པའི་ཇི་མ་སྟེ་བྲག་པ་མེད་པའི་སྟོ་ལ་གཞོན་པ་ཡོད་པ་མ་
ཡིན་པས།”

དོན་དམ་པར་གཞན་སྐྱེ་བཀག་པ་ལ་འདྲི་ག་རྟེན་པའི་དོར་གཞན་སྐྱེ་
བྱུང་ཏུ་ཚུགས་ཀྱང་མི་གཞོན་དོ། །“དེའི་སྤྱིར་པ་དོལ་པོ་ནི་དམ་པ་མཁས་པ་
དག་གིས་བཞད་གང་དུ་བྱ་བར་འོས་སོ།།”

གསུམ་པ།

བདེན་གཉིས་སོ་སོའི་དོ་བོ་བཤུག་པ་ལ་གཉིས།

ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་བཤུག་པ་དང་། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་བཤུག་
པའོ།།

དང་པོ།

ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་བཤུག་པ་ལ་གསུམ།

ཀུན་རྫོབ་པ་གང་གི་དོར་བདེན་ལ་གང་གི་དོར་མི་བདེན་པ་དང་། ཀུན་
རྫོབ་ཅམ་དེ་གང་བྲག་གསུམ་ལ་སྐྱང་བ་དང་མི་སྐྱང་བའི་ཚུལ་དང་། སོ་སྐྱེ་

དང་འཕགས་པ་ལ་སྟོས་ཏེ་དོན་དམ་པ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འགྱུར་ཚུལ་ལོ།།
དང་པོ།

ཀུན་རྫོབ་པ་གང་གི་དོར་བདེན་ལ་བདེན་པ་གང་གི་དོར་མི་བདེན་པ་ལ་གཉིས།

དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། ཉོན་མོངས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་
བཤད་པའོ།།
དང་པོ།

དངོས་ཀྱི་དོན།

ཅུ་བ། གཉི་ཟུག་རང་བཞིན་སྐྱེ་བ་ཕྱིར་ཀུན་རྫོབ་སྟེ།།
དེས་གང་བཅོས་མ་བདེན་པར་སྦྱང་དེ་ནི།།
ཀུན་རྫོབ་བདེན་ཞེས་ཐུབ་པ་དེས་གསུངས་ཏེ།།
བཅོས་མར་གྱུར་པའི་དངོས་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འོ།།

འདིས་སེམས་ཅན་རྣམས་དངོས་པོ་ཇི་སྟར་གནས་པའི་རང་བཞིན་ལྟ་
བཤད་པ་སྟེ་མོངས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ན་གཉི་ཟུག་སྟེ། མ་རིག་པ་དངོས་
པོའི་དོ་བོ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ལ། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་
སྟོ་འདོགས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལུགས་ཀྱི་“རང་བཞིན་མཐོང་བ་ལ་སྐྱེ་བ་པའི་

བདག་ཉིད་ཅན་ནི་ཀུན་རྫོབ་པོ།།”

འདི་ནི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཞེས་པའི་བདེན་པ། ཀུན་རྫོབ་པ་གང་གི་དོར་
འཇོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ངོས་འཇིག་པ་ཡིན་གྱི། ཀུན་རྫོབ་པ་སྐྱེ་ངོས་འཇིག་པ་
མིན་ནོ། ངོས་འཇིག་དེ་ཡང་ཡང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས། “དངོས་རྣམས་
སྐྱེ་བ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ། དམ་པའི་དོན་དུ་རང་བཞིན་མེད། རང་བཞིན་མེད་ལ་
འཇུག་པ་གང་། དེ་ནི་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་འདོད།” ཅེས་དོན་དམ་པར་རང་
བཞིན་མེད་པ་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་པར་འཇུག་པའི་སྐྱོ་ཀུན་རྫོབ་པ་ཡིན་པར་
གསུངས་པའི་དོན་ནོ། ཀུན་རྫོབ་དེ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྐྱད་དོད་སྐྱབ་བྱེད་ལ་
ཡང་འཇུག་པས་སྐྱབ་བྱེད་དོ།།

ཙུ་བ། དེས་གང་.....།།

དེས་གང་ལ་སྐྱབ་ན་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་འདོད་ཅེས་པས་ཡང་དག་པའི་
དོན་ལ་སྐྱབ་པས་ཀུན་རྫོབ་བམ་སྐྱབ་བྱེད་དུ་འདོད་ཅེས་པ་སྟེ། ཡང་ལོག་
གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སྟོན་པ་མིན་ནོ།།

རྐང་པ་དང་པོས་བསྟན་པའི་ཀུན་རྫོབ་དང་། རྐང་པ་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་
བསྟན་པའི་ཀུན་རྫོབ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་མི་བྱ་སྟེ། དང་པོ་ནི། རང་གིས་དངོས་
པོ་རྣམས་སྐྱེ་བ་སོགས་སུ་གང་དུ་ཁས་ལེན་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་ལ། ཕྱི་མ་ནི་
དངོས་པོ་རྣམས་གང་གི་དོར་བདེན་པའི་བདེན་འཇིག་གྱི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པའི་
ཕྱི་པ།

ཙུ་བ།བཙོས་མ་བདེན་པར་སྐྱང་དེ་ནི།།

ཀུན་རྫོབ་བདེན་ཞེས་བྱ་བ་པ་དེས་གསུངས་ཏེ།

ཀུན་རྫོབ་བདེན་འཛིན་དེའི་མ་གྲུས་སྡོན་པོ་ལ་སོགས་པ་གང་ཞིག་རང་
བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་བཞིན་དུ་དེར་སྤང་བར་བཅོས་པའི་བཅོས་མ་
སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་བདེན་པར་སྤང་བ་དེ་ནི། སྤར་བ་ཤད་པའི་འཛིན་ཉེན་
གྱི་སྤྱིན་ཅི་ལོག་གི་ཀུན་རྫོབ་པ་དེའི་དོར་བདེན་པས་འཛིན་ཉེན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་
གྱི་བདེན་པ་ཞེས་བྱ་བ་པ་དེས་གསུངས་ཏེ། གསུངས་ཚུལ་ནི་སྤར་གྱི་མདོ་
དེར་གསུངས་པའོ།།

ཅུ་བ། བཅོས་མར་གྱུར་པའི་དངོས་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འོ།།

གང་ཟེག་གསུམ་པོ་གང་གི་དོར་མི་བདེན་པའི་ཉོག་པས་བཅོས་པས་
བཅོས་མར་གྱུར་པའི་དངོས་པོ་ནི་དེའི་ཀུན་རྫོབ་པའི་དོར་མི་བདེན་པས་
ཀུན་རྫོབ་ཅུ་མ་ཞེས་བྱའོ།།

“ཉེན་འབྱུང་ག་ཟུགས་བརྟན་དང་བྲག་ཆ་སོགས་ཅུང་ཟད་ཅིག་ནི་
བརྟན་ཡང་མ་རིག་པ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ལ་སྤང་ལ། སྡོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་
ག་ཟུགས་དང་སེམས་དང་ཚོར་བ་སོགས་ཅུང་ཟད་ཅིག་ནི་བདེན་པར་སྤང་
ཏེ།” ཚོས་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་ལུགས་ཀྱི་“རང་བཞིན་ནི་མ་རིག་པ་དང་ལྡན་པ་
རྣམས་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་སྤང་དོ། །དེའི་སྤྱིར་རང་བཞིན་དེ་དང་གང་

ཞིག་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་བརྟུན་པ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་མ་ཡིན་ནོ།།”

ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་བཤད་ན་”ཅུང་ཟད་ཅིག་”ཅེས་པ་ནི། བཤག་
ཚོའི་འགྲུར་ལས་”འགའ་ཞིག་ཏུ་”བསྐྱར་པ་སྟར་བདེའོ། གཟུགས་བརྟན་
སོགས་བརྟུན་ཡང་སྤང་བ་ནི་བརྟུན་པར་སྤང་བ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་བྱད་བཞིན་དུ་
སྤང་བ་དང་དེས་སྟོང་བ་གཉིས་ཚོགས་པའི་བརྟུན་པ་ཡིན་པས། དེའི་བདེན་
སྟོང་ནི་བྱད་བཞིན་དུ་བདེན་པས་སྟོང་བ་ཡིན་གྱི། གཟུགས་བརྟན་རང་གི་
མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་བདེན་སྟོང་གི་དོན་མེད་དོ། དེའི་སྤྱིར་གཟུགས་
བརྟན་བྱད་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་གྲུབ་ཀྱང་། གཟུགས་བརྟན་རང་གི་མཚན་
ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཇིག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་དོར་བདེན་པ་ཡིན་ཉམ་ལ་འགལ་
བ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་པས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ཡིན་ནོ།།

དེས་ན་གཟུགས་བརྟན་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་མིན་པར་གསུངས་པ་ནི།
བརྟུན་ལ་བྱད་བའི་འཇིག་ཉེན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་དོར་བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་
བརྟན་སྟ་བུ་དེ། བྱད་བཞིན་ཡིན་པ་དེ་བརྟུན་པས་དེ་ལ་སྟོས་པའི་ཀུན་རྫོབ་
ཀྱི་བདེན་པ་མིན་པ་ལ་དགོངས་གྱི། “མཐོང་བ་བརྟུན་པ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་
པར་གསུངས།” ཞེས་པས་བཤད་པའི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་མི་འཇོག་པ་ག་
ལ་ཡིན།

དེ་སྟེ་མ་ཡིན་པར་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བདེན་པར་མེད་ན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་
ཡིན་པར་འགལ་ན། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མེད་པར་
གསུངས་པ་དང་། བདེན་གྲུབ་འགགས་པ་དང་བདེན་མེད་སྐྱབ་པ་ཐམས་ཅད་

ཐ་སྐྱོད་དུ་བྱེད་པའི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་དང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ།།

དེའི་སྤྱིར་གཟུགས་བརྟན་སོགས་འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པ་རང་དགའ་
བས་ཀྱང་འཁྲུལ་བར་ཤེས་པའི་ཡུལ་རྣམས་ཀྱི་རྫོབ་བདེན་པ་མིན་གྱི་ཀྱན་
རྫོབ་ཅམ་སོ། ཞེས་བེད་བའི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་གྲངས་ངེས་དང་། འཇིག་རྟེན་
པ་ལ་སྟོས་པའི་བདེན་བརྟན་དང་། དབྱུ་མ་པས་འཇིག་པའི་བདེན་བརྟན་ལ་
གོ་བ་མ་ཆགས་པའི་གཏམ་དུ་སྒྲུང་རོ།།

“རང་བཞིན་ནི་མ་རིག་པ་དང་ལྡན་པ་ལ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་སྒྲུང་
རོ།།” ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་། མ་རིག་པ་མ་སྒྲུངས་པའི་འཕགས་པས་དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་བཞེད་པས་ན། མ་རིག་པས་བསྐྱེད་པའི་ཤེས་
པ་ལ་དགོངས་ལ། འཕགས་པ་སྟོབ་པའི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དང་སོ་སྐྱེའི་དེ་
ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བུ་རྣམས། མ་རིག་པ་དང་དེའི་བག་ཆགས་ཀྱི་བསྐྱེད་པ་ཡིན་
པས་མངོན་སུམ་དུ་མི་སྒྲུང་ཡང་། སྤྱིར་དོན་དམ་བདེན་པར་སྒྲུང་བར་འདོད་
དགོས་སོ།།

“དེ་ལྟར་ན་རེ་ཞིག་སྤིད་པའི་ཡན་ལག་གིས་བསྐྱུས་པས་ཉོན་མོངས་
ཅན་གྱི་མ་རིག་པའི་དབང་གིས། ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་རྣམ་པར་གཞག་གོ།”
ཞེས་གསུང་པས་ནི། ཚོས་རྣམས་བདེན་པར་འཇིག་པའི་མ་རིག་པ་གང་ཟག་
དང་ཚོས་ཀྱི་བདག་འཇིག་དུ་གྲགས་པ་ནི། ཡན་ལག་བརྟུ་གཉིས་ཀྱི་མ་རིག་
པ་བཞེད་པས་ཤེས་སྐྱེབ་ཏུ་མི་བཞེད་དོ།།

མ་རིག་པ་བདེན་འཇིག་དེའི་དབང་གིས་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་འཇིག་

ཅེས་པ་ནི། བདེན་པ་ཀུན་རྫོབ་པ་གང་གི་དོར་འཛོག་པའི་འཛོག་ཚུལ་སྟོན་པ་
ཡིན་གྱི། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་བྱམ་སྐྱམ་སོགས་བདེན་འཛིན་དེས་
འཛོག་ཅེས་པ་མིན་ཏེ། བདེན་འཛིན་དེས་བཞག་པ་ནི་རང་གིས་ཐ་སྙད་དུ་
ཡང་མི་སྲིད་པར་བཞེད་པའི་སྲིད་རོ།།

དེས་ན་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ཞེས་པའི་བྱར་གྱི་བདེན་པ་གང་གི་དོར་
འཛོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་དང་། བྱམ་སོགས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པར་འཛོག་པའི་
ཀུན་རྫོབ་རྣམས་མིང་མཚུངས་པས། དོན་ཡང་གཅིག་ཏུ་འབྱུང་བ་མང་དུ་
བྱུང་སྐྱང་བས་ལེགས་པར་བྱེད་པར་བྱའོ།།

འོ་ན་བྱམ་སོགས་འདི་རྣམས་སངས་མ་རྒྱས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་དོར་བདེན་པ་ཡིན་ནམ། གང་ཟག་འགའ་ཞིག་གི་ཀུན་རྫོབ་
ཀྱི་དོར་མི་བདེན་པ་ཡང་ཡོད་ཅེ་ན།

ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པར་འཛོག་པའི་གཟུགས་སྐྱ་སོགས་"དེ་ཡང་། ཉན་
རང་དང་བྱང་སེམས་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་སྤངས་པ་དང་། འདུ་བྱེད་
གཟུགས་བརྟན་སོགས་དང་འདྲ་བར་གཟེགས་པ་རྣམས་ལ་ནི། བཅོས་མའི་
རང་བཞིན་ཡིན་གྱི་བདེན་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བདེན་པར་མངོན་པར་རྫོམ་པ་
མེད་པའི་སྲིད་རོ།།"

ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་བཤད་ན། གང་གི་དོར་མི་བདེན་པའི་གང་
ཟག་ནི་གསུམ་སྟེ། ཉན་རང་དང་བྱང་སེམས་སོ། །དེ་ཡང་ཉན་རང་དང་བྱང་
སེམས་གང་ཡིན་ལ་མི་བྱེད་པས་ཁྱད་པར་སྟོས་པ་ནི། འདུས་བྱས་ཐམས་

ཅད་གཟུགས་བརྟན་བཞེན་དུ་རང་བཞེན་གྱིས་སྤོང་ཡང་དེར་སྤང་བར་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ནི་བྱད་པར་གཅིག་གོ། །དེ་ཙམ་ནི་བྱད་སེམས་ས་
བདུན་པ་བ་མན་ཆད་དང་། ཉན་རང་འཕགས་པ་སློབ་པ་རྣམས་ལ་འང་ཡོད་
པས་དེ་གཅད་པའི་སྤྱིར་དུ། གང་ཟག་གསུམ་པ་ལ་མ་རིག་པ་ཞེས་གསུངས་
པས་དག་པ་སའི་བྱད་སེམས་དང་། ཉན་རང་དག་བཅོམ་པ་གཉིས་ལ་བྱ་སྟེ་
དེ་གསུམ་གྱི་ངོར་མི་བདེན་པའོ།།

གང་ཞེག་མི་བདེན་པ་ནི་དེ་ཡང་ཞེས་པ་སྤྱི་ནང་གི་ཚོས་རྣམས་སོ།། མི་
བདེན་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་བདེན་པར་སློམ་པ་སྟེ་བདེན་ཞེན་མེད་པའི་སྤྱིར་ཏེ།
བདེན་འཛིན་གྱི་མ་རིག་པ་བྱད་པའི་སྤྱིར་རོ།། དེས་ན་སྤྱི་ནང་གི་ཚོས་རྣམས་
གང་ཟག་གསུམ་པོ་དེའི་ཀུན་རྫོབ་གྱི་ངོར་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པ་སྐྱབ་པ་ཡིན་
ནོ།།

དེ་ལྟར་འགྲེལ་པས་དེ་རྣམས་གྱི་ངོར་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་མིན་པར་ཡེ་
མ་བསྐྱབས་པར་བདེན་པ་མིན་ཞེས་བསྐྱབས་པ་ལ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་མིན་
པར་བསྐྱབས་པར་འཛིན་པ་ནི། ཉ་ཅང་ཡང་སློབ་འཇུག་པ་ཅིངས་པས་སློབ་
དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་རང་གི་སློབ་འཇུག་པས་འཆད་པའི་ལུགས་
ངན་པའོ།།

དེ་ལྟར་སྐྱབ་པ་ཡང་གང་ཟག་དེ་གསུམ་ལ་མིན་གྱི། དེ་གསུམ་གྱི་ངོར་
བདེན་པ་མིན་པ་གང་ཟག་གཞན་བདག་ཅག་རྣམས་ལྟ་བུ་ལ་སྐྱབ་པ་ཡིན་ནོ།།
གང་ཟག་དེ་གསུམ་མིན་པའི་འོག་མ་རྣམས་ལ་ནི་ལྟན་སྤྱིས་གྱི་བདེན་འཛིན་

ཡོད་པས། དེ་རྣམས་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངོར་གང་ཡང་
བདེན་པར་མ་གྲུབ་པར་སྐྱབ་མི་རུས་སོ།།

སྐྱར་བཤད་པ་དེ་ལྟ་མིན་པར་དེ་དག་གི་ངོར་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་
མིན་པ་བསྐྱབ་ན་ནི། ཤིན་ཏུ་མ་འབྲེལ་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་འགྱུར་ཏེ། ལྷོ་དེའི་
ངོར་གཞི་དེ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་འགྲུབ་པ་ལ་གཞི་དེ་བརྟུན་པར་འགྲུབ་
དགོས་པས་དེ་ལ་བདེན་ཞེན་མེད་པ་རྒྱ་མཚན་དུ་འགོད་པ་ནི་བཞད་གང་ཀྱི་
གནས་སོ།།

ལྷོ་དེའི་ངོར་གཞི་དེ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་འགྲུབ་པ་ལ་གཞི་དེ་བརྟུན་
པར་འགྲུབ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། བུམ་སོགས་ལ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་
ཞེས་པའི་ཚིག་ཟུར་གྱི་བདེན་པ་འཛོགས་པ་ན་ལྷོ་དང་དོན་གཉིས་ལས། དོན་
ལ་བདེན་པར་མི་འཛོགས་པར། བདེན་འཛིན་ཀུན་རྫོབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་བདེན་
པར་གཞག་དགོས་པར་མཐོང་བ་ན། བྱེད་པར་དེ་མ་སྐྱར་ན་བདེན་པར་མི་
འགྲུབ་ཅིང་བརྟུན་པ་ཡིན་པར་མཐོང་དགོས་པའི་གནད་ཀྱིས་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ།

ཉོན་མོངས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་བཤད་པ་ནི།

ལུགས་འདི་ལ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ངོས་འཛིན་མངོན་པ་གོང་འོག་ནས་
བཤད་པ་དང་མི་མ་ཐུན་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ཤེས་པ་གལ་
ཆེ་བར་སྐྱང་བས་དེ་བཤད་ན། དངོས་པོ་བདེན་འཛིན་ལ་གང་ཟག་དང་ཆོས་

ལ་བདེན་འཇིག་གཉིས་ཡོད་ལ། དེ་ཉིད་བདག་འཇིག་གཉིས་སྤྱུང་བ་ཞེད་པ་
ནི་སྣང་བ་འད་ཟེན་ཏོ།།

“བདེན་འཇིག་”དེ་འཇུག་འགྲེལ་དང་། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་གཉིས་
ཀར་“ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པར་བའད་ལ།” མ་རིག་པ་དེ་ཉོན་རང་
དགྲ་བཅོམ་གྱིས་སྤངས་པ་དང་། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པར་མི་སྐྱེ་བའི་ཚོས་
ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་གྱིས་སྤངས་པར་བའད་དོ།།

དེའི་སྤྱིར་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་ནི། བདག་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་རིག་པའི་མི་མ་སྤུན་སྤྱོད་པ་དང་། དེ་ཡང་རིག་པ་དེ་མེད་པ་ཅམ་དང་། དེ་
ལས་གཞན་པ་ཅམ་ལ་མི་བྱེད་གྱི། འགལ་ལྷ་མི་མ་སྤུན་སྤྱོད་པ་གང་ཟག་དང་
ཚོས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྐྱོ་འདོགས་པའོ།།

དེ་སྣང་བྱས་ན་ཚོས་གྱི་བདག་ཏུ་སྐྱོ་འདོགས་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་
རིག་པར་འཇོག་པ་དང་། ང་དང་ང་ཡི་བ་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པར་
འཇིག་པ་གཉིས་འཇིག་སྣང་འཇོག་པ་རྣམས་མངོན་པ་བ་དང་མི་མ་སྤུན་ནོ།།

མངོན་པ་བའི་ལུགས་གྱིས་ནི་མངོད་འགྲེལ་གྱི་གནས་དགུ་པ་ལས་
བའད་པ་སྣང་། གང་ཟག་རང་རྒྱ་སྤུབ་པའི་རྗེས་སུ་ཡོད་པར་འཇིག་པ་འཇིག་
སྣང་ར་འཇིག་དང་། བདག་གི་བ་རྣམས་གང་ཟག་རྗེས་ཡོད་དེའི་དབང་
བསྐྱུར་བྱར་འཇིག་པ་ནི། འཇིག་སྣང་བདག་གིར་འཇིག་པར་འཇོག་པ་ཡིན་ཏེ་
ཚོས་མི་མ་སྤུན་ནོ།།

གང་ཟག་རང་རྒྱ་སྤུབ་པའི་རྗེས་ཡོད་ཏུ་འཇིག་པ་ནི་གྲུབ་མཐས་སློ་མ་

བསྐྱུར་བ་ལ་ཡང་ཡོད་མོད་ཀྱང་། གང་ཟག་ཕྱང་པོ་དང་མཚན་ཉིད་མི་མ་ཐུན་
པའི་གཞན་དུ་ཡོད་པར་འཇིན་པ་ནི་གྲུབ་མཐས་སློམ་བསྐྱུར་བ་ལ་མེད་དོ། །
དེ་ལྟར་ན་མཐར་འཇིན་པར་ལྟ་བ་ཡང་གཉིས་སོ།།

གལ་ཏེ་གང་ཟག་དང་ཚོས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཡོད་པར་
འདོད་པའི་སློབ་པ་ལ། དེ་ལྟར་འཇིན་པ་དེ་རྣམས་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་
པ་དང་། བདག་འཇིན་གཉིས་སུ་ངེ་ལྟར་སྐྱབ་ཅེ་ན།

གང་ཟག་དང་ཚོས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ནི། དེ་འགོག་པའི་རིགས་
པ་རྣམས་ཀྱིས་ཁེགས་པར་འགྱུར་ཞིང་། དེའི་ཆེ་དེ་ལྟར་འཇིན་པ་དེ་ཞེན་
ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་བའི་བདེན་འཇིན་དུ་འགྱུར་ལ། དེ་གྲུབ་ན་གང་ཟག་དང་ཚོས་
གཉིས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འཇིན་པ་བདག་འཇིན་གཉིས་སུ་འགྱུར་བོ། །དེ་རྣམས་
གྲུབ་ན་བདེན་འཇིན་དེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་རིག་པའི་འགལ་བ་མི་མ་ཐུན་
སློབ་པ་སུ་འགྱུར་བས། མ་རིག་པར་འགྱུར་ཅིང་། དེ་མ་ཟད་བར་དུ་འཇིག་ལྟ་
ཡང་མི་འཇོད་པར་སྐྱབ་རུས་པས། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པར་འགྱུར་
པས་ཉོན་མོང་གི་རྣམ་གཞག་ཐུན་མོངས་མ་ཡིན་པ་འཇོག་ཤེས་པ་ཤིན་ཏུ་
གལ་ཆེ་ལོ།།

འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ཉོན་མོངས་གཞན་རྣམས་ཀྱང་བདེན་འཇིན་
གྱི་གཏི་མུག་ལས་འཇུག་ཚུ་ལ་ནི། བཞི་བརྒྱ་བ་ལས། "ལུས་ལ་ལུས་དབང་
ངེ་བཞིན་དུ། །གཏི་མུག་ཀུན་ལ་གནས་འགྱུར་ཏེ། །" ཞེས་པའི་འགྲེལ་བ་
ལས། "གཏི་མུག་ནི་དེ་རྣམས་ངེ་ལྟར་བདེན་པར་ཉོན་པ་ལས་སློངས་པ་

ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་ལ། དངོས་པོ་བདེན་པའི་རང་གི་ངོ་བོར་སྣུག་པར་སྐྱོ་འདོགས་པར་
རབ་ཏུ་འཇུག་གོ། །འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་དག་གྲང་གཉི་ཟུག་གིས་ཀུན་
ཏུ་བརྟགས་པའི་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་ཁོ་ན་ལ། སྣུག་པ་དང་མི་སྣུག་པ་ལ་
སོགས་པའི་བྱང་པར་སྐྱོ་འདོགས་པར་འཇུག་པ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་ལ། མཉི་ཟུག་
ལས་ཐ་མི་དད་པར་འཇུག་པར་འགྱུར་ཞིང་། གཉི་ཟུག་ལ་བརྟེན་པར་ཡང་
འགྱུར་ཏེ། གཉི་ཟུག་གཙོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་ལ་རོ།།”

ཞེས་གསུངས་པ་སྟར་བ་འདྲ་ན། འཇུག་གོ་ཞེས་པ་ཡན་གྱིས་གཉི་
ཟུག་བདེན་འཇིན་དུ་སྟོན་ནོ། །ཆགས་སོགས་རྣམས་གཉི་ཟུག་ལས་ཐ་
མི་དད་པར་འཇུག་པ་ནི། གཉི་ཟུག་དང་མཚུངས་སྣུན་དུ་འཇུག་གི་དེ་དང་
བྲལ་བར་མི་འཇུག་པའོ། །དེའི་རྒྱ་མཚན་ཆགས་སོགས་ནས་འཇུག་པ་ཉིད་
ཀྱི་སྤྱི་ལ་ཞེས་པ་ཡིན་ནོ། དེ་ལ་ཡུལ་ལ་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་གི་བྱང་པར་སྐྱོ་
འདོགས་པ་ནི་ཆགས་སྣང་གཉིས་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་ཡིན་པས།
ཆགས་སྣང་གཉིས་ཀྱི་འཇིན་སྟངས་སྟོན་པ་མིན་ནོ།།

དེས་ན་གཉི་ཟུག་གིས་ཀུན་བརྟགས་པ་ཁོ་ན་ལ་ཞེས་སོགས་ནི། རང་
བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཁོ་ནའི་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་སྐྱོ་བརྟགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
ཆགས་སྣང་གཉིས་འཇུག་པའི་སྤྱི་ལ་ཞེས་པའོ། །གཉི་ཟུག་གིས་བརྟགས་
པའི་བདེན་གྲུབ་ཁོ་ན་ཆགས་སོགས་ཀྱི་དམིགས་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་
དམིགས་པར་སྟོན་པ་མིན་ཏེ། བདག་འཇིན་སྣུན་སྐྱེས་གཉིས་ཀའི་དམིགས་
རྣམ་གཉིས་ཀྱི་དམིགས་པ་གཞི་གྲུབ་པ་ཡིན་ལ། ཆགས་སོགས་གྲང་གཉི་

ལྷག་དང་མཚུངས་ལྡན་ཡིན་པས་དམིགས་པ་མཚུངས་པའི་སྲིར་རོ།།

ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་དེ་གཉིས་ཀྱིས་དངས་པའི་ཡུལ་ལ་འདོད་པའི་རྣམ་
པ་ཅན་དང་། མི་འདོད་པ་རྒྱབ་ཀྱིས་སྲོགས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ནི། ཆགས་པ་
དང་སྤང་བར་འགྱུར་བས། གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྗེས་ཡིད་དུ་འཇིན་
པས་དངས་པའི་འདོད་མི་འདོད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་ཅམ་ཞིག་འདོད་ཆགས་དང་
ཞེ་སྤང་དུ་འཇོག་པ་མིན་པའི་སྲིར། ཆགས་སྤང་གཉིས་ཀྱང་འཇོག་ཚུལ་མི་
འདྲའོ།།

གཉི་ལྷག་ལ་བརྟེན་པར་ཡང་འགྱུར་ཏེ་ཞེས་པ་ནི། རང་གི་མཚན་ཉིད་
ཀྱིས་རྒྱབ་པར་འཇིན་པའི་གཉི་ལྷག་སྲོན་དུ་སོང་བས་ཆགས་སོགས་འདྲེན་
པའི་དོན་ནོ།།

ལུས་ལ་ལུས་དབང་ཞེས་པའི་དཔེ་ནི། དབང་པོ་གཞན་བཞི་ལ་ལུས་
དབང་བྱུང་དུ་བཞག་པའི་རྟེན་མེད་པ་བཞིན་དུ། ཉོན་མོངས་གཞན་ཐམས་
ཅད་ཀྱང་གཉི་ལྷག་ལ་བརྟེན་ནས་འཇུག་ཅིང་། དེ་དང་མི་འབྲལ་བར་འཇུག་
པའི་དོན་ནོ།།

དེས་ན་གཉི་ལྷག་བཅོམ་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་འཇོམས་
པར་འགྱུར་བས། དེའི་གཉེན་པོ་རྟེན་འབྱུང་རང་བཞིན་ཀྱིས་རྒྱབ་པས་སྟོང་
པའི་གཏམ་ཉིད་ལ་གྲུས་པར་བྱ་བ་གསུངས་སོ།།

དངོས་པོ་བདེན་འཇིན་འདི་ནི་འཁོར་བའི་རྩ་བའི་མ་རིག་པར་ཡང་སྟོང་
ཉིད་བདུན་ཅུ་བ་ལས་གསུངས་ཤིང་། རིགས་པ་དུག་ཅུ་བ་ལས་ཀྱང་། “གང་

ཡང་རུང་བའི་གནས་ཉིད་ན། ཉོན་མོངས་སྐྱལ་གདུག་གཡོ་ཅན་གྱིས། ཟིན་
བར་འགྱུར་རོ་གང་གི་སེམས། །གནས་མེད་དེ་དག་ཟིན་མི་འགྱུར།" ཞེས་
བདེན་འཇིན་གྱི་དམིགས་གཏང་གང་ཡང་རུང་བའི་གནས་ཤིག་ཉིད་ན། ཉོན་
མོངས་བའི་སྐྱལ་གྱིས་འཇིན་བར་གསུངས་ཤིང་། ཡང་དེ་ཉིད་ཀྱི་མཇུག་
ཐོགས་སུ། "གནས་དང་བཅས་བའི་སེམས་ལྡན་ལ། ཉོན་མོངས་དུག་ཆེན་
ཅིས་མི་འགྱུར་།" ཞེས་གསུངས་བས་འདི་ནི་འཕགས་བའི་བཞེད་བ་དམ་
པའོ།

རྐང་བ་སྤྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་མཚམས་སྦྱོར་དུ། གང་དག་གཟུགས་ལ་
སོགས་བ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དམིགས་ཀྱང་། ཉོན་མོངས་བ་རྣམས་སྦྱོར་
བར་འདོད་བ་དེ་དག་ལ་ནི། ཉོན་མོངས་བ་སྦྱོར་བ་མི་སྲིད་བ་ཉིད་དོ་ཞེས་
བསྟན་བའི་སྤྱིར་གསུངས་བ་"ཞེས་དང་། སྤྱི་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། དངོས་པོར་
དམིགས་བ་ཡིན་ན་ནི་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་བའི་ཉོན་མོངས་བ་རབ་
འབྱམས་ངེས་བར་བསྐྱོག་ཏུ་མེད་བ་རྣམས་འབྱུང་དོ། །ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། དེ་
ཞིག་གལ་ཉེ་དངོས་པོ་དེ་ཡིད་དང་མ་ཐུན་བ་ཡིན་ན་ནི། དེའི་ཆེ་དེ་ལ་རྗེས་
སུ་ཆགས་བ་བསྐྱོག་པར་དགའོ། །ཅི་སྟེ་མི་མ་ཐུན་ན་ནི་དེའི་ཆེ་དེ་ལ་ཁོང་
ཁོ་བ་དང་ཚིག་བ་བ་བ་བསྐྱོག་པར་དགའོ།" ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དུལ་དེ་
ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་གང་ཡང་མིན་བ་ཞིག་ནའང་མ་རིག་བ་སྦྱེ་བར་འགྲེལ་
བ་ལས་གསུངས་ཉེ། "དུལ་དེ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་བར་འཇིན་བ་
ཞིག་རྒྱུད་ལ་འཇུག་བཞིན་བ་ན། ཡང་ན་འདོད་ཆགས། ཡང་ན་ཞེ་སྤང་སྦྱེ་

དེ་གཉིས་མིན་ནའང་གཉི་ལྷན་གི་རིགས་འདྲ་འཇུག་པར་བཞེད་ལ།" ལྷོང་
འཇུག་ལས་ཀྱང་། "དམིགས་པ་དང་ནི་བཅས་པའི་སེམས། །འགའ་ཞིག་
ལ་ནི་གནས་པར་འགྱུར། །ལྷོང་པ་ཉིད་དང་བྲལ་བའི་སེམས། །འགགས་པ་
སྐར་ཡང་སྐྱེ་འགྱུར་ཏེ། །འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྣོམས་འཇུག་བཞིན།།" ཞེས་
གསུངས་ཏེ་སྤྲོགས་འདི་ལ་སློབ་དཔོན་འདི་གཉིས་དང་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་སྤྱོད་
གསུམ་འཕགས་པའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་དོ།།

འདིའི་གནད་ཀྱིས་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་གི་ལམ་ཙམ་གྱིས་སྤྱོད་
ལས་འདའ་བར་བཤད་པ་ནི་དགོངས་པ་ཅན་ཡིན་ལ། ལམ་དེའི་དབང་དུ་
བྱས་པའི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ངོས་འཛིན་རྣམས་ཀྱང་སྟག་མ་དང་བཅས་པ་ཡིན་
ནོ། །དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ང་རྒྱལ་སོགས་ཀྱང་ཤེས་པར་རུས་ལ། ལུན་མོང་
མ་ཡིན་པའི་མ་རིག་པ་དང་འཛིན་ལྟ་དང་མཐར་སྟ་ལ་ཡང་ཀུན་བརྟགས་དང་
སྟན་སྐྱེས་གཉིས་ཀ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ་ཚིག་མངས་སུ་དོགས་ནས་མ་བྲིས་སོ།།

དེ་བཞིན་དུ་ཚོས་རྣམས་བདེན་གྲུབ་དུ་འཛིན་པའི་རྣམ་ཉོག་ལ་སློམ་
སྤང་ཆེ་འབྲིང་དགྲུང་བྱས་ནས། གཉེན་པོ་སློམ་ལམ་དགྲུ་དང་སྐྱོར་བ་ཡང་།
གཟུང་འཛིན་རྣམས་ཐ་དད་དུ་འཛིན་པའི་རྣམ་ཉོག་ལ་སློམ་སྤང་ཆེ་འབྲིང་
དགྲུང་བྱས་ནས། སློམ་ལམ་དགྲུ་དང་སྤང་གཉེན་དུ་སྐྱོར་བར་བཤད་པ་
བཞིན་དུ། དེ་ཞིག་ལ་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྤྱོད་རགས་གཉིས་ཀ་རྫོགས་པར་
ཉོགས་མི་རུས་པའི་གདུལ་བྱ་འགའ་ཞིག་གི་ངོར་གསུངས་པའི་བྲང་བའི་
དོན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ།

ཀུན་རྫོབ་ཅམ་དེ་གང་ཟག་གསུམ་ལ་སྣང་བ་དང་མི་སྣང་བའི་ཚུལ་ནི།

དངོས་པོ་འདི་དག་གྲང་གྱིས་བ་རྣམས་ལ་ནི་རང་བཞིན་མེད་བཞིན་དུ་
དེར་སྣང་བས་སྦྱ་བར་བྱེད་ལ། དེ་དག་ལས་གཞན་སྣང་བ་འདད་པའི་གང་ཟག་
གསུམ་ནི།

ཅུ་བ། བཅོས་མར་གྱུར་པའི་དངོས་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འོ།།

བཅོས་མར་གྱུར་པའི་དངོས་པོའི་“ཉེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཉིད་
གྱིས་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཅམ་དུ་འགྱུར་”གྱི་བདེན་པར་མི་འགྱུར་རོ།།

“དེ་ཡང་ཤེས་སྒྲིབ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་
མ་རིག་པ་ཅམ་ཀུན་ཏུ་སྐྱོད་པའི་སྲིད།” མ་རིག་པ་དང་དེའི་བག་ཆགས་
གྱིས་བསྐྱེད་པའི་“སྣང་བ་དང་བཅས་པའི་སྐྱོད་ཡུལ་ཅན་གྱི་”རྗེས་སོབ་ལ་
གནས་པའི་“འཕགས་པ་རྣམས་ལ་སྣང་གི། འཕགས་པ་སྣང་བ་མེད་པའི་
སྐྱོད་ཡུལ་མངའ་བ་མཉམ་གཞག་ལ་གནས་པ་རྣམས་ལ་ནི་སྣང་བ་མིན་ལོ།།”

འོན་ལྟགས་འདིས་ཤེས་སྒྲིབ་གང་ལ་བྱེད་ཅེ་ན། འཇུག་འབྲེལ་ལས།
“དེ་ལ་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ནི་ཤེས་བྱ་ཡོངས་སུ་གཅོད་པའི་གོགས་སུ་
གྱུར་བ་ཡིན་ལ། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་བག་ཆགས་ཡོད་པ་ནི་ལུས་
དང་ངག་དག་གི་འཇུག་པ་དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱ་ཡང་ཡིན་ཏེ། མ་རིག་པ་དང་འདོད་

ཆགས་ལ་སོགས་པའི་བག་ཆགས་དེ་ཡང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དང་།
སངས་རྒྱས་ཁོ་ན་ལ་སྡོག་པར་འགྱུར་གྱི། གཞན་དག་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།”

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཉ། ལུས་དང་ངག་གི་འཇུག་པ་ནི་དག་བཅོམ་པ་
ལ་ཡོད་པ་སྡེ་ཏུ་ལྟར་མཚོང་བ་དང་། གཞན་ལ་སངས་མོ་ཞེས་ཟེར་བའི་ལུས་
ངག་གི་གནས་ངན་ལེན་སྟོན་པས་བཀག་གུང་མ་ལོག་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །ཡང་
ཞེས་པས་ཆགས་སོགས་ཀྱི་བག་ཆགས་ཤེས་བྱ་གཅོད་པའི་གོགས་སུ་ཡང་
བསྟན་པས། ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་རྣམས་ཤེས་སྐྱབ་ཡིན་ཉ། དེའི་
འབྲས་བུ་གཉིས་སྒྲུང་འབྲུལ་པའི་ཆ་ཐམས་ཅད་གུང་དེར་བསྐྱེད།

ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་བོན་ལ་བག་ཆགས་སུ་བཞག་པ་གཅིག་དང་། ཉོན་
མོངས་ཀྱི་ས་བོན་མིན་པའི་བག་ཆགས་གཉིས་ལས་ཤེས་སྐྱབ་ཏུ་འཇོག་པ་
ནི་སྤྱི་མ་སྟེ། ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་བོན་ཐམས་ཅད་ཟད་པས་བདེན་འཛིན་མི་སྐྱེ་
ཡང་། བག་ཆགས་ཀྱིས་བསྐྱད་པས་སྒྲུང་ཡུལ་ལ་འབྲུལ་པའི་སྣོ་སྐྱེད་པའོ།

སངས་མ་རྒྱས་པའི་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཤེས་སྐྱབ་ཀྱི་མ་རིག་
པ་མ་སྤངས་པས། རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་སྒྲུང་བཅས་ཀྱི་ཉོག་པ་དང་། མཉམ་གཞག་
ཏུ་སྒྲུང་མེད་ཏུ་འགྱུར་བའི་རེས་འཇོག་ཡོད་ལ། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་
ནི་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དམ་པ་དང་ཀུན་རྫོབ་པའི་རྣམ་པ་མངོན་པར་ཉེ་
མངོན་ཏུ་གྱུར་པར་རྫོགས་པར་ཉེ་མ་ལུས་པར། བྱང་ཚུབ་པ་སྟེ་ཉོགས་པའི་
སྤྱིར་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གི་རྣམ་ཉོག་གི་རྒྱ་བ་ཐམས་ཅད་གཏན་ལོག་
པས། མཉམ་གཞག་དང་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་སྒྲུང་བའི་ཉོག་པ་ཡོད་མེད་རེས་འཇོག་

བ་མེད་དོ།

གཏམ་ཞེས་པའི་ཚིག་གིས་འཕགས་པ་གཞན་ལ་མཉམ་གཞག་ཏུ་ལོག་
པ་ནི་རེས་འགའ་བར་སྟོན་ལ། དེའི་ཕྱིར་མཉམ་རྗེས་རེས་འཛོག་པ་ཡོད་དོ།
དེས་ན་ཤེས་སྐྱེ་བ་ཀྱི་མ་རིག་པ་སྐྱོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ནི་སྤང་བ་ཡོད་པའི་
རྒྱ་མཚན་མིན་གྱི། མཉམ་རྗེས་སུ་སྤང་བ་ཡོད་མེད་རེས་འཛོག་ཏུ་འབྱུང་
བའི་སྐྱབ་བྱེད་དོ།

སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གི་རྒྱ་བ་ནི་རྣམ་ཏྲོག་ལ་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ།
ཚིག་གསལ་ལས། "རྣམ་པར་ཏྲོག་པ་ནི་སེམས་ཀྱི་རྒྱ་བ་ཡིན་ན་དེ་དང་བྲལ་
བའི་ཕྱིར། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དེ་ནི་རྣམ་པར་ཏྲོག་པ་མེད་པ་ཡིན་ལོ།" རི་སྐྱེད་ཏུ་
མདོ་ལས། "དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་གང་ཞེ་ན། གང་ལ་སེམས་ཀྱི་རྒྱ་བ་
ཡང་མེད་ན། ཡི་གེ་རྣམས་ལྟ་སྟོས་ཀྱང་ཅི་དགོས་ཞེས་གསུངས་སོ།" ཞེས་
བཤད་དོ།

གསུམ་པ།

སོ་སྐྱེ་དང་འཕགས་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་དོན་དམ་པ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འབྱུང་འཕྲུལ་ནི།

"དེ་ལ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱི་དོན་དམ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད།
འཕགས་པ་སྤང་བ་དང་བཅས་པའི་སྐྱོད་ཡུལ་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་ཅམ་
ཡིན་ལ། དེའི་རང་བཞིན་སྟོང་བ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་དམ་
པའོ།" ཞེས་གསུངས་པའི་སྐྱ་མའི་དོན་ནི།

སོ་སྐྱེས་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པར་བཟུང་བའི་བྱམ་སོགས་དེ་ཉིད། ལྷར་
བཤམ་པའི་འཕགས་པ་གསུམ་མཉམ་གཞག་ལས་ལངས་པའི་རྗེས་ཐོབ་སྣང་
བ་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་ཅམ་ཡིན་པར་བསྟན་པས། དེ་རྣམས་ཀྱི་ངོར་
བདེན་པ་ཅམ་གཅོད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་པ་མི་གཅོད་ཅིང་། སོ་སྐྱེས་
བྱམ་སོགས་ལ་དོན་དམ་དུ་གྲུབ་པར་འཇིག་པའི་ཞེན་ཡུལ་འཕགས་པ་ལ་
ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འགྱུར་པར་སྟོན་པ་མིན་ཏེ། དེ་མི་སྲིད་པའི་སྲིད་ངོ།

གཞུང་སྤྱི་མའི་དོན་ནི་རྟེན་འབྲེལ་ཀུན་རྫོབ་པའི་རང་བཞིན་ཚོས་ཉིད་
འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་དམ་པར་སྟོན་པས་བྱམ་པ་ལ་སོགས་པའི་གཞི་
གཅིག་ཉིད། སོ་སྐྱེ་ལ་སྟོས་ནས་ཀུན་རྫོབ་དང་། འཕགས་པ་ལ་སྟོས་ནས་
དོན་དམ་མོ། ཞེས་གཞུང་ལས་སྤྱི་ཅི་ལོག་ཏུ་བསྐྱོད་སྟེ་སྐྱེ་བ་ནི། སྐྱོད་གང་
གི་ངོར་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་སོང་བ་དེའི་ངོར་བདེན་པ་ཞེགས་དགོས་པ་མ་
ཤེས་པའི་གཏམ་མོ།

“སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་དོན་དམ་པ་ནི་རང་བཞིན་ཉིད་ཡིན་ཞིང་། དེ་
ཡང་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་དེ་རྣམས་
ཀྱི་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ།” ཞེས་གསུངས་སོ།

རང་བཞིན་ཉིད་ཡིན་ཞིང་ཞེས་པའི་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་བའི་རེས་བཟུང་ཡིན་ལ།
དེས་གང་གཅོད་པ་ནི་འཕགས་པ་གཞན་རྣམས་ཀྱི་དོན་དམ་བདེན་པ་ནི་
མཉམ་གཞག་ཏུ་སྣང་མེད་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་། རྗེས་ཐོབ་ཏུ་སྣང་བཅས་ཀྱི་
རང་བཞིན་དུ་འཇོག་པ་སྟེ་བྱུང་བའི་རེས་འཇོག་མིན་པར། དུས་རྟག་ཏུ་རང་བཞིན་

ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཚེས་ཉིད་ཡིན་ཞེས་པའོ། དེ་ཡང་ཞེས་སོགས་ཀྱི་
དོན་ནི་དོན་དམ་བདེན་པའི་བདེན་པ་དེ་བདེན་གྱུ་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པར་
བཞེད་ནས། དེ་ལོ་ན་ཉིད་གཟིགས་པའི་ངོར་སྐྱ་བ་མེད་པར་གནས་པ་བདེན་
པའི་དོན་དུ་བཤད་དོ།

གཉིས་པ།

དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་བཤད་པ་ལ་གཉིས།

རྩ་བ་ཚིག་དོན་བཤད་པ་དང་། དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བའོ།
དང་པོ།

རྩ་བའི་ཚིག་དོན་བཤད་པ་ནི།

“དེ་ནི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་བསྟན་པར་འདོད་པས། དོན་དམ་བདེན་
པ་དེ་ནི་སྐྱས་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྐྱ་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་ཤེས་
པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། དངོས་སུ་བསྟན་པར་མི་རུས་པས་ཉན་
འདོད་པ་རྣམས་ལ། དེའི་རང་བཞིན་གསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་སོ་སྐྱེ་རང་
གིས་སྤོང་བའི་དཔེ་བཤད་པ།” ཞེས་གསུངས་པའི་ཤེས་བརྗོད་ཀྱི་ཡུལ་མིན་
པའི་དོན་ནི་དངོས་སུ་བསྟན་པར་མི་རུས་པས་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཉེ། དེ་
ཡང་ནག་ཚོའི་འགྲུར་ལས་མངོན་སུམ་དུ་བསྟན་པར་མི་རུས་ཞེས་འབྲང་
བའོ།

དེའི་དོན་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་གཞན་ལས་ཤེས་པར་བྱ་བ་མིན་པར་
གསུངས་པའི་འགྲེལ་བ་ཚིག་གསལ་ལས། "ཇི་ལྟར་རབ་རིབ་ཅན་དག་གིས་
སྐྱེ་ཤད་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་སྤྱིན་ཅི་ལོག་པ་མཐོང་བ་ན། རབ་རིབ་མེད་པས་
བསྟན་དུ་བྱིན་ཀྱང་། རབ་རིབ་མེད་པ་ལྟར་སྐྱེ་ཤད་ལ་སོགས་པ་རང་གི་ངོ་བོ་
མ་མཐོང་བའི་ཚུལ་གྱིས། རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཇི་ལྟར་གནས་པ་བཞིན་རྟོགས་
པར་མི་རུས་ཀྱི།" ཞེས་རབ་རིབ་ཅན་ལ་རབ་རིབ་མེད་པས་སྐྱེ་ཤད་མེད་དོ་
ཞེས་བསྟན་ཀྱང་། རབ་རིབ་མེད་པས་མཐོང་བ་འདྲ་བའི་སྐྱེ་ཤད་མེད་པ་མི་
རྟོགས་པར་གསུངས་པས། ཉན་པ་པོས་དེ་ལྟར་མ་རྟོགས་ཀྱང་སྐྱེ་ཤད་མེད་པ་
མི་རྟོགས་པ་མིན་ནོ།།

དེ་དཔེར་བྱས་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྟན་པ་ན་མ་རིག་པའི་རབ་རིབ་ཀྱི་
བསྐྱེད་པ་དང་བྲལ་བས་མཐོང་བ་འདྲ་བ་ཞིག་མི་རྟོགས་ཀྱང་། སྤྱིར་དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་མི་རྟོགས་པ་མིན་པར་བཞེད་པས་ན། དོན་དམ་བདེན་པ་ནི་ཟབ་མོའི་
དོན་ཅན་གྱི་ངེས་དོན་གྱི་ལུང་དང་། དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་དག་གིས་བརྗོད་མི་
རུས་པ་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་སྒོས་ཀྱང་རྟོགས་མི་རུས་པ་མིན་ཏེ།
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཤེས་བརྗོད་ཀྱི་ཡུལ་མིན་པར་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་
ཡང་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ།།

ཙུ་བ། རབ་རིབ་མཐུ་ཡིས་སྐྱེ་ཤད་ལ་སོགས་པའི།
ངོ་བོ་ལོག་པ་གང་ཞིག་རྣམ་བཟླགས་པ།

དེ་ཉིད་བདག་ཉིད་གང་དུ་མིག་དག་པས།།
མཐོང་དེ་དེ་ཉིད་དེ་བཞིན་འདིར་ཤེས་གྱིས།།

“མིག་རབ་རིབ་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་མཐུ་ཡིས་རབ་རིབ་ཅན་གྱིས་རང་གི་
ལག་གི་བསེ་དུ་ལ་སོགས་པའི་བཟའ་བཏུང་གི་སྣོད་གྱི་ནང་དུ། སྐྱེད་དང་
ལ་སོགས་པས་སྐྱེད་མ་ལ་སོགས་པ་མཐོང་བ་ན། སྐྱེད་དང་སྐྱེད་མ་སོགས་
ཡིན་པ་ངོ་བོ་ལོག་པ་གང་ཞིག་རྣམ་པར་བརྟགས་པ་ན། དེ་བསལ་བར་འདོད་
ནས་སྣོད་དེ་ལ་ཡང་དང་ཡང་དུ་བསྐྱེད་བསྐྱེད་གྱེད་པའི་ཆོག་ས་ཐོབ་པར་རིག་
སྟེ།

ཅུ་བ། དེ་ཉིད་བདག་ཉིད་གང་དུ་མིག་དག་པས།།

མིག་དག་པའི་རབ་རིབ་མེད་པས་དེའི་གན་དུ་སྐྱིན་ནས། སྐྱེད་
སོགས་དེ་དག་ཉིད་གྱི་བདག་ཉིད་གཞི་གང་དུ་མཐོང་བ་དེར་མིག་གཏད་ཀྱང་
སྐྱེད་གྱི་རྣམ་པ་དེ་དག་མ་དམིགས་ཤིང་། སྐྱེད་དེའི་ཉེན་ཅན་ཏེ་ཁྱེད་པར་
གྱི་ཆོས་གང་ཡང་ཉོག་པར་མི་གྱེད་དོ།།”

“ཡང་གང་གི་ཆེ་རབ་རིབ་ཅན་གྱིས་རབ་རིབ་མེད་པ་ལ། སྐྱེད་
མཐོང་ངོ་ཞེས་རང་གི་བསམ་པ་སྟོན་པར་གྱེད་པ་དེའི་ཆེ། རབ་རིབ་ཅན་གྱི་
རྣམ་ཉོག་བསལ་བར་འདོད་པས་དེའི་ངོར་བྱས་ནས། འདི་ན་སྐྱེད་མེད་དོ་
ཞེས་དགག་པ་སྐྱེད་གྱེད་པའི་ཆོག་སྐྱེད་མོད་ཀྱང་། སྐྱེད་པོ་འདི་ལ་སྐྱེད་ལ་

སྐྱུར་བ་འདེབས་པ་མེད་དོ།།”

ཙུ་བ། མཐོང་དེ་དེ་ཉིད་དེ་བཞིན་འདིར་ཤེས་གྱིས།།

རབ་རིབ་ཅན་གྱིས་མཐོང་བའི་“སྐྱུ་ཤད་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ནི། རབ་རིབ་
 མེད་པས་མཐོང་བ་དེ་ཡིན་གྱི། རབ་རིབ་ཅན་གྱིས་མཐོང་བ་དེ་མིན་ནོ།།
 “དཔེ་གཉིས་པོ་དེ་བཞིན་དུ་དོན་གྱི་སྐྱབས་འདིར་ཤེས་པར་གྱིས་ཤེས།
 ཤེས་པར་བྱེད་ཚུལ་ནི། “མ་རིག་པའི་རབ་རིབ་གྱིས་གཞོན་པ་བྱས་པ་
 ཉེ་སྟོ་བསྐྱད་པས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་མཐོང་བ་རྣམས་གྱིས། སྤང་པོ་དང་ཁམས་
 དང་སྐྱེ་མཆེད་ལ་སོགས་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་དམིགས་པ་ནི། སྤང་སོགས་དེ་
 དག་གི་ངོ་བོ་ཀུན་རྫོབ་པ་” ཉེ་རབ་རིབ་ཅན་གྱིས་སྐྱུ་ཤད་དམིགས་པ་” ལྟ་
 བུའོ། །སྤང་པོ་ལ་སོགས་པ་དེ་ཉིད་མ་མཐོང་བས་དམིགས་པ་དེ་དག་ཉིད།
 མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཤེས་སྐྱིབ་དང་བྱལ་བའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་གྱིས།
 རབ་རིབ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་“མིག་གིས་སྐྱུ་ཤད་མ་མཐོང་བའི་ཚུལ་དུ། སྤང་
 སོགས་གྱི་”རང་བཞིན་གང་དུ་གཟིགས་པའི་ཡུལ་དེ་ནི་སངས་རྒྱས་དེ་
 རྣམས་གྱི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པའོ།།”

གཉིས་པ།

དེ་ལ་ཚུང་བ་སྐྱོང་བ་ནི།

གལ་ཏེ་རབ་རིབ་མེད་པའི་མིག་གིས་སྐྱ་ཤད་དུ་སྒྲུབ་བ་ཙམ་ཡང་མ་
 མཐོང་བ་བཞིན་དུ། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་མ་རིག་པས་བསྐྱེད་པའི་སྐྱོ་ལ་སྒྲུབ་
 བའི་ཕྱང་སོགས་ཀུན་རྫོབ་པ་མ་གཟིགས་ན། དེ་རྣམས་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ།
 ཡོད་ན་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གཟིགས་དགོས་པའི་སྤྱིར་དོ། །ཕྱང་སོགས་ཀུན་
 རྫོབ་པ་རྣམས་མེད་ན་ནི་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པ་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། དང་
 སོར་སེམས་བསྐྱེད་པའི་གང་ཟག་ནི་མ་རིག་པས་བསྐྱེད་པ་ཅན་ཡིན་པའི་
 སྤྱིར་དོ་ཞེ་ན།

སྐྱོན་འདི་མེད་ཚུལ་བཤད་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཤེས་བྱ་
 མཐུན་ཚུལ་ནི་གཉིས་ཏེ། དོན་དམ་བདེན་པའི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མཐུན་
 ཚུལ་དང་། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མཐུན་ཚུལ་ལོ། །

དེ་ལ་དང་པོ།

དོན་དམ་བདེན་པའི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མཐུན་ཚུལ་ནི།

ཕྱང་པོ་ལ་སོགས་པ་ཀུན་རྫོབ་པའི་སྐྱང་བ་རྣམས་མ་གཟིགས་པའི་
 ཚུལ་གྱིས། དེ་རྣམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐུན་པའོ། །

གཉིས་པ།

ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མཐུན་ཚུལ་ནི།

མི་སྣང་ཡང་རྟོགས་པའི་ཤུགས་རྟོགས་སངས་རྒྱས་ལ་གཞག་ཏུ་མི་
རུང་བའི་སྤྱིར། སྣང་ནས་མཐུན་དགོས་པས་ཇི་སྟེད་པ་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་
དེའི་ངོར། དུལ་དང་དུལ་ཅན་གཉིས་སུ་སྣང་བའི་ཚུལ་གྱིས་མཐུན་པའོ།།

སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཇི་སྟེད་པ་མཐུན་པ་དེ་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་
བསྐྱད་ནས་ཡུང་སོགས་སྣང་བ་མིན་ཀྱང་། གང་ཟག་གཞན་གྱི་ཤེས་པ་མ་
རིག་པས་བསྐྱད་པ་ལ་སྣང་བ་སངས་རྒྱས་ལ་སྣང་དགོས་ཏེ། སྣང་བ་དེ་མེད་
པར་མི་རུང་ལ། ཀུན་རྫོབ་དེ་ཡོད་ན་ཇི་སྟེད་པ་མཐུན་པས་དམིགས་དགོས་
པའི་སྤྱིར་ངོ། །རབ་རིབ་དང་བྲལ་བའི་མིག་ཤེས་ལ། རབ་རིབ་ཅན་ལ་སྣང་
བའི་སྐྱེ་ཤད་དུ་སྣང་བ་མེད་ཀྱང་། སྣང་བ་དེ་མེད་མི་དགོས་པ་སངས་རྒྱས་
དང་མི་འདྲ་བའོ།།

གཉིས་སྣང་འབྲུལ་པའི་བག་ཆགས་མ་ཟད་ཀྱི་བར་དུ་ཇི་སྟེད་པ་དང་།
ཇི་སྟེད་པ་མངོན་སུམ་དུ་འཇུག་པ་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་སྐྱེ་མི་རུས་པས།
མཉམ་རྗེས་རེས་འཇོག་ཏུ་འཇུག་དགོས་པས་ཡེ་ཤེས་སྐྱད་ཅིག་མ་གཅིག་
གི་སྟེང་ནས་དེ་གཉིས་འཇུག་པ་མི་འོང་ངོ། །འབྲུལ་པའི་བག་ཆགས་མ་ལུས་
པར་སྣངས་པ་ན། ཡེ་ཤེས་སྐྱད་ཅིག་མ་རེ་རེའི་སྟེང་དུ་ཡང་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ངོ་
བོ་གཅིག་ཏུ་སྐྱེ་བ་རྒྱུན་མི་འཆད་པས། དུས་གཅིག་ཏུ་ཤེས་བྱ་གཉིས་མངོན་

སྐྱུ་ལྔ་པ་ལྟེང་མི་ལྟེང་གྱི་རེས་འཛོགས་མི་དགོས་སོ། དེས་ན། "མཐུན་པའི་སྐྱེད་ཅིག་གཅིག་གིས་ཀྱང་། ཞེས་བྱའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཀྱན་ཐུབ་ཅན།" ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་མི་འགལ་ལོ།།

ཡེ་ཞེས་གཉིས་འོ་བོ་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་ཡུལ་གཉིས་ལ་སྟོས་པའི་མཐུན་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་འོང་བ་ལ་འགལ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པ་ནི། སངས་རྒྱལ་བཙུན་ལྡན་འདས་ཉག་གཅིག་གི་ཐུང་ཚོས་སྐྱེད་པ་ལ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་མཐུན་ཚུལ་གཅིག་དུ་སངས་རྒྱལ་གྱི་མཐུན་ཚུལ་དུ་བྱས་ནས། ཇི་སྟེན་པ་མཐུན་པ་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་མེད་པར་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱེད་ཞེས་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཇི་སྟེན་པ་མཐུན་པ་ལ་སྐྱེད་པ་འདེབས་པ་དང་། ཁ་ཅིག་ཇི་སྟེན་པ་མཐུན་པ་ཡང་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་མེད་ཅེས་ཡེ་ཞེས་གཉིས་ཀ་ལ་སྐྱེད་པ་འདེབས་པར་སྐྱེད་འོ། །འདིའི་ལྷག་མ་འགལ་ཞེག་འབྲས་བུའི་སྐྱབས་སུ་བཞག་པར་བྱའོ།།

"གལ་ཏེ་"གཉིས་སྐྱེད་ཐམས་ཅད་རྒྱབ་པ་"ནམ་པ་"དེ་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་ནི་མཐོང་བ་མེད་པ་མ་ཡིན་ནམ། དེས་ན་ཇི་སྟེན་སངས་རྒྱལ་དེ་དག་གིས་དོན་དམ་བདེན་པ་གཟིགས་ཤེ་ན།" དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་གཟིགས་འོར་གཉིས་སྐྱེད་རྒྱབ་པས་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་མི་གཟིགས་པ་ནི་"བདེན་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་མ་གཟིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་དེ་དག་གིས་གཟིགས་སོ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །"

འདི་ཚུང་པའི་ལན་དུ་འགོ་ཚུལ་ནི། ཇི་སྟེན་པ་མཐུན་པའི་ཡེ་ཞེས་དེས་

ཡུང་སོགས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པའི་སྤྱིར་དང་། ཡུང་
 སོགས་རྣམས་གཟིགས་པོ་དེར་མ་གྲུབ་པ་དེ་དག་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིན་པའི་
 སྤྱིར་དང་། ཡུང་སོགས་མ་གཟིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་དེ་དག་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
 གཟིགས་དགོས་པའི་སྤྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། "དངོས་པོ་བྱས་པ་ཅན་
 ལ་མ་རེག་པར་རང་བཞིན་འབའ་ཞིག་མངོན་སུམ་དུ་མངོང་བས། དེ་ཉིད་
 ཐུགས་སུ་ཚུད་པའི་སྤྱིར་སངས་རྒྱས་ཞེས་བཟོད་དོ།" ཞེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 དོན་དམ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཚོས་ཅན་ལ་མ་རེག་པར་ཚོས་ཉིད་འབའ་
 ཞིག་ཐུགས་སུ་ཚུད་པར་གསུངས་ཏེ་ཡུང་སོགས་མ་གཟིགས་པའི་ཚུལ་
 ཀྱིས་དེ་དག་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཟིགས་པར་གསུངས་པ་དང་དོན་གཅིག་གོ།

"མཐོང་བ་མེད་པ་ནི་མཐོང་བ་དམ་པའོ" ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཡང་།
 ཅི་ཡང་མི་མཐོང་བ་མཐོང་བར་མི་བཞེད་ཀྱི། །སྒྲར་བ་འད་པ་ལྟར་སྒྲོས་པ་མ་
 མཐོང་བ་ནི་སྒྲོས་བྲལ་མཐོང་བར་འཇོག་པས། །མཐོང་མ་མཐོང་གཞི་གཅིག་
 ལ་བྱེད་པ་མིན་ལོ། །དེ་ལྟར་ཡང་སྤྱད་པ་ལས། "གཟུགས་རྣམས་མི་མཐོང་
 ཚོར་བ་དག་ཀྱང་མི་མཐོང་ཞིང་། །འདུ་ཤེས་མཐོང་བ་མེད་ལ་སེམས་པ་མི་
 མཐོང་ཞིང་། །གང་ལ་རྣམ་པར་ཤེས་དང་སེམས་ཡིད་མཐོང་མེད་པ། །འདི་
 བྱི་ཚོས་མཐོང་ཡིན་ཞེས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བསྟན། །ནམ་མཁའ་མཐོང་
 ཞེས་སེམས་ཅན་ཚིག་ཏུ་རབ་བཟོད་པ། །ནམ་མཁའ་ཇི་ལྟར་མཐོང་སྟེ་དེས་
 འདི་བརྟགས་པར་གྱིས། །དེ་ལྟར་ཚོས་མཐོང་བ་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པས་བསྟན། །མཐོང་བ་དཔེ་གཞན་གྱིས་ནི་བསྟན་པར་རྒྱས་མ་ཡིན།" ཞེས་

“མི་མཐོང་བ་སྤང་པོ་ལྟ་དང། མཐོང་བ་ནི་ཚོས་” ཞེས་གསུངས་ལ། དེ་ནི་དེ་
ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཏེ། “སྤྲུལ་རྟེན་འབྲེལ་མཐོང་བ་དེས་ཚོས་མཐོང་ངོ་”
ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ།།

དེ་ཡང་དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་འདི་ཐོགས་པའི་རེག་བྱ་བཅད་ཅམ་ཡིན་ལ།
དེ་མཐོང་ངམ་རྟོགས་པ་ནི་དགག་བྱ་སྐྱིབ་ཐོགས་ཡོད་ན་དམིགས་སྤྲུང་བ་
ལས་མ་མཐོང་བ་ལ་བྱེད་པ་དང་འདྲ་སྟེ། དེར་ཡང་མཐོང་བ་ནི་ནམ་མཁའ་
དང་མ་མཐོང་བ་ནི་སྐྱིབ་ཐོགས་སོ། དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་མཐོང་བ་མིན་པར་སྟོན་
པོ་མཐོང་བ་བཞིན་དུ་དེ་ཁོ་ནིད་མཐོང་བ་ནི་རྟེན་པ་ཐ་མས་བཀག་གོ།

མ་གཟིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་གཟིགས་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་བདེན་པ་
གཉིས་ལ་འཇུག་པ་ལས། “སྣའི་བྱ་གལ་ཏེ་དོན་དམ་པར་ན་དོན་དམ་པའི་
བདེན་པ་ལྷུས་དང་ངག་དང། ཡིད་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་རང་བཞིན་དུ་འགྱུར་ན་ནི་
དེ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་གྲངས་སྤྲུལ་མི་འགྲོ་སྟེ། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་
བདེན་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ངོ།། འོན་ཀྱང་སྣའི་བྱ་དོན་དམ་པར་ན་དོན་དམ་པའི་
བདེན་པ་ནི་ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་ལས་འདས་པ། བྱེ་བྲག་མེད་པ་མ་སྐྱེས་པ་མ་
འགགས་པ། སྤྲོ་བར་བྱ་བ་དང་སྤྲོ་བ་དང། ཤེས་པར་བྱ་དང། ཤེས་པ་དང་
བྲལ་བའོ།།” ཞེས་གསུངས་པ་དྲངས་པའི་མདོ་སྣ་མའི་དོན་ནི། དོན་དམ་པ་
གཟིགས་པའི་ངོར་དོན་དམ་བདེན་པ་དེ། སྤང་སོགས་ཀུན་རྫོབ་པ་མ་མཐོང་
བའི་ཚུལ་གྱིས་གཟིགས་པ་མིན་པར། སྤང་སོགས་ལྷུས་ཀྱི་དང་ངག་གི་
སྟོན་ཡུལ་དང། ཡིད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་འགྱུར་བ་སྣུར་ཡུལ་དུ་འགྱུར་ན་ནི། དེ་ཁོ་

ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པའི་ངོར་སློབ་པ་དང་མ་བུལ་བས། དོན་དམ་
བདེན་པར་མི་འགྱུར་གྱི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སློབ་པར་འགྱུར་ངོ་ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་
བྱས་ན་མ་གཟིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་གཟིགས་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་འགྲོ་ལོ། མངོ་
གཉིས་པའི་དོན་ནི་དོན་དམ་པར་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པའི་ངོར་ནི། དོན་
དམ་བདེན་པ་བྱེ་བྲག་མེད་པ་ནི་ཁྱད་པར་མི་འདྲ་བ་མང་པོ་མེད་པའོ། གཞན་
གསུམ་ནི་གོ་སློབ་ལོ།

གཟིགས་ངོ་དེར་སློབ་པའི་བྱ་བྱེད་དང་བུལ་བ་ནི་སློབ་ལོ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་
སུམ་དུ་གཟིགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་དོན་དམ་ཤེས་པ་དང་། དོན་དམ་བདེན་པ་
དེའི་ཤེས་བྱར་འཇོག་ཐུབ་ཀྱང་། ཡེ་ཤེས་དེའི་ངོར་བྱ་བྱེད་དེ་གཉིས་དང་
བུལ་བ་མི་འགལ་བ་ནི། བྱ་བྱེད་གཉིས་ནི་ཐ་སྙད་པའི་སློ་ཁོ་ནའི་ངོར་འཇོག་
པའི་ཕྱིར་ཉེ། དཔེར་ན་རིགས་ཤེས་རྗེས་དཔག་ཡུལ་ཅན་དང་། དོན་དམ་
བདེན་པ་ཡུལ་དུ་འཇོག་ཀྱས་ཀྱང་། ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གྱི་བྱ་བྱེད་གཉིས་
རིགས་ངོར་མི་འཇོག་པ་བཞིན་ལོ།

དེ་ནས་སྟེ་བྱ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཚོག་
དང་ལྟན་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་བར་ལས་འདས་པ་
ཡིན་ཉེ། རི་ལྟར་དོན་དམ་པའི་བདེན་པའོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟར་ནི་མ་ཡིན་ལོ།
ཚོས་ཐམས་ཅད་ནི་བརྗོད་ཉེ་སློབ་པའི་ཚོས་སོ། ཞེས་བྲངས་པའི་དོན་ནི།

ཡིན་ཉེའི་བར་གྱིས་དོན་དམ་བདེན་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་
ཀྱི་ཡུལ་ལས་འདས་པར་བརྟན་པར་དེའི་ཡུལ་ལས་འདས་ཚུལ། རི་ལྟར་

ནས་མ་ཡིན་ཞེས་པར་གྱིས་སྟོན་ཏེ། ཇི་ལྟར་འདི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པའོ་
ཞེས་བརྗོད་པ་ན་སྐྱེད་ཀྱི་ཇི་སྲིད་འབྲང་གི་ཉིག་པ་ལ། དུལ་དུལ་ཅན་སོ་སོ་བ་
གཉིས་སུ་ཚད་པར་སྒྲུབ་པ་ལྟར་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ཇི་ལྟར་མཐུན་པ་དེ་
ལ་དེ་ལྟར་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་དེའི་དུལ་ལས་འདས་པ་སྟེ། གཉིས་སྒྲུབ་གི་
ཚོས་ཐམས་ཅད་ནི་བརྟུན་པ་སྐྱེད་པའི་ཚོས་ཡིན་པས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་མི་སྐྱེད་
བ་འབྲེལ་ཞིག་གཟུགས་པའི་དོར་དེ་མེད་ཅེས་པའོ། །དེ་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ་
ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་གཟུགས་པའི་དོར་ལུང་སོགས་ཀྱི་རྗོད་པ་མི་སྐྱེད་
པའི་ཁྱེད་ས་སོ།།

དེའི་ཕྱིར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་གཟུགས་པའི་དོར། དངོས་པོ་དང་
དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་གཉིས་ཚོས་ཀྱི་སྐྱོས་པ་ཐམས་ཅད་སྲིད་པ་
མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱོས་པ་དེ་དག་གི་རང་གི་དོ་བོ་དེར་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ལོ། དེ་
ལྟར་ན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསམ་པ་ལ་དངོས་སུ་ན་འཕགས་པ་རྣམས་ཁོ་ན་ཚད་
མ་ཡིན་གྱི། འཕགས་པ་མ་ཡིན་པ་ནི་དངོས་སུ་ཚད་མ་མ་ཡིན་པས། གཞན་
སྐྱེད་འཕགས་པའི་དོན་དམ་གྱི་གཟུགས་དོར་བཀག་པ་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱིས་
གཞོན་པ་མ་ཡིན་ཞོ།།

བཞི་པ།

བཀག་པ་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱིས་གཞོན་པ་ལ་གཞོན་གྱིད་བསྐྱེད་པ་ནི།

"ཅི་སྟེ།"གཞན་སྐྱེད་དོན་དམ་པར་བཀག་པ་ལ་"འཇིག་རྟེན་གྱི་གཞོན་པ་

བརྗོད་པར་འདོད་པས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྣམ་པར་དབྱེད་པའི་“སྐབས་སུ་དེ་ཁོ་
ན་ཉིད་”འཇིག་རྟེན་གྱི་མཐོང་བ་ཡང་ཚད་མར་ཁས་ལེན་ན་དེ་ལྟ་ཡིན་དང་།”

ཅུ་བ། གལ་ཏེ་འཇིག་རྟེན་ཚད་མ་ཡིན་ན་ནི།
འཇིག་རྟེན་དེ་ཉིད་མཐོང་བས་འཕགས་གཞན་གྱིས།
ཅི་དགོས་འཕགས་པའི་ལམ་གྱིས་ཅི་ཞིག་བྱ།
སྐྱོན་པོ་ཚད་མར་རིགས་པའང་མ་ཡིན་ནོ།

གལ་ཏེ་“འཇིག་རྟེན་གྱི་མཐོང་བ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཚད་མ་ཡིན་ན་ནི།
འཇིག་རྟེན་རང་དགའ་བས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་སྟེ་རྟོགས་
པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ཡང་འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཡིན་པས། མ་རིག་པ་
སྤངས་པར་ཁས་སྤང་དགོས་པས་”དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ལ་
འཕགས་པ་གཞན་གྱིས་ཅི་ཞིག་དགོས་ཏེ་མི་དགོས་ལ། འཕགས་པའི་ལམ་
ཚོལ་བ་ཡིས་ཀྱང་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ་དགོས་པ་མེད་དོ། །འཇིག་རྟེན་རང་དགའ་
བའི་སྐྱོན་པོ་ནི། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཚད་མར་རིགས་པའང་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དབྱེད་པའི་སྐབས་སུ།

ཅུ་བ། རྣམ་ཀུན་འཇིག་རྟེན་ཚད་མིན་དེ་ཡི་ཕྱིར།

དེ་ཉིད་སྐྱབས་སུ་འཛིན་ཏེ་གཞོན་པ་མེད།།

དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་རྣམ་པ་ཀུན་ཏེ་ཐམས་ཅད་དུ་འཛིན་ཏེ་གྱི་མཐོང་བ་
ཚད་མ་མིན་པར་དེ་ཡི་སྒྱིར། “དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་འཛིན་ཏེ་གྱི་
གཞོན་པ་མེད་དོ།།”

རྣམ་ཀུན་འཛིན་ཏེ་གྱི་ཚད་མིན་ཞེས་པས་ལུགས་འདིས་ཚད་མ་གཏན་
མི་འདོད་པར་སྟོན་པས། ལུགས་དེ་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྒྲིབ་དང་།
ཁ་ཅིག་ལུགས་དེ་ལེགས་སོ་ཞེས་སྒྲིབ་གཉིས་ཀས་ཀྱང་སྟོན་དཔོན་འདིའི་
བཞེད་པ་མ་ཉོགས་བཞེད་དུ་སྒྲིབ་པས། རང་གི་དེ་ཉིད་སྟོན་པ་ཅམ་དུ་ཟད་
དེ། འཛིན་ཏེ་གྱི་མཐོང་བ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་ཚད་མ་མིན་པར་
བསྟོན་པ་ལ། སྒྱིར་ཚད་མ་མི་བཞེད་པར་གོ་འདུག་པའི་སྒྱིར་རོ། ཚད་མ་དང་
གཞུང་གི་ཡང་ཚིག་གསལ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་
བཀག་ནས། སྟོན་འཛིན་གི་ཚད་མ་དང་གཞུང་གི་ཡང་ཚིག་གསལ་པར་བཞེད་པ་ལྟ་
བུར་བྱེད་དགོས་ཏེ་འོག་ཏུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ།།

ལྷ་པ།

འཛིན་ཏེ་གྱིས་གཞོན་པའི་གཞོན་ཚུལ་བསྟོན་པ་ནི།

“འོ་ན་ངི་ལྷར་འཛིན་ཏེ་གྱིས་གཞོན་པར་འགྱུར་ཞེ་ན།”

ཙུ་བ། འཇིག་རྟེན་དོན་ནི་འཇིག་རྟེན་གྲགས་ཉིད་གྱིས།།

གལ་ཏེ་སེལ་ན་འཇིག་རྟེན་གྱིས་གཞོད་འགྱུར།།

འཇིག་རྟེན་ཉིད་ལས་གྲགས་ཤིང་གྲུབ་པའི་དོན་ནི། འཇིག་རྟེན་གྱི་
གྲགས་པ་ཉིད་གྱིས་གལ་ཏེ་སེལ་ན། གང་ཟག་དེ་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱིས་གཞོད་
པར་འགྱུར་རོ།།

"དེ་ནི་དཔེར་ན་ཁ་ཅིག་གིས་ངའི་རྣམ་སྟོགས་སོ་ཞེས་སྐྱེས་པ་དང་།
གང་ཟག་གཞན་ཞིག་གིས་དེ་ལ་བྱིས་པ་རྣམས་དེ་ཅི་ཞིག་ཡིན། དེས་བྱམ་པའོ་
ཞེས་སྐྱེས་པ་ལ། གཞན་དེས་བྱམ་པ་ནི་རྣམ་མ་ཡིན་ཏེ། གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་
སྤྱིར་སྤི་ལམ་གྱི་བྱམ་པ་བཞིན་ནོ། ཞེས་སུན་འབྱེན་པ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་
པའི་ཡུལ་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱིས་གཞོད་གྱི། གང་གི་ཆེ་འཕགས་པའི་དོན་དམ་
གྱིས་གཟེགས་པ་ལ་བརྟེན་ཏེ། སྐྱེ་བོ་དོན་དམ་ལ་མཁས་པ་ཚད་མར་བྱས་
ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཏན་ལ་འབེབས་པ་དེའི་ཆེ། འཇིག་རྟེན་གྱི་གཞོད་པ་ཡོད་
པ་མ་ཡིན་ནོ། མཁས་པས་སྟོགས་འདིས་གཞན་ཡང་དབྱུང་པར་བྱའོ།།" ཞེས་
གསུངས་པ་ནི།

ང་ནི་བྱམ་པའི་བདག་པོ་དང་ལྟས་བྱིན་ནི་འཕྲོག་མཁན་མ་ཡིན་ཏེ།
ཞེས་པ་དང་། ངའི་ཞིང་སྟངས་དུ་སྐྱེས་སོ་བྱས་པ་ན་ཅི་ཞིག་སྐྱེས་ཞེས་འདྲི་
བར་སྐྱུ་གུའོ་ཞེས་བྱས་པ་ན། སྐྱུ་གུ་ནི་སྐྱེ་བ་མེད་དེ་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་
སྤྱིར་ཞེས་པ་དང་། སྤི་ལམ་གྱི་གང་ཟག་དང་སྐྱུ་གུ་བཞིན་ཞེས་སྐྱེ་བ་ད་ལྟ་

དབུ་མའི་རིགས་པ་ཆེན་པོར་འདོད་པ་རྣམས་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱིས་གཞོན་པར་
བསྟན་འོ།།

གཉིས་པ།

འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྐྱད་ཏུ་ཡང་གཞན་སྐྱེ་མེད་པས་གཞོན་པ་སྤང་བ་ནི།

“དེ་ལྟར་འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པའི་ངོར་གཞན་སྐྱེ་ཁས་སྤངས་ནས་
ཀྱང་འཇིག་རྟེན་གྱི་གཞོན་པ་སྤངས་ཏེ། ད་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་མཐོང་བ་ལ་ཡང་
གཞན་སྐྱེ་མེད་པས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ལྟ་བུ་ལ་གནས་ནས་ཀྱང་གཞན་སྐྱེ་དགག་
པར་འདོད་པ་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱི་གཞོན་པ་མེད་དོ།།” ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་

བཤད་པ།

ཅུ་བ། གང་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་ས་བོན་ཅམ་བཏབ་ནས།།

བདག་གིས་བུ་འདི་སྐྱེད་ཅེས་སྐྱ་བྱེད་ཅིང་།།

ཤིང་ཡང་གཙུག་གས་སོ་སྟམ་ཏུ་རྟོག་དེས་ན།།

གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་འཇིག་རྟེན་ལས་ཀྱང་མེད།།

རྒྱ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་པ་རྣམས་“ཕོའི་དབང་པོ་ཅན་འགའ་
ཞིག་སྟོན་པ་ན། བུ་འདི་བདག་གིས་བསྐྱེད་ཅེས་སྐྱ་བར་བྱེད་ལ། དེ་ལྟར་བྱེད་
ཀྱང་ཕ་འདིས་ཕོའི་དབང་པོ་ཅན་ཞིག་རང་གི་ལུས་ལས་བཏོན་ནས། བུ་དེའི་

མའི་ཁོང་དུ་འཇུག་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། བྱ་དེའི་ལུས་ཀྱི་ས་བོན་དུ་
གྱུར་པའི་མི་གཙང་བ་ཙམ་ཞིག་མ་དེའི་མངལ་དུ་བཏབ་པ་སྟེ་ལྷུགས་པའོ།།

“གང་གི་སྤྱིར་པ་འདི་བྱ་དེའི་ལུས་ཀྱི་རྒྱ་ལྷུགས་ནས་རང་གི་བྱ་སྟོན་
པར་བྱེད་པ་དེའི་སྤྱིར། ས་བོན་དང་བྱ་གཉིས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་
པའི་གཞན་དུ་འཇོག་པ་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་བྱ་བར་འཇིག་རྟེན་དུ་གསལ་བར་
ངེས་སོ།།

ཅུ་བ། འཁྱེད་ཡང་བཅུ་གས་སོ་སྣམ་སྲུ་ཉོག་དེས་ན།
གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་འཇིག་རྟེན་ལས་ཀྱང་མེད།།

དེའི་སྤྱིར་ས་བོན་གྱི་མི་གཙང་བ་དང་བྱ་གཉིས་དང་། རས་ཀྱི་ས་བོན་
དང་རྒྱ་གཉིས་ལ་སོགས་པ་ལ།” གཞན་ལས་སྐྱེ་བར་འཇིག་པ་འཇིག་རྟེན་
ལས་ཀྱང་མེད་དོ། གལ་ཏེ་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་དུ་འཇོག་ན་
ནི། “གང་ཟག་གཞན་ལྟར་བྱ་དེ་བསྟན་ནས་འདི་ངས་བསྐྱེད་དོ་ཞེས་སྟོན་པར་
མི་འགྱུར་རོ། །”དེ་བཞིན་དུ་འཁྱེད་སྣོང་པོའི་ས་བོན་ཙམ་བཏབ་ནས་དེ་ལས་
འཁྱེད་སྣོང་སྐྱེས་པ་ན། འཁྱེད་སྣོང་འདི་ངས་བཅུ་གས་སོ་སྣམ་དུ་ཉོག་པ་དེས་ན།
འཇིག་རྟེན་གྱི་ངོར་གཞན་སྐྱེ་མེད་པ་སོགས་སྲ་མ་བཞིན་དུ་སྐྱུར་རོ།།

བཏབ་པའི་ས་བོན་གཉིས་འཁྱེད་སྣོང་དང་བྱ་མ་ཡིན་གྱང་། དེ་གཉིས་
བཏབ་པ་ལ་བཞེན་ནས་འཁྱེད་སྣོང་དང་བྱ་སྐྱེས་པ་ན། དེ་གཉིས་བསྟན་ནས་

འདི་དག་གིས་བསྐྱེད་ཅེས་འདྲི་བ་ལྟེང་། རྒྱ་བ་དང་སོས་པའི་ལག་པ་གང་
ཟག་དེ་མ་ཡིན་ཀྱང་། ལག་པ་རྒྱ་བ་དང་སོས་པས་གང་ཟག་དེ་རྒྱ་བ་དང་སོས་
པར་འདྲི་བ་ལྟེང་། ལག་པ་བཞིན་ལོ། །དེ་ལྟར་འདྲི་བ་ཉེན་གྱི་ཐ་སྙད་ལ་གཞན་སྐྱེ་
མེད་ཀྱང་། གཞན་སྐྱེ་ཡོད་པ་འདྲི་བ་ཉེན་གྱི་མཐོང་བས་འགོག་ལྟེང་། ལག་པ་མིན་
ཉེ། ལྟེང་གི་ལྟེང་བཞིན་གྱིས་དོ་བོ་ཐ་དད་པ་འགོག་པ་ནི་དེ་ལོ་ན་ཉིད་ལ་
དམྱོད་པའི་རིགས་པ་ལ་ངེས་པར་སྟོས་པའི་སྐྱེ་བོ།།

དེའི་སྐྱེ་བ་ལྟེང་མཐོང་སྟོབ་གཞན་གྱིས་གཞན་སྐྱེ་ལས་སྐྱེ་བའི་དོན་
ནི། རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་སྐྱེ་བའི་གཞན་སྐྱེ་ཡིན་གྱི། དོ་བོ་གཞན་དུ་སྐྱེ་
བ་ཅེས་མ་ཡིན་ལ། དེ་ཅེས་འདྲི་བ་ཉེན་གྱི་དོར་མ་སྐྱེ་བ་ཡང་མིན་ལོ།།

“གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་འདྲི་བ་ཉེན་ལས་ཀྱང་མེད།” ཅེས་པའི་དོན་ནི།
འདྲི་བ་ཉེན་རང་དགའ་བས་ས་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཉེར་ལེན་གྱི་ལྟེང་གི་སྐྱེ་བ་ལ་
རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་སྐྱེ་བའི་གཞན་དུ་འདྲི་བ་མེད་ཅེས་པ་ཅེས་མིན་
གྱི། ཐ་སྙད་དུ་ཡང་གཞན་སྐྱེ་མེད་པར་སྟོན་པར་ཡང་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། གཉིས་
ཀ་ལས་སྐྱེ་བ་འགོག་པའི་འགྲེལ་པར་ཡང་། “དེ་ལ་འདྲི་བ་ལྟེང་དུ་བདག་དང་
གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་འདྲི་བ་ཉེན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པར་ཡང་མི་རིགས་
སོ་ཞེས་བསྟན་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཚིག་གསལ་གཉིས་སུ་སྐྱེ་བ་ལ་ཡང་འདྲི་བ་དུ་
བཤད་པའི་རིགས་པས་མི་སྲིད་དོ། །”ཞེས་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་གཞན་སྐྱེ་མེད་
པ་གསལ་བར་གསུངས་པ་དང་། ཚིག་གསལ་ལས་ཀྱང་། “གལ་ཉེ་བདག་
དང་གཞན་དང་གཉིས་ཀ་དང་ལྟེང་གི་མེད་པ་ལས་དངོས་པོ་རྣམས་སྐྱེ་བ་ཡོད་

བ་མ་ཡིན་ན། ཇི་ལྟར་བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་མ་རིག་པའི་རྒྱུན་གྱིས་འདུ་
བྱེད་རྣམས་ཞེས་གསུངས།" ཞེས་པའི་ལན་དུ། "བཤའ་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ནི་
ཀུན་རྫོབ་ཡིན་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་ལོ། །" ཞེས་མ་རིག་པས་འདུ་བྱེད་
རྒྱུད་པ་སོགས་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡིན་གྱི་དོན་དམ་པར་མ་ཡིན་པར་གསུངས་
སོ། །"ཅི་ཀུན་རྫོབ་གྱི་རྣམ་པར་གཞག་པ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནམ་ཞེས་
པའི་ལན་དུ། རྒྱུན་ཉིད་འདི་པ་ཅེས་གྱིས་ཀུན་རྫོབ་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་གྱི།
ཕྱོགས་བཞི་ཁས་སྒྲུངས་པའི་སྒྲོ་ནས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ།" ཞེས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་རྒྱུན་
འདི་ལ་བརྟེན་ནས་འདི་འབྱུང་གི་རྒྱེ་བ་ཁས་ལེན་པ་ལ་ཡང་། ཕྱོགས་བཞིའི་
རྒྱེ་བ་ཁས་མི་ལེན་པ་གསལ་བར་གསུངས་པས། ལྷགས་འདི་ལ་གཞན་རྒྱེ་
ཀུན་རྫོབ་ཏུ་མི་འགོག་ཅེས་པ་ནི། ལྷགས་འདི་ལེགས་པར་མ་རྟོགས་པའི་
བཤའ་པའོ།།

གསུམ་པ།

དེ་ལྟར་བཀག་པའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པ་ནི།

"དེའི་སྤྱིར་དེ་ལྟར་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པར་ངི་སྐད་
བཤའ་པའི་ཚུལ་ལ། རྟེན་འབྱུང་རྟག་ཆད་མེད་པར་གྲུབ་པའི་སྒྲོ་ནས་རྟག་
ཆད་གྱི་མཐར་མི་ལྷུང་བའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པའི་སྤྱིར་བཤའ་པ།" "གལ་ཏེ་སྤྱི་
གྲུ་ས་བོན་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་ཡིན་ན་ནི།"
ས་སྤྱིག་གཉིས་རྒྱ་འབྲས་སྤྱི་མི་རུང་བའི་སྤྱིར། "ཐེ་ཚོམ་མེད་པར་

སྐྱུ་གུ་ཡོད་བཞིན་དུ་ཡང་ས་བོན་རྒྱན་ཆད་པར་འགྱུར་ཏེ།" དེ་ལ་ནི་ས་
སྐྱུ་གུ་འགྲེལ་མེད་དུ་སོང་བས། སྐྱུ་གུ་ཡོད་ཀྱང་ས་བོན་གྱི་རིགས་བརྒྱུད་མ་
ཆད་པ་ལ་མི་པན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་"བ་མིན་ཡོད་པས་བ་ལང་ཞི་ནས་
རིགས་རྒྱུད་ཆད་པ་མིན་" པ་ལ་མི་པན་པ་དང་། "སོ་སྤྱི་ཡོད་པས་འཕགས་
བ་རྣམས་གྱིས་རང་ཉིད་གྱི་སྤྱིད་པར་འཁོར་བ་རྒྱན་བཅད་པ་མིན་" པ་ལ་མི་
པན་པ་བཞིན་ལོ། དེ་ལྟར་ཡིན་པ་ལ།

ཙ་བ། གང་སྤྱིར་སྐྱུ་གུ་ས་བོན་ལས་གཞན་མིན།།
དེ་སྤྱིར་སྐྱུ་གུ་ཆེ་ས་བོན་ཞིག་པ་མེད།།
གང་སྤྱིར་གཅིག་ཉིད་ཡོད་མིན་དེ་སྤྱིར་ཡང་།།
སྐྱུ་གུ་ཆེ་ས་བོན་ཡོད་ཅེས་བརྗོད་མི་བྲ།།

རྒྱ་མཚན་གང་གི་སྤྱིར་སྐྱུ་གུ་ས་བོན་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་
གཞན་མིན་པའི་སྤྱོད་པས་ལ། དེ་གཉིས་རྒྱ་འབྲས་སྐྱུ་མི་འགལ་བ་དེའི་སྤྱིར་སྐྱུ་
གུ་ཡོད་པའི་ཆེ་ས་བོན་ཞིག་པ་སྟེ་དེའི་རིགས་བརྒྱུད་ཆད་པ་མེད་པས་ཆད་
པ་སྤངས་སོ།།

སྐྱུ་གུའི་དུས་སྐྱུ་ས་བོན་འགགས་པ་ལན་མང་དུ་བཤད་པས། ས་བོན་
ཞིག་པའི་དོན་འགྲེལ་པས་ས་བོན་རྒྱན་ཆད་པ་ལ་བཤད་ཅིང་། ས་བོན་མི་
འཇིག་པ་བཀག་པར་གསུངས་པས། ས་བོན་གྱི་རྒྱན་ཆད་པ་ཞེས་པ་དེའི་

རིགས་བརྒྱད་ཆད་པ་ལ་བཞེད་དོ།

ཅ་བ། གང་སྲིར་གཅིག་ཉིད་ཡོད་མིན་དེ་སྲིར་ཡང་།
སྲུག་ཆེ་ས་བོན་ཡོད་ཅེས་བརྗོད་མི་བྲ།

གང་གི་སྲིར་"ས་སྲུག་གཉིས་གཅིག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་མིན་པས་ས་བོན་
དེ་ཉིད་སྲུ་གུར་འཕོས་པ་མིན་པའི་སྲིར་། སྲུ་གུའི་དུས་ན་ས་བོན་མི་འཛིག་
པ་བཀག་པ་དེའི་སྲིར་ཡང་། སྲུ་གུའི་ཆེ་ས་བོན་ཡོད་ཅེས་བརྗོད་པར་མི་བྲ་
བས་ཉག་པར་ཡང་བཀག་པར་འགྱུར་རོ།"

དེ་ལྟར་བཤད་པ་ནི་རྒྱ་ཆེར་རོལ་པ་ལས། "ས་བོན་ཡོད་ན་སྲུ་གུ་རི་
བཞིན་ཏེ། །ས་བོན་གང་ཡིན་སྲུ་གུ་དེ་ཉིད་མིན། །དེ་ལས་གཞན་མིན་དེ་ཡང་
མ་ཡིན་ཏེ། །དེ་ལྟར་ཉག་མིན་ཆད་མིན་ཚོས་ཉིད་དོ།" ཞེས་གསུངས་པའི་
དོན་ནོ།

དེ་དག་གི་དོན་ནི་ས་བོན་ཡོད་པར་གྱུར་ན་ས་བོན་གྱི་རྒྱ་ཚན་སྲུ་གུ་
ཡང་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་འགྱུར་རོ། །དེ་འགྱུར་བ་ན་ས་བོན་ལས་གཞན་ཉིད་དུ་
སྡེ་ནས་འགྱུར་བ་མི་རུང་བས། ས་སྲུག་གཉིས་དོ་བོ་གཅིག་གོ་སྟུམ་ན། སྲུ་
གུ་ས་བོན་ལས་གཞན་ནས་འགྱུར་བ་མིན་ཀྱང་ས་བོན་དེ་ཉིད་སྲུ་གུར་འཕོས་
པ་མིན་ནོ། །དེའི་རྒྱ་མཚན་ཅིའི་སྲིར་ཞེ་ན།

སྐྱུ་གྲུ་དེ་ས་བོན་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་དང་། རང་
བཞིན་གཅིག་པ་ཉིད་དེ་ཡང་མིན་པའི་སྤྱིར་དོ། །དེ་འདྲ་བའི་སྤྱོད་གས་གཉིས་
ཅར་ཡང་བཀག་པ་ན་སྐྱུ་གྲུའི་རང་བཞིན་དེ་རྟོག་ཆད་དང་བྲལ་བའི་ཚོས་ཉིད་
དུ་གསལ་བར་བྱས་སོ།།

དོན་འདི་ཉིད་མདོ་དེ་ཉིད་ལས། “འདུ་བྱེད་རྣམས་ནི་མ་རིག་རྐྱེན་ཅན་
ཏེ། །འདུ་བྱེད་དེ་དག་དེ་ཉིད་དུ་ཡོད་མིན། །འདུ་བྱེད་མ་རིག་འདི་གཉིས་སྟོང་
པ་སྟེ། །རང་བཞིན་གྱིས་ནི་གཡོ་བ་དང་བྲལ་བ། །” ཞེས་བྱ་བས་བཤད་
དེ། རྐང་པ་དང་པོས་ནི་འདུ་བྱེད་མ་རིག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བའི་གཏན་
ཚིགས་དང་། གཉིས་པས་ནི་འདུ་བྱེད་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་མིན་ཞེས་པའི་
བསྐྱེད་བྱ་དང་། གསུམ་པས་ནི་རྐྱུ་འབྲས་གཉིས་ཀ་སྟོང་པར་བསྟན་ལ། བཞི་
པས་ནི་སྟོང་ཚུ་ལ་སྟོན་ཏེ། གཡོ་བ་ནི་མདོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་དང་
བྲལ་བ་ནི་འདུ་བྱེད་འདུ་བྱེད་གྱིས་སྟོང་པའོ། །དེ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་
པ་དང་བྲལ་ལོ་ཞེས་དགག་བྱའི་ཁྱད་པར་བསྟན་ཏེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་མེད་པ་
དང་དོན་འདྲའོ། །

མདོ་དེའི་དོན་བསྟན་བཅོས་རྩ་ཤེ་ལས་ཀྱང་། “གང་ལ་བརྟེན་ཏེ་གང་
འབྱུང་བ། །དེ་ནི་རེ་ཞིག་དེ་ཉིད་མིན། །དེ་ལས་གཞན་པའང་མ་ཡིན་པ། །དེ་
སྤྱིར་རྟོག་མིན་ཆད་མ་ཡིན། །” ཞེས་གསུངས་སོ།།

བཞི་པ།

རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་འགའ་ཡང་མེད་པར་བསྟན་པ་ལ་གཉིས།

རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་བྱུང་བ་ཡོད་པར་འདོད་པ་དགག་པ་དང་། དེ་
སྟར་བཀག་པ་ལ་ཚུད་པ་སྤངས་པ་ལོ།།

དང་པོ།

རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་བྱུང་བ་ཡོད་པར་འདོད་པ་དགག་པ་ལ་གསུམ།

འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་དངོས་པོའི་འཇིག་རྒྱུར་ཐལ་བས་དགག་ཐ་
སྟད་བདེན་པ་རིགས་པས་དབྱུད་བཟོད་དུ་ཐལ་བས་དགག་ དོན་དམ་པའི་སྐྱེ་
བ་མི་ཁེགས་པར་ཐལ་བས་དགག་པ་ལོ།།

དང་པོ།

འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་དངོས་པོའི་འཇིག་རྒྱུར་ཐལ་བས་དགག་པ་ནི།

“ཇི་སྟར་རང་བཞིན་གྱིས་ཚོས་འགའ་ཡང་སྐྱེ་བ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་
ནི་གདོན་མི་བྱ་བར་ཁས་སྤང་བར་བྱ་དགོས་སོ།།” ཞེས་གསུངས་པ་སྟར་
དོན་འདི་ངེས་པར་ཁས་སྤང་དགོས་ཞེས་སྐྱེ་བར་རིགས་གྱི། འདི་ལ་ཁས་
ལེན་གཞག་ཏུ་མི་རུང་དོ་ཞེས་བསྐྱོད་པ་སྐྱེ་བར་མི་བྱའོ།། “དེ་སྟར་མ་ཡིན་
ཏེ།”

ཅུ་བཤམ་གྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་བརྟེན་འགྲུར་ན།།
དེ་ལ་སྐྱུར་བས་དངོས་པོ་འཇིག་པའི་སྤྱིར།།
སྣོང་ཉིད་དངོས་པོ་འཇིག་པའི་རྒྱུར་འགྲུར་ན།།
དེ་ནི་རིགས་མིན་དེ་སྤྱིར་དངོས་ཡོད་མིན།།

གཤམ་གྱི་གཟུགས་དང་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་དེ་
རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན། རྒྱུ་དང་རྒྱུན་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱི་
བར་འགྲུར་ན་ནི། རྣམ་འགྲོར་པས་ཚོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་
སྣོང་བར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཚེ། དངོས་པོའི་རང་བཞིན་དེ་ལ་སྐྱུར་བ་
བཏབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྣོང་བ་ཉིད་རྟོགས་པར་འགྲུར་ཏེ།

མཉམ་གཞག་གིས་གཟུགས་སོགས་རྣམས་མ་དམིགས་པ་དགོས་
ལ། དེ་རྣམས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་ན་མཉམ་གཞག་གིས་དམིགས་
དགོས་པ་ལས་མ་དམིགས་པའི་སྤྱིར། དེའི་ཚེ་དངོས་པོ་དེ་རྣམས་མེད་པར་
འགྲུར་ངོ། །དེ་མེད་ན་ནི།

ཅུ་བཤམ་ དངོས་པོ་འཇིག་པའི་སྤྱིར།

དངོས་པོ་དེ་རྣམས་མཉམ་གཞག་གི་སྐྱུར་ཡོད་པ་སྤྱིས་མེད་པའི་འཇིག་
པ་སྟེ་ཞིག་པར་འགྲུར་ངོ། །དེའི་སྤྱིར་དེ་སྐྱུར་འཇིག་པ་ལ་མཉམ་གཞག་ཉིད་
རྒྱུར་འགྲོ་དགོས་པས། "ཐོ་བ་ལ་སོགས་པ་བྱུང་བ་ལ་སོགས་པའི་འཇིག་རྒྱུ་
ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ།"

ཙ་ལ། ལྷོང་ཉིད་དངོས་པོ་འཇིག་པའི་རྒྱུར་ན།།

དེ་ནི་རིགས་མིན་དེ་སྤྱིར་དངོས་ཡོད་མིན།།

ལྷོང་པ་ཉིད་མཐོང་བ་ཡང་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་འཇིག་པ་དང་དེ་
ལ་སྤྱིར་བའི་རྒྱུར་འགྱུར་བ་ཞིག་ན། དེ་ནི་རིགས་པ་ཡང་མིན་པ་དེའི་སྤྱིར་
དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ནི་ཡོད་པ་མིན་པས།
དུས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆེ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་ཁས་སྦྱང་བར་མི་བྱའོ།།

འདི་ལ་དབུ་མ་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་སྐྱེ་བ་ཁས་ལེན་པ་
རྣམས། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་ཀྱང་བདེན་གྲུབ་ཏུ་མི་འགྲོ་བར་འདོད་
པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས། གཟུགས་སོགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་ན་དེ་ཁོ་
ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པས་དམིགས་མི་དགོས་སོ། །ཞེས་སྐྱོམ་མོད་
ཀྱང་། དེ་ཙམ་ནས་བདེན་གྲུབ་ཡིན་པར་སྤྱིར་ཡང་བཤད་ཅིང་། སྤྱིར་ཡང་
འཆད་པར་འགྱུར་བའི་རིགས་པས་ཉེས་པ་སྤོང་མི་རུས་སོ།།

འདིར་འགྲེལ་བ་ལས། "དཀོན་བརྟེན་གསལ་ལས་འོད་སྤངས་གཞན་ཡང་
དབུ་མའི་ལམ་ཚོས་རྣམས་ལ་ཡང་དག་པར་སོ་སོར་རྟོག་པ་ནི། གང་སྤོང་
པ་ཉིད་ཀྱི་ཚོས་རྣམས་སྤོང་བར་མི་བྱེད་དེ། ཚོས་རྣམས་ཉིད་སྤོང་པ་ཉིད་
དང་།" ཞེས་གསུངས་ཤིང་། "མཚན་མེད་དང་སྤོན་མེད་དང་མངོན་པར་འདུ་
གུ་བ་མེད་པ་དང་། མ་སྐྱེས་པ་དང་མ་བྱུང་བ་ལ་ཡང་" དེ་བཞིན་དུ་གསུངས་
པ་བྱངས་ཏེ། ཚོས་རྣམས་ལ་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་
ན། ཚོས་དེ་རྣམས་རང་ངོས་ནས་སྤོང་བར་མ་སོང་བས་"ཚོས་རྣམས་ཉིད་
སྤོང་པ་དང་" ཞེས་པ་མི་འཐད་ལ། རང་ངོས་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་མ་

བཀའ་པར་། གཞན་ཞིག་གིས་སྟོང་པའི་སྒོ་ནས་སྟོང་པར་བསྟན་དགོས་པས།
 "སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཚོས་རྣམས་སྟོང་པར་མི་བྱེད་" ཅེས་པ་དང་འགལ་བས་
 དབུ་མའི་ལམ་གྱིས་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པ་ན། ཚོས་
 རྣམས་རང་ངོས་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བས་སྟོང་པར་སྟོན་པ་ཡིན་པར་
 བསྟན་ནོ། །མདོ་འདིས་ནི་རྣམ་རིག་པས་གཞན་དབང་རང་གི་མཚན་ཉིད་
 ཀྱིས་བྱུང་བས་མི་སྟོང་པ་དང་། དེ་གཟུང་འཇིག་རྗེས་ཐ་དད་པ་མེད་པས་
 སྟོང་ཞེས་པ་ཡང་བཀའ་ལ། བརྒྱ་པ་ལས། "སྟོང་མིན་སྟོང་ལྡན་མཐོང་མིན་
 ཏེ། །མྱུང་འདས་བདག་གིར་གྱུར་ཅིག་ཅེས། །འོག་ལྟས་མྱུང་ན་མི་འདའ་
 བར། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས། །" ཞེས་དང་། ཅུ་ཞེ་
 ལས་ཀྱང་། སྟོང་ཉིད་ལྟ་བུ་ཐམས་ཅད་ནི། །ངེས་པར་འབྱེན་པར་རྒྱལ་བས་
 གསུངས། །གང་དག་སྟོང་པ་ཉིད་ལྟ་བུ། །དེ་དག་བསྐྱེད་ཏུ་མེད་པར་གསུངས། །
 ཞེས་པས་ཀྱང་སྒྲུབ་གྱི་མདོའི་དོན་དེ་ཉིད་འཆད་དོ། །

ཚོས་རྣམས་རང་གི་ངོ་བོས་སྟོང་ཞེས་པའི་བསམ་དོན་ཡང་དེ་ཉིད་
 ཡིན་གྱི། རྣམ་པ་རྣམ་པས་མི་སྟོང་པར་བདེན་པས་སྟོང་པ་ནི། གཞན་སྟོང་
 ཡིན་པས་རྣམ་པ་རྣམ་པས་སྟོང་པ་ནི་རང་སྟོང་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྐྱེ་བ་ནི་གཏན་
 རྣམ་མི་རིགས་ཏེ། རྣམ་པ་རྣམ་པས་སྟོང་ན་རྣམ་པ་ལ་རྣམ་པ་མེད་དགོས་
 བ། རང་ལ་རང་མེད་ན་གཞན་སྐྱེ་ལ་ཡང་མེད་པས་རྣམ་པ་གཏན་མེད་པར་
 འགྱུར་དོ། །དེའི་ཚེ་དངོས་པོ་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེ་དང་འབྲ་བས། དེ་
 ལྟར་སྐྱེ་མཁན་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་ཞིང་། འདིས་སྟོང་བ་དང་འདིས་མི་སྟོང་

ཞེས་པའི་རྣམ་གཞག་གང་ཡང་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ། །

དེ་འདྲ་བའི་སྟོང་པ་དེ་ཁ་ཅིག་ཡང་དག་ཏུ་སྐྱེ་ལ། གཞན་དག་ཆད་སྟོང་
དུ་འདོད་པ་གཉིས་ཀ་ཡང་རྟེན་འབྲེལ་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་དང་བྲལ་བར་རྒྱལ་
བ་རྒྱལ་སྐྱས་ཀྱིས་ལན་ཅིག་མ་ཡིན་པར་བསྐྱབས་པ་ལས་སྤྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་
བ་ཡིན་ནོ། །འབྲུག་པར་དུ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཐམས་ཅད་ཁོ་རང་ཁོ་རང་གིས་
སྟོང་པར་གཏན་ལ་འབེབས་དགོས་ཟེར་ནས། དེ་ཆད་སྟོང་དུ་འདོད་པ་ནི་
མི་རིགས་པ་ཁོ་ན་སྟེ། བྱུང་མཐའ་བཞི་པོ་སྤུ་ཡང་སྟ་བ་དེ་ཆད་སྟ་ཡིན་པར་
ཤེས་ནས། དེ་རང་གི་རྒྱུད་ལ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་སྤུ་ཡང་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །

དེས་ན་དགག་གཞི་དེ་དགག་བྱའི་ངོ་བོར་མེད་པ་དང་། གཞི་དེ་དགག་
བྱས་སྟོང་ཚུལ་ཡང་ཡིན་པས་སྟོང་པར་འདྲ་བཞིན་དུ། ཚོས་རྣམས་རང་གི་
མཚན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་བས་སྟོང་པ་ནི་རང་གི་ངོ་བོས་སྟོང་པའི་དོན་ཡིན་ལ།

དེ་ལས་གཞན་པའི་སྟོང་ཚུལ་རྣམས་རང་གི་ངོ་བོས་སྟོང་པ་མིན་པའི་
རྒྱུ་མཚན་ནི། སྟོང་ཚུལ་སྤུ་མ་ཚད་མས་བྱུང་བེན་བྱེད་པ་མ་ཉམས་པའི་རིང་
ལ། བྱུང་མཐའ་གཞི་དེ་བདེན་པའམ་དེའི་དོན་དུ་ཡོད་པར་འཇིན་པའི་སྐོ་
འདོགས་སྐྱེ་མི་སྲིད་ལ། སྤྱི་མ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ཚད་མས་བྱུང་ཅིང་བྱེད་པ་མ་
ཉམས་ཀྱང་། བྱུང་མཐའ་བདེན་པའམ་བདེན་པའི་དོན་དུ་སྐོ་འདོགས་པ་མི་
འགལ་བའོ། །

གཉེས་པ།

ཐ་སྙད་བདེན་པ་རིགས་པས་དབྱུང་བཟོད་དུ་ཐལ་བས་དགག་པ་ནི།

འདིར་སྐྱེས་པ། "དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་མེད་པས་བདག་དང་གཞན་ལས་
སྐྱེ་བ་དགག་ལ་རག་མོད་གཟུགས་དང་ཚོར་བ་སོགས་ཚད་མ་གཉེས་ཀྱིས་
དམིགས་པ་དེ་དག་གི་རང་བཞིན་ནི་གདོན་མི་བ་བར་གཞན་ལས་སྐྱེ་བར་
འགྱུར་རོ། །ཅི་སྟེ་དེ་ལྟར་མི་འདོད་ན་བདེན་པ་གཉེས་སུ་བཟོད་དེ་བདེན་པ་
གཅིག་ཁོ་ནར་འགྱུར་རོ།། དེའི་སྤྱིར་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་ཡོད་དོ།།" ཞེས་བེར་
རོ།།

འདི་ལྟར་ཚོལ་བ་ནི་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་། ཐ་སྙད་དུ་གཞན་
སྐྱེ་འདོད་པར་སྐྱེང་བས་དབྱུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་འགའ་ཞིག་གོ། །རང་བཞིན་གྱིས་
སྐྱེ་བའི་གཞན་སྐྱེ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་མི་འདོད་ན་བདེན་པ་གཅིག་ཁོ་ནར་འགྱུར་
ཞེས་པ་ནི། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་མེད་ན་ཡང་དག་ཀུན་
རྫོབ་མེད་པར་འགྱུར་ལ། དེའི་ཚེ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་མི་སྲིད་པས་དོན་དམ་
བདེན་པ་གཅིག་ཤུར་འགྱུར་ཞེས་པའི་དོན་ནོ།།

དེའི་ལན་དུ་"འདི་བདེན་མོད་ཀྱི་དོན་དམ་པར་ནི་བདེན་པ་གཉེས་ཡོད་
པ་མ་ཡིན་ཏེ། དགོ་སྟོང་དག་བདེན་པ་དོན་དམ་པ་འདི་ནི་གཅིག་སྟེ། འདི་
སྟེ་སྟེ་མི་སྐྱེ་བའི་ཚོས་ཅན་སྤང་ན་ལས་འདས་པ་ལོ། །འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ནི་
བརྟུན་པ་སྐྱེ་བའི་ཚོས་ཅན་ནོ་ཞེས་འབྱུང་བའི་སྤྱིར་རོ།།" ཞེས་གསུངས་སོ།།

དེ་དག་གི་དོན་ནི་རང་གི་ས་ཁས་ལེན་པའི་བདེན་པའི་དོན་ནི་མི་སྐྱ་བ་
ཡིན་པས། མི་སྐྱ་བའི་བདེན་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་བས་དེ་འདྲིར་བདེན་མོད་ཅེས་
གསུངས་སོ། །དོན་དམ་པར་ནི་ཞེས་པ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཟེགས་པའི་ངོར་ནི།
ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་གཉིས་མེད་དེ། དེའི་ངོར་ནི་དོན་དམ་
བདེན་པ་ཉག་གཅིག་ཏུ་གསུངས་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པའོ། །བདེན་པ་དམ་པ་ནི་
དོན་དམ་པའི་བདེན་པའོ། །ཡེ་ཤེས་དེའི་ངོར་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་མེད་པ་ནི་སྐྱ་
བའི་ཚོས་ཅན་དུ་གསུངས་པས་ཤེས་སོ། །

དོན་བསྐྱུ་ན་ཚོས་རྣམས་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་ན་འདུ་བྱེད་
རྣམས་བརྟུན་པ་སྐྱ་བའི་ཚོས་ཅན་དུ་མི་འགྲུབ་པས། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་མེད་
པའི་སྤྱིར་བདེན་པ་གཉིས་མེད་པར་འགྱུར་ལ། རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་
པ་མེད་པའི་སྤྱོགས་ལ་ནི། ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་བདེན་པ་གཉིས་ཀ་ཡོད་
ཅེས་པའི་དོན་ནོ། །

གལ་ཏེ་སྐྱར་གྱི་ལུང་གིས་སྤང་འདས་གཅིག་ཕུ་བདེན་གྱི། འདུ་བྱེད་
གཞན་བརྟུན་པར་གསུངས་པས་འདུས་བྱས་རྣམས་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་
མ་གྲུབ་ཀྱང་། སྤང་འདས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་
གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ནམ་སྐྱམ་ན། དེའི་བདེན་པ་ནི་མདོ་ཉིད་ལས་མི་སྐྱ་བའི་ཚོས་
ཅན་ཞེས་གསུངས་པས་མི་སྐྱ་བའི་དོན་དུ་བཤད་གྱི། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་
པའི་བདེན་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ནི་བརྟུན་པ་སྐྱ་བའི་ཚོས་
ཅན། ཞེས་གསུངས་པས་ཀྱང་སྐྱ་མའི་བདེན་པ་མི་སྐྱ་བའི་དོན་དུ་ཤེས་སོ། །

རིགས་པ་བླ་མ་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་། "འདུས་བྱས་ལོག་པར་
སྒྲུབ་ནས་གྱིས་པ་སྐྱེ་བར་བྱེད་པ་བཞིན་དུ། སྐྱུང་འདས་དོན་དམ་པས་དེ་ལྟར་
སྒྲུབ་ནས་མི་སྐྱེ་བས་སྐྱུང་འདས་བདེན་པ་དང་། གཞན་རྣམས་མི་བདེན་པར་
གསུངས་པར་"བཤད་པས། བདེན་མི་བདེན་གཉིས་སུ་བྱེ་བ་ནི་སྐྱེ་མི་སྐྱེའི་
དོན་ཡིན་པར་གདོན་མི་བཟ་བར་འདོད་པར་བྱའོ།།

རིགས་པ་བླ་མ་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། "སྐྱུང་འདས་ཀྱི་རྫོབ་ཏུ་བདེན་
པར་"གསུངས་པ་ནི། སྐྱུང་འདས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པར་ཡོད་པ་ཀྱི་རྫོབ་
པའི་ངོར་འཇོག་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། ཐ་སྙད་དུ་དེ་བདེན་པར་བཞེད་པ་མིན་ལོ།།
དེ་ལྟར་ན་ཀྱི་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ནི་དོན་དམ་བདེན་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཐབས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། བདག་དང་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་མ་དབྱེད་པར་འཇོག་ཏེན་པའི་
ལུགས་གྱིས་ཐ་སྙད་བྱེད་པ་བཞིན་དུ། དབྱུ་མ་པས་ཀྱང་ཁས་ལེན་པར་བྱེད་
དོ།།

ཅུ་བ། གང་སྤྱིར་དངོས་པོ་འདི་དག་རྣམ་དབྱེད་ན།།
དེ་ཉིད་བདག་ཅན་དངོས་ལས་ཚུ་རོལ་ཏུ།།
གནས་སྤྱིར་མ་ཡིན་དེ་སྤྱིར་འཇོག་ཏེན་གྱི།།
ཐ་སྙད་བདེན་ལ་རྣམ་པར་དབྱེད་མི་བྱ།།

འདི་ལྟར་གང་གི་སྤྱིར་གཟུགས་དང་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་

འདི་དག་ནི། ཅི་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་ཞིག་གམ། ཅིག་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་ཞིག་
 ཅེས་དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པར་རྣམ་པར་དབྱུང་བ་ན། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་བདག་
 ཉིད་ཅན་གྱི་དོན་དམ་པར་མ་སྐྱེས་པ་དང་མ་འགགས་པ་ལས། ཚུ་རོལ་ཏེ་
 གཞན་དུ་འགྱུར་བའི་ཆ་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་ཅན་ལ་གནས་པ་རྙེད་པ་མ་ཡིན་
 ཏེ། དེའི་སྤྱིར་འཇིག་རྟེན་ཐ་སྙད་ཀྱི་བདེན་པ་ལ་བདག་དང་གཞན་ལས་ཞེས་
 བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་དབྱུང་བར་མི་བྱ་བར། འཇིག་རྟེན་
 པས་མཐོང་བ་འདི་ཡོད་ན་འདི་འགྱུར་ངོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཙམ་ཞིག་གཞན་
 འཇིག་རྟེན་ལ་རག་ལས་པའི་ཐ་སྙད་ཡལ་འཇུག་པའི་སློ་ནས་ཁས་སྐྱོང་
 བར་བྱ་སྟེ།

འཕགས་པ་ལྟས། "ཇི་ལྟར་སྐྱོ་སྐྱོད་གཞན་གྱིས། གཟུང་བར་མི་རུས་
 དེ་བཞིན་དུ། །འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་མ་གཏོགས་པར། །འཇིག་རྟེན་གཟུང་བར་
 རུས་མ་ཡིན།" ཞེས་དང་། ཚུ་ཤེ་ལས་ཀྱང་། "ཐ་སྙད་ལ་ནི་མ་བཞེན་པར།
 དམ་པའི་དོན་ནི་རྟོགས་མི་འགྱུར།" དམ་པའི་དོན་ནི་མ་རྟོགས་པར། །ལྷ་
 ངན་འདས་པ་ཐོབ་མི་འགྱུར། ཞེས་དང་། ཚུ་ད་བསྐྱོག་ལས། "ཐ་སྙད་ཁས་ནི་
 མ་སྐྱོངས་པར། །ངེད་ཅག་འཆད་པར་མི་བྱེད་དོ།" ཞེས་གསུངས་སོ།

འདིར་དབྱུང་མ་དབྱུང་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དབྱུང་མ་དབྱུང་ཡིན་ལ། དེ་
 ཡང་དབྱེད་ལུགས་ཇི་ཙམ་ཞིག་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དབྱུང་བར་འགྲོ་བ་ཤེས་
 པ་གལ་ཆེ་བས་རྩུང་ཟད་བཤའ་ན་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ཀྱིས་ནི། ཐ་སྙད་
 གདགས་པས་མ་ཚིམ་པར་སྐྱ་གུ་སྐྱེ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ལ། དེ་ལྟར་བཏགས་པའི་

བཏགས་དོན་བདག་གམ་གཞན་ལས་སྐྱེ་ཞེས་ཚོལ་བ་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་
དཔྱེད་པར་འཇོག་གོ། །དེའི་སྤྱིར་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་གྱིས་གང་ནས་འོངས་
གང་དུ་འགྲོ་ཞེས་པ་དང་། སྤྱི་དང་ནང་གང་ན་ཡོད་ཅེས་སོགས་གྱི་དབྱེད་པ་
རྣམས་དང་གཏན་མི་འདྲ་བ་ཤེས་པར་བྱའོ།།

རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་གྱིས་ནི་དེ་ཅུ་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱེད་པར་མི་
འཇོག་གི་སྤྱིར་བཏགས་པ་བཞིན་གྱི་ཤེས་པ་ལ་སྤང་བའི་དབང་གིས་ཡོད་པར་
བཞག་གམ། དེའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མིན་པའི་དོན་གྱི་སྤྱོད་ལུགས་ནས་
གྲུབ་པ་ཡིན་དཔྱེད་པ་ནས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱེད་པར་འགྲོ་སྟེ། དགག་བྱའི་
ངོས་འཇིག་མི་འདྲ་བའི་གནད་གྱིས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱེད་མཚམས་ཀྱང་མི་
འདྲ་བ་གཉིས་འོང་ངོ་།།

དེ་ལྟར་མ་གོ་བར་དཔེར་ན་གནས་འདིར་སྣང་བྱིན་དོན་ལ་མ་འོངས་
པ་ལ། དང་པོ་འོངས་པར་འཇུག་དེ་ནས་འོངས་མ་འོངས་བཏགས་པ་ན། མ་
འོངས་པར་ཤེས་པ་སྣང་བ་བྱས་ནས། མ་དབྱེད་པའི་རྣམ་བཞག་ཐམས་ཅད་
སོགས་པའི་དོན་ཅན་ཁོ་ན་དང་། དབྱེད་པའི་རྣམ་བཞག་རྣམས་མ་སོགས་པར་
འདོད་པ་ནི་དབྱེད་ཚད་གང་གི་ཡང་ལུགས་མ་ཡིན་ཏེ། གཉིས་ཀའི་ལུགས་
གྱིས་མ་དབྱེད་པའི་རྣམ་བཞག་ལ་ཚད་མས་གྲུབ་པ་དུ་མ་ཞེས་འབྲུང་བའི་
སྤྱིར་དོ། །རྒྱས་པར་གཞན་དུ་བཏགས་ཅིན་པས་མ་སྤོས་སོ། །དེ་ལྟར་དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་ལ་དཔྱེད་པའི་རིགས་པས་ཀུན་རྫོབ་པ་རྣམས་ལ་དཔྱེད་ན་ནི། འཇིག་
རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་ཉམས་པར་འགྱུར་བར་ཤེས་པར་བྱའོ།།

གསུམ་པ།

དོན་དམ་པའི་སྐྱེ་བ་མི་ཁེགས་པར་ཐལ་བས་དགག་པ་ནི།

“ཅི་སྟེ་ཡང་དེ་ལྟར་དངོས་པོ་ལ་བདེན་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཐམས་
ཅད་གཙོད་པ་ན། བྲེད་ལ་འཐོན་པ་ཐ་སྐད་ཀྱི་བདེན་པ་ལ་བདེན་པར་ཞེན་པ་
འདི་གང་ཀུན་བྱང་གཉིས་ཀྱི་འཆིང་གྲོལ་གྱི་རྒྱུར་འགྱུར་བ། རྗེས་དེ་རང་གི་
མཚན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་བའི་བདག་ཉིད་འགའ་ཞིག་ཏུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་ཞིག་
བྱ་དགོས་སོ་ཞེས་སྐྱེ་ན། “དེ་སྐད་ཏུ་སྐྱེ་བ་ལ་ནི་ཚིག་ཙམ་ཞིག་ལྟག་མར་
ལུས་པར་འགྱུར་རོ།། ཅིའི་སྲིར་ཞེ་ན།”

ཅུ་བ། དེ་ཉིད་སྐབས་སུ་རིགས་པ་གང་ཞིག་གིས།
བདག་དང་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་རིགས་མིན་པའི།
རིགས་དེས་ཐ་སྐད་ཏུ་ཡང་རིགས་མིན་པས།
ཁྱོད་ཀྱི་སྐྱེ་བ་གང་གིས་ཡིན་པར་འགྱུར།

“ཇི་ལྟར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དོན་དམ་པ་ལ་དཔྱོད་པའི་སྐབས་སུ། ཇི་སྐད་
བཤམ་པའི་རིགས་པ་གང་ཞིག་གིས་གཟུགས་སོགས་བདག་དང་གཞན་
ལས་སྐྱེ་བ་རིགས་པ་མིན་པ་དེ་བཞིན་ཏུ། ཐ་སྐད་ཏུ་ཡང་རིགས་པ་དེ་ཉིད་

གྱིས་སྐྱེ་བར་རིགས་པ་མིན་པས། བྱོན་གྱི་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་ཚད་མ་
གང་གིས་འགྲུབ་པར་འགྲུར་ཏེ་མི་འགྲུར་རོ།།

དེའི་སྤྱིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་སྐྱེ་བ་ནི་བདེན་པ་གཉིས་ཅར་དུ་ཡང་
ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་མི་འདོད་བཞིན་དུ་ཡང་། གདོན་མི་བྱ་བར་ཁས་སྐྱོང་
བར་བྱའོ།།" ཞེས་གསུངས་པས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་ཐ་
སྙད་དུ་ཡང་སྐྱེ་བ་འགོག་པའི་སྐྱེ་བ་ནི། མཚན་སྤྱོད་དུ་རྗེས་གྱི་བདག་ཉིད་
གྱི་སྐྱེ་བ་ལ་བཞག་ཅིང་། དོན་བསྐྱར་སྐྱར་སྐྱར་བཞག་པས་རང་གི་མཚན་
ཉིད་གྱིས་སྐྱེ་བ་ཞེས་དགག་བྱ་ལ་བྱུང་བར་སྐྱར་བ་ཁོ་ན་ལ་ཡིན་གྱི། སྐྱེ་ཅམ་
ལ་ནི་གཏན་མིན་ཏེ། ཐ་སྙད་པའི་དོན་ལ་དོན་དམ་པའི་དབྱུང་བ་བྱར་མི་རུང་
བར་ལན་དུ་མར་གསུངས་པའི་སྤྱིར་རོ།།

དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་ཐ་སྙད་དུ་རང་གི་མཚན་ཉིད་
གྱིས་གྲུབ་པའི་སྐྱེ་བ་མི་ཞེས་ན། དོན་དམ་པར་གྲུབ་པའི་སྐྱེ་བ་ཡང་མི་
ཞེས་པར་བཞེད་པ་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་ཅམ་ནས་བདེན་
གྲུབ་ཏུ་འགྲུར་བས། དེ་ལ་ཐ་སྙད་དུ་ཞེས་སྐྱར་མ་སྐྱར་འདྲ་བར་བཞེད་པའོ།།

དེ་སྐྱར་ན་དགག་བྱ་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་
དང་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་ཞེས་སོགས་གྱི་བྱུང་བར་སྐྱར་བ་ནི་མཐའ་ཡས་
པ་ཞེས་མདོ་སྟེ་དང་། ཡབ་སྐུ་གཉིས་དང་སློབ་དཔོན་འདིའི་གཞུང་ལས་
འགྲུང་ལ། དེ་འདྲ་བ་དེ་འགོག་པའི་ཚེ་དབུ་མ་པ་ཁ་ཅིག་སྤྱོད་སྐྱར་བྱས་པ་
ནི་སྐྱར་བཞག་པ་དང་། ཚིག་གསལ་ལས་ཀྱང་། "འདི་ནི་དེ་ཁོ་ན་སྐྱར་གདོན་

མི་བ་བར་ཁས་སྤང་བར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ཀུན་རྫོབ་འཐད་པ་དང་ལྡན་
པ་མ་ཡིན་ནམ། དེས་ན་འདི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཏུ་འགྱུར་གྱི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་མི་འགྱུར་
རྟོ།།”

ཞེས་ཐ་སྙད་ཏུ་བཏགས་པ་ཅམ་གྱིས་མི་ཚོག་པར་བཏགས་དོན་
བཅའ་བའི་དབྱུང་པ་བྱས་ནས་ཐ་སྙད་པའི་དོན་འཛོག་པ་བཀག་པ་ན། དེ་ལྟ་
ན་དོན་དམ་པར་ཡོད་པར་འགྱུར་བ་དང་། གཟུགས་སོགས་ཀུན་རྫོབ་པར་
མི་འགྱུར་ཞེས་གཟུགས་སོགས་དོན་དམ་ཏུ་གྲུབ་པར་ཁས་མི་ལེན་པ་དང་།
ཀུན་རྫོབ་པར་འཛོག་པ་ཞིག་ལ་འཕེན་ལ། དེ་ཡང་དངོས་པོར་སྐྱ་བ་ལ་མིན་
པས་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་ཡིན་པར་ཉིན་ཏུ་གསལ་ལོ།།

འདིར་སློབ་དཔོན་གྱིས་“ཁ་ཅིག་འཕགས་པའི་ཞལ་སྒྲ་ནས། བདག་
ལས་མ་ཡིན་གཞན་ལས་མིན། །ཞེས་སོགས་གྱི་གཞུང་གིས་སྐྱེ་བ་སོགས་
བཀག་པ་ནི། གཟུང་འཛིན་རྗེས་ཐ་དད་པའི་ཀུན་བཏགས་གྱི་སྐྱེ་བ་སོགས་
བཀག་པ་ཡིན་གྱི། གཞན་དབང་བདེན་པ་བཀག་པ་མིན་པར་འདོད་པ་འདི་
ཡང་། དེ་ལྟར་འགྲེལ་པའི་གཏན་ཚིགས་མེད་པར་མི་འགྲུབ་པས། དེ་སྐད་ཏུ་
སྐྱ་བ་ལ་ནི་བཀལ་ཞིང་བཏག་པར་བྱ་བ་ཁོ་ནའོ།།”

ཞེས་བཤད་པའི་སློབ་སྐྱོད་སྐྱ་བ་ནི། སྐྱ་རབས་པ་ཁ་ཅིག་སློབ་དཔོན་
སློབ་ཏུན་ལ་སོགས་པ་ཡིན་པར་སྐྱ་མོད་ཀྱང་། དེའི་གཞུང་ན་དེ་ལྟར་བཤད་
པ་མི་སྤང་དོ། །བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པར་སློབ་དཔོན་ཚོས་སྐྱོང་གིས་བཞི་
བརྒྱ་པའི་སྐྱ་བ་སེམས་ཅམ་ཏུ་བཀྲལ་པར་བཤད་པས་དེ་ལ་སྐྱར་ན་འགྲིག་

གོ།།

འོ་ན་ཟབ་མོའི་མདོའི་དོན་སེམས་ཅམ་དུ་འགྲེལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་
འཕགས་པའི་གཞུང་རྣམས་ཀྱིས་དོན་རྒྱུ་ལྟར་དུ་འགྲེལ་ཞེས།

སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་ལ་སོགས་པའི་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་གཞུང་
ན། ལྷ་སྐྱབ་ཀྱི་གཞུང་གི་དོན་འདི་ལྟར་འགྲེལ་བ་ཡིན་ཞེས་གསལ་བར་མི་
སྤང་ཡང་། རྣམ་བཤད་རིགས་པ་ལ་སོགས་པར་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་མདོ་
ལ་བརྟེན་ནས་ཤེར་སྤྱོད་ཀྱི་མདོ་བྲང་དོན་དུ་འཆད་པར་སྤང་བས། དེ་བཞིན་
དུ་འཆད་པར་མདོན་ཏེ་འཕགས་པའི་གཞུང་འགོག་པ་ནི་མི་སྲིད་ལ། ལྷ་རི་
བཞིན་པར་འཆད་ན་ནི་ཤེར་སྤྱོད་ཀྱི་མདོ་སྤྱི་བཞིན་པར་མི་འཆད་པར་མི་
མཛད་ཅིང་། ལྷ་རི་བཞིན་པ་བྲང་དོན་དུ་བཤད་ན་དེའི་དོན་སེམས་ཅམ་དུ་
འཆད་དགོས་པའི་སྤྱིར་དོ། །

འོ་ན་ཀྱང་ཚོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་པ་དང་། རང་གི་མཚན་
ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་བཤད་པ་རྣམས་སྤྱི་བཞིན་དུ་རིགས་པས་
འགྲུབ་པས། ལྷ་རི་བཞིན་པ་ལ་གཞོན་པ་མེད་པའི་སྤྱིར། བྲང་དོན་དུ་འགྲེལ་
མི་རྒྱས་པ་ལ་དགོངས་ནས། "བཀའ་ཞིང་བརྟག་པར་བྱ་བ་ཁོ་རྩོད་"ཞེས་
གསུངས་ཏེ། ལྷ་རི་བཞིན་པའི་བསྐྱོག་སྤྱོགས་ལ་གཞོན་གྱེད་དང་། བྲང་ཐད་
ལ་སྐྱབ་གྱེད་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་སྟོན་པ་ནི། གཞུང་གི་དོན་རྣམས་པ་གཞན་དུ་
བྲང་དུ་མི་རུང་བར་སྐྱབ་པ་ཡིན་པས་འདིར་མདོ་ཅམ་ལས་མ་གསུངས་སོ།།

གཉིས་པ།

དེ་ལྟར་བཀག་པ་ལ་ཚེད་པ་སྤང་བ་ནི།

“གལ་ཏེ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་སྐྱེ་བ་བདེན་པ་གཉིས་ཅར་
དུ་ཡང་མེད་ན།” གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་མེད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་
ན་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་མིག་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པ་ལ་འཇིག་ཏེན་
དུ་དམིགས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་རི་བོང་གི་རྩ་ལ་སོགས་པ་
ཡང་མིག་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པ་ལ་སྤང་བར་འགྱུར་ཏེ། རྒྱ་མཚན་ཀུན་ནས་
མཚུངས་པའི་སྤྱིར་ངོ་ཞེ་ན། དེའི་ལན་“བཤད་པ།”

ཅུ་བ། དངོས་པོ་སྟོང་བ་གཟུགས་བརྟན་ལ་སོགས་པ།
ཚོགས་ལ་སྟོས་རྣམས་མ་བྲགས་པ་ཡང་མིན།
ཇི་ལྟར་དེར་ནི་གཟུགས་བརྟན་སོགས་སྟོང་ལས།
ཤེས་པ་དེ་ཡི་རྣམ་པར་སྐྱེ་འགྱུར་ལྟར།

དངོས་པོ་སྟོང་བ་སྟེ་བརྟན་པ་གཟུགས་བརྟན་དང་ལ་སོགས་པས་སྐྱ་
བརྟན་ལ་སོགས་པ་རྣམས། མི་ལོང་དང་བྱད་བཞིན་དང་བྲག་ཕུག་དང་། རྐྱ་
ཕུང་བ་སོགས་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུན་གྱི་ཚོགས་པ་ལ་སྟོས་པ་སྟེ་བརྟན་ནས་སྐྱེ་བ་

འདྲིན་ཏེན་ན་མ་གྲགས་པ་ཡང་མིན་ཏེ་གྲགས་སོ། ཇི་ལྟར་འདྲིན་ཏེན་ལ་
གྲགས་པ་དེར་ནི་གཟུགས་བརྟན་ལ་སོགས་པ་སྟོང་པ་སྟེ་བརྟན་པ་ལས།
མིག་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པ་གཟུགས་བརྟན་ལ་སོགས་པ་དེ་ཡི་རྣམ་པ་ཅན་
སྟེ་བར་འགྱུར་བ་ལྟར།

ཅ་བ། དེ་བཞིན་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་སྟོང་ན་ཡང་།།
སྟོང་ཉིད་དག་ལས་རབ་ཏུ་སྟེ་བར་འགྱུར།།

བརྟན་པའི་གཟུགས་བརྟན་ལས་བརྟན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་སྟེ་
བ་དེ་བཞིན་དུ། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་
ནའང་། དེས་སྟོང་པའི་རྒྱ་དག་ལས་དེས་སྟོང་པའི་འབྲས་བུ་རབ་ཏུ་སྟེ་བར་
འགྱུར་ངོ།།

འདྲིན་གཟུགས་བརྟན་ལས་ནི་དེ་འདྲིན་པའི་མིག་ཤེས་སྟེ་བར་
གསུངས་པས། གཟུགས་བརྟན་དངོས་པོ་ཡིན་ཞིང་ཤེས་པ་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་
པས་ནི། རྩི་ངོལ་གྱི་དོན་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་མིག་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྒྱུན་ཡིན་
པས། གཟུགས་ཀྱི་སྟེ་མཆེད་དུ་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། རྩི་གཉིས་དང་སྐྱ་ཤད་དུ་
སྐྱང་བ་དང་སྐྱ་མ་སོགས་དང་། རྩི་བརྟན་སོགས་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་
པར་བྱའོ།།

དེ་ལྟར་ན་དབང་ཤེས་འབྲུལ་པ་ལ་སྐྱང་བའི་བྱད་དང་རྩི་གཉིས་དང་སྐྱ་

འད་སོགས་ནི། དབང་པོ་ལ་འབྲུལ་གྱི་གཞོན་པ་མེད་པའི་ཤེས་པ་ལྷ་ལ་སྒྲུབ་
 བའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་འདྲའོ། །བྱུང་བཞིན་སོགས་མི་སྲིད་
 གྲུང་དེར་སྒྲུབ་བ་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་མི་སྲིད་གྲུང་དེར་སྒྲུབ་བ་
 དང་འདྲ་བའོ། །གཟུགས་བརྟན་དང་སྐྱབ་བརྟན་ལ་སོགས་པ་ནི་གཟུགས་དང་
 སྐྱབ་ལ་སོགས་པ་དང་འདྲ་བས། དེས་ན་གཟུགས་སོགས་ལྷ་རང་བཞིན་གྱིས་
 གྲུབ་པ་སྤྱི་རོལ་ཏུ་མི་འཛོག་གྲུང་དེར་སྒྲུབ་བའི་གཟུགས་སོགས་སྤྱི་རོལ་
 ཏུ་འཛོག་པ་བཞིན་དུ། གཟུགས་བརྟན་སོགས་བྱུང་བཞིན་ཡིན་པ་སོགས་
 སྤྱི་རོལ་ཏུ་མི་འཛོག་གྲུང་། གཟུགས་བརྟན་སོགས་སྤྱི་རོལ་ཏུ་འཛོག་སྟེ་དེ་
 གཉིས་སྤྱི་རོལ་ཏུ་འཛོག་མི་འཛོག་མཚུངས་པ་ཡིན་ནོ།།

གཟུགས་བརྟན་བྱུང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཅམ་གྱི་བརྟུན་པ་ནི། སྟོང་ཉིད་
 སྟོན་པའི་ལུང་རིགས་གང་ལ་ཡང་སློབ་ཁ་མ་སྟོགས་པའི་འཛིག་ཉེན་པའི་
 སྐྱོན་པོ་བརྟུང་བྱང་ཐམས་ཅད་གྱིས་འགྲུབ་པས། དེ་སྟུང་ཉོགས་པ་དེ་རིགས་
 ཤེས་རགས་པ་ཞིག་ཏུ་འདོད་པ་ནི་མི་རིགས་པ་ཁོ་ནའོ།། གལ་ཏེ་དེ་སྟུན་ནི་
 གཟུགས་བརྟན་བརྟུན་པར་གྲགས་པ་དེ་གྲུབ་གྲུང་། དབུ་མ་པས་བཞག་པའི་
 བརྟུན་པར་མི་འགྲུབ་པས། སྤྲ་མ་དེ་སྤྱི་མའི་དཔེར་ངེ་སྟུང་འགྲུར་ཞེ་ན།

སྐབས་འདིར་གཟུགས་བརྟན་སོགས་དཔེར་བཞོན་པ་ནི་འཛིག་ཉེན་
 པས་གྲུབ་ཟེན་དཔེར་འགོད་པ་ཡིན་གྱི། དབུ་མ་པས་བརྟུན་པར་བཞག་པ་
 གྲུབ་ཟེན་པ་ཞིག་དཔེར་འགོད་པ་མིན་ནོ། །དེ་ཡང་བྱུང་བཞིན་དུ་སྒྲུབ་བའི་
 གཟུགས་བརྟན་སྟུ་བུ་དེ་ལ་སྒྲུབ་བའི་སྟེང་ནས་ཆ་འདི་ཅམ་ཞིག་བྱུང་བཞིན་

དུ་སྒྲུབ་ལ། འདི་ཙམ་ཞིག་བྱུང་བ་ཞིན་དུ་མི་སྒྲུབ་འོ་ཞེས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
 དུ་དབྱེ་མི་རུས་ལ། བྱུང་བ་ཞིན་གྱི་གང་སྒྲུབ་གི་ཆ་ཐམས་ཅད་ནས་སྒྲུབ་བ་
 ལྟར་དུ་ཡོད་པས་སྒྲོང་ཡང་། རང་གི་རྒྱ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བ་མི་འགལ་བ་
 དཔེར་བྱས་ནས་དེ་བཞིན་དུ་སྒྲོན་པོ་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པར་སྒྲུབ་
 བ་ན་ཡང་། སྒྲོན་པོའི་སྒྲོང་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྒྲུབ་མི་སྒྲུབ་གི་ཆ་
 གཉིས་དབྱེར་མེད་པར་སྒྲུབ་ལ། དེ་ལྟར་སྒྲུབ་བ་ཡང་གང་སྒྲུབ་གི་ཆ་ཐམས་
 ཅད་ནས་སྒྲུབ་བ་ལྟར་དུ་ཡོད་པས་སྒྲོང་ཡང་། རང་གི་རྒྱ་ས་བསྐྱེད་པ་དང་རང་
 གིས་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པ་མི་འགལ་བར་སྐྱབ་པ་ཡིན་ཏེ། བྱུང་བ་ཞིན་གྱིས་
 གཟུགས་བརྟན་ལ་དེར་གང་སྒྲུབ་གི་ཆ་ཐམས་ཅད་ནས་སྒྲུབ་བ་ལྟར་དུ་མེད་
 གྱུང་གཟུགས་བརྟན་མེད་པར་མི་འགྲོ་བ་ཞིག་འཛོགས་ཤེས་ན།

སྒྲོན་པོ་ལ་ཡང་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྒྲུབ་བའི་ཆ་ཐམས་ཅད་ནས་
 སྒྲུབ་བ་ལྟར་གྱི་དོན་དུ་མེད་གྱུང་། སྒྲོན་པོ་ཡོད་པར་ངེས་པར་འཛོགས་རུས་པ་
 ཞིག་འོང་ངོ་།།

ཞིབ་མོའི་སྒྲོས་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་སྒྲོང་ནས་འདི་འགོག་འདི་མི་
 འགོག་ཅེས་པའི་རྣམ་པ་གཉིས་གཟུགས་བརྟན་གྱི་དཔེ་སྒྲོང་ནས་སྐྱེད་པ་ནི།
 དབུ་མའི་ལྷ་བ་རྟེན་པ་ལ་མེད་མི་རུང་དུ་དགོས་པས་ཚིམ་སྐྱ་མི་ཉན་ནོ།།

དེས་ན་འགྲེལ་བ་ལས་གྱུང་“གཟུགས་བརྟན་རང་བཞིན་མེད་པའི་རྒྱ་
 དང་འབྲས་བུ་རྣམ་པར་འཐབ་པ་ཡང་། ཤེས་བཞིན་དུ་མཁས་པ་སུ་ཞིག་
 གཟུགས་དང་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་ལས་ཐ་དད་པ་མེད་པར་

གནས་པ་རྣམས་ཡོད་པ་ཙམ་ཞིག་ཏུ་དམིགས་པས། རང་བཞིན་དང་བཅས་
པ་ངེས་པར་བྱེད། དེའི་སྤྱིར་ཡོད་པར་དམིགས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་
མེད་དོ།།" ཞེས་ཡོད་ཙམ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དང་། ལྷན་སྐྱེ་བར་
བསྟན་ལ་འདྲིར་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་བསྟན་པས། སྐྱེ་བ་དང་རང་
བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་གཉིས་སོ་སོར་འབྱེད་པ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་གསུངས་སོ།།

དེ་དག་མ་སྐྱེ་ན་དངོས་པོ་ཡོད་སྤྱིན་ཆད་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་དང་།
རང་གི་ངོ་བོས་མེད་སྤྱིན་ཆད་ཡེ་མེད་དུ་སོང་ནས་སྐྱོ་འདོགས་དང་བསྐྱར་
འདེབས་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་ལས་མི་འདའ་སྟེ། བརྒྱ་པའི་འབྲེལ་པ་ལས། ༢༠
"དངོས་པོ་དངོས་པོ་ཡོད་པར་སྐྱེ་བའི་ལྷན་ན་ནི་རི་སྤྱིད་དུ་དངོས་པོ་དེའི་
ཡོད་པ་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་སྤྱིད་དུ། དེ་ལྷན་རང་གི་ངོ་བོ་ཡང་ཡིན་པ་ཉིད་ལ། གང་
གི་ཆེ་རང་གི་ངོ་བོ་དང་བྲལ་བ་དེའི་ཆེ་དེ་ལ་དངོས་པོ་དེ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
དུ་མེད་པའི་སྤྱིར། བོང་བུའི་རྩ་དང་འབྲ་བས་གཉིས་སུ་སྐྱེ་བ་ལས་མ་འདས་
པའི་སྤྱིར། འདྲིའི་མངོན་པར་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་འགྲིག་དཀའ་བར་འགྱུར་
དོ།།" ཞེས་སོ།།

དེས་ན་རང་གི་ངོ་བོས་མེད་པས་ཡོད་མཐའ་ཐམས་ཅད་དང་། དེ་ཉིད་
ལ་རང་བཞིན་མེད་པའི་རྒྱ་འབྲས་འཛོག་རྒྱས་པས་མེད་མཐའ་ཐམས་ཅད་
ལས་གྲོལ་བ་ནི་སྐྱོབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱུངས་དང་ལྷ་བའི་ཞབས་ཀྱིས་
འཕགས་པའི་དགོངས་པ་བཀའ་པའི་བྱུང་ཚོས་སུ་སྤྱང་བས། ཡོད་པ་གཉིས་
དང་མེད་པ་གཉིས་སྤྱེད་པ་ཤིན་ཏུ་གསལ་ཆེ་དོ།།

གཟུགས་བརྟན་གྱི་དཔེ་སྐད་ལྟར་ལ་འབྲེལ་སྐད་བཞུགས་པ་ནི། ཡབ་སྲས་མཇུག་
བཞུགས། “མེ་ལོང་ཤིན་ཏུ་ཡོངས་དག་ལ། ཇི་ལྟར་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡི།།
གཟུགས་བརྟན་སྤང་བ་དེ་བཞིན་དུ། །སྤོམ་པ་ཚོས་རྣམས་ཤེས་པར་གྱིས།།”
ཞེས་གསུངས་ཏེ། བརྟན་པའི་དཔེ་གཞན་རྣམས་ཀྱི་དཔེ་དོན་སྤོམ་ཚུལ་ཡང་
སྤང་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག།

ལྟ་བུ།

བདེན་པ་གཉིས་ཅར་དུ་འང་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་བཞག་པའི་ཡོན་ཏན་བརྟན་པ་ལ་གཉིས།

ཏྲ་ཆད་ཀྱི་ལྟ་བུ་སྤང་སྤོམ་བའི་ཡོན་ཏན་དང་། ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་
ཆེས་འབྲེལ་བའི་ཡོན་ཏན་ལོ།།

དང་པོ།

ཏྲ་ཆད་ཀྱི་ལྟ་བུ་སྤང་སྤོམ་བའི་ཡོན་ཏན་ནི།

“གང་གི་སྤྱིར་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་གཟུགས་བརྟན་ལྟར་རང་བཞིན་
གྱིས་ཡོད་པས་སྤོམ་བ་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱིར།”

ཅུ་བ། བདེན་པ་གཉིས་སྤང་རང་བཞིན་མེད་པའི་སྤྱིར།།

དེ་དག་ཏྲ་ཆད་པ་མ་ཡིན་ཆད་པའང་མིན།།

དོན་དམ་པ་དང་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་གཉིས་སྤང་མ་གཉིས་ཅར་དུ་འང་

རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པའི་སྲིད། གཟུགས་སོགས་དེ་དག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་རྟག་པ་མ་ཡིན་ལ། དེར་མ་ཟད་ཆད་པའང་མིན་ཏེ། ཆད་པ་ནི་“སྤྲུལ་ཚེ་ས་བོན་ཞིག་པ་མེད་”པའི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་ལྟ་བུའི་ཆད་པ་དང་། ཚ་ཤེ་ལས། “སྡོན་བྱང་ད་ལྟར་མེད་ཅེས་པ། །དེས་ན་ཆད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར།” ཞེས་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཁས་སྦྱངས་པས་སྤར་ཡོད་ཀྱི་དངོས་པོ་སྲིས་མེད་པའམ། ཞིག་པའི་མི་རྟག་པར་འདོད་ནའང་ཆད་ལྟར་འགྱུར་ཏེ། དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་ན་དེ་རྟག་མི་རྟག་གང་དུ་འདོད་ཀྱང་། རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐར་ལྷུང་བའི་ལྟ་བར་གསུངས་པའི་སྲིད་པོ།

འདིར་འགྲེལ་བར་ཚ་ཤེ་ལས། “སྡོན་པས་སྤྲུལ་པ་ཞིག་སྤྲུལ་ལ་དེས་ཀྱང་གཞན་ཞིག་སྤྲུལ་པ་དེ་བཞིན་དུ། བྱེད་པ་པོ་དང་ལས་དང་དེས་བྱས་པ་རྣམས་ཀྱང་དེ་རྣམས་དང་འབྲ་བར་གསུངས་པས། རང་བཞིན་མེད་པ་ལས་རང་བཞིན་མེད་པ་རྣམས་སྐྱེ་བར་སྡོན་ཏོ།”

ཞེས་གསུངས་པས་ནི། རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་ལ་བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་འཇོག་པས་ཆད་ལྟ་མེད་པར་སྡོན་པའོ།

འདིར་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་མ་བཞག་ན་ཤིན་ཏུ་སྤར་བའི་བདག་མེད་མི་རྟོགས་པས། ཤིན་ཏུ་སྤར་བའི་རྟག་ཆད་ཀྱི་ལྟ་བ་རྒྱ་ལ་མི་སྐྱེ་བ་ཡང་བྱ་དགའ་བས། རྟག་ཆད་ཀྱི་ལྟ་བ་མ་ལུས་པར་སྦྱོང་བ་ནི། དགག་བྱ་དེ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བཞག་པའི་ཡོན་ཏན་ལོ།

དེ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་ཁེགས་ན་དོན་དམ་ལ་སྟོས་པའི་ཉག་ཆད་ཀྱི་ལྟ་
བར་མི་ལྟུང་བར་མ་ཟད། ཀུན་རྫོབ་ལ་སྟོས་ནས་ཉག་ཆད་ཀྱི་ལྟ་བའི་རྗེ་མས་
མི་གོས་པས་ན། ཉག་ཆད་ཀྱི་ལྟ་བ་སྟོང་སྟོང་བའི་ཡོན་ཏན་ཡོད་དོ།
གཉིས་པ།

ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཆེས་འཐད་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་གསུམ།

རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མི་འདོད་པ་ལ་ཀུན་གཞི་སོགས་ཁས་སྐྱེད་མི་
དགོས་པར་བསྟན་པ་དང་། ལས་འབྲས་པ་ལས་འབྲས་བུ་འབྱུང་བའི་དཔེ་
བསྟན་པ་དང་། དེ་ལྟར་བསྟན་པ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །
དང་པོ།

རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མི་འདོད་པ་ལ་ཀུན་གཞི་སོགས་ཁས་སྐྱེད་མི་དགོས་པར་བསྟན་པ་ལ་གསུམ།

མཚམས་སྦྱོར་གྱི་གཞུང་བཤད་པ་དང་། རྩ་བའི་ཆོག་དོན་བཤད་པ་
དང་། དེ་ལས་འབྲོད་པའི་དོན་བཤད་པའོ།
དང་པོ།

མཚམས་སྦྱོར་གྱི་གཞུང་བཤད་པ་ནི།

"དེ་ལྟར་བདེན་པ་གཉིས་ཀར་ཡང་རང་བཞིན་མེད་པས་ཉག་པ་དང་

ཆད་པར་ལྟ་བ་རྒྱང་རིང་དུ་སྤངས་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་བཟད་ཀྱི། ལས་རྣམས་
འགགས་ནས་ཡུན་རིང་དུ་ཡོན་ཡང་ལས་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་དང་འབྲེལ་བ་
ནི། ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་སེམས་ཀྱི་རྒྱན་དང་ཚུད་མི་བཟ་བ་དང་
ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པར་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་མེད་པར་ཡང་འཐད་པ་ཡིན་ནོ།།”

ཞེས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མེད་པའི་སློབ་གསུང་
ལ་ཏྲག་ཆད་ཀྱི་ལྟ་བ་རྒྱང་རིང་དུ་བསྤངས་པའི་ཡོན་ཏན་ཡོད་པར་མ་བཟད་
ཀུན་གཞི་ལ་སོགས་པ་ཁས་མ་སྤངས་ཀྱང་ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཤིན་ཏུ་
འཐད་པའི་ཡོན་ཏན་ཡོད་པར་བསྟན་ནོ། །འཕགས་པའི་གཞུང་འབྲེལ་ཚུལ་
ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་རྒྱལ་ཅམ་མེད་ཀྱང་། བྱ་བྲེད་ཐམས་ཅད་
བཞག་པས་ཚོག་པའི་འབྲེལ་ཚུལ་ཀྱིས་ལུགས་སྟུན་མོང་མ་ཡིན་པ་འདི་ལ་
བརྟེན་ནས། རྣམ་པར་དག་པའི་གྲུབ་མཐའ་འབྲེལ་བྲེད་གཞན་དང་སྟུན་མོང་
མ་ཡིན་པ་མང་དུ་ཡོད་དེ། དེ་གང་ཞེ་ན།

རེ་ཞིག་གཙོ་བོ་རྣམས་བརྗོད་ན། ཚོགས་དུག་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་
ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་དང་། རང་རིག་འགོག་ལུགས་སྟུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དང་།
རང་རྒྱུད་ཀྱི་སློབ་བས་ཕྱིར་ཚོལ་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་སླེ་བ་ཁས་
མི་ལེན་པ་གསུམ་དང་། ཤེས་པ་ཁས་ལེན་པ་བཞིན་དུ་སྤྱི་རོལ་ཀྱི་དོན་ཡང་
ཁས་སྤང་དགོས་པ་དང་། ཉན་རང་ལ་དངོས་པོ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་
པ་ཡོད་པ་དང་། ཚོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཉོན་མོངས་སུ་འཛོག་པ་དང་། ཞིག་པ་
དངོས་པོ་ཡིན་པ་དང་། དེའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དུས་གསུམ་གྱི་འཛོག་ཚུལ་སྟུན་

མོང་མ་ཡིན་པ་སོགས་ཡིན་ནོ།།

དེའི་དང་པོ་ནི་སྐབས་འདིར་བསྟན་ལ། རང་རིག་ཁས་མི་ལེན་པ་རང་
བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མི་འདོད་པ་ལ་ཐུག་ཚུལ་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་དོ། །རང་
རྒྱུད་མི་བཞེད་པ་དེ་ལ་ཐུག་ཚུལ་ནི་རྒྱས་པར་གཞན་དུ་བཤམ་བཞིན་ལ།
མདོར་བསྟུས་ཤིག་འདིར་ཡང་འཆད་དོ། །སྤྱི་རོལ་ཁས་ལེན་པ་འདི་ལ་ཐུག་
པ་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་ལ། ལྷ་པ་ཡང་འདི་ལ་ཐུག་ཚུལ་ནི་སངས་རྒྱས་
བསྐྱེད་ས་གྱིས་ཉན་ཐས་ཀྱི་སྡེ་སྡོད་ལས་ཚོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་དོ།།
ཞེས་གསུངས་པའི་མེད་རྒྱུའི་བདག་ནི། རོ་བོ་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་ལ་བཤམ་པ་
སྟར་འདིར་ཡང་བཞེད་དེ། དེ་ཡང་བདག་མེད་མཚན་ཉིད་རྫོགས་པའི་དོན་
ནོ།།

དེའི་སྤྱིར་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མཚན་ཉིད་རྫོགས་པ་ཡང་གང་ཟག་
རང་གི་རོ་བོ་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པ་ལ་བྱ་དགོས་ལ། དེ་རི་བཞིན་དུ་རྫོགས་
པ་ལ་ནི་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་རི་བཞིན་པ་ཡང་རྫོགས་དགོས་པའི་གནད་དོ།།

དེ་ལྟ་ཡིན་ན་ཚོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཉོན་མོངས་སུ་ངེས་པར་འདོད་
དགོས་པས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ངོས་འཛིན་ལ་སྤྲ་རགས་གཉིས་དང་། མི་རྟག་
སོགས་བཅུ་དྲུག་གི་ལམ་ཅམ་གྱིས་གྲོལ་མི་གྲོལ་གྱི་འདོད་ཚུལ་གཉིས་དང་།
ཤེས་སྐྱིབ་མཚམས་གང་ནས་སྤོང་བ་མི་འདྲ་བ་སོགས་ཀྱི་བྱུང་པར་མང་པོ་
ཞིག་ཡོད་དོ།།

འོ་ན་དང་པོར་ཐེག་ཆེན་དུ་ཞུགས་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བུ་ལེགས་

པར་གཏན་ལ་ཐེབས་པ་ཞིག་དང་། ཉན་རང་དུ་ལྟུང་བ་གཉིས་གཞི་མ་ཐུན་
སྲིད་པ་ནི་དབུ་མ་པ་གཉིས་ཀས་ཀྱང་འདོད་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན་དེ་འབྲ་བ་
དེས་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་བསྐྱོམས་པས་མངོན་སུམ་དུ་འགྱུར་བ་དང་། དེ་
ལྟར་མཐོང་བྱིན་གོམས་པར་བྱེད་པ་ཞིག་ཀྱང་འདོད་དགོས་སོ།།

དེ་ལྟ་ན་ལམ་དེས་ཚོས་ཀྱི་བདག་འཇིན་ཀྱན་བརྟགས་མཐོང་ལམ་ནས་
སྲོང་བ་དང་། བདག་འཇིན་དེ་ལྟ་སྐྱེས་དེའི་སྐྱོམ་ལམ་ནས་ཀྱང་སྲོང་བ་
འདོད་དགོས་པས། དངོས་པོ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཇིན་པའི་
དབུ་མ་པའི་ལྷགས་ལ་ཡང་ཚོས་ཀྱི་བདག་འཇིན་ལ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་
མིན་གཉིས་འདོད་དམ་སྟུམ་ན།

འདི་ལ་གསལ་བར་བཤད་པ་མི་སྣང་ཡང་། རང་རྒྱུད་པ་དེ་དག་གིས་
ཉན་རང་ལམ་དེ་ལྟར་སྐྱོམ་པ་ལ། ཚོས་ཀྱི་བདག་འཇིན་མངོན་གྱུར་རེ་ཞིག་
སྤངས་པ་འོང་ཡང་། ཚོགས་མཐའ་ཡས་པ་བསགས་པའི་གྲོགས་མེད་པར་
ཚོས་ཀྱི་བདག་འཇིན་གཉིས་པོ་གང་གི་ཡང་ས་བོན་སྤངས་པ་མི་འོང་ཞེས་
བཞེད་དགོས་པས། ཤེས་སྲིབ་མངོན་གྱུར་བ་རེ་ཞིག་སྤངས་པ་ཉན་རང་ལ་
སྲིད་ཀྱང་། ས་བོན་སྤངས་པ་མི་སྲིད་པར་སྤྲད་དགོས་སོ།།

སྲོབ་དཔོན་འདིའི་བཞེད་པས་ནི་ཚོས་ཀྱི་བདག་འཇིན་ཉོན་མོངས་ཡིན་
པས། དེའི་ས་བོན་སྤངས་པ་ལ་ཚོགས་མཐའ་ཡས་པ་གསོག་པའི་གྲོགས་
མི་དགོས་ལ། གཉིས་སྤང་འཁྲུལ་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་ཤེས་སྲིབ་སྲོང་བ་ལ་
ནི། གྲོགས་དེ་ལྟ་བུ་མེད་པར་སྲོང་མི་རུས་པར་བཞེད་དོ། །སྤང་བཤད་པ་དེ་

དག་གི་གོ་བ་ཆགས་ན་ཁྱད་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བར་སྒྲུང་བས་བཤམ་དོ།།
གཉིས་པ།

ཅུ་བའི་ཚིག་དོན་བཤམ་པ་ནི།

དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པར་འདོད་པའི་སྤོགས་ལ། ཀུན་གཞི་སོགས་ཁས་མ་སྒྲུངས་ཀྱང་ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་འཐད་ཚུལ་“ཇི་སྟེ་ཡིན་ཞེ་ན།”

ཅུ་བ། གང་སྤྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་དེ་མི་འགག་པ།།
དེ་སྤྱིར་ཀུན་གཞི་མེད་ཀྱང་འདི་རུས་སྤྱིར།།
ལ་ལར་ལས་འགགས་ཡུན་རིང་ལོན་ལས་ཀྱང་།།
འབྲས་བུ་ཡང་དག་འབྱུང་བར་རིགས་པར་གྱིས།།

ལས་དང་དེའི་འབྲས་བུའི་བར་དུ་ཡུན་རིང་པོར་ཚོད་པའི་དགོ་མི་དགོའི་ལས་ལས་ཀྱང་། བདེ་བ་དང་སྤྱུག་བསྐྱེད་སོགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་འབྱུང་བ་ནི་རང་གི་སྤེལ་བ་གོང་འོག་ཐམས་ཅད་འདོད་ལ། དེ་ལ་ལས་དེ་འབྲས་བུ་འབྱེན་པའི་སྤེལ་བར་དུ་གནས་ན་ནི་ཉུག་པར་འགྱུར་ལ། ཉུག་པས་དོན་བྱེད་པར་མི་རུས་པས་ལས་ལས་འབྲས་བུ་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་མི་འཐད་དོ།། ལས་དེ་བྱས་པའི་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པར་ཞིག་ན་ནི། མཚམས་དེ་ནས་འབྲས་

བྱ་དངོས་སུ་འབྱེན་པའི་སྤྲོ་ལོགས་ཀྱི་བར་དུ་ལས་དེ་མེད་ལ། ལས་ཞིག་པ་
ཡང་དངོས་པོར་མེད་པས་“ལས་ལས་འབྲས་བུ་ཇི་ལྟར་འབྱུང་བར་འབྱུར་
ཞེས་བརྗོད་པའི་ལན་དུ།”

ལས་བྱས་པའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་ཉེ་བའི་ལག་གསལ་བྱེན་པའི་སྤྲོ་ལོགས་
ཀྱི་ལས་འགག་པ་ལ་མངོན་དུ་སྤྱོད་པའི་ཚོ། ལས་ཀྱི་རྣམ་པ་གཞག་པར་
བྱ་བའི་སྤྱིར་ཁ་ཅིག་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྟོག་པར་བྱེད་ལ། ཁ་ཅིག་བྱ་
ལོན་ཀྱི་དཔང་རྒྱ་སྟེ་དེའི་ཡི་གེ་དང་འདྲ་བའི་ལས་གཉིས་ལས་དོན་གཞན་པ།
ཚུད་མི་བྱ་བ་ཞེས་པ་ལྟར་མིན་འདུ་བྱེད་དུ་གྱུར་པ་ཞིག་འདོད་དོ།

ཁ་ཅིག་ནི་ལས་གཉིས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ཞེས་པ་དེ་གཉིས་ལས་དོན་གཞན་དུ་
གྱུར་པའི་ལྟར་མིན་ཞིག་རྟོག་པར་བྱེད་དོ། ཁ་ཅིག་ནི་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་
ཀྱིས་བསྐྱོས་པའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱན་རྟོག་པར་བྱེད་ལ།

དེའི་སྤྱིར་ལས་འགགས་ཀྱང་ལས་ཀྱིས་སྤྱིས་ཡུན་རིང་པོ་ནས་འབྲས་
བྱ་འབྱེན་པ་མི་འགལ་བར་འདོད་དེ། ལས་ཀྱིས་ཀུན་གཞི་ལ་བག་ཆགས་
འཛོག་པའི་བག་ཆགས་དེ་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་ལ། དེའི་རིགས་འདྲ་
བརྒྱུད་པས་མཐར་འབྲས་བུ་འབྱེན་པས་དང་པོའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་བརྒྱུད་
པ་ལས་འབྱུང་བར་འདོད་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཞན་གསུམ་ལ་ཡང་ཤེས་པར་
བྱའོ།

དེའི་དང་པོ་ནི་སེམས་ཅམ་པ་འགའ་ཞིག་གོ། །གཉིས་པ་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲོ་
བ་ཡིན་པར་སྤྱོད་རས་གཟིགས་རྣམས་ཞུགས་ཀྱིས་བཤའ་དེ། ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་

ཏུ་སྐྱོ་བ་ལས་གཞན་པ་ཞིག་གོ། །གསུམ་པ་ཡང་གྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱོ་བའི་ནང་ཚན་གཅིག་གོ། །བཞི་པ་ལ་གསལ་ཁ་མ་བྱུང་ཡང་མཛོད་འགྲེལ་གྱི་གནས་དགུ་པ་དང་བསྐྱེད་ན་མཛོད་སྡེ་པ་དང་ཁ་ཆེ་གྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱོ་བའི་ཡང་འཛོད་པ་ཡིན་པ་འདྲའོ། །ཁ་ཆེ་བས་ཐོབ་པ་ཁས་ལེན་གྱང་འཐོབ་བྱའི་ཚོས་ལས་གཉིས་གྱིས་ཐོབ་པ་སྐྱེད་པར་མི་འཛོད་ལ་འདིར་ནི་དེ་ལྟར་འཛོད་པ་ཞིག་སྟེ་“གང་གི་ལྟར་ན་”ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བ་”གང་གི་ལྟར་ན། ལས་རང་གི་བདག་ཉིད་གྱིས་མ་སྐྱེས་པ་དེའི་ལྟར་ན་ནོ།”

ཅུ་བ། གང་གི་ལྟར་བཞིན་གྱིས་དེ་མི་འགག་པ།
དེ་གི་ལྟར་ཀུན་གཞི་མེད་གྱང་འདི་རྣམས་སྐྱེད།
ལ་ལར་ལས་འགགས་ཡུན་རིང་ལོན་ལས་གྱང་།
འབྲས་བུ་ཡང་དག་འབྱུང་བར་རིག་པར་གྱིས།

གང་གི་ལྟར་ལས་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་ཉེ་མི་འགག་པ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་འགགས་པ་ལས་གྱང་འབྲས་བུ་འབྱུང་བ་མི་འགལ་བ་དེའི་ལྟར་ཀུན་གཞི་སོགས་ཁས་མ་སྐྱེས་གྱང་། ལས་ལས་འབྲས་བུ་འདི་འབྱུང་བར་རྣམས་པའི་སྐྱེད། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ལར་ལས་གཉིས་བྱས་པ་འགགས་ནས་ཡུན་རིང་པོ་བསྐྱེད་པ་མང་པོ་ལོན་པ་ལས་གྱང་། ལས་ལས་འབྲས་བུ་ཡང་དག་པ་

སྟེ་རྒྱ་ལ་འབྲས་བུ་མི་འབྲུལ་བར་འབྲུང་བར་རིག་པར་གྱིས་ཤིག།

དེ་ལྟར་ན་སྟོགས་འདི་ལ་ནི་“ལས་དང་འབྲས་བུའི་འབྲེལ་བ་ཆེས་ཤིན་
ཏུ་འཐད་པར་འབྱུང་རྟོ།” དེ་ནམས་ཀྱི་དོན་ནི་སྤར་བཞིན་བརྩུང་པའི་ལན་སྤྱི་
བ་པོ་བཞི་ཀས་ཀྱང་། ལས་ལ་སྐྱེ་བ་དང་འགག་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་
གྲུབ་པ་ཁས་ལེན་ཞིང་། ལས་བྱས་པའི་འོག་ཏུ་འགགས་པ་དེ་རང་བཞིན་
གྱིས་གྲུབ་པར་འདོད་དོ།།

དེ་ལ་སྟོབ་དཔོན་འདིས་དེ་འདྲ་བའི་འགགས་པ་ཡིན་ཀྱང་ཀུན་གཞི་
སོགས་ཁས་ལེན་པས་སྐྱོན་མེད་ཅེས་ལན་འདེབས་པ་མི་རིགས་ཏེ། རང་
བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་ལས་སྐྱེ་བ་དང་འགགས་པ་མེད་པའི་སྤྱིར་
རོ་ཞེས་འགོག་པ་ཡིན་ནོ།།

ལན་འདེབས་ཚུལ་དེ་ཉིད་འཕགས་པའི་བཞེད་པ་ཡིན་པར་སྟོན་པ་ལ།
“གང་སྤྱིར་ལས་ནི་སྐྱེ་བ་མེད། །འདི་ལྟར་རང་བཞིན་མེད་དེའི་སྤྱིར། །གང་
སྤྱིར་དེ་ནི་མ་སྐྱེས་ལ། །དེ་སྤྱིར་ཚུད་ཟར་མི་འབྱུང་རོ། །” ཞེས་རྩ་ཤིང་
གསུངས་པ་བྲངས་ཏེ། ལས་རང་བཞིན་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པའི་སྤྱིར་
རང་གི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་དོ། །དེའི་སྤྱིར་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་
འགག་པ་མི་སྤིད་པའི་སྤྱིར། ལས་བྱས་པའི་འོག་ཏུ་འགགས་པ་དེ་རང་བཞིན་
གྱིས་གྲུབ་པར་བརྩུང་ནས་ཚུད་མི་བར་རྟོག་པ་རིགས་པ་མིན་ནོ། །ཞེས་
པའི་དོན་ནོ། །རིགས་པ་དེ་ནི་ཚུད་མི་བར་འགོག་པ་ལ་གསུངས་ཀྱང་གཞན་
གསུམ་འགོག་པ་ལ་ཡང་འབྲུང་བར་མེད་དེ་རྒྱ་མཚན་ཀུན་ནས་མཚུངས་པའི་

སྒྲུབ་པོ།

ཡང་མདོ་ལས། "མི་ཡི་ཆེ་ཚད་ལོ་བརྒྱ་སྟེ། །དེ་སྲིད་འཚོ་ཞེས་བརྗོད་
མོད་ཀྱི། །ལོ་ལ་ཕྱང་པོར་སྦྱངས་པ་མེད། །སྦྱབ་པ་དེ་ཡང་དེ་དང་མཚུངས།།
ཟད་པ་མེད་ཅེས་གང་སྦྱས་དང་། །ལས་ཟད་ཅེས་ནི་གང་སྦྱས་པ། །སྟོང་པའི་
ཚུལ་དུ་ཟད་པ་མེད། །ཐ་སྦྱད་ཚུལ་དུ་ཟད་པར་བསྟན། །" ཞེས་གསུངས་པ་
བྲངས་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཟད་པའམ་འགག་པ་མེད་པ་དང་། དེ་
གཉིས་ཐ་སྦྱད་ཀྱི་དབང་གིས་བཞག་པའི་ཁྱེད་པོ། །ནག་ཚོའི་འགྱུར་ལས།
"ལོ་རྒྱུས་ཕྱང་པོར་སྦྱངས་པ་ནི། །མེད་པ་དེ་བཞིན་ཡང་དག་པར། །ཚོགས་
པ་འདི་ཡང་བསྟན་བར་བྱ།།" ཞེས་འགྲུང་ངོ་། །དེ་རྒྱུས་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཏེ་
མི་འགག་པ་ཞེས་དགག་བྱ་ལ་ཁྱེད་པར་སྦྱར་བའི་སྟེང་ནས་བཤུག་པའོ།།

གསུམ་པ།

དེ་ལས་འཕྲོས་པའི་དོན་བཤུག་པ་ལ་གཉིས།

འགག་པ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ཀུན་གཞི་ཁས་མི་ལེན་པའི་རྒྱ་
མཚན་དུ་འགྲོ་ཚུལ་དང་། ཀུན་གཞི་ཁས་མི་ལེན་གྲང་བག་ཆགས་ཀྱི་གཞི་
འཛིག་པའོ།།

དང་པོ།

འགག་པ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ཀུན་གཞི་ཁས་མི་ལེན་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ་འགྲོ་ཚུལ་ནི།

གལ་ཏེ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་འགག་པ་མེད་ཀྱང་རང་གི་ལྷགས་
ལ་ཡང་“ལ་ལར་ལས་འགགས་”ཞེས་དང་། “འགགས་ཤིང་རང་བཞིན་ཡོད་
མིན་པའི།” ཞེས་གསུངས་པས། “ཐ་སྙད་ཚུལ་དུ་བྱེད་པར་བསྟན།” ཞེས་
པ་སྟར་ལས་བྱས་པའི་འོག་ཏུ་ལས་དེ་འགགས་པ་ནི་འདོད་དགོས་ལ། དེའི་
ཚེ་འགག་པ་ནི་དངོས་པོར་མེད་ཅིང་ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་པའི་རྟེན་དུ་གྱུར་
གཞི་སོགས་ཀྱང་མི་འདོད་ན། ལས་འགགས་ནས་ཡུན་རིང་དུ་ལོན་པ་ལས།
འབྲས་བུ་འབྱུང་བ་མི་འཐད་པར་བརྟུན་པ་སོ་ན་གནས་པས། སྤར་གྱི་ལན་དེ་
དག་གིས་མི་ཚོག་གོ་ཞེ་ན།

སྟོན་མེད་དེ། “གང་སྤྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་དེ་མི་འགག་པ། དེ་སྤྱིར་
“ཞེས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཉིད་གྱིས་ལས་ཞིག་པའི་ཞིག་པ་ལས་སྤྱིས་ཀྱི་འབྲས་
བུ་འབྱུང་བ་འབྲུབ་པས་ལན་བྱུར་པ་མ་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་དངོས་པོ་རང་
བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འདོད་པའི་སྤྱོད་པས་ཐམས་ཅད་ལ། ཞིག་པ་དངོས་པོར་
མི་རུང་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་འདོད་པའི་དབུ་མའི་སྤྱོད་པས་ལ་ཞིག་
པ་དངོས་པོར་གྲུབ་པའི་གནད་དོ།

ལྷགས་དང་པོ་ལ་ནི། ལྷ་གུ་ལྷ་བུའི་དངོས་པོ་ཞིག་ཞིག་པ་ན། ལྷ་གུའི་
ཆ་ཤས་ཀྱི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ནི་ལོག་ལ། ལྷ་གུ་ལས་གཞན་པ་བུམ་པ་
ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་གཞན་གང་ཡང་མ་ཐོབ་པས། ཞིག་པ་དེ་དངོས་པོ་
གཞན་མིན་པར་འདོད་དེ། སྟོན་པོ་ལ་སོགས་པ་སྤྱི་མཆེད་རེ་རེ་བའི་དངོས་
པོ་དང་། བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་རང་གི་ཆ་ཤས་ཀྱི་དངོས་པོ་ཚོགས་པ་གང་

ཡང་ཞིག་པ་དེའི་མཚན་གཞིར་མི་རུང་བའི་སྲིར་དངོས་པོ་མིན་ནོ་སྐྱམ་
པའོ།།

ལུགས་སྲི་མ་ལ་ནི། དཔེར་ན་ཉེར་སྐྱེས་ཀྱི་སྲུང་པོ་ལྟ་རེ་རེ་བ་དང་
ཚོགས་པ་གཉིས་ཀ་དང་། དེ་གཉིས་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་གཅིག་ཉེར་སྐྱེས་
ཀྱི་མཚན་གཞིར་འཇོག་རྒྱ་མེད་ཅིང་། ཉེར་སྐྱེས་ཀྱང་དེ་གསུམ་ཀྱི་མཚན་
གཞིར་མི་རུང་ལ། རང་གི་སྲུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་ཉེར་སྐྱེས་སུ་བཏགས་པ་
དངོས་པོ་ཡིན་པར་མི་འགལ་བ་བཞིན་དུ། ཞིག་པ་ཡང་ཞིག་རྒྱུའི་དངོས་པོ་
དང་། དེ་དང་རིགས་མ་ཐུན་པའི་དངོས་པོ་གང་ཡང་མཚན་གཞིར་མེད་ཀྱང་།
ཞིག་རྒྱུའི་དངོས་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པའི་སྲིར་དངོས་པོ་འོ། །

དེ་སྐྱེས་པ་ལ་ལུང་རིགས་གཉིས་ཚོག་གསལ་ལས་གསུངས་པའི་དང་
པོ་ནི། ས་བཅུ་བ་ལས། "སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་གྱིས་ཀ་ཤི" ཞེས་གསུངས་པ་སྟེ། ཤི་
བ་ནི་གང་ཤི་བའི་སེམས་ཅན་དེ་ཞིག་པ་ཡིན་ལ། དེ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་གྱིས་སྐྱེད་
པར་གསུངས་པ་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། "འཆི་བ་ཡང་བྱ་བ་གཉིས་སུ་ཉེ་
བར་གནས་པ་ཡིན་ཏེ་འདྲ་བྱེད་འཇིག་པར་ཡང་བྱེད་པ་དང་། ཡོངས་སུ་
མི་ཤེས་པ་རྒྱུན་མི་འཆད་པའི་རྒྱ་ཡང་འབྱིན་པའོ།།" ཞེས་འཆི་བས་བྱ་བ་
གཉིས་བྱེད་པར་གསུངས་ཏེ། ཤི་བ་རྒྱུས་བྱེད་པ་དང་། ཤི་བས་མ་རིག་པ་
སྐྱེད་པར་ཡང་གསུངས་པས། ཞིག་པ་ལ་སྐྱེད་པའི་རྒྱ་ཡོད་པ་དང་། ཞིག་
པས་འབྲས་བུ་སྐྱེད་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ནི་རྒྱུན་གྱི་ཞིག་པ་ཡིན་ཡང་སྐྱད་
ཅིག་མ་དང་པོ་དུས་གཉིས་པར་ཞིག་པ་ལ་ཡང་འབྲས་ལ། སྐྱད་ཅིག་མ་དང་པོ་

དུས་གཉིས་པར་ཞིག་པའི་རྒྱུར་ཡང་བསྟན་ནོ། །དེས་ན་སེམས་ཅན་སྐྱེས་པ་
དང་ཞེ་བ་གཉིས་དང་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པར་མི་སྣོད་པ་དང་། སྐད་ཅིག་མ་
གཉིས་པར་མ་བསྟན་པ་རྣམས་ལ་དངོས་པོར་འཇོག་མི་འཇོག་དང་། རྒྱུས་
སྐྱེད་མི་སྐྱེད་ཀུན་ནས་མཚུངས་སོ། །

འདི་ལ་དགོངས་ནས་རྩ་ཞེ་ལས། "དངོས་དང་དངོས་མེད་འདུས་བྱས་
ཡིན།།" ཞེས་དང་། རིགས་པ་དུག་ཅུ་བ་ལས་ཀྱང་། "རྒྱ་བད་ཉིད་ལས་ཞེ་བ་
ནི།། བད་ཅེས་བྱ་བར་དམིགས་པ་སྟེ།།" ཞེས་སྐྱ་གུ་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་
དང་། དེ་ཞིག་པ་དེའི་དངོས་པོར་མེད་པ་གཉིས་ཀ་འདུས་བྱས་དང་། ལྷུ་མ་
སྟོ་བུའི་རྒྱ་བད་པ་ནི་མར་མེ་སྟོ་བུའི་འབྲས་བུ་བད་པའི་རྒྱུར་གསུངས་པས།
འཕགས་པའི་བཞེད་པར་གདོན་མི་བ་བར་འདོད་པར་བྱའོ།།

སྐད་ཅིག་དང་པོ་དུས་གཉིས་པར་ཞིག་པ་ནི་དངོས་སུ་དགག་བྱ་བཅད་
ནས་ཉོགས་དགོས་པས། དགག་པ་ནི་ཡིན་ལ་མེད་དགག་ནི་མ་ཡིན་པས་
མ་ཡིན་དགག་སྟེ། ཞིག་རྒྱ་དེ་བཅད་པ་ཅམ་མིན་གྱི་དེ་བཅད་པའི་དངོས་
པོ་ཞིག་འཕངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐྱབ་བྱེད་སྟག་མ་ནི་རྒྱས་པར་རྩ་ཞེའི་ལྷོ་
ལས་ཞེས་པར་བྱའོ། །འདི་ནི་ལྷུགས་འདིའི་རིགས་པ་སྐྱ་ལ་དོན་ཆེ་བ་ཅིག་ཏུ་
འདུག་གོ།

གཉིས་པ།

ཀུན་གཞི་ཁས་མི་ལེན་ཀྱང་བག་ཆགས་ཀྱི་གཞི་འཛོགས་པ་ནི།

གལ་ཏེ་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཁས་མི་ལེན་ཀྱང་དགོ་མི་དགོའི་བག་
ཆགས་འཛོགས་པ་དང་། བག་ཆགས་དེ་སློན་པ་ལས་འབྲས་བུ་འབྱུང་བར་
འདོད་དགོས་ཏེ། འཇུག་འགྲེལ་ལས། "ཐོག་མ་མེད་པའི་འཁོར་བ་དངོས་
པོའི་བག་ཆགས་བཞག་པ་ཡོངས་སུ་སློན་པ། དངོས་པོ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་
པ།" ཞེས་དང་། དེ་འདྲ་བ་གཞན་ཡང་མང་དུ་འབྱུང་བའི་སྲིད་རྒྱུ། དེ་ཡང་
བག་ཆགས་འཛོགས་པའི་གཞི་མེད་པར་མི་རུང་བས་གཞི་དེ་གང་ཡིན་ཞེ་ན།
རི་ལྟར་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཁས་ལེན་པ་རྣམས་ཀྱི་ལྟར་ན། ཉོན་ཡིད་ཀྱིས་
ངའོ་སྣམ་དུ་དམིགས་པའི་གཞིར་གྱུར་པའི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་བག་ཆགས་
ཀྱི་གནས་སུ་འདོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ལུགས་འདིས་ཀྱང་ངའོ་སྣམ་པ་ཅ་མ་ཀྱི་སློ་
སྣོན་སྐྱེས་ཀྱི་དམིགས་པ་དེ་ཉིད་བག་ཆགས་སློ་བའི་གཞིར་བཞེད་དོ།།

འོ་ན་འཇུག་འགྲེལ་ལས། "སེམས་ཀྱི་རྒྱུན་བག་ཆགས་ཀྱི་གཞིར་
གསུངས་པ་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། ང་ཅམ་དེ་ཉིད་སེམས་རྣམ་ཤེས་ལ་བརྟེན་
ནས་བཏགས་པའི་རྒྱུད་ཡིན་པས། སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཅེས་ཀྱང་བྲུ་ལ། སེམས་
ཉིད་ཀྱི་རིགས་འདྲ་ལ་དེའི་རྒྱུད་ཅེས་པ་ལྟར་ན། དེ་ཡང་རེས་འགའ་བའི་བག་
ཆགས་སློ་བའི་གཞིར་འགྱུར་རོ།།

མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་ཚུལ་ནི། འཇུག་འགྲེལ་ལས། "གང་གིས་

སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་འགག་པར་བྱེད་ཅིང་སྒོ་བར་བྱེད་ལ། རྗེས་སུ་བཟོད་པར་
 བྱེད་པ་ནི་བག་ཆགས་དེ། ཉོན་མོངས་པའི་སྤྱར་སྤྱལ་པ་དང་། གོམས་པ་དང་།
 ཚ་བ་དང་བག་ཆགས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྣམ་གྲངས་དག་གོ། །དེ་ནི་ཟག་པ་མེད་
 པའི་ལམ་གྱིས་ཉོན་མོངས་པ་སྤངས་སུ་བྱེད་ཀྱང་། ཉོན་ཐོས་དང་རང་སངས་
 རྒྱས་ཀྱིས་སྤང་བར་མི་རུས་ཏེ། ཏིལ་མར་དང་མེ་ཏོག་ལ་སོགས་པ་བསལ་
 དུ་བྱེད་ཀྱང་། བྱམ་པ་དང་སྤྲུམ་བུ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་དེ་དང་སྤྱད་པས་
 ཡོན་ཏན་སྤོ་མོ་དམིགས་པ་བཞིན་ལོ། །"ཞེས་གསུངས་སོ། །དགོ་མི་དགོའི་
 བག་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་བག་ཆགས་གཞན་ལ་ཡང་གཞི་གཉིས་སུ་
 འགྱུར་བ་ངེ་ལྟར་རིགས་པར་སྐྱར་རོ། །

འོ་ན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དུས་སུ་དེའི་སྤང་བུ་མཐོང་སྤང་
 མེད་མོད་ཀྱང་། །སྒོམ་སྤང་གི་བག་ལ་ཉལ་ཡོད་དགོས་ལ། དེའི་ཆེ་ཡིད་ཀྱི་
 །ཤེས་པ་ནི་གཉིས་སྤང་འཁྲུལ་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་མ་བསྤྱད་པའི་ཟག་མེད་
 ཡིན་པས། དེའི་ངོ་བོར་བག་ལ་ཉལ་དེ་གནས་པ་མི་རིགས་ལ། དབང་ཤེས་
 ཀྱང་དེའི་རྟེན་དུ་མེད་ཅིང་གཟུགས་ཀྱང་དེའི་རྟེན་དུ་མི་རིགས་ལ་ཀུན་གཞི་
 ཡང་མི་འདོད་པས་དེའི་རྟེན་མེད་པར་འགྱུར་རོ་སྤྲུམ་ན། རྒྱུན་མེད་དེ་དེའི་ཆེ་
 ང་ཙམ་ཞིག་སྒོམ་སྤང་གི་བག་ལ་ཉལ་གྱི་རྟེན་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། སྤང་གཉེན་
 གཞན་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

ལུགས་འདིའི་གང་ཟག་གི་འཇོག་ཚུལ་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཤེས་ན་
 རྣམ་མཁའ་དང་རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་དང་ཅི་ཡང་མེད་པ་གསུམ་དུ་སྐྱེས་

བའི་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཟག་མེད་གྱི་སེམས་
 མངོན་དུ་གྱུར་པ་ན། འཇིག་རྟེན་པའི་སེམས་གཞན་མེད་པས་དེ་རྣམས་གྱི་
 འགྲོ་བ་ལྡོག་པར་འགྱུར་ལོ། །ཞེས་པ་དང་། སྲིད་ཅེར་སྐྱེས་པའི་འཕགས་པ་
 ལ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སར་གཏོགས་པའི་ཟག་མེད་གྱི་སེམས་མངོན་དུ་གྱུར་
 པ་ན། སྲིད་ཅེ་དང་ཅི་ཡང་མེད་པ་གཉིས་ཀའི་སས་བསྐྱེས་པའི་འགྲོ་བ་ལྡོག་
 པར་འགྱུར་ཏེ། ཟག་མེད་གྱི་སེམས་དེའི་གནས་ནི་འགྲོ་བ་དེ་གཉིས་དང་།
 ཟུང་ན་ལས་འདས་པའི་འགྲོ་བར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 རིགས་པ་རྣམས་གྱིས་ཀྱང་མི་གཞོན་པར་མངོན་ཏེ། ཟག་བཅས་དང་ཟག་
 མེད་གྱི་སེམས་གང་ཡང་འགྲོ་བ་དེ་དག་གི་མཚན་གཞིར་མ་བཞག་ཀྱང་འགྲོ་
 བ་བཞག་པས་ཚོག་པའི་ཕྱིར་ལོ། །

ལྡོག་ས་སྒྲུབ་པའི་ལུགས་ནི། ལམ་མ་ཞུགས་དང་སློབ་པ་རྣམས་གྱི་འགྲོ་
 བའི་ངོ་བོ་མ་སྐྱབས་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་དབང་དུ་མཛད་པའོ། །ལན་དེ་དག་ཀྱང་
 བདག་འདྲ་བས་ལུགས་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་རང་སློབས་གྱིས་བརྗོད་པར་ག་ལ་
 ལུས། འོན་ཀྱང་མགོན་པོ་སྐྱབས་ཀྱི་དགོངས་པ་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་རྫོགས་
 པར་འཇོག་ཤེས་པའི་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་དག་གི་ལུགས་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པ་
 ཡིན་ལོ། །དེ་རྣམས་ལ་དཔགས་ན་ཀུན་གཞི་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་ལྟག་མ་
 རྣམས་གྱིས་ཀྱང་ལུགས་འདི་ལ་མི་གཞོན་པར་མངོན་ཏེ། ལྡོག་ས་ཆེ་ཞིང་
 ཞེས་ལ་རྣོ་བ་རྣམས་གྱིས་རྩད་གཅད་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ།

ལས་འགགས་པ་ལས་འབྲས་བུ་འབྱུང་བའི་དཔེ་བསྟན་པ་ནི།

སྐར་ལས་འགགས་པ་ལས་འབྲས་བུ་འབྱུང་བར་“བཤམ་པའི་དོན་དེ་
ཉིད་དཔེའི་སྐོན་ས་བཤམ་པ།”

ཅུ་བ། མི་ལམ་དམིགས་པའི་ཡུལ་དག་མཐོང་ནས་ནི།།

སད་ཀྱང་སྐྱེན་ལ་ཆགས་པ་སྐྱེ་འགྱུར་བ།།

དེ་བཞིན་འགགས་ཤིང་རང་བཞིན་ཡོད་མིན་པའི།།

ལས་ལས་ཀྱང་ནི་འབྲས་བུ་ཡོད་པ་ཡིན།།

མི་ལམ་ན་བྱུང་མེད་བཟང་མོ་དམིགས་པའི་ཡུལ་དག་མཐོང་ནས་
ནི། དེ་ནས་གཉིད་སད་ཀྱང་སྐྱེ་སད་པའི་ཆེན་ཡང་སྐྱེ་བོ་སྐྱེན་པོ་ལ་ད་ལྟ་
འགགས་ཤིང་མེད་པ་ལ་དམིགས་ནས་ཆགས་པ་དྲག་པོ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་
དེ་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མིན་པའི་ལས་འགགས་པ་ལས་ཀྱང་ནི།
ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་འབྱུང་བ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ།།

ཞེས་ལས་ཞིག་པ་ལས་འབྲས་བུ་འབྱུང་བར་བསྟན་ནོ།། དེའི་ཤེས་བྱེད་
དུ་སྤིད་པ་འཕོ་བའི་མདོ་ལས། “རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་མི་ཞིག་
ཉལ་བའི་མི་ལམ་ན་ཡུལ་གྱི་བྱུང་མེད་བཟང་མོ་དང་སྐྱེན་ཅིག་སྤོད་པར་མིས་

མངོན་པར་ཞེན་པ་ནི་བདེན་ཞེན་ནོ། །ཆགས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ལས་
གསུམ་ལ་ནི། དག་མི་དགའི་ལས་གཉིས་ཀ་དང་། ཞེ་སྤང་ལས་བྱུང་བའི་
ལས་ནི་མི་དག་བ་དང་གཉི་ལྷག་ལས་བྱུང་བ་ལ་ཡང་ལས་གཉིས་ཀ་གསོག་
བ་ཡོད་དོ། །ལས་བྱས་མ་ཐག་ཏུ་འགགས་པ་ནི་ཐ་སྦད་དུ་དང་། ལྷག་མས་ནི་
འགག་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་བ་བཀག་གོ།

དེ་ནས་དུས་“གཞན་ཅི་ཅམ་ཞིག་ན་འཆི་བའི་དུས་དང་ཚོད་ཉེ་བར་
གནས་པའི་ཚེ། དེ་དང་སྐལ་བ་འདྲ་བའི་ལས་དེའི་ཚེ་འཕེན་བྱེད་ཟད་ནས།
རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཐ་མ་འགག་པའི་ཚེ་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་ཉལ་ཉལ་བ་ལས་
སད་པའི་མིའི་ཡུལ་གྱི་བྱུང་མེད་བཟང་མོ་ལྟ་བུར་ཡིད་ལས་དེ་ཉིད་ལ་མངོན་
དུ་སློབ་གསུངས་པར་འགྱུར་རོ།”

ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྐལ་བ་འདྲ་བ་སྟེ་སྤང་བོ་རིགས་མ་ཐུན་ཚེ་འདིར་
གནས་པའི་ལས་ཟད་ནས། ཚེ་འདིའི་རྣམ་ཤེས་ཐ་མ་འགག་པའི་ཚེ། ཆགས་
སྣོན་སད་མ་ཐག་ཏུ་མི་ལམ་གྱི་མངོས་མ་བྱེད་ཏེ། ཡིད་དེ་ལ་སློབ་གསུངས་པ་བཞིན་
དུ་འཆི་ཁའི་ཚེ་ཚེ་སྤེལ་པར་གང་སྤོང་བའི་ལས་གྱི་རུས་པ་སད་པའི་ལས་དེ་
ལ་ཡིད་སློབ་གསུངས་པར་འགྱུར་གྱི་བྱེད་པ་མིན་ནོ།།

དེ་ལྟར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཐ་མ་འགག་ཅིང་སྐྱེ་བའི་ཆར་གཏོགས་པའི་
རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་པོ་ཡང་ན་ནི་སྟོན་གཞི་ནང་དུ་ཞེས་བྱ་བ་ནས། ཡང་ན་
ནི་ཡི་དྲགས་རྣམས་སུ་འགྱུར་བར་འགྱུར་རོ། ཞེས་བྱ་བའི་བར་དང་། ཞེས་
གསུངས་ཏེ་ཐ་མ་འགག་པ་ནི་ཚེ་འདིའི་ལོ། སྐྱེ་བའི་ཆར་གཏོགས་པའི་རྣམ་

ཤེས་དང་པོ་འབྱུང་བ་ལ་ལྷ་དག་གི་ནང་དུ་ཞེས་སོགས་གསུངས་ཤིང་། བར་
སྲིད་འགོ་བ་དུག་པོ་མིན་པས་སྐྱེ་སྲིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་འཆི་གཉིས་
ཀྱི་བར་ན་བར་སྲིད་ཡོད་ཀྱང་མ་གསུངས་པ་མང་བར་སྐྱང་བས། གཙུ་བོར་
སྐྱེ་འཆི་འདི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ལས་འབྲས་བུ་དང་འབྲེལ་ཚུལ་གཏན་ལ་དབབ་
པར་བཞེད་པའོ།།

དེ་ནས་“རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་པོ་དེ་འགགས་མ་ཐག་ཏུ་གང་ལ་རྣམ་
པར་སྲིན་པ་སྲོང་བར་འགྱུར་བར་མངོན་པ་དེ་དང་སྐྱེལ་བ་འདྲ་བའི་སེམས་
ཀྱི་རྒྱུན་འབྱུང་ངོ་། །རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དེ་ལ་ཚོས་གང་ཡང་འདྲི་བ་ཉེན་འདི་ནས་
འདྲི་བ་ཉེན་པ་རོལ་ཏུ་འཕོ་བ་ཡང་མེད་ལ། འཆི་འཕོ་བ་དང་སྐྱེ་བར་མངོན་
པ་ཡང་ཡོད་དེ། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དེ་ལ་གང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཐ་མ་འགགས་
པ་དེ་ནི་འཆི་འཕོ་བ་ཞེས་བྱ། གང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་པོ་འབྱུང་བ་དེ་ནི་སྐྱེ་
བ་ཞེས་བྱའོ། །རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཐ་མ་འགགས་པའི་ཚེ་ཡང་
གང་དུ་ཡང་མི་འགྲོ་ལོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱེ་བའི་ཆར་གཏོགས་པ་འབྱུང་བའི་
ཚེ་ཡང་གང་ནས་ཀྱང་འོང་བ་མེད་དོ། །དེ་ཅིའི་སྤྱིར་ཞེ་ན། རང་བཞིན་གྱིས་
དབེན་པའི་སྤྱིར་ངོ། །རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དེ་ལ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཐ་མ་ནི་རྣམ་པར་
ཤེས་པ་ཐ་མས་སྲོང་ངོ། །འཆི་འཕོ་ནི་འཆི་འཕོ་བས་སྲོང་ངོ། །ལས་ནི་ལས་
གྱིས་སྲོང་ངོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་པོ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་པོས་སྲོང་
ངོ། །སྐྱེ་བ་ནི་སྐྱེ་བས་སྲོང་ལ་ལས་རྣམས་ཚུད་མི་བྱ་བར་ཡང་མངོན་ལོ། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ་སྐྱེ་སྲིད་དུ་ཉིང་མཚམས་སྐྱུར་བའི་སྲོན་ལས་ཀྱི་

འབྲས་བུ་བདེ་སྐྱབས་ཅིག་སྤོང་བས། དེ་སྤོང་བའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུན་སྐྱེ་སེམས་
དང་ཕོ་ལས་སྐྱེ་བ་དང་། འཆི་འཕོ་བ་དང་། འཕྲིན་ལུ་བ་ཐ་སྐྱེ་བ་ཐ་སྐྱེ་བ་ཐ་སྐྱེ་བ་
ཡོད་ལ། དོན་དམ་པར་མེད་པ་དང་དེའི་རྒྱ་མཚོན་རང་བཞིན་གྱིས་དབེན་
ཞེས་པ་ནི། དགག་བྱ་ལ་ཁྱད་པར་སྐྱར་བ་སྟེ་རྣམ་ཤེས་ཐ་མ་སོགས་རང་
རང་གིས་སྤོང་བར་གསུངས་པ་ལ་སྐྱར་བར་བྱའོ། དེ་སྐྱར་བསྐྱར་བ་ན་ལས་
འབྲས་ཡོད་པ་མིན་པར་བརྩམ་གྱིས་དོགས་ནས་ལས་རྣམས་ཚུད་མི་བྱ་བར་
གསུངས་སོ།།

གསུམ་པ།

དེ་སྐྱར་བསྐྱར་བ་ལ་ཚོད་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས།

རྣམ་སྐྱེན་ཐུག་མེད་དུ་འབྱེན་པའི་ཚོད་པ་སྤང་བ་དང་། ཀུན་གཞི་ཡོད་
པར་གསུངས་པའི་ལུང་དང་འགལ་བའི་ཚོད་པ་སྤང་བའོ།།
དང་ཕོ།

རྣམ་སྐྱེན་ཐུག་མེད་དུ་འབྱེན་པའི་ཚོད་པ་སྤང་བ་ནི།

“གལ་ཏེ་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱད་པ་
མེད་པས་རྣམ་སྐྱེན་འབྱུང་བར་འདོད་ན་དེ་བཞིན་དུ། རྣམ་པར་སྐྱེན་བྱེན་པ་
ལས་ཀྱང་ཡང་རྣམ་པར་སྐྱེན་པ་འགྱུར་བའི་སྤྱིར་ཐུག་པ་མེད་པའི་སྐྱོན་དུ་
འགྱུར་རོ་སྟུམ་ན།”

ཅུ་བ། ཇི་ལྟར་ཡུལ་ནི་ཡོད་ཉིད་མིན་མཚུངས་གྲུང་།།

རབ་རིབ་ཅན་གྱིས་སྐྱེ་ཤང་རྣམ་པར་ནི།།

མཐོང་གིས་དངོས་གཞན་རྣམ་པར་མ་ཡིན་ལྟར།།

དེ་བཞིན་སྒྲིན་ལས་སྐྱར་སྒྲིན་མིན་ཤེས་གྱིས།།

“ཇི་ལྟར་ཉེ་དཔེར་ན་ཡུལ་ནི་ཡོད་པ་ཉིད་མིན་པར་མཚུངས་བཞིན་
དུ། རབ་རིབ་ཅན་གྱི་མིག་གིས་ཡོད་པ་མིན་པའི་སྐྱེ་ཤང་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་
པར་ནི་མཐོང་གི། །དེ་ལས་གཞན་པའི་དངོས་པོའི་རྣམ་པ་བོང་བུའི་བྱ་དང་།
མོ་གཤམ་གྱི་བུ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་མཐོང་བ་མ་ཡིན་པ་ལྟར། དེ་བཞིན་
དུ་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མིན་པར་མཚུངས་བཞིན་དུ།” སྒྲིན་མ་
ཟེན་པ་ལས་སྒྲིན་པ་དང་། སྒྲིན་ཟེན་པ་ལས་སྐྱར་ཡང་སྒྲིན་པ་མིན་པར་ཤེས་
པར་གྱིས་ཤིག “དཔེ་འདི་ལས་ལས་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ངེས་པར་འགྲུབ་
པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་གྱི། དག་མི་དགའི་ལས་ལས་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་གི་
འབྲས་བུ་ཡང་སོ་སོར་ངེས་སོ་ཞེས་བཤམ་པ།།”

ཅུ་བ། དེའི་སྤྱིར་རྣམ་སྒྲིན་མི་དག་ནག་པོའི་ལས།།

རྣམ་སྒྲིན་དག་ཉིད་དག་ལས་ཡིན་མཐོང་ཞིང་།།

དག་མི་དག་མེད་སྣོ་ཅན་ཐར་འགྲུར་ཉེ།།

ལས་འབྲས་རྣམས་ལ་སེམས་པའང་དགག་པ་མཛད།།

རབ་རིབ་ཅན་གྱི་མིག་གིས་སྐྱོ་ཤད་སོགས་མཐོང་བ་དང་། བོང་བྱའི་དུ་
ལ་སོགས་པ་མི་མཐོང་བའི་ངེས་པ། དེའི་སྤྱིར་"རྣམ་སྤྲིན་ཡིད་དུ་འོང་བ་ནི་
མི་དགེ་བ་ལས་མི་འབྱུང་ལ། རྣམ་སྤྲིན་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་ནི་དགེ་བ་ལས་མ་
ཡིན་པའི་སྤྱིར།" རྣམ་སྤྲིན་མི་དགེ་བ་སྟེ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་ནི། བྲག་པོའི་ལས་
ལས་ཡིན་ལ། རྣམ་སྤྲིན་དགེ་བ་སྟེ་ཡིད་དུ་འོང་བ་ནི་དགེ་བ་ལས་འབྱུང་བ་
ཡིན་པར་མཐོང་ཞིང་། "དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་ལས་མེད་པའི་སྣོ་ཅན་ཉེ་རང་
བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མི་དམིགས་པར་ཉོགས་པ་ནི་འཁོར་བ་ལས་ཐར་བར་
འགྱུར་ངོ།།"

དེའི་སྤྱིར་རྒྱལ་བས་"སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ལས་ཀྱི་ཁྱད་པར་འདི་དང་འདི་
ལས་འབྲས་བུའི་ཁྱད་པར་འདི་དང་འདི་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཚན་འཐད་སྐྱབ་
གྱི་རིགས་པས་ཞིབ་པར་ངེས་པར་དཔྱོད་པར་བྱེད་པ་རྣམས་ལ། ལས་དང་
འབྲས་བུ་ལ་སྐྱུར་བ་བཏབ་པ་ལས་ཀྱུན་རྫོབ་འཇིག་པར་འགྱུར་དུ་འོང་སྐྱམ་
སྟེ། ལས་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་ནི་བསམ་གྱིས་མི་སྤྱོད་པོ།།

ཅུ་བ། ལས་འབྲས་རྣམས་ལ་སེམས་པའང་དགག་པ་མཛད།།

ཞེས་ལས་དང་འབྲས་བུ་རྣམས་ལ་བརྟེན་པའི་སེམས་པ་སྟེ་དབྱུང་
པའང་དགག་པར་མཛད་ངོ།།"

གཞུང་འདིར་དེ་འདྲ་བའི་སྣོ་མང་པོ་ནས་ལས་འབྲས་ཀྱི་ངེས་པ་སྟོར་དུ་

དོགས་ནས་སྒྲོ་དུ་མ་ནས་ལས་འབྲས་ཀྱི་ངེས་པ་སྐྱེད་ཐབས་མཛད་པ་འདི་
ཤེས་པར་གྱིས་ལ། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ལྷ་བས་ཀྱང་དེའི་ངེས་པ་བརྟན་པའི་
གྲོགས་བྱས་པའི་སྟོང་ནས། ད་ངེས་རིན་པོ་ཆེའི་སྐྱིད་དུ་སྐྱེན་པ་སྟོང་ལོག་ཏུ་
མི་འགོ་བ་ལ་འབད་པར་གྲོས་ཤིག།

གཉིས་པ།

ཀུན་གཞི་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་ལུང་དང་འགལ་བའི་ཚུད་པ་སྤང་བ་ལ་གསུམ།

ལུང་འགལ་སྟོང་བའི་ཆིག་དོན་དངོས། ཡིད་ཤེས་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་
པའི་ཀུན་གཞི་བཤམ་པར་གྱི་ཚུལ། དགོངས་པའི་དབང་གིས་གསུངས་
པའི་དཔེ་བསྟན་པའོ།།

དང་པོ།

ལུང་འགལ་སྟོང་བའི་ཆིག་དོན་དངོས་ནི།

“གལ་ཉེ་དེ་ལྟར་ཀུན་གཞི་མེད་ཀྱང་ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་རྣམ་པར་
འཇོག་ཅུས་ན། འོ་ན་ལང་ཀར་གཤེགས་པ་དང་ལ་སོགས་པས་དགོངས་
འབྲེལ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཚོས་མཛོད་པའི་མདོ་ལས། ཀུན་གཞི་རྣམ་
པར་ཤེས་པ་ཞེས་པ། དངོས་པོའི་ཚོས་མཐའ་དག་པའི་ཅུས་པའི་ཁྱད་པར་
ཀྱི་གཞི་ས་བོན་ཐམས་ཅད་པ། རྒྱ་མཚོ་ལས་རྒྱ་བས་རྣམས་འབྱུང་བ་ལྟར།
སྤྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བའི་རྒྱར་གསུངས་པ་དེ། རྣམ་པ་ཐམས་

ཅད་དུ་དེའི་རྣམ་གཞག་འཇོག་པ་མེད་པ་ཞིག་གསལ་ཞེ་ན། དེ་སྟར་ནི་མ་ཡིན་
ཏེ། དེ་སྐད་དུ་ཀུན་གཞི་ཡོད་པར་བསྟན་པས་འདུལ་བ་རྣམས་ལ་དེ་ཡོད་པ་
ཉིད་དུ་བསྟན་པའི་སྲིད་རྒྱུ་རོ།།”

འདིས་ནི་དགོས་པའི་དབང་གིས་ཀུན་གཞི་གདུལ་བའི་ངོར་ཁས་ལེན་
པར་བསྟན་པས། རང་གི་ལུགས་ལ་དགོངས་པ་ཅན་དུ་སྟོན་པ་ན། གང་ལ་
དགོངས་ནས་གསུངས་པའི་དགོངས་གཞི་ནི། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་
སྟོང་པའི་“སྟོང་པ་ཉིད་ཁོ་ན་”ལ་དགོངས་ནས། “ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱེས་
བསྟན་པར་རིག་པར་བྱའོ།།” དེ་ལ་ཀུན་གཞིར་གསུང་བ་ནི། “རང་བཞིན་དེ་
ནི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྗེས་སུ་ཞུགས་པའི་སྲིད་རྒྱུ་རོ།།”

དགོས་པའི་དབང་གིས་“ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཡོད་པར་སྟོན་པ་འབའ་
ཞིག་ཏུ་མ་བཟང་གི། གང་ཟག་གུང་”རྗེས་སུ་ཡོད་པར་སྟོན་ཏེ། “དེས་འདུལ་
བའི་སྐྱེ་བོ་ལ་དེ་ཡོད་པར་བསྟན་པས་རྗེས་སུ་འཇིན་པའི་སྲིད་རྒྱུ་རོ།།” ཇི་སྐད་
དུ་“དགོ་སྟོང་དག་སྤང་བོ་ལྟ་ནི་ཁུར་རོ། །ཁུར་འཁུར་བ་ནི་གང་ཟག་གོ།”
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ།།

འདི་ནི་གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྗེས་ཡོད་དུ་འཇིན་པ་རྣམས་ཀྱིས་
ཞུས་པའི་ངོར་དེ་མེད་པར་མ་བསྟན་པར་ཁུར་འཁུར་བའི་གང་ཟག་ཡོད་པར་
གསུངས་པས། ཚིག་ལ་དངོས་སུ་མེད་གུང་དོན་ནི་རྗེས་ཡོད་དོ།།

ཡང་གདུལ་བུ་“ཁ་ཅིག་ལ་ནི་”གང་ཟག་རྗེས་སུ་མེད་པའི་“སྤང་
བོ་ཅ་མ་ཞིག་བསྟན་པར་མཛད་དེ། སེམས་ཞེས་བུ་བའམ། ཡིད་ཅེས་བུ་

ཉོགས་པར་མི་འགྱུར་བའི་གདུལ་བྱ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་དགོངས་ཏེ་གསུངས་
སོ།།

“གདུལ་བྱ་གང་དག་ཡུན་རིང་པོར་སྤྲོད་པའི་ཉོགས་ཀྱི་ལྟ་བུ་ལ་གོམས་པར་
བྱས་པས་ཚོས་ཉིད་ཟབ་མོ་ལ་འཇུག་པར་མི་བྱས་ཤིང་།” རིན་ཚེན་འཕྲེང་
བ་ལས། “བདག་ཡོད་མ་ཡིན་ཡོད་མི་འགྱུར། །བདག་གི་ཡོད་མིན་མི་འགྱུར་
ཞེས། །བྱིས་པ་དག་ནི་དེ་ལྟར་སྐྱབ།” ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཚོས་ཉིད་ཐོག་
མར་བསྟན་པ་ན་སྐྱབ་ནས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་“བསྟན་པ་ལ་གཡང་ས་དང་འབྲ་
བར་སེམས་པ་དེ་དག་བསྟན་པ་ལ་རྒྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཤིང་མི་འཇུག་པས་དོན་
ཚེན་པོ་སྐྱབ་པར་མི་འགྱུར་རོ།།”

དེ་རྣམས་ལ་“ཚེས་ཐོག་མར་ཟབ་མོའི་གནས་མཐར་ཐུག་པ་མ་བསྟན་
པར་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་དང་། ཡུང་པོ་བདེན་པ་སོགས་བསྟན་པས་ནི་དེ་ལ་
བརྟེན་ནས་སྤྲོད་པའི་ཉོགས་ཀྱི་ལུགས་བསལ་ནས། དེ་དག་གི་དོན་ཚེན་པོ་འབྲེན་
པར་འགྱུར་ཞིང་སྤྱི་ནས་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་ལེགས་པར་རིག་པ་རྣམས་རང་
ཉིད་ཀྱིས་ཀུན་གཞི་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པར་འཇོག་པ་སྤོང་བར་འགྱུར་བས།
དེ་ལྟར་བསྟན་པ་ལ་ཡོན་ཏན་ཁོ་ན་འབྱུང་གི་སྐྱོན་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།”

རིམ་པ་དེ་ལྟར་བྱ་བ་ལ་དགོངས་ནས་བརྒྱ་བ་ལས། །“གང་ཞིག་གང་
གང་ལ་དགའ་བ། །དེ་ཡི་དེ་དེ་སྤར་སྤྱད་བྱ། །ཉམས་པར་གྱུར་པ་དམ་ཚོས་
ཀྱི། །སྣོད་ནི་ཅིས་གུང་མ་ཡིན་ནོ།།” ཞེས་གསུངས་སོ། །ཚོགས་དྲུག་ལས་
ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ཀུན་གཞི་བསྟན་དགོས་པ་ལ་ནི། སྤྱི་རོལ་དགག་དགོས་

པས་གཟུང་འཛིན་རྗེས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཅམ་ཞིག་གི་སྟོང་
དུ་རུང་ལ། སྒྲར་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཁས་མ་སྤངས་ཀྱང་།
ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་འཛོགས་ཤེས་པ་མིན་པས། ཆེས་ཟབ་པའི་དོན་རིག་
པར་མི་འགྱུར་བ་ལ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ།

ཡིད་ཤེས་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ཀུན་གཞི་བཤད་མ་བཤད་ཀྱི་ཚུལ་ནི།

ཤེས་སྤྱིན་འབྲུམ་པ་སོགས་མང་པོར་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་གྲངས་སྟོན་པ་ན།
རྣམ་ཤེས་ཚོགས་དྲུག་བཤད་ཀྱི་དེ་ལས་མང་བ་མ་བཤད་པའི་མདོ་སྡེ་དུ་མ་
ཞིག་ཡོད་པས། མདོ་སྡེ་ལས་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་བཞག་མ་བཞག་གི་ཚུལ་
གཉིས་བཀའ་བསྟུལ་བ་བཞིན་དུ། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པས་ཀྱང་དེ་དག་གི་དོན་
རྣམ་པར་འབྲེལ་བ་ན། དབྱུས་མཐའ་དང་མདོ་སྡེ་རྒྱུན་དང་། ཚོས་ཉིད་རྣམ་
འབྲེད་དུ་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་བཞག་པ་དང་སྤྱི་རོལ་མེད་པའི་སྤྱོད་པ་བཤད་
ལ། མདོ་རྟོགས་རྒྱུན་དང་། རྒྱུད་སླ་མ་ལས་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་རྣམ་པར་
མ་བཞག་པ་དང་སྤྱི་རོལ་མ་བཞག་པའི་སྤྱོད་པ་བཤད་དོ།།

སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་ཀྱང་རྒྱུད་སླ་མའི་དགོངས་པ་རྣམ་
རིག་ཅམ་གྱི་ལུགས་སུ་ཡེ་མ་བཤད་པར། དབྱུ་མའི་ལུགས་སུ་བཤད་ལ།
ཐེག་བསྟུས་སུ་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་དངས་པའི་ཚོས་མདོན་
པའི་ལུང་། རྒྱུད་སླ་མའི་འབྲེལ་བ་ལས། "སེམས་ཅན་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་

པའི་ཁམས་གྲུབ་པ་སྣང་པོར་གྱུར་པ་ཡོད་མོད་ཀྱི། སེམས་ཅན་དེ་དག་གིས་
ཤེས་པ་མ་ཡིན་ནོ།།" ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་སྐད་དུ། "ཐོག་མ་མེད་པའི་
དུས་ཀྱི་ཁམས། །ཚོས་རྣམས་ཀུན་གྱི་གནས་ཡིན་ཏེ། །དེ་ཡོད་པས་ན་འགྲོ་
ཀུན་དང་། །མྱ་ངན་འདས་པའང་ཐོབ་པ་ཡིན། །" ཞེས་སེམས་ཅན་ལ་ཚོས་
ཉིད་ཀྱི་རིགས་ཡོད་པའི་སྐབས་བྱེད་དུ་བྲངས་པས། །སློབ་དཔོན་འདིས་ཀུན་
གཞི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་དགོངས་གཞི་སྟོང་ཉིད་དུ་བཤུག་པ་དང་མ་ཐུན་པའི་སྲིད་
ཚོགས་དུག་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ཀུན་གཞི་གདུལ་བྱ་འགའ་ཞིག་གི་ངོར།
དགོས་པའི་དབང་གིས་གསུངས་པར་བཞེད་དོ།།

འོན་ཀྱང་ཚུབ་སེམས་འགྲེལ་དུ། "ཇི་ལྟར་ཁབ་ལེན་དང་ཉེ་བས།།
ལྷགས་ནི་ལྷུང་དུ་ཡོངས་སུ་འཁོར། དེ་ལ་སེམས་ནི་ཡོད་མིན་ཏེ། །སེམས་
དང་ལྡན་བཞིན་སྣང་བར་འགྱུར། །དེ་བཞིན་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ནི། །བདེན་
མིན་བདེན་པ་བཞིན་དུ་ནི། །གང་ཆེ་འགྲོ་འོང་གཡོ་བར་འགྱུར། །དེ་ཆེ་སྲིད་
པ་འཇིན་པར་བྱེད། །ཇི་ལྟར་རྒྱ་མཚོ་ལ་ནི་ཤིང་། །སེམས་ནི་མེད་ཀྱང་གཡོ་
བར་འགྱུར། །དེ་བཞིན་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ནི། །ལྷུས་ལ་བརྟེན་ནས་གཡོ་བ་
ཡིན།།" ཞེས་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་སྲིད་པ་འཇིན་པར་གསུངས་པ་ཇི་
ལྟར་བྲང་ཞེ་ན།།

དེ་ནི་སེམས་ལས་དོན་གཞན་པའི་སྲི་རོལ་བཀག་ནས་སེམས་ཅན་མ་
ཞིག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མི་བཀག་པའི་སེམས་ཅན་གསུངས་པ་ནི།
གྱིས་པ་ཐམས་ཅད་སྟོང་བར་བསྟན་པ་ལ་སྐྱག་པ་སྦྱང་བའི་སྲིད་ཡིན་གྱི།

དེས་དོན་གྱི་དེ་ཉིད་མིན་པ་དང་། རྣམ་འགྲུལ་སྐྱོད་པ་བ་རྣམས་ཀྱིས་གནས་
 གྱུར་པའི་སེམས་ཀྱི་དག་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཞིག སོ་སོ་རང་གི་
 རིག་པའི་སྐྱོད་ཡུལ་དུ་གྲུབ་པ་ཁས་སྐྱེད་པ་བཀག་པའི་ཚེ། སེམས་བདེན་
 པ་མེད་ན་འཇིག་རྟེན་སྐྱེ་མ་ནས་འདིར་འོང་བ་དང་། འདི་ནས་སྤྱི་མར་འགྲོ་
 བའི་གཡོ་བའི་བྱ་བ་མི་འཐད་དོ་སྐྱེ་མ་པའི་རྩོད་པ་ཁོང་ན་གནས་པའི་ལན་དུ།
 ལྷགས་དང་ཤིང་ལ་སེམས་མེད་ཀྱང་ཡོད་པ་ལྟར་གཡོ་བ་བཞིན་དུ། ཀུན་
 གཞི་བདེན་པར་མེད་ཀྱང་བདེན་པར་ཡོད་པ་ལྟར་འགྲོ་འོང་གི་གཡོ་བ་དང་
 བཅས་པར་སྐྱེད་དོ། །ཞེས་སྟོན་པ་ཡིན་པས་གཞུང་གཞན་ནས་བཤམ་པ་
 ལྟར་གྱི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཁས་ལེན་པ་ནི་
 མིན་ལོ།།

གལ་ཏེ་ཀུན་གཞི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་ཀྱང་།
 ཚོགས་རྒྱལ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་སྐྱེ་མ་ལྟ་བུ་ཀུན་གྱི་ཚོས་ཀུན་གྱི་ས་
 བོན་ཐམས་ཅད་པ་ཁས་ལེན་ནོ་སྐྱེ་མ་ན། དེ་འདྲ་བའི་ཀུན་གཞི་ཁས་ལེན་ན་
 ཀུན་གཞིའི་བག་ཆགས་སློན་པ་ལས་གཟུགས་སྐྱ་སོགས་སུ་སྐྱེད་པ་ཅམ་དུ་
 ཟད་གྱི། སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་པར་ཁས་སྐྱེད་དགོས་ན། དེ་ཉིད་ལས། “ཤེས་
 པས་ཤེས་བྱ་རྟོགས་པ་སྟེ། །ཤེས་བྱ་མེད་པར་ཤེས་པ་མེད། །དེ་ལྟར་ནི་རིག་
 བྱ་དང་། །རིག་བྱེད་མེད་ཅེས་ཅིས་མི་འདོད། །” ཅེས་སྤྱིའི་ཤེས་བྱ་དང་ནང་
 གི་ཤེས་པ་གཉིས་ཡོད་མེད་མཚུངས་པས་གཅིག་མེད་ན་ཅིག་ཤོས་མེད་
 པར་གསུངས་ལ། འདི་ནི་གཞུང་འདིར་དོན་ཤེས་གཉིས་དོན་དམ་དུ་མེད་

མཉམ་དང་ཐ་སྐད་དུ་ཡོད་མཉམ་ཡིན་པས། བདེན་གཉིས་གང་དུ་ཡང་དེ་
གཉིས་ལ་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་འབྱེད་པ་མི་འཐད་པར་གསུངས་པ་དང་ཁྱད་
མེད་པས་ན། སྤྱི་རོལ་མེད་པའི་ཤེས་པ་ཡོད་པ་སློབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་མིན་
ནོ།།

དེའི་སྤྱིར་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ཀུན་གཞི་མི་བཞེད་
པས་ཀུན་གཞི་ཞེས་གསུངས་པ་ནི། སྤྱིར་སེམས་རིག་ཅིང་གསལ་ཅོམ་ལ་
ཀུན་གཞིར་བཞག་པ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ལ་ཡིན་ཏེ། སེམས་
སྤྱི་ཅོམ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་བཞག་པའི་ལན་དུ།

སེམས་བདེན་པར་མེད་པ་ལ་བྱ་བྱེད་རུང་བའི་ཚུལ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་
དང་། མྱིད་པར་སྐྱེ་བ་འཇིག་པའི་སེམས་ཡིད་ཤེས་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དང་། ཡིད་
ཀྱི་ཤེས་པ་ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་བུར་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞི་ཡིན་
པའི་སྤྱིར་རོ། དབུ་མ་སྤྱིར་པོར་ཡང་ཀུན་གཞི་སྐྱེ་བའི་བཞིན་པ་བཞག་ལ། སློབ་
དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྤྱིར་པོ་ཡང་། སྤྱི་རོལ་བཞེད་པས་ཀུན་གཞི་མི་བཞེད་དོ། །སྤྱི་
རོལ་གྱི་དོན་འགོག་པའི་སེམས་ཅོམ་པ་ལ་ཡང་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་འདོད་
མི་འདོད་གཉིས་སྐྱང་ལ། སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་མི་བཞེད་པའི་སློབ་དཔོན་གྱ་མ་
ལ་ལྷོ་ལས་གྱང་། "ཡིད་ཀྱི་སློ་ཁོ་ན་ནི་སྐྱེ་བ་གཞན་དང་ཉིང་མཚམས་སྤྱིར་
བའི་རུས་པ་ཅན་ཡིན་ནོ། །རི་སྐད་དུ་ཡང་། ཆད་དང་མཚམས་སྤྱིར་འདོད་
ཆགས་བྱལ། །ཉམས་དང་འཆི་འཕོ་སྐྱེ་བ་ནི། །ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཁོ་ནར་
འདོད།།" ཅེས་མཛོད་ལས་གསུངས་པ་བྱངས་པས། སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཞི་

བ་འཚོ་ཡང་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་མི་བཞེད་པར་གསལ་ལོ། །ཨ་མ་གྱི་ལཱ་ལྷན་པུ་ཨ་མ་
དེ་དང་འབྲེལ།

ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གསུང་རབ་གཞན་དུ་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཞེས་
གསུངས་པ་ཡང་། མིང་ཅམ་མ་རྟོགས་པ་ངོས་འཛིན་གསལ་བར་མི་སྤང་
ལ། དོན་ལ་དབྱུད་ན་ཚོགས་སྤྱད་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་མི་བཞེད་པ་ཁོ་རྣམ་
སྤང་ཞིང་། ལུགས་དེ་ཡང་ཕྱི་ངོས་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱོགས་སུ་སྤང་བས་ཡིད་
ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ལ་མིང་དེ་སྟར་བཏགས་པའོ། །འདི་རྣམས་རྒྱས་པར་གཏུན་ལ་
འབེབས་དགོས་མོད་ཀྱང་མངས་པས་འཛིན་གསལ་རྣམས་མ་བྲིས་སོ། །

གསུམ་པ།

དགོངས་པའི་དབང་གིས་གསུངས་པའི་དཔེ་བསྟན་པ་ནི།

“གདུལ་བྱ་གཞུག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་པོ་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ལ་
སོགས་པ་བསྟན་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་ཀྱི། དོན་ཀྱང་།”

ཅུ་བ། འཛིན་ཚོགས་ལྟ་དང་བྲལ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས།

ཇི་སྟར་ང་དང་ང་ཡི་བསྟན་པ་སྟར།

དེ་བཞིན་དངོས་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་མོད་ཀྱི།

ཡོད་ཅེས་བྲང་དོན་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་ཡིན།

ཇི་ལྟར་ཉེ་དཔེར་ན་"འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བུ་བག་ཆགས་དང་བཅས་
པ་དང་བྲལ་བས། ང་དང་ང་ཡིར་འཇིག་པའི་ཉེག་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་ཀྱང་།
ང་དང་ང་ཡི་ཞེས་བསྟན་པ་འཇིག་ཉེག་གིས་ཚོས་ཀྱི་དོན་ཁོང་དུ་ཚུད་པའི་
ཐབས་ཡིན་པའི་སྲིད། སངས་རྒྱས་བཙུག་ལྟན་འདས་ཀྱིས་ང་དང་ང་ཡི་ཞེས་
ཇི་སྐད་བསྟན་པ་དེ་བཞིན་དུ། དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་
མོད་ཀྱི་སྟེ་ཀྱང་། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ཅེས་བྲང་དོན་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་ནི།
འཇིག་ཉེག་གི་རིམ་གྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཁོང་དུ་ཚུད་པའི་ཐབས་ཡིན་ལོ།"

བསྟུན་ང་ཞེས་པ་དང་ང་ཡི་འོ་ཞེས་གསུང་བ་ལྟར་ན། དེ་དང་དེའི་ཉེག་
པ་ཡོད་པ་ལྟར་སྤང་ནའང་། ཉེག་པ་མེད་པ་དེས་དོན་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་ཚོས་
རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྟོན་པ་ན་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དགོངས་པ་
ལྟར་སྤང་ཡང་ཚོས་རྣམས་དེ་ལྟར་མེད་པ་དེ་དེས་པའི་དོན་ལོ་ཞེས་པ་ལོ།

ཐ་སྙད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཇིག་ཉེག་དང་མ་ཐུན་པར་འཇུག་ཚུལ་
ཡང་།"ཤར་གྱི་རི་བོའི་སྟེ་བ་དང་མ་ཐུན་པའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་ལས།
གལ་ཉེ་འཇིག་ཉེག་རྣམ་འདྲེན་རྣམས། །འཇིག་ཉེག་མ་ཐུན་པར་མི་འཇུག་
ན། །སངས་རྒྱས་ཚོས་ཉིད་གང་ཡིན་དང་། །སངས་རྒྱས་སུས་ཀྱང་ཤེས་མི་
འགྱུར། །ལུང་པོ་དག་དང་ཁམས་རྣམས་དང་། །སྐྱེ་མཆེད་རང་བཞིན་གཅིག་
བཞིན་ལ། །ཁམས་གསུམ་པོ་དག་སྟོན་མཛད་པ། །འདི་ནི་འཇིག་ཉེག་མ་ཐུན་
འཇུག་ཡིན། །མིང་མེད་པ་ཡི་ཚོས་ཀྱི་རྣམས། །བསམ་དུ་མེད་པས་མིང་དག་
གིས། །སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཡོངས་བརྗོད་པ། །འདི་ནི་འཇིག་ཉེག་མ་ཐུན་

འཇུག་ཡིན། །དངོས་མེད་ཉེ་བར་སྟོན་མཛད་ཅིང་། །སངས་རྒྱལ་རང་བཞིན་
 ལ་བཞུགས་པས། །དངོས་མེད་འགའ་ཡང་འདིར་མེད་པ། །འདི་ནི་འཇིག་རྟེན་
 མ་ཐུན་འཇུག་ཡིན། །དོན་དང་དོན་མེད་མི་གཟིགས་ལ། །འགོག་པ་དང་ནི་
 དམ་པའི་དོན། །སྐྱེ་བ་རྣམས་ཀྱི་མཚོག་གསུང་པ། །འདི་ནི་འཇིག་རྟེན་མ་ཐུན་
 འཇུག་ཡིན། །ཞིག་པ་མེད་ཅིང་སྐྱེ་མེད་ལ། །ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་མཉམ་
 གུར་གུང་། །སྤྲོད་པའི་བསྐྱེད་པ་སྟོན་མཛད་པ། །འདི་ནི་འཇིག་རྟེན་མ་ཐུན་
 འཇུག་ཡིན། །དུས་གསུམ་དག་ཏུ་སེམས་ཅན་གྱི། །རང་བཞིན་དམིགས་
 པ་མ་ཡིན་ལ། །སེམས་ཅན་ཁམས་གུང་སྟོན་མཛད་པ། །འདི་ནི་འཇིག་རྟེན་
 མ་ཐུན་འཇུག་ཡིན། །ཞེས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ།།”

དེ་རྣམས་ཀྱི་སྐོ་ག་ཐ་མས་སེམས་ཅན་རང་བཞིན་མེད་པའི་གང་ཟག་
 གི་བདག་མེད་དང་། །སྟག་མ་རྣམས་ཀྱིས་དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད་ཀྱི་ཚོས་
 རང་བཞིན་མེད་པའི་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་བསྟན་ལ། །ཤར་རིའི་སྤེ་བ་ནི་དགོ་
 འདུན་པལ་ཆེན་པ་ལས་རིམ་གྱིས་གྲེས་པ་ཡིན་པར་ཉོག་གོ་འབར་བ་ལས་
 བཤད་པས་ན། །ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྤེ་སྟོན་དུ་ཚོས་རང་བཞིན་མེད་པ་ཤེན་ཏུ་
 གསལ་བར་སྟོན་པ་ཞིག་ཡོད་པར་སྤང་དོ།།

མཁུ་ཁ་བུང་།

marjamson618@gmail.com